

Index

ગુજરાત વિશેષ

• વડાપ્રધાનની ગુજરાતની ત્રિ-દિવસીય મહત્વપૂર્ણ મુલાકાત	01	• 'હેરિટેજ પોલિસી પોર્ટલ'	07
• નડાબેટ ખાતે સીમા દર્શન પ્રોજેક્ટનું ઉદ્ઘાટન	04	• "નમો વડ વન" અભિયાન	07
• 'ગુજરાત પ્રાઇવેટ યુનિવર્સિટીઝ અમેન્ડમેન્ટ બિલ, 2022'	05	• 'ટાઇડલ રેગ્યુલેટર ડેમ પ્રોજેક્ટ'	08
• કચ્છમાં ટ્રિટોન કંપની દ્વારા ECVsનું ઉત્પાદન	05	• "શ્રી 51 શક્તિપીઠ પરિક્રમા મહોત્સવ"	08
• ભારતનો પ્રથમ સ્ટીલ સ્લેગ રોડ	06	• પ્રથમ ઓડિયોલોજી સ્પીચ લેંગ્વેજ પેથોલોજી કોલેજ...	08
• ગુજરાત પ્રાકૃતિક કૃષિ વિકાસ બોર્ડ	06	• દ્વિ-દિવસીય નેશનલ જ્યુડિશિયલ કોન્ફરન્સ.....	08
• "મિશન સ્કૂલ્સ ઓફ એકસેલેન્સ"	07		

પુરસ્કાર અને સન્માન વિશેષ

• સંગીત નાટક અકાદમી અને લલિતકલા અકાદમી એવોર્ડ્સ	09	• ચમેલી દેવી જૈન પુરસ્કાર	13
• સરસ્વતી સન્માન	09	• સ્ટોકહોમ વોટર પ્રાઇઝ 2022	13
• ત્રીજા 'રાષ્ટ્રીય જળ પુરસ્કારો'	10	• 64મો ગ્રેમી એવોર્ડ	13
• ઓસ્કાર એવોર્ડ્સ 2022	12	• ઓ. હેનરી એવોર્ડ 2022	13

અહેવાલ/સૂચકાંક વિશેષ

• શાકભાજી ઉત્પાદક તરીકે ઉત્તરપ્રદેશ પ્રથમ	14	• ભારતીય પેટન્ટ ફાઇલિંગની સંખ્યા વધી	17
• ભારતની કૃષિ નિકાસ પ્રથમ વખત \$ 50 બિલિયનને વટાવી	14	• UNEPનો એન્યુઅલ ફ્રંટિયર રિપોર્ટ જાહેર	18
• પ્રથમ SECI રાઉન્ડ જાહેર	15	• ઈન્ડિયા ટીબી રિપોર્ટ-2022 જાહેર	19
• GWEC રિપોર્ટ	16	• "UDAN યોજના" ને પ્રધાનમંત્રી એવોર્ડ મળ્યો	20
• WHO : વિશ્વની 99% વસ્તી પ્રદૂષિત હવામાં શ્વાસ લઈ રહી છે	16	• TEJAS કૌશલ્ય પ્રોજેક્ટ	20
• QoS વર્લ્ડ યુનિવર્સિટી રેન્કિંગ્સ બાય સબજેક્ટ	17		

યોજના વિશેષ

• સેમિકોન ઈન્ડિયા પ્રોગ્રામ માટે સલાહકાર સમિતિની રચના	21	• અવસર યોજના	21
---	----	--------------------	----

બંધારણ અને રાજ્યવ્યવસ્થા વિશેષ

• દિલ્હી મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન (અમેન્ડમેન્ટ) એક્ટ, 2022	22	• સ્વદેશી ઈન્ટેલિજન્ટ ટ્રાન્સપોર્ટેશન સિસ્ટમ સોલ્યુશન...	22
• ન્યાય વિભાગની નવી વેબસાઇટ લોન્ચ	22	• AFSPA હેઠળના વિસ્તારોમાં ઘટાડો	23
• ન્યાયિક ચુકાદાઓના પ્રસારણ માટે 'FASTER' કાર્યક્રમ	22	• ક્રિમિનલ પ્રોસિજર આઇડેન્ટિફિકેશન કાયદો, 2022	24
• NFDC સાથે ફિલ્મ મીડિયા એકમોના વિલિનીકરણ	22		

અર્થતંત્ર વિશેષ

• FY22માં ભારતની વેપાર ખાધ 87.5% વધી	25	• માહિતી વિનિમય માટે IFSCના IRDAI સાથે કરાર	27
• ફિનટેક ઈકોસિસ્ટમ વિકસાવવા IFSCના GVFL સાથે MOU	26	• ચટ્ટોગ્રામ ખાતે ઈન્ડિયન ઈકોનોમિક ઝોન સ્થપાશે	27
• ADB અને HSBC India આંશિક ગેરંટી પ્રોગ્રામ પર હસ્તાક્ષર	26	• Ind-Ra : ભારતના GDP વૃદ્ધિદર 7 - 7.2 % કર્યું	27
• IIM - અમદાવાદે રિટેલ ટેક-કન્સોર્ટિયમની સ્થાપના કરી	26	• LICમાં 20% સુધી FDIને મંજૂરી અપાશે	28
• RBIનું ક્વોર્ટરના બેંગાલુરુ ખાતે ઉદ્ઘાટન	26	• નેશનલ ટાઇમ રીલીઝ સ્ટડી 2022	28
• RBIએ પ્રથમ દ્વિમાસિક નાણાકીય નીતિ જાહેર કરી	26	• 'રેસિલિયન્સ એન્ડ સસ્ટેનિબિલિટી ટ્રસ્ટ' (RST)	28
• એમેઝોન દ્વારા એમેઝોન સંભવ આંતરિન્-યોરશિપ ચેલેન્જ 2022	27		

Index

વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી વિશેષ

- સૌથી મોટો પૂંછડિયો તારો-ધૂમકેતુ: બર્નાર્ડિનેલી-બર્નસ્ટેઈન 29
- 'બ્રોડકાસ્ટ સેવા પોર્ટલ' લોન્ચ 30
- IIAના વૈજ્ઞાનિકોએ નવી આકાશગંગા શોધી 29
- નાસા દ્વારા 5,000થી વધુ એકસોપ્લેનેટની પુષ્ટિ 30
- ભારતનો પહેલો ખાનગી વ્યાપારી ઇમેજિંગ ઉપગ્રહ 'શકુંતલા' 30
- ચંદ્રયાન-3 અને આદિત્ય L-1 ને ટ્રેક કરવા ESAની મદદ 30

સંરક્ષણ વિશેષ

- વિંગ્સ ઇન્ડિયા 2022 31
- આસામ રાઈફલ્સનો 187મો રાઈઝિંગ દિવસ ઉજવાયો ... 35
- પ્રસ્થાન કવાયત 31
- DRDOએ SFDR બુસ્ટરનું સફળતાપૂર્વક ફ્લાઈટ પરીક્ષણ કર્યા 35
- ખંજર 2022: ભારત-કિર્ગિસ્તાન સંયુક્ત કવાયત 31
- INS વાગશીર : છઠ્ઠી સ્કોર્પિયન સબમરિન લોન્ચ 36
- બીજી P-8A સ્કવોડ્રન "INAS 316" ગોવા ખાતે સોંપાઈ 32
- IAF અને ભારતીય નૌકાદળે DRDO સાથે કરાર કર્યો 36
- BDLના તવાઝુન ઇકોનોમિક કાઉન્સિલ સાથે MOU 32
- મિસાઈલ નેપ્ચ્યુને યુદ્ધજહાજ મોસ્કવાનો નાશ કર્યો 36
- IMEX-2022 ની પ્રથમ આવૃત્તિ ગોવા ખાતે યોજાઈ 32
- ભારતે પિનાકા MK-1 રોકેટ સિસ્ટમનું સફળ પરીક્ષણ 37
- સિવિલ એરક્રાફ્ટને MMTTમાં રૂપાંતરિત કરાશે 32
- ઇઝરાયેલ દ્વારા 'આયર્નબીમ' નું સફળ પરીક્ષણ 37
- INS વાલસુરાને પ્રેસિડેન્ટ્સ કલર એનાયત 33
- ALH MK-IIIની પ્રથમ સ્કવોડ્રનને ભુવનેશ્વર ખાતે સોંપાઈ 37
- વરુણ કવાયતની 20મી આવૃત્તિ યોજાઈ 34
- એન્ટિટેન્ક ગાઈડેડ મિસાઈલ હેલિનાનું સફળ પરીક્ષણ 34

પર્યાવરણ વિશેષ

- બાલી ખાતે મિનામાટા કન્વેન્શન 38
- અરુણાભા ઘોષની NZECની ટીમમાં નિયુક્તિ 40
- 5 ઓક્ટોબર : 'રાષ્ટ્રીય ડોલ્ફિન દિવસ' 39
- અરુણાચલ પ્રદેશ અને WWF-ઇન્ડિયા વચ્ચે કરાર 40
- PNG માં ગ્રીન હાઈડ્રોજનનું મિશ્રણ 40
- શુભંકર 'પ્રકૃતિ' અને ગ્રીન ઇનિશિયેટિવ્સ 40

સ્પોર્ટ્સ વિશેષ

- ICC મહિલા ક્રિકેટ વર્લ્ડ કપ 2022 41
- જીયા રાયે પાલ્ક સામુદ્રધુની પાર કરી 42
- ભારતનું યૂનેસ્કો ફંડમાં \$72,124નું યોગદાન 42
- મેક્સ વર્સ્ટાપેન : સાઉદી અરેબિયન GP માં જીત 42
- ટેનિસ ખેલાડી એશ્લે બાર્ટીની ટેનિસમાંથી નિવૃત્તિ 42
- વર્લ્ડ ડબલ્સ સ્કવોશ ચેમ્પિયનશિપ 2022 42
- પી.વી.સિંધુએ સ્વિસ ઓપન 2022 નું ટાઈટલ જીત્યું 42

કલા અને સંસ્કૃતિ વિશેષ

- યૂનેસ્કોની કામચલાઉ યાદીમાં નેચરલ રુટ બ્રિજનો સમાવેશ 43
- પ્રથમ લતા દીનાનાથ મંગેશકર એવોર્ડ 2022 43
- સમગ્ર ઝારખંડમાં નેચર ફેસ્ટિવલ 'સરહુલ' ઉજવાયો 43
- માધવપુર ઘેડનો લોકમેળો 44
- 'ટેમ્પલ 360' પોર્ટલ 43

રાષ્ટ્રીય વિશેષ

- સરહદ વિવાદને ઉકેલવા આસામ અને મેઘાલયે કરાર કર્યા 45
- પ્રધાનમંત્રી સંગ્રહાલયનું ઉદ્ઘાટન 46
- લિથિયમ અને કોબાલ્ટ : ભારત અને ઓસ્ટ્રેલિયા કરાર 45
- મૈસૂરમાં વર્ષિકા શાહી ઉત્પાદન સુવિધા 46
- 'ઇન્ડિયન એગ્રિકલ્ચર ટૂર્વિઝ 2030' પુસ્તક લોન્ચ 45
- "સ્માર્ટ સિટીઝ સ્માર્ટ અર્બનાઇઝેશન" કોન્ફરન્સ 46
- અમૂલ અને SAP ઇન્ડિયા ડિજિટલ સાક્ષરતા પ્રદાન કરાશે 46
- બોરિસ જોન્સનની ઐતિહાસિક ભારત મુલાકાત 47
- પ્રથમ KYC સુસંગત ક્રિપ્ટો ટોકન-રીડીમ્પ્શન લોન્ચ 46

આંતરરાષ્ટ્રીય વિશેષ

• 5મી બિમસ્ટેક સમિતિને વર્ચ્યુઅલ સંબોધન	49	• ભારતે ITUની વહીવટી અને વ્યવસ્થાપન સમિતિમાં સ્થાન મેળવ્યું	54
• મ્યાનમારમાં ગેરકાયદેસર ઓનલાઈન વન્યજીવ વેપાર 74% વધ્યો ...	49	• 14મા ભારત-જાપાન શિખર સંમેલનનું નવી દિલ્હી ખાતે આયોજન	55
• વિદેશમંત્રી એસ જયશંકરની માલદીવ અને શ્રીલંકાની મુલાકાત	50	• રશિયા, યુ.કે. અને અમેરિકાના સત્તાધારી અધિકારીઓની ભારત મુલાકાત	56
• ભારતનું UN મહિલા બજેટમાં 5,00,000 USDનું યોગદાન	50	• મેડાગાસ્કર CDRI માં જોડાયો	56
• ભારત અને ઓસ્ટ્રેલિયા દ્વારા ECTA પર હસ્તાક્ષર કરાયા	51	• ECOSOCની સંસ્થાકીય ચૂંટણી	56
• શ્રીલંકામાં ગૃહન આર્થિક સંકટ વચ્ચે કટોકટી જાહેર	52	• રશિયાને UNHRC માંથી હટાવી દેવાયું	57
• નેપાળના પ્રધાનમંત્રી શેર બહાદુર દેઉબાની ભારત મુલાકાત	53	• અમેરિકામાં ચોથો ભારત-યુ.એસ.એ 2+2 સંવાદ યોજાયો	58
• AUKUS : હાઈપરસોનિક શસ્ત્રોને વિકસાવવા માટે નવો ત્રિપક્ષીય કરાર	53		
• ચીને વિશ્વના સૌથી મોટા ઈલેક્ટ્રીક ક્લૂઝ શિપનું અનાવરણ કર્યું	53		
• ભારત-શ્રીલંકા દ્વારા મેરીટાઈમ સમજૂતી કરાર પર હસ્તાક્ષર	54		

વ્યક્તિ વિશેષ

• ડૉ. મનોજ સોની UPSCના નવા અધ્યક્ષ	59	• પાંચ રાજ્યોમાં નવા મુખ્યમંત્રીઓની શપથવિધિ	63
• ભારતના નવા વિદેશ સચિવ : વિનય મોહન ક્વાત્રા	61	• NATOના સેક્રેટરી જનરલ : જેન્સ સ્ટલ્ટનબર્ગ	63
• કુમુદબેન જોષીનું નિધન	61	• ઈયાન ફ્રાય : પ્રથમ ક્લાઈમેટ ચેંજ એક્સપર્ટ	63
• મનોજ પાંડે નવા ચીફ ઓફ આર્મી સ્ટાફ	62	• ILOના નવા ડિરેક્ટર જનરલ : ગિલ્બર્ટ હોંગબોની	64
• UNEPનો ચેમ્પિયન્સ ઓફ ધી યર એવોર્ડ	62		

દિવસ વિશેષ

• 26 માર્ચ : અર્થઅવર	65	• 11 એપ્રિલ: રાષ્ટ્રીય સલામત માતૃત્વ દિવસ	69
• 31 માર્ચ: વિશ્વ બેકઅપ દિવસ	65	• 14 એપ્રિલ: રાષ્ટ્રીય અગ્નિશામન સેવા દિવસ	69
• 7 એપ્રિલ:- વિશ્વ આરોગ્ય દિવસ	65	• 16 એપ્રિલ : વિશ્વ અવાજ દિવસ	70
• 1 એપ્રિલ : 'ઓડિશા રાજ્ય દિવસ' અથવા 'ઉત્કલ દિવસ'	66	• 18 એપ્રિલ : વિશ્વ ધરોહર દિવસ	71
• 2 એપ્રિલ:- વિશ્વ ઓટિઝમ જાગૃકતા દિવસ	66	• 19 એપ્રિલ : વિશ્વ યકૃત દિવસ	71
• 2 એપ્રિલ: આંતરરાષ્ટ્રીય બાલ પુસ્તક દિવસ	67	• 21 એપ્રિલ:- રાષ્ટ્રીય નાગરિક સેવા દિવસ	71
• 5 એપ્રિલ : આંતરરાષ્ટ્રીય અંતઃકરણ દિવસ	67	• 22 એપ્રિલ : આંતરરાષ્ટ્રીય માતૃ પૃથ્વી દિવસ	72
• 5 એપ્રિલ : રાષ્ટ્રીય સમુદ્રી દિવસ	68	• 23 એપ્રિલ : વિશ્વ પુસ્તક અને કોપીરાઈટ દિવસ	72
• 10 એપ્રિલ: વિશ્વ હોમિયોપેથી દિવસ	69	• 24 એપ્રિલ : રાષ્ટ્રીય પંચાયતી રાજ દિવસ	73

સવાલ - જવાબ વિશેષ

74 થી 85

Maths Practice Questions

86

Reasoning Practice Questions

87

શબ્દસૂઝ (English-ગુજરાતી શબ્દલંડોળ)

88 થી 90

પ્રેક્ટીસ પ્રશ્નપત્ર

91 થી 96

WEBSANKUL વિશેષ : ગુજરાતની લૌગોલિક ઓળખ એટલે GA ટેગ

97 થી 100

કરંટ સુપરફાસ્ટ

101 થી 116

WEBSANKUL વિશેષ

ગાંધીનગર

- ❖ ગ્લોબલ આયુષ ઈન્વેસ્ટમેન્ટ & ઈનોવેશન સમિતિ 2022 ગાંધીનગર ખાતે યોજાઈ : પ્રધાનમંત્રી નરેન્દ્ર મોદી, WHO ની ડાયરેક્ટર જનરલ, મોરેશિયસના પ્રધાનમંત્રી પ્રવિંદ જગનાથ હાજર રહ્યા
- ❖ ગુજરાત વિદ્યાનસભામાં 'ગુજરાત પ્રાઈવટ યુનિવર્સિટીઝ અમેન્ડમેન્ટ બિલ, 2022' પસાર
- ❖ યુ.કે. ના પ્રધાનમંત્રી બોરિસ જોન્સન ગાંધીનગરની મુલાકાતે

પોખરણ

- ❖ પોખરણ ખાતે એન્ટિ-ટેક ગાઈડેડ મિસાઈલ હેલિનાર્જ સફળ પરીક્ષણ

માધવપુર

- ❖ રાષ્ટ્રપતિ રામનાથ કોવિંદે માધવપુર ઘેડના લોકમેળાનું ઉદ્ઘાટન કર્યું

જામનગર

- ❖ જામનગર ખાતે વિશ્વના પ્રથમ WHOના ગ્લોબલ સેન્ટર ટ્રેડિશનલ મેડિસિન (GCTM)નો શિલાન્યાસ
- ❖ રાષ્ટ્રપતિ દ્વારા જામનગર ખાતે INS વાલસુરાને પ્રેસિડેન્ટ કલર એનાયત

મુંબઈ

- ❖ INS વાગશીર : પ્રોજેક્ટ-75 હેઠળની છઠ્ઠી સ્કોપિયન સબમરિન મુંબઈના મઝગાંવ ડોક શિપબિલ્ડર્સ લિમિટેડ ખાતે લોન્ચ
- ❖ 'પ્રસ્થાન કવાયત' મુંબઈના પશ્ચિમી નેવલ કમાન્ડ ખાતે યોજાઈ

નવી દિલ્હી

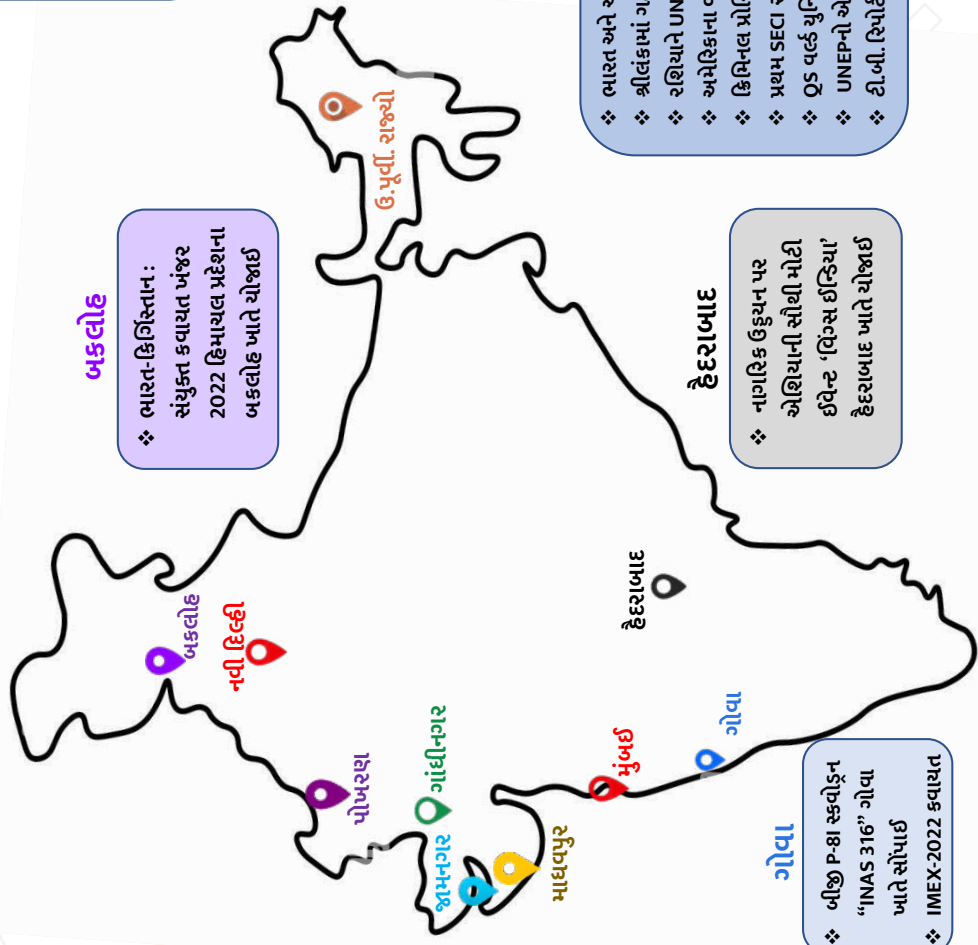
- ❖ નેપાળના પ્રધાનમંત્રી શેરબહાદુર દેઉબાની દિલ્હી મુલાકાત
- ❖ 14મા ભારત-જાપાન શિખર સંમેલન માટે જાપાનના પ્રધાનમંત્રી ફુમિયો કિશિદા દિલ્હીની મુલાકાતે
- ❖ યુ.કે. ના પ્રધાનમંત્રી બોરિસ જોન્સનની દિલ્હી મુલાકાત
- ❖ દિલ્હી મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન (એમેન્ડમેન્ટ) એક્ટ, 2022
- ❖ પ્રધાનમંત્રી સંગ્રહાલયનું ઉદ્ઘાટન

ઉ.પૂર્વી રાજ્યો

- ❖ કેન્દ્રીય ગૃહ પ્રધાન અમિત શાહે નાગાલેન્ડ, આસામ, મણિપુરમાં AFSPA હેઠળના વિસ્તારોમાં ઘટાડો કર્યો
- ❖ 5 દાયકા જૂના સરહદ વિવાદને ઉકેલવા આસામ અને મેઘાલયે કરાર કર્યા
- ❖ જૈવવિવિધતા વિકસાવવા માટે અરુણાચલ પ્રદેશ અને WWF-ઈન્ડિયા વચ્ચે કરાર

હાઇલાઇટ્સ

- ❖ ભારત અને ઓસ્ટ્રેલિયા દ્વારા ECTA પર હસ્તાક્ષર કરાયા
- ❖ શ્રીલંકામાં ગૃહન આર્થિક સંકટ વચ્ચે કટોકટી જાહેર
- ❖ રશિયાને UNHRC માંથી હટાવાયું
- ❖ અમેરિકાના વોશિંગ્ટનમાં ભારત-USA વચ્ચે 2+2 સંવાદ યોજાયો
- ❖ ક્રિ મિનલ પ્રોસિજર આઈડેન્ટિફિકેશન કાયદો 2022
- ❖ પ્રથમ SECI રાઉન્ડ જાહેર : ગુજરાત, પંજાબ અને કેરળ મોટા રાજ્યોમાં ટોચ પર
- ❖ Q5 વર્લ્ડ યુનિવર્સિટી રેન્કિંગ્સ બાય સબજેક્ટ અહેવાલ 2022
- ❖ UNEPનો એન્યુઅલ ફંટિયર રિપોર્ટ જાહેર
- ❖ ટી.બી. રિપોર્ટ 2022 જાહેર

બકલોદ

- ❖ ભારત-કિર્ગિસ્તાન : સંયુક્ત કવાયત ખંજર 2022 હિમાચલ પ્રદેશના બકલોદ ખાતે યોજાઈ

હેદરાબાદ

- ❖ નાગરિક ઉદ્ક્રમણ પર એશિયાની સૌથી મોટી ઈવેન્ટ 'વિંગ્સ ઈન્ડિયા' હેદરાબાદ ખાતે યોજાઈ

ગોવા

- ❖ બીજી P-81 સ્કવોડ્રન "INAS 316" ગોવા ખાતે સોંપાઈ
- ❖ IMEX-2022 કવાયત

તમને સરકારી અધિકારી બનાવવા માટે આવી
રહી છે ગુજરાતની સર્વશ્રેષ્ઠ ફેકલ્ટી ટીમ

GPSC CLASS 1/2

Date **31-01-2023**

Time **10:30 to 12:30**

Fees **50000** (~~65000~~)

(Offer Valid till 31 January)

Address : 1st Floor, Ashwamegha Complex, Sargasan Cross Roads,
KH-0 Circle, Gandhinagar, Gujarat - 382421

 77788 98734 | 90549 03902 | 96249 43920 | 90549 06546

વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીની ગુજરાતની ત્રિ-દિવસીય મહત્વપૂર્ણ મુલાકાત

- તાજેતરમાં વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ 18 થી 20 એપ્રિલ, 2022 દરમિયાન ગુજરાતની ત્રિ-દિવસીય મુલાકાત લીધી હતી.
- આ મુલાકાત દરમિયાન તેઓએ ગુજરાતના ખૂબ જ મહત્વના સ્થળોની મુલાકાત લઈ વિવિધ વિકાસલક્ષી લોકાર્પણો તથા ઉદ્ઘાટનો કરી બહુવિધ વિકાસ પરિયોજનાઓ રાષ્ટ્રને અર્પણ કરી હતી. જે નીચે મુજબ છે :

શિક્ષણ ક્ષેત્રે વૈશ્વિક કક્ષાના દેશના પ્રથમ 'વિદ્યા સમીક્ષા કેન્દ્ર'ની મુલાકાત

- ભારતના વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ પોતાની ત્રિ-દિવસીય મુલાકાત દરમિયાન ગાંધીનગર સ્થિત શિક્ષણ ક્ષેત્રે વૈશ્વિક કક્ષાના રીયલ ટાઈમ ઓનલાઈન મોનિટરિંગ - 'વિદ્યા સમીક્ષા કેન્દ્ર' ની મુખ્યમંત્રીશ્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલ સહિતના મહાનુભાવો તથા શિક્ષણવિદોની ઉપસ્થિતિમાં મુલાકાત કરી હતી.
- તેઓએ કેન્દ્ર ખાતે આવેલા અત્યાધુનિક મોનિટરિંગ રૂમમાંથી ગુજરાતભરના વાલીઓ, શિક્ષકો, BRC, CRC, તાલુકા પ્રાથમિક શિક્ષણ અધિકારી, જિલ્લા પ્રાથમિક શિક્ષણ અધિકારી સાથે સીધો ઈ-સંવાદ કરીને શિક્ષણ ક્ષેત્રે જરૂરી માર્ગદર્શન આપ્યું હતું.
- ગાંધીનગરના સેક્ટર-19 સ્થિત કમાન્ડ એન્ડ કંટ્રોલની આ મુલાકાત અગાઉ વડાપ્રધાનશ્રીએ દ્વિવટરના મારફતે આ સેન્ટર હવેથી 'વિદ્યા સમીક્ષા કેન્દ્ર' તરીકે ઓળખાશે એવી જાણકારી આપી હતી. શિક્ષણનું સ્તર વધારવા આ કેન્દ્ર ડેટાનો અસરકારક ઉપયોગ કરશે.
- દેશની પ્રાચીન સંસ્કૃતિથી વિદ્યાર્થીઓ વાકેફ થાય અને સંસ્કૃત ભાષામાં નિપુણ બને એવા હેતુથી વિદ્યાર્થીઓને સંસ્કૃત માધ્યમમાં શિક્ષણ પૂરું પાડવા 'સંસ્કૃત સાધના' અને 'સંસ્કૃત શક્તિ' જેવા બે મહત્વના કાર્યક્રમોની જાણકારી શિક્ષણ વિભાગના અધિકારીઓ દ્વારા વડાપ્રધાનશ્રીને આપવામાં આવી હતી. આ દરમિયાન વડાપ્રધાનશ્રીએ 'મિશન સ્કૂલ ઓફ એક્સલેન્સ' કાર્યક્રમની માહિતી મેળવી હતી.

બનાસકાંઠાના દિયોદર ખાતે બનાસ ડેરી સંકુલમાં બહુવિધ વિકાસ પરિયોજનાઓ રાષ્ટ્રને અર્પણ

- વડાપ્રધાનશ્રીએ બનાસકાંઠાના દિયોદર ખાતે બનાસ ડેરી સંકુલમાં બહુવિધ વિકાસ પરિયોજનાઓ રાષ્ટ્રને અર્પણ કરી, વિવિધ પ્રકલ્પોનું ખાતમુહૂર્ત અને લોકાર્પણ કર્યું હતું.
- બનાસ ડેરીના બાયો- CNG અને ગોબરગેસ પ્લાન્ટની મદદથી પશુપાલકોને ગોબર ધનમાંથી આવક પ્રાપ્ત થશે, ખેડૂતોને જૈવિક ખાતર મળશે અને લોકોને વીજળીઉર્જા મળશે.
- દિયોદર ખાતે રૂપિયા 600 કરોડના ખર્ચે નવનિર્મિત ડેરી સંકુલ અને બટાટા પ્રસંસ્કરણ પ્લાન્ટ રાષ્ટ્રને સમર્પિત કરવામાં આવ્યો છે. આ નવું તૈયાર કરવામાં આવેલ ડેરી સંકુલ ગ્રીનફીલ્ડ પ્રોજેક્ટ છે, તેનાથી દૈનિક ધોરણે અંદાજે 30 લાખ લિટર દૂધનું ઉત્પાદન થઈ શકશે, 80 ટકા માખણનું ઉત્પાદન, એક લાખ લિટર આઈસક્રીમ, 20 ટન કન્ડેન્સ્ડ દૂધ (ખોયા) અને 6 ટન ચોકલેટનું ઉત્પાદન થઈ શકશે.
- શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ બનાસ કમ્યુનિટી રેડિયો સ્ટેશન પણ રાષ્ટ્રને અર્પણ કર્યું છે. આ સામુદાયિક રેડિયો સ્ટેશન ખેડૂતોને કૃષિ અને પશુપાલન સંબંધિત મહત્વપૂર્ણ વૈજ્ઞાનિક માહિતી પૂરી પાડવાના ઉદ્દેશથી શરૂ કરવામાં આવ્યું છે. આ રેડિયો સ્ટેશન સાથે 1,700 જેટલા ગામડાના લગભગ 5 લાખ કરતાં વધારે ખેડૂતો જોડાશે એવી અપેક્ષા છે.
- પાલનપુરમાં આવેલા બનાસ ડેરી પ્લાન્ટ ખાતે ચીઝની પ્રોડક્ટ્સ અને છાસ પાવડરના ઉત્પાદન માટે વિસ્તૃત કરવામાં આવેલી સુવિધાઓ પણ રાષ્ટ્રને અર્પણ કરવામાં આવી છે. એટલું જ નહિ વડાપ્રધાન શ્રી દ્વારા દામા ખાતે સ્થાપવામાં આવેલા જૈવિક ખાતર અને બાયોગેસ પ્લાન્ટ પણ રાષ્ટ્રને અર્પણ કરવામાં આવ્યા છે.
- તેમજ તેઓએ ખીમાના, રતનપુરા, રાઘનપુર અને થાવર ખાતે 100 ટનની ક્ષમતાવાળા ચાર ગોબરગેસ પ્લાન્ટ્સના નિર્માણ માટે શિલાન્યાસ પણ કર્યો હતો. બનાસ ડેરી સરેરાશ દૈનિક 5.7 મિલિયન લિટર દૂધ ઉત્પાદન કરવાની ક્ષમતા ધરાવે છે.
- બનાસ ડેરી :** સ્થાપના : વર્ષ 1969 , સ્થાપક : ગલબાભાઈ નાનજીભાઈ પટેલ , વડુંમથક : પાલનપુર , ચેરમેન : શંકરભાઈ ચૌધરી

જામનગર ખાતે ગ્લોબલ સેન્ટર ફોર ટ્રેડિશનલ મેડિસિન(GCTM) નો શિલાન્યાસ

- શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ મોરેશિયસના વડાપ્રધાન શ્રી પ્રવિંદ જગનાથ અને વિશ્વ આરોગ્ય સંસ્થા(WHO) ના ડાયરેક્ટર જનરલ ડૉ. ટેડ્રોસ અધાનમની વિશેષ ઉપસ્થિતિમાં જામનગર ખાતે ગ્લોબલ સેન્ટર ફોર ટ્રેડિશનલ મેડિસિન(GCTM)નો શિલાન્યાસ કર્યો હતો.
- આ પ્રસંગે ગુજરાતના મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલ, કેન્દ્રીય મંત્રી સર્બાનંદ સોનોવાલ, મનસુખભાઈ માંડવિયા, મહેન્દ્ર મુંજપરા જેવા દેશના વિવિધ પ્રતિનિધિઓ પણ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.
- ભારતમાં ગ્લોબલ સેન્ટર ફોર ટ્રેડિશનલ મેડિસિન(GCTM)ની સ્થાપના સાથે વિશ્વભરમાં પરંપરાગત ઉપચાર પદ્ધતિઓનો યુગ શરૂ થયો છે.
- સમગ્ર વિશ્વમાં પરંપરાગત ચિકિત્સા પદ્ધતિઓ માટે WHO નું આ પ્રથમ અને એકમાત્ર વૈશ્વિક કેન્દ્ર છે.
- GCTM ની સ્થાપના એ વિશ્વ આરોગ્ય સંસ્થા (WHO) અને કેન્દ્રીય આયુષ મંત્રાલય વચ્ચે માનવતાની સેવા માટેની ભાગીદારી છે.

નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ GCTM ના સફળ અમલીકરણ માટે પાંચ લક્ષ્યો નિર્ધારિત કર્યા છે જે નીચે મુજબ છે

1. ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ કરીને પરંપરાગત જ્ઞાન પ્રણાલીનો ડેટાબેઝ બનાવવો.
 2. પરંપરાગત દવાઓમાં લોકોનો વિશ્વાસ વધે તે માટે GCTM પરંપરાગત દવાઓના પરીક્ષણ અને પ્રમાણપત્ર માટે આંતરરાષ્ટ્રીય ધોરણો બનાવી શકે છે.
 3. પરંપરાગત દવાઓના વૈશ્વિક નિષ્ણાતો સાથે આવે અને પોતાના અનુભવો શેર કરે તે માટે GCTM એ એક પ્લેટફોર્મ તરીકે વિકસિત થવું જોઈએ તેમજ તેઓએ 'વાર્ષિક પરંપરાગત દવા ઉત્સવ' ઉજવવા અંગે પણ ભલામણ કરી છે.
 4. GCTM એ પરંપરાગત દવાઓના ક્ષેત્રમાં સંશોધન માટે ભંડોળ એકત્ર કરવું જોઈએ.
 5. GCTM એ ચોક્કસ રોગોની સર્વગ્રાહી સારવાર માટે પ્રોટોકોલ વિકસાવવા જોઈએ જેથી દર્દીઓ પરંપરાગત અને આધુનિક દવાઓ બંનેમાંથી લાભ મેળવી શકે.
- આ કેન્દ્ર વિશ્વભરની 138 પરંપરાગત તબીબી પદ્ધતિઓ પર જ્ઞાનની આપલે કરવા માટેનું આંતરરાષ્ટ્રીય પ્લેટફોર્મ હશે.
 - કેન્દ્ર સરકારે આયુર્વેદ, યોગ અને અન્ય આયુષ પદ્ધતિઓને જાહેર આરોગ્ય પ્રણાલી સાથે જોડવાનો નિર્ણય કર્યો છે.
 - 21 મી સદીમાં પ્રાચીન જ્ઞાનને આધુનિક વિજ્ઞાન સાથે જોડવાનું કાર્ય આ વૈશ્વિક કેન્દ્ર દ્વારા હાથ ધરવામાં આવશે.

વિશેષ

- 1. ભારતની જેમ મોરેશિયસમાં પણ દર વર્ષે ધનતેરસને 'આયુર્વેદ દિવસ' તરીકે ઉજવવામાં આવે છે.
- 2. WHO ના મહાનિર્દેશક ડૉ. ટેડ્રોસ અધાનમના જણાવ્યા અનુસાર જામનગર ખાતે આવેલું પરંપરાગત દવાઓ માટેનું આ વૈશ્વિક કેન્દ્ર 'Intellectual Property Right' (IPR) કેન્દ્ર છે.

WHO GCTM શું કાર્યો કરશે?

- WHO GCTM ની મદદથી સમગ્ર વિશ્વમાં આરોગ્ય પ્રણાલીઓમાં આયુષ પ્રણાલીને પ્રોત્સાહન મળશે.
- પરંપરાગત દવાને લગતી વૈશ્વિક આરોગ્ય બાબતો પર નેતૃત્વ પૂરું પાડી શકાશે.
- પરંપરાગત દવાઓની ગુણવત્તા, સલામતી અને અસરકારકતા, સુલભતા અને તર્કસંગત ઉપયોગની ખાતરી કરી શકાશે.
- ડેટા એકત્ર કરવાના વિશ્લેષણો અને અસરનું મૂલ્યાંકન કરવા માટે સંબંધિત તકનીકી ક્ષેત્રો, સાધનો અને પદ્ધતિઓમાં નિયમો, ધોરણો અને માર્ગદર્શિકા વિકસાવવામાં મદદ મળશે.
- હાલની ટ્રેડિશનલ મેડિસિન ડેટા બેંકો, વર્ચ્યુઅલ લાઈબ્રેરીઓ અને શૈક્ષણિક અને સંશોધન સંસ્થાઓના સહયોગથી ઈન્ફર્મેટિક્સ સેન્ટરની કલ્પના સાકાર થશે.

ગ્લોબલ આયુષ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ એન્ડ ઇનોવેશન સમિટ 2022 નું ઉદ્ઘાટન

- શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ ગાંધીનગરના મહાત્મા મંદિર ખાતેથી 'ગ્લોબલ આયુષ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ એન્ડ ઇનોવેશન સમિટ'નો પ્રારંભ કરાવ્યો હતો. છેલ્લા આઠ વર્ષમાં આયુષક્ષેત્ર 3 બિલિયન ડોલરથી વધીને 18 બિલિયન ડોલરથી વધુનું થયું છે.
- FSSAI એ થોડા સમય અગાઉ તેના નિયમોમાં 'આયુષ આહાર' નામની નવી શ્રેણીની જાહેરાત પણ કરી છે. આનાથી હર્બલ ન્યુટ્રિશનલ સપ્લિમેન્ટ્સના ઉત્પાદકોને મોટા પ્રમાણમાં સુવિધા મળશે.
- આ જ રીતે 'આયુષ માર્ક' બનાવવામાં આવનાર છે. આ ચિહ્ન ભારતમાં બનેલા ઉચ્ચતમ ગુણવત્તાવાળા આયુષ ઉત્પાદનો પર લગાવવામાં આવશે. આ આયુષ ચિહ્ન આધુનિક ટેકનોલોજીની જોગવાઈઓથી સજજ હશે. આ માર્ક થકી વિશ્વભરના લોકોને ગુણવત્તાયુક્ત આયુષ ઉત્પાદન હોવાનો વિશ્વાસ પ્રાપ્ત થશે.
- વડાપ્રધાનશ્રીએ આ દરમિયાન જાહેરાત કરતાં જણાવ્યું હતું કે દેશભરમાં આયુષ ઉત્પાદનોના પ્રમોશન, સંશોધન અને ઉત્પાદનને પ્રોત્સાહિત કરવા માટે કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા 'આયુષ પાર્ક' નું નેટવર્ક વિકસાવવામાં આવશે. આ આયુષ પાર્ક થકી ભારતમાં આયુષ ઉત્પાદનોને નવી દિશા મળશે.

આયુષ વિઝા

- આયુષ ઉપચારનો લાભ લેવા નાગરિકો માટે કેન્દ્ર સરકાર વધુ એક પહેલ કરી રહી છે. આજે ભારત મેડિકલ ટૂરિઝમ માટે વિશ્વના અન્ય દેશો માટે બેસ્ટ ડેસ્ટિનેશન બની રહ્યું છે. તેને ધ્યાને લઈને આવનારા સમયમાં ભારતમાં એક વિશેષ 'આયુષ વિઝા' કેટેગરી પણ શરૂ કરવામાં આવશે.
- આ પ્રસંગે વડાપ્રધાનશ્રી મોદીના હસ્તે આયુષ એક્સપોર્ટ પ્રમોશન કાઉન્સિલ, આયુષ મંત્રાલયની પુસ્તિકા, પોર્ટલ, ICT ઇનિશિયેટિવ ઓફ મિનિસ્ટ્રી ઓફ આયુષ હેઠળ આયુષ ઇન્ફર્મેશન હબ, આયુષ GIS, આયુષ નેક્સ્ટ અને આયુષ સોફ્ટવેરનું લોન્ચિંગ કરવામાં આવ્યું હતું.

દાહોદ ખાતે 'આદિવાસી મહાસંમેલન'

- વડાપ્રધાનશ્રીની ઉપસ્થિતિમાં દાહોદ ખાતે આદિવાસી મહાસંમેલનનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.
- દાહોદ જેવા વિસ્તારમાં રૂ. 20,000 કરોડના મૂકી રોકાણથી આદિવાસી વિસ્તારમાં આર્થિક વિકાસનો નવો સૂર્યોદય થશે.
- દાહોદ ખાતે 9,000 હોર્સ પાવરના ઇલેક્ટ્રીક લોકોમોટિવ રેલ્વે એન્જીન બનાવવામાં આવશે. 'મેક ઇન ઇન્ડિયા'ને ગતિ આપવાની સાથે દુનિયાના દેશોની ઇલેક્ટ્રીક રેલ્વે એન્જીનની માંગ પૂરી કરવામાં દાહોદ મહત્વની ભૂમિકા અદા કરશે.
- વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ ભારતીય રેલ્વે દ્વારા દાહોદ વર્કશોપમાં અંદાજે રૂ. 20,000 કરોડના ખર્ચે નિર્માણ થનાર 9,000 હોર્સ પાવરના ઇલેક્ટ્રીક લોકોમોટિવ મશીન ઉત્પાદન એકમનો શિલાન્યાસ કર્યો હતો.
- આઝાદીના અમૃત મહોત્સવ નિમિત્તે આદિવાસી સ્વાતંત્ર્ય વીરોના ત્યાગ અને બલિદાનોના સન્માનમાં નર્મદાના ગરૂડેશ્વર ખાતે રૂ. 137 કરોડના ખર્ચે નેશનલ ટ્રાયબલ મ્યુઝિયમની સ્થાપના કરાશે.

વિશેષ

1. ગુજરાતના આદિવાસીઓને મુખ્ય પ્રવાહમાં લાવી તેમના સર્વાંગી વિકાસ માટે 'વનબંધુ કલ્યાણ યોજના' વર્ષ 2007 માં અમલમાં મૂકવામાં આવી હતી.
2. વર્લ્ડ બેંક અને AIB (એશિયન ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર ઇન્વેસ્ટમેન્ટ બેંક) ના સહયોગથી શરૂ કરવામાં આવનાર રૂ. 10 હજાર કરોડના સ્માર્ટ પ્રોજેક્ટ 'મિશન સ્કૂલ ઓફ એક્સેલન્સ' કાર્યક્રમ થકી રાજ્યની 20 હજાર જેટલી સરકારી અને અનુદાનિત પ્રાથમિક, માધ્યમિક, ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓની કાયાપલટ કરી આ શાળાઓને ઉચ્ચતમ શિક્ષણ માટે સ્માર્ટ ક્લાસ, STEM લેબ, કમ્પ્યુટર લેબ, પ્લેગ્રાઉન્ડ સહિતની સુવિધાઓ પૂરી પાડવામાં આવશે.
- જેથી વિદ્યાર્થીઓ વૈશ્વિક કક્ષાનું શિક્ષણ મેળવી પોતાની કારકિર્દીનું ઘડતર કરી શકશે. તે ઉપરાંત ઉત્તમ કક્ષાના નિવાસી શિક્ષણ માટે 'રેસિડેન્સિયલ સ્કૂલ ઓફ એક્સેલન્સ' કાર્યક્રમ હેઠળ દોઢ લાખ જેટલા વિદ્યાર્થીઓને ધોરણ 6 થી 12 નું શિક્ષણ વિનામૂલ્યે પૂરું પાડવામાં આવશે.

કેન્દ્રીય ગૃહમંત્રીએ નડાબેટ ખાતે 'સીમા દર્શન પ્રોજેક્ટ'નું ઉદ્ઘાટન કર્યું

- તાજેતરમાં કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રી અમિત શાહે બનાસકાંઠા જિલ્લામાં ભારત-પાકિસ્તાન સરહદ પાસે આવેલા નડાબેટ ખાતે "સીમા દર્શન પ્રોજેક્ટ"નું ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું.
- દેશના નાગરિકો BSFના જવાનોની જીવનશૈલી તથા નડાબેટ ખાતે ભારતીય સેના અને BSF દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાયેલા મિસાઈલ, ટેન્ક, એરક્રાફ્ટ વગેરે શસ્ત્રો નજીકથી જોઈ શકે તે માટે આ પ્રોજેક્ટ શરૂ કરવામાં આવ્યો હતો.
- તેને દેશના પ્રથમ અત્યાધુનિક BSF પ્રોજેક્ટ તરીકે રજૂ કરવામાં આવ્યો છે, જે BSFનો ઇતિહાસ, વિકાસ, કાર્યો તેમજ યુદ્ધોમાં દેશ માટે સર્વોચ્ચ બલિદાન આપનાર બહાદુર જવાનોની સિદ્ધિઓને મુલાકાતીઓ સામે રજૂ કરે છે.

સીમા દર્શન પ્રોજેક્ટ

- સીમા દર્શન પ્રોજેક્ટ એ ગુજરાત રાજ્ય સરકારના પ્રવાસન વિભાગ અને BSF ગુજરાત ફ્રન્ટિયરની સંયુક્ત પહેલ છે.
- આ પ્રોજેક્ટ હેઠળ અત્યંત ઓછી વસ્તી અને નહિવત વનસ્પતિ ધરાવતા પ્રદેશમાં સરહદ-પર્યટન વિકસાવવા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવામાં આવ્યું છે.
- આ પ્રોજેક્ટનો ઉદ્દેશ્ય પ્રવાસનને વેગ આપવાનો તથા પ્રવાસન ક્ષેત્રે રોજગારી ઉત્પન્ન કરવાનો છે. વળી તેની મદદથી સરહદ પારના પાકિસ્તાનનાં ગામડાઓમાંથી ભારત તરફના લોક સ્થળાંતરને અટકાવી શકાશે.
- ઉલ્લેખનીય છે કે, સીમા દર્શન પ્રોજેક્ટનું સૌપ્રથમવાર ઉદ્ઘાટન ડિસેમ્બર, 2016 માં ગુજરાતના તત્કાલીન મુખ્યમંત્રી વિજય રૂપાણીએ કર્યું હતું, પરંતુ તે સમયે વિવિધ પ્રવાસન સુવિધાઓ વિકસાવવાની બાકી હતી.

મુખ્ય આકર્ષણ

- સીમા દર્શન પ્રોજેક્ટનું સૌથી મોટું આકર્ષણ "ઝીરો પોઈન્ટ" છે, જ્યાં ભારત-પાકિસ્તાનની આંતરરાષ્ટ્રીય સરહદ આવેલી છે તથા બોર્ડર સિક્યુરિટી ફોર્સ (BSF) દ્વારા ચોવીસ કલાક તેની સુરક્ષા કરવામાં આવે છે.

- આ સ્થળ પર 5000 લોકોની બેઠક ક્ષમતાનું ખુલ્લું ઓડિટોરિયમ અને અલગ અલગ છ ગેલેરીઓ બનાવવામાં આવી છે, જ્યાં નડાબેટની ભૌગોલિક અને વસ્તી વિષયક વિશેષતાઓ દર્શાવાયેલી છે.
- સૂર્યપ્રકાશથી ઉર્જા મેળવવા માટે સૌર વૃક્ષ તથા સુશોભિત લાઈટિંગ ધરાવતા "સરહદ ગાથા" પ્રદર્શન કેન્દ્રમાં 1971ના યુદ્ધ દરમિયાન દુશ્મનોની સ્થિતિ, BSF બટાલિયનની હિલચાલ અને તેમના વ્યૂહાત્મક સ્થાનો દર્શાવતા નકશાઓ પ્રદર્શનમાં મૂકવામાં આવ્યા છે.
- દેશ માટે સર્વોચ્ચ બલિદાન આપનાર સૈનિકોની યાદમાં આ સ્થળ પર 'અજય પ્રહરી' નામનું સ્મારક બનાવવામાં આવ્યું છે તથા 40 ફૂટ ઉંચાઈ ધરાવતા સ્ટાફ પર ભારતીય રાષ્ટ્રધ્વજ ફરકાવવામાં આવ્યો છે.
- સપાટીથી હવામાં અને સપાટીથી સપાટી પર હુમલો કરી શકતી મિસાઈલો, આર્ટિલરી ગન, ટી-55 ટેન્ક, વિંગ ડ્રોપ ટેન્ક, ટોર્પિડોઝ, મિગ-27 એરક્રાફ્ટ વગેરે જેવા વિવિધ શસ્ત્રો પણ પ્રદર્શનમાં મૂકવામાં આવ્યા છે.
- ઉપરાંત પંજાબમાં આવેલ વાઘા-અટારી બોર્ડરની જેમ "બીટિંગ રીટ્રીટ' પેરેડ તથા કેમલ શો (camel show)નું આયોજન કરવામાં આવે છે.

નડાબેટ પ્રદર્શન: સામાન્ય માહિતી

- ભારત-પાકિસ્તાન આંતરરાષ્ટ્રીય સરહદ પર રણ પ્રદેશમાં સ્થિત નડાબેટને "ગુજરાતના વાઘા" તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે. જેને સીમા દર્શન પ્રોજેક્ટ હેઠળ, રાજ્યના પ્રવાસન વિભાગ દ્વારા ₹125 કરોડના ખર્ચે સરહદ પ્રવાસન સ્થળ તરીકે વિકસાવવામાં આવ્યું છે.
- નડાબેટ જવાનો એકમાત્ર રસ્તો બનાસકાંઠાના વાવ તાલુકાનાં સુઈગામથી બનેલો છે, જેનું રક્ષણ BSF દ્વારા કરાય છે.
- આ રસ્તો નડેશ્વરી માતાજી મંદિરની નજીક આવેલ ટી-જંકશન તરફ દોરી જાય છે, જે એક સમયે દેશવાસીઓ દ્વારા મુલાકાત લઈ શકાય તેવું છેવાડાનું સ્થાન હતું અને ત્યાંથી આગળ જવાની પરવાનગી ન હતી.
- સીમા દર્શન પ્રોજેક્ટના ભાગ રૂપે વિકસાવવામાં આવેલા મોટાભાગના જોવાલાયક સ્થળો આ ટી-જંકશન પર આવેલા છે, છતાં મુલાકાતીઓ ખાસ પરવાનગી દ્વારા ટી-જંકશનની ઉત્તરે લગભગ 25 કિમી દૂર "ઝીરો પોઈન્ટ" પર સ્થિત સરહદ જોવા માટે જઈ શકે છે.

- લોકોને ઝીરો પોઈન્ટની મુલાકાત લેવા માટે તેમના અંગત વાહનો ઉપરાંત બસ સુવિધા પૂરી પાડવામાં આવી છે.
- આ ઝીરો પોઈન્ટ પર એક ઉંચો વૉચટાવર ઊભો કરવામાં આવ્યો છે, જ્યાંથી મુલાકાતીઓ પાકિસ્તાની વિસ્તારો જોઈ શકે છે.
- નડાબેટ ખાતે બોર્ડર મુલાકાતનો સમય સવારે 9 થી સાંજના 7 વાગ્યા સુધીનો છે, જ્યાં પુખ્ત વયના લોકો માટે 100 રૂપિયા અને બે વર્ષથી વધુ ઉંમરના બાળકો માટે 50 રૂપિયાની પ્રવેશ ફી રાખવામાં આવી છે.
- અન્ય સાહસિક પ્રવૃત્તિઓ કે વાહનની સવારી માટે અલગથી ટિકિટો લેવી પડે છે.
- હાલમાં અહીં પ્રવાસીઓ માટે રાત્રિ રોકાણની કોઈ સુવિધા ઉપલબ્ધ નથી, પરંતુ ગૃહ મંત્રીએ આગામી 10 વર્ષમાં આ સ્થળના વિકાસ દ્વારા પાંચ લાખ નોકરીઓનું સર્જન કરવા અને સમયાંતરે રાત્રી રોકાણ કરી શકાય તેવી સુવિધા ઊભી કરવાની ઘોષણા કરી હતી.

1971નું ભારત-પાક યુદ્ધ અને નડાબેટ

- 1971ના ભારત-પાકિસ્તાન યુદ્ધમાં BSFના જવાનોએ નડાબેટ ખાતે મહત્વની ભૂમિકા ભજવી હતી.
- BSF દ્વારા પશ્ચિમથી આક્રમણ કરવાનો પ્રયાસ કરી રહેલા દુશ્મનોને આ વિસ્તારમાં જ અટકાવી તેમની 15 ચોકીઓ કબજે કરી લેવાઈ હતી.
- તેમજ યુદ્ધ દરમિયાન, BSFએ પાકિસ્તાનનાં નગરપારકર અને ડિપ્લો વિસ્તારમાં લગભગ 1,038 ચોરસ કિલોમીટર વિસ્તાર પર કબજે કર્યો હતો. બાદમાં શિમલા કરાર પર હસ્તાક્ષર થયા બાદ પાકિસ્તાનને આ વિસ્તાર પરત કરવામાં આવ્યો હતો.

ભારતના સાત સેન્ટ્રલ આર્મ્સ પોલીસ ફોર્સ (CAPF)

1. બોર્ડર સિક્યુરિટી ફોર્સ (BSF)
2. સેન્ટ્રલ રિઝર્વ પોલીસ ફોર્સ (CRPF)
3. સેન્ટ્રલ ઈન્ડસ્ટ્રીયલ સિક્યુરિટી ફોર્સ (CISF)
4. ઈન્ડો-તિબેટિયન બોર્ડર પોલીસ (ITBP)
5. સશસ્ત્ર સીમા બલ (SSB)
6. નેશનલ સિક્યુરિટી ગાર્ડ (NSG)
7. સ્પેશિયલ પ્રોટેક્શન ગ્રૂપ (SPG)

ગુજરાત વિધાનસભામાં 'ગુજરાત પ્રાઇવેટ યુનિવર્સિટીઝ અમેન્ડમેન્ટ બિલ, 2022' પસાર

- ગુજરાત વિધાનસભામાં તાજેતરમાં સર્વાનુમતે 'ગુજરાત ખાનગી યુનિવર્સિટી સુધારા બિલ, 2022' પસાર કરવામાં આવ્યું છે.
- આ અંતર્ગત નવી 11 ખાનગી યુનિવર્સિટીઓને મંજૂરી મળી છે.
- આ અંગેની માહિતી રાજ્ય શિક્ષણમંત્રી જીતુભાઈ વાઘાણીએ વિધાનસભામાં આપી હતી.
- આ બિલ પસાર થતાં રાજ્યમાં ખાનગી યુનિવર્સિટીઓની સંખ્યા 50 થી વધારે થઈ ગઈ છે.

ગુજરાત પ્રાઇવેટ યુનિવર્સિટીઝ અમેન્ડમેન્ટ બિલ, 2022 અંતર્ગતની નવી 11 યુનિવર્સિટીઓ

ક્રમ	યુનિવર્સિટીનું નામ	સ્થળ / જિલ્લો
1	લોકભારતી યુનિવર્સિટી	સણોસરા (ભાવનગર)
2	ગાંધીનગર યુનિવર્સિટી	ગાંધીનગર
3	સંત કબિર ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ પ્રોફેશનલ સ્ટડીઝ (SKIPS), યુનિવર્સિટી	અમદાવાદ
4	સ્વામિનારાયણ યુનિવર્સિટી	ગાંધીનગર
5	ડૉ. સુભાષ યુનિવર્સિટી	જૂનાગઢ
6	નોબલ યુનિવર્સિટી	જૂનાગઢ
7	ટ્રાન્સસ્ટેડિયા યુનિવર્સિટી	અમદાવાદ
8	અદાણી યુનિવર્સિટી	અમદાવાદ
9	એમ.કે.યુનિવર્સિટી	પાટણ
10	વિદ્યાદીપ યુનિવર્સિટી	સુરત
11	મગનભાઈ એડનાવાલા મહા ગુજરાત યુનિવર્સિટી	ખેડા

બોર્ડર સિક્યુરિટી ફોર્સ (BSF)

- બોર્ડર સિક્યુરિટી ફોર્સ (BSF) એ ભારતના સાત સેન્ટ્રલ આર્મ્સ પોલીસ ફોર્સ (CAPF) પૈકીની એક સંસ્થા છે, જે ભારતની પાકિસ્તાન અને બાંગ્લાદેશ સાથેની સરહદ પર સંરક્ષક સંસ્થા તરીકે કાર્યરત છે.
- **મુખ્યમથક:** નવી દિલ્હી
- **સ્થાપના:** 1 ડિસેમ્બર, 1965
- **વર્તમાન ડિરેક્ટર જનરલ:** પંકજ કુમાર સિંહ (એપ્રિલ 2022ની સ્થિતિએ)

કચ્છમાં 10,800 કરોડના ખર્ચે યુ.એસ.ની ટ્રિટોન કંપની ઇલેક્ટ્રિક કોમર્શિયલ વાહનોનું ઉત્પાદન કરશે

- ગુજરાતમાં કચ્છ, ભૂજ ખાતે ઇલેક્ટ્રિક કોમર્શિયલ વ્હીકલ પ્રોડક્શન માટેનો પ્લાન્ટ સ્થાપશે.
- યુ.એસ.સ્થિત ટ્રિટોન ઇલેક્ટ્રિક વ્હીકલ એલ.એલ.સી અને ગુજરાત સરકાર વચ્ચે આ પ્લાન્ટની સ્થાપના માટે ગાંધીનગર ખાતે મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલની ઉપસ્થિતિમાં સમજૂતી કરાર (MOU) થયા છે.
- રૂ. 10,800 કરોડના કુલ રોકાણ સાથે સ્થાપનાના આ પ્લાન્ટમાં ચાલુ નાણાકીય વર્ષ 2022-23 માં 1,200 કરોડના રોકાણ સાથે ટ્રિટોન ઇલેક્ટ્રિક વ્હીકલ આ પ્લાન્ટ શરૂ કરશે.
- જેના દ્વારા રાજ્યના અંદાજે 10 હજાર જેટલા લોકોને પ્રત્યક્ષ તથા પરોક્ષ રોજગારી પ્રાપ્ત થવાની અપેક્ષા છે.
- ટ્રિટોન ઇલેક્ટ્રિક વ્હીકલ કંપની કચ્છમાં 645 એકર જગ્યા ધરાવે છે, જ્યાં વાર્ષિક 50 હજાર ઇલેક્ટ્રિક ટ્રકના ઉત્પાદનનો પ્લાન્ટ સ્થાપશે.
- અમેરિકામાં ટ્રિટોન દ્વારા ઇલેક્ટ્રિક સેમી ટ્રક, SUV, ઇલેક્ટ્રિક સેડાન, ડિફેન્સ ઇલેક્ટ્રિક વ્હીકલ અને ઇલેક્ટ્રિક રિક્ષાનું ઉત્પાદન કરવામાં આવે છે.
- ટ્રિટોન કંપની લિથિયમ બેટરી સેલ અને ઇલેક્ટ્રિક વ્હીકલ કંટ્રોલર્સના ઉત્પાદનમાં વિશેષ તજજ્ઞતા ધરાવે છે.
- ટ્રિટોન દ્વારા વર્લ્ડ ક્લાસ સલામતી અને ઉપયોગિતા સાથે શ્રેષ્ઠ લોગ રેંજ ઇલેક્ટ્રિક વ્હીકલ વિકસાવવામાં આવી રહ્યા છે.

સુરતમાં ભારતનો પ્રથમ સ્ટીલ સ્લેગ રોડ બન્યો

- તાજેતરમાં સુરત ખાતે પ્રોસેસ્ડ સ્ટીલ સ્લેગનો ઉપયોગ કરીને દેશનો સૌપ્રથમ સ્ટીલ સ્લેગ રોડ બનાવવામાં આવ્યો હતો, જેની લંબાઈ 1 કિ.મી. જેટલી છે.
- આ રોડને સેન્ટ્રલ રોડ રિસર્ચ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ (CRRRI), કાઉન્સિલ ઓફ સાયન્ટિફિક એન્ડ ઇન્ડસ્ટ્રિયલ રિસર્ચ (CSIR), નીતિ આયોગ, કેન્દ્રીય સ્ટીલ મંત્રાલય અને સુરતના હજીરા ખાતે આવેલા આર્સેલર મિત્તલ-નિપ્પોન સ્ટીલ દ્વારા સંયુક્ત સાહસ પ્રોજેક્ટ તરીકે વિકસાવવામાં આવ્યો છે.

સ્ટીલ સ્લેગ રોડ પ્રોજેક્ટ

- આ સમગ્ર પ્રોજેક્ટ "વેસ્ટ ટૂ વેલ્થ" અને "સ્વચ્છ ભારત અભિયાન" અંતર્ગત અમલમાં મૂકવામાં આવ્યો છે, જેનું નિર્માણ કાર્ય 2021માં શરૂ થયું હતું.
- આ પ્રોજેક્ટ હેઠળ સ્ટીલના ઔદ્યોગિક કચરાનું યોગ્ય સ્વરૂપમાં રૂપાંતરણ કરીને તેમાંથી છ લેન ધરાવતા રોડનું નિર્માણ કરવામાં આવ્યું છે.
- તેનો બાંધકામ ખર્ચ પરંપરાગત રસ્તાઓ કરતાં 30 ટકા ઓછો છે.
- વળી રોડના નિર્માણ કાર્યમાં સ્ટીલ સ્લેગનો ઉપયોગ થતો હોવાથી તેની જાડાઈ આસ્ફાલ્ટ (ડામર), માટી, બિટ્યુમીનસ અને કુદરતી એગ્રીગેટ્સના બનેલા પરંપરાગત રસ્તાઓની સરખામણીમાં 30 ટકા ઓછી અને તેનું આયુષ્ય અને ટકાઉપણું ઘણું લાંબુ છે.
- હાલમાં સુરતની ઔદ્યોગિક વસાહતોમાં આવેલી બહુરાષ્ટ્રીય કંપનીઓના હેવી ડ્યુટી વાહનો આ રોડનો ઉપયોગ કરે છે.

રોડ બનાવવાની પ્રક્રિયા

- આશરે 1,500 થી 1,600 ડિગ્રી સેન્ટીગ્રેડ જેટલા ઊંચા તાપમાને સ્ટીલને પીગાળતી ભઠ્ઠીઓ અને અન્ય સ્ટીલ ઉદ્યોગો વાર્ષિક ધોરણે લાખો ટન સ્ટીલ સ્લેગનું ઉત્પાદન કરે છે, જેના વૈકલ્પિક ઉપયોગના અભાવના કારણે તેને જમીનમાં દાટી દેવાય છે.
- આ મેટલર્જિકલ અને મેટલ પ્રોસેસિંગ થયેલો સ્ટીલનો કચરો પર્યાવરણને નુકસાન પહોંચાડે છે, આથી સ્ટીલ ઉદ્યોગો માટે તેનો નિકાલ કરવો એ ગંભીર ચિંતાનો વિષય છે.
- જો કે પ્રોસેસ્ડ સ્ટીલ સ્લેગ એ કુદરતી બાંધકામ સામગ્રીમાં ઉપયોગમાં લેવાતી એગ્રીગેટ (કપચી)ના રિપ્લેસમેન્ટ તરીકે વાપરી શકાય તેમ છે, આથી હવે સ્ટીલ ઉદ્યોગોને તેમના સ્ટીલ સ્લેગને યોગ્ય માપમાં ઢાળવાની પદ્ધતિ પ્રદાન કરવામાં આવી રહી છે.
- અંતે આ યોગ્ય કદ-માપ ધરાવતા સ્ટીલ સ્લેગને કુદરતી એગ્રીગેટ્સ (કપચીઓ)ની જગ્યાએ રોડ બનાવવાના ખાડાઓમાં ઠાલવીને રોડ બનાવવામાં આવે છે.

ગુજરાત પ્રાકૃતિક કૃષિ વિકાસ બોર્ડની રચના કરાશે

- રાજ્યના કૃષિ વિભાગ દ્વારા પ્રાકૃતિક કૃષિનો વ્યાપ વધારવા માટે ગુજરાત પ્રાકૃતિક કૃષિ વિકાસ બોર્ડની રચના કરવામાં આવશે.
- તેવી જ રીતે આગામી સમયમાં વેટરનરી ડોક્ટરોનું માનવબળ તૈયાર કરવાના હેતુથી કામધેનુ યુનિવર્સિટી હેઠળ કચ્છ જિલ્લામાં નવી વેટરનરી કોલેજની સ્થાપના કરવાનું રાજ્ય સરકાર દ્વારા નક્કી કરવામાં આવ્યું છે.
- આ ઉપરાંત પશુ ચિકિત્સાને વધુ સઘન બનાવવા માટે 40 નવીન સ્થાયી પશુ દવાખાના શરૂ કરવામાં આવશે.
- અમદાવાદ, જામનગર અને ખેડા જિલ્લામાં બાગાયતી પાકોના 'સેન્ટર ઓફ એક્સેલન્સ' ઊભા કરાશે.

ગુજરાત ઓર્ગેનિક એગ્રિકલ્ચરલ યુનિવર્સિટી (સુધારા) વિધેયક

- તાજેતરમાં વિધાનસભા ગૃહમાં કૃષિમંત્રી રાઘવજીભાઈ પટેલ દ્વારા 'ગુજરાત ઓર્ગેનિક એગ્રિકલ્ચરલ યુનિવર્સિટી (સુધારા) વિધેયક-2022' રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું અને આ વિધેયકને વિધાનસભામાં પસાર કરવામાં આવ્યું હતું.
- આ વિધેયક અંતર્ગત હવેથી 'ગુજરાત ઓર્ગેનિક એગ્રિકલ્ચરલ યુનિવર્સિટી' ને 'ગુજરાત નેચરલ ફાર્મિંગ એન્ડ એગ્રિકલ્ચરલ યુનિવર્સિટી' તરીકે ઓળખવામાં આવશે.

પ્રાકૃતિક કૃષિ

- પ્રાકૃતિક ખેતી પદ્ધતિમાં જીવામૃત, બીજામૃત, આચ્છાદન, વાપસા (ભેજ) અને સહજીવન પાકોએ મુખ્ય પાંચ આધારસ્તંભ છે.
- આ ખેતીમાં જે કંઈ પણ ઇનપુટ ખાતર કે દવા વપરાય છે તેમાં બધી જ વસ્તુ કુદરતી હોય છે. જેમ કે, દેશી ગાયનું ગૌમૂત્ર - છાશ, પાણી, દેશી ગોળ, ચણાની દાળનો લોટ અને જુદી-જુદી વનસ્પતિઓના પાનનો ઉપયોગ થાય છે.
- આ ખેતીમાં જમીનમાં પોષક તત્ત્વોનું પ્રમાણ વધે તે માટે આચ્છાદન અને સહજીવન પાક પદ્ધતિ અપનાવવામાં આવે છે.
- આ ખેતી પદ્ધતિમાં ખર્ચ નહિવત્ હોય, ઉત્પાદન ગુણવત્તાયુક્ત મળતું હોય અને આવક પણ રાસાયણિક ખેતી કે સેન્ટ્રીય ખેતી કરતાં વધુ તથા ખેતપેદાશો સ્વાસ્થ્ય માટે ગુણકારી હોય છે.

ગુજરાતના 'મિશન સ્કૂલ્સ ઓફ એક્સલન્સ' પ્રોજેક્ટમાં વિશ્વ બેન્ક અને AIB 7,500 કરોડ રૂપિયાની લોન આપશે

- વિશ્વ બેન્ક અને એશિયન ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર ઈન્વેસ્ટમેન્ટ બેંક (AIB) 'મિશન સ્કૂલ્સ ઓફ એક્સલન્સ' પ્રોજેક્ટ હેઠળ ગુજરાત સરકારને રૂપિયા 7,500 કરોડની લોન આપશે.
- મિશન સ્કૂલ્સ ઓફ એક્સલન્સ પ્રોજેક્ટ ગુજરાત સરકાર દ્વારા વર્ષ 2021માં શરૂ કરવામાં આવ્યો હતો. જે માટે ગુજરાત સરકાર આગામી પાંચ વર્ષમાં રૂ. 10,000 કરોડનો ખર્ચ કરશે. જેના હેઠળ રાજ્યની 35,133 સરકારી અને 5,847 ગ્રાન્ટ ઈન એઈડ શાળાઓને આવરી લેવાશે.
- આ ભંડોળ દ્વારા રાજ્યમાં 50,000 જેટલાં નવા વર્ગખંડો, 1.5 લાખ સ્માર્ટ વર્ગખંડો, 20,000 જેટલી નવી કમ્પ્યુટર લેબ, 5,000 જેટલી ટિકરિંગ લેબ બનાવવામાં આવશે.
- આ પ્રોજેક્ટને રેસિડેન્શિયલ સ્કૂલ ઓફ એક્સલન્સ, ઈમર્જિંગ સ્કૂલ ઓફ એક્સલન્સ અને એસ્પાયરિંગ સ્કૂલ ઓફ એક્સલન્સ એમ ત્રણ વિભાગમાં વહેંચવામાં આવશે.

વિશ્વ બેંક	AIB
મુખ્યમથક: વોશિંગ્ટન ડી.સી. (USA)	મુખ્યમથક: બેઈજિંગ, ચીન
સ્થાપના: 1944	સ્થાપના: 2016
અધ્યક્ષ: ડેવિડ માલપસ	અધ્યક્ષ: જિન લિકન

મુખ્યમંત્રીશ્રીના હસ્તે 'હેરિટેજ પોલિસી પોર્ટલ' અને વિવિધ પ્રવાસન સુવિધાઓનું લોકાર્પણ

- ગુજરાતના હેરિટેજ સ્થળોને પ્રવાસન ક્ષેત્રે વિકસાવવા મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલની ઉપસ્થિતિમાં હેરિટેજ પ્રોપર્ટી ધરાવતા માલિકો અને પ્રવાસન વિભાગ વચ્ચે અંદાજે રૂ. 451 કરોડના MOU તાજેતરમાં કરવામાં આવ્યા છે.
- ગુજરાત પ્રવાસન વિભાગ દ્વારા 'આઝાદી કા અમૃત મહોત્સવ' અંતર્ગત યોજાયેલા 'ગુજરાતના ભવ્ય વારસા' ની ઉજવણી કાર્યક્રમમાં મુખ્યમંત્રીશ્રીએ 'હેરિટેજ પોલિસી પોર્ટલ' અને સાપુતારા, સાસણગીર વિલેજ તેમજ દાંડી ખાતેની વિવિધ પ્રવાસન સુવિધાઓના ઈ - લોકાર્પણ કર્યા હતા.
- મુખ્યમંત્રીશ્રીએ આ પ્રસંગે વડાપ્રધાન નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ આપેલા ચાર 'T' - ટ્રેડિશન, ટેલેન્ટ, ટેકનોલોજી અને ટ્રેડના સૂત્રનો ટૂરિઝમના વિકાસ માટે અત્યંત જરૂરી ગણાવ્યા હતા.
- આ MOU અંતર્ગત વડોદરા, રાજકોટ, સંતરામપુર, દેવગઢ બારિયા, બાલાસિનોર જેવા રાજવી મહેલોને હેરિટેજ હોટેલ્સ, રિસોર્ટમાં પરિવર્તિત કરીને પ્રવાસીઓને આકર્ષવાના પ્રોજેક્ટનો સમાવેશ થાય છે.

મુખ્યમંત્રીશ્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલ દ્વારા "નમો વડ વન" અભિયાનનો ગાંધીનગરથી રાજ્યવ્યાપી શુભારંભ

- મુખ્યમંત્રીશ્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલે દેશની આઝાદીના 75 વર્ષના અવસરે 'આઝાદીના અમૃત મહોત્સવ' અંતર્ગત આ વર્ષના 'આંતરરાષ્ટ્રીય વન દિવસ' એટલે કે 21 માર્ચે ગુજરાતમાં રાજ્યવ્યાપી "નમો વડ વન" અભિયાનનો પ્રારંભ કરાવ્યો હતો.
- વડના વૃક્ષોના "નમો વડ વન" રાજ્યમાં ઉભા કરવાના પર્યાવરણને ઉપયોગી હેતુસર ગાંધીનગરમાં વડ વૃક્ષ વાવીને આ અભિયાનની રાજ્યવ્યાપી શરૂઆત કરાવી હતી.
- "નમો વડ વન" અન્વયે રાજ્યના 33 જિલ્લાઓમાં 75 વડ વન સ્થપાશે અને પ્રત્યેક વનમાં 75 વડ વૃક્ષનું વાવેતર વન વિભાગ દ્વારા કરવામાં આવશે.
- વડાપ્રધાન નરેન્દ્રભાઈ મોદીની પ્રેરણાથી ઉજવાઈ રહેલા 'આઝાદી કા અમૃત મહોત્સવ' - આઝાદીના 75મા વર્ષે વન વિભાગનું "નમો વડ વન" નિર્માણ અભિયાન રાજ્યમાં વટવૃક્ષની પૌરાણિક અને ઐતિહાસિક મહત્તા પુનઃ પ્રસ્થાપિત કરશે. તેમજ તેની મદદથી ગ્રીન ક્વર વધારવાના રાજ્ય સરકારના અભિગમને પણ વેગ મળશે.
- મુખ્યમંત્રીશ્રીએ 'નમો વડ વન' ના વાવેતર કાર્યક્રમમાં 33 જિલ્લાના 75 સ્થળોએથી સહભાગી થયેલા નાગરિકો અને વનપ્રેમીઓને 'બાયસેગ' ના માધ્યમથી પ્રેરક સંદેશો આપ્યો હતો.
- રાજ્યમાં આવા વડના વૃક્ષોના જે વન 'નમો વડ વન' અન્વયે ઉભા થશે તે આવનારી પેઢીઓ માટે માટે પર્યાવરણ સુરક્ષા અને સ્વચ્છ વાયુની દેન આપનારા બનશે.

'ફોરેસ્ટ હેલ્પલાઇન' તથા 'નમો વડ વન' પુસ્તિકાનું વિમોચન

- મુખ્યમંત્રીશ્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલે આ અવસરે વન વિભાગના અદ્યક્ષ સેન્ટ્રલાઇઝડ કંટ્રોલર અને ફોરેસ્ટ હેલ્પલાઇન નંબર - '1926' નો પ્રારંભ કરાવ્યો હતો.
- તેમજ તેઓએ આ પ્રસંગે 'નમો વડ વન' પુસ્તિકાનું વિમોચન પણ કર્યું હતું.

કેટલીક વિશેષ બાબતો

- ગુજરાતમાં નવીન વનોના ઉછેર માટે તત્કાલીન મુખ્યમંત્રી અને હાલના વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદી દ્વારા સૌપ્રથમ વર્ષ-2004માં ગાંધીનગર ખાતે પ્રથમ સાંસ્કૃતિક વન 'પુનિત વન' ની સ્થાપના કરવામાં આવી હતી.
- આજે ગુજરાતના વિવિધ જિલ્લામાં કુલ-21 સાંસ્કૃતિક વનો તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે.

મુખ્યમંત્રી દ્વારા નવસારીના વાઘરેય ખાતે કાવેરી નદી પર 'ટાઇડલ રેગ્યુલેટર ડેમ પ્રોજેક્ટ' નું ખાતમુહૂર્ત

- ગુજરાતના મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલ દ્વારા દક્ષિણ ગુજરાતના નવસારી જિલ્લાના ગણદેવીના બિલિમોરા સ્થિત કાવેરી નદી પર રૂ. 250 કરોડના ખર્ચે 'વાઘરેય ટાઇડલ રેગ્યુલેટર ડેમ પ્રોજેક્ટ' નું ખાતમુહૂર્ત કરાવવામાં આવ્યું હતું.
- આ પ્રસંગે મધ્યપ્રદેશના રાજ્યપાલ શ્રી મંગુભાઈ પટેલ ઉપસ્થિત રહ્યાં હતા.
- મુખ્યમંત્રીના હસ્તે વાઘરેય ટાઇડલ રેગ્યુલેટર યોજનાની ઇ-તકતીનું અનાવરણ કરવામાં આવ્યું હતું.
- આ પ્રોજેક્ટની મદદથી કાવેરી નદીમાં 13 કિ.મી. અને ખરેરા નદીમાં 5 કિ.મી. લંબાઈમાં 100 મિલિયન ક્યુબિક ફૂટ મીઠા પાણીનો સંગ્રહ થશે. તેમજ જૂની ખરેરા નદી પુનર્જીવિત થશે. બિલિમોરા અને આસપાસના દસ ગામોની 3,500 એકર જમીનને સિંચાઈનો ફાયદો થશે.
- દરિયાની ભરતીના પાણી નદીમાં પ્રવેશતા અટકશે, જેના લીધે સપાટી પરની તેમજ ભૂગર્ભ જળની ખારાશ અને ખેતીલાયક ફળદ્રુપ જમીનને નુકસાન થતું અટકશે.

કાવેરી નદી

- કાવેરી નદી ગુજરાત રાજ્યના દક્ષિણ ભાગમાં આવેલા નવસારી જિલ્લામાંથી વહે છે.
- મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય સાથેની ગુજરાત રાજ્યના સરહદી વિસ્તારમાં વાંસદા તાલુકામાં આવેલ ટેકરીઓમાંથી નીકળતી આ નદી અંબિકા નદીની ઉપનદીઓ પૈકીની એક છે.
- તે અંબિકાને 30 કિ.મી. પશ્ચિમે વાઘરેય પાસે મળે છે.
- પૌરાણિક કથા મુજબ નહાપાનના જમાઈ ઉષવદાતના લેખમાં કાવેરીનું પ્રાચીન નામ 'કરણેબા' આપ્યું છે.

સુપ્રસિદ્ધ યાત્રાધામ અંબાજી ખાતે મુખ્યમંત્રી દ્વારા "શ્રી 51 શક્તિપીઠ પરિક્રમા મહોત્સવ" અને લાઇટ એન્ડ સાઉન્ડ શોનો પ્રારંભ

- મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલે તાજેતરમાં વિશ્વ પ્રસિદ્ધ યાત્રાધામ અંબાજી ગબ્બર ખાતે રૂ.13.35 કરોડના ખર્ચે નવનિર્મિત ભારતના સૌથી મોટા લાઇટ એન્ડ સાઉન્ડ શોનો પ્રારંભ કરાવ્યો હતો.
- તેમજ ચૈત્ર નવરાત્રિના પાવન અવસરે અંબાજીમાં શ્રી 51 શક્તિપીઠ પરિક્રમા મહોત્સવનો પણ પ્રારંભ કરવામાં આવ્યો હતો.
- જૂનાગઢ ગિરનારની લીલી પરિક્રમાની જેમ આ શ્રી 51 શક્તિપીઠ પરિક્રમાનું આયોજન અંબાજી ખાતે રાજ્ય સરકારના પવિત્ર યાત્રાધામ વિકાસ બોર્ડ તથા શ્રી આરાસુરી અંબાજી દેવસ્થાન ટ્રસ્ટના ઉપક્રમે કરવામાં આવ્યું હતું.
- આદ્યશક્તિ ધામના દર્શને આવનારા લાખો શ્રદ્ધાળુઓને હવે એક જ સ્થળે એક સાથે 51 શક્તિપીઠના દર્શનનો લાભ મળતો થશે. મુખ્યમંત્રીશ્રીએ પવિત્ર યાત્રાધામ અંબાજી ખાતે સાંસ્કૃતિક વિલેજનું ઉદ્ઘાટન, અંબાજી મંદિરની અદ્યતન વેબસાઇટનું લોન્ચિંગ તેમજ

ગુજરાત પવિત્ર યાત્રાધામ વિકાસ બોર્ડ દ્વારા વિકસાવવામાં આવેલી મોબાઇલ એપનું પણ લોન્ચિંગ કર્યું હતું.

કેન્દ્રીય મંત્રી અમિતભાઈ શાહ દ્વારા અમદાવાદ ખાતે ગુજરાતની પ્રથમ ઓડિયોલોજી સ્પીચ લેંગ્વેજ પેથોલોજી કોલેજનું લોકાર્પણ

- કેન્દ્રીય મંત્રી અમિતભાઈ શાહ દ્વારા તાજેતરમાં અમદાવાદની સોલા સિવિલ હોસ્પિટલ ખાતે ગુજરાતની પ્રથમ ઓડિયોલોજી સ્પીચ લેંગ્વેજ પેથોલોજી કોલેજ અને આહાર કેન્દ્રનું લોકાર્પણ કરવામાં આવ્યું છે.
- આ સાથે જ GMERS કોલેજ ખાતે ઓડિયોલોજી સ્પીચ લેંગ્વેજ પેથોલોજી કોલેજનો પ્રારંભ કરનારું ગુજરાત દેશમાં પાંચમું રાજ્ય બન્યું છે.
- ઓડિયોલોજી સ્પીચ લેંગ્વેજ પેથોલોજી કાર્યરત થવાથી બાળકોમાં જન્મજાત બહેરાશ, સાંભળવાને લગતી કોઈ પણ તકલીફ, ચેતાતંત્રના રોગના કારણે થતી બોલવાની, સમજવાની અને ભૂલવાની તકલીફ, પક્ષઘાત અથવા પેરેલિસિસ અને સેરેબ્રલ સ્ટ્રોકથી પીડિત દર્દીઓના પુનર્વસન તેમજ કમ્પ્યુટરાઇઝડ સોફ્ટવેર દ્વારા નિદાન સરળ અને સચોટ બનશે.
- સોલા સિવિલ હોસ્પિટલના ENT (કાન - નાક - ગળા) ના વિભાગ હેઠળનો ધોરણ 12 પછી સ્નાતક કક્ષાનો નવો આરોગ્ય સ્વાસ્થ્યલક્ષી અભ્યાસક્રમ બેચલર ઇન ઓડિયોલોજી એન્ડ સ્પીચ લેંગ્વેજ પેથોલોજી (B.A.SLP) એ એક પેરામેડિકલ કોર્સ છે.

સ્વેચ્છુ ઓફ યુનિટી ખાતે દ્વિ-દિવસીય નેશનલ જ્યુડિશિયલ કોન્ફરન્સનું આયોજન

- રાષ્ટ્રપતિ શ્રી રામનાથ કોવિંદે સ્વેચ્છુ ઓફ યુનિટી એકતાનગર ખાતે દ્વિ-દિવસીય નેશનલ કોન્ફરન્સ ઓન મીડિયેશન એન્ડ ઇન્ફર્મેશન ટેકનોલોજીનો રાજ્યપાલ શ્રી આચાર્ય દેવવ્રત, ભારતના મુખ્ય ન્યાયાધીશ શ્રી એન.વી.રમણા, કેન્દ્રીય કાયદામંત્રીશ્રી કિરણ રિજિજૂ અને મુખ્યમંત્રી શ્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલ તથા સુપ્રીમ કોર્ટ અને વિવિધ હાઇકોર્ટના ન્યાયાધીશોની ઉપસ્થિતિમાં શુભારંભ કરાવ્યો હતો.
- આ કોન્ફરન્સનું આયોજન ગુજરાત હાઇકોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવ્યું હતું.
- આ પ્રસંગે રાષ્ટ્રપતિએ ઝડપી ન્યાયિક પ્રક્રિયા પર ભાર મૂકતાં જણાવ્યું હતું કે, ન્યાયમાં ઇચ્છિત પરિણામ માટે તમામ પક્ષોએ મધ્યસ્થીકરણ (Mediation) પ્રત્યે સકારાત્મક વલણ રાખવું જોઈએ.
- છેલ્લા બે દાયકાઓમાં તકરારોના વૈકલ્પિક નિવારણની પદ્ધતિ ન્યાયતંત્રમાં અસરકારક સાબિત થઈ છે. ખાસ કરીને દીવાની બાબતોના કેસોમાં આનાથી સુખદ સમાધાન લાવી શકાય છે.
- ન્યાયતંત્રમાં વૈકલ્પિક વિવાદ નિરાકરણ (Alternative dispute resolution - ADR) મિકેનિઝમ અને ઇન્ફર્મેશન એન્ડ કમ્યુનિકેશન ટેકનોલોજી (ICT) બંને ઘણા મહત્વપૂર્ણ છે, કારણ કે તે સિસ્ટમને વધુ કાર્યક્ષમ બનાવવામાં મદદ કરશે અને ન્યાય આપવા માટે વધુ સક્ષમ બનાવશે.

પુરસ્કાર વિશેષ

સંગીત નાટક અકાદમી અને લલિતકલા અકાદમી ફેલોશિપ અને એવોર્ડ્સ જાહેર

- ઉપરાષ્ટ્રપતિ વૈકેયા નાયડુએ નવી દિલ્હી ખાતેના વિજ્ઞાન ભવનમાં સંગીત નાટક અકાદમી અને લલિતકલા અકાદમી ફેલોશિપ અને એવોર્ડ્સ જાહેર કર્યા. તેમણે કલા પુરસ્કારોના 62માં રાષ્ટ્રીય પ્રદર્શન ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું.
- વર્ષ 2018 માટે સંગીત નાટક અકાદમી ફેલોશિપ (અકાદમી રત્ન સદસ્યતા) 4 લોકોને આપવામાં આવી. જ્યારે સંગીત નાટક અકાદમી એવોર્ડ 40 લોકોને આપવામાં આવ્યા.
- આ ફેલોશિપ મેળવનારાઓમાં ઝાકિર હુસૈન, જતિન ગૌસ્વામી, સોનલ માનસિંહ અને તિરુવિદાઈમારૂદર કુપ્પિયા કલ્યાણ સુંદરમનો સમાવેશ થાય છે.
- લલિતકલા અકાદમી એવોર્ડ 23 વ્યક્તિઓને આપવામાં આવ્યા જ્યારે ફેલોશિપ 3 વ્યક્તિ શિલ્પકાર હિમ્મત શાહ, પ્રતિષ્ઠિત ચિત્રકારો અને કલાકારો જ્યોતિ ભદ્ર તથા શ્યામશર્માને આપવામાં આવ્યા.

સંગીત નાટક અકાદમી એવોર્ડ્સ

- પરફોર્મિંગ આર્ટના ક્ષેત્રમાં કલાકારો, શિક્ષકો તેમજ વિદ્વાનોને સરકાર દ્વારા આપવામાં આવતું રાષ્ટ્રીય સન્માન છે.
- આ પુરસ્કારો સંગીત, નૃત્ય અને થિયેટરની શ્રેણીઓ હેઠળ આપવામાં આવે છે. વધુમાં એક શ્રેણી પરંપરાગત, લોક અને આદિવાસી નૃત્ય માટે તથા થિયેટર અને કઠપૂતળી કળા સંગીત માટે આરક્ષિત છે.

સંગીત
નાટક
અકાદેમી

લલિતકલા અકાદમી એવોર્ડ્સ

- લલિતકલા અકાદમી દ્વારા વિઝ્યુઅલ આર્ટના ક્ષેત્રમાં આજીવન સિદ્ધિઓ માટે પ્રખ્યાત કલાકારોને આ એવોર્ડ એનાયત કરવામાં આવે છે.
- લલિતકલા અકાદમી ફેલોશિપ જેને 'લલિતકલા અકાદમી રત્ન' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે કે જે ભારતમાં લલિતકલા (Fine Arts) માટેનું સન્માન છે. ફેલોશિપમાં પ્રશિસ્તપત્ર, રૂ. 25,000 અને તકતી અપાય છે.

લલિત કલા

વિશેષ : પ્રથમ લલિતકલા અકાદમી એવોર્ડ 1955માં જૈમિની રોયને આપવામાં આવ્યો હતો. ગુજરાતી થિયેટરના ક્ષેત્રમાં પ્રથમ સંગીત નાટક અકાદમી એવોર્ડ જીતનાર અશરફ ખાન છે. નેશનલ એક્ઝિબિશન ઓફ આર્ટ્સ લલિતકલા અકાદમીની સૌથી પ્રતિષ્ઠિત વાર્ષિક પ્રદર્શન છે.

પ્રો. રામદરશ મિશ્રાની સરસ્વતી સન્માન માટે પસંદગી

- ભારતના જાણીતા કવિ અને સાહિત્યકાર પ્રોફેસર રામદરશ મિશ્રાને તેમના હિંદી કાવ્યસંગ્રહ “મેં તો યહાં હું” માટે સરસ્વતી સન્માન 2021 આપવામાં આવ્યો છે. આ કાવ્યસંગ્રહ વર્ષ 2015 માં પ્રકાશિત થયો હતો.
- જયુરી :** સરસ્વતી સન્માન 2021ના વિજેતાની પસંદગી લોકસભા સચિવાલયના ભૂતપૂર્વ સેક્રેટરી જનરલ ડૉ. સુભાષ સી. કશ્યપની આગેવાની હેઠળની પસંદગી સમિતિ દ્વારા કરવામાં આવી હતી.
- “મેં તો યહાં હું” કાવ્યસંગ્રહમાં આંતરિક જીવનના વિવિધ પાસાઓ, સામાજિક ચિંતાઓ, સાંપ્રદાયિકતા, ભ્રષ્ટાચાર, અસ્વસ્થ શહેરો, આબોહવાની ચિંતાઓ, માનવ દ્રષ્ટિકોણ જેવા વિષયો આવરી લેવાયા છે.

સરસ્વતી ન: સુભગામયસ્કારત.

રામદરશ મિશ્રા

- રામદરશ મિશ્રાનો જન્મ ઉત્તરપ્રદેશના ગોરખપુર જિલ્લાના ડુમરી ગામ ખાતે થયો છે. તેમણે દિલ્હી યુનિવર્સિટીમાં હિન્દી વિષયના પ્રોફેસર તરીકે સેવા આપી છે.
- તેમણે સરકારની હિન્દી સલાહકાર સમિતિમાં પણ સેવા આપી છે.
- તેમણે લગભગ 32 કવિતા સંગ્રહો, 15 નવલકથાઓ, 30 ટૂંકી વાર્તા સંગ્રહો, 15 સાહિત્યિક વિવેચનના પુસ્તકો, 4 નિબંધસંગ્રહ અને કેટલાંય પ્રવાસવર્ણનો તથા સંસ્મરણો લખ્યા છે.

સરસ્વતી સન્માન

- કે.કે. બિરલા ફાઉન્ડેશન દ્વારા વર્ષ 1991માં ભારતના સૌથી પ્રતિષ્ઠિત પુરસ્કારોમાંથી એક સરસ્વતી સન્માનની સ્થાપના કરવામાં આવી હતી.
- આ પુરસ્કાર છેલ્લા 10 વર્ષમાં ભારતીય નાગરિક દ્વારા કોઈપણ ભારતીય ભાષામાં લખવામાં આવેલ ઉત્કૃષ્ટ કૃતિ માટે આપવામાં આવે છે.
- આ એવોર્ડમાં પ્રશસ્તિપત્ર, તકતી અને રૂપિયા 15 લાખનો રોકડ પુરસ્કાર અપાય છે.

ભારતના રાષ્ટ્રપતિ દ્વારા ત્રીજા 'રાષ્ટ્રીય જળ પુરસ્કારો' એનાયત અને 'જળશક્તિ અભિયાન' : કેચ ધ રેઇન કેમ્પેઇન 2022' લોન્ચ

- 29 માર્ચ, 2022 ના રોજ ભારતના રાષ્ટ્રપતિ શ્રી રામનાથ કોવિંદ દ્વારા નવી દિલ્હી ખાતેથી ત્રીજા 'રાષ્ટ્રીય જળ પુરસ્કાર'(National Water Awards) પ્રદાન કરવામાં આવ્યા હતા.
- તેમજ તેઓના દ્વારા 'જળશક્તિ અભિયાન : કેચ ધ રેઇન કેમ્પેઇન 2022' પણ લોન્ચ કરવામાં આવ્યું હતું.
- 7 જાન્યુઆરી, 2022ના રોજ કેન્દ્રીય જલ શક્તિ મંત્રી ગજેન્દ્રસિંહ શેખાવત દ્વારા ત્રીજા નેશનલ વોટર એવોર્ડ્સ(NWA) 2020 ની જાહેરાત કરવામાં આવી હતી.
- આ અંતર્ગત ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્યએ શ્રેષ્ઠ રાજ્યની શ્રેણીમાં પ્રથમ ક્રમાંક પ્રાપ્ત કર્યો છે. ત્યારબાદ બીજા અને ત્રીજા ક્રમે ક્રમશઃ રાજસ્થાન અને તમિલનાડુ રાજ્યનો સમાવેશ થયો છે.
- આ પુરસ્કારના વિજેતાઓને હવે નવી દિલ્હી ખાતે ભારતના રાષ્ટ્રપતિ રામનાથ કોવિંદ દ્વારા સન્માનિત કરવામાં આવ્યા છે. કેચ ધ રેઇન કેમ્પેઇન 30 નવેમ્બર, 2022 સુધી લાગુ રહેશે.

નેશનલ વોટર એવોર્ડ્સ (NWA)

- રાષ્ટ્રીય જળ પુરસ્કારો (National Water Awards) આપવાનું આયોજન કેન્દ્રીય જલશક્તિ મંત્રાલયના જલ સંસાધન, નદી વિકાસ અને ગંગા કાયાકલ્પ વિભાગ દ્વારા કરવામાં આવે છે.
- કેન્દ્રીય જલશક્તિ મંત્રાલય દ્વારા નેશનલ વોટર એવોર્ડ્સ આપવાની શરૂઆત વર્ષ- 2018 માં કરવામાં આવી હતી.
- આ પુરસ્કારની મદદથી લોકોમાં પાણીના મહત્વ અંગે જાગૃકતા કેળવવા અને તેઓને પાણીના શ્રેષ્ઠ ઉપયોગની પદ્ધતિઓ અપનાવવા પ્રોત્સાહિત કરવામાં મદદ મળશે.
- તેના અંતર્ગત દેશભરમાં વ્યક્તિઓ અને સંગઠનો દ્વારા કરવામાં આવેલા જળ સંસાધનોને લગતા કાર્યો અને પ્રયત્નો થકી કેન્દ્ર સરકારના 'જળ સમૃદ્ધ ભારત' ના દૃષ્ટિકોણ પર ધ્યાન કેન્દ્રીત કરવામાં આવે છે.
- કેન્દ્રીય મંત્રાલય દ્વારા વિવિધ 11 કેટેગરીઓમાં 57 પુરસ્કારો એનાયત કરવામાં આવ્યા છે. અમુક કેટેગરીઓને ભારતના વિવિધ ઝોનના આધારે પેટા કેટેગરીમાં વિભાજીત કરવામાં આવેલ છે.

જળશક્તિ અભિયાન

- જળશક્તિ અભિયાન 2022 માં ઉમેરવામાં આવેલી નવી વિશેષતાઓમાં નીચેનાનો સમાવેશ થાય છે :
- સ્પ્રિંગ શેડ ડેવલપમેન્ટ
- વોટર કેચમેન્ટ વિસ્તારનું સંરક્ષણ
- જળ વ્યવસ્થાપન સાથે સંકળાયેલ ક્ષેત્રમાં મહિલાઓની ભૂમિકાને પ્રોત્સાહિત કરવી.
- રાજ્ય સરકારો તેના પ્રત્યેક જિલ્લાઓમાં જળશક્તિ કેન્દ્રો સ્થાપશે.

જળશક્તિ કેન્દ્ર

- 'જળશક્તિ કેન્દ્ર' પાણી સંબંધિત તમામ સમસ્યાઓના 'વન સ્ટોપ સોલ્યુશન' તથા એક નોલેજ સેન્ટર તરીકે કાર્ય કરશે.

- શક્ય એટલી વહેલી તકે તે 'જિલ્લા જળ સંરક્ષણ યોજના' તૈયાર કરશે.
- જળ શક્તિ અભિયાન :- 'કેચ ધ રેઇન' નું સફળ અમલીકરણ પાયાના સ્તરે સ્થાનિક સમુદાયના લોકોની સક્રિય ભાગીદારી પર આધાર રાખે છે.

કેચ ધ રેઇન કેમ્પેઇન શું છે?

- કેન્દ્રીય જલશક્તિ મંત્રાલયના નેશનલ વોટર મિશન (NWM) અંતર્ગત 'કેચ ધ રેઇન' કેમ્પેઇન રાષ્ટ્રવ્યાપી કેમ્પેઇન છે.
- હેતુ :- આ કેમ્પેઇનનો હેતુ દેશના તમામ જિલ્લાઓના શહેરી અને ગ્રામીણ વિસ્તારોને આવરી લઈ ચોમાસા પૂર્વે અને ચોમાસાના સમયગાળામાં વરસાદી પાણીની બચત અને સંરક્ષણ કરવાનો છે.
- ટેગલાઈન:- "Catch the rain, where it falls, when it falls".

નેશનલ વોટર એવોર્ડ્સ 2020 ના વિજેતાઓ

શ્રેણી	વિજેતા
બેસ્ટ સ્ટેટ	ઉત્તરપ્રદેશ
બેસ્ટ ડિસ્ટ્રિક્ટ (નોર્થ ઝોન)	મુઝફ્ફરનગર (ઉત્તરપ્રદેશ)
બેસ્ટ ડિસ્ટ્રિક્ટ (સાઉથ ઝોન)	તિરૂવનંતપુરમ (કેરળ)
બેસ્ટ ડિસ્ટ્રિક્ટ (ઈસ્ટ ઝોન)	પૂર્વ ચંપારણ (બિહાર), ગોહા (ઝારખંડ)
બેસ્ટ ડિસ્ટ્રિક્ટ (વેસ્ટ ઝોન)	ઈન્દોર (મધ્યપ્રદેશ)
બેસ્ટ ડિસ્ટ્રિક્ટ (નોર્થ - ઈસ્ટ ઝોન)	ગોલપરા (આસામ)
બેસ્ટ વિલેજ પંચાયત (નોર્થ ઝોન)	ધસપદ, અલમોડા (ઉત્તરાખંડ)
બેસ્ટ વિલેજ પંચાયત (સાઉથ ઝોન)	ચેલેરામપુરા પંચાયત, તુમાકુરુ જિલ્લો (કર્ણાટક)
બેસ્ટ વિલેજ પંચાયત (ઈસ્ટ ઝોન)	તેલારી પંચાયત ગયા જિલ્લો (બિહાર)

શ્રેણી	વિજેતા
બેસ્ટ વિલેજ પંચાયત (વેસ્ટ ઝોન)	તખતગઢ, સાબરકાંઠા (ગુજરાત)
બેસ્ટ વિલેજ પંચાયત (નોર્થ ઈસ્ટ ઝોન)	સિઆલસર, સિરચિપ જિલ્લો (મિઝોરમ)
બેસ્ટ અર્બન લોકલ બોડી	વાપી અર્બન લોકલ બોડી (ગુજરાત)
બેસ્ટ મીડિયા (પ્રિન્ટ & ઇલેક્ટ્રોનિક)	મિશન પાની (નેટવર્ક 18)
બેસ્ટ સ્કૂલ	ગવર્નમેન્ટ ગર્લ્સ હાયર સેકન્ડરી સ્કૂલ, કાવેરીપટ્ટનમ (તમિલનાડુ)
બેસ્ટ ઈન્ડસ્ટ્રી	વેલ્સપૂન ઈન્ડિયા ટેક્સટાઇલ લિમિટેડ (ગુજરાત)
બેસ્ટ વોટર યૂઝર એસોસિયેશન	પંચગાચિયા MDTW WUA હૂગલી (પશ્ચિમ બંગાળ)
બેસ્ટ ઈન્ડસ્ટ્રી ફોર CSR એક્ટિવિટીઝ	ITC લિમિટેડ, કોલકાતા

NWA-2020 અંતર્ગત ગુજરાતના કેટલાક વિજેતાઓ

- નેશનલ વોટર એવોર્ડ્સ 2020 અંતર્ગત 'બેસ્ટ ડિસ્ટ્રિક્ટ' ની શ્રેણીમાં વેસ્ટ ઝોનમાં વડોદરા બીજા ક્રમાંકે છે.
- બેસ્ટ વિલેજ પંચાયતની શ્રેણીમાં કચ્છની કંકાપર પંચાયત બીજા ક્રમાંકે રહી છે.
- બેસ્ટ મીડિયા (પ્રિન્ટ & ઇલેક્ટ્રોનિક) શ્રેણીમાં સંદેશ ડેઇલી ભુજ એડિશન તૃતીય ક્રમાંકે રહ્યું છે.
- બેસ્ટ ઈન્સ્ટિટ્યૂશનની શ્રેણીમાં IIT ગાંધીનગર દ્વિતીય ક્રમાંકે રહી છે.
- બેસ્ટ NGO ની શ્રેણીમાં કોસ્ટલ સેલિનિટી પ્રિવેન્શન સેલ, અમદાવાદ પ્રથમ ક્રમાંકે રહ્યું છે. તેમજ આજ શ્રેણીમાં ભાવનગરનું વિવેકાનંદ રિસર્ચ એન્ડ ટ્રેનિંગ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ત્રીજા ક્રમાંકે રહ્યું છે.
- બેસ્ટ ઈન્ડસ્ટ્રી ફોર CSR એક્ટિવિટીઝની શ્રેણીમાં અદાણી ફાઉન્ડેશને બીજું સ્થાન પ્રાપ્ત કર્યું છે.

જળશક્તિ અભિયાન : કેચ ધ રેઇન કેમ્પેઇન 2022

- ભારતના રાષ્ટ્રપતિ રામનાથ કોવિંદે તાજેતરમાં 29 માર્ચ, 2022 થી 30 નવેમ્બર, 2022 સુધીના સમયગાળા માટે 'જળશક્તિ અભિયાન : કેચ ધ રેઇન કેમ્પેઇન 2022' શરૂ કર્યું છે.

વિશેષ : ભારતની હાલની પાણીની જરૂરીયાત દર વર્ષે આશરે 1,100 બિલિયન ક્યુબિક મીટર હોવાનો અંદાજ છે, જે વર્ષ-2050 સુધીમાં વધીને 1,447 બિલિયન ક્યુબિક મીટર થવાનો અંદાજ છે.

- ભારત વિશ્વની 18% વસતી ધરાવે છે., પરંતુ દેશભરમાં વિશ્વના તાજા પાણીના સંસાધનો માત્ર 4% જ છે.
- બદલાતી હવામાન પેટર્ન અને સતત આવતા દુષ્કાળને કારણે ભારત જળસંકટનો સામનો કરી રહ્યું છે.
- જળ જીવન મિશન (JJM) અંતર્ગત વર્ષ-2024 સુધીમાં દરેક ગ્રામીણ ઘરો સુધી ટેપ વોટર પહોંચાડવાનું લક્ષ્ય છે.

ઓસ્કાર એવોર્ડ્સ 2022

OSCARS

- અમેરિકાના લોસ એન્જલસ (કેલિફોર્નિયા) માં આવેલા ડોલબી થિયેટર ખાતે તાજેતરમાં 94 માં એકેડેમી એવોર્ડ્સ (ઓસ્કાર એવોર્ડ્સ 2022) સમારોહનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.
- આ સમારોહ દરમિયાન ઓસ્કાર એવોર્ડ્સ 2022ના વિજેતાઓને સન્માનિત કરવામાં આવ્યા હતા.
- 94મા એકેડેમી એવોર્ડ્સ અંતર્ગત વર્ષ 2021 દરમિયાન રિલીઝ થયેલી ફિલ્મોનું સન્માન કરવામાં આવ્યું હતું. 8 ફેબ્રુઆરી, 2022 ના રોજ અભિનેત્રી ટ્રેસી એલિસ રોઝ અને અભિનેતા લેસ્લિ જોર્ડન દ્વારા વિવિધ નામાંકનોની જાહેરાત કરવામાં આવી હતી.

મુખ્ય બાબતો

- અભિનેત્રી રેગિના હોલ, એમ્મી પુરસ્કાર વિજેતા અમી શુમર અને વાન્ડા સાઈકસ દ્વારા 94મા એકેડેમી એવોર્ડ્સની ઇવેન્ટને હોસ્ટ કરવામાં આવી હતી.
- પ્રથમ વખત 3 મહિલાઓ દ્વારા આ ઇવેન્ટને હોસ્ટ કરવામાં આવી હતી.
- એકેડેમી એવોર્ડ્સ (ઓસ્કાર) વાર્ષિક ધોરણે 'એકેડેમી ઓફ મોશન પિક્ચર આર્ટ્સ એન્ડ સાયન્સીઝ' (AMPAS) દ્વારા રજૂ કરવામાં આવે છે.
- આ વર્ષે જેન કેમ્પિયનની ફિલ્મ 'પાવર ઓફ ધ ડોગ' ને સૌથી વધારે 12 નોમિનેશન મળ્યા હતા. જ્યારે 'ડયૂક' ફિલ્મને સૌથી વધારે 6 ઓસ્કાર એવોર્ડ મળ્યા હતા.
- વિલ સ્મિથને 'કિંગ રિચાર્ડ' ફિલ્મ માટે અને જેસિકા ચેસ્ટેનને "The Eyes of Tammy Faye" ફિલ્મ માટે બેસ્ટ એક્ટર્સના પુરસ્કાર મળ્યો છે. જ્યારે સ્ટેન્ડિંગ ઓવેશન સાથે 'કોડા' ફિલ્મને બેસ્ટ ફિલ્મ એવોર્ડથી સન્માનિત કરવામાં આવી હતી.

ઓસ્કાર પુરસ્કાર 2022ના વિજેતાઓ

શ્રેણી	વિજેતાઓ
બેસ્ટ પિક્ચર	કોડા
મુખ્ય ભૂમિકામાં અભિનેતા	વિલ સ્મિથ (કિંગ રિચાર્ડ ફિલ્મ માટે)
મુખ્ય ભૂમિકામાં અભિનેત્રી	જેસિકા ચેસ્ટેન (The Eyes of Tammy Faye ફિલ્મ માટે)
એનિમેટેડ ફીચર ફિલ્મ	એન્કાન્ટો
સિનેમેટોગ્રાફી	ગ્રેગ ફેઝર (ડયૂક ફિલ્મ માટે)
દિગ્દર્શન	જેન કેમ્પિયન (પાવર ઓફ ધ ડોગ ફિલ્મ)
ડોક્યુમેન્ટરી (ફીચર)	સમર ઓફ સોલ
ઈન્ટરનેશનલ ફીચર ફિલ્મ	ડ્રાઈવ માય કાર (જાપાન)
શોર્ટ ફિલ્મ (એનિમેટેડ)	ધ વિન્ડશિલ્ડ વાઈપર
શોર્ટ ફિલ્મ (લાઈવ એક્શન)	ધ લોન્ગ ગૂડબાય

ઓસ્કાર પુરસ્કાર વિજેતા ભારતીયો

1. **ભાનુ અથૈયા :** ભાનુ અથૈયાને વર્ષ 1983માં રિચાર્ડ એટનબરોની 'ગાંધી' ફિલ્મ માટે 'બેસ્ટ કોસ્ચ્યૂમ ડિઝાઇનર' નો એવોર્ડ એનાયત કરવામાં આવ્યો હતો.
 - ભારતીય મૂળના તેઓ પ્રથમ વ્યક્તિ છે જેણે ઓસ્કાર એવોર્ડ મેળવ્યો છે.
2. **સત્યજીત રે :** પ્રખ્યાત બંગાળી ફિલ્મ નિર્માતા અને 20મી સદીના મહાન ફિલ્મ નિર્માતાઓમાંના એક એવા સત્યજીત રેને વિશ્વ સિનેમામાં તેમના નોંધપાત્ર યોગદાન બદલ વર્ષ 1992માં યોજાયેલ 64મા ઓસ્કાર એવોર્ડ સમારોહમાં 'Honorary Award' થી સન્માનિત કરવામાં આવ્યા હતા. આ માનદ પુરસ્કાર મેળવનાર તેઓ પ્રથમ અને એકમાત્ર ભારતીય છે.
3. **રસૂલ પુકુટ્ટી :** હિન્દી સિનેમા, તમિલ સિનેમા, મલયાલમ સિનેમા અને હોલીવૂડ સિનેમાના જાણીતા સાઉન્ડ ડિઝાઇનર અને સાઉન્ડ એડિટર રસૂલ પુકુટ્ટીને 'સ્લમડોગ મિલિયોનેર' ફિલ્મ માટે 'બેસ્ટ સાઉન્ડ મિક્સિંગ' શ્રેણીમાં વર્ષ 2009માં ઓસ્કાર એવોર્ડ પ્રાપ્ત થયો છે.
4. **ગુલઝાર :** જાણીતા કવિ અને પ્રખ્યાત હિન્દી ગીતકાર ગુલઝારને વર્ષ 2009માં ફિલ્મ 'સ્લમડોગ મિલિયોનેર' માટે 'બેસ્ટ ઓરિજિનલ સોન્ગ' શ્રેણીમાં ઓસ્કાર એવોર્ડ આપવામાં આવ્યો હતો.

5. એ.આર.રહેમાન : લોકપ્રિય સંગીતકાર અને ગાયક એ.આર.રહેમાન કે જેઓએ વિવિધ ભારતીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય ફિલ્મોમાં કામ કર્યું છે તેઓને વર્ષ 2009માં ફિલ્મ 'સ્લમડોગ મિલિયોનેર' માટે 'બેસ્ટ ઓરિજિનલ સૉન્ગ' શ્રેણીમાં ઓસ્કાર એવોર્ડ એનાયત કરવામાં આવ્યો હતો.

6. મહેબૂબ ખાન : હિન્દી સિનેમાના પ્રખ્યાત નિર્માતા અને દિગ્દર્શક મહેબૂબ ખાન પ્રથમ ભારતીય હતા કે જેમની ફિલ્મ 'મધર ઇન્ડિયા'ને વર્ષ 1958માં ઓસ્કાર એવોર્ડ માટે નોમિનેશન મળ્યું હતું. ઓસ્કાર એવોર્ડમાં નોમિનેશન મેળવનાર તે પ્રથમ ફિલ્મ હતી.

પત્રકાર આરેફા જોહરીએ વર્ષ 2021નો 'ચમેલી દેવી જૈન પુરસ્કાર' જીત્યો

- મુંબઈના પત્રકાર આરેફા જોહરીને ઉત્કૃષ્ટ મહિલા મીડિયા પર્સન 2021 માટે ચમેલી દેવી જૈન પુરસ્કારથી નવાજવામાં આવ્યા.
- આરેફા જોહરી 'Scroll in' સાથે સંકળાયેલ છે.
- વર્ષ 2020 નો ચમેલી દેવી જૈન પુરસ્કાર નીતુ સિંઘને આપવામાં આવ્યો હતો.
- આ પુરસ્કાર પત્રકારત્વના ક્ષેત્રમાં ઉત્કૃષ્ટ મહિલાને સામાજિક વિકાસ, રાજકારણ, સમાનતા, ન્યાય, આરોગ્ય, યુદ્ધ અને સંઘર્ષ જેવા ક્ષેત્રે શ્રેષ્ઠ પત્રકારત્વ કરવા માટે વાર્ષિક ધોરણે અપાય છે.
- આ પુરસ્કારની સ્થાપના વર્ગીસ અને ચમેલી દેવીના પરિવાર દ્વારા વર્ષ 1980માં કરવામાં આવી હતી. ચમેલી દેવી સ્વતંત્રતા સેનાની અને સમાજ સુધારક હતા. તેઓ ભારતના સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામમાં જેલમાં જનાર પ્રથમ જૈન મહિલા હતાં.

પ્રોફેસર વિલ્ફ્રેડ બ્રુટસેર્ટે સ્ટોકહોમ વોટર પ્રાઇઝ 2022 મેળવ્યું

- પર્યાવરણીય બાષ્પીભવનની માત્રાત્મક ગણતરીના કાર્ય માટે પ્રોફેસર બ્રુટસેર્ટેને વર્ષ 2022નું સ્ટોકહોમ વોટર પ્રાઇઝ આપવામાં આવ્યું છે. વિશ્વ જળ દિવસ (22 માર્ચ) ના રોજ આ એવોર્ડ એનાયત કરાયો હતો. SIWI નું મુખ્યમથક સ્વીડનના સ્ટોકહોમ ખાતે છે.
- તેઓ અમેરિકાની કોર્નેલ ખાતે આવેલી એન્જિનિયરીંગ કોલેજમાં પ્રોફેસર તરીકે સેવા આપે છે.
- **થીમ :** "ભૂગર્ભજળ : અદ્રશ્યને દ્રશ્યમાન બનાવવું"

સ્ટોકહોમ વોટર પ્રાઇઝ

- 1991 માં સ્થાપિત સ્ટોકહોમ વોટર પ્રાઇઝ પાણી અને તેના સંરક્ષણ સંબંધિત કાર્યો માટે વિવિધ લોકો / સંસ્થાઓને એનાયત કરવામાં આવે છે.
- રોયલ સ્વીડીશ એકેડેમી ઓફ સાયન્સના સહકાર તથા સ્વીડનના રાજા કાર્લ ગુસ્તાફના દાનની મદદથી સ્ટોકહોમ ઇન્ટરનેશનલ વોટર ઇન્સ્ટિટ્યૂટ (SIWI) દ્વારા એનાયત કરવામાં આવે છે.

એકેડેમી ઓફ મોશન પિક્ચર આર્ટ્સ એન્ડ સાયન્સીઝ

- સ્થાપના : વર્ષ 1927 અધ્યક્ષ : ડેવિડ ઝબિન
- વડુંમથક : બેવર્લી હિલ્સ, કેલિફોર્નિયા (અમેરિકા)

વિશેષ : આર્મી ઓફ ધ ડેડ' ને ફેન્સ ચોઇસ એવોર્ડ પ્રાપ્ત થયો છે. આ ફિલ્મમાં ભારતીય અભિનેત્રી દુમા કુરેશીએ અભિનય કરેલ છે.

- આ એવોર્ડ વિવિધ 23 શ્રેણીઓમાં રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા.
- ભારતીય ફિલ્મ 'રાઈટિંગ વિથ ધ ફાયર' ને બેસ્ટ ડોક્યુમેન્ટરી ફીચર' ની કેટેગરીમાં નોમિનેશન મળ્યું હતું.

64મો ગ્રેમી એવોર્ડ અમેરિકા ખાતે યોજાયો

- 64મો ગ્રેમી એવોર્ડ અમેરિકામાં આવેલા નેવાડાના લાસ વેગાસ ખાતે યોજાયો હતો. નેવાડાના ખાતે પહેલીવાર ગ્રેમી એવોર્ડનું આયોજન થયું હતું.
- વર્ષ 1957 થી સંગીત કલાકારો, તેમની રચનાઓ અને આલ્બમ્સનું સન્માન નેશનલ એકેડેમી ઓફ રેકોર્ડિંગ આર્ટ્સ એન્ડ સાયન્સ દ્વારા કરવામાં આવે છે.
- અમેરિકન સંગીતકાર, લેખક, ગીતકાર જોનાથન માઈકલે 5 ગ્રેમી એવોર્ડ્સ જીત્યા હતાં. જેમાં તેના આલ્બમ ઓફ ધ યર: વી આર (We Are) નો સમાવેશ થાય છે.
- પોપ્યુલર વોકલ આલ્બમ "Sour" માટે અમેરિકન ગાયિકા ઓલિવિયા રોડ્રિગોએ 3 ગ્રેમી એવોર્ડ્સ જીત્યા હતાં.
- ભારતીય-અમેરિકન ગાયિકા ફાલ્ગુની શાહે **"અ કલરફૂલ વર્લ્ડ"** નામના આલ્બમ માટે ચિલ્ડ્રન્સ મ્યુઝિકમાં આલ્બમ એવોર્ડ કેટેગરી હેઠળ ગ્રેમી એવોર્ડ જીત્યો છે.
- બેંગાલુરુના સંગીતકાર રિકી રાજને 'ડિવાઈન ટાઈડ્સ' આલ્બમ માટે અમેરિકાના સંગીતકાર સ્ટુઆર્ટ કોપલેન્ડ સાથે ગ્રેમી એવોર્ડ એનાયત કરવામાં આવ્યો છે.

ઓ. હેનરી એવોર્ડ 2022

- બંગાળી લેખક અને સાહિત્ય અકાદમી પુરસ્કાર વિજેતા અમર મિત્રાએ વર્ષ 2022નો ઓ. હેનરી એવોર્ડ જીત્યો હતો. તેમને આ એવોર્ડ શોર્ટ ફિક્શન માટે આપવામાં આવેલ છે.
- આ એવોર્ડ અમેરિકામાં લઘુ સાહિત્ય માટેનો સૌથી મોટો એવોર્ડ છે.
- અમરને તેમની બંગાળી નવલકથા "ગાઓનબૂરો" ના અંગ્રેજી અનુવાદ "ધ ઓલ્ડ મેન ઓફ કુસુમપુર" માટે મળ્યો છે.
- આ નવલકથાનું અંગ્રેજીમાં ભાષાંતર અનિશ ગુપ્તાએ કર્યું છે.
- અમર મિત્રાને તેમની નવલકથા "દુરબાપુત્રા" માટે વર્ષ 2006નો સાહિત્ય અકાદમી પુરસ્કાર મળેલ છે.
- 'અશ્ચરિત' નવલકથા અને 'સ્વદેશયાત્રા' ટૂંકીવાર્તા માટે તેમને પશ્ચિમબંગાળ સરકાર દ્વારા બંકીમ એવોર્ડથી પણ નવાજવામાં

શાકભાજી ઉત્પાદક તરીકે ઉત્તરપ્રદેશ પ્રથમ ; ફળ ઉત્પાદનમાં આંધ્રપ્રદેશ પ્રથમ

- વર્ષ 2021-22માં પાક ઉત્પાદનમાં પશ્ચિમ બંગાળને પાછળ છોડીને ઉત્તરપ્રદેશ ભારતમાં શાકભાજી ઉત્પાદક તરીકે પ્રથમ સ્થાન મેળવ્યું છે. બીજી તરફ ફળોના ટોચના ઉત્પાદક તરીકે આંધ્રપ્રદેશ ઊભરી આવ્યું છે.
- શાકભાજી, મસાલાના ઉત્પાદન અને વાવેતરમાં ભારતનું બાગાયત ઉત્પાદન ગત વર્ષ (2020-21) કરતાં 0.4 % ઘટીને 333.25 મિલિયન ટન થવાની સંભાવના છે.
- વર્ષ 2021-22માં ગુજરાતમાં ફળ ઉત્પાદન 8.24 મેટ્રિક ટન (MT) રહ્યું હતું.

ટોચના શાકભાજી ઉત્પાદક રાજ્યો/UTs (FY 2021-22)

ક્રમ	રાજ્ય/UTs	ઉત્પાદન (MT)
1	ઉત્તરપ્રદેશ	29.58
2	પશ્ચિમબંગાળ	28.23
3	મધ્યપ્રદેશ	20.59

ટોચના ફળ ઉત્પાદક રાજ્યો/UTs (FY 2021-22)

ક્રમ	રાજ્ય/UTs	ઉત્પાદન (MT)
1	આંધ્રપ્રદેશ	18.01
2	મહારાષ્ટ્ર	12.03
3	ઉત્તરપ્રદેશ	11.26

ભારત સરકાર દ્વારા લેવાયેલા વિવિધ પગલા

બાગાયતના સંકલિત વિકાસ માટેનું મિશન (MIDH)

- કૃષિ અને ખેડૂત કલ્યાણ મંત્રાલય દ્વારા કેન્દ્ર પ્રાયોજિત આ મિશન 2014-15 માં શરૂ કરવામાં આવ્યું છે.
- તેનો ઉદ્દેશ્ય બાગાયત ક્ષેત્રમાં સર્વગ્રાહી વૃદ્ધિ કરવી જેમાં ફળો, શાકભાજી, મશરૂમ, મસાલા, ફૂલ, સુગંધિત છોડ, નાળિયેર, કાજુ, કોકો વગેરેનો સમાવેશ થાય છે.
- MIDH યોજના હેઠળ વિવિધ પેટાયોજના લાગુ કરેલ છે જેમાં..

- રાષ્ટ્રીય બાગાયત મિશન (NHM), હિમાલય રાજ્યો અને ઉત્તરપૂર્વના રાજ્યો માટે બાગાયત મિશન (HMNEH),
- રાષ્ટ્રીય બાગાયત બોર્ડ (NHB) ; નાળિયેર ઉત્પાદન બોર્ડ (CDB)
- કેન્દ્રિય બાગાયત સંસ્થા (CIH), નાગાલેન્ડ નો સમાવેશ થાય છે.
- ICAR દ્વારા ઉષ્ણતાપમાનવાળા પ્રદેશોમાં સફરજનની વિવિધ જાતોનું ઉત્પાદન કરવા માટે કેન્દ્રિય ઉષ્ણ બાગાયત સંસ્થા (CITH) ની શ્રીનગર ખાતે સ્થાપના કરવામાં આવી છે.

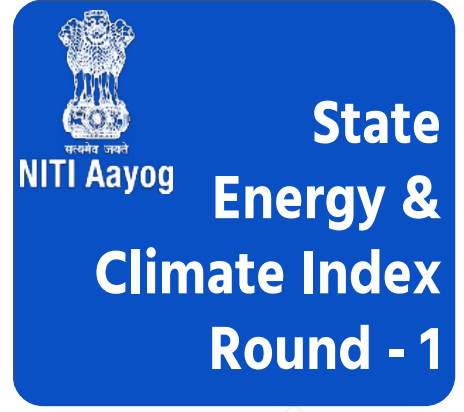
ભારતની કૃષિ નિકાસ પ્રથમ વખત \$ 50 બિલિયનને વટાવી ગઈ

- વાણિજ્ય અને ઉદ્યોગ મંત્રાલયના ડિરેક્ટોરેટ જનરલ ઓફ કોમર્શિયલ ઈન્ટેલીજન્સ એન્ડ સ્ટેટિસ્ટિક્સ (DGCI&S)ના જણાવ્યા અનુસાર નાણાકીય વર્ષ 2021-22માં ભારતની કૃષિ નિકાસ 19.92% ના વૃદ્ધિ દર સાથે વધીને \$ 50.21 બિલિયન થઈ હતી. જે ગત નાણાકીય વર્ષ 2020-21માં 17.66% ના વૃદ્ધિ દર સાથે \$ 41.87 બિલિયન થઈ હતી.
- સૌથી વધુ નિકાસ ચોખા (\$ 9.65 બિલિયન), ઘઉં (\$ 2.19 બિલિયન), ખાંડ (\$ 4.6 બિલિયન) અને અન્ય અનાજ (\$ 1.08 બિલિયન) ની થઈ હતી.

- ઘઉંની નિકાસમાં 273%ની વૃદ્ધિ સાથે વર્ષ 2020-21ના નિકાસ મૂલ્ય (\$ 568 મિલિયન)થી ચાર ગણી વધીને \$ 2119 મિલિયન (વર્ષ 2021-22માં) થઈ છે.
- ભારતે ચોખાના વિશ્વ બજારમાં લગભગ 50% હિસ્સો મેળવ્યો છે. દરિયાઈ ઉત્પાદનોની નિકાસ સર્વકાલીન ઉચ્ચસ્તરે \$ 7.71 બિલિયન પહોંચી હતી.
- સતત બીજા વર્ષે મસાલાની નિકાસ \$ 4 બિલિયનને વટાવી ગઈ હતી. જ્યારે કોફીની નિકાસ \$ 1 બિલિયન થઈ હતી.

પ્રથમ SECI રાઉન્ડ જાહેર ; ગુજરાત, પંજાબ અને કેરળ મોટા રાજ્યોમાં ટોચ પર

- વર્ષ 2019-20ના ડેટા પર આધારિત પ્રથમ સ્ટેટ એનર્જી એન્ડ ક્લાઇમેટ ઇન્ડેક્સ(SECI)-રાઉન્ડ-1 નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂશન ફોર ટ્રાન્સફોર્મિંગ ઇન્ડિયા (NITI) આયોગ દ્વારા જાહેર કરાયો.
- આ ઇન્ડેક્સ દ્વારા રાજ્યો અને કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોને તેમના આબોહવા અને ઊર્જા ક્ષેત્રમાં કરવામાં આવેલા પ્રયાસોને ધ્યાનમાં લેવાયા છે. આ ઇન્ડેક્સમાં મોટા રાજ્યો, નાના રાજ્યો અને કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોને તેમના સ્કોર પ્રમાણે રેકિંગ્સ આપવામાં આવ્યા છે.
- રાજ્યોને તેમના ભૌગોલિક વિવિધતા અને ક્ષેત્રફળ પ્રમાણે 20 મોટા રાજ્યો, 8 નાના રાજ્યો અને 8 UTમાં વર્ગીકૃત કરાયા છે. લદાખને J&K નો ડેટા એકત્રિત ગણવામાં આવેલ છે.

SECI રાઉન્ડ-1 શું છે?

- આ ઇન્ડેક્સ રાજ્યોની કામગીરીને 6 પરિમાણ અને તેના 27 સૂચકાંકોમાં વિભાજિત કરે છે.
- આ SECI રાઉન્ડ-1 ના સ્કોરનો આધાર લઈ રાજ્યો/ UTs ને ત્રણ જૂથમાં વહેંચવામાં આવ્યા છે. જેમાં ફ્રન્ટરનર, એચિવર અને એસ્પિરન્ટનો સમાવેશ થાય છે.
- ઇન્ડેક્સમાં સર્વોચ્ચ SECI સ્કોર ચંદીગઢને અને ન્યૂનતમ SECI સ્કોર લક્ષદ્વીપને મળ્યો.

SECI રાઉન્ડ-1 સંયુક્ત સ્કોરના વિભિન્ન માપદંડો

- ફ્રન્ટ રનર્સ :** ટોચના 1/3 રાજ્યો/ UTs જેમનો સંયુક્ત SECI સ્કોર $> = 46$ છે.
- એચિવર્સ :** મધ્યના 1/3 રાજ્યો/UTs જેમનો સંયુક્ત સ્કોર SECI સ્કોર 36 થી 46 વચ્ચે છે.
- એસ્પિરન્ટ્સ :** તળિયાના 1/3 રાજ્યો/ UTs જેમનો સંયુક્ત સ્કોર $< = 36$ છે.

ઇન્ડેક્સમાં રહેલ ટોચના રાજ્યો/ UTs

6 પરિમાણોને આધારે ટોચના/ તળિયાના રાજ્યો

કેટેગરી	સર્વોચ્ચ સ્કોર	ન્યૂનતમ સ્કોર
1) DISCOM નું પર્ફોર્મન્સ	પંજાબ	અરુણાચલ પ્રદેશ
2) એક્સેસ, એફોર્ડિબિલિટી, રેલીબિલિટી	કેરળ	લક્ષદ્વીપ
3) સ્વચ્છ ઊર્જા પહેલ (Clean Energy Initiative)	ચંદીગઢ	મેઘાલય
4) ઊર્જા કાર્યક્ષમતા	તમિલનાડુ	લક્ષદ્વીપ
5) પર્યાવરણીય વિસ્તાર	ચંદીગઢ	છત્તીસગઢ
6) નવી પહેલ	ત્રિપુરા	આંધ્રપ્રદેશ, અંદમાન અને નિકોબાર

- આ ઇન્ડેક્સની મદદથી રાજ્યો/UTs ને ઊર્જા ક્ષેત્રે વધુ સારી નીતિઓ બનાવવા, ઊર્જા સંસાધનોનું યોગ્ય સંચાલન કરવા, સ્વચ્છ અને કાર્યક્ષમ ઊર્જા ક્ષેત્રમાં આગળ વધવા મદદ પૂરી પાડશે.

મોટા રાજ્યો

ક્રમ	રાજ્ય	સ્કોર
1	ગુજરાત	50.1
2	કેરળ	49.1
3	પંજાબ	48.6
20	છત્તીસગઢ	31.7
(છેલ્લો ક્રમ)		

નાના રાજ્યો

ક્રમ	રાજ્ય	સ્કોર
1	ગોવા	51.4
2	ત્રિપુરા	45
3	મણિપુર	36
8 (છેલ્લો ક્રમ)	અરુણાચલ પ્રદેશ	27

કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશો(UTs)

ક્રમ	રાજ્ય	સ્કોર
1	ચંદીગઢ	55.7
2	દિલ્હી	55.6
3	દમણ -દીવ તથા દાદરા અને નગરહવેલી	53.2

ઇન્ડેક્સમાં કુલ 11 ફ્રન્ટ રનર્સ, 11 એચિવર્સ, 13 એસ્પિરન્ટ્સ નો સમાવેશ થાય છે.

ફ્રન્ટ રનર્સ

ગુજરાત, કેરળ, પંજાબ, હરિયાણા, ઉત્તરાખંડ, મહારાષ્ટ્ર, ગોવા, ચંદીગઢ,
દમણ-દીવ અને દાદરા નગરહવેલી, દિલ્હી, પુડુચેરી

એચિવર્સ

આંધ્રપ્રદેશ, આસામ, બિહાર, હિમાચલપ્રદેશ, કર્ણાટક, ઓડિશા,
તમિલનાડુ, તેલંગાણા, ઉત્તરપ્રદેશ, પશ્ચિમબંગાળ, ત્રિપુરા

એસ્પિરન્ટ્સ

છત્તીસગઢ, ઝારખંડ, રાજસ્થાન, મધ્યપ્રદેશ, અરુણાચલ પ્રદેશ, મણિપુર, મેઘાલય, મિઝોરમ,
નાગાલેન્ડ, સિક્કિમ, જમ્મુ-કશ્મીર, લક્ષદ્વીપ, અંદમાન & નિકોબાર

વિશેષ

યુનાઇટેડ કિંગડમના ગ્લાસગોમાં COP26 સંયુક્ત રાષ્ટ્ર આબોહવા પરિવર્તન પરિષદમાં ભારતે પંચામૃત સૂચિત કર્યા હતા જેમાં,

- ભારત વર્ષ 2030 સુધીમાં તેની બિન- અશ્મિભૂત સ્થાપિત વિજળી ક્ષમતા 500 GW કરશે.
- ભારત વર્ષ 2030 સુધીમાં તેની 50% વીજળીની જરૂરિયાતો પુનઃ પ્રાપ્ય ઊર્જાથી પૂર્ણ કરશે.
- ભારત વર્ષ 2030 સુધી કુલ અંદાજિત કાર્બન ઉત્સર્જનમાં એક અબજ ટનનો ઘટાડો કરશે.
- વર્ષ 2030 સુધીમાં ભારત તેની અર્થવ્યવસ્થાની કાર્બન તીવ્રતા 45% થી ઓછી કરશે.
- ભારત વર્ષ 2070 સુધીમાં નેટ- ઝીરોનું લક્ષ્ય હાંસલ કરશે.

GWEC રિપોર્ટ મુજબ નેટ ઝીરો લક્ષ્ય 2050 ને પ્રાપ્ત કરવા વૈશ્વિક પવન ઊર્જા ક્ષેત્રે ચાર ગણી વૃદ્ધિ કરવી પડશે

- ગ્લોબલ વિન્ડ એનર્જી કાઉન્સિલ(GWEC) ના 'ગ્લોબલ વિન્ડ રિપોર્ટ- 2022' મુજબ 1.5 °Cના પાથવે ટાર્ગેટ અને 2050 સુધીમાં નેટ- ઝીરોના લક્ષ્યને મેળવવા માટે હાલમાં (2021માં) સ્થાપિત પવન ઊર્જા (90GW) ને ચાર ગણી કરવી પડશે.
- પેરિસ કરાર દ્વારા ગ્લોબલ વોર્મિંગને પૂર્વ ઔદ્યોગિક સ્તરો પર 1.5 °C ટકાવી રાખવા તથા વર્ષ 2050 સુધીમાં નેટ ઝીરો (ચોખ્ખું શૂન્ય ઉત્સર્જન) લક્ષ્ય હાંસલ કરવાની ચેતવણી આ રિપોર્ટ આપે છે.

પવન ઊર્જા

- બે પ્રકાર છે ઓનશોર અને ઓફશોર પવન ઊર્જા
- ઓનશોર** : જમીન પર રહેલ ટર્બાઇન પવનની મદદથી ઊર્જા ઉત્પન્ન કરે તેને ઓનશોર પવનઊર્જા કહે છે.
- વિશ્વમાં તેનું ઉત્પાદન 72.5 GW (ગિગા વોટ) છે.
- ઓફશોર** : દરિયાઈ પવનની મદદથી ઉત્પન્ન થતી ઊર્જાને ઓફશોર પવનઊર્જા કહે છે.
- વિશ્વમાં તેનું ઉત્પાદન 21.1 GW જેટલું છે. જેમાં 80% ફાળો એકલા ચીનનો છે.

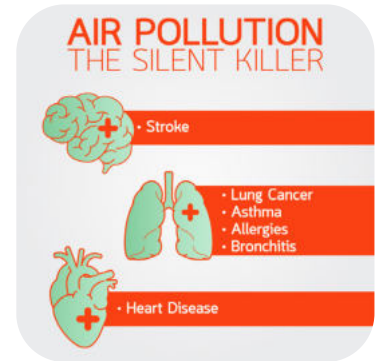
ભારતમાં પવનઊર્જા

- ભારતમાં વર્ષ 2020માં પવનઊર્જા 1.1 GW હતી જે વર્ષ 2021માં 1.4 GW થઈ છે.
- કેન્દ્રિય નવીન અને પુનઃ પ્રાપ્ય ઊર્જા મંત્રાલય (MNRE) એ વર્ષ 2022 સુધીમાં 5GW ઓફશોર પવન ઊર્જા ક્ષમતા અને 2030 સુધીમાં 30GW ઓફશોર પવન ઊર્જાક્ષમતા પ્રાપ્ત કરવાનો લક્ષ્ય રાખ્યો છે.

WHO રિપોર્ટ મુજબ વિશ્વની લગભગ 99% વસ્તી પ્રદુષિત હવામાં શ્વાસ લઈ રહી છે

- વિશ્વ આરોગ્ય સંસ્થા (WHO) ના રિપોર્ટ મુજબ વિશ્વની 99% વસ્તી એવી હવામાં શ્વાસ ક્રિયા કરે છે કે જે WHOના હવાની ગુણવત્તાના ધોરણોને પૂર્ણ કરતી નથી.
- પ્રદુષિત હવામાં શ્વાસનથી ફેફસાં, ધમની, નસોના રોગ તથા અનેક બીમારીઓ વધે છે.

- (WHO એર ક્વોલિટી ડેટાબેઝમાં) પ્રથમ વખત સામાન્ય શહેરી પ્રદુષક અને ઓઝોનના પુરોગામી એવા નાઈટ્રોજન ડાયોક્સાઈડના વાર્ષિક સરેરાશ સાદ્રતાનું માપ રજૂ કર્યું છે.
- તેમાં 10µm (PM10) અથવા 2.5µm (PM2.5) કરતાં સમાન વ્યાસવાળા પર્ટિક્યુલેટ મેટર(PM) કણોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. આ રિપોર્ટ મુજબ ભારતમાં PM10 કણોનું અને ચીનમાં PM2.5 કણોનું પ્રમાણ સૌથી વધુ છે.

વિશેષ : મનુષ્યના સ્વાસ્થ્ય પર અસર કરતાં મુખ્ય

પ્રદુષકોમાં પર્ટિક્યુલેટ મેટર (PM), ઓઝોન(O3), નાઈટ્રોજન ડાયોક્સાઈડ(NO2) અને સલ્ફર ડાયોક્સાઈડ (SO2) નો સમાવેશ થાય છે. દર વર્ષે 7 એપ્રિલના દિવસે વિશ્વ આરોગ્ય દિવસ ઊજવવામાં આવે છે.

થીમ : “અવર પ્લેનેટ, અવર હેલ્થ”

QS વર્લ્ડ યુનિવર્સિટી રેન્કિંગ્સ બાય સબજેક્ટ અહેવાલ 2022

- QS (Quacquarelli Symonds) દ્વારા QS વર્લ્ડ યુનિવર્સિટી રેન્કિંગ્સ (વિષયવાર) 2022ની 12મી આવૃત્તિ બહાર પાડવામાં આવી હતી. આ યાદીમાં વિશ્વભરની સંસ્થાઓને વિષયવાર રેન્કિંગ આપવામાં આવ્યું છે.
- એન્જિનિયરિંગ અને ટેકનોલોજી કેટેગરી હેઠળ ઈન્ડિયન ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી (IIT)-બોમ્બે (65મા ક્રમે) અને ઈન્ડિયન ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી (IIT) -દિલ્હી (72મા ક્રમે) ટોચના 100 રેન્કમાં આવનારી ભારતીય સંસ્થાઓ છે.
- IIT બોમ્બેનો સ્કોર 79.9 અને IIT દિલ્હીનો સ્કોર 78.9 છે.

રેન્કિંગમાં વિશ્વની ટોચની 3 યુનિવર્સિટી (ઓવરઓલ કેટેગરીમાં)

- (1) મેસેચ્યુસેટ્સ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી (MIT)
- (2) યુનિવર્સિટી ઓફ ઓક્સફર્ડ
- (3) સ્ટેનફર્ડ યુનિવર્સિટી અને કેમ્બ્રિજ યુનિવર્સિટી

રેન્કિંગ્સ કુલ 51 જેટલી વિવિધ શાખાઓને આવરી લે છે જેને પાંચ વ્યાપક ક્ષેત્રોમાં જૂથબદ્ધ કરાઈ છે.

ક્રમ	કેટેગરી	ટોચની સંસ્થા (રેન્ક-1)
1	આર્ટ્સ એન્ડ હ્યુમિનિટીસ (કલા અને માનવતા)	યુનિવર્સિટી ઓફ ઓક્સફર્ડ (UK)
2	એન્જિનિયરિંગ એન્ડ ટેકનોલોજી	મેસેચ્યુસેટ્સ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી (USA)
3	લાઈફ સાયન્સ એન્ડ મેડિસિન	હાર્વર્ડ યુનિવર્સિટી (USA)
4	નેચરલ સાયન્સિસ	મેસેચ્યુસેટ્સ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી (MIT) (USA)
5	સોશિયલ સાયન્સ એન્ડ મેનેજમેન્ટ	હાર્વર્ડ યુનિવર્સિટી (USA)

- સોશિયલ સાયન્સ એન્ડ મેનેજમેન્ટની કેટેગરીમાં ગુજરાતની ઈન્ડિયન ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેનેજમેન્ટ (IIM) અમદાવાદને 66.4ના સ્કોર સાથે વિશ્વમાં 259મું સ્થાન પ્રાપ્ત કર્યું છે.
- લાઈફ સાયન્સ એન્ડ મેડિસિન કેટેગરીમાં ભારતની ઓલ ઈન્ડિયા ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેડિકલ સાયન્સે 67.6ના સ્કોર સાથે વિશ્વમાં 204મું સ્થાન પ્રાપ્ત કર્યું છે.
- નેચરલ સાયન્સિસ ની કેટેગરીમાં બેંગાલુરુની ઈન્ડિયન ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ સાયન્સે 76.7ના સ્કોર સાથે વિશ્વમાં 103મું સ્થાન પ્રાપ્ત કર્યું.

- ભારતના કુલ 35 જેટલાં પ્રોગ્રામ્સને વર્લ્ડ રેન્કિંગમાં સ્થાન મળ્યું છે.
- IIT દિલ્હીના 4 પ્રોગ્રામ્સને ટોચના 100માં સ્થાન મળ્યું છે.
- ઈજનેરી ક્ષેત્રના ઈલેક્ટ્રીકલ અને ઈલેક્ટ્રોનિક્સ- માં 56મો ક્રમ
- મિકેનિકલ એન્જિનિયરિંગ – 64મો રેન્ક
- કમ્પ્યુટર સાયન્સ એન્ડ ઈન્ફોર્મેશન સિસ્ટમ – 65મો ક્રમ
- સિવિલ અને સ્ટ્રક્ચરલ એન્જિનિયરિંગ – 51 થી 100 મો રેન્ક
- વિશ્વની યુનિવર્સિટીઓની સંશોધન ગુણવત્તા, સિદ્ધિઓ, શૈક્ષણિક પ્રતિષ્ઠા અને સ્નાતકોને રોજગાર પ્રદાન કરવા જેવા પરિબલોને રેન્કિંગ્સ માટે ધ્યાનમાં લેવામાં આવે છે.
- ભારતે તાજેતરમાં જાહેર થયેલા ક્લાઇમેટ ચેન્જ પર્ફોર્મન્સ ઈન્ડેક્સમાં (CCPI) 10મું સ્થાન મેળવ્યું

દાયકામાં પ્રથમ વખત ભારતીય પેટન્ટ ઓફિસમાં સ્થાનિક પેટન્ટ ફાઇલિંગની સંખ્યા આંતરરાષ્ટ્રીય પેટન્ટ ફાઇલિંગની સંખ્યા કરતાં વધી ગઈ

- જાન્યુઆરી-માર્ચ 2022ના ક્વાર્ટરમાં દાખલ કરાયેલ કુલ 19,796 પેટન્ટ અરજીઓમાંથી 10,706 ભારતીય અરજદારો અને 9,090 બિન ભારતીય અરજદારો દ્વારા કરવામાં આવી હતી.
- છેલ્લા 7 વર્ષમાં પેટન્ટ ફાઇલિંગમાં 50%નો વધારો થયો છે. ગ્લોબલ ઈનોવેશન ઈન્ડેક્સ(GII)માં ભારત 35 સ્થાનના સુધારા સાથે વર્ષ 2021માં 46માં ક્રમે રહ્યું છે.
- IP ને વિસ્તૃત કરવા માટે ભારત સરકારે ઓનલાઇન ફાઇલિંગ પર 10% રિબેટની છૂટ, સ્ટાર્ટ અપ્સ, શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ માટે 80% ફી રાહત જેવી જોગવાઈઓ કરેલ છે.
- વાણિજ્ય અને ઉદ્યોગ મંત્રાલય હેઠળ આવતી ડિપાર્ટમેન્ટ ફોર પ્રમોશન ઓફ ઈન્ડસ્ટ્રી એન્ડ ઈન્ટરનેશનલ ટ્રેડ (DPIIT) ભારતમાં પેટન્ટ, ટ્રેડમાર્ક, ઔદ્યોગિક ડિઝાઇન અને IP (ઈન્ટેલએક્યુઅલ પ્રોપર્ટી રાઇટ્સ) સંબંધિત વિવિધ કાયદાઓના વહીવટ માટેની મુખ્ય સંસ્થા છે.

WIPO વિશે

- આંતરરાષ્ટ્રીય કક્ષાએ WIPO(વર્લ્ડ ઈન્ટેલએક્યુઅલ પ્રોપર્ટી ઓર્ગનાઇઝેશન) દ્વારા કોપીરાઇટ્સ, પેટન્ટ અને ટ્રેડમાર્કના ક્ષેત્રમાં વિવિધ કાયદાઓ બનાવવામાં આવ્યા છે.
- WIPO મુખ્ય મથક સ્વિટ્ઝરલેન્ડના જીનીવા ખાતે છે. જે 191 સભ્ય દેશો ધરાવે છે. 26 જેટલી આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થાઓનું જોડાણ ધરાવે છે.
- વર્લ્ડ ઈન્ટેલએક્યુઅલ પ્રોપર્ટી રાઇટ્સ દિવસ દર વર્ષે 26 એપ્રિલના રોજ ઉજવાય છે.
- **થીમ :** (“IP ચૂથ ઈનોવેટિંગ ફોર અ બેટર ફ્યુચર”)

UNEPનો એન્યુઅલ ફ્રન્ટિયર રિપોર્ટ જાહેર

- તાજેતરમાં યુનાઈટેડ નેશન્સ એન્વાયર્નમેન્ટ પ્રોગ્રામ (UNEP) એ "Noise, Blazes and Mismatches" શીર્ષક હેઠળ તેનો એન્યુઅલ ફ્રન્ટિયર રિપોર્ટ-2022 બહાર પાડ્યો હતો.
- ફ્રન્ટિયર રિપોર્ટ દર વર્ષે રજૂ કરાય છે, જેમાં ઉભરતી પ્રાદેશિક પર્યાવરણીય સમસ્યાઓ તરફ ધ્યાન દોરવામાં આવે છે. આ સમસ્યાઓ વર્તમાન સમયે નુકસાનકર્તા જણાતી નથી, પરંતુ વહેલી તકે તેનો યોગ્ય ઉકેલ ન કરાય તો સમયાંતરે તે વૈશ્વિક સમસ્યા બની શકે છે.
- પ્રસ્તુત રિપોર્ટમાં બાંગ્લાદેશના ઢાકા અને ઉત્તરપ્રદેશના મુરાદાબાદને વિશ્વના અનુક્રમે પ્રથમ અને દ્વિતીય સૌથી વધુ ઘોંઘાટીયા શહેરો તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યા છે.

રિપોર્ટના તારણો

- આ રિપોર્ટ ત્રણ પ્રકરણોમાં વહેંચવામાં આવ્યો છે,
 - લિસનીંગ ટુ સિટીઝ: ફ્રોમ નોઈઝી એન્વાયર્નમેન્ટ ટુ પોઝિટિવ સાઉન્ડસ્કેપ્સ
 - વાઈલ્ડફાયર અંડર ક્લાઈમેટ ચેન્જ: અ બર્નિંગ ઈસ્યુ
 - ફિનોલોજી: ક્લાઈમેટ ચેન્જ ઈઝ શિફ્ટિંગ ધ રિધમ ઓફ નેચર
- રિપોર્ટ અનુસાર જંગલોમાં લાગતી આગ, ધ્વનિ પ્રદૂષણ અને અન્ય પર્યાવરણીય જોખમો વ્યાપક પ્રમાણમાં પારિસ્થિતિકીય નુકસાનનું કારણ બની શકે છે, માટે તે બાબતોને ધ્યાને લેવી એ સમયની માંગ છે.
- ફ્રન્ટિયર રિપોર્ટ 2022માં ધ્વનિ પ્રદૂષણ માટે કુલ 61 શહેરોને ક્રમાંકિત કરવામાં આવ્યા હતા, જેમાં દક્ષિણ એશિયાના 13, પશ્ચિમ એશિયાના 10, યુરોપના 10, દક્ષિણ પૂર્વ એશિયાના 11, પૂર્વ એશિયા અને ઉત્તર અમેરિકાના 6, આફ્રિકાના 7 અને લેટિન અમેરિકાના 4 શહેરો સમાવિષ્ટ છે.
- રિપોર્ટમાં આપવામાં આવેલા અવાજ પ્રદૂષણના આંકડાઓ દિવસ દરમિયાન ટ્રાફિક અથવા વાહનો તથા અન્ય ધ્વનિ પ્રદૂષકો દ્વારા ઉત્પન્ન થતાં ઘોંઘાટનું માપન કરીને મેળવવામાં આવ્યા છે.
- રિપોર્ટમાં ધ્વનિ પ્રદૂષણ તથા તેની માનસિક અને શારીરિક સ્વાસ્થ્ય પર લાંબા ગાળાની અસરો પર પ્રકાશ પાડવામાં આવ્યો છે, જેમકે લાંબાસમય સુધી ઘોંઘાટમય વાતાવરણમાં રહેવાના કારણે હાયપરટેન્શન, ઊંઘમાં ખલેલ, ઉન્માદ, શ્રવણશક્તિ ઓછી થવી, કાર્ડિયોવેસ્ક્યુલર ડિસફંક્શન્સ જેવી તકલીફો ઊભી થાય છે.
- ઉપરાંત રિપોર્ટમાં શહેરી વિસ્તારોમાં સકારાત્મક સાઉન્ડસ્કેપ પુનઃસ્થાપિત કરવા માટે અમલમાં મૂકી શકાય તેવાં વિવિધ પગલાં પણ સૂચવવામાં આવ્યાં છે.

ટોચના 5 ઘોંઘાટીયા શહેરો

શહેર	દેશ	અવાજની તીવ્રતા
ઢાકા	બાંગ્લાદેશ	119 dB
મુરાદાબાદ	ભારત	114 dB
ઈસ્લામાબાદ	પાકિસ્તાન	105 dB
રાજશાહી	બાંગ્લાદેશ	103 dB
હોચી મિન્હ સિટી	વિયેતનામ	103 dB

ટોચના 5 શાંત શહેરો

શહેર	દેશ	અવાજની તીવ્રતા
ઈર્બિડ	જોર્ડન	60 dB
લ્યોન	ફ્રાન્સ	69 dB
મેડ્રિડ	સ્પેન	69 dB
બેલગ્રેડ	સર્બિયા	70 dB
સ્ટોકહોમ	સ્વીડન	70 dB

ભારતનાં પાંચ શહેરો

શહેર	રાજ્ય/કે.શા.પ્રદેશ	અવાજની તીવ્રતા
મુરાદાબાદ	ઉત્તરપ્રદેશ	114 dB
કોલકાતા	પશ્ચિમ બંગાળ	89 dB
આસનસોલ	પશ્ચિમ બંગાળ	89 dB
જયપુર	રાજસ્થાન	84 dB
નવી દિલ્હી	કે.શા.પ્રદેશ દિલ્હી	83 dB

રિપોર્ટની ભલામણો

- ધ્વનિ પ્રદૂષણ સંદર્ભે શહેરી આયોજકોને રસ્તાની બંને તરફ ગ્રીન વોલ, ટ્રી બેલ્ટ અને શહેરોમાં ગ્રીન સ્પેસ ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર જેવા પ્રોજેક્ટ્સમાં વધુ રોકાણ કરીને ઘોંઘાટ ઘટાડવાની બાબતને પ્રાથમિકતા અને પ્રોત્સાહન આપવું.
- સ્થાનિક આગ વ્યવસ્થાપન તકનીકોને પ્રોત્સાહન આપવું તથા નવીન તકનીકો અપનાવવી.
- આગ વ્યવસ્થાપનમાં પ્રતિક્રિયાશીલ અભિગમને બદલે નિવારક અભિગમ અપનાવવો તથા જુદા જુદા સંવેદનશીલ જૂથોને સામેલ કરવા.
- સ્થાનિક ધોરણે અગ્નિશામક ક્ષમતાઓને વધારવી અને સમુદાય સ્થિતિસ્થાપકતા-નિર્માણ કાર્યક્રમોને મજબૂત બનાવવું મહત્વપૂર્ણ છે.
- લાંબાગાળાની હવામાનની આગાહી પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવું મહત્વ પૂર્ણ છે.
- રિમોટ-સેન્સિંગ ક્ષમતાઓ જેમ કે ઉપગ્રહો, જમીન-આધારિત રડાર, લાઈટનિંગ ડિટેક્શન તેમજ ડેટા હેન્ડલિંગ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવું.

યુનાઈટેડ નેશન્સ એન્વાયર્નમેન્ટ પ્રોગ્રામ (UNEP)

- સ્થાપના :** 5 જૂન, 1972
- મુખ્યમથક :** નૈરોબી(કેન્યા)

કેન્દ્રીય સ્વાસ્થ્ય મંત્રી મનસુખ માંડવિયાએ ઇન્ડિયા ટીબી રિપોર્ટ-2022 જાહેર કર્યો

- તાજેતરમાં આરોગ્ય અને પરિવાર કલ્યાણ મંત્રાલય હેઠળ કેન્દ્રીય સ્વાસ્થ્ય મંત્રી ડૉ. મનસુખ માંડવિયાએ વિશ્વ ક્ષય દિવસ (24મી માર્ચ)ના રોજ ઇન્ડિયા ટ્યુબરક્યુલોસિસ (ટીબી) રિપોર્ટ 2022 જાહેર કર્યો હતો.
- રિપોર્ટ અનુસાર ભારતમાં ક્ષય રોગના કેસોમાં પાછલા વર્ષની સાપેક્ષે વર્ષ 2021માં 19% નો વધારો થયો છે.

- આ રિપોર્ટ ઉપરાંત વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી મંત્રાલયના બાયોટેકનોલોજી વિભાગ દ્વારા 'Dare2eraD TB' નામનું ડેટા-સંચાલિત સંશોધન પણ શરૂ કરવામાં આવ્યું હતું.

રિપોર્ટના મુખ્ય તારણો

- વર્ષ 2020માં દેશભરમાં ટીબીના દર્દીઓની કુલ સંખ્યા 16,28,161 હતી, જેમાં વધારો થઈ વર્ષ 2021માં દેશભરમાં ટીબીના દર્દીઓની કુલ સંખ્યા 19,33,381 થઈ છે.
- દેશમાં વર્ષ 2019-2020ની વચ્ચે દરેક પ્રકારના ક્ષય રોગના કારણે મૃત્યુદરમાં 11% નો વધારો થયો છે.
- વર્ષ 2020માં કોવિડ રોગચાળાના સમયગાળામાં ટીબી સંબંધિત કેસોમાં 38 ટકાનો ઘટાડો થયો હતો, પરંતુ વર્ષના અંત સુધીમાં ટીબીના કેસો ફરીથી વધવા લાગ્યા અને કુલ 1.8 મિલિયન કેસ નોંધાયા હતા.
- વર્ષ 2020માં સૂચિત દર્દીઓમાંથી 83 ટકાની સફળતાપૂર્વક સારવાર કરવામાં આવી હતી, જ્યારે 4 ટકા દર્દીઓ સારવાર દરમિયાન મૃત્યુ પામ્યા હતા.
- સારવાર કરાયેલા ટીબી પીડિત દર્દીઓમાં લગભગ 61% પુરુષો અને 39% સ્ત્રીઓ હતી તથા કુલ દર્દીઓ માંથી 6% દર્દીઓ બાળરોગ વર્ગના હતા.
- છેલ્લા એક દાયકામાં નેશનલ ટ્યુબરક્યુલોસિસ એલિમિનેશન પ્રોગ્રામ (NTEP) હેઠળ સારવાર કરાયેલા દર્દીઓની વાર્ષિક સંખ્યામાં 6 થી 7 ટકા દર્દીઓ બાળકો છે.

ભારતમાં ટીબીના દર્દીઓનું પ્રમાણ

- વર્ષ 2021માં સમગ્ર દેશમાં તમામ પ્રકારના ટીબીનો વ્યાપ પ્રતિ એક લાખની વસ્તીએ 312 દર્દીઓ દર્શાવાયો છે. જેમાં પ્રતિ એક લાખની વસ્તીમાં 747 દર્દીઓ સાથે દિલ્હીમાં સૌથી વધુ અને પ્રતિ એક લાખની વસ્તીમાં 137 દર્દીઓ સાથે ગુજરાતમાં સૌથી ઓછું દર્દી પ્રમાણ નોંધાયું હતું.
- જો માત્ર ફેફસામાં ટીબી થયેલા દર્દીઓની સંખ્યાને ધ્યાને લેવામાં આવે તો, ભારતમાં 15 વર્ષ અને તેથી વધુ વયની વસ્તીમાં માઈક્રોબાયોલોજીકલી પુષ્ટિ થયેલ પલ્મોનરી ટ્યુબરક્યુલોસિસ (PTB)ના દર્દીઓનો વ્યાપ પ્રતિ લાખ વસ્તીએ 316 દર્દીઓનો છે, જેમાં સૌથી વધુ PTB વ્યાપ દિલ્હીમાં 534/લાખ અને સૌથી ઓછો PTB વ્યાપ 115/લાખ કેરળમાં નોંધાયો હતો.

ગ્લોબલ ટીબી રિપોર્ટ 2021 વિશે

- ગ્લોબલ ટીબી રિપોર્ટ 2021 અનુસાર ભારતમાં વર્ષ 2020 દરમિયાન પ્રતિ એક લાખની વસ્તીએ તમામ પ્રકારના ટીબીના દર્દીઓની અંદાજિત સંખ્યા 188 હતી.

વૈશ્વિક સ્તરે ટીબીનું પ્રમાણ

- વિશ્વમાં દર વર્ષે ટીબીના કારણે 10 મિલિયન લોકો બીમાર અને 1.5 મિલિયન લોકો મૃત્યુ પામે છે.
- આમ તો ટીબી સમગ્ર વિશ્વમાં જોવા મળે છે, પરંતુ મોટા ભાગના દર્દીઓ ઓછી અને મધ્યમ આવક ધરાવતા દેશોમાં રહે છે.
- ક્ષયના કુલ દર્દીઓની સંખ્યાના લગભગ અડધા લોકો બાંગ્લાદેશ, ચીન, ભારત, ઇન્ડોનેશિયા, નાઈજીરિયા, પાકિસ્તાન, ફિલિપાઈન્સ અને દક્ષિણ આફ્રિકા એમ માત્ર 8 દેશોમાં રહે છે.
- ટીબીના વૈશ્વિક કેસોની સંખ્યાના 30 ટકા કેસ એકલા ભારતમાં જોવા મળે છે, જે વિશ્વમાં સૌથી વધુ છે. ત્યારબાદ ઇન્ડોનેશિયા અને ચીનનો ક્રમ આવે છે.
- ઉલ્લેખનીય છેકે, વૈશ્વિક સ્તરે ટીબીની નાબૂદી માટે 2030ને લક્ષ્યાંક વર્ષ તરીકે પસંદ કરવામાં આવ્યું છે. જ્યારે ભારત સરકારે વર્ષ 2025ને ટીબી નાબૂદી માટે લક્ષ્યાંક વર્ષ પસંદ કર્યું છે.

ટીબી નાબૂદીના ભારતીય પ્રયાસો

- નેશનલ ટ્યુબરક્યુલોસિસ એલિમિનેશન પ્રોગ્રામ એ ડિટેક્ટ-ટ્રીટ-પ્રિવેન્ટ-બિલ્ડના સ્તંભો હેઠળ વર્ષ 2025 સુધીમાં દેશ માંથી ટીબીનો અંત લાવવા અમલમાં રહેલી વ્યૂહાત્મક યોજના છે.
- યુનિવર્સલ ઇમ્યુનાઇઝેશન પ્રોગ્રામ શરૂ કરવામાં આવ્યો છે.
- રાષ્ટ્રીય આરોગ્ય મિશન હેઠળ સુધારેલ રાષ્ટ્રીય ક્ષય નિયંત્રણ કાર્યક્રમ રજૂ કરવામાં આવ્યો છે.
- ટીબી સેમ્પલ ટ્રાન્સપોર્ટ નેટવર્ક અને નિક્ષય પોર્ટલ શરૂ કરવામાં આવ્યા છે.
- ટીબી સંદર્ભે જાતિગત પ્રતિભાવના અભિગમ હેઠળ રાષ્ટ્રીય ફેમવર્કનો વિકાસ કરવામાં આવ્યો છે.

ત્યુબરક્યુલોસિસ (ટીબી) શું છે?

- ક્ષય કે ટીબીનો ચેપ મુખ્યત્વે માયકોબેક્ટેરિયમ ટ્યુબરક્યુલોસિસ બેક્ટેરિયાને કારણે થાય છે.
- ઘણીવાર માયકોબેક્ટેરિયમ એવિયમ કોમ્પ્લેક્સ, માયકોબેક્ટેરિયમ કેન્સાસી અને માયકોબેક્ટેરિયમ ફોર્ટીયુટમ જેવા માયકોબેક્ટેરિયમને કારણે પણ ટીબી રોગ થાય છે.
- વ્યાપક રીતે ક્ષય રોગને એક્ટિવ ટ્યુબરક્યુલોસિસ અને લેટન્ટ ટ્યુબરક્યુલોસિસ એમ બે પ્રકારે વર્ગીકૃત કરવામાં આવે છે.
- એક્ટિવ ટ્યુબરક્યુલોસિસમાં જે તે દર્દી ટીબીના સક્રિય લક્ષણો દર્શાવે છે તથા તેના વડે અન્ય લોકોમાં ટીબીના ચેપનો ફેલાવો પણ થઈ શકે છે, જ્યારે સુષુપ્ત કે લેટન્ટ ટીબીમાં જે તે વ્યક્તિ ટીબીના ચેપનો ફેલાવો કરે છે પરંતુ કોઈપણ લક્ષણો દર્શાવતો નથી, જો કે સમયાંતરે આ બેક્ટેરિયા સક્રિય થતાં તે એક્ટિવ ટીબીનો દર્દી બની શકે છે.
- ટ્યુબરક્યુલોસિસનું વર્ગીકરણ કરવાની બીજી રીત જે તે અસરગ્રસ્ત અંગો પર આધારિત છે. ઉદાહરણ તરીકે, જો બેક્ટેરિયા ફેફસાંને અસર કરે તો તેને પલ્મોનરી ટીબી, જો બેક્ટેરિયા મૂત્રાશયને અસર કરે તો તે બ્લેડર ટીબી અને કરોડરજીજીને અસર કરે તો તેને પોટ્સ ડિસીઝ અથવા પોટ્સ સ્પાઈન કહેવામાં આવે છે.
- ઉપરાંત ક્ષય રોગ ત્વચા, મગજ અને હૃદયને પણ અસર કરી શકે છે.

- ટીબી એક સાધ્ય રોગ છે, એટલે કે યોગ્ય અને સમયસર સારવાર લેવાય તો ટીબીથી સાજા થઈ શકાય છે.

ફેલાવો:

- ટીબીનો ચેપ હવા દ્વારા વ્યક્તિથી વ્યક્તિમાં ફેલાય છે.
- ઉપરાંત પલ્મોનરી ટીબી (ફેફસાના ટીબીવાળા લોકો) ધરાવતા દર્દીઓના છીંક, ઉઘરસ, ગળફાં અને થૂંક દ્વારા ટીબીના જંતુઓ હવામાં ફેલાય છે.

લક્ષણો:

- ટીબીના સામાન્ય લક્ષણોમાં ઉઘરસ અને ગળફામાં લોહી નીકળવું, છાતીમાં દુખાવો, નબળાઈ, વજન ઘટવું, તાવ અને રાત્રે પરસેવો વળવો વગેરેનો સમાવેશ થાય છે.

વિશ્વ ટીબી દિવસ

- 24 માર્ચ, 1882ના દિવસે ડો. રોબર્ટ કોચે ટીબીનું કારણ બનતા માયકોબેક્ટેરિયમ ટ્યુબરક્યુલોસિસની શોધની જાહેરાત કરી હતી.
- આ શોધે ટીબી રોગના નિદાન અને ઉપચાર તરફનો નવો માર્ગ ખોલ્યો હતો, આથી શોધના 100 વર્ષ બાદ વર્ષ 1982થી 24 માર્ચના દિવસે વિશ્વભરના લોકોને ટીબી રોગ અને તેની અસરો વિશે શિક્ષિત કરવા માટે વિશ્વ ટીબી દિવસ મનાવવાની શરૂઆત કરવામાં આવી હતી.
- વિશ્વ ટીબી દિવસ 2022 ની થીમ "Invest to End TB. Save Lives." હતી.

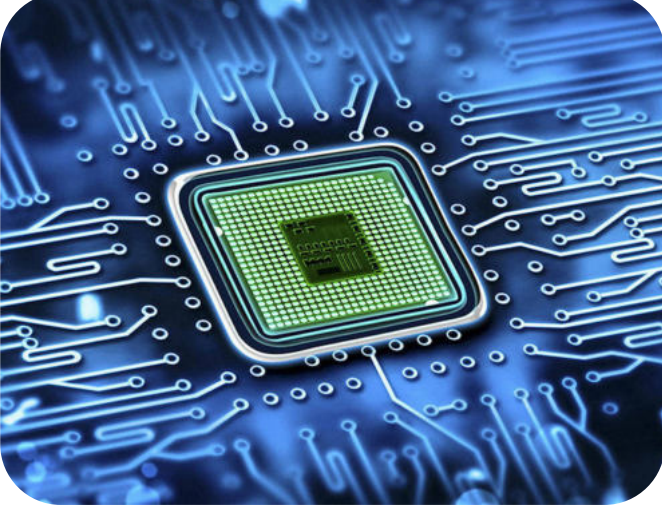
જાહેર વહીવટમાં શ્રેષ્ઠતા માટે "UDAN યોજના" ને પ્રધાનમંત્રી એવોર્ડ મળ્યો

- નાગરિક અને ઉડ્ડયન મંત્રાલયની રિજનલ કનેક્ટિવિટી સ્કીમ (RCS) UDAN (ઉડે દેશ કા આમ નાગરિક)ને જાહેર વહીવટમાં શ્રેષ્ઠતાની ઇનોવેશન કેટેગરીમાં પ્રધાનમંત્રી એવોર્ડ આપવામાં આવ્યો છે.
- આ એવોર્ડ જિલ્લાઓ અને સંસ્થાઓએ કરેલ નોંધપાત્ર કાર્યો માટે વર્ષ 2006થી ભારત સરકાર દ્વારા આપવામાં આવે છે. વર્ષ 2021થી રચનાત્મક સ્પર્ધા, નવીનતા, સંસ્થાકીય બાબતો માટે પણ આ એવોર્ડ આપવામાં આવે છે.
- સામાન્ય માણસ માટે એવિયેશન ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર અને એર કનેક્ટિવિટી વધારવા માટે ભારત સરકાર દ્વારા વર્ષ 2016માં UDAN યોજનાની શરૂઆત કરવામાં આવી હતી.
- આ યોજના હેઠળ સિક્કિમના પેકયોંગ, અરુણાચલ પ્રદેશના તેઝુ અને આંધ્રપ્રદેશના કુર્નૂલ જેવા ઘણા નવા ગ્રીનફિલ્ડ એરપોર્ટ બનાવવામાં આવ્યા છે.
- આ યોજનાના પરિણામે સ્થાનિક ઉડ્ડયન મુસાફરીમાં 5% નો વધારો જોવા મળ્યો છે.
- નાગરિક ઉડ્ડયન મંત્રાલય (MoCA) ભારતમાં વર્ષ 2024 સુધીમાં નવા 100 એરપોર્ટ અને વર્ષ 2026 સુધીમાં 1000 નવા ઉડ્ડયન રૂટ બનાવવાનો હેતુ ધરાવે છે.
- નોંધનીય છે કે MoCA ના UDAN યોજનાના ટેબ્લોને પ્રજાસત્તાક દિવસે બેસ્ટ કેન્દ્રીય મંત્રાલય ટેબ્લોનો એવોર્ડ અપાયો છે.

TEJAS કૌશલ્ય પ્રોજેક્ટ

- કેન્દ્રીય મંત્રી અનુરાગ ઠાકુરે સ્કિલ ઇન્ડિયા ઇન્ટરનેશનલ પ્રોજેક્ટ હેઠળ દુબઈમાં ટ્રેઇનિંગ ફોર અમિરાત જોબ્સ એન્ડ સ્કિલ્સ (TEJAS) પ્રોજેક્ટ શરૂ કર્યો હતો.
- આ પ્રોજેક્ટનો ઉદ્દેશ્ય વિદેશમાં ભારતીયોને રોજગાર મળી રહે તે માટે કૌશલ્ય અને પ્રમાણપત્ર પ્રદાન કરવાનો છે.
- આ પ્રોજેક્ટ હેઠળ પ્રારંભિક તબક્કામાં UAE ખાતે 10,000 જેટલા ભારતીય કર્મચારીઓને કૌશલ્ય પ્રદાન કરી રોજગાર અપાશે.
- તાજેતરમાં ભારત અને સંયુક્ત આરબ અમીરાત (UAE) વચ્ચે વ્યાપક આર્થિક ભાગીદારી કરાર (CEPA) કરવામાં આવ્યો છે. CEPA બંને દેશો વચ્ચે વેપારને પ્રોત્સાહિત કરવા માટે મહત્વની ભૂમિકા ભજવશે.

કેન્દ્ર સરકારે સેમિકોન ઈન્ડિયા પ્રોગ્રામ માટે સલાહકાર સમિતિની રચના કરી

- વૈશ્વિક કક્ષાએ ભારતને સેમિકન્ડક્ટર ઉત્પાદન, ડિઝાઇન અને ઈનોવેશનમાં અગ્રણી બનાવવાના હેતુથી કેન્દ્ર સરકારે 76,000 કરોડ રૂપિયાનો સેમિકોન ઈન્ડિયા પ્રોજેક્ટ લોન્ચ કર્યો છે. જેના માટે સલાહકાર સમિતિની રચના કરવામાં આવી છે.
- આ સમિતિની અધ્યક્ષતા ઈલેક્ટ્રોનિક્સ અને ઈન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી મંત્રી અશ્વિની વૈષ્ણવ એ કરી હતી. તેના વાઇસ પર્સન તરીકે રાજીવ ચંદ્રશેખર અને કન્વીનર તરીકે અજય પ્રકાશ સાહની હશે.
- સેમિકન્ડક્ટર અને ડિસ્પે ઉત્પાદન ઈકોસિસ્ટમ વિકસાવવા માટે રૂ. 76,000 કરોડનો ખર્ચ કરવામાં આવશે. આ ઈકો સિસ્ટમને 'ઈન્ડિયા સેમિકન્ડક્ટર મિશન' (ISM) હેઠળ વિકસાવાશે.
- સલાહકાર સમિતિનો ઉદ્દેશ્ય ISMને માળખાગત સુવિધા આપી તેને કાર્યક્ષમ બનાવવાનો છે.

વિશેષ

- હાલમાં ઈન્ટર્નલ કમ્બિનેશન (IC) એન્જિનનાં ઉત્પાદનમાં 40% જેટલો ખર્ચ ઈલેક્ટ્રોનિક ભાગોના ઉપયોગને કારણે થાય છે. જેમાં સેમિકન્ડક્ટર ચિપ્સનો મોટો હિસ્સો છે.
- સેમિકન્ડક્ટર ઉત્પાદન મુખ્યત્વે તાઈવાન, દક્ષિણ કોરિયા, અમેરિકા, જાપાન દ્વારા કરાય છે. તાજેતરમાં ચીન દ્વારા પણ સેમિકન્ડક્ટર ઉત્પાદનને વધારવા પ્રયાસો કરાયા છે. આ સેક્ટરમાં આત્મનિર્ભરતા મેળવવા ભારતે સેમિકન્ડક્ટર ચીપ ઉત્પાદન માટે સેમિકન્ડક્ટર મિશનની શરૂઆત કરી છે.
- સેમિકન્ડક્ટર એવી સામગ્રી છે જે કંડક્ટર અને ઈન્સ્યુલેટર વચ્ચે વાહકતા ધરાવે છે. જેમાં સિલિકોન, જર્મેનિયમ, આર્સેનાઈડ, કેડમિયમ, સેલેનાઈડ અથવા તેના સંયોજનો હોઈ શકે છે.

- આધુનિક ઈલેક્ટ્રોનિક્સ અને માહિતી સંચાર ટેકનોલોજી ઉત્પાદનોના મગજ તરીકે સેમિકન્ડક્ટર ચિપ્સ કાર્ય કરે છે. આ ચિપ હવે ઓટોમોબાઈલ, ઘરગથ્થું ગેજેટ્સ, તબીબી ઉપકરણો વગેરેમાં વપરાય છે.
- સેમિકન્ડક્ટર ચિપની માંગમાં વધારો થવાના કારણો:**
- COVID-19 રોગચાળાના કારણે વિવિધ રોજિંદી આર્થિક અને આવશ્યક પ્રવૃત્તિઓ મોટે ભાગે ઓનલાઈન થવા લાગી. જેના લીધે ચિપની માંગમાં વધારો થયો છે. બીજાબાજુ લોકડાઉનના કારણે ચીન, જાપાન, તાઈવાન વગેરે દેશોએ ચિપ-નિર્માણ કાર્ય બંધ કરેલ હતું. જેથી ઉત્પાદન મર્યાદિત માત્રામાં હતું.

એરપોર્ટ ઓથોરિટી ઓફ ઈન્ડિયા દ્વારા 'અવસર યોજના' શરૂ કરાઈ

- તાજેતરમાં એરપોર્ટ ઓથોરિટી ઓફ ઈન્ડિયા (AAI) દ્વારા "અવસર" એટલે કે "એરપોર્ટ એઝ વેન્યુ ફોર સ્કિલ્ડ આર્ટિઝન્સ ઓફ ધ રિજન" (AVASAR) યોજના શરૂ કરવામાં આવી હતી.
- આ યોજના હેઠળ મહિલા કારીગરો અને વિવિધ પ્રાદેશિક કળા કસબોના જાણકાર વ્યક્તિઓની પ્રતિભાને પ્રોત્સાહિત કરવા અને તેમને યોગ્ય તક પૂરી પાડવાના ઉદ્દેશ્ય સાથે સ્વ-નિર્મિત ઉત્પાદનોના વેચાણ/પ્રદર્શન માટે જે તે એરપોર્ટ પર જગ્યા ફાળવવામાં આવે છે.
- આ પહેલ હેઠળ એરપોર્ટ પર સ્વ-સહાય જૂથો (SHGs-સેલ્ફ હેલ્પ ગ્રૂપ્સ)ને જે તે પ્રદેશમાં સ્વ-નિર્મિત ચીજવસ્તુઓનું પ્રદર્શન અથવા વેચાણ કરવાના હેતુસર એરપોર્ટ ઓથોરિટી ઓફ ઈન્ડિયા દ્વારા સંચાલિત દરેક એરપોર્ટ પર 100 થી 200 ચોરસ ફૂટની જગ્યા ફાળવવામાં આવશે.

- આ નિર્ધારિત વિસ્તારમાં જે તે સ્વ-સહાય જૂથોને વારાફરતી 15 દિવસના સમયગાળા માટે ચીજવસ્તુઓનું પ્રદર્શન અથવા વેચાણ કરવાની અનુમતિ આપવામાં આવશે.
- હાલમાં અગરતલા, ચેન્નાઈ, કુશીનગર, દેહરાદૂન, અમૃતસર અને ઉદયપુર ખાતેના એરપોર્ટ ઓથોરિટી ઓફ ઈન્ડિયા સંચાલિત એરપોર્ટ પર થોડાક આઉટલેટ્સ કાર્યરત કરવામાં આવ્યા છે, જ્યાં સ્થાનિક મહિલાઓ દ્વારા સંચાલિત સ્વસહાય જૂથોને સ્વ-નિર્મિત સ્થાનિક ઉત્પાદનોનું માર્કેટિંગ અને પ્રદર્શન કરવામાં આવે છે.

SHGs-સેલ્ફ હેલ્પ ગ્રૂપ્સ

- સરળ શબ્દોમાં કહીએ તો, સ્વ-સહાય જૂથો એ એકસમાન સામાજિક-આર્થિક સ્થિતિ ધરાવતા લોકોના એવા અનૌપચારિક સંગઠનો છે, જે સામૂહિક પ્રયત્નો દ્વારા પોતાના જીવન ધોરણમાં સુધારો લાવવા માટે એકત્ર થયેલા હોય છે.

બંધારણ અને રાજ્યવ્યવસ્થા વિશેષ

દિલ્હી મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન (અમેન્ડમેન્ટ) એક્ટ, 2022

- દિલ્હી મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન (અમેન્ડમેન્ટ) બિલને રાષ્ટ્રપતિ દ્વારા મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.
- આ બિલ દિલ્હી મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન એક્ટ, 1957માં સુધારો કરશે. દિલ્હી વિધાનસભા દ્વારા વર્ષ 2011માં આ એક્ટને સુધારી દિલ્હી મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશનને ત્રણ ભાગમાં વહેંચવામાં આવ્યું હતું જેમાં,
- નોર્થ દિલ્હી મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન (NDMS)
- સાઉથ દિલ્હી મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન (SDMC)
- ઈસ્ટ દિલ્હી મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન (EDMC)નો સમાવેશ થાય છે. દિલ્હી મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન (અમેન્ડમેન્ટ) એક્ટ, 2022 આ ત્રણેય કોર્પોરેશનને એક કરી મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન ઓફ દિલ્હીના નામે સંયુક્ત સંસ્થા સ્થાપશે.
- આ બિલમાં સ્થાનિક સંસ્થાઓના ડિરેક્ટરની જોગવાઈ નાબૂદ કરવામાં આવી છે. બિલમાં એવી જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે કેન્દ્ર સરકાર કોર્પોરેશન માટે એક વિશેષ અધિકારીની નિમણૂક કરશે. જે આ સંસ્થાની સત્તાનો ઉપયોગ કરી શકશે.
- આ બિલમાં પારદર્શક, જવાબદાર અને વધુ સારા વહીવટ માટે ગમે ત્યાં નાગરિક સેવાઓ માટે ઇ-ગવર્નન્સ સિસ્ટમ લાગુ કરશે.
- આ બિલમાં સફાઈ કામદારોને નોકરી છોડવા પૂર્વ 14 દિવસની નોટિસનો નિયમ દૂર કરવામાં આવ્યો છે.

કેન્દ્રિયમંત્રી કિરણ રિજિજુએ ન્યાય વિભાગની નવી વેબસાઇટ લોન્ચ કરી

- ન્યાયવિભાગની તમામ ડિજિટલ પહેલોને નાગરિકો સુધી એક મંચ પર પહોંચાડવા માટે કેન્દ્રિય કાયદા અને ન્યાયમંત્રી કિરણ રિજિજુએ વિભાગની નવી વેબસાઇટ (<http://doj.gov.in>) લોન્ચ કરી હતી.
- નવી વેબસાઇટ S3Waas પ્લેટફોર્મ ઉપર લોન્ચ કરવામાં આવી છે. સરકારી વેબસાઇટ માટેની માર્ગદર્શિકા (GAGW) અનુરૂપ આ વેબસાઇટ ડિજિટલ સુરક્ષા પૂરી પાડવામાં સક્ષમ છે.
- આ વેબસાઇટ નાગરિક કેન્દ્રિત સેવાઓની વધુ સારી એક્સેસ પૂરી પાડશે તથા તેમાં દિવ્યાંગો માટે મૈત્રીપૂર્ણ માર્ગદર્શિકા આપેલ છે.
- આ પોર્ટલમાં ઇ-કોર્ટ મિશન મોડ પ્રોજેક્ટ, ન્યાયાધિશોની નિમણૂક, ફાસ્ટ ટ્રેક અદાલતો, ન્યાયબંધુ, ગ્રામ ન્યાયાલય, દિશા યોજના વગેરેનો સમાવેશ થાય છે.

ચીફ જસ્ટિસ ઓફ ઇન્ડિયા એન.વી. રમણાએ ન્યાયિક ચુકાદાઓના પ્રસારણ માટે 'FASTER' કાર્યક્રમ શરૂ કર્યો

- ભારતના મુખ્ય ન્યાયાધીશ(CJI) એન વી. રમણાએ 'ફાસ્ટ એન્ડ સિક્યોર ટ્રાન્સમિશન ઓફ ઇલેક્ટ્રોનિક રેકોર્ડ્સ'(FASTER) કાર્યક્રમનું ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું.
- સુપ્રીમ કોર્ટની સુરક્ષિત સંચાર ચેનલની મદદથી આ કાર્યક્રમ કોર્ટના વચગાળાના આદેશો, સ્ટે ઓર્ડર વગેરેને એક ડિજિટલ સ્વરૂપે પૂરા પાડશે.
- સુપ્રીમ કોર્ટ કેદીઓને આપેલ જામીન પછી પણ તેમના મુક્તિમાં વિલંબ થવાના પ્રશ્નને આ કાર્યક્રમ દૂર કરશે.
- તે નેશનલ ઇન્ફોર્મેટિક સેન્ટર (NIC) દ્વારા વિકસાવવામાં આવેલ છે.

I & B મંત્રાલયે NFDC સાથે ફિલ્મ મીડિયા એકમોના વિલિનીકરણની જાહેરાત કરી

- માહિતી અને પ્રસારણ મંત્રાલયે ટૂંકી ફિલ્મોના નિર્માણ ડોક્યુમેન્ટરીસ નિર્માણ, ફિલ્મ ફેસ્ટિવલનું આયોજન, ફિલ્મ સાયવણી જેવા કાર્યો જાહેર ક્ષેત્રની રાષ્ટ્રીય ફિલ્મ વિકાસ કોર્પોરેશન(NFDC) હસ્તગત કર્યા છે.
- આ નિર્ણય હેઠળ ફિલ્મ મીડિયાના ચાર એકમોનું વિલિનીકરણ કરવામાં આવ્યું છે જેમાં ડાયરેક્ટોરેટ ઓફ ફિલ્મ ફેસ્ટિવલ, નેશનલ ફિલ્મ આર્કાઇવ્સ ઓફ ઇન્ડિયા (NFAI), ચિલ્ડ્રન ફિલ્મ સોસાયટી ઓફ ઇન્ડિયા, ફિલ્મ ડિવિઝનનો સમાવેશ થાય છે.
- આ પગલાથી વિવિધ એકમો વચ્ચેનું ઓવરલેપિંગ ઘટાડીને સંસાધનોનો યોગ્ય ઉપયોગ કરી શકાશે.
- વર્ષ 2026 સુધી ફિલ્મ ઉત્પાદન અને જાળવણી ક્ષેત્રે વિવિધ દેશો સાથે ઓડિયો-વિઝ્યુઅલ પ્રોડક્શન માટે નાણાકીય સહાય ફિલ્મ ઉત્સવો જેવા કાર્યો માટે ભારત સરકાર દ્વારા 1,304 કરોડ રૂપિયા જાહેર કરવામાં આવ્યા છે.
- NFDC માહિતી અને પ્રસારણ મંત્રાલય હેઠળ કાર્ય કરે છે.
- આ વિલિનીકરણ બિમલ જૂલકાની અધ્યક્ષતાવાળી નિષ્ણાત સમિતિની ભલામણથી કરવામાં આવ્યા છે.

Meity એ 3 સ્વદેશી ઇન્ટેલિજન્ટ ટ્રાન્સપોર્ટેશન સિસ્ટમ સોલ્યુશન લોન્ચ કર્યા

- ઇલેક્ટ્રોનિક્સ અને ઇન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી મંત્રાલય (Meity) એ ઇન્ટેલિજન્ટ ટ્રાન્સપોર્ટેશન સિસ્ટમ એન્ડેવર ફોર ઇન્ડિયન સિટીઝ (In TranSE) ફેઝ-2 પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત ભારતીય ટ્રાફિક પરિદ્રશ્ય માટે 3 સ્માર્ટ સ્વદેશી ઇન્ટેલિજન્ટ ટ્રાન્સપોર્ટેશન સિસ્ટમ સોલ્યુશન લોન્ચ કર્યા છે.

નાગાલેન્ડ, આસામ, મણિપુરમાં વિવાદાસ્પદ AFSPA હેઠળના વિસ્તારોમાં ઘટાડો

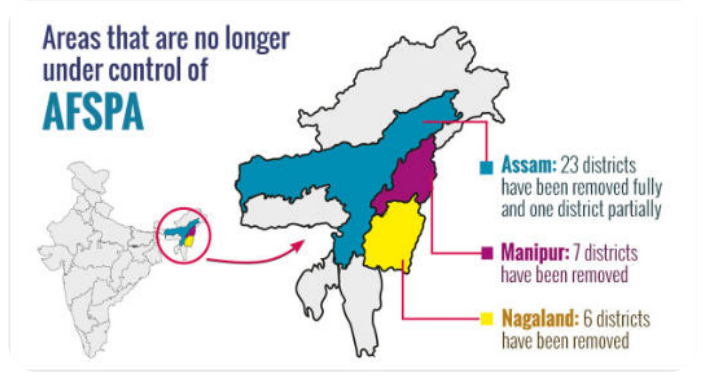
- કેન્દ્રીય ગૃહપ્રધાન અમિતશાહે તાજેતરમાં 1 એપ્રિલ, 2022 થી આસામ, નાગાલેન્ડ અને મણિપુરમાં સુરક્ષાદળોને વિશેષ સત્તા આપતા વિવાદાસ્પદ કાયદા AFSPA હેઠળના અશાંત વિસ્તારમાં ઘટાડો કરવાની ઐતિહાસિક જાહેરાત કરી છે.
- નાગાલેન્ડમાં સશસ્ત્ર દળો (વિશેષ સત્તાઓ) ધારા (AFSPA) ને હટાવી લેવાની શક્યતા ચકાસવા માટે કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા ઉચ્ચ સ્તરીય સમિતિની રચનાના ત્રણ મહિના બાદ આ નિર્ણય કરવામાં આવ્યો છે.
- નાગાલેન્ડમાં ડિસેમ્બર, 2021 માં આર્મીની કાર્યવાહીમાં ભૂલથી 14 નાગરિકોના મોત થયા હતા તેનો વ્યાપક વિરોધ થયો હતો.
- વર્તમાનમાં (1 એપ્રિલ, 2022 ની સ્થિતિએ) AFSPA આ ત્રણ રાજ્યોની સાથે - સાથે અરુણાચલ પ્રદેશ અને જમ્મુ-કાશ્મીરના થોડા ભાગો પર લાગુ છે.
- ઉત્તર-પૂર્વના ત્રણ રાજ્યોમાંથી AFSPA સંપૂર્ણપણે અને આંશિક રીતે હટાવવા અંગે નિર્ણય લેવામાં આવ્યો છે જે નીચે મુજબ છે :

આર્મ્ડ ફોર્સિસ (સ્પેશિયલ પાવર્સ) એક્ટ, 1958 (AFSPA)

- આર્મ્ડ ફોર્સિસ (સ્પેશિયલ પાવર્સ) એક્ટ, 1958 એ એવા વિસ્તારોમાં સુરક્ષાની સ્થિતિને નિયંત્રણમાં લાવવા માટે ઘડવામાં આવ્યો હતો જ્યાં નાગરિક શક્તિઓની સહાયતા માટે સશસ્ત્ર દળોનો ઉપયોગ જરૂરી માનવામાં આવે છે.
- AFSPA કાયદો સુરક્ષા દળોને કોઈપણ પ્રકારના આગોતરા વોરન્ટ વિના જ ગમે ત્યારે ઓપરેશનને અંજામ આપવાની અને કોઈની પણ ધરપકડ કરવાની અમર્યાદ સત્તા આપે છે.
- સાથે જ જો કોઈ ઓપરેશન ખોટું સાબિત થાય તો પણ કેસમાં તે જવાનોને ચોક્કસ સ્તર સુધી કાર્યવાહી સામે સંરક્ષણ આપે છે.
- આ કાયદો આર્મી, એરફોર્સ અને કેન્દ્રીય અર્ધલશ્કરી દળોને લાગુ પડે છે.
- AFSPA કાયદા અંતર્ગત કેન્દ્ર સરકાર, જે તે રાજ્યના રાજ્યપાલ કે કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશના વહીવટદાર / પ્રશાસકને રાજ્ય કે કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશના સમગ્ર ભાગ કે અમુક વિસ્તારોને 'અશાંત વિસ્તારો' (Disturbed Areas) જાહેર કરવાની સત્તા આપવામાં આવેલ છે.

કેવી રીતે લાગુ થાય?

- કોઈપણ વિસ્તારને સેક્શન-3 અંતર્ગત 'અશાંત' (Disturbed) જાહેર કરવામાં આવે છે ત્યારે AFSPA લાગુ થાય છે. તેમજ આ વિસ્તારમાં આર્મી તથા અન્ય કેન્દ્રીય સુરક્ષા દળોને વિશેષ સત્તા આપવામાં આવે છે.
- સેક્શન - 3 સમગ્ર રાજ્ય / કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશ કે અમુક ભાગોમાં લાગુ કરી શકાય છે.

AFSPA અંગે ઉત્તર-પૂર્વના 3 રાજ્યોની સ્થિતિ (1 એપ્રિલ, 2022ની સ્થિતિએ)

રાજ્ય	AFSPA કયા વર્ષમાં લાગુ?	AFSPA હટાવવા અંગેની સ્થિતિ
આસામ	1990	23 જિલ્લાઓ (પૂર્ણ રીતે), 1 જિલ્લામાંથી (આંશિક)
નાગાલેન્ડ	1995	7 જિલ્લામાંથી (આંશિક રીતે)
મણિપુર	2004	6 જિલ્લાઓમાંથી (આંશિક રીતે)

ઉત્તર-પૂર્વમાં કાયમી શાંતિ લાવવા કેન્દ્ર સરકારના પ્રયાસો

- વડાપ્રધાન નરેન્દ્રભાઈ મોદીના વિઝનને પરિપૂર્ણ કરવા માટે કેન્દ્ર સરકારે છેલ્લા ત્રણ વર્ષમાં બળવાખોરીનો અંત લાવવા અને પૂર્વોત્તર રાજ્યોમાં કાયમી શાંતિ સ્થાપિત કરવા માટે અનેક કરારો પર હસ્તાક્ષર કર્યા છે જે નીચે મુજબ છે ;
- 1. જાન્યુઆરી, 2020 માં થયેલા 'બોડો કરાર' (Bodo Accord) અંતર્ગત આસામની પાંચ દાયકા લાંબી બોડો સમસ્યાનું સમાધાન થયું હતું.
- 2. સપ્ટેમ્બર, 2021ના રોજ થયેલ 'કાર્બી - આંગલોંગ કરાર' અંતર્ગત આસામના કાર્બી પ્રદેશ પર લાંબા સમયથી ચાલી રહેલા વિવાદને ઉકેલવામાં સફળતા મળી છે.
- 3. તેવી જ રીતે, ત્રિપુરામાં આતંકવાદીઓને સમાજના મુખ્યપ્રવાહમાં લાવવા માટે ઓગસ્ટ, 2019 માં (નેશનલ લિબરેશન ફ્રંટ ઓફ ત્રિપુરા - NLFT) (SD) કરાર પર હસ્તાક્ષર કરવામાં આવ્યા હતા.
- 4. ત્યારબાદ 23 વર્ષ જૂના બ્રુ-રેઆંગ શરણાર્થી સંકટને ઉકેલવા માટે 16 જાન્યુઆરી, 2020ના રોજ એક ઐતિહાસિક કરાર પર હસ્તાક્ષર કરવામાં આવ્યા હતા, જે હેઠળ 37,000 આંતરિક રીતે વિસ્થાપિત લોકોને ત્રિપુરામાં પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવી રહ્યા છે.
- 5. 29 માર્ચ, 2022 ના રોજ આસામ અને મેઘાલયની સીમાઓને લઈને અન્ય મહત્વપૂર્ણ કરાર પર હસ્તાક્ષર કરવામાં આવ્યા છે.

વિશેષ : AFSPA હેઠળ ડિસ્ટર્બ્ડ એરિયા નોર્થિસ્ટિકેશનને વર્ષ 2015માં ત્રિપુરા અને વર્ષ 2018 માં મેઘાલયમાંથી સંપૂર્ણપણે દૂર કરવામાં આવ્યું હતું.

ક્રિમિનલ પ્રોસિજર આઈડેન્ટિફિકેશન કાયદો, 2022

- ક્રિમિનલ પ્રોસિજર આઈડેન્ટિફિકેશન બિલ, 2022 ને તાજેતરમાં 4 એપ્રિલ, 2022ના રોજ લોકસભામાં અને 6 એપ્રિલ, 2022ના રોજ રાજ્યસભા દ્વારા પસાર કરવામાં આવ્યું હતું.
- ત્યારબાદ આ બિલને રાષ્ટ્રપતિ શ્રી રામનાથ કોવિંદની મંજૂરી મળતા તે “ક્રિમિનલ પ્રોસિજર આઈડેન્ટિફિકેશન કાયદો, 2022” તરીકે ઓળખવામાં આવશે.
- આ કાયદા અંતર્ગત પોલીસ પાસે ધરપકડ કરાયેલી વ્યક્તિ સાથે સંબંધિત તમામ પ્રકારની સૂચનાઓથી લઈને રેટિના, આંગળી, પગ, હથેળીના નિશાન, ભૌતિક નમૂનાઓ, હસ્તાક્ષર અને તેના વર્તન અંગેની બાબતો એકઠી કરવાનો અધિકાર રહેશે.

ક્રિમિનલ પ્રોસિજર આઈડેન્ટિફિકેશન કાયદો, 2022

- આ કાયદો હાલના અમલમાં રહેલા કાયદા એવા ‘ધ આઈડેન્ટિફિકેશન ઓફ પ્રિઝનર્સ એક્ટ, 1920’ ને વ્યાપક બનાવશે.
- અગાઉના કાયદા અંતર્ગત ધરપકડ કરાયેલી વ્યક્તિ અથવા કેદીના આંગળીના નિશાન, પગના નિશાન કે ફોટોગ્રાફ્સ પ્રાપ્ત કરવાની મંજૂરી છે.

નમૂનાઓનો સંગ્રહ

- આ કાયદો પોલીસ અને જેલ સત્તાવાળાઓને ધરપકડ કરાયેલ વ્યક્તિઓનો અંગત બાયોલોજિકલ ડેટા એકઠો કરવાની મંજૂરી આપે છે.
- જેમાં આંગળી, પગ, હથેળીના નિશાન, રેટિના, વ્યક્તિના ભૌતિક, જૈવિક નમૂના, તેનું વિશ્લેષણ, સહી વગેરેનો સમાવેશ થાય છે.
- આ બિલ અંતર્ગત જોગવાઈ કરવામાં આવેલી છે કે આવા મૂલ્યાંકનોનો વિરોધ કરવો અથવા મનાઈ કરવીએ ભારતીય ઇન્ડ સંહિતા (Indian Penal Code) ની કલમ 186 હેઠળ અપરાધ માનવામાં આવશે.
- નિવારક અટકાયત કાયદા (Preventive detention law) હેઠળ રાખવામાં આવેલી વ્યક્તિઓ પર પણ આ જોગવાઈઓને લાગુ કરવામાં આવશે.

કાયદાની જોગવાઈઓ કોના પર લાગુ થશે?

- આ કાયદાની વિવિધ જોગવાઈઓ ખાસ કરીને ત્રણ પ્રકારના લોકો પર લાગુ થશે જે નીચે મુજબ છે :
- જેમને કોઈ ગુનામાં સજા મળી હોય,
- સજાપાત્ર કલમ લાગી હોય તેવા ધરપકડ કરાયેલા લોકો;
- CRPC ની કલમ 117 હેઠળ કાર્યવાહી કરાઈ હોય તેવા લોકો

માપન રેકોર્ડ કરવાની સત્તાઓ

- હેડ કોન્સ્ટેબલના રેન્ક સુધીના પોલીસ કર્મચારીઓને માપન રેકોર્ડ કરવા માટે અધિકૃત કરવામાં આવ્યા છે.
- નેશનલ ક્રાઈમ રેકોર્ડ્સ બ્યૂરો (NCRB) આ રેકોર્ડ રાજ્ય કે કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશ પાસેથી કે કોઈ અન્ય કાનૂની એજન્સી પાસેથી એકઠી કરશે.
- તેની પાસે ડેટાને સ્ટોર કરવાની, તેને સંરક્ષિત કરવાની અને તેનો નાશ કરવાની સત્તા રહેશે.
- 75 વર્ષ સુધી આ ડેટાને સુરક્ષિત રાખવામાં આવશે.

બિલનું મહત્વ

આધુનિક તકનીકોનો ઉપયોગ

- આ કાયદામાં શરીરના યોગ્ય માપનોને કેપ્ચર કરવા અને રેકોર્ડ કરવા માટે આધુનિક તકનીકોનો ઉપયોગ કરવાની જોગવાઈ કરેલ છે.

તપાસ કરતી એજન્સીઓને મદદ

- આ કાયદા તપાસ એજન્સીઓને પૂરતા કાયદેસર રીતે સ્વીકાર્ય પુરાવા એકત્ર કરવામાં અને આરોપી વ્યક્તિના ગુનાને સ્થાપિત કરવામાં મદદરૂપ થશે.
- તપાસ માટે વ્યક્તિગત બાયોલોજિકલ મર્યાદાને વિસ્તારવાની જોગવાઈ આ બિલ અંતર્ગત કરવામાં આવી છે.

ગુનાની તપાસ વધુ કાર્યક્ષમ બનશે

- આ અધિનિયમ એવા વ્યક્તિઓના શરીરના યોગ્ય માપન માટે કાનૂની મંજૂરી પ્રદાન કરે છે જેમને આવા માપ આપવા જરૂરી બને છે અને તે ગુનાની તપાસને વધુ કાર્યક્ષમ અને ઝડપી બનાવશે.

કાયદાને લગતી સમસ્યાઓ

- આ કાયદા અંતર્ગત એવી દલીલ કરવામાં આવી રહી છે કે તે ગોપનીયતાના અધિકાર સહિત નાગરિકોના મૂળભૂત અધિકારોનું ઉલ્લંઘન કરે છે.
- આ કાયદામાં રાજનૈતિક વિરોધ સાથે સંકળાયેલા હોય તેવા પ્રદર્શનકારિયોના નમૂના એકત્ર કરવાનો પણ પ્રસ્તાવ કરવામાં આવ્યો છે. જેનો દુરુપયોગ થવાનો ભય રહેલો છે.
- તે બંધારણના અનુચ્છેદ - 20(3) નું ઉલ્લંઘન કરે છે.
- બાયોલોજિકલ માહિતી એકત્ર કરવા વખતે બળ પ્રયોગ થઈ શકે છે.
- તેમજ નાર્કો એનાલિસીસ અને બ્રેઈન મેપિંગ પણ થઈ શકે છે.
- આ કાયદો સંયુક્ત રાષ્ટ્ર ચાર્ટરમાં નિર્ધારિત ‘માનવાધિકાર’ ની જોગવાઈઓનું પણ ઉલ્લંઘન કરે છે.
- ઉપરાંત, માપ લેવા માટે ખંડ 6 (1) માં ઉલ્લેખ કરવામાં આવેલ બળનો ઉપયોગ એ. કે. ગોપાલન 1950, ખડગસિંહ 1964, ચાર્લ્સ શોભરાજ 1978, શીલા બરસે 1983, પ્રમોદકુમાર સક્સેના 2008 જેવા સર્વોચ્ચ ન્યાયાલયના નિર્ણયોમાં નિર્ધારિત કેદીઓના અધિકારોનું ઉલ્લંઘન કરે છે.

વિશેષ : બંધારણના અનુચ્છેદ - 20 (3) અંતર્ગત કોઈપણ અપરાધ માટે કોઈ આરોપી વ્યક્તિને પોતાના વિરૂધ્ધ સાક્ષી બનવાની ફરજ પાડવામાં આવશે નહીં.

અર્થતંત્ર વિશેષ

નાણાકીય વર્ષ 2022 (FY22)માં ભારતની વેપાર ખાધ 87.5% વધીને 192.41 બિલિયન ડોલર

- વાણિજ્ય અને ઉદ્યોગ મંત્રાલય દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલ પ્રારંભિક માહિતી અનુસાર નાણાકીય વર્ષ 2021 ની \$102.63 બિલિયનની સામે નાણાકીય વર્ષ 2022 માં ભારતની વેપાર ખાધ 87.5% વધીને \$192.41 બિલિયન થઈ છે.
- રશિયા - યુક્રેન યુદ્ધના પરિણામે વૈશ્વિક ક્રૂડ ઓઈલના ભાવમાં વધારો થવાથી પેટ્રોલિયમ આયાતના મૂલ્યમાં 94.33% નો ઉછાળો આવ્યો છે. નાણાકીય વર્ષ 2022 માં ભારતની કુલ આયાતમાંથી પેટ્રોલિયમની આયાતનો હિસ્સો 26.33% છે.
- ગત વર્ષની સરખામણીએ પેટ્રોલિયમ શિપમેન્ટ્સનું મૂલ્ય બમણું થવાથી ભારતે \$ 610.22 બિલિયન જેટલી આયાત કરી છે.
- FY22 માં નિકાસ કરાયેલ કુલ માલસમાનનું મૂલ્ય કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા નિર્ધારિત લક્ષ્યાંકને 5% વટાવી ગયું છે. આ વૃદ્ધિ એન્જિનિયરિંગ સામાન, પેટ્રોલિયમ ઉત્પાદનો, જેમ્સ અને જવેલરીની ઊંચી માંગને કારણે છે.
- માર્ચ 2022 માં નિકાસ \$40.38 બિલિયનને સ્પર્શી હતી જે ગત વર્ષના સમાન સમયગાળે \$35.26 બિલિયન હતી. માર્ચમાં નોન પેટ્રોલિયમ અને નોન જેમ્સ એન્ડ જવેલરી નિકાસનું મૂલ્ય \$29.38 બિલિયન હતું, જે વાર્ષિક ધોરણે 4.79% ની વૃદ્ધિ દર્શાવે છે.
- ભારતના મર્ચન્ડાઈઝ (વેપારીમાલ)એ પ્રથમ વખત \$1 ટ્રિલિયનનો આંકડો પાર કર્યો છે.

નાણાકીય વર્ષ 2022માં (ભારતના આંતરરાષ્ટ્રીય) વેપારની માહિતી

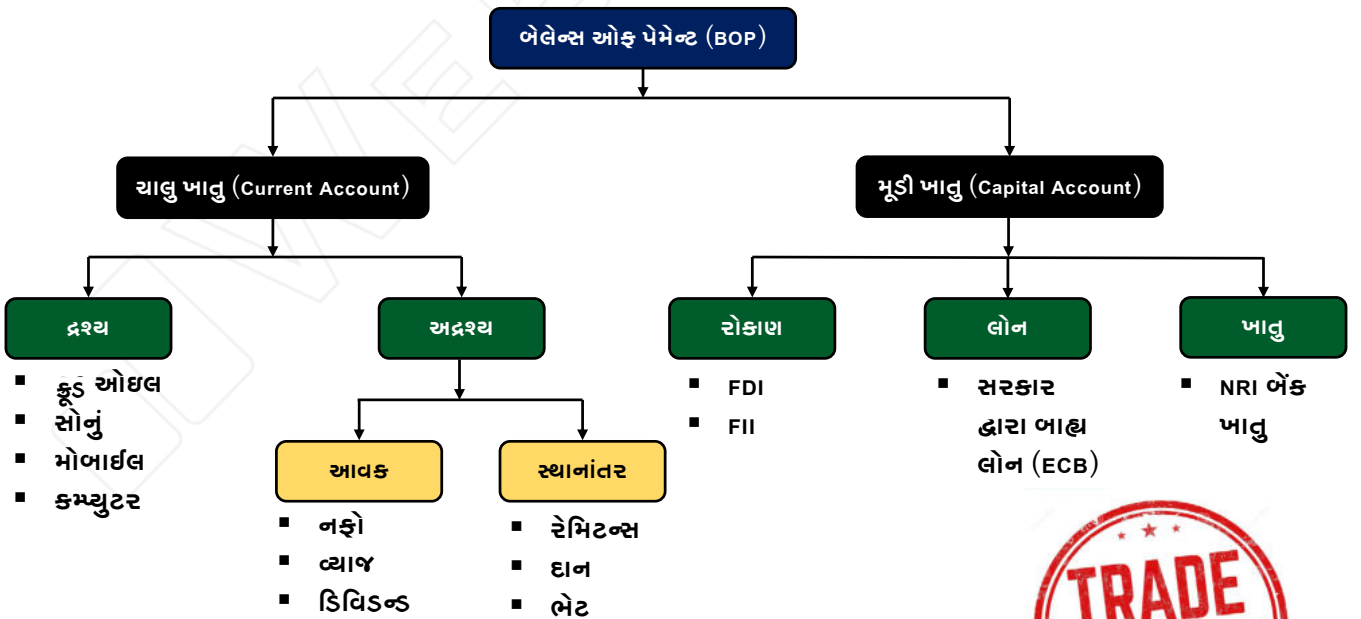
	વધારો	મૂલ્ય (બિલિયનમાં)
આયાત	54.71%	\$ 610.22
નિકાસ	43.18%	\$ 417.81
વેપારખાધ	-	\$ 192.41

વેપારખાધ

વેપારખાધ એવી રકમ છે જેમાં દેશની આયાતની કિંમત તેની નિકાસની કિંમત કરતા વધી જાય છે.

માલસામાનમાં રહેલી વેપારખાધ જે તે અર્થતંત્રમાં માંગમાં વધારો દર્શાવે છે.

તે ચાલુ ખાતાની ખાધનો એક ભાગ છે.

આયાત-નિકાસ

- બેલેન્સ ઓફ ટ્રેડ = આયાત અને નિકાસનો ચોખ્ખો તફાવત.

ગુજરાતમાં ફિનટેક ઇકોસિસ્ટમ વિકસાવવા માટે IFSCAએ GVFL સાથે MOU કર્યા

- ગાંધીનગર ખાતેની ગુજરાત ઇન્ટરનેશનલ ફાઇનાન્સ ટેક સિટી(GAIFT)માં ફાઇનાન્સિયલ ટેકનોલોજી(ફિનટેક) ઇકોસિસ્ટમને વિકસાવવા માટે (ઇન્ટરનેશનલ ફાઇનાન્સિયલ સર્વિસ સેન્ટર ઓથોરિટી)IFSCA એ (ગુજરાત વેન્યર ફાઇનાન્સ લિમિટેડ) GVFL સાથે કરાર કર્યા.
- આ કરાર રોકાણને પ્રોત્સાહન અને ગુજરાતમાં ફિનટેક ઇકોસિસ્ટમને વિકસાવવા માટે માર્ગદર્શન આપશે.
- IFSCAના ચેરપર્સન ઇન્જેતિ શ્રીનિવાસ છે.
- ગ્લોબલ ફિનટેક ઇન્ડેક્સમાં ભારત વિશ્વમાં 15માં ક્રમે રહ્યું હતું.

ADB અને HSBC India એ MFI માટે 100 મિલિયન USDના આંશિક ગેરંટી પ્રોગ્રામ પર હસ્તાક્ષર કર્યા

- એશિયન ડેવલપમેન્ટ બેંક(ADB) અને HSBC India એ 4,00,000 થી વધુ સૂક્ષ્મ ઋણધારકોને મદદ કરવાના ઉદ્દેશ્યથી 100 મિલિયન USDનો આંશિક ગેરંટી પ્રોગ્રામ શરૂ કરવાનો નિર્ણય કર્યો છે.
- આ આંશિક ગેરંટી પ્રોગ્રામ માઇક્રોફાઇનાન્સ સંસ્થાઓને COVID-19 ની ખરાબ અસરોથી ઊભરી તેમના વ્યવસાયને વિસ્તૃત કરવા માટે ધિરાણ પૂરું પાડશે.

ADB (એશિયન ડેવલપમેન્ટ બેંક)

- એશિયા અને પેસેફિક પ્રદેશને સમૃદ્ધ, સ્થિતિસ્થાપક, ગરીબીમુક્ત, સમાવેશી બનાવવાના હેતુથી આ બહુપક્ષીય નાણાકીય સંસ્થાની સ્થાપના કરવામાં આવી હતી.
- **સ્થાપના :** 19 ડિસેમ્બર, 1966
- **મુખ્યમથક :** મનિલા, ફિલિપિન્સ
- **સભ્યદેશ :** 68 સભ્યો (49 એશિયા પેસેફિક પ્રદેશમાંથી તથા 19 બીજા દેશો)
- **અધ્યક્ષ :** મસતસુગુ અસાકાવા

RBIએ નાણાકીય વર્ષ 2022-23ની પ્રથમ દ્વિમાસિક નાણાકીય નીતિ જાહેર કરી

- ભારતીય રિઝર્વ બેંક(RBI)ની નાણાકીય નીતિ સમિતિ(MPC)એ FY23ની પ્રથમ નાણાકીય નીતિ જાહેર કરી હતી જેમાં ભારતની કુલ સ્થાનિક ઉત્પાદન (GDP) વૃદ્ધિ 7.2% રહેવાનો અંદાજ બહાર પાડ્યો છે.
- અંદાજ કૂડ ઓઈલના પ્રતિ બેરલ \$100ની ધારણા અને રશિયા-યુક્રેન યુદ્ધને કારણે અનિશ્ચિત સપ્લાય ચેઇન પર આધારિત છે.
- RBIએ પણ FY23 માટે તેના કન્ઝ્યુમર પ્રાઇસ ઇન્ડેક્સ (CPI) આધારીત ફુગાવાના અનુમાનનો દર અગાઉના 4.5%થી વધારીને 5.7% કર્યો છે.
- RBIએ બેન્કોને સ્ટેચ્યુટરી લિક્વિડિટી રેશિયો(SLR) FY23 માટે 23% રાખ્યો છે.
- RBIએ વ્યાપારી બેંકોની હોલ્ડ ટુ મેચ્યોરિટી(HTM)ની મર્યાદા NDTLના (નેટ ડિમાન્ડ એન્ડ ટાઇમ લાયબિલિટીસ) 23% કરી છે જે અગાઉ 22% હતી.

નાણાકીય નીતિ મુજબ નવા વ્યાજદરો

રેપોરેટ	4%
રિવર્સ રેપોરેટ	3.35%
માર્જિનલ સ્ટેન્ડિંગ ફેસિલિટી રેટ	4.25%
બેન્ક રેટ	4.25%

IIM – અમદાવાદે રિટેલ ટેક કન્સોર્ટિયમની સ્થાપના કરી

- ડિજિટલ ટ્રાન્સફોર્મેશન માટે ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેનેજમેન્ટે (IIM—અમદાવાદ) રિટેલ ટેક કન્સોર્ટિયમની સ્થાપના કરી છે જેનો ઉદ્દેશ્ય વિવિધ રિટેલ અને ટેકનોલોજી કંપનીઓને સહયોગ પૂરો પાડવાનો છે.
- આ કન્સોર્ટિયમ રિટેલ સ્પર્ધકો વચ્ચે જ્ઞાન, સંશોધન અને ઉદ્યોગ સ્થાપન માટે મદદરૂપ થશે અને રાષ્ટ્રવ્યાપી ગ્રાહક સર્વેક્ષણ જેવી પ્રવૃત્તિઓ હાથ ધરશે.
- ઇ-કોમર્સ કંપની ફિલપકાર્ટ કન્સોર્ટિયમના મુખ્ય ભાગીદાર તરીકે જોડાઈ છે.

RBHનું કર્ણાટકના બેંગાલુરુ ખાતે ઉદ્ઘાટન ; ક્વિસ ગોપાલકૃષ્ણન RBHના પ્રથમ અધ્યક્ષ

- રિઝર્વ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા (RBI) ના ગવર્નર શક્તિકાંત દાસાએ કર્ણાટકના બેંગાલુરુ ખાતે રિઝર્વ બેંક ઇનોવેશન હબ (RBH) નું ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું.
- RBH એ કંપની અધિનિયમ, 2013ના સેક્શન-8 હેઠળ 100 કરોડની પ્રારંભિક મૂડી સાથે શરૂ કરવામાં આવી છે. RBH એ RBI ની પેટાકંપની છે.
- RBHના પ્રથમ અધ્યક્ષ તરીકે ક્વિસ ગોપાલકૃષ્ણનની નિમણૂક કરવામાં આવી છે.
- આ હબનો ઉદ્દેશ્ય ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ કરીને સમગ્ર નાણાકીય ક્ષેત્રમાં નવીનતાને પ્રોત્સાહન આપવાનો છે.

એમેઝોન દ્વારા એમેઝોન સંભવ આંત્રપ્રિન્યોરશીપ ચેલેન્જ 2022 શરૂ કરવામાં આવી

- તાજેતરમાં એમેઝોને "Amazon Smbhav Entrepreneurship Challenge 2022"ની જાહેરાત કરી, તેને તમામ ઉદ્યોગો અને બિઝનેસ મોડલ્સના સ્ટાર્ટઅપ્સ માટે ખુલ્લી મૂકી હતી.
- આ ચેલેન્જ હેઠળ એમેઝોન દ્વારા કૌશલ્ય વિકાસ અને ઉદ્યોગ સાહસિકતા મંત્રાલય, નેશનલ ઈનોવેશન ફાઉન્ડેશન (વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી વિભાગની સ્વાયત્ત સંસ્થા), NIF ઈન્ક્યુબેશન એન્ડ આંત્રપ્રિન્યોરશીપ કાઉન્સિલ (NIFentreC), ફાયરસાઈડ વેન્ચર્સ અને ફેશવર્ક્સ સાથે મળીને દેશના પ્રાથમિક તબક્કામાં રહેલા સ્ટાર્ટઅપ સ્થાપકો સુધી પહોંચવાનો ઉદ્દેશ્ય રજૂ કરાયો હતો.
- "મેક ઈન ઈન્ડિયા" ની થીમ હેઠળ રચાયેલ આ ચેલેન્જ દેશમાં આવેલા કોઈપણ સહયોગી સ્ટાર્ટઅપ્સને તેમના વ્યવસાયની દરખાસ્તને દેશ-દુનિયા સમક્ષ દર્શાવવાની અને 65 લાખ સુધીના ઈનામો અને અન્ય પુરસ્કારો જીતવાની તક પૂરી પાડશે.

એમેઝોન સંભવ આંત્રપ્રિન્યોરશીપ ચેલેન્જ 2022

- ચેલેન્જ હેઠળ ટોચના 250 સ્ટાર્ટઅપ્સને સ્ટાર્ટઅપ ફાઉન્ડર્સ નેટવર્ક, એમેઝોન અને અન્ય ભાગીદાર સંસ્થાઓ તરફથી પુરસ્કારો અને આવનાર દિવસોમાં માર્ગદર્શન સત્રોની ઍક્સેસ મળશે.
- ટોચના 25 સ્ટાર્ટઅપ્સને વૈશ્વિક બજાર સાથે જોડાણ અને વિશિષ્ટ પુરસ્કારો ઉપરાંત સંભવિત ગ્રાહકો સમક્ષ તેમના વ્યવસાયી વિચારોને પ્રદર્શિત કરવાની, અગ્રણી રોકાણકારોનો સંપર્ક કરવાની અને ઉદ્યોગ નિષ્ણાતો દ્વારા માર્ગદર્શન મેળવવાની તક મળશે.
- મે મહિનામાં આયોજીત થનારા એમેઝોનના વાર્ષિક ફ્લેગશિપ સમિટ "એમેઝોન સંભવ" ની ત્રીજી આવૃત્તિમાં વિજેતાઓની જાહેરાત કરાશે જેમની પસંદગી ગ્રાહકના મતો અને કોસ-ડિસિપ્લિન જ્યુરી પેનલ દ્વારા કરવામાં આવશે.
- અંતિમ રાઉન્ડમાં વિજેતા સ્ટાર્ટઅપને 40 લાખના રોકડ ઈનામ સાથે "એમેઝોન સંભવ" Start-up of the Yearનો ખિતાબ અપાશે, જ્યારે બીજા અને ત્રીજા ક્રમે રહેતાં સ્ટાર્ટઅપ્સને અનુક્રમે 15 લાખ અને 10 લાખના રોકડ ઈનામ અપાશે.
- ઉલ્લેખનીય છે કે, આ વર્ષની શરૂઆતમાં એમેઝોને સમગ્ર ગ્રામીણ ભારતમાં ગ્રાસરૂટ ઈનોવેશન, સ્થાનિક અર્થતંત્ર અને આજીવિકાને વેગ આપવા NIF ઈન્ક્યુબેશન એન્ડ આંત્રપ્રિન્યોરશીપ કાઉન્સિલ (NIFentreC) સાથે મળીને એમઓયુ પર હસ્તાક્ષર કર્યા હતા.
- આ સહયોગ પાયાના સ્તરે ગ્રાહક-આધારિત ટેકનોલોજી ઈનોવેશનમાં રસ ધરાવતા વિદ્યાર્થીઓ અને ઉભરતા ઉદ્યોગસાહસિકોની સર્જનાત્મકતા અને નવીનતાને પ્રોત્સાહિત કરવામાં મદદ કરશે તથા ડિજિટલ ભારતના વિકાસને વેગ આપશે.

માહિતી વિનિમય માટે IFSCAના IRDAI સાથે કરાર

- 1 એપ્રિલ, 2022 ના રોજ ઈન્ટરનેશનલ ફાઈનાન્સિયલ સર્વિસ સેન્ટર્સ ઓથોરિટી(IFSCA)એ ઈન્સ્યોરન્સ રેગ્યુલેટરી એન્ડ ડેવલપમેન્ટ ઓથોરિટી ઓફ ઈન્ડિયા (IRDAI) સાથે માહિતીના આંતર-નિયમનકારી વિનિમય, તકનીકી સહકાર અને સહયોગને મજબૂત કરવા માટે એક કરાર પર હસ્તાક્ષર કર્યા છે.
- આ કરાર ભારતના ઈન્સ્યોરટેક(વીમા ઉદ્યોગ) સ્ટાર્ટઅપ્સને વિદેશમાં અધિકારક્ષેત્ર વિસ્તારવા માટે મદદરૂપ બનશે. બંને નિયમનકારો ભારત અને વિશ્વમાં વીમા ઉદ્યોગક્ષેત્રે નવીનતા વિકસાવવા વીમા કંપનીઓને આકર્ષિત કરશે.
- IFSCA વીમાક્ષેત્ર સહિતની સેવાઓમાં આંતરરાષ્ટ્રીય નાણાકીય વિકાસ અને નિયમન માટે જવાબદાર છે. IFSCA ની સ્થાપના આંતરરાષ્ટ્રીય ફાઈનાન્સિયલ સર્વિસ સેન્ટર ઓથોરિટી એક્ટ, 2019 હેઠળ થઈ છે. તેનું મુખ્યમથક GIFT(ગુજરાત ઈન્ટરનેશનલ ફાઈનાન્સ ટેક્સિટી) ગાંધીનગર ખાતે આવેલ છે.
- IRDAI ને સમગ્ર ભારતમાં વીમા ક્ષેત્રે સર્વાંગી વિકાસ અને નિયમનની જવાબદારી સોંપવામાં આવી છે.

BEZA એ બાંગ્લાદેશના ચટ્ટોગ્રામ ખાતે ઈન્ડિયન ઈકોનોમિક ઝોન સ્થાપવા અદાણી જૂથ સાથે કરાર કર્યા

- બાંગ્લાદેશ ઈકોનોમિક ઝોન ઓથોરિટી(BEZA)એ બાંગ્લાદેશના ચટ્ટોગ્રામના બંગબંધુ શેખ મુજિબ શિલ્પ નગર ખાતે ઈન્ડિયન ઈકોનોમિક ઝોનની સ્થાપના કરવા માટે અદાણી પોર્ટ એન્ડ સ્પેશિયલ ઈકોનોમિક ઝોન(AAPEZ) લિમિટેડ સાથે કરાર કર્યા.
- આ ઝોન ભારતીય રોકાણકારો માટે બાંગ્લાદેશમાં વિવિધ સુવિધાઓ પ્રદાન કરશે. આ પ્રોજેક્ટમાં ભારતની 115 મિલિયન USDની લાઈન ઓફ ક્રેડિટની મદદથી રોડ કનેક્ટિવિટી, ટેલિકમ્યુનિકેશન, પોટર ટ્રીટમેન્ટ જમીન વિકાસ જેવી વિવિધ પ્રવૃત્તિઓનું નિર્માણ કરશે.

Ind-Ra એ નાણાકીય વર્ષ (2022-23) માટે ભારતના GDP વૃદ્ધિદરનું અનુમાન ઘટાડી 7 - 7.2 % કર્યું

- રશિયા-યૂક્રેન સંઘર્ષ વચ્ચે ઈન્ડિયા રેટિંગ્સ એન્ડ રિસર્ચ (Ind-Ra) એ નાણાકીય વર્ષ 2022-23 માટે ભારતના કુલ ઘરેલું ઉત્પાદન (GDP) ને 7.6 % થી ઘટાડીને 7 થી 7.2 % સુધી અનુમાનિત કર્યું છે.
- Ind-Ra એ FY-23 ના ઈકોનોમિક આઉટલૂકના બે પરિદૃશ્યોને ધ્યાનમાં રાખી આ અનુમાન ઘટાડયું છે. જેમાં ફૂડ ઓઈલના વૈશ્વિક ભાવમાં 3 થી 6 મહિને થનારા ભાવ વધારાની સંભાવના આધારિત આંકલન કરાયું છે.

ભારતીય જીવન વીમા નિગમમાં 20% સુધી FDIને મંજૂરી આપવા માટે FEMA નિયમોમાં સુધારો કરાયો

- તાજેતરમાં ભારતીય જીવન વીમા નિગમ (LIC) માં 20% સુધી સીધા વિદેશી રોકાણ (FDI) ને પરવાનગી આપવા માટે ફોરેન એક્સચેન્જ મેનેજમેન્ટ એક્ટ (FEMA) ના નિયમોમાં સુધારો કરવામાં આવ્યો હતો.
- વર્તમાન એફડીઆઈ નીતિ મુજબ ભારતની જાહેર ક્ષેત્રની બેંકોમાં વિદેશી રોકાણની ટોચમર્યાદા 20% છે, તેથી LIC અને દેશની અન્ય કોર્પોરેટ સંસ્થાઓમાં પણ 20% સુધીના વિદેશી રોકાણને મંજૂરી આપવા માટે આ સુધારો હાથ ધરાયો હતો.
- ઉપરાંત કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા ઈનિશિયલ પબ્લિક ઓફરિંગ (IPO) દ્વારા LICમાં તેનો હિસ્સો ઘટાડવાનો વિચાર પણ રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો.
- આ સુધારો જે તે વિદેશી પોર્ટફોલિયો રોકાણકારોને LIC શેરમાં વધુ રોકાણ કરવાની મંજૂરી આપશે.

નિયમો વિશે

- આ નિયમોને ફોરેન એક્સચેન્જ મેનેજમેન્ટ (નોન-ડેટ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ્સ) (સુધારા) નિયમો, 2022 કહેવામાં આવે છે.
- સુધારેલા નિયમ અંતર્ગત હાલની નીતિમાં એક નવી જોગવાઈ દાખલ કરવામાં આવી છે જે LICમાં 20 ટકા સુધી FDIને મંજૂરી આપશે.

ફોરેન એક્સચેન્જ મેનેજમેન્ટ એક્ટ(FEMA)

- ભારતમાં વિદેશી વિનિમય વ્યવહારોના વહીવટ માટે કાનૂની માળખું ફોરેન એક્સચેન્જ મેનેજમેન્ટ એક્ટ, 1999 દ્વારા પ્રદાન કરવામાં આવ્યું છે.
- આ કાયદો 1 જૂન, 2000 થી અમલમાં આવ્યો હતો, જેના અંતર્ગત વિદેશી વિનિમય સાથે સંકળાયેલા તમામ વ્યવહારોને મૂડી અથવા ચાલુ ખાતાના વ્યવહારો તરીકે વર્ગીકૃત કરવામાં આવે છે.

ડિપાર્ટમેન્ટ ફોર પ્રમોશન ઓફ ઇન્ડસ્ટ્રી એન્ડ ઇન્ટર્નલ ટ્રેડ (DPIIT)

- વર્ષ 2019માં વાણિજ્ય અને ઉદ્યોગ મંત્રાલય દ્વારા સંચાલિત 'ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ ઇન્ડસ્ટ્રીયલ પોલિસી એન્ડ પ્રમોશન' (DIIPP)નું નામ બદલીને 'ડિપાર્ટમેન્ટ ફોર પ્રમોશન ઓફ ઇન્ડસ્ટ્રી એન્ડ ઇન્ટર્નલ ટ્રેડ' (DPIIT) રાખવામાં આવ્યું હતું.
- તે સામાજિક અને આર્થિક ઉદ્દેશ્યો, રાષ્ટ્રીય પ્રાથમિકતાઓ તથા ઔદ્યોગિક ક્ષેત્ર માટે વિકાસની વ્યૂહરચનાઓ ઘડવા અને અમલમાં મૂકવાની જવાબદારી સંભાળતી નોડલ સરકારી એજન્સી છે.

કાર્યો

- ઔદ્યોગિક નીતિઓ ઘડવી અને તેનો અમલ કરાવવો.
- ફોરેન ડાયરેક્ટ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ (FDI) સંબંધિત નીતિઓ ઘડવી અને તેને પ્રોત્સાહન આપવું.
- ઔદ્યોગિક ડિઝાઇનો, પેટન્ટ અને ટ્રેડમાર્ક્સ અને માલના ભૌગોલિક સંકેતો (જિયોગ્રાફિકલ ઇન્ડિકેશન) જેવા ક્ષેત્રો માટે બૌદ્ધિક સંપદા

અધિકારો સંબંધિત નીતિઓ ઘડવી.

- એડમિનિસ્ટ્રેશન ઓફ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ એક્ટ, 1951 હેઠળ બનાવેલા નિયમોનો અમલ અને સંચાલન કરવું.
- ઔદ્યોગિક ભાગીદારી માટે આંતરરાષ્ટ્રીય સહકાર દ્વારા ઔદ્યોગિક રીતે પછાત વિસ્તારો અને ઉત્તર પૂર્વીય ક્ષેત્રના ઔદ્યોગિક વિકાસને પ્રોત્સાહન આપવું.
- ઉત્પાદકતા, ગુણવત્તા અને તકનીકી સહકારને પ્રોત્સાહન આપવું.

ભારતીય જીવન વીમા નિગમ

- ભારતીય જીવન વીમા નિગમ (LIC) ભારત સરકારની માલિકી હેઠળનું વીમા અને રોકાણ નિગમ છે.
- વર્ષ 1956 દરમિયાન ભારતીય સંસદે લાઇફ ઇન્સ્યોરન્સ ઓફ ઇન્ડિયા એક્ટ પસાર કર્યો હતો, જેના અંતર્ગત 245 થી વધુ વીમા કંપનીઓ અને પ્રોવિડન્ટ સોસાયટીઓને મર્જ કરીને ભારતમાં વીમા ઉદ્યોગનું રાષ્ટ્રીયકરણ કરવામાં આવ્યું હતું.
- સ્થાપના: 1 સપ્ટેમ્બર, 1956
- મુખ્ય મથક: મુંબઈ
- ચેરમેન: મંગલમ રામાસુબ્રમણ્યમ કુમાર

નેશનલ ટાઇમ રીલીઝ સ્ટડી 2022

- સેન્ટ્રલ બોર્ડ ઓફ ઇન્ડાયરેક્ટ ટેક્સીસ એન્ડ કસ્ટમ્સ (CBIC) ના અધ્યક્ષ વિવેક જાહેરી એ આંતરરાષ્ટ્રીય વેપારના કાર્ગો ક્લિયરન્સ પ્રક્રિયાનાં રિલીઝ સ્ટડી (NTRS) બહાર પાડ્યું છે.
- WTO ના ટ્રેડ ફેસિલિટેશન એગ્રીમેન્ટ (TRA) અને વર્લ્ડ કસ્ટમ ઓર્ગેનાઇઝેશન (WCO) ના ભાગરૂપે NTRSનો અમલ કરવામાં આવશે.

IMF એ આર્થિક રીતે નબળા દેશોને મદદ કરવા માટે 'રેસિલન્સ એન્ડ સસ્ટેનિબિલિટી ટ્રસ્ટ' (RST) બનાવ્યું

- ઇન્ટરનેશનલ મોનેટરી ફંડ (IMF)ના નિર્ણાયક બોર્ડે આર્થિક રીતે નબળા દેશોને મદદ કરવા માટે "રેસિલન્સ એન્ડ સસ્ટેનિબિલિટી ટ્રસ્ટ" બનાવ્યું છે જે 1 મે, 2022થી અમલમાં આવશે.
- આ ટ્રસ્ટ ઓછી અને મધ્યમ આવક ધરાવતા દેશોને આબોહવા પરિવર્તન, રોગચાળો (Pandemic) અને લાંબા ગાળાની માળખાકીય સમસ્યાઓને લીધે થતા મેક્રોઇકોનોમિક જોખમોને નિવારવા માટે માર્ગદર્શન પૂરું પાડશે.
- RST વિશ્વબંધક અને અન્ય આંતરરાષ્ટ્રીય નાણાકીય સંસ્થાઓ સાથે સંકલન કરી \$ 45.8 બિલિયનના સંસાધનનો સાથે ટ્રસ્ટ સ્થાપિત કરવાનો હેતુ ધરાવે છે.

IMF વિશે

- મુખ્યમથક : વોશિંગ્ટન ડી.સી.
- અધ્યક્ષ : ક્રિસ્ટલિના જ્યોર્જિવા

સૌથી મોટો પૂંછડિયો તારો-ધૂમકેતુ: બર્નાર્ડિનેલી-બર્નસ્ટેઈન

- તાજેતરમાં નેશનલ એરોનોટિક્સ એન્ડ સ્પેસ એડમિનિસ્ટ્રેશન (NASA) દ્વારા પુષ્ટિ કરાઈ હતી કે બર્નાર્ડિનેલી-બર્નસ્ટેઈન ધૂમકેતુ ખગોળશાસ્ત્રીઓ દ્વારા જોવામાં આવેલો અત્યાર સુધીનો સૌથી મોટો બર્ફિલો ધૂમકેતુ છે.
- નાસાના હબલ સ્પેસ ટેલિસ્કોપ દ્વારા મેળવાયેલ માહિતીના વિશ્લેષણ પરથી આ તારણ કાઢવામાં આવ્યું હતું.

બર્નાર્ડિનેલી-બર્નસ્ટેઈન ધૂમકેતુ

- નવેમ્બર 2010 દરમિયાન ચીલી ખાતે આવેલ એક ખગોળશાસ્ત્રીય વેધશાળામાં ડાર્ક એનજી સર્વે માટે હબલ ટેલિસ્કોપ દ્વારા લેવાયેલી તસવીરોનો અભ્યાસ કરી રહેલા પેડ્રો બર્નાર્ડિનેલી અને ગેરી બર્નસ્ટેઈન દ્વારા આ ધૂમકેતુની શોધ કરવામાં આવી હતી.
- તેનું કેન્દ્ર (ન્યુક્લિયસ) "C/2014 UN271" તરીકે ઓળખાય છે, જેનો વ્યાસ આશરે 129 કિ.મી. જેટલો છે.
- આ ધૂમકેતુ એક મિલિયન વર્ષથી સૂર્ય તરફ પ્રવાસ કરી રહ્યો છે અને તે ઉર્ટ ક્લાઉડમાં ઉદ્ભવ્યો હોવાનું માનવામાં આવે છે.
- ઉર્ટ ક્લાઉડ એ સૌરમંડળનો અત્યંત છેવાડાનો પ્રદેશ છે, જ્યાં મોટાભાગના ધૂમકેતુઓ આવેલા હોવાનું અનુમાન છે.
- ઉલ્લેખનીય છે કે આ વાદળ(ક્લાઉડ)ની રચના કરતા ધૂમકેતુઓ સૂર્યમંડળથી ખૂબ દૂર આવેલા હોવાથી ટેલિસ્કોપમાં ઝાંખા દેખાય છે, પરિણામે તેનું યોગ્ય અવલોકન કરવું કઠિન છે. આથી ઉર્ટ ક્લાઉડ માત્ર એક સૈદ્ધાંતિક ખ્યાલ છે અને તેની પૂર્વધારણા વર્ષ 1950માં ડચ ખગોળશાસ્ત્રી જોન ઉર્ટ દ્વારા કરવામાં આવી હતી.
- બર્નાર્ડિનેલી-બર્નસ્ટેઈન ધૂમકેતુ અત્યંત લાંબી લંબગોળ ભ્રમણકક્ષામાં ભ્રમણ કરે છે, જેનો આવર્તકાળ 3 મિલિયન વર્ષ છે.
- ધૂમકેતુનું આ કેન્દ્ર મોટા ભાગના જાણીતા ધૂમકેતુઓ કરતાં લગભગ 50 ગણું મોટું અને અંદાજિત 500 ટ્રિલિયન ટનનું દળ ધરાવે છે.
- આ ધૂમકેતુનું અનુમાનિત તાપમાન -348 ડિગ્રી ફેરનહીટ (-211° ડિગ્રી સેલ્સિયસ) છે.

ધૂમકેતુ શું છે?

- ધૂમકેતુ એ મોટે ભાગે ધૂળ, ખડકો અને બરફના બનેલા મોટા ખગોળીય પદાર્થો છે, જેની પહોળાઈ સેંકડો માઈલ સુધીની હોઈ શકે છે.
- ધૂમકેતુનો અંગ્રેજી "કોમેટ" (Comet) શબ્દ લેટિન શબ્દ "કોમેટા" 'પરથી ઉતરી આવ્યો છે, જેનો અર્થ "લાંબા વાળ વાળું" (Long Haired) એવો થાય છે.
- સૌરમંડળના અન્ય સદસ્યોની જેમ ધૂમકેતુઓ પણ સૂર્યની પરિક્રમા કરે છે. જ્યારે આ ધૂમકેતુઓ સૂર્યની નજીકથી પસાર થાય, ત્યારે સૂર્યની ગરમીથી તેમાં રહેલો બરફ પીગળીને બાષ્પીભવન પામે છે તથા તેની સાથે અન્ય વાયુઓ અને ધૂળના કણો અવકાશમાં લાખો માઈલ લાંબા સાંકળા પટ્ટામાં પથરાય છે.
- આ પટ્ટો ધૂમકેતુના કેન્દ્રની પાછળ અત્યંત લાંબી પૂંછડી જેવા આકારમાં દેખાય છે, જેથી ઘણીવાર ધૂમકેતુને "પૂંછડિયા તારા" પણ કહે છે.
- જ્યારે પણ ધૂમકેતુઓ સૂર્યની ખૂબ નજીકથી પસાર થાય છે, ત્યારે તે પોતાની કેટલીક સામગ્રી ગુમાવે છે. પરિણામે સમયાંતરે તે સંપૂર્ણપણે અદૃશ્ય થઈ જાય છે.
- સૌથી પ્રખ્યાત ધૂમકેતુ "હેલીનો ધૂમકેતુ" છે, જે દર 76 વર્ષે સૂર્ય ફરતે પરિભ્રમણ પૂર્ણ કરે છે. (છેલ્લે હેલીનો ધૂમકેતુ વર્ષ 1986માં દેખાયો હતો, જે હવે વર્ષ 2062માં ફરી દેખાશે.)

IIAના વૈજ્ઞાનિકોએ નવી આકાશગંગા શોધી

- ઈન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ એસ્ટ્રોફીઝીક્સ (IIA)ના વૈજ્ઞાનિકોએ ફ્રાંસના સંશોધકો સાથે મળીને દેખાવે અસ્પષ્ટ નવી તારા રચનાવાળી આકાશગંગાની શોધ કરી છે.
- આકાશગંગા તેની ઓછી ડિસ્ક ઘનતાને કારણે ઓપ્ટિકલ ઈમેજીસમાં આછો દેખાવ ધરાવતી તારાની રચના છે.
- નવી આકાશગંગાને 'UVIT J2022' નામ આપવામાં આવ્યું છે જે લગભગ 136 મિલિયન પ્રકાશવર્ષ દૂર છે.

ભારતનો પહેલો ખાનગી વ્યાપારી ઇમેજિંગ ઉપગ્રહ 'શકુંતલા' લોન્ચ

- ભારતીય સ્પેસ ટેક સ્ટાર્ટઅપ પિક્સલનો પહેલો ઉપગ્રહ 'શકુંતલા(TD-2)' સ્પેસ એક્સના ટ્રાન્સપોર્ટર 4 મિશન હેઠળ ફાલ્કન-9 રોકેટ દ્વારા લોન્ચ કરવામાં આવ્યો છે.
- શકુંતલા ઉપગ્રહ પર ઉચ્ચ ગુણવત્તાવાળા હાઈપર સ્પેક્ટ્રલ કેમેરા લગાડેલ છે. શકુંતલા પિક્સલના 36 ઉપગ્રહ લોન્ચિંગ કાર્યક્રમમાંનો એક ઉપગ્રહ છે.
- 15 કિલોથી પણ ઓછું વજન ધરાવતો ઉપગ્રહ શકુંતલા ભ્રમણકક્ષાઓની તસવીર લેવા માટે સક્ષમ છે. તે દ્રશ્યમાન અને ઇન્ફ્રારેડ સ્પેક્ટ્રમના 150 થી વધુ રંગના બેન્ડ સાથે 10 મીટર પ્રતિ પિક્સલનું રિઝોલ્યુશન આપશે. આ રિઝોલ્યુશન ઈસરોના 30 મીટર પ્રતિ પિક્સલની વિશિષ્ટતાને આધુનિક બનાવશે.
- શકુંતલા ઉપગ્રહ પિક્સલને હાઈપર સ્પેક્ટ્રલ સેટેલાઈટ ઇમેજરી શરૂ કરવા મદદરૂપ થશે. જેનાથી સેટેલાઈટ ડેટા આધારિત વિવિધ માહિતી જેવી કે કુદરતી ગેસ લિકેજ, વન નાબૂદી, પીગળતા બરફ, પ્રદૂષણ, આરોગ્ય, ઘટી રહેલ પાક વિશે માહિતી આપશે.
- પિક્સલની સ્થાપના 2019માં અવૈસ અહેમદ અને ક્ષિતિજ ખંડેલવાલ દ્વારા કરવામાં આવી છે.

કેન્દ્રીય માહિતી અને પ્રસારણ મંત્રી દ્વારા 'બ્રોડકાસ્ટ સેવા પોર્ટલ' લોન્ચ

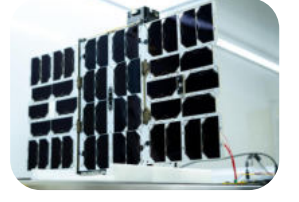
- આ પોર્ટલની મદદથી પ્રસારકોને લાઈસન્સ, રજિસ્ટ્રેશન, મંજૂરી મેળવવા માટે મંત્રાલયના વિવિધ વિભાગોના ચક્રર કાપવા નહીં પડે. તે ઓનલાઈન અરજી કરીને ઓનલાઈન મંજૂરી મેળવી શકશે.
- આ વ્યવસ્થા હેઠળ સરકાર તરફથી મળતી જરૂરી મંજૂરીની પ્રક્રિયા સમગ્રપણે ઓનલાઈન થઈ જશે.

બ્રોડકાસ્ટ સેવા પોર્ટલ

- બ્રોડકાસ્ટ સેવા (BS) પોર્ટલ ટાટા કન્સલ્ટન્સી સર્વિસ (TCS) લિમિટેડ અને બ્રોડકાસ્ટ એન્જિનીયરિંગ કન્સલ્ટન્ટ્સ ઇન્ડિયા લિમિટેડ (BECIL) દ્વારા એકબીજાના સહકારથી વિકસાવવામાં આવ્યું છે.
- તેને કોર્પોરેટ બાબતોના મંત્રાલયના પોર્ટલ સાથે સંકલિત કરવામાં આવ્યું છે. આ પોર્ટલ માનવ ઇન્ટરફેસ અને સમય ઘટાડીને પારદર્શિતા અને જવાબદેહી લાવવામાં મદદરૂપ થશે.
- તેની મદદથી 900 થી વધારે સેટેલાઈટ ટી.વી.ચેનલો, 70 ટેલીપોર્ટ ઓપરેટરો, 1,700 મલ્ટિ-સર્વિસ ઓપરેટરો, 350 સામુદાયિક રેડિયો સ્ટેશનો, 380 F.M. ચેનલોને ફાયદો મળશે.

નાસાની જેટ પ્રપલ્શન લેબોરેટરીએ સૌર મંડળ બહારના 5,000થી વધુ એક્સોપ્લેનેટની પુષ્ટિ કરી

- નેશનલ એરોનોટિક્સ એન્ડ સ્પેસ એડમિનિસ્ટ્રેશન (NASA) ની જેટ પ્રપલ્શન લેબોરેટરી (JPL) એ આપણા સૌર મંડળ બહારના 5,000થી વધુ એક્સોપ્લેનેટના અસ્તિત્વની પુષ્ટિ કરી છે.
- આ 5,000થી વધુ એક્સોપ્લેનેટમાં 30% ગેસ જાયન્ટ (ગુરુ અને શનિ ગ્રહ કરતા અનેક ગણા - મોટા અને કેટલાક તારાઓ કરતાં વધુ ગરમ), 31% સુપર અર્થ (પૃથ્વીથી મોટા ગ્રહ), 35% નેપ્ચ્યુન જેવા (કદમાં), 4% પાર્થિવ ગ્રહ (પૃથ્વી જેવા નાના ખડકાળ ગ્રહ)નો સમાવેશ થાય છે.
- JPL એ નાસા દ્વારા ફંડિત કેલિફોર્નિયા ઇન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ ટેકનોલોજી ફોર નાસા દ્વારા સંચાલિત સંસ્થા છે જેના અધ્યક્ષ લેરી ડી જેમ્સ છે.

ઈસરોના ચંદ્રયાન-3 અને આદિત્ય L-1 ને ટ્રેક કરવા માટે ESA ના એન્ટેના સેટ કરવામાં આવશે

- ઈન્ડિયન સ્પેસ રિસર્ચ ઓર્ગેનાઈઝેશનના(ISRO) ઉપગ્રહો જેવા કે ચંદ્રયાન-3 અને આદિત્ય L-1(લાંગ્રાન્જ પોઈન્ટ)ને ટ્રેક કરવા માટે યુરોપીયન સ્પેસ એજન્સી(ESA)ના એન્ટેનાનો ઉપયોગ કરવામાં આવશે.
- મિશન આદિત્ય - L1 ના ઉપગ્રહને શ્રી હરિકોટાના સતીશ ધવન સ્પેસ સેન્ટર ખાતેથી લોન્ચ કરવામાં આવશે. ચંદ્રયાન-3 એ ચંદ્રની સપાટી પર સોફ્ટ લેન્ડિંગ કરવા માટે લોન્ચ કરવામાં આવશે.
- ESA ના ગ્લોબલ ડીપ સ્પેસ કમ્યુનિકેશન એન્ટેના આ બંને મિશનને સહયોગ આપવા, સ્થાન નિર્ધારિત કરવા તથા આદેશોનું પ્રસારણ કરવા માટે મદદરૂપ થશે. ESAના એન્ટેના ઓસ્ટ્રેલિયા તથા ફ્રેન્ચગુયાના ખાતે સ્થાપિત છે.
- આદિત્ય - L1 દ્વારા મોકલવામાં આવેલ ડેટાનું ESA ના જર્મની ખાતેના યુરોપીયન સ્પેસ ઓપરેશન સેન્ટર (ESOC) દ્વારા સંગ્રહિત કરવામાં આવશે જેને બાદમાં ISROના ઈસરો ટેલીમેટ્રી, ટ્રેકિંગ એન્ડ કમાન્ડ નેટવર્ક (ISTRAC) ખાતે વિશ્લેષણ માટે મોકલવામાં આવશે.

ESA વિશે

- મુખ્યમથક :** પેરિસ, ફ્રાન્સ
- સ્થાપના :** 30 મે, 1975

ISRO વિશે

- મુખ્યમથક :** બેંગાલુરુ
- સ્થાપના :** 15 ઓગસ્ટ 1969
- ચેરમેન :** એસ. સોમનાથ
- સૂત્ર :** “માનવજાતની સેવામાં અવકાશી તકનીક”

સંરક્ષણ વિશેષ

વિંગ્સ ઇન્ડિયા 2022 : નાગરિક ઉડ્ડયન પર એશિયાની સૌથી મોટી ઇવેન્ટ

- 24 થી 27 માર્ચ દરમિયાન નાગરિક ઉડ્ડયન મંત્રાલય, એરપોર્ટ ઓથોરિટી ઓફ ઇન્ડિયા(AAI) અને ફેડરેશન ઓફ ઇન્ડિયન ચેમ્બર્સ ઓફ કોમર્સ એન્ડ ઇન્ડસ્ટ્રી (FICCI) દ્વારા હૈદરાબાદ બેગમપેટ એરપોર્ટ ખાતે વિંગ્સ ઇન્ડિયા 2022નું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.
- તેલંગાણા દ્વારા આ ઇવેન્ટની યજમાની કરવામાં આવી હતી.
- વિંગ્સ ઇન્ડિયાએ નાગરિક ઉડ્ડયન પરની એશિયાની સૌથી મોટી ઇવેન્ટ છે. જે ઉડ્ડયન ક્ષેત્રના ખરીદદારો, રોકાણકારો, નીતિ નિર્માણકારો, વિક્રેતાઓને એક મંચ પર લાવવાનું કાર્ય કરે છે.
- આ ઇવેન્ટમાં CSIR (કાઉન્સિલ ઓફ સાયન્ટિફિક એન્ડ ઇન્ડસ્ટ્રીયલ રિસર્ચ) HANSA-NG સ્વદેશી બનાવટના વિમાનનું ઉડ્ડયન પરીક્ષણ કરવામાં આવ્યું હતું.
- સ્વદેશી એર ટ્રાફિક મેનેજમેન્ટ સિસ્ટમના (ATMS) વિકાસ માટે એરપોર્ટ ઓથોરિટી ઓફ ઇન્ડિયા એ ભારત ઇલેક્ટ્રોનિક્સ લિમિટેડ (BEL) સાથે કરાર કર્યા હતાં.

Asia's largest event on Civil Aviation
(Commercial, General and Business Aviation)

24th - 27th March 2022

Begumpet Airport, Sardar Patel Road, Hyderabad, India

થીમ : “ઇન્ડિયા@75: ન્યૂ હોરિઝોન ફોર
એવિએશન ઇન્ડસ્ટ્રી”

વિંગ્સ ઇન્ડિયા એવોર્ડ્સ 2022

- બેંગાલુરુના કેમ્પોગોડા ઇન્ટરનેશનલ એરપોર્ટ તેની ગ્રાહક કેન્દ્રિત અભિગમ, સ્માર્ટ નવીનતાઓ અને અદ્યતન ટેકનોલોજી અપનાવવા માટે બે પુરસ્કાર જીત્યા છે.
- જનરલ કેટેગરીમાં બેસ્ટ એરપોર્ટનો એવોર્ડ મેળવેલ છે.
- એવીએશન ઇનોવેશન એવોર્ડ પણ મેળવેલ છે.
- મુંબઈના છત્રપતિ શિવાજી મહારાજ ઇન્ટરનેશનલ એરપોર્ટ (CSMIA) એ તેની કાર્યક્ષમ કાર્યશૈલી માટે “એવિએશન સસ્ટેનેબિલિટી એન્ડ એનવાયર્નમેન્ટ” એવોર્ડ મેળવ્યો હતો.
- CSMIA એશિયા પેસેફિકનું પહેલું એરપોર્ટ છે જેને ગ્લોબલ રિપોર્ટિંગ ઇનિશિયેટિવ (GRI) ધોરણો અનુસાર સસ્ટેનેબિલિટી રિપોર્ટ પ્રકાશિત કર્યો છે.
- કોચીન ઇન્ટરનેશનલ એરપોર્ટ લિમિટેડ (CIAL) એ કોરોનાકાળ દરમિયાન મુસાફરોને સુરક્ષિત સેવા ‘મિશન સેફગાર્ડિંગ’ નામના પ્રોજેક્ટ વડે પૂરી પાડવા બદલ ‘કોવિડ ચેમ્પિયન એવોર્ડ’ મેળવ્યો
- વિસ્તારા એરલાઇન્સે શ્રેષ્ઠ ડોમેસ્ટિક એરલાઇન્સ, ઉડ્ડયન ટકાઉપણુ અને પર્યાવરણ; કોવિડ ચેમ્પિયન્સ એમ ત્રણ એવોર્ડ જીત્યા હતાં.

પ્રસ્થાન કવાયત

- પશ્ચિમી નેવલ કમાન્ડ દ્વારા ઓફશોર ડેવલપમેન્ટ એરિયા ખાતે ઓફશોર સિક્યુરિટી એકસરસાઇઝ ‘પ્રસ્થાન’ યોજવામાં આવી.
- પશ્ચિમી નેવલ કમાન્ડનું મુખ્યમથક મુંબઈ ખાતે છે.
- આ ઓફશોર કવાયતમાં આતંકવાદી ઘૂસણખોરી, બોમ્બ વિસ્ફોટ, જાનહાનિ, સ્થળાંતર જેવી આકસ્મિક ઘટનાઓને પહોંચી વળવા માટેનો એક અભ્યાસ હાથ ધરવામાં આવ્યો હતો.
- આ કવાયતમાં ભારતીય વાયુસેના, ભારતીય કોસ્ટ ગાર્ડ, મરિન પોલીસ, ONGC જેવા દરિયાઈ હિતધારકોએ ભાગ લીધો હતો.

ખંજર 2022: ભારત-કિર્ગિસ્તાન સંયુક્ત કવાયત

- ભારત-કિર્ગિસ્તાન દળોની સંયુક્ત કવાયત ‘ખંજર’ની 9મી આવૃત્તિ હિમાચલ પ્રદેશના સ્પેશિયલ ફોર્સિસ ટ્રેનિંગ સ્કૂલ બકલોહ, હિમાચલ પ્રદેશ ખાતે યોજાઈ હતી.
- ભારતીય વિશેષ દળો અને કિર્ગિસ્તાનના વિશેષ દળો વચ્ચે પરસ્પર વિશ્વાસ અને કાર્યક્ષમતા વધારવાના હેતુથી વર્ષ 2011થી આ કવાયત યોજાય છે.
- આ કવાયતમાં સ્નાઈપિંગ, કોમ્બેટ શૂટિંગ, રેસક્યૂ ડ્રીલ, પહાડોમાં અસ્તિત્વ ટકાવી રાખવું જેવી વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ હાથ ધરાઈ હતી.
- કવાયતની 8મી આવૃત્તિ કિર્ગિસ્તાનના બિશ્કેક ખાતે યોજાઈ હતી.

ભારતીય નૌકાદળની બીજી P-8 સ્કવોડ્રન "INAS 316" ગોવા ખાતે સોંપાઈ

- નૌકાદળના વડા એડમિરલ રાધાકૃષ્ણન હરિકુમારે ગોવાના INS (ઇન્ડિયન નેવલ શિપ) હંસા નેવલ બેઝ પર 'ભારતીય નેવલ એર સ્કવોડ્ર (INAS) 316' નામના ચાર વિમાનની બીજી P-8 એરક્રાફ્ટ સ્કવોડ્રનને સોંપી હતી.
- INAS 316 નું નામ 'ધ કોન્સર્સ' રાખવામાં આવ્યું છે. જે વિશ્વના સૌથી મોટા ઉડતા પક્ષીઓમાંનું એક છે. INAS 316 એ 2016 માં ખરીદેલા ચાર P-8 વિમાનનું સંચાલન કરશે.

P- 8 વિશે

- તે લાંબા અંતરની દરિયાઈ જાસૂસી અને સબમરીન વિરોધી યુદ્ધ વિમાન છે.
- તે અમેરિકાની બોઈંગ કંપની દ્વારા વિકસાવેલ P-8 A પોસાઈડન વિમાનનો એક પ્રકાર છે.
- તે 907 કિ.મી/કલાકની મહત્તમ ઝડપ અને 1,200 નોટિકલ માઈલથી વધુની સંચાલન ક્ષમતા સાથે વિરોધી જહાજ / સબમરિનને શોધી ભારતીય દરિયા કિનારા સુધી પહોંચતા પહેલા નિષ્ક્રિય કરે છે.
- અમેરિકા પાસેથી P-8 વિમાન ખરીદનાર ભારત પ્રથમ દેશ છે.

ભારત ડાયનેમિક્સ લિમિટેડે (BDL) UAEના તવાઝુન ઇકોનોમિક કાઉન્સિલ સાથે સંરક્ષણ ક્ષેત્રે કરાર કર્યા

- સંરક્ષણક્ષેત્રે વ્યાપારની નવી તકો શોધવા માટે ભારત ડાયનેમિક્સ લિમિટેડે(BDL) સંયુક્ત આરબ અમિરાત (UAE)ના તવાઝુન ઇકોનોમિક કાઉન્સિલ(TEC) સાથેના કરાર પર હસ્તાક્ષર કર્યા હતાં.
- BDLના ડાયરેક્ટર સિદ્ધાર્થ મિશ્રા અને TEC ના મુખ્ય ઓફિસર સર્જેટ ઝાલ દ્વારા આ કરાર પર હસ્તાક્ષર કરાયા હતાં.
- BDL અને TEC સાથે મળીને સંરક્ષણક્ષેત્રે વ્યાપારની નવી તકો શોધવા, સંયુક્ત ઉપક્રમો રચવા લાઈસન્સ પ્રક્રિયાને સરળ બનાવશે તથા વૈશ્વિક સ્તરે તેમના દ્વારા ઉત્પાદિત એકમોની નિકાસનું લક્ષ્ય ધરાવે છે.
- BDLનું મુખ્યમથક હૈદરાબાદ ખાતે આવેલ છે. BDL ભારત દ્વારા વિકસિત મિસાઈલના ઉત્પાદન માટેની જાહેર ક્ષેત્રની કંપની છે.
- BDL એ "પૃથ્વી મિસાઈલ"ના ઉત્પાદનથી સંરક્ષણ ક્ષેત્રે પ્રવેશ કર્યો હતો.
- TEC એ UAEના સશસ્ત્ર દળો માટે યુદ્ધ સામગ્રી ઉત્પાદન, સંચાલન, તકનીકી પરીક્ષણ અને ખરીદી કરતી સંસ્થા છે.

IONS મેરીટાઇમ એક્સરસાઇઝ 2022 (IMEX-2022) ની પ્રથમ આવૃત્તિ ગોવા ખાતે યોજાઈ

- ઇન્ડિયન ઓશન નેવલ સિમ્પોસિયમ (IONS) મેરીટાઇમ એક્સરસાઇઝ 2022 (IMEX-22) ની પ્રથમ આવૃત્તિ 26 માર્ચથી 30 માર્ચ દરમિયાન અરબી સમુદ્ર અને ગોવા બંદર પર યોજાઈ હતી.
- આ કવાયતનો ઉદ્દેશ્ય સભ્ય નૌકાદળ વચ્ચે માનવતાવાદી સહાય અને આપત્તિ રાહત (HADR) કામગીરીમાં સંકલન પૂરું પાડવાનો છે.
- IMEX-22 કવાયત બે તબક્કાઓમાં હાથ ધરવામાં આવી હતી.
- **બંદર તબક્કો (હાર્બરફેઝ) :** ગોવાના મોર્મુગાવ બંદર ખાતે
- **સમુદ્ર તબક્કો :** 28 થી 30 માર્ચ દરમિયાન અરબી સમુદ્રમાં યોજાયો હતો.

સભ્ય નૌકાદળો

- બાંગ્લાદેશ, ફ્રાન્સ, ભારત અને ઇરાનની નૌકાદળોએ વિવિધ એકક્રાફ્ટ કેરિયર, ફ્રિગેટ્સ, ડેસ્ટ્રોયર અને હેલિકોપ્ટર સાથે IMEX-22 માં ભાગ લીધો હતો.
- IONS ના 25 સભ્ય દેશો સહિત અન્ય 22 નિરીક્ષક દેશોએ આ કવાયતમાં ભાગ લીધો હતો. ફ્રાન્સના નેવલ ચીફ ઓફિસર થિયર વેન્ડિયર અને ઇન્ડિયન ચીફ ઓફ નેવલ સ્ટાફ એડમિરલ આર.હરિકુમાર આ કવાયતમાં હાજર રહ્યા હતા.
- ફ્રાન્સના નેવલ ચીફ ઓફિસર થિયર વેન્ડિયર અને ઇન્ડિયન ચીફ ઓફ નેવલ સ્ટાફ એડમિરલ આર. હરિકુમાર આ કવાયતમાં હાજર રહ્યા હતા.

સિવિલ એરક્રાફ્ટને MMTT એરક્રાફ્ટમાં રૂપાંતરિત માટે HAL એ ઈઝરાયેલની IAI સાથે MOU કર્યા

- ભારતની હિન્દુસ્તાન એરોનોટિકલ લિમિટેડ (HAL) એ ભારતમાં સિવિલ પેસેન્જર એરક્રાફ્ટને "મલ્ટિ મિશન ટેન્કર ટ્રાન્સપોર્ટ" (MMTT) એરક્રાફ્ટમાં રૂપાંતરિત કરવા માટે ઈઝરાયેલ એરોસ્પેસ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ (IAI) સાથે MOU કર્યા છે.
- આત્મનિર્ભર ભારત હેઠળ HAL આ સિવિલ એરક્રાફ્ટને કાર્ગો અને પરિવહન ક્ષમતાઓથી સજ્જ બનાવાશે. સાથે જ મિડ-એર-રિફ્યૂલિંગ (અવકાશમાં ઈંધણ પુરવા) એરક્રાફ્ટમાં રૂપાંતરિત કરશે.
- આ માટે બોઈંગનું 767 પેસેન્જર એરક્રાફ્ટ ઉપયોગમાં લેવાશે. બોઈંગ 767 પાસે KC-46 પેગાસસ નામનું વિશિષ્ટ ઈંધણ ટેન્કર છે.

જામનગર ખાતે આવેલા INS વાલસુરાને પ્રેસિડેન્ટ્સ કલર એનાયત

- તાજેતરમાં જામનગર ખાતે આવેલા ભારતીય નૌકાદળના તાલીમી સંસ્થાન INS વાલસુરાને રાષ્ટ્રપતિ દ્વારા પ્રેસિડેન્ટ્સ કલર એનાયત કરવામાં આવ્યો હતો.
- અહીં યોજાયેલ પરેડ બાદ "નિશાન અધિકારી" લેફ્ટનન્ટ અરુણ સિંઘ સંબ્યાલે પોતાના યુનિટ વતી આ પ્રેસિડેન્શિયલ કલર પ્રાપ્ત કર્યા હતા.
- આ પ્રસંગે માનનીય રાષ્ટ્રપતિ દ્વારા એક ખાસ પોસ્ટલ કવર પણ બહાર પાડવામાં આવ્યું હતું.

INS વાલસુરા

- બીજા વિશ્વયુદ્ધ દરમિયાન રોયલ ઈન્ડિયન નેવીની ક્ષમતાને વધારવા માટે વર્ષ 1942માં જામનગર ખાતે એક અદ્યતન ટોર્પિડો તાલીમ કેન્દ્ર સ્થાપવામાં આવ્યું હતું, જેનું નામ 01 જુલાઈ, 1950ના રોજ બદલીને "INS વાલસુરા" રાખવામાં આવ્યું.
- તે ભારતીય નૌકાદળની અદ્યતન તાલીમ સંસ્થાઓ પૈકી એક છે, જેને ભારતીય નૌકાદળ અને કોસ્ટ ગાર્ડનો ભાગ હોય તેવા ખલાસીઓ અને અધિકારીઓને ઈલેક્ટ્રોનિક્સ, ઈલેક્ટ્રીકલ, ઈન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી અને વેપન સિસ્ટમની તાલીમ આપવાની જવાબદારી સોંપવામાં આવી છે.
- ઉપરાંત ભારત સાથે મૈત્રીપૂર્ણ સંબંધો ધરાવતા અન્ય દેશોના નૌસેના અધિકારીઓને પણ અહીં તાલીમ આપવામાં આવે છે.
- સૌરાષ્ટ્રના આસપાસના વિસ્તારમાં પોતાની સામાજિક પહોંચના કાર્યક્રમોના ભાગરૂપે INS વાલસુરા દ્વારા સંખ્યાબંધ કલ્યાણકારી પગલાં પણ હાથ ધરાયા છે, જેમકે વર્ષ 2001ના વિનાશક ભૂકંપ પછી નેવી દ્વારા જામનગરમાં આવેલા મોડા ગામનું પુનઃનિર્માણ કરાવ્યું હતું તથા સપ્ટેમ્બર 2021માં જામનગરમાં આવેલા પૂર દરમિયાન INS વાલસુરાની ટીમો દ્વારા વૃદ્ધો, મહિલાઓ અને બાળકો સહિત 400 થી વધુ નાગરિકોને બચાવી લેવામાં આવ્યા હતા.

ડોગરા રેજિમેન્ટને પ્રેસિડેન્ટ્સ કલર એનાયત

- તાજેતરમાં ચીફ ઓફ ધ આર્મી સ્ટાફ મનોજ મુકુંદ નરવાણે દ્વારા ઉત્તરપ્રદેશની ડોગરા રેજિમેન્ટની "20 ડોગરા" અને "21 ડોગરા" નામની બે બટાલિયનોને પણ પ્રેસિડેન્ટ્સ કલર એનાયત કરવામાં આવ્યા હતા.
- ઉત્તરપ્રદેશના ફેઝાબાદ ખાતે આવેલા ડોગરા રેજિમેન્ટલ સેન્ટર ખાતે યોજાયેલી કલર પ્રેઝન્ટેશન પરેડ દરમિયાન આ સન્માન એનાયત કરવામાં આવ્યું હતું.
- આ રેજિમેન્ટમાં જમ્મુ અને કાશ્મીર, હિમાચલ પ્રદેશ અને પંજાબના પહાડી વિસ્તારોમાં વસવાટ કરતાં ડોગરા લોકોનો સમાવેશ થાય છે.
- વર્ષ 1922માં ડોગરાની ત્રણ અલગ-અલગ રેજિમેન્ટના એકીકરણ દ્વારા 17મી ડોગરા રેજિમેન્ટ તરીકે વર્તમાન ડોગરા રેજિમેન્ટની રચના કરવામાં આવી હતી.
- ડોગરા રેજિમેન્ટનું સૂત્ર "Duty before death" છે જેનો અર્થ "મોત પહેલાં કર્તવ્ય" એવો થાય છે.
- કારગિલ યુદ્ધમાં ટાઈગર હિલને કબજે કરવા ડોગરા રેજિમેન્ટની 5મી બટાલિયને મહત્વની ભૂમિકા ભજવી હતી.

પ્રેસિડેન્ટ્સ કલર

- રાષ્ટ્રપતિ દ્વારા દેશના કોઈપણ સશસ્ત્ર એકમને તેમની અસાધારણ દેશસેવાની માન્યતાના સંકેત તરીકે પ્રેસિડેન્ટ્સ કલર આપવામાં આવે છે.
- તે કોઈપણ સશસ્ત્ર એકમને યુદ્ધ અને શાંતિ એમ બંને પરિસ્થિતિ દરમિયાન અપાતું સર્વોચ્ચ સન્માન છે.
- જે તે એકમોના અધિકારીઓ દ્વારા આ પ્રતીકને પોતાના યુનિફોર્મની ડાબી બાજુની સ્લીવ પર પહેરવામાં આવે છે, આથી તેને "નિશાન" પણ કહેવામાં આવે છે.
- વર્તમાન સમયે પ્રેસિડેન્ટ્સ કલરને યુદ્ધમાં લઈ જવાની પ્રથા બંધ થઈ ગઈ હોવા છતાં, સશસ્ત્ર દળોમાં તેને પ્રાપ્ત કરવાનો, પ્રદર્શિત કરવાનો અને પરેડ કરવાનો રિવાજ હજુ પણ પ્રચલિત છે.
- નોંધનીય છે કે, 27 મે, 1951ના રોજ તત્કાલીન રાષ્ટ્રપતિ ડૉ. રાજેન્દ્ર પ્રસાદના હસ્તે પ્રેસિડેન્ટ્સ કલર પ્રાપ્ત કરનાર પ્રથમ ભારતીય સશસ્ત્ર એકમ ભારતીય નૌકાદળ હતું.

ભારત અને ફ્રાન્સની નૌસેના વચ્ચે વરુણ કવાયતની 20મી આવૃત્તિ યોજાઈ

- તાજેતરમાં ભારત અને ફ્રાન્સની નૌસેના વચ્ચે અરબ સાગરમાં પાંચ દિવસીય 'વરુણ કવાયત' યોજાઈ હતી.
- વાર્ષિક ધોરણે આયોજિત થતી વરુણ કવાયતની આ વીસમી આવૃત્તિ હતી, જેમાં બંને નૌકાદળના જહાજો, સબમરીનો, મેરીટાઇમ પેટ્રોલિંગ એરક્રાફ્ટ્સ, ફાઇટર એરક્રાફ્ટ્સ અને હેલિકોપ્ટરો સહિતના વિવિધ એકમો દ્વારા ભાગ લેવામાં આવેલો હતો.
- ભારત અને ફ્રાન્સ વચ્ચે વર્ષ 1993માં પ્રથમ વખત દ્વિપક્ષીય નૌસેના કવાયત શરૂ કરવામાં આવી હતી, બાદમાં વર્ષ 2001માં આ કવાયતનું નામ 'વરુણ' આપવામાં આવ્યું હતું.
- કવાયતના સમયગાળા દરમિયાન ફ્રેન્ચ નૌકાદળના ચીફ એડમિરલ પિયર વેન્ડિયર ભારતની મુલાકાતે આવ્યા હતા, જે સમયે તેમણે ભારતીય ચીફ એડમિરલ રાધાકિશ્ન હરિ કુમાર સાથે હિંદ મહાસાગર ક્ષેત્રમાં ચીનની વધતી જતી હાજરીનો ઉલ્લેખ કરી શાંતિ અને સ્થિરતા સુનિશ્ચિત કરવા માટેની પદ્ધતિઓ સંબંધે વાટાઘાટો કરી હતી.
- ઉલ્લેખનીય છે કે, એપ્રિલ 2021માં વરુણ કવાયતની 19મી આવૃત્તિ પણ અરબ સાગરમાં યોજાઈ હતી.

ભારત અને ફ્રાન્સની સંયુક્ત કવાયતો

સંરક્ષણ દળ	કવાયતનું નામ
હવાઈ કવાયત	ડેઝર્ટ નાઈટ-21 & ગરુડ
નૌકા કવાયત	વરુણ
સૈન્ય કવાયત	શક્તિ

મુખ્ય ભારતીય દ્વિપક્ષીય મેરીટાઇમ કવાયતો

કવાયત	દેશ
SLINEX	શ્રીલંકા
બોંગોસાગર	બાંગ્લાદેશ
IN BN CORPAT	બાંગ્લાદેશ
JIMEX	જાપાન
નસીમ-અલ-બહર	ઓમાન
ઈન્દ્ર	રશિયા
ઝાઈર-અલ-બહર	કતાર
સમુદ્ર શક્તિ	ઈન્ડોનેશિયા
ઈન્ડો થાઈ CORPAT	થાઈલેન્ડ
IMCOR	મલેશિયા
SIMBEX	સિંગાપોર
AUSINDEX	ઓસ્ટ્રેલિયા

પોખરણ ખાતે એન્ટિટેન્ક ગાઈડેડ મિસાઈલ હેલિનાનું સફળ પરીક્ષણ

- રાજસ્થાનના પોખરણ ખાતેની ટેસ્ટિંગ રેંજમાં સ્વદેશી રીતે વિકસિત એડવાન્સ લાઈટ હેલિકોપ્ટર (ALH) ની મદદથી એન્ટિટેન્ક ગાઈડેડ મિસાઈલનું (ATMG) 'હેલિના (હેલિકોપ્ટર આધારિત NAG)' નું સફળ પરીક્ષણ કરવામાં આવ્યું હતું.
- લોક ઓન બિફીર લોચ મોડમાં કાર્યરત ઈન્ફ્રારેડ ઈમેજિંગ સીકર (IIR) દ્વારા માર્ગદર્શન મેળવીને તેને સિમ્યુલેટેડ ટેન્કનો વિનાશ કર્યો હતો.
- આ પરીક્ષણ DRDO દ્વારા વિકસિત ત્રીજી પેઢીના 'ફાયર એન્ડ ફોર્ગેટ' ક્લાસ મિસાઈલના પરીક્ષણનો એક ભાગ હતો.
- આ પરીક્ષણ DRDO, ભારતીય થલસેના અને ભારતીય વાયુસેનાના સંયુક્ત ઉપક્રમે હાથ ધરાયું હતું.

હેલિના શું છે?

- હેલિનાએ ત્રીજી પેઢીની એન્ટિટેન્ક ગાઈડેડ મિસાઈલ (નાગ મિસાઈલ સિસ્ટમ) ની હેલિકોપ્ટર દ્વારા લોન્ચ કરવામાં આવતી મિસાઈલની આવૃત્તિ છે.
- તેનો વજન 45kg અને લંબાઈ 6 ફૂટ છે. તે 7 કિમી ની રેન્જ સાથે વિશ્વની સૌથી અદ્યતન ATGM છે.
- હેલિનાના એરફોર્સ વેરિયન્ટ નું નામ 'ધ્રુવાસ્ત્ર' છે.
- તેને DRDOના મિસાઈલ્સ એન્ડ સ્ટ્રેટેજીક સિસ્ટમ(MSS) કલસ્ટર હેઠળ ડિફેન્સ રિસર્ચ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ લેબોરેટરી (DRDL) દ્વારા વિકસાવવામાં આવેલ છે.
- હેલિના મિસાઈલ પ્રણાલી દિવસ-રાત અને હવામાનની દરેક સ્થિતિમાં યુદ્ધ ટેકોનો વિનાશ કરવા સક્ષમ છે.

વિશેષ : DRDOએ એન્ટિટેન્ક મિસાઈલ ટેકનોલોજીની શ્રેણી વિકસાવી છે જેમાં,

MPATGM : મેન પોર્ટેબલ એન્ટિટેન્ક ગાઈડેડ મિસાઈલ

MBT : (મેઈન બેટલ ટેન્ક) અર્જુન માટે લેસર ગાઈડેડ ATGM વિકસાવી છે.

SANT : સ્ટેન્ડ ઓફ એન્ટિટેન્ક મિસાઈલ

24મી માર્ચના રોજ આસામ રાઈફલ્સનો 187મો રાઈઝિંગ દિવસ ઉજવાયો

- ભારતના સૌથી જૂના અર્ધલશ્કરી દળ આસામ રાઈફલ્સની લોંગડિંગ બટાલિયન દ્વારા 187 મો રાઈઝિંગ દિવસ ઉજવવામાં આવ્યો.
- આ કાર્યક્રમોમાં દળના મહિલા સૈનિકોનું સન્માન કરવામાં આવ્યું હતું.
- 24 મી માર્ચ 1835 ના રોજ 'કચર લેવી' તરીકે ઓળખાતા લશ્કર તરીકે તેની શરૂઆત થઈ ત્યારથી અત્યાર સુધી આસામ રાઈફલ્સે ભારત-મ્યાનમાર સરહદે અગત્યની કામગીરી નિભાવી છે. હાલમાં આ ફોર્સની લગભગ 46 બટાલિયન છે. આ દળ માટે આસામ રાઈફલ્સ નામ 1917 ની ઉપયોગ કરવામાં આવે છે.
- આસામ રાઈફલ્સને ઉત્તર-પૂર્વ લોકોના મિત્ર તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. આ દળે ઉત્તરપૂર્વી પ્રદેશમાં શાંતિ અને સુલેહ માટે અનન્ય યોગદાન આપ્યું છે.
- આસામ રાઈફલ્સ એક અર્ધલશ્કરી દળ છે જે ગૃહ મંત્રાલય અને સંરક્ષણ મંત્રાલય હેઠળ કાર્ય કરે છે.
- સૂત્ર : ઉત્તર પૂર્વના સેન્ટનેલ્સ

ભારતના અર્ધલશ્કરી દળો

ક્રમ	નામ	સંચાલન	કાર્યક્ષેત્ર	ક્રમ	નામ	સંચાલન	કાર્યક્ષેત્ર
1	આસામ રાઈફલ્સ	ગૃહ મંત્રાલય, સંરક્ષણ મંત્રાલય	ઉત્તરપૂર્વીય રાજ્યો	6	ઈન્ડો તિબેટિયન બોર્ડર પોલીસ	ગૃહ મંત્રાલય	ભારત-ચીન સરહદ
2	બોર્ડર સિક્યુરીટી ફોર્સ (BSF)	ગૃહ મંત્રાલય	ભારત-પાકિસ્તાન, ભારત-બાંગ્લાદેશ સરહદ	7	નેશનલ સિક્યુરીટી ગાર્ડ (NSG)	ગૃહ મંત્રાલય	આતંકવાદ વિરોધી
3	સેન્ટ્રલ ઈન્ડસ્ટ્રીયલ સિક્યુરીટી ફોર્સ	ગૃહ મંત્રાલય	ઉદ્યોગ, PSUs	8	સશસ્ત્ર સીમા બળ	ગૃહ મંત્રાલય	ભારત-નેપાળ બોર્ડર, ભારત-ભૂતાન બોર્ડર
4	સ્પેશિયલ પ્રોટેક્શન ગ્રુપ (SPG)	કેબિનેટ સેક્રેટરી	VIP'S સંરક્ષણ	9	સ્પેશિયલ ફ્રન્ટિયર સેક્રેટરી ફોર્સ	કેબિનેટ	-
5	રેલવે પ્રોટેક્શન ફોર્સ	રેલવે મંત્રાલય	ભારતીય રેલવે	10	સેન્ટ્રલ રિઝર્વ પોલીસ ફોર્સ	ગૃહ મંત્રાલય	ચૂંટણીઓની દેખરેખ અને બળવા વિરોધી કાર્ય

DRDOએ SFDR બુસ્ટરનું સફળતાપૂર્વક ફ્લાઇટ પરીક્ષણ

- ડિકેન્સ રિસર્ચ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ ઓર્ગનાઇઝેશન એ ઓડિશાના ચાંદીપુરની ઈન્ટિગ્રેટેડ ટેસ્ટ રેન્જ (ITR) ખાતે સોલિડ ફ્યુલ ડ્રક્લેટ રેમજેટ(SFDR) બુસ્ટર મિસાઇલ સિસ્ટમનું સફળતાપૂર્વક પરીક્ષણ કર્યું.
- SFDRએ એર-ટુ-એર મિસાઇલ છે જેને DRDOની હૈદરાબાદ ખાતે આવેલ ડિકેન્સ રિસર્ચ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ લેબોરેટરી (DRDL) દ્વારા વિકસાવવામાં આવેલ છે.
- SFDR પ્રવલ્લાન મિસાઇલ સુપરસોનિક ઝડપે હવાઈ ખતરાઓને રોકી શકશે.SFDRની ઓપરેશનલ રેન્જ 350 કિ.મી. અને મહત્તમ ઝડપ અંદાજિત 4.5 મેક છે.

- ભારતીય વાયુ સેના તેના રાફેલ જેટ એરક્રાફ્ટ પર SFDR બુસ્ટરનો ઉપયોગ કરશે.
- SFDR મિસાઇલ સિસ્ટમનું ક્ષમતા પ્રદર્શન ટેલિમેટ્રી, રડાર અને ઈલેક્ટ્રો ઓપ્ટિકલ ટ્રેકિંગ સિસ્ટમ (EOTS) જેવા ઉપકરણોએ નોંધ્યું હતું.

ડિકેન્સ રિસર્ચ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ ઓર્ગનાઇઝેશન (DRDO)

- સ્થાપના :** 1958 (સંરક્ષણ મંત્રાલય હેઠળ કાર્યરત સંસ્થા)
- સૂત્ર :** “શક્તિનું મૂળ વિજ્ઞાનમાં”
- અધ્યક્ષ :** ડૉ. જી. સતીશ રેડ્ડી

INS વાગશીર : પ્રોજેક્ટ-75 હેઠળની છઠ્ઠી સ્કોર્પિયન સબમરિન લોન્ચ

- 20 એપ્રિલ, 2022ના રોજ પ્રોજેક્ટ-75 હેઠળની ભારતીય નૌકાદળની કલવરી વર્ગની છઠ્ઠી અને છેલ્લી સબમરિન INS વાગશીર (yard 11880) મઝગાંવ ડોક લિમિટેડના (MDL) વેટ બેસિન ખાતે લોન્ચ કરવામાં આવી હતી.
- INS વાગશીરનું નિર્માણ MDL દ્વારા ફ્રાન્સના નેવલ ગ્રૂપના સહયોગથી કરવામાં આવ્યું છે.
- INS વાગશીરનું નામ હિંદમહાસાગરમાં મળી આવતી ઘાતક શિકારી માછલી 'સેન્ડ ફિશ' પરથી રાખવામાં આવ્યું છે.

સ્કોર્પિયન સબમરિન શું છે?

- સ્કોર્પિયન સબમરિન એન્ટિ સરફેસ વોરફેર, એન્ટિ સબમરિન વોરફેર, માઈન પાથરવી, એરિયા સર્વેલન્સ, માહિતી એકત્ર કરવી જેવા વિવિધ મિશનોમાં ઉપયોગી છે.
- આ સબમરિન પાણીની અંદર અને સપાટી પર બંને ટોર્પિડો વડે જહાજ વિરોધી મિસાઈલો લોન્ચ કરવાની ક્ષમતા ધરાવે છે.
- પ્રથમ વાગશીર સબમરિન વર્ષ 1974માં નૌકાદળમાં સામેલ કરવામાં આવી હતી જેને 1997માં નિવૃત્ત કરાઈ હતી. આ નવી સબમરિન તેનું અદ્યતન સંસ્કરણ છે.

પ્રોજેક્ટ - 75 : ભારતીય નૌકાદળ માટે પ્રોજેક્ટ 75 હેઠળ મઝગાંવ ડોક શિપબિલ્ડર્સ ફ્રાન્સના નેવલ ગ્રૂપ DCNS સાથે મળીને કલવરી વર્ગની છ ડિઝલ-ઇલેક્ટ્રિક સબમરિનનું નિર્માણ ભારતમાં કરેલ છે.

- INSનો અર્થ "ઇન્ડિયન નેવલ સબમરિન" થાય છે.

નામ	સ્થિતિ
INS કલવરી	કાર્યરત (2017)
INS ખંડેરી	કાર્યરત (2019)
INS કરંજ	કાર્યરત (2021)
INS વેલા	કાર્યરત (2021)
INS વાગિર	સી ટ્રાયલ
INS વાગશીર	હાલ લોન્ચ થયેલ છે

ભારતીય નૌકાદળ (ઇન્ડિયન નેવી)

- સ્થાપના : 26 જાન્યુઆરી, 1950
- સૂત્ર : "May the Lord of Water be auspicious unto us"
- ચીફ કમાન્ડર: રાષ્ટ્રપતિ
- ચીફ ઓફ નેવલ સ્ટાફ : એડમિરલ આર. હરિકુમાર
- ભારતીય નૌકાદળ દિવસ : 4 ડિસેમ્બર

CHAFF ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ કરવા IAF અને ભારતીય નૌકાદળે DRDO સાથે કરાર કર્યો

- દુશ્મનની રડાર ગાઈડેડ મિસાઈલોથી ભારતીય વાયુસેનાના એરક્રાફ્ટ્સ અને ભારતીય નૌકાદળના જહાજોને સુરક્ષિત કરવા માટે CHAFF ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ કરવામાં આવશે.
- IAF અને ભારતીય નૌકાદળે આ માટે ડિફેન્સ રિસર્ચ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ ઓર્ગેનાઈઝેશન સાથે (DRDO) કરાર કર્યો છે.
- ભારત આ ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ કરતા અમેરિકા બાદ બીજો દેશ બનશે.
- CHAFF ઇલેક્ટ્રોનિક કાઉન્ટરમેઝર ટેકનોલોજીની મદદથી દુશ્મનની રડાર અને રેડિયો ફ્રીક્વન્સી મિસાઈલોથી ભારતીય એરક્રાફ્ટ, યુદ્ધ જહાજોને સુરક્ષિત કરશે.

યુક્રેનની સ્વદેશી મિસાઈલ નેખ્યુને રશિયાના યુદ્ધજહાજ મોસ્કવાનો નાશ કર્યો

- રશિયા અને યુક્રેન વચ્ચે ચાલી રહેલા યુદ્ધમાં યુક્રેને તેની સ્વદેશી એન્ટિશિપ ફ્લૂ મિસાઈલ નેખ્યુન વડે રશિયાના બ્લેક સી ફ્લીટના ફ્લેગશિપ યુદ્ધ જહાજ મોસ્કવાનો નાશ કર્યો હતો.
- યુક્રેનની નેખ્યુન મિસાઈલની ડિઝાઈન સોવિયત kh-35 એન્ટિશિપ મિસાઈલ પરથી લેવાઈ છે. તે 900 કિ.મી/કલાકની ઝડપથી 300km રેન્જ સુધીના લક્ષ્યોનો નાશ કરી શકે છે.
- 870 કિ.ગ્રામ આ મિસાઈલ 150kg વોરહેડ લઈ જઈ શકે છે તથા તે લક્ષ્યનો નાશ કરવા આંતરિક નેવિગેશન સિસ્ટમ અને રડાર હોમિંગ માર્ગદર્શનનો ઉપયોગ કરે છે.

ભારતે પિનાકા MK-1 રોકેટ સિસ્ટમનું સફળ પરીક્ષણ કર્યું

- DRDOની આર્મમેન્ટ રિસર્ચ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ એસ્ટાબ્લિશમેન્ટ, પુણે ખાતેની
- હાઈ એનર્જી મટિરિયલ રિસર્ચએ ભારતીય સેના સાથે મળીને સ્વદેશી રીતે વિકસિત પિનાકા માર્ક-1(MK-1) ઈન્ટેન્ડ્ડ સ રોકેટ સિસ્ટમ(EPRS) અને પિનાકા એરિયા ડેનિયલ મ્યુનિશન(ADM) રોકેટ સિસ્ટમનું પોખરણ ફાયરિંગ રેન્જ ખાતે સફળ પરીક્ષણ કર્યું હતું.
- EPRSએ પિનાકા રોકેટ સિસ્ટમનું અપગ્રેડ વર્ઝન છે વિવિધ ફાયરિંગ રેન્જમાંથી 24EPRD રોકેટનું પરીક્ષણ કરવામાં આવ્યું હતું.

ICG એ ALH MK-IIIની પ્રથમ સ્કવોડ્રનને ભુવનેશ્વર ખાતે સોંપી

- ઈન્ડિયન કોસ્ટ ગાર્ડએ પ્રથમ એડવાન્સ લાઈટ હેલિકોપ્ટર MK-III સ્કવોડ્રનને ઓડિશાના ભુવનેશ્વર ખાતે સોંપી છે.
- MK-IIIને હિન્દુસ્તાન એરોનોટિક્સ લિમિટેડ (HAL) દ્વારા બનાવવામાં આવેલ છે ધ્રુવ હેલિકોપ્ટરના ચાર વેરિયન્ટ MK-I, MK-II, MK-III, MK-IV છે.
- આ હેલિકોપ્ટર સર્વેલન્સ રડાર, ઇલેક્ટ્રો ઓપ્ટિક પોડ, મેડિકલ ઇન્ટેન્સિવ કેર યુનિટ, હાઈ ઇન્ટેન્સિટી સર્ચ લાઈટ, SAR હોમર, લાઉડ હેઈલર અને મશીન ગનથી સજ્જ છે.
- ALH MK-III ખૂબ જ ઊંચાઈએ ઉત્તમ પ્રદર્શન આપી શકે છે.

ઈઝરાયેલે નવી લેસર મિસાઈલ ડિફેન્સ સિસ્ટમ 'આયર્ન બીમ' નું સફળતાપૂર્વક પરીક્ષણ કર્યું

- ઈઝરાયેલે વિશ્વની સૌપ્રથમ લેસર આધારિત શસ્ત્ર પ્રણાલી લેસર મિસાઈલ ડિફેન્સ સિસ્ટમ “આયર્ન બીમ” નું સફળ પરીક્ષણ કર્યું હતું.
- આયર્ન બીમ રાફેલ એડવાન્સ ડિફેન્સ સિસ્ટમ દ્વારા વિકસાવવામાં આવી છે. આ નિર્દેશિત ઊર્જા શસ્ત્ર પ્રણાલીનો ઉપયોગ હવાઈ સંરક્ષણ પ્રદાન કરવા માટે થાય છે.
- આયર્ન બીમ ફાઈબર લેસર સિસ્ટમ પર કામ કરે છે. જે હવામાં આવતી કોઈપણ વસ્તુનો નાશ કરે છે. તેની રેન્જ 7 કિ.મી. સુધીની છે.
- આયર્ન બીમના એક લેસર શોટનો ખર્ચ 250 રૂપિયા આવે છે.

જાણવા જેવું

વિજ્ઞાન સંશોધનમાં ગુજરાતીઓ

- **ઝંડુ ભટ્ટ** – જન્મ સ્થળ : જામનગર. – ભારતીય પરંપરામાં આયુર્વેદનું આગવું સ્થાન છે. આયુર્વેદના ક્ષેત્રમાં જે મહાન વિભૂતિઓ થઈ ગઈ તેમાં ઝંડુ ભટ્ટનું સ્થાન વિશેષ છે.
- **જયકૃષ્ણ ઈન્દ્રજી** – જન્મ સ્થળ : લખપત (કચ્છ). – તેમણે કચ્છની ‘જડીબુટ્ટી’ નામનું પુસ્તક લખ્યું હતું. અગાઉ ‘વૈદ્ય કલ્પતરુ’ સામયિકમાં લેખો લખતા. તેમનું જીવન વનસ્પતિ-સંશોધનના ક્ષેત્રમાં યજ્ઞકાર્ય જેવું રહ્યું હતું.
- મહાન પુરાતત્ત્વવિદ **ડૉ.ભગવાનલાલ ઈન્દ્રજી** – જન્મ સ્થળ : જૂનાગઢ – ગિરનાર પર્વતની તળેટીમાં ત્રણ શિલાલેખો ઉકેલીને ભગવાનલાલે ઇતિહાસની ખૂટતી કડી મેળવી આપી હતી.
- ગુજરાતના પ્રખર રસાયણશાસ્ત્રી **ત્રિભુવનદાસ ગજજર** – જન્મ સ્થળ : સુરત – મુંબઈમાં ગજજરે પોતાના ખર્ચે એક ટેકનોકેમિકલ લેબોરેટરી શરૂ કરી, જ્યાં યુવાનોને ઔદ્યોગિક શિક્ષણ આપવામાં આવતું. આ સંસ્થાના યુવાનોએ ગજજરની પ્રેરણા સાથે દવા, સાબુ અને કાચના ઉદ્યોગ શરૂ કરેલા. વડોદરાનું એલેમ્બિક કેમિકલ વર્ક્સ એમાંનું એક યુનિટ છે. ગજજરે મોતી શુદ્ધ કરવાની વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિ શોધી અને સારું કમાયા.
- પ્રકૃતિવિદ વિદ્વાન **હરિનારાયણ આચાર્ય** – જન્મ સ્થળ : વિરમગામ
- ભારતીય પુરાતત્ત્વના ઊંડા અભ્યાસુ **ડૉ. હસમુખ સાંકળિયા** – જન્મ સ્થળ : મુંબઈ
- વિજ્ઞાન સંસ્થાઓના સ્થાપક અવકાશ વૈજ્ઞાનિક **ડૉ. વિક્રમ સારાભાઈ** – જન્મ સ્થળ : અમદાવાદ.
- અણુવિકાસના અમલીકરણના દીર્ઘદ્રષ્ટા વિજ્ઞાની **ડૉ. હોમી ભાભા** – જન્મ સ્થળ : મુંબઈ
- ટેલિકોમ્યુનિકેશન ક્ષેત્રના પિતામહ **સામ પિત્રોડા** – જન્મ સ્થળ : તિતલગઢ (ઓડિશા) તેમનું મૂળ નામ સત્ય નારાયણ.
- ભારતીય મૂળના અમેરિકન અવકાશયાત્રી **સુનિતા વિલિયમ્સ** – જન્મ સ્થળ : યુક્લિડ (અમેરિકા)
- **ડૉ. પ્રાણજીવનદાસ મહેતા** – જન્મ સ્થળ : મેડા આદરજ – પ્રાણજીવન મહેતા જામનગરમાં આયુર્વેદ ક્ષેત્રમાં યશસ્વી કામ કરનાર વિરલ વ્યક્તિત્વ ધરાવતા હતા. તેમનો જન્મ ઈ.સ. 1897 માં જામનગરમાં થયો હતો.

પર્યાવરણ વિશેષ

ઇન્ડોનેશિયાના બાલી ખાતે મિનામાટા કન્વેન્શનની ચોથી COP મળી

- તાજેતરમાં પારા પરના મિનામાટા કન્વેન્શનની ચોથી COP(Conference of the Parties) નો બીજો સેગમેન્ટ ઇન્ડોનેશિયાના બાલી ખાતે હાથ ધરાયો હતો, જ્યારે તેનો પ્રથમ સેગમેન્ટ ગત વર્ષે નવેમ્બર માસમાં વર્ચ્યુઅલી મળ્યો હતો.
- આ કોન્ફરન્સ દરમિયાન યજમાન દેશ ઇન્ડોનેશિયા દ્વારા એક વૈશ્વિક ઘોષણા (Global declaration) કરવામાં આવી હતી.
- જેમાં પારાના ગેરકાયદે વેપારને પહોંચી વળવા માટે મિનામાટા કન્વેન્શનના સહભાગી દેશોને એક મંચ પર આવવા સૂચવાયું હતું.
- આ વૈશ્વિક ઘોષણાને "બાલી ઘોષણા" કહેવામાં આવે છે.
- આ પ્રથમ વખત મિનામાટા COP જિનીવાથી બહાર યોજાયું હતું.

બાલી ઘોષણાના ઉદ્દેશ્યો

- પારાના વૈશ્વિક વેપારની દેખરેખ અને વ્યવસ્થાપન માટે વ્યવહારું સાધનો, માહિતી અને સૂચનાઓના આદાન-પ્રદાન માટે એક પ્રણાલી વિકસાવવી.
- પારાના ગેરકાયદે વેપાર સામે લડવા સંબંધિત અનુભવો, સમસ્યાઓ અને પ્રથાઓનું આદાન-પ્રદાન કરવું, જેમાં સોનાના ખાણકામ અને અન્ય ક્ષેત્રોમાં પારાના ઉપયોગને ઘટાડવો.
- આવા વેપારને લગતા રાષ્ટ્રીય કાયદા અને ડેટાના ઉદાહરણોનું આદાન-પ્રદાન કરવું.
- ખાસ ઉલ્લેખનીય છેકે પારા જેવા અત્યંત ઝેરી પદાર્થના ઉપયોગને તબક્કાવાર દૂર કરવા માટે હાથ ધરવામાં આવેલ મિનામાટા કન્વેન્શન એ વિશ્વની સૌપ્રથમ કાયદેસર રીતે બંધનકર્તા સંધિ છે, પરંતુ બાલી ઘોષણા કોઈપણ પક્ષો માટે બંધનકર્તા નથી.

મિનામાટા કન્વેન્શન

- તે માનવ સ્વાસ્થ્ય અને પર્યાવરણને પારા અને તેના સંયોજનોની પ્રતિકૂળ અસરોથી બચાવવા માટેની એક વૈશ્વિક સંધિ છે, જેને વર્ષ 2013માં સ્વિટ્ઝર્લેન્ડના જિનીવા ખાતે મળેલી આંતરસરકારી વાટાઘાટ સમિતિના પાંચમા સત્રમાં સ્વીકૃતિ મળી હતી.
- 16 ઓગસ્ટ, 2017ના રોજથી આ કન્વેન્શન અમલમાં આવ્યું હતું, જેને મંજૂરી આપનાર દેશો કન્વેન્શન દ્વારા સૂચિત નિયંત્રણો લાગુ કરવા માટે બંધાયેલા છે.
- પારાના માનવજનિત ફેલાવાને નિયંત્રિત કરવો એ તેની મુખ્ય જવાબદારીઓમાંની એક છે.
- જે ઉપરાંત આ કન્વેન્શન પારાના વચગાળાના સંગ્રહ-નિકાલ તથા પારાથી દૂષિત સ્થળો અને તેની પરિણામી આરોગ્ય સમસ્યાઓને પણ સંબોધિત કરે છે.

- આ સંમેલનમાં પારાના જીવન ચક્રના તમામ પાસાઓ જેમકે તેનું ઉત્પાદન, તેની પ્રક્રિયાઓ, ઉદ્યોગોમાં તેનો સંગ્રહ-ઉપયોગ-નિકાલ અને તેના પરના નિયંત્રણોને આવરી લેવામાં આવ્યા છે.

- ભારતે આ સંમેલનને બહાલી આપી છે.

મિનામાટા

- મિનામાટા નામ જાપાનની 'મિનામાટા ખાડી' પરથી રાખવામાં આવ્યું છે, જ્યાં 20મી સદીના મધ્યમાં પારાથી દૂષિત ઔદ્યોગિક ગંદા પાણીનો નિકાલ કરાતો હતો અને તેના કારણે માછલીઓએ આ પારો ગળી જવાનું શરૂ કર્યું હતું.
- સમયાંતરે આ માછલીઓને ખોરાકમાં લેનારા હજારો લોકોના આરોગ્યને આ પારાની ઝેરી અસરોથી ગંભીર નુકસાન થયું હતું જે "મિનામાટા રોગ" તરીકે જાણીતું બન્યું હતું.

NBWL દ્વારા 5 ઓક્ટોબરને 'રાષ્ટ્રીય ડોલ્ફિન દિવસ' તરીકે ઉજવાશે

- કેન્દ્રીય પર્યાવરણ, વન અને આબોહવા પરિવર્તન (MoEFCC) મંત્રી ભૂપેન્દ્ર યાદવે તાજેતરમાં જાહેરાત કરી હતી કે વર્ષ 2022 થી દર વર્ષે 5 ઓક્ટોબરે સમગ્ર ભારતમાં 'રાષ્ટ્રીય ડોલ્ફિન દિવસ' (National Dolphin Day) ની ઉજવણી કરવામાં આવશે.
- રાષ્ટ્રીય વન્યજીવ બોર્ડ (National Board for wildlife – NBWL) ની સ્થાયી સમિતિની બેઠક દરમિયાન દર વર્ષે 5 ઓક્ટોબરે 'રાષ્ટ્રીય ડોલ્ફિન દિવસ' ઉજવવા અંગે નિર્ણય લેવામાં આવ્યો હતો.

- આ અંતર્ગત 5 ઓક્ટોબર, 2022ના રોજ પ્રથમ વખત 'રાષ્ટ્રીય ડોલ્ફિન દિવસ' ની ઉજવણી કરવામાં આવશે. આ દિવસની ઉજવણીનો ઉદ્દેશ ગંગોટિક ડોલ્ફિન સહિત ડોલ્ફિનના સંરક્ષણમાં જાગરૂકતા અને સામુદાયિક ભાગીદારીને પ્રોત્સાહિત કરવાનો છે.
- ગંગા અને તેની ઉપનદીઓમાં પાણીની ગુણવત્તા સુધારવા પર ધ્યાન કેન્દ્રીત કરવામાં આવશે જેથી ગંગોટિક ડોલ્ફિનના અસ્તિત્વને જાળવી શકાય.

નેશનલ બોર્ડ ફોર વાઇલ્ડલાઇફ (NBWL)

- નેશનલ બોર્ડ ફોર વાઇલ્ડ લાઇફ (NBWL) એ વન્યજીવ (સંરક્ષણ) અધિનિયમ, 1972 અંતર્ગત વર્ષ 2003માં સત્તાવાર રીતે રચાયેલું વૈધાનિક બોર્ડ (Statutory Board) છે.
- NBWLની અધ્યક્ષતા વડાપ્રધાન દ્વારા કરવામાં આવે છે. તે વન્યજીવો અને જંગલોના સંરક્ષણ અને વિકાસને પ્રોત્સાહન આપવા માટે જવાબદાર છે.
- આ બોર્ડ સરકારને વન્યજીવોના સંરક્ષણ માટે નીતિ ઘડતર અંગે સલાહ આપી શકે છે. આમ, તે એક સલાહકારી બોર્ડ છે.
- વન્યજીવ સંબંધિત બાબતોની સમીક્ષા માટે અને રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાનો અને અભયારણ્યોની આસપાસ પ્રોજેક્ટ્સની મંજૂરી માટે તે એક સર્વોચ્ચ સંસ્થા તરીકે કામ કરે છે.
- NBWLની સ્થાયી સમિતિ (Standing Committee) ની અધ્યક્ષતા કેન્દ્રીય પર્યાવરણ, વન અને આબોહવા પરિવર્તન મંત્રી દ્વારા કરવામાં આવે છે.
- સ્થાયી સમિતિ સંરક્ષિત વન્યજીવ વિસ્તારોમાં અથવા તેના 10 કિ.મી. ની અંદર આવતા તમામ પ્રોજેક્ટ્સને મંજૂરી આપે છે.

પ્રોજેક્ટ ડોલ્ફિન

- 'પ્રોજેક્ટ ડોલ્ફિન' ની શરૂઆત 'પ્રોજેક્ટ ટાઇગર' ની તર્જ ઉપર કરવામાં આવી હતી.
- વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીના નેતૃત્વમાં ડિસેમ્બર, 2019 માં મળેલી નેશનલ ગંગા કાઉન્સિલ (NGC) ની પ્રથમ બેઠકમાં આ પહેલની શરૂઆત કરવા અંગે સૈધ્ધાંતિક મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.
- ગંગોટિક ડોલ્ફિનને બચાવવા માટેનો આ એક 'સ્પેશિયલ કન્ઝર્વેશન પ્રોગ્રામ' છે. આ પ્રોજેક્ટનું અમલીકરણ કેન્દ્રીય પર્યાવરણ, વન અને આબોહવા પરિવર્તન મંત્રાલય દ્વારા કરવામાં આવે છે.

ગંગોટિક ડોલ્ફિન

- ગંગોટિક ડોલ્ફિનએ ભારતનું 'રાષ્ટ્રીય જળચર પ્રાણી' છે. જેની જાહેરાત કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા વર્ષ 2009 માં કરવામાં આવી હતી.
- વૈજ્ઞાનિક નામ :-** પ્લેટેનિસ્ટા ગંગોટિકા
- વિશેષતા :-** ગંગોટિક ડોલ્ફિન સામાન્ય રીતે જોઈ શકતી હોતી નથી. તે અલ્ટ્રાસોનિક સાઉન્ડના માધ્યમથી તેના શિકારને પકડે છે.
- તેને 'સુસુ' તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે.

રહેઠાણ

- આ ડોલ્ફિન મુખ્યત્વે ભારત, નેપાળ અને બાંગ્લાદેશમાં જોવા મળે છે.
- મુખ્યત્વે ગંગા-બ્રહ્મપુત્રા-મેઘના અને કર્ણકુલી – સંગુ નદી પ્રણાલીમાં તેનો વસવાટ છે.
- તે ઘણી વખત ગંગાની ઉપનદીઓમાં પણ જોવા મળે છે.
- બિહારમાં આશરે 3,000 જેટલી ગંગોટિક ડોલ્ફિન વસવાટ કરે છે.
- ગંગોટિક ડોલ્ફિનની સંખ્યાની બાબતમાં બિહાર બાદ બીજા અને ત્રીજા ક્રમે ક્રમશઃ ઉત્તરપ્રદેશ અને આસામ જેવા રાજ્યનો સમાવેશ થાય છે.

સંરક્ષણ સ્થિતિ

- વાઇલ્ડ લાઇફ (પ્રોટેક્શન) એક્ટ, 1972 અંતર્ગત ગંગોટિક ડોલ્ફિન પ્રથમ સૂચિમાં સમાવિષ્ટ છે.
- ઇન્ટરનેશનલ યુનિયન ફોર ધ કન્ઝર્વેશન ઓફ નેચર (IUCN) ની રેડ લિસ્ટ અંતર્ગત 'Endangered' (જોખમમાં) ની સૂચિમાં તેનો સમાવેશ થયેલ છે.
- કન્વેન્શન ઓન ઇન્ટરનેશનલ ટ્રેડ ઇન એન્ડેન્જર્ડ સ્પેસીઝ (CITES) ની યાદીમાં તે 'એપેન્ડિક્સ – I' માં સ્થાન ધરાવે છે.

વિશેષ : બિહાર અગાઉથી જ 5 ઓક્ટોબરે 'ડોલ્ફિન દિવસ' ની ઉજવણી કરી રહ્યું છે. પટના ખાતે એશિયાનું પ્રથમ નેશનલ ડોલ્ફિન રીસર્ચ સેન્ટર સ્થાપવામાં આવશે.

PNG માં ગ્રીન હાઈડ્રોજનનું મિશ્રણ કરવા માટે NTPC અને GGL વચ્ચે કરાર

- પાઈપ નેચરલ ગેસમાં ગ્રીન હાઈડ્રોજનનું મિશ્રણ માટે નેશનલ થર્મલ પાવર કોર્પોરેશન લિમિટેડ (NTPC) એ ગુજરાત ગેસ લિમિટેડ (GGL) સાથે કરાર કર્યા છે.
- GGL એ ભારતની સૌથી મોટી ગેસ ડિસ્ટ્રિબ્યુશન (CGD) કંપની છે. ભારતમાં આ પ્રકારનો પ્રોજેક્ટ સૌપ્રથમ છે અને રસોઈ ક્ષેત્રના ડીકાર્બોનાઈઝેશન તરફ અને ઊર્જાની જરૂરિયાતોમાં આત્મનિર્ભરતા હાંસલ કરવાનું એક પગલું છે.
- પાણીના વિદ્યુત વિસ્થાપન (ઈલેક્ટ્રોલાઈસિસ)થી ઉત્પન્ન કરવામાં આવતા હાઈડ્રોજનને ગ્રીન હાઈડ્રોજન કહે છે. આ પ્રક્રિયા દ્વારા માત્ર હાઈડ્રોજન અને ઓક્સિજન મળે છે.
- હાલ, NTPC ગુજરાતના સુરતના કવાસ ખાતેના 1MW ફ્લોટિંગ સોલર પ્રોજેક્ટની વીજળીનો ઉપયોગ કરી ગ્રીન હાઈડ્રોજનનું ઉત્પાદન કરવામાં આવશે. તેને પૂર્વનિર્ધારિત પ્રમાણમાં PNG સાથે મિશ્ર કરી ઉપયોગમાં લેવાશે. શરૂઆતમાં ગ્રીન હાઈડ્રોજનનું PNG માં મિશ્રણ 5% જેટલું કરાશે.

અરુણાલા ઘોષની નેટ-ઝીરો ઉત્સર્જન કમિટમેન્ટસની ઉચ્ચ સ્તરીય ટીમમાં નિયુક્તિ

- સંયુક્ત રાષ્ટ્ર સચિવ એન્ટોનિયો ગુટેરેસેએ કાઉન્સિલ ઓફ એનર્જી, એન્વાયર્નમેન્ટ એન્ડ વોટર(CEEW)ના CEO અરુણાલા ઘોષની નેટ ઝીરો ઉત્સર્જન કમિટમેન્ટની ઉચ્ચસ્તરીય ટીમમાં નિયુક્તિ કરાઈ છે.
- ઘોષ આ ટીમમાં સામેલ થનારા એકમાત્ર દક્ષિણ એશિયાઈ સભ્ય છે.
- આ ટીમનો ઉદ્દેશ વ્યવસાયકારો, રોકાણકારો, શહેરો, પ્રદેશો માટે નેટ-ઝીરો ઉત્સર્જન માટેના સ્પષ્ટ ધોરણો વિકસાવવા અને તેનો અમલ કરાવવાનો છે.
- આ ટીમની શરૂઆત એન્ટોનિયો ગુટેરેસ દ્વારા 31 માર્ચ, 2022 ના રોજ કરવામાં આવી છે. જેમાં 16 સભ્યો છે. જેની અધ્યક્ષતા કેનેડાના પૂર્વ પર્યાવરણ અને આબોહવા મંત્રી કેથરીન મેકકેના કરશે.

સંયુક્ત રાષ્ટ્ર (UN)

સ્થાપના : 1945

વડુંમથક : ન્યૂયોર્ક (USA)

એવોર્ડ : નોબેલ પીસ પ્રાઈઝ(2001)

અધ્યક્ષ : એન્ટોનિયો ગુટેરેસ

રાજ્યની જૈવ વિવિધતાને વિકસાવવા માટે અરુણાચલ પ્રદેશ અને WWF-ઇન્ડિયાએ કરાર કર્યા

- રાજ્યની જૈવવિવિધતા નીતિ અને એક્શન પ્લાન(SBSAP) વિકસાવવા માટે અરુણાચલ પ્રદેશ સ્ટેટ બાયોડાયવર્સિટી બોર્ડ (APSBB) એ વર્લ્ડ વાઈડ ફંડ ફોર નેચર (WWF) સાથે કરાર કર્યા.
- SBSAP સંયુક્ત રાષ્ટ્ર જૈવવિવિધતા ઘોષણાપત્ર(CBD)ના 2020 પછીના જૈવવિવિધતા ફેમવર્ક અને તાજેતરમાં અરુણાચલ પ્રદેશના 'પાકકે - ડિકલેરેશન' સાથે સુસંગત થશે.
- **પાકકે ડિકલેરેશન:-** આબોહવા-સ્થિતિસ્થાપક વિકાસને પ્રોત્સાહન આપવાના હેતુથી અરુણાચલ પ્રદેશે "પાકકે ટાઈગર રિઝર્વ 2047 ડિકલેરેશન ઓન ક્લાઇમેટ ચેન્જ રેસિલિન્ટ એન્ડ રિસ્પોન્સિવ અરુણાચલ પ્રદેશ" એક્શન પ્લાન બનાવ્યો છે.

પાકકે ડિકલેરેશન પાંચ વ્યાપક વિષયો(પંચ ધારા) પર આધારિત છે.

- જેમાં,
 1. પર્યાવરણ, વન અને આબોહવા પરિવર્તન
 2. આરોગ્ય અને સુખાકારી
 3. ટકાઉ અને અનુકૂળનશીલ જીવન
 4. આજીવીકા અને તકી
 5. પુરાવા નિર્માણ, સહયોગ પ્રક્રિયાનો સમાવેશ થાય છે.

વર્લ્ડ વાઈડ ફંડ ફોર નેચર(WWF)

- મુખ્યમથક : ગ્લેન્ડ, સ્વિટ્ઝર્લેન્ડ
- ડાયરેક્ટર : મેકો લેમ્બ્રેટીની
- WWF ઇન્ડિયા CEO : રવિસિંહ

MOEFCC દ્વારા પ્લાસ્ટિક પર જાગરૂકતા વધારવા શુભંકર 'પ્રકૃતિ' અને ગ્રીન ઇનિશિયેટિવ્સનો પ્રારંભ

- કેન્દ્રીય પર્યાવરણ વન અને આબોહવા પરિવર્તન મંત્રી ભૂપેન્દ્ર યાદવે પ્લાસ્ટિક પર જાગરૂકતા વધારવા માટે તાજેતરમાં શુભંકર 'પ્રકૃતિ' (Prakriti) અને ગ્રીન ઇનિશિયેટિવ્સનો શુભારંભ કરાવ્યો છે.
- 'પ્રકૃતિ' શુભંકર લોન્ચ કરવાનો મુખ્ય ઉદ્દેશ જીવનમાં નાના ફેરફારો થકી દેશની ભાવિ પેઢીઓ માટે વાતાવરણ સુરક્ષિત રાખવા યોગદાન આપવાનો છે. તેમજ આ અંગે લોકજાગૃતિ ફેલાવવાનો છે.
- આ શુભંકરનું લોન્ચિંગ એ કેન્દ્ર સરકારનું 'સિંગલ યુઝ પ્લાસ્ટિક' નાબૂદી તરફનું વધુ એક પગલું છે.
- કેન્દ્ર સરકાર વર્ષ 2022 સુધીમાં સિંગલ યુઝ પ્લાસ્ટિકને તબક્કાવાર નાબૂદ કરવાની યોજના ધરાવે છે.
- અગાઉ ફેબ્રુઆરી મહિનામાં કેન્દ્રીય પર્યાવરણ, વન અને આબોહવા પરિવર્તન મંત્રાલયે 'પ્લાસ્ટિક કચરા વ્યવસ્થાપન (સુધારા) નિયમો, 2022' ની જાહેરાત કરી હતી.

ICC મહિલા ક્રિકેટ વર્લ્ડ કપ 2022માં ઓસ્ટ્રેલિયા વિજેતા

- ઇન્ટરનેશનલ ક્રિકેટ કાઉન્સિલ (ICC) દ્વારા તાજેતરમાં ન્યૂઝીલેન્ડ ખાતે માર્ચથી એપ્રિલ, 2022 દરમિયાન મહિલા ક્રિકેટ વર્લ્ડ કપની 12 મી આવૃત્તિનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.
- ન્યૂઝીલેન્ડના ક્ષાઇસ્ટચર્યમાં આવેલ હેગલી ઓવલ ખાતે ઓસ્ટ્રેલિયા અને ઇંગ્લેન્ડ વચ્ચે ફાઇનલ મેચનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.
- ઓસ્ટ્રેલિયાએ ઇંગ્લેન્ડને 71 રને હરાવી રેકોર્ડ સાતમી વખત મહિલા વિશ્વકપમાં વિજય પ્રાપ્ત કર્યો છે.
- મેગ લેનિંગે વર્લ્ડકપ દરમિયાન ઓસ્ટ્રેલિયન મહિલા ટીમની કેપ્ટનશિપ કરી હતી.

ટૂર્નામેન્ટના શ્રેષ્ઠ પ્રદર્શનો

- ઓસ્ટ્રેલિયાની એલિસા હીલીએ ફાઇનલ મેચમાં 170 રન બનાવ્યા હતા, જે વિશ્વકપ ફાઇનલમાં કોઈપણ મહિલા કે પુરૂષ ક્રિકેટર દ્વારા બનાવવામાં આવેલો સર્વોચ્ચ વ્યક્તિગત સ્કોર છે, તેણી ફાઇનલ મેચમાં 'પ્લેયર ઓફ ધ મેચ' પણ જાહેર થઈ હતી.
- એલિસા હીલીને 'પ્લેયર ઓફ ધ ટૂર્નામેન્ટ' તરીકે પસંદ કરવામાં આવી હતી, તેણીએ 9 મેચોમાં 509 રન બનાવ્યા હતા. મહિલા વન-ડે ઇન્ટરનેશનલ ક્રિકેટ વર્લ્ડકપની એક જ આવૃત્તિમાં 500થી વધુ રન બનાવનાર તેણી પ્રથમ ખેલાડી બની છે.
- સૌથી વધુ વિકેટો: સોફી એક્લેસ્ટોન (ઇંગ્લેન્ડ) (21 વિકેટ)
- એલિસા હીલી એક જ વર્લ્ડકપની સેમિફાઇનલ અને ફાઇનલમાં સદી ફટકારનાર પ્રથમ ક્રિકેટર બની છે.

મહિલા વર્લ્ડકપમાં વિજેતા દેશો

- એકંદરે વર્ષ 1973-2022 દરમિયાન માત્ર 3 દેશોએ મહિલા ICC વર્લ્ડકપ જીત્યો છે.
- જેમાં એકલું ઓસ્ટ્રેલિયા સૌથી વધુ 7 વખત વિજેતા બન્યું છે.

વિજેતા દેશ	કેટલી વખત	વર્ષ
ઓસ્ટ્રેલિયા	7 વખત	1978, 1982, 1988, 1997, 2005, 2013, 2022
ઇંગ્લેન્ડ	4 વખત	1973, 1993, 2009, 2017
ન્યૂઝીલેન્ડ	1 વખત	2000

વર્લ્ડકપમાં ભારતીય મહિલા ક્રિકેટરો દ્વારા રેકોર્ડ્સ

- ભારતની મહિલા બોલર ઝુલન ગોસ્વામી વર્લ્ડકપમાં સૌથી વધુ વિકેટ લેનાર બોલર બની છે. તેણીએ વર્લ્ડકપમાં કુલ 43 વિકેટો ઝડપી છે.
- ભારતીય મહિલા ક્રિકેટ ટીમની કેપ્ટન મિતાલી રાજે વર્લ્ડકપમાં સૌથી વધુ મેચોમાં (24 મેચો) કેપ્ટનશિપનો રેકોર્ડ બનાવ્યો. તેણીએ ઓસ્ટ્રેલિયન કેપ્ટન બેલિન્ડા ક્લાર્ક (23 મેચો) નો રેકોર્ડ તોડ્યો.
- મિતાલી રાજ 6 વન-ડે વર્લ્ડકપ રમનારી ત્રીજી ક્રિકેટર (પુરૂષ અને મહિલા સહિત) બની. મહિલા ક્રિકેટમાં આ ઉપલબ્ધિ પ્રાપ્ત કરનાર તેણી પ્રથમ ખેલાડી છે. પાકિસ્તાનના ક્રિકેટર જાવેદ મિયાંદાદ અને ભારતના સચિન તેંડુલકર 6 વન-ડે વર્લ્ડકપ રમી ચૂક્યાં છે.

ICC વિમેન્સ ક્રિકેટ વર્લ્ડકપ

- તેનું સૌપ્રથમ વખત આયોજન વર્ષ 1973માં ઇંગ્લેન્ડ ખાતે થયું હતું.
- સંચાલક: ઇન્ટરનેશનલ ક્રિકેટ કાઉન્સિલ (ICC)
- સૌથી વધુ વખત વિજેતા: ઓસ્ટ્રેલિયા (7 વખત)
- સૌથી વધુ રન: ડેબી હોકલી (ન્યૂઝીલેન્ડ) (1,501 રન)
- સૌથી વધુ વિકેટો: ઝુલન ગોસ્વામી (ભારત) (43 વિકેટો)
- ભારતે વર્ષ 1978 માં સૌ પ્રથમ વખત મહિલા વર્લ્ડકપમાં ભાગ લીધો હતો.

ICC વિશે

- મુખ્યમથક : દુબઈ
- સ્થાપના : 15 જૂન, 1909
- અધ્યક્ષ : ગ્રેગ બાર્કલે
- સભ્યદેશો : 106

International
Cricket Council

2022 ICC Women's Cricket World Cup

ભારતે ડોપિંગ નાબૂદી માટે યૂનેસ્કો ફંડમાં \$72,124નું યોગદાન આપ્યું

- વર્ષ 2022માં રમતગમત ક્ષેત્રે ડોપિંગ નાબૂદ કરવા માટે ભારતના યુવા બાબતો અને રમતગમત મંત્રાલયે યૂનેસ્કો ફંડમાં \$72,124નું યોગદાન આપ્યું. રમતગમતમાં ડોપિંગ વિરુદ્ધ યૂનેસ્કો ઈન્ટરનેશનલ કનવેન્શનનો પ્રથમ પ્રયાસ છે.

યૂનેસ્કો એન્ટિડોપિંગ કનવેન્શન

- ભારતે 7 નવેમ્બર, 2007ના રોજ રમતગમતમાં ડોપિંગ વિરુદ્ધના આંતરરાષ્ટ્રીય સંમેલન “યૂનેસ્કો એન્ટિડોપિંગ કનવેન્શન”ને બહાલી આપી હતી.
- આ સંમેલનનો ઉદ્દેશ રમતગમતમાં ડોપિંગને નાબૂદ કરવાનો છે.
- પેરિસ ખાતે યોજાયેલી સાતમી કોન્ફરન્સ ઓફ પાર્ટીઝ (COP7) ના ઠરાવ મુજબ સંબંધિત રાષ્ટ્રોના નિયમિત બજેટનો 1% હિસ્સો રમતગમતમાં ડોપિંગ નાબૂદી માટે યૂનેસ્કો ફંડમાં આપશે. આ ફંડનો ઉપયોગ ‘ફંડની ઓપરેશનલ સ્ટ્રેટજી 2020-2025’ માટે કરવામાં આવશે.

ભારતના એન્ટિડોપિંગ કરારો

- વર્લ્ડ એન્ટિડોપિંગ એજન્સી (WADA)ના વર્લ્ડ એન્ટિડોપિંગ કોડને અમલમાં મુકવા માટે ભારતે વર્ષ 2003માં રમતગમતમાં ડોપિંગ વિરોધી કોપનહેગન ઘોષણા પર હસ્તાક્ષર કર્યા હતા.

વર્લ્ડ એન્ટિડોપિંગ એજન્સી (WADA)

- જે વિશ્વમાં એન્ટિડોપિંગ કાર્યક્રમો અપનાવવા અને લાગુ કરવા માટે જવાબદાર છે. તેનું મુખ્યમથક કેનેડાના મોંટ્રીયલ ખાતે આવેલ છે.

નેશનલ એન્ટિડોપિંગ એજન્સી (NADA)

- યુવા બાબતો અને રમતગમત મંત્રાલય હેઠળ સ્થપાયેલ એક સ્વાયત સંસ્થા છે જે ભારતમાં એન્ટિડોપિંગ કાર્યક્રમો અપનાવવા અને લાગુ કરવા માટે જવાબદાર છે.

સુપ્રસિદ્ધ ઓસ્ટ્રેલિયન ટેનિસ ખેલાડી એશ્લે બાર્ટોની ટેનિસમાંથી નિવૃત્તિ

- ઓસ્ટ્રેલિયાની સુપ્રસિદ્ધ ટેનિસ ખેલાડી અને ક્રિકેટર એશ્લે બાર્ટોએ ફક્ત 25 વર્ષની ઉંમરે ટેનિસમાંથી સંન્યાસ લેવા અંગે જાહેરાત કરી હતી. પહેલા તે ગોલ્ડ રમત સાથે પણ સંકળાયેલા હતા.
- છેલ્લા ચાર વર્ષમાં એશ્લે બાર્ટોએ ટેનિસમાં ત્રણ ગ્રાન્ડસ્લેમ ટાઇટલ જીત્યા છે. જેમાં તેણે વર્ષ 2019માં કલે કોર્ટ ઉપર રમાતા ફ્રેન્ચ ઓપનને પોતાના નામે કર્યો હતો.
- ત્યારબાદ તેણે વર્ષ 2021 માં ગ્રાસ કોર્ટ ઉપરના વિમ્બલ્ડન ઓપનને જીત્યો હતો. તેમજ ચાલુ વર્ષે એટલે કે વર્ષ 2022માં હાર્ડ કોર્ટ ઉપર પોતાના ઘરઆંગણાના ઓસ્ટ્રેલિયન ઓપનને જીત્યો હતો.
- વિમેન્સ સિંગલ્સમાં નંબર-1 બનનાર તે ઓસ્ટ્રેલિયાની એક માત્ર મહિલા ખેલાડી છે. છેલ્લા 44 વર્ષમાં તે ઓસ્ટ્રેલિયન ઓપન જીતનાર ઓસ્ટ્રેલિયાના મેન્સ અને વિમેન્સ શ્રેણીમાં પ્રથમ ખેલાડી બની હતી.

આંધ્રપ્રદેશની બેડમિન્ટન ખેલાડી પી.વી.સિંધુએ સ્વિસ ઓપન 2022 નું ટાઇટલ જીત્યું

- પુસરલા વેંકટા સિંધુએ સ્વિટ્ઝર્લેન્ડના બેસલમાં યોજાયેલી સ્વિસ ઓપન સુપર 300ની ફાઇનલમાં થાઇલેન્ડના બુસાનન ઓગબામરુંગફાનને હરાવીને ટાઇટલ પોતાના નામે કર્યું હતું.
- સિંધુએ અગાઉ જાન્યુઆરીમાં સૈયદ મોદી ઈન્ડિયા ઈન્ટરનેશનલ ટૂર્નામેન્ટ જીતી હતી. સાયના નહેવાલ બાદ આ ટૂર્નામેન્ટ જીતનાર તેઓ બીજા ભારતીય મહિલા છે.
- 2016 રિયો ઓલિમ્પિક = સિલ્વર મેડલ
- 2020 ટોકિયો ઓલિમ્પિક = બ્રોન્ઝ મેડલ

જીયા રાય પાલ્ક સામુદ્રધુની પાર કરનાર સૌથી ઝડપી મહિલા સ્વિમર

- મુંબઈની 13 વર્ષીય જીયા રાય પાલ્ક સામુદ્રધુની પાર કરનાર સૌથી નાની વયની અને સૌથી ઝડપી મહિલા સ્વિમર બની ગઈ છે.
- તેણીએ 13 કલાક અને 10 મિનિટમાં શ્રીલંકા અને ભારતને જોડતી 29 કિમી લાંબી સામુદ્રધુની પાર કરી હતી. તેણે શ્રીલંકાના તલાઈમત્રાર ખાતેથી ભારતના ધનુષકોડી સુધી સ્વિમિંગ કર્યું હતું.
- પ્રધાનમંત્રી રાષ્ટ્રીય બાલ પુરસ્કાર વિજેતા જીયા ઓટિઝમ સ્પેક્ટ્રમ ડિસઓર્ડર (ASD)થી પીડાય છે.

મેક્સ વર્સ્ટાપેન ફોર્મ્યુલા વનની સાઉદી અરેબિયન GP 2022 જીત્યો

- સાઉદી અરેબિયાના જેદાહ કોર્નિશ સર્કિટ ખાતે યોજાયેલ સાઉદી અરેબિયન ગ્રાન્ડ પ્રિક્સ 2022 માં નેધરલેન્ડ્સના મેક્સ એમિલિયન વર્સ્ટાપેને જીત મેળવી હતી.
- મેક્સ રેડ-બુલ રેસિંગ હોન્ડાના રેસિંગ ડ્રાઇવર તરીકે પ્રતિનિધિત્વ કરે છે.
- રનર અપ તરીકે ફેરારી ટીમનું પ્રતિનિધિત્વ કરનાર ચાર્લ્સ લેકલેર્ક રહ્યા હતા.

WSF વર્લ્ડ ડબલ્સ સ્કવોશ ચેમ્પિયનશિપ 2022માં ભારતે બે ગોલ્ડ મેડલ જીત્યા

- ભારતે પ્રથમ વખત WSF (વર્લ્ડ સ્કવોશ ફેડરેશન) વર્લ્ડ ડબલ્સ સ્કવોશ ચેમ્પિયન- 2022માં વિમેન્સ ડબલ્સ અને મિક્સ્ડ ડબલ્સ માં ગોલ્ડ મેડલ જીત્યા.
- ચેમ્પિયનશિપ સ્કોટલેન્ડના ગ્લાસગો ખાતે યોજાઈ હતી.
- દિપીકા પલ્લીકલ અને જોશના ચીનપ્પાએ વિમેન્સ ડબલ્સનું ટાઇટલ જીત્યા હતા.
- દિપીકા પલ્લીકલ અને સૌરવ ઘોષાલે મિક્સ્ડ ડબલ્સનું ટાઇટલ જીત્યું હતું.
- ભારત વર્લ્ડ ડબલ્સ સ્કવોશ ચેમ્પિયનશિપ જીતનાર એશિયામાં પ્રથમ દેશ છે.

તમને ખાખી પહેરાવવા માટે આવી રહી છે
ગુજરાતની સર્વશ્રેષ્ઠ ફેકલ્ટી ટીમ

PSI/ASI (PRE+ MAINS)

Date **24-01-2023**

Time **8:30 to 10:30**

Fees **30000** (~~40000~~)

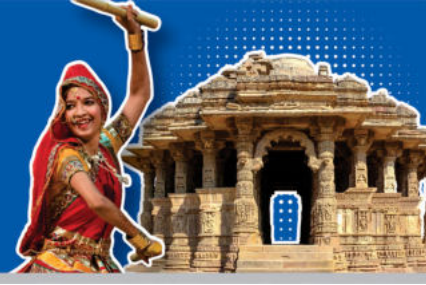
(Offer Valid till 24 January)

Address : 1st Floor, Ashwamegha Complex, Sargasan Cross Roads,
KH-0 Circle, Gandhinagar, Gujarat - 382421

 77788 98734 | 90549 03902 | 96249 43920 | 90549 06546

કલા અને સંસ્કૃતિ વિશેષ

યુનેસ્કો દ્વારા વિશ્વ ધરોહર સ્થળોની કામચલાઉ યાદીમાં નેચરલ રૂટ બ્રિજનો સમાવેશ

- યુનાઇટેડ નેશન્સ એજ્યુકેશનલ, સાયન્ટિફિક એન્ડ કલ્ચરલ ઓર્ગેનાઇઝેશન(UNESCO)એ વિશ્વ ધરોહર સ્થળોની કામચલાઉ યાદીમાં મેઘાલયના લિવિંગ રૂટ બ્રિજ્સ (જિંગકીંગ જી)નો સમાવેશ કર્યો છે.
- હાલમાં મેઘાલયના ઉષ્ણકટિબંધીય ભૂપ્રદેશના 70 ગામોની આસપાસ લગભગ 100 જેટલા જીવંત રૂટ બ્રિજ મળી આવે છે. ખાસી અને જૈન્ટિયા સમુદાયો લગભગ 600 વર્ષોથી આ બ્રિજની જાળવણી કરે છે.
- મેઘાલયવાસીઓ આ રૂટ બ્રિજનો ઉપયોગ નદી ઓળંગવા માટે કરે છે. નદીની બંને બાજુ ભારતીય રબર ફિગ ટ્રી નામના વૃક્ષો ઉગાડાય છે જે લગભગ 10 થી 15 વર્ષના સમયગાળામાં આ રૂટ બ્રિજનું નિર્માણ કરે છે.
- આ રૂટ (મૂળ) જમીનના ધોવાણ, ભૂસ્ખલનને પણ અટકાવે છે અને જમીનને સ્થિર કરે છે. આ મૂળ માત્ર પુલ વ્યવસ્થા પુરી નથી પાડતાં સાથે તેઓ વાતાવરણમાં રહેલા કાર્બન ડાયોક્સાઇડને પણ શોષી લે છે.

યુનેસ્કોની વર્ષ 2022ની કામચલાઉ યાદી

- યુનેસ્કોની વિશ્વ ધરોહર સ્થળોની કામચલાઉ યાદીમાં મહારાષ્ટ્રના કોંકણ પ્રદેશની ભૂસ્તર, શ્રી વીરભદ્ર મંદિર અને આંધ્રપ્રદેશ ખાતે આવેલ મોનોલીથિક નદીએ સ્થાન મેળવ્યું છે.

યુનેસ્કો

- મુખ્ય મથક : પેરિસ(ફ્રાન્સ)
- સ્થાપના : 1945
- અધ્યક્ષ : ઓફે અઝોલે

સમગ્ર ઝારખંડમાં નેચર ફેસ્ટિવલ 'સરહુલ' ઊજવાયો

- નેચર ફેસ્ટિવલ 'સરહુલ' જે ચૈત્ર મહિનાના ત્રીજા દિવસે શરૂ થાય છે અને જેઠ મહિનાના અંત સુધી ઊજવાય છે.
- આ ફેસ્ટિવલ ઝારખંડ પ્રદેશના ઓરઓન, મુંડા અને હો આદિવાસીઓ દ્વારા ઊજવવામાં આવે છે. 'સરહુલ' શબ્દનો અર્થ 'સાલ વૃક્ષની પૂજા' થાય છે તો બીજો અર્થ 'પ્રકૃતિની પૂજા' એવો થાય છે.
- ઊજવણીમાં 'પંહસ' તરીકે ઊજવાતી વિવિધ ધાર્મિક પ્રથાઓનો ઉપયોગ થાય છે.

કેન્દ્રિય મંત્રી મીનાક્ષી લેખીએ યાત્રાધામોના ઇ-દર્શનની સુવિધા પુરી પાડવા માટે 'ટેમ્પલ 360' પોર્ટલનું અનાવરણ કર્યું

- કેન્દ્રિય સંસ્કૃતિ અને વિદેશ રાજ્ય મંત્રી મીનાક્ષી લેખીએ "આઝાદી કા અમૃત મહોત્સવ" હેઠળ યાત્રાળુઓને વિવિધ યાત્રાધામોના ઇ-દર્શનની સુવિધા પુરી પાડવા માટે 'ટેમ્પલ 360' નામનું પોર્ટલ શરૂ કર્યું.
- 'ટેમ્પલ 360' એ એક ડિજિટલ પ્લેટફોર્મ છે જેની મદદથી યાત્રાળુઓ કોઈ પણ સ્થળેથી પ્રખ્યાત મંદિરોની ઇ-મુલાકાત લેવા સક્ષમ બનશે જેમાં ઇ-દર્શન, ઇ-પ્રસાદ, ઇ-આરતી વગેરે સેવાઓ પુરી પાડવામાં આવશે.
- આ પોર્ટલમાં 12 જ્યોતિર્લિંગ સહિત ચાર ધામ દ્વારકા, બદ્રીનાથ, પુરી, રામેશ્વરમ તથા અન્ય સ્થળોનું જીવંત પ્રસારણ દર્શાવવામાં આવશે.

પ્રધાનમંત્રી મોદીએ પ્રથમ લતા દીનાનાથ મંગેશકર એવોર્ડ 2022 જીત્યો

- દેશ અને સમાજ માટે નિઃસ્વાર્થ સેવા કરવા માટે પ્રધાનમંત્રી મોદીને પ્રથમ લતા દીનાનાથ મંગેશકર એવોર્ડ 2022 એનાયત કરાયો હતો.
- આ એવોર્ડ પુણે સ્થિત દીનાનાથ મંગેશકર સ્મૃતિ પ્રતિષ્ઠાન ટ્રસ્ટ દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો. આ ટ્રસ્ટ મંગેશકર કુટુંબ સાથે સંબંધિત છે.
- લતા મંગેશકરનો જન્મ મધ્યપ્રદેશના ઇન્દોર ખાતે થયો હતો. તાજેતરમાં મુંબઈ ખાતે તેમનું અવસાન થયું છે.

રાષ્ટ્રપતિ રામનાથ કોવિંદે માધવપુર ઘેડના લોકમેળાનું ઉદ્ઘાટન કર્યું

- તાજેતરમાં રાષ્ટ્રપતિ રામનાથ કોવિંદે દ્વારા પોરબંદર જિલ્લાના માધવપુર ગામ ખાતે માધવપુર ઘેડના લોકમેળાનું ઉદ્ઘાટન કરવામાં આવ્યું હતું.
- આ દરમિયાન ગુજરાતનાં રાજ્યપાલ આચાર્ય દેવવ્રત, મુખ્યમંત્રી ભુપેન્દ્રભાઈ પટેલ, કેન્દ્રીય પર્યટન અને સંસ્કૃતિ તથા પૂર્વોત્તર ક્ષેત્રના વિકાસ મંત્રી જી. કિશન રેડ્ડી, સિક્કિમના મુખ્યમંત્રી પ્રેમસિંહ તમાંગ, મેઘાલયના મુખ્યમંત્રી કોનરાડ સંગમા સહિત અન્ય મહાનુભાવો, અધિકારીઓ તથા નામાંકિત કલાકારો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.
- હિંદુ પૌરાણિક કથા અનુસાર હજારો વર્ષ પહેલાં ભગવાન શ્રીકૃષ્ણ અને દેવી રુક્મિણીનાં લગ્ન માધવપુર ખાતે થયા હતા, આથી 15મી સદી દરમિયાન આ સ્થળે માધવરાયજીનું મંદિર બનાવવામાં આવ્યું હતું, જ્યાં વર્તમાન સમયે પોરબંદરના માધવપુર ખાતે ચૈત્ર સુદ નોમ (રામનવમી)થી પાંચ દિવસ સુધી માધવપુરનો મેળો ભરાય છે.

- વર્ષ 2018 થી "એક ભારત-શ્રેષ્ઠ ભારત" પહેલ હેઠળ ગુજરાત સરકાર અને કેન્દ્રીય સંસ્કૃતિ મંત્રાલય સંયુક્ત રીતે આ મેળાનું આયોજન કરે છે.
- માધવપુરના મેળાને દેશની પૂર્વોત્તરની સંસ્કૃતિને પશ્ચિમની સંસ્કૃતિ સાથે સાંકળવાના પ્રયાસ તરીકે રજૂ કરવામાં આવે છે.

મેળો : સ્થાન, સમય અને રીતિ-રિવાજ

- પાંચ દિવસો દરમિયાન ભગવાનનું સામૈયું કરવું, ગણેશ બેસાડવા, કુલેકું કાઢવું, જાન જોડવી વગેરે જેવા વૈવાહિક રીતિ-રિવાજો મુજબ ભગવાન શ્રીકૃષ્ણ અને દેવી રુક્મિણીનાં વિવાહની ઉજવણી કરવામાં આવે છે.
- ચૈત્ર સુદ નોમ, દશમ તથા અગિયારશ એમ ત્રણ દિવસ સુધી ભગવાનનું કુલેકું રાત્રે માધવરાયજી મંદિરથી નીકળી માધવપુર અને બ્રહ્મકુંડ થઈને રાત્રિ દરમિયાન મંદિરે પરત ફરે છે. આ કુલેકાંને "વર્ણાંગી" કહેવામાં આવે છે.
- ચૈત્ર સુદ બારસે વિવાહ ઉત્સવ યોજાય છે, જેમાં પોરબંદર નજીક આવેલા કડછ ગામના લોકો વાજતે ગાજતે ધજા લઈને લગ્નનું મામેરું પુરવા આવે છે.
- સાંજે ભગવાન શ્રીકૃષ્ણની જાનનું પ્રયાણ થાય છે અને જાન મધુવનમાં આવે છે, જ્યાં કન્યા પક્ષ દ્વારા રુક્મિણી મઠથી ભગવાન શ્રીકૃષ્ણનું સામૈયું કરી જાનનું સ્વાગત કરવામાં આવે છે, તથા લગ્નની શાસ્ત્રોક્ત વિધિ યોજાય છે.
- ચૈત્ર સુદ તેરસના દિવસે વહેલી સવારે જાનને વિદાય આપવામાં આવે છે, આમ ભગવાન શ્રીકૃષ્ણ તથા રુક્મિણીજીના શાસ્ત્રોક્ત વિધિ મુજબના લગ્ન યોજાય છે.
- માધવપુરના આ મેળા માટે એક દુહો પ્રખ્યાત છે.
"માધવપુરનો માંડવો,
આવી જાદવ કુળની જાન,
પરણે રાણી રુક્મિણી,
જ્યાં વર દુલ્હા ભગવાન."

મેળાનું ઐતિહાસિક અને સાંસ્કૃતિક મહત્વ

- માધવપુરનો મેળો અરુણાચલ પ્રદેશની મિશ્મી જનજાતિ સાથે ઐતિહાસિક જોડાણ ધરાવે છે, કારણકે વિદર્ભ(હાલનું અરુણાચલ પ્રદેશ)ના સુપ્રસિદ્ધ રાજા ભીષ્મક અને તેમના પુત્રી દેવી રુક્મિણી, મિશ્મી જનજાતિય વંશના હોવાનું મનાય છે.
- પૌરાણિક કથા અનુસાર રાજા ભીષ્મકને પુત્રી રુક્મિણી અને પુત્ર રુક્મિ એમ બે સંતાનો હતા, જેમાં રુક્મિ તેની બહેનના લગ્ન શ્રીકૃષ્ણના પિતરાઈ ભાઈ શિશુપાલ સાથે કરવા માગતો હતો, પરંતુ રુક્મિણીની ઈચ્છા શ્રીકૃષ્ણ સાથે પરણવાની હતી.
- આથી રુક્મિણીની વિનંતીથી શ્રીકૃષ્ણ તેમનું અપહરણ કરી, દ્વારકા પાસે આવેલા માધવપુર ખાતે તેમની સાથે પરણ્યા હતા.

ગુજરાત : મેળા-લોકોત્સવ

- સૌરાષ્ટ્રમાં યોજાતા ત્રણ મેળાઓ પ્રચલિત અને આગવું સ્થાન ધરાવે છે.
- સુરેન્દ્રનગર જિલ્લાનાં થાનગઢમાં ભાદરવા સુદ ત્રીજથી ભાદરવા સુદ પાંચમ સુધી ત્રિનેત્રેશ્વર મહાદેવના મંદિરે ભરાતો તરણેતરનો મેળો.
- જૂનાગઢમાં આવેલ ભવનાથ તળેટીમાં મહા વદ અગિયારસથી મહા વદ તેરસ/ચૌદસ (મહાશિવરાત્રી) સુધી યોજાતો ભવનાથનો મેળો.
- પોરબંદરના માધવપુર ખાતે ચૈત્ર સુદ નોમથી ચૈત્ર સુદ તેરસ સુધી ભરાતો માધવરાયજીનો લોકમેળો.

એક ભારત શ્રેષ્ઠ ભારત પહેલ

- વર્ષ 2015 માં વિવિધ રાજ્યો/કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોના લોકો વચ્ચે જોડાણને પ્રોત્સાહન આપવા માટે "એક ભારત શ્રેષ્ઠ ભારત" પહેલ શરૂ કરવામાં આવી હતી, જેથી વિવિધ સાંસ્કૃતિક પૃષ્ઠભૂમિ ધરાવતા લોકો વચ્ચે પરસ્પર સમજણ અને બંધનને વધારીને દેશની એકતા અને અખંડિતતા વધુ મજબૂત બનાવી શકાય.
- તે શિક્ષણ મંત્રાલય હેઠળની પહેલ છે. (જે તે સમયે તેને માનવ સંસાધન વિકાસ મંત્રાલય હેઠળ શરૂ કરાયું હતું)

5 દાયકા જૂના સરહદ વિવાદને ઉકેલવા આસામ અને મેઘાલયે કરાર કર્યા

- કેન્દ્રીય ગૃહમંત્રી અમિત શાહની હાજરીમાં આસામના મુખ્યપ્રધાન હિંમતા બિસવા અને મેઘાલયના મુખ્યપ્રધાન કોનરાડ સંગમાએ લાંબા સમયથી ચાલતા સરહદ વિવાદને ઉકેલવા માટેના એક કરાર પર હસ્તાક્ષર કર્યા હતા.
- આસામ-મેઘાલયની 884.9 કિલોમીટર લાંબી સરહદે આવેલ બાર માંથી છ સ્થળો વિવાદિત છે.
- આ કરાર 1972માં આસામથી સીમાંકીત થયેલ મેઘાલયના વિવાદ અને મેઘાલયના વિરોધ હેઠળના આસામ પુનર્ગઠન અધિનિયમનો ઉકેલ લાવશે.
- કરારના સમાધાનનો પ્રથમ તબક્કો છ સ્થળોએ આવેલા 36 ગામોને આવરી લે છે જે 36.79 ચો.કિમીનો વિસ્તાર ધરાવે છે. છ સ્થળોમાં હાહિમ, ગીઝાંગ, તારાબારી, બોકલપરા, ખાનપરા-પિલિંગકાંટા, રાતચેરા નો સમાવેશ થાય છે.
- કરારમાં સમાધાન હેઠળ વિવાદિત 36.79 ચો.કિમીના વિસ્તારમાંથી 18.51 ચો.કિમી વિસ્તાર આસામને અને 18.28 ચો.કિમી. વિસ્તાર મેઘાલયના નિયંત્રણ હેઠળ રાખવામાં આવશે.
- બીજા તબક્કામાં સરકારના પ્રતિનિધિઓની હાજરીમાં સર્વે ઓફ ઇન્ડિયા દ્વારા સીમાનું રેખાંકન અને સીમાંકન હાથ ધરાશે ત્યારબાદ તે સંસદીય મંજૂરી માટે આગળ વધારાશે.

લિથિયમ અને કોબાલ્ટ ખનિજ સંસાધનોની શોધ માટે ભારત અને ઓસ્ટ્રેલિયાએ સંયુક્ત કરાર કર્યા

- ભારત અને ઓસ્ટ્રેલિયાએ ઓસ્ટ્રેલિયામાં લિથિયમ અને કોબાલ્ટની ખાણોની શોધ માટે સંયુક્ત રીતે 6 મિલિયન USD નું રોકાણ કરવા પ્રતિબદ્ધ થયા છે.
- વર્ષ 2021 માં ભારત સરકારના ખાણ-ખનિજ મંત્રાલય અને ઓસ્ટ્રેલિયા સરકાર વચ્ચે G2G (ગવર્નમેન્ટ ટૂ ગવર્નમેન્ટ) કરાર પર હસ્તાક્ષર કરવામાં આવ્યા હતાં.
- જેના હેઠળ ભારતની ખનિજ બિદેશ ઇન્ડિયા લિમિટેડ (KABIL) અને ઓસ્ટ્રેલિયાના ક્રિટિકલ મિનરલ ફેસિલિટેશન ઓફિસ (CMFO) વચ્ચે પસંદગીના ગ્રીનફિલ્ડ અને બ્રાઉન ફિલ્ડ પ્રોજેક્ટ હાથ 49.34 GW ધરવામાં આવ્યા હતા.

ભારતની લિથિયમ પોલિસી

- લિથિયમને ઇલેક્ટ્રિક વાહનોમાં વપરાતી બેટરીનો મુખ્ય ઘટક છે.
- ભારતે પ્રોડક્શન લિન્ક્ડ ઇન્સેન્ટીવ (PLI) યોજના હેઠળ ઇલેક્ટ્રિક વાહનોની બેટરી સેલ સ્થાનિક કક્ષાએ બનાવવા માટે રૂ/-18,100 કરોડના પ્રોત્સાહન જાહેર કર્યા હતા.
- ચીન અને હોંગકોંગ ભારતના સૌથી મોટા લિથિયમ બેટરી સપ્લાયર છે.

નીતિ આયોગ અને FAO દ્વારા 'ઇન્ડિયન એગ્રિકલ્ચર ટૂવર્ડ્સ 2030' નામનું પુસ્તક લોન્ચ કર્યું

- કેન્દ્રીય કૃષિમંત્રી નરેન્દ્રસિંહ તોમરે “ઇન્ડિયન એગ્રિકલ્ચર ટૂવર્ડ્સ 2030 : પાથવેઝ ફોર ઇન્હેન્સિંગ ફાર્મર્સ ઇનકમ, ન્યુટ્રીશનલ સિક્યુરિટી એન્ડ સસ્ટેનેબલ ફૂડ એન્ડ ફાર્મ સિસ્ટમ”નામનું પુસ્તક લોન્ચ કર્યું હતું.
- આ પુસ્તક સ્પ્રિંગર પબ્લિકેશન્સ દ્વારા પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યું છે. આ પુસ્તકનું સંપાદન રમેશચંદ, પ્રમોદ જોષી અને શ્યામ ખડકાએ કર્યું હતું.
- આ કાર્યક્રમનું આયોજન નીતિ આયોગ (નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂશન ફોર ટ્રાન્સફોર્મિંગ ઇન્ડિયા) તથા FAO(ફૂડ એન્ડ એગ્રીકલ્ચર ઓર્ગેનાઇઝેશન) દ્વારા કરવામાં આવ્યું હતું.

ઇન્ડિયન એગ્રિકલ્ચર ટૂવર્ડ્સ 2030ની થીમ્સ

- ભારતીય કૃષિમાં પરિવર્તન
- માળખાકીય સુધારા અને શાસન
- આહારની વિવિધતા, પોષણ અને ખાદ્યસુરક્ષા
- કૃષિમાં આબોહવા જોખમોનું સંચાલન
- કૃષિમાં વિજ્ઞાન ટેકનોલોજી અને નવીનતા
- જંતુઓ, રોગચાળો અને જૈવસુરક્ષા
- જૈવવિવિધતા માટે એગ્રોઇકોલોજી આધારિત ભાવિ વિકલ્પો

અમૂલ અને SAP ઇન્ડિયા દ્વારા 1 લાખ કરતા વધુ બાળકોને ડિજિટલ સાક્ષરતા પ્રદાન કરવા યોજનાની જાહેરાત

- ભારતીય ડેરી જાયન્ટ અમૂલ અને અગ્રણી બિઝનેસ સોફ્ટવેર કોર્પોરેશન SAP ઇન્ડિયાની ભારતીય શાખાએ તાજેતરમાં 1 લાખ બાળકો અને કિશોરોને ડિજિટલ સાક્ષરતા અને કૌશલ્ય પ્રદાન કરવા માટે તેમની સંયુક્ત યોજનાની જાહેરાત કરી છે.
- જે નોલેજ ટ્રાન્સફર અને ટેકનોલોજી ક્ષમતા સ્થાપિત કરવા સાથે બાળકો, યુવાનો, મહિલાઓ તથા ખેડૂતો સહિત 15 લાખ કરતા વધુ ભારતીયોના જીવનમાં નોંધપાત્ર પરિવર્તન લાવશે.
- ભારતમાં ડિજિટલ અસમાનતા દૂર કરવા માટે કામ કરતી સ્વૈચ્છિક સંસ્થા "પ્રથમ ઇન્ફોટેક ફાઉન્ડેશન", અમૂલ અને SAP ઇન્ડિયાની સંયુક્ત પહેલનું નેતૃત્વ કરશે.
- પાયાના સ્તરે ડિજિટલ સાક્ષરતાને પ્રોત્સાહન આપવા માટે SAP ઇન્ડિયા અને અમૂલે સંયુક્ત રીતે ડિજિટલી સમાવેશક પારિસ્થિતિક તંત્રની રચના કરી છે જે કોડિંગ, અંગ્રેજી ભાષામાં કુશળતા તથા સામાજિક-આર્થિક તકો જેવા ક્ષેત્રોમાં ટેકનિકલ શિક્ષણ અને વ્યાવસાયિક સહાય ઉપલબ્ધ બનાવશે.
- અંતરિયાળ ગામોના નાગરિકોમાં ડિજિટલ સાક્ષરતા, કોડિંગ, પ્રોબ્લેમ સોલ્વિંગ અને અંગ્રેજીની કુશળતા વિકસાવવાનું કાર્ય કરવામાં આવશે, જેથી નવી શિક્ષણનીતિને સહેલાઈથી અપનાવી શકાય.
- આ પ્રોજેક્ટ હેઠળ ગુજરાતની 60 શાળાઓમાં સ્થાપિત કમ્પ્યુટર લેબ દ્વારા 1 લાખથી વધુ બાળકો અને યુવાનોને ડિજિટલ સાક્ષરતા અને કૌશલ્ય પ્રદાન કરવામાં આવશે.
- રોજગારલક્ષી 21મી સદીના કૌશલ્યોના ભાગરૂપે 20,000 થી વધુ યુવતીઓને ડિજિટલ ફાઈનાન્સિંગ કૌશલ્યો અને કાર્યાત્મક સંચાર શીખવવામાં આવશે.

ભારતનું પ્રથમ KYC સુસંગત ક્રિપ્ટો ટોકન-રીડીમ્પશન લોન્ચ

- રીડીમ્પશન ડિજિટલ ટેકનોલોજી પ્રાઇવેટ લિમિટેડે (RDTPPL) ભારતનું પ્રથમ KYC અનુરૂપ ક્રિપ્ટો ટોકન રીડીમ્પશન લોન્ચ કર્યું.
- રીડીમ્પશન એક અનન્ય ક્રિપ્ટો ટોકન છે જેમાં વપરાશ-કર્તાઓ પૈસાને બદલે સમયનું રોકાણ કરી તેને અનુરૂપ વળતર મેળવી શકે છે.
- રીડીમ્પશન બાઇનન્સ સ્માર્ટ ચેનના BEP 20 પ્રોટોકોલ પર વિકસિત અને વેબ 3.0 ટેકનોલોજી આધારિત એક ફાઇલ કરેલ ક્રિપ્ટો ટોકન છે.
- આ ભારતનું પ્રથમ ક્રિપ્ટો ટોકન છે જેની મદદથી રોકાણકર્તાઓ વળતર સ્વરૂપે ચલણી નાણું મેળવી શકશે.

વડાપ્રધાન મોદીએ પ્રધાનમંત્રી સંગ્રહાલયનું ઉદ્ઘાટન કર્યું

- આઝાદી પછીના તમામ 14 ભારતીય વડાપ્રધાનોના પ્રયત્નોને ધ્યાનમાં લઈ વડાપ્રધાન મોદીએ નવી દિલ્હી ખાતે પ્રધાનમંત્રી સંગ્રહાલયનું ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું.
- વડાપ્રધાન મોદીએ આ સંગ્રહાલયના ઉદ્ઘાટન પ્રસંગે પ્રથમ ટિકિટ ખરીદી હતી. સંગ્રહાલયનો લોગોમાં રાષ્ટ્ર અને લોકશાહીને દર્શાવતું ધર્મચક્ર ભારતના લોકોના હાથમાં દર્શાવાયું છે.
- Paytmને આ સંગ્રહાલયના ડિજિટલ પાર્ટનર તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવ્યું છે.
- આ સંગ્રહાલય ત્રીનમૂર્તિ એસ્ટેટ ખાતે બનાવાયેલ છે. જે ભારતના પ્રથમ વડાપ્રધાન જવાહરલાલ નહેરૂનું નિવાસસ્થાન હતું. જેને તેમના મૃત્યુ બાદ નહેરૂ મેમોરિયલ મ્યુઝિયમ એન્ડ લાઇબ્રેરીમાં ફેરવવામાં આવ્યું હતું.

RBIએ કર્ણાટકના મૈસુરમાં વર્ણિકા શાહી ઉત્પાદન સુવિધા સ્થાપી

- રિઝર્વ બેંક ઓફ ઇન્ડિયાના ગવર્નર શક્તિકાંત દાસે મૈસુર ખાતે વર્ણિકા શાહી ઉત્પાદન સુવિધા દેશને સમર્પિત કરી હતી. આ સુવિધા RBIની પેટાકંપની ભારતીય રિઝર્વ બેંક નોટ મુદ્રા પ્રાઇવેટ લિમિટેડ (BRBNMPL) દ્વારા શરૂ કરવામાં આવી છે.
- ચલણી નોટોની સુરક્ષા અને ચલણી નોટ માટેની સ્વદેશી શાહી વિકસાવવા માટે "મેક ઇન ઇન્ડિયાના" ઉદ્દેશ્ય સાથે વર્ણિકા વાર્ષિક 1500 મેટ્રિક ટન શાહી ઉત્પાદન ક્ષમતા ધરાવે છે.
- RBIના ગવર્નરે ભારતીય ચલણ ઉત્પાદનમાં મદદ કરે તેવી ઇકોસિસ્ટમ વિકસાવવા માટે BRBNMPL સંશોધન અને વિકાસ કેન્દ્રનો શિલાન્યાસ કર્યો હતો.

"સ્માર્ટ સિટીઝ સ્માર્ટ અર્બનાઇઝેશન" કોન્ફરન્સ સુરત ખાતે યોજાઈ

- આઝાદીના અમૃત મહોત્સવના ભાગરૂપે આવાસ અને શહેરી બાબતોના મંત્રાલય, ગુજરાત સરકાર અને સુરત સિટી કોર્પોરેશન ડેવલપમેન્ટ દ્વારા કેન્દ્રીય મંત્રી હરદીપસિંહ પુરીની અધ્યક્ષતામાં સ્માર્ટ સિટીઝ સ્માર્ટ અર્બનાઇઝેશન કોન્ફરન્સ સુરત ખાતે યોજવામાં આવી હતી.
- આ કોન્ફરન્સ 5 થીમ અને 5 પેવેલિયન પર આધારિત હતી

5 થીમ

- જાહેર જગ્યાઓની પુનઃ કલ્પના ; ડિજિટલ ગવર્નન્સ ; કલાઇમેટ સ્માર્ટ સિટીઝ ; ઇનોવેશન ; સ્માર્ટ ફાઇનાન્સ
- આ કોન્ફરન્સમાં ઇન્ડિયા સ્માર્ટ સિટીઝ એવોર્ડ્ઝ કન્વેસ્ટ (2020) આપવામાં આવ્યા હતા. જેમાં સુરત અને ઇન્દોરને શ્રેષ્ઠ શહેર, ઉત્તરપ્રદેશને શ્રેષ્ઠ રાજ્ય અને ચંદીગઢને શ્રેષ્ઠ કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશનો એવોર્ડ અપાયો હતો.

યુ.કે. ના વડાપ્રધાન બોરિસ જોન્સનની ઐતિહાસિક ભારત મુલાકાત ; ગુજરાતની મુલાકાતે આવેલ પ્રથમ બ્રિટિશ વડાપ્રધાન

- ભારતના વડાપ્રધાન નરેન્દ્રભાઈ મોદીના આમંત્રણને પગલે યુનાઈટેડ કિંગડમ(UK)ના વડાપ્રધાન બોરિસ જોન્સને તાજેતરમાં 21 અને 22 એપ્રિલ, 2022 દરમિયાન બે દિવસ માટે ભારતની મુલાકાત લીધી હતી. બ્રિટનના વડાપ્રધાન તરીકે તેઓની આ પ્રથમ ભારતયાત્રા છે.
- બોરિસ જોન્સને ભારતયાત્રાની શરૂઆત ગુજરાત ખાતેથી કરી હતી.

બોરિસ જોન્સનની ગુજરાત મુલાકાત

- ભારત પ્રવાસની શરૂઆત બોરિસ જોન્સને ગુજરાતથી કરી હતી. ગુજરાતની મુલાકાતે આવેલા બોરિસ જોન્સને અમદાવાદમાં આવેલા વિશ્વ પ્રસિદ્ધ ઐતિહાસિક ગાંધી આશ્રમની મુલાકાત લીધી હતી. ગાંધી આશ્રમની મુલાકાત દરમિયાન મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલ પણ તેમની સાથે જોડાયા હતા.
- બોરિસ જોન્સન હૃદયકુંજમાં ગાંધીજીની પાવનભૂમિમાં આવીને ગાંધી વિચારોથી પ્રભાવિત થયા હતા.
- હૃદયકુંજના વિવિધ ખંડો નિહાળી તેઓએ ગાંધીજીને પ્રિય એવા ચરખા પર કાંતણ કર્યું હતું.
- વિકિટર્સ બૂકમાં પોતાનો ભાવ વ્યક્ત કર્યા બાદ ગાંધી આશ્રમ તરફથી 'ગાઈડ ટુ લંડન' અને 'ઓટોબાયોગ્રાફી ઓફ મીરાબેન' એમ બે પુસ્તકો તેઓને ભેટ સ્વરૂપે આપવામાં આવ્યા હતા.

ગુજરાત બાયોટેકનોલોજી યુનિવર્સિટીની મુલાકાત

- અમદાવાદના ગાંધી આશ્રમની મુલાકાત બાદ બોરિસ જોન્સને ગાંધીનગર સ્થિત દેશની સૌપ્રથમ ગુજરાત બાયોટેકનોલોજી યુનિવર્સિટીની મુલાકાત લીધી હતી.
- ગુજરાત બાયોટેકનોલોજી યુનિવર્સિટી દ્વારા યુનિવર્સિટી ઓફ એડિનબર્ગ સાથે કોલોબોરેશન કરવામાં આવ્યું છે જે રાજ્યની રિસર્ચ પ્રોફાઇલને મજબૂત કરશે.
- આ યુનિવર્સિટી ખાતે આગામી સમયમાં આધુનિક ટેકનોલોજીથી સજ્જ ટેકનિકલ ટેસ્ટિંગ ફેસિલિટી, કન્ટેઇનમેન્ટ ગ્રીનહાઉસ અને રિસર્ચ બિલ્ડિંગ માટેની સુવિધાઓ પણ ઉપલબ્ધ કરવામાં આવશે.
- ત્યારબાદ બોરિસ જોન્સને ગૌતમ અદાણી સાથે મુલાકાત કરી હતી અને બાદમાં હાલોલ ખાતે આવેલા JCBના પ્લાન્ટની મુલાકાત કરી હતી. તેમજ ગાંધીનગર ખાતે આવેલા અક્ષરધામની પણ મુલાકાત કરી હતી.

નવી દિલ્હીના રાષ્ટ્રપતિ ભવનની મુલાકાત

- ગુજરાત પ્રવાસ પૂર્ણ કર્યા બાદ વડાપ્રધાન બોરિસ જોન્સન નવી દિલ્હી પહોંચ્યા હતા, જ્યાં ભારતના વડાપ્રધાન નરેન્દ્રભાઈ મોદી દ્વારા રાષ્ટ્રપતિ ભવન ખાતે તેમનું સ્વાગત કરવામાં આવ્યું હતું.
- બંને દેશોના વડાપ્રધાનો વચ્ચે વેપાર, વાણિજ્ય, સંરક્ષણ, સ્વચ્છ ઊર્જા જેવા ક્ષેત્રો અંગે દ્વિપક્ષીય વાટાઘાટો થઈ હતી. અને બંને પક્ષો વચ્ચે વિવિધ ક્ષેત્રો માટે MOU થયા હતા જે નીચે મુજબ છે;

2 ગવર્નમેન્ટ ટુ ગવર્નમેન્ટ MOU થયા

(i) ગ્લોબલ ઇનોવેશન પાર્ટનરશિપ (GIP)ના અમલીકરણ પર MOU

- ભારતના કેન્દ્રીય વિદેશ મંત્રાલય(MEA) અને યુ.કે. ના ફોરેન, કોમનવેલ્થ અને ડેવલપમેન્ટ ઓફિસ વચ્ચે તાજેતરમાં ગ્લોબલ ઇનોવેશન પાર્ટનરશિપ (GIP) ના અમલીકરણ માટે (MOU) થયા હતાં.
- આ હેઠળ બંને પક્ષો GIP ફંડ તરીકે 75 મિલિયન પાઉન્ડ સુધી સહ-ફાઇનાન્સ કરવા સંમત થયા હતાં. આ ફંડ અંતર્ગત ભારતીય સંશોધનો તથા નવીનતાઓને પ્રોત્સાહન આપવા બજારમાંથી વધારાના 100 મિલિયન પાઉન્ડ એકત્ર કરવાનો હેતુ પણ છે. આ ફંડની મદદથી કલાઇમેટ સ્માર્ટ સસ્ટેનેબલ ઇનોવેશનોને પ્રોત્સાહિત કરવામાં આવશે.

(ii) ગ્લોબલ સેન્ટર ફોર ન્યુક્લિયર એનર્જી પાર્ટનરશિપ (GCNEP) પર સહકાર પર MOU

- GCNEP માટેના MOU પર હસ્તાક્ષર ભારતના ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ એટોમિક એનર્જી (DAE) અને યુ.કે.ના ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ બિઝનેસ, એનર્જી એન્ડ ઇન્ડસ્ટ્રીયલ સ્ટ્રેટેજી વચ્ચે થયા હતા. જે હેઠળ બંને દેશો સંયુક્ત રીતે પરમાણુ ઊર્જા અભ્યાસ, રેડિયો એક્ટિવ એપ્લિકેશનો, પરમાણુ સુરક્ષા-સલામતી પર સંશોધન અને તાલીમને પ્રોત્સાહન આપશે. તેનાથી ભારત-યુ.કે. સિવિલ ન્યુક્લિયર કોપરેશન મજબૂત થશે.

4 બિનસરકારી MOU થયા

(i) ICCR અને બર્મિંગહામ સિટી યુનિવર્સિટી વચ્ચે MOU

- બર્મિંગહામ સિટી યુનિવર્સિટી ખાતે ટૂંકા ગાળાની બેઠકની સ્થાપના માટે ઇન્ડિયન કાઉન્સિલ ઓફ કલ્ચરલ રિલેશન્સ (ICCR) અને બર્મિંગહામ સિટી યુનિવર્સિટી વચ્ચે MOU થયા.

(ii) કૃત્રિમ બુદ્ધિમતા (AI) પર શેવનિંગ/અદાણી શિષ્યવૃત્તિની રચના પર MOU

- આ MOU બ્રિટિશ હાઈકમિશનની નવી દિલ્હી ખાતે આવેલી ફોરેન, કોમનવેલ્થ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ ઓફિસ અને ભારતના અદાણી ગ્રૂપ વચ્ચે થયા હતા.
- જેની મદદથી આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ (AI) પર શેવનિંગ/અદાણી સ્કોલરશિપની રચના કરવામાં આવશે.
- આના અંતર્ગત અદાણી જૂથ યુ.કે.માં માસ્ટર ડિગ્રીમાં અભ્યાસ કરવા માટે ભારતીય સ્નાતક વિદ્યાર્થીઓને 2,00,000 પાઉન્ડ પ્રદાન કરશે.

(iii) NSIL અને વનવેબ વચ્ચે સેટેલાઈટ લોન્ચ પ્રોગ્રામ માટે MOU

- લો અર્થ ઓર્બિટ (LEO) સેટેલાઈટ સાથે સંકળાયેલી સંચાર કંપની વન વેબ એ ISROની વ્યાપારી શાખા ન્યૂ સ્પેસ ઇન્ડિયા લિમિટેડ (NSIL) સાથે MOU પર હસ્તાક્ષર કર્યા છે.
- આ સમજૂતી હેઠળ, NSIL સાથે સૌપ્રથમ લોન્ચ વર્ષ 2022 માં જ શ્રીહરિકોટાના સતીષ ધવન સ્પેસ સેન્ટર (SDSC) ખાતેથી અપેક્ષિત છે.

(iv) ઓફશોર વિન્ડના ક્ષેત્રમાં વિકાસ માટે NIWE અને OREC વચ્ચે સંયુક્ત ઘોષણા

- ઓફશોર વિન્ડના ક્ષેત્રમાં વિકાસ માટે કેન્દ્ર સરકારના નવી અને નવીનીકરણીય ઊર્જા મંત્રાલય(MNRE) અંતર્ગતના નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ વિન્ડ એનર્જી(NIWE)અને યુ.કે.ના ઓફશોર રિન્યૂએબલ એનર્જી કેટાપુલ્ટ(OREC) વચ્ચે સંયુક્ત ઉદ્દેશની ઘોષણા કરવામાં આવી છે.

ભારત-યુ.કે. ના નવા સંરક્ષણ સહયોગ કરાર પર હસ્તાક્ષર

- ભારત અને યુ.કે.એ ગાઢ સુરક્ષા સંબંધો અને શસ્ત્રોની સરળ પ્રાપ્તિ માટે નવા સંરક્ષણ સહયોગ કરાર પર હસ્તાક્ષર કર્યા છે.
- વિશેષરૂપથી યુ.કે. ભારત માટે ઓપન જનરલ એક્સપોર્ટ લાઈસેન્સ (OGEL) બનાવી રહ્યું છે જેની મદદથી સંરક્ષણ પ્રાપ્તિમાં અમલદારશાહી (Bureaucracy) અને ડિલિવરીનો સમય ઘટાડી શકાશે.
- યુ.કે.ભારત સાથે નવી ફાઈટર જેટ ટેકનોલોજી તેમજ મહાસાગરોમાંના જોખમોને શોધવા અને તેનો જવાબ આપવા દરિયાઈ ક્ષેત્રે ભાગીદારી કરશે.

ભારત અને યુ.કે.સાયબર પાર્ટનરશિપ માટેના વિઝન 2030 માટે પ્રતિબદ્ધ

- ઈન્ડો-પેસિફિકમાં ખુલ્લા, સુલભ, સુરક્ષિત અને શાંતિપૂર્ણ સાયબર માટે બંને દેશોએ સાયબર પાર્ટનરશિપ માટેના વિઝન 2030 માટે પ્રતિબદ્ધતા દર્શાવી હતી.
- વર્ષ 2021માં બંને નેતાઓ સાયબર સુરક્ષા ભાગીદારી માટે સાયબર ગવર્નન્સ, પ્રતિરોધ અને ક્ષમતા નિર્માણ માટે સહમત થયા હતા.
- 5 G અને 6 G ટેકનોલોજીઓની શરૂઆત સાથે બંને દેશોએ ઉપયોગકર્તાઓની ગોપનીયતાની સુરક્ષા અને સંબંધિત સંસ્થાઓના સહયોગ પર વિશેષ ધ્યાન આપ્યું છે.

યુ.કે. અને ભારત વચ્ચે મુક્ત વેપાર કરારનું લક્ષ્ય

- બંને પક્ષો ઓક્ટોબર, 2022 ના અંત સુધીમાં મુક્ત વેપાર કરાર (FTA) પૂર્ણ કરવા સંમત થયા છે.
- તેની મદદથી દ્વિપક્ષીય વેપારને વેગ મળશે.
- FTA હેઠળ યુ.કે. ભારતને વધુ વિઝા આપવા માટે તૈયાર છે.

સ્વિચ મોબિલિટી ઇલેક્ટ્રિક વાહનોમાં 300 મિલિયન પાઉન્ડનું રોકાણ કરશે

- અશોક લેલેન્ડની ઇલેક્ટ્રિક વાહન શાખા સ્વિચ મોબિલિટીએ ભારત અને યુ.કે. માં શૂન્ય કાર્બન સાર્વજનિક અને વાણિજ્યિક પરિવહનમાં 300 મિલિયન પાઉન્ડ રોકાણ કરવા અંગે પ્રતિબદ્ધતા દર્શાવી છે.
- તેની મદદથી ઇલેક્ટ્રિક બસો અને હળવા કોમર્શિયલ વાહનોની શ્રેણી વિકસાવાશે.
- આ કંપનીના રોકાણના ભાગરૂપે યુ.કે.ના વોર્વિક ખાતે નવું ટેકનિકલ સેન્ટર સ્થાપવામાં આવશે.
- સ્વિચ મોબિલિટીએ તેની 12 મીટરની લંબાઈ ધરાવતી ઇલેક્ટ્રિક બસ પણ લોન્ચ કરી છે.

આંતરરાષ્ટ્રીય વિશેષ

વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદી દ્વારા 5મી બિમસ્ટેક સમિટને વર્ચ્યુઅલ સંબોધન

- શ્રીલંકા દ્વારા યજમાનિત 5 મી બિમસ્ટેક (બે ઓફ બેંગાલ ઇનિશિયેટિવ ફોર મલ્ટિ સેક્ટરલ ટેકનિકલ એન્ડ ઇકોનોમિક કોઓપરેશન-BIMSTEC) ને ભારતીય વડાપ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીએ વર્ચ્યુઅલ રીતે સંબોધી હતી.
- શ્રીલંકા સપ્ટેમ્બર 2018 થી માર્ચ 2022 સુધી BIMSTEC નું અધ્યક્ષ છે. તથા વર્ષ 2022માં BIMSTEC પોતાનું 25મું સ્થાપના વર્ષ ઉજવશે.
- PM મોદીએ BIMSTECનું કાર્યકારી બજેટ વધારવા માટે ભારત તરફથી 1 મિલિયન USDનું અનુદાન જાહેર કર્યું હતું. BIMSTEC દેશોના મુક્ત વેપાર કરાર (FTA)ના પ્રસ્તાવની પૃષ્ઠભૂમિ હેઠળ આ જાહેરાત કરાઈ હતી. 4 થી BIMSTEC સમિટ નેપાળના કાઠમંડુ ખાતે યોજાઈ હતી.

સમિટના મુખ્ય પરિણામો

- બંગાળની ખાડીના કિનારે આવેલ અને તેના પર નિર્ભરતા રાખનાર દેશોના જૂથે "BIMSTEC ચાર્ટર"ને અપનાવી હસ્તાક્ષર કર્યાં હતાં.
- 1997માં BIMSTECની સ્થાપના પછી સૌ પ્રથમ વખત સહકાર ક્ષેત્રોને તર્કસંગત ચાર્ટર અપનાવાયું હતું.
- સમિટમાં 'ટ્રાન્સપોર્ટ કનેક્ટિવિટી માટે માસ્ટર પ્લાન' અપનાવાયો હતો જે BIMSTEC પ્રદેશમાં કનેક્ટિવિટી પ્રવૃત્તિઓ માટે માર્ગદર્શનનું માળખું તૈયાર કરશે.
- આ સમિટ દરમિયાન 3 કરારો પર હસ્તાક્ષર કરવામાં આવ્યાં જેમાં, ફોજદારી બાબતોમાં કાનૂની સહાયતા માટેનો BIMSTEC કરાર અને રાજદ્વારી તાલીમના ક્ષેત્રમાં પરસ્પર સહકાર માટે કરાર થયો છે.

WWFના અહેવાલ મુજબ મ્યાનમારમાં ગેરકાયદેસર ઓનલાઈન વન્યજીવ વેપાર 74% વધ્યો

- "Going Viral : Myanmar's Wild life Trade escapes Online" શીર્ષક વાળા વર્લ્ડવાઈલ્ડ લાઈફ ફંડ (WWF)ના અહેવાલ અનુસાર વર્ષ 2020 થી 2021 ના સમયગાળા દરમિયાન મ્યાનમારમાં ઓનલાઈન ગેરકાયદેસર વન્યજીવ વેપારમાં 74%નો વધારો થયો છે.
- અહેવાલમાં સસ્તન પ્રાણીઓ (જીવંત અને તેમના અંગો)ના વેચાણમાં 24%નો વધારો થયો છે.
- વર્ષ 2020માં 143 વિવિધ પ્રજાતિઓનું ઓનલાઈન વેચાણ થતું હતું. જે વર્ષ 2021માં 21%ના વધારા સાથે 173 પહોંચ્યું હતું.
- વર્ષ 2021માં ગ્લોબલ સ્કેન અને WWF દ્વારા હાથ ધરાયેલાં સર્વે મુજબ મ્યાનમારમાં જંગલી પ્રાણીઓનું વેચાણ બંધ કરવાના પ્રયાસોને 85% લોકો સમર્થન કરે છે.

શીર્ષક : "સ્થિતિસ્થાપક પ્રદેશ, સમૃદ્ધ અર્થતંત્રો અને સ્વસ્થ લોકો તરફ"

- તેમજ BIMSTEC ટેકનોલોજી વિનિમય માટે મેમોરેન્ડમ ઓફ એસોસિયેશન (MOA)
- BIMSTECની સહકાર પ્રવૃત્તિઓ 7 ક્ષેત્રોમાં થશે અને દરેક ક્ષેત્રનું નેતૃત્વ સભ્ય રાષ્ટ્રોમાંથી એક કરશે. જેમાં ભારત સુરક્ષા ક્ષેત્ર, આતંકવાદ વિરોધી, ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ અને એનર્જીના ક્ષેત્રે નેતૃત્વ કરશે.

BIMSTEC વિશે

- સ્થાપના :** 6 જૂન, 1997
- મુખ્યમથક :** ઢાકા, બાંગ્લાદેશ
- સભ્ય દેશો :** ભારત, બાંગ્લાદેશ, શ્રીલંકા, મ્યાનમાર, થાઈલેન્ડ, નેપાળ(2004 માં) અને ભૂટાન (2004 માં)

WWF વિશે

- અધ્યક્ષ :** કાર્ટર રોબર્ટ્સ
- મુખ્યમથક :** ગ્લેન્ડ, સ્વિટ્ઝરલેન્ડ
- સ્થાપના :** 1961માં

વિદેશમંત્રી એસ જયશંકરની માલદીવ અને શ્રીલંકાની મુલાકાત

- વિદેશમંત્રી એસ જયશંકરે હિંદ મહાસાગર ક્ષેત્ર(IOR) માં ભારતના મુખ્ય દરિયાઈ પાડોશીઓ માલદીવ અને શ્રીલંકાની મુલાકાત લીધી હતી.
- ભારતની નેબરહૂડ ફર્સ્ટ પોલિસી અને SAGAR(સિક્યોરિટી એન્ડ ગ્રોથ ફોર ઓલ ઈન ધ રીઝન) પ્રોજેક્ટમાં માલદીવ અને શ્રીલંકા પણ એક ભાગ છે.

માલદીવ મુલાકાત

- કેન્દ્રિય મંત્રી જયશંકરે માલદીવના અદુ શહેરની બે દિવસીય મુલાકાત લીધી હતી. આ દરમિયાન તેમણે માલદીવના રાષ્ટ્રપતિ ઈબ્રાહિમ મોહમ્મદ સોલિહ સાથે મુલાકાત કરી હતી. માલદીવના વિદેશમંત્રી અબ્દુલ્લા શહીદ સાથે આંતરરાષ્ટ્રીય સંકલન મુદ્દે વાતચીત થઈ હતી.
- આ મુલાકાત દરમિયાન આરોગ્ય અને શિક્ષણક્ષેત્રે વિવિધ કરારો થયા હતા. જેમાં, માલદીવ પોલીસ સર્વિસ (MPS) ના અધિકારીઓને તાલીમ આપવા આડુ ખાતે નેશનલ કોલેજ ફોર પોલિસિંગ એન્ડ લો ઇન્ફોર્સમેન્ટ (NCPLE) નું ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું. માલદીવમાં ભારતના અનુદાનથી બનેલ આ સૌથી મોટો પ્રોજેક્ટ છે. જેનું નિર્માણ NBCC ઇન્ડિયા લિમિટેડ દ્વારા કરવામાં આવ્યું છે. MPS એ તાલીમ માટે સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ નેશનલ પોલીસ એકેડેમી (SVPNPA) સાથે કરાર કર્યા છે.
- આરોગ્ય, શિક્ષણ, મત્સ્યઉદ્યોગ, પ્રવાસન, રમતગમત, સંસ્કૃતિ જેવા 20 પ્રભાવી ક્ષેત્રોમાંથી પ્રથમ હાઈ ઇમ્પેક્ટ કમ્યુનિટી ડેવલપમેન્ટ પ્રોજેક્ટ (HICDP) તથા ઈકો-ટુરિઝમ ઝોનનું ઉદ્ઘાટન કરવામાં આવ્યું.
- ભારત સરકારની નાણાકીય સહાયથી સ્થાપિત વિલુનુ ડ્રગ ડિટોક્ષીફિકેશન એન્ડ રિહેબિલીટેશન સેન્ટરનું ઉદ્ઘાટન કર્યું.
- માલદીવની દરિયાઈ સુરક્ષાને ધ્યાનમાં રાખી વિદેશમંત્રી જયશંકર દ્વારા 10 રડાર સ્ટેશનનો સમાવેશ કરતી કોસ્ટલ રડાર સિસ્ટમ માલદીવ ચીફ ડિફેન્સ ફોર્સ (CDF)ને સોંપવામાં આવી.

શ્રીલંકા મુલાકાત

- કેન્દ્રિયમંત્રી જયશંકરે BIMSTECની 18મી મંત્રીસ્તરીય બેઠકમાં કોલંબો ખાતે ભાગ લીધો હતો. તેમણે કોલંબોમાં 1990 સુવા સેરિયા એમ્બ્યુલન્સ સેવાની પણ મુલાકાત લીધી હતી.
- કરાર : ભારત તરફથી મળેલ 6 મિલિયન USDના અનુદાનથી કર્ણાટક સ્થિત ભારત ઇલેક્ટ્રોનિક્સ લિમિટેડ (BEL)એ શ્રીલંકન નૌકાદળના મુખ્યમથક કોલંબો અને તેના પેટામથક હંબનટોટા ખાતે અદ્યતન મેરીટાઈમ રેસ્ક્યૂ કો-ઓર્ડિનેશન સેન્ટર(MRCC)ની

સ્થાપના કરવામાં આવશે.

- આ સેન્ટરથી બંને દેશો વચ્ચે દરિયાઈ સુરક્ષા પર સહયોગ વધશે.
- MRCC એ સંયુક્ત રાષ્ટ્ર આંતરરાષ્ટ્રીય દરિયાઈ સંગઠનનો એક ભાગ છે જે દરિયાઈ માર્ગોની સુરક્ષા માટેનું નેટવર્ક છે.
- ભારત દ્વારા \$12 મિલિયનના ખર્ચે ત્રણ ટાપુઓ નૈનાતીવુ, એનાલાઈટીવુ, ડેલ્ફટ ખાતે વિન્ડ ફાર્મની સ્થાપના કરવા માટે હસ્તાક્ષર કરવામાં આવ્યા છે.

માલદીવ

- રાજધાની :** માલે
- ચલણ :** માલદિવીયન રુપિયા

શ્રીલંકા

- રાજધાની :**
- કોલંબો (કારોબારી અને ન્યાયિક રાજધાની)
- શ્રી જયવર્ધન પુરા કોટ્ટે (ધારાકીય રાજધાની)
- ચલણ :** શ્રીલંકન રુપિયો

ભારતે સંયુક્ત રાષ્ટ્ર મહિલા બજેટમાં 5,00,000 USDનું યોગદાન આપ્યું

- લિંગ સમાનતા અને મહિલા સશક્તિકરણ માટે કાર્યશીલ સંયુક્ત રાષ્ટ્ર મહિલા (UN વુમન)ના મુખ્ય બજેટમાં ભારતે 5,00,000 USDનું યોગદાન આપ્યું છે.
- સંયુક્ત રાષ્ટ્રમાં ભારતના મુખ્ય પ્રતિનિધિ ટી.એસ. તિરુમૂર્તિ દ્વારા આ જાહેરાત કરાઈ હતી. આ અગાઉ ભારતે વર્ષ 2021 માં 3,00,000 USDનું યોગદાન મહિલા સશક્તિકરણ માટે આપ્યું હતું.
- સંયુક્ત રાષ્ટ્રના 5 માં ટકાઉ વિકાસ લક્ષ્ય(SDG)માં લિંગ સમાનતાનો ઉદ્દેશ્ય રાખવામાં આવ્યો છે.
- UN વુમનના અધ્યક્ષ સિમા બાહૌસ છે.

સંયુક્ત રાષ્ટ્ર (United Nations : UN)

- મુખ્યમથક :** ન્યૂયોર્ક (USA)
- સ્થાપના :** 24 ઓક્ટોબર, 1945
- અધ્યક્ષ :** એન્ટોનિયો ગુટેરેસ

UN ના મુખ્ય છ અંગો છે જે નીચે મુજબ છે :

1. UN જનરલ એસેમ્બલી (UNGA)
2. UN સુરક્ષા પરિષદ (UNSC)
3. UN આર્થિક અને સામાજિક પરિષદ (ECOSOC)
4. UN ટ્રસ્ટીશીપ પરિષદ
5. UN ઇન્ટરનેશનલ કોર્ટ ઓફ જસ્ટિસ (ICJ) ; હેગ ખાતે
6. UN સેક્રેટરીયાટ

ભારત અને ઓસ્ટ્રેલિયા દ્વારા ECTA પર હસ્તાક્ષર કરાયા

- તાજેતરમાં ભારત અને ઓસ્ટ્રેલિયા દ્વારા ઇકોનોમિક કો-ઓપરેશન એન્ડ ટ્રેડ એગ્રીમેન્ટ (ECTA) અર્થાત્ આર્થિક સહયોગ અને વેપાર કરાર પર હસ્તાક્ષર કરવામાં આવ્યા હતા.
- આ કરાર હેઠળ ચામડાં, કાપડ, સ્પોર્ટ્સ પ્રોડક્ટ્સ અને જવેલરી જેવી ભારતીય ચીજવસ્તુઓને ઓસ્ટ્રેલિયાના બજારોમાં ડ્યૂટી ફ્રી એક્સેસ મળશે.

આર્થિક સહયોગ અને વેપાર કરાર:

- છેલ્લા એક દાયકામાં ભારતે કોઈ મોટા વિકસિત દેશ સાથે કરેલો હોય તેવો આ પહેલો મુક્ત વ્યાપાર કરાર / ફ્રી ટ્રેડ એગ્રીમેન્ટ (FTA) છે.
- અગાઉ ફ્રેબ્રુઆરી માસમાં ભારતે UAE દેશ સાથે FTA પર હસ્તાક્ષર કર્યા હતા તથા વર્તમાન સમયે ભારત (એપ્રિલ 2022) ઇઝરાયેલ, કેનેડા, UK અને યુરોપિયન યુનિયન સાથે FTA પર કામ કરી રહ્યું છે.
- ઓસ્ટ્રેલિયાના વેપાર, પર્યટન અને રોકાણ મંત્રી ડેન તેહાન અને ભારતના કેન્દ્રીય વાણિજ્ય અને ઉદ્યોગ મંત્રી પીયૂષ ગોયલે વર્ચ્યુઅલ સમારોહ દ્વારા ભારત-ઓસ્ટ્રેલિયા આર્થિક સહકાર અને વેપાર કરાર પર હસ્તાક્ષર કર્યા હતા. જે દરમિયાન બંને દેશોના વડાપ્રધાન પણ હાજર રહ્યા હતા.
- આ કરારથી બંને દેશો વચ્ચેનો દ્વિપક્ષીય વેપાર આગામી પાંચ વર્ષમાં 27 અબજ ડોલરથી વધીને 45-50 અબજ ડોલર સુધી લઈ જવામાં મદદ મળશે.

ફ્રી ટ્રેડ એગ્રીમેન્ટ્સ

- સરળ શબ્દોમાં કહીએ તો ફ્રી ટ્રેડ એગ્રીમેન્ટ્સ / મુક્ત વ્યાપાર કરાર એ બે કે તેથી વધુ રાષ્ટ્રો વચ્ચે માલસામાન અને સેવાઓની આયાત અને નિકાસમાં અવરોધો ઘટાડવાનો કરાર છે.
- મુક્ત વ્યાપાર નીતિ હેઠળ કોઈ સરકારી ટેરિફ, ક્વોટા, સબસિડી વગર અથવા ખૂબ ઓછા પ્રતિબંધો વડે માલસામાન અને સેવાઓની આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરે ખરીદી અને વેચાણ થઈ શકે છે.
- વેપાર સંરક્ષણવાદમાં, જે તે દેશોના સ્થાનિક બજારોમાં અન્ય દેશોના સામાન અને સેવાઓને પ્રવેશ અપાતો નથી અથવા પ્રતિબંધો સાથે શરતી-મર્યાદિત પ્રવેશ અપાતો હોય છે, આથી મુક્ત વેપારનો ખ્યાલ વેપાર સંરક્ષણવાદથી વિરુદ્ધ છે.
- ફ્રી ટ્રેડ એગ્રીમેન્ટ્સને નીચે મુજબ વર્ગીકૃત કરી શકાય છે.
 - પ્રેફરન્શિયલ ટ્રેડ એગ્રીમેન્ટ્સ(PTA)
 - કોમ્પ્રીહેન્સિવ ઇકોનોમિક કોઓપરેશન એગ્રીમેન્ટ્સ (CECA)
 - કોમ્પ્રીહેન્સિવ ઇકોનોમિક પાર્ટનરશીપ એગ્રીમેન્ટ્સ (CEPA)

કરારની મુખ્ય લાક્ષણિકતાઓ

- ઓસ્ટ્રેલિયા દ્વારા પહેલા દિવસથી જ ભારતીય નિકાસની 96.4 ટકા ચીજ વસ્તુઓ જેના પર અગાઉ 4 થી 5 ટકા કસ્ટમ ડ્યૂટી લાગતી હતી તેને "ઝીરો ડ્યૂટી" એક્સેસ ઓફર કરવામાં આવી રહી છે.
- ઓસ્ટ્રેલિયા દ્વારા ભારતને તેની ટેરિફ લાઈનની 100% ચીજવસ્તુઓ પર પ્રેફરન્શિયલ માર્કેટ એક્સેસનો લાભ અપાશે, જ્યારે ઓસ્ટ્રેલિયાને તેની 70% થી વધુ ટેરિફ લાઈન પર ભારત દ્વારા પ્રેફરન્શિયલ એક્સેસ ઓફર કરાશે.
- આ કરાર હેઠળ, STEM (વિજ્ઞાન, ટેકનોલોજી, એન્જિનિયરિંગ અને ગણિત)ના ભારતીય સ્નાતકોને અભ્યાસ પછી વધારાના વર્ક વિઝાની પરવાનગી આપવામાં આવશે.
- ઉપરાંત ઓસ્ટ્રેલિયા દ્વારા ત્યાં કામકાજની રજાઓ ગાળવા માંગતા યુવા ભારતીયોને વિઝા આપવા માટે કાર્યક્રમ પણ યોજાશે.
- આમ ભારતના કાપડ, મત્સ્ય અને કૃષિ ઉત્પાદનો, ફૂટવેર, ચામડું, રમતગમતનો સામાન, ફર્નિચર, મશિનરી, ઘરેણાં, રેલવે વેગન અને ઇલેક્ટ્રિકલ સામાન જેવા વિવિધ શ્રમ-સઘન ક્ષેત્રોની ચીજ વસ્તુઓને આ કરાર હેઠળ ઘણો ફાયદો થશે.

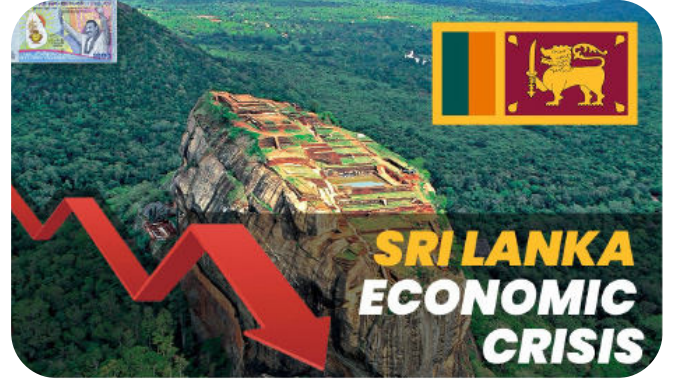
ઓસ્ટ્રેલિયા સાથે ભારતનો વેપાર

- ભારત ઓસ્ટ્રેલિયાનું 9મું સૌથી મોટું ટ્રેડિંગ પાર્ટનર છે જ્યારે ભારત માટે ઓસ્ટ્રેલિયા ટ્રેડિંગ પાર્ટનરમાં 17માં ક્રમે છે.
- વર્ષ 2021માં, બંને દેશો વચ્ચેનો સેવાઓ અને માલસામાનનો દ્વિપક્ષીય વેપાર 27.5 બિલિયન ડોલરનો હતો.

શ્રીલંકામાં ગહન આર્થિક સંકટ વચ્ચે કટોકટી જાહેર

- શ્રીલંકામાં ગહન આર્થિક સમસ્યાઓ વચ્ચે રાષ્ટ્રપતિ ગોટાબાયા રાજપક્ષે 1 એપ્રિલ, 2022 ના રોજ કટોકટીની સ્થિતિ જાહેર કરી હતી.
- ચુકવણી સંતુલન (Balance of Payment – BOP) ની ગંભીર સમસ્યાને કારણે શ્રીલંકાની અર્થવ્યસ્થા સંકટનો સામનો કરી રહી છે.
- દેશની સુરક્ષા અને આવશ્યક સેવાઓના પુરવઠાની જાળવણી માટે આ નિર્ણય કરવામાં આવ્યો છે તેવું કટોકટીના આદેશમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું.
- શ્રીલંકામાં સુરક્ષાનો ચાંપતો બંદોબસ્ત ગોઠવાયો હતો તેમજ આર્મીની સુરક્ષા સાથે દેશમાં પેટ્રોલપંપો અને દુકાનો ખોલવામાં આવી હતી જેથી લોકો જીવન જરૂરી સામાન ખરીદી શકે.
- શ્રીલંકામાં વિદેશી ટૂંકિયામણનો ભંડાર (Foreign Exchange Reserves) ઝડપથી ઘટી રહ્યો છે અને દેશ માટે જરૂરી વપરાશની વસ્તુઓની આયાત કરવી મુશ્કેલ બની રહી છે.
- હાલમાં, શ્રીલંકામાં ઉદ્ભવેલી આર્થિક કટોકટીએ આર્થિક માળખામાં ઐતિહાસિક અસંતુલન, ઈન્ટરનેશનલ મોનેટરી ફંડ (IMF) ની લોન સંબંધિત શરતો અને સરમુખત્યારશાહી શાસકોની ગેરમાર્ગે દોરેલી નીતિઓનું પરિણામ છે.

હાલની આર્થિક સમસ્યા

- એપ્રિલ, 2019માં કોલંબોના ચર્ચોમાં થયેલા ઈસ્ટર બોમ્બ બ્લાસ્ટના પરિણામે 253 જેટલા લોકોના મોત થયા હતા. જેના પરિણામ સ્વરૂપે શ્રીલંકામાં આવતા પ્રવાસીઓની સંખ્યામાં તીવ્ર ઘટાડો જોવા મળ્યો હતો અને વિદેશી વિનિમય અનામતમાં ઘટાડો થયો હતો.
- વર્ષ 2019માં ગોટાબાયા રાજપક્ષેની નવી આગેવાની હેઠળની સરકારે તેમના ઝુંબેશ દરમિયાન ખેડૂતો માટે ઓછા કર દરો અને વ્યાપક SOPs (Standard Operating Procedure) નું વચન આપ્યું હતું.
- આ અયોગ્ય વચનોના ઝડપી અમલીકરણે આ સમસ્યાને વધુ વકરાવી હતી.
- વર્ષ 2020માં કોવિડ-19 રોગચાળાએ ખરાબ પરિસ્થિતિને વધુ ખરાબ બનાવી.
- ચા, રબર, મસાલા અને કપડાની નિકાસને નુકસાન થયું છે.
- પ્રવાસન ઘટ્યું અને આવકમાં નોંધપાત્ર ઘટાડો થયો.
- સરકારી ખર્ચમાં વધારાને કારણે વર્ષ 2020-21માં રાજકોષીય ખાધ (Fiscal deficit) 10 % થી વધુ થઈ ગઈ અને ટેવું અને GDP રેશિયો (Debt to GDP ratio) વર્ષ 2019માં 94 % હતો તે વર્ષ 2021માં વધીને 119 % થઈ ગયો.

ભારત દ્વારા મદદ

- આર્થિક સમસ્યામાંથી બહાર લાવવા ભારતે શ્રીલંકાને વર્ષ 2022ની શરૂઆતમાં 1.4 બિલિયન અમેરિકી ડોલરથી વધુની મદદ કરી છે.
- ભારત દ્વારા ચોખા અને 40,000 ટન ડીઝલ શ્રીલંકા મોકલવામાં આવ્યું છે. તેમજ ભારતે 1 બિલિયન અમેરિકી ડોલરની ટૂંકા ગાળાની કન્સેશનલ લોન આપી હતી.

શ્રીલંકામાં આર્થિક સમસ્યાઓ માટે જવાબદાર બાબતો

- શ્રીલંકા જ્યારે વર્ષ 2009માં 26 વર્ષના લાંબા ગૃહયુદ્ધમાંથી બહાર આવ્યું ત્યારે તેની વર્ષ 2012 સુધી GDP વૃદ્ધિ વાર્ષિક 8 – 9 % જેટલી ઊંચી હતી.
- જો કે, વર્ષ 2013 પછી શ્રીલંકાનો સરેરાશ GDP વૃદ્ધિ દર લગભગ અડધો થઈ ગયો હતો કારણ કે વૈશ્વિક કોમોડિટીના ભાવમાં ઘટાડો થયો હતો તેમજ નિકાસ ધીમી પડી હતી અને આયાત વધી હતી.
- ગૃહ યુદ્ધ દરમિયાન શ્રીલંકાની બજેટ ખાદ્યમાં વધારો થયો હતો અને વર્ષ 2008ની વૈશ્વિક નાણાકીય કટોકટીએ તેના ફોરેક્સ રિઝર્વમાં ઘટાડો કર્યો હતો જેના કારણે શ્રીલંકાએ વર્ષ 2009માં IMF પાસેથી 2.6 બિલિયન ડોલરની લોન લીધી હતી.
- શ્રીલંકાએ ફરીથી વર્ષ 2016માં 1.5 બિલિયન અમેરિકન ડોલરની લોન માટે IMF નો સંપર્ક કર્યો હતો જો કે IMF ની શરતોએ શ્રીલંકાની આર્થિક સ્થિતિ વધુ ખરાબ કરી હતી.

શ્રીલંકામાં ખાતરની આયાત પર પ્રતિબંધ

- વર્ષ 2021માં શ્રીલંકામાં તમામ પ્રકારના ખાતરની આયાત પર સંપૂર્ણપણે પ્રતિબંધ મૂકવામાં આવ્યો હતો અને એવી જાહેરાત કરવામાં આવી હતી કે શ્રીલંકા 100 % જૈવિક ખેતી (Organic Farming) કરતો દેશ બની જશે.
- ખાતરોને લગતા આ નિર્ણયથી શ્રીલંકાના ખાદ્ય ઉત્પાદન પર ભારે અસર પડી.
- પરિણામે શ્રીલંકાના રાષ્ટ્રપતિએ ખાદ્ય પદાર્થોની વધતી કીમતો, અવમૂલ્યન થતું નાણું અને ઝડપથી ઘટતા ફોરેક્સ રિઝર્વને સમાવવા માટે આર્થિક કટોકટીની જાહેરાત કરી છે.

नेपाणना प्रधानमंत्री शेर बहादुर देउबांनी भारत मुलाकात

- भारतना वडाप्रधान नरेन्द्र मोदीना आमंत्रण पर नेपाणना प्रधानमंत्री शेर बहादुर देउबा तेमज तेमना पत्नी डॉ. आरजू देउबा अने 4 केबिनेटना प्रतिनिधिंमंडल साथे भारतनी 3 दिवसनी मुलाकाते आव्या हतां.

बिहारना जयनगर अने नेपाणना कुर्था वख्ये प्रथम ब्रोड

गेज ट्रेन सेवा शरु कराए

- PM मोदी अने नेपाणना PM देउबाअे बिहारना जयनगर अने नेपाणना कुर्था वख्ये अने देशोने जोडती ट्रेन सेवानुं उद्घाटन कर्युं हतुं. जे नेपाणमां यालु करायेली प्रथम ब्रोड गेज पेसेन्जर सेवा छे.
- आशरे ₹ 784 करोडना भर्ये शरु करायेल जयनगर-बिजलपुरा-बरडीदास रेल लिंकनी कुल लंबाई 68.72 कि.मी. छे. हाल प्रथम भाग 34.50 कि.मी.नो शरु करायेल छे.
- IRCON एन्टरनेशनल लिमिटेड द्वारा आ प्रोजेक्टनुं निर्माणा करवामां आवशे.

90 कि.मी. लांबा 132KV सोलु कोरिडोर ट्रान्समिशन

लाइननुं उद्घाटन

- अने वडाप्रधानोअे 90 कि.मी. लांबा 132KV सोलु कोरिडोर ट्रान्समिशन लाइननुं उद्घाटन करवामां आव्युं हतुं. जे माउन्ट अेवरेस्ट नज्क स्थित सोलुभुम्बु भाते उत्पन्न करायेल हाईड्रोएलेक्ट्रिक पावरने नेपाणनी राष्ट्रीय पावर ग्रिड साथे जोडशे. आ प्रोजेक्ट भारतनी 200 करोडनी लाइन ओफ़ क्रेडिटनी मद्दथी बनाववामां आव्यो छे. जे भारतीय कंपनी मोहन एनर्जी द्वारा EPC मोडल पर निर्माणा करायेल छे.

नेपाणमां Rupay कार्डनी शरुआत

- अने वडाप्रधानोअे नेपाणमां भारतीय प्रवासीओ अने नेपाणी व्यापारी-लोको वख्येना नाणाकीय व्यवहारने वधु सुगम बनाववा(नेपाणमां) Rupay कार्डनी शरुआत करी हती.
- आ साथे ज नेपाण Rupay कार्ड कार्यरत करनार योथो देश बनी गयो छे. अन्य त्रण देशोमां (भूटान, सिंगापोर अने संयुक्त अरब अमीरात(UAE)नो समावेश थाय छे.
- आ प्रोजेक्टने कार्यरत करवा SBIनी पेटाबैंक नेपाण SBI बैंके कार्य कर्युं छे.
- आ उपरांत नेपाणमां भूकंप पछी आरोग्य सुविधाओना निर्माणा हेतुथी भारतते 50 मिलियन USDनुं अनुदान जाहेर कर्युं छे.

नेपाण आंतरराष्ट्रीय सौर संगठनमां जोडाथुं

- नेपाण आंतरराष्ट्रीय सौर संगठनना फ़ेमवर्क अेग्रीमेन्ट पर हस्ताक्षर करी ISAनुं 105 मुं सभ्य देश बन्युं छे.

ISA (आंतरराष्ट्रीय सौर संगठन)

- स्थापना :** 30 नवेम्बर, 2015 (पेरिस भाते)
- सभ्य :** 105 देशो
- मुख्यमथक :** गुरुग्राम (हरियाणा)
- अध्यक्ष :** अजय माथुर

AUKUS अे तेना सुरक्षा करारमां हाइपरसोनिक शस्त्रोने विकसाववा माटे नवो त्रिपक्षीय करार कर्यो

- युनाईटेड स्टेट्स (US), युनाईटेड किंगडम अने ओस्ट्रेलियाअे हाइपरसोनिक मिसाइलो अने एलेक्ट्रोनिक युद्ध क्षमताओ विकसाववा माटे AUKUS तरीके ओणभाता सुरक्षा करार अने संरक्षण जोडाणामां नवो त्रिपक्षीय करार कर्यो छे.
- नवा त्रिपक्षीय सहकारमां हाइपरसोनिक शस्त्रो अने काउन्टर हाइपरसोनिक शस्त्रोनी माहिती वहैयणी अने तेमने विकसाववा माटे सहकार स्थापशे. AUKUS अे ओस्ट्रेलिया माटे परंपरागत रीते सशस्त्र परमाणु सभमरिन विकसाववा माटेनी योजना बनावी छे. AUKUS सायबर क्षमताओ, आर्टिफिशियल इन्टेलिजन्स अने क्वान्टम टेक्नोलोजीना विकास पर ध्यान केन्द्रित करशे.
- अमेरिका अने ओस्ट्रेलिया पासे SCIFIRE (सर्धन क्रोस एन्टिग्रेटेड फ़्लाइंगट रिसर्च एक्सपेरिमेन्ट) नामनो हाइपरसोनिक हथियार प्रोग्राम छे. पाछणथी UK तेमां जोडाण करशे. अमेरिका हाइपरसोनिक मिसाइलोना विकास माटे 4.7 बिलियन USD नुं रोकाण करशे.

चीने विश्वना सौथी मोटा एलेक्ट्रीक कुञ शिपनुं अनावरण कर्युं

- चीने 23.5 मिलियन USD किंमतनुं विश्वनुं सौथी मोट्टे एलेक्ट्रीक कुञ शिप “यांगत्सी रिवर ग्री गोर्जर्स 1” नुं अनावरण कर्युं.
- आ जहाजनो हेतु “शून्य – उत्सर्जन” ने प्रोत्साहन अने दरियाई परिवहनमां एलेक्ट्रीक वाहन बजारने प्रोत्साहित अने विस्तरण करवानो छे.
- 1300 मुसाफ़रोनी वहन – क्षमता धरावतुं आ जहाज 15 स्वतंत्र वधारानी बैटरी साथे लगभग 7500 किलोवॉट अवरनी (KWH) संग्रहित ऊर्जा पूरी पाडशे. जे अेक यात्र पर 100 किमी सुधी सफ़र करी शकशे.
- आ जहाज ओटोमेटिक कंट्रोल सिस्टम साथे विश्वनी प्रथम “हाइवोल्टेज + लो – वोल्टेज” याजिंग सिस्टम धरावे छे.

ભારત-શ્રીલંકા દ્વારા મેરીટાઇમ સમજૂતી કરાર પર હસ્તાક્ષર

- તાજેતરમાં ભારતના વિદેશમંત્રી સુબ્રમણ્યમ જયશંકર દ્વારા શ્રીલંકાની મુલાકાત લેવામાં આવી હતી, જે દરમિયાન ભારત અને શ્રીલંકાએ ટેકનોલોજી, મત્સ્યઉદ્યોગ અને હાઇબ્રિડ પાવર પ્રોજેક્ટ્સ જેવા વિવિધ ક્ષેત્રોમાં દ્વિપક્ષીય સહયોગને વેગ આપવા માટે વિવિધ સમજૂતી કરાર (MOU) પર હસ્તાક્ષર કર્યા હતા.
- ઉપરાંત આર્થિક કટોકટીનો સામનો કરી રહેલા શ્રીલંકાની સહાયતા માટે ભારતે પોતાની ટૂંકા ગાળાની રાહત લોનને પણ એક બિલિયન અમેરિકી ડોલર સુધી લંબાવી આપી હતી.

સમજૂતી કરાર

- મેરીટાઇમ સમજૂતી કરાર અંતર્ગત ભારત ઈલેક્ટ્રોનિક્સ લિમિટેડ (BEL) દ્વારા શ્રીલંકાના કોલંબોમાં મેરીટાઇમ રેસ્ક્યુ કો-ઓર્ડિનેશન સેન્ટર (MRCC) ની સ્થાપના કરવામાં આવશે.
- શ્રીલંકાની અનન્ય ડિજિટલ ઓળખ (શ્રીલંકા યુનિક ડિજિટલ આઈડેન્ટિટી)ના અમલીકરણ માટે ભારત દ્વારા અનુદાન સહાયતા પ્રદાન કરાશે.
- શ્રીલંકાના ગાલે જિલ્લાની 200 શાળાઓમાં અદ્યતન સોફ્ટવેર અને સ્માર્ટ બોર્ડ સાથે આધુનિક કમ્પ્યુટર લેબની સ્થાપના કરાશે.
- દિલ્લી ખાતે આવેલા સુખા સ્વરાજ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ફોરેન સર્વિસ અને કોલંબોમાં આવેલા બંદરનાયક ઈન્ટરનેશનલ ડિપ્લોમેટિક ટ્રેનિંગ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ વચ્ચે પણ એક MOU પર હસ્તાક્ષર કરવામાં આવ્યા હતા.
- ઉપરાંત એક કરાર હેઠળ ભારત દ્વારા શ્રીલંકાના ઉત્તર છેડે આવેલા જાફના શહેર પાસેના ત્રણ ટાપુઓ: નૈનાતીવુ, ડેલ્ડ (નેદુન્થીવુ) અને અનાલાઈટીવુમાં હાઇબ્રિડ પાવર પ્રોજેક્ટ્સની સ્થાપના કરવામાં આવશે.

મેરીટાઇમ રેસ્ક્યુ કો-ઓર્ડિનેશન સેન્ટર

- MRCC એ સંયુક્ત રાષ્ટ્રના ઈન્ટરનેશનલ મેરીટાઇમ ઓર્ગેનાઈઝેશન હેઠળના આંતરરાષ્ટ્રીય નેટવર્કનો એક ભાગ છે, જે સમુદ્રમાં કોઈપણ કટોકટીની પરિસ્થિતિઓમાં ઝડપી પ્રતિસાદ આપવાના ઉદ્દેશ્ય સાથે જુદાં-જુદાં દરિયાઈ માર્ગો પર દખરેખ રાખે છે.
- દરિયા વચ્ચે મુશ્કેલીમાં રહેલા જહાજો તથા લોકોના સર્ચ અને રેસ્ક્યુ ઓપરેશન્સ હાથ ધરવા એ જે તે દેશની જવાબદારી છે. જે માટે દરેક દેશના કોસ્ટ ગાર્ડ અથવા નૌકાદળ આ MRCC સાથે સંકલનમાં રહીને કાર્ય કરે છે.

- ભારતમાં MRCC સાથેની કોઓર્ડિનેટિંગ એજન્સી ઈન્ડિયન કોસ્ટ ગાર્ડ છે જ્યારે શ્રીલંકામાં તેના નૌકાદળ દ્વારા આ ભૂમિકા ભજવાય છે.

શ્રીલંકામાં સ્થપાઈ રહેલ નવું MRCC

- તેની સ્થાપના માટે ભારત દ્વારા 6 મિલિયન યુએસ ડોલરની ગ્રાન્ટ આપવામાં આવી છે.
- ભારત ઈલેક્ટ્રોનિક્સ લિમિટેડ દ્વારા આ સેન્ટરને અદ્યતન સોફ્ટવેર સિસ્ટમ્સ આપવામાં આવશે, જેથી હિંદ મહાસાગરમાં શ્રીલંકાની સર્ચ & રેસ્ક્યુ ક્ષમતામાં વધારો થશે.
- તે કોલંબો ખાતે આવેલા શ્રીલંકાના નૌકાદળના મુખ્ય મથકથી કામ કરશે, જેનું એક સબ-સેન્ટર હમ્બનટોટા ખાતે પણ આવેલું હશે.
- પ્રાદેશિક સહાયની જરૂર હોય તેવી પરિસ્થિતિઓમાં આ MRCC ભારત સાથે માહિતીની આપ-લે કરશે.

મેરીટાઇમ કરારનું મહત્વ

- હિંદ મહાસાગરના ક્ષેત્રમાં ચીનની વધતી જતી હાજરી ભારતના સાર્વભૌમ અને પ્રાદેશિક પ્રભુત્વ માટે સમસ્યા બની રહી છે, આથી ભારત દ્વારા વખતોવખત પોતાના પડોશી દેશોને સંરક્ષણ ક્ષેત્રે સહાય પ્રદાન કરાતી હોય છે. જેમકે થોડા સમય અગાઉ ભારતે શ્રીલંકાની વાયુસેનાને બે ડોર્નિયર એરક્રાફ્ટ અને શ્રીલંકાના નૌકાદળને નેવલ ફ્લોટિંગ ડોક પ્રદાન કર્યા હતા.
- આ મેરીટાઇમ કરાર બાદ ભારત અને શ્રીલંકાના દરિયાઈ સુરક્ષા સહયોગમાં વધારો આવશે, પરિણામે આ કરાર બંને મહત્વપૂર્ણ બને છે.

ભારતે ઈન્ટરનેશનલ ટેલિકોમ્યુનિકેશન યુનિયન (ITU) ની વહીવટી અને વ્યવસ્થાપન સમિતિમાં સ્થાન મેળવ્યું

- સંયુક્ત રાષ્ટ્રની માહિતી અને સંદેશાવ્યવહાર માટેની વિશિષ્ટ એજન્સી ઈન્ટરનેશનલ ટેલિકોમ્યુનિકેશન યુનિયન (ITU) ની વહીવટી અને વ્યવસ્થાપન કાઉન્સિલની સ્થાયી સમિતિમાં અગત્યનું સ્થાન મેળવ્યું છે.
- ભારતના અધિકારી અપરાજિતા શર્માને જુનીવા ખાતે યોજાયેલ ITU ની વહીવટ અને વ્યવસ્થાપન પરની સ્થાયી સમિતિના વાર્ષિક – ચેરપર્સન તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા. તે વર્ષ 2023 અને 2024 માટે કાઉન્સિલ સ્ટેન્ડિંગ કમિટીના વાર્ષિક – ચેરપર્સન અને વર્ષ 2025 અને 2026 માટે તેના અધ્યક્ષ રહેશે.

ITU વિશે

- સ્થાપના : 1865
- મુખ્યમથક : જુનીવા
- સેક્રેટરી જનરલ : હુલીન જાહો

14મા ભારત-જાપાન શિખર સંમેલનનું નવી દિલ્હી ખાતે આયોજન

- જાપાનના વડાપ્રધાન ફુમિયો કિશિદા તાજેતરમાં ભારતની બે દિવસની મુલાકાતે આવ્યા હતા.
- આ દરમિયાન તેઓએ નવી દિલ્હી ખાતે યોજાયેલ 14મા ભારત-જાપાન શિખર સંમેલનમાં ભાગ લીધો હતો.
- તેઓએ જાપાનના વડાપ્રધાનનો ચાર્જ સંભાળ્યા બાદ ભારતની આ પ્રથમ મુલાકાત હતી. છેલ્લી ભારત-જાપાન સમિટનું આયોજન વર્ષ 2018માં જાપાનના ટોક્યો ખાતે થયું હતું.
- આ શિખર સંમેલનનું આયોજન એવા સમયે થયું છે જ્યારે બંને દેશો વચ્ચે રાજદ્વારી સંબંધોની સ્થાપનાના 70 વર્ષ પૂર્ણ થયા છે.
- અગાઉ, ભારતના વડાપ્રધાન નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ ગુજરાતમાં અમદાવાદ મેનેજમેન્ટ એસોસિએશન (AMA) ખાતે જાપાનીઝ 'ઝેન ગાર્ડન - કૈઝન એકેડેમી' નું વર્ચ્યુઅલ રીતે લોકાર્પણ કર્યું હતું.
- આ શિખર સંમેલન બંને દેશોને વિવિધ ક્ષેત્રોમાં દ્વિપક્ષીય સહકારની સમીક્ષા કરવા અને તેને મજબૂત કરવાની તક પૂરી પાડે છે. તેમજ પ્રાદેશિક અને વૈશ્વિક મુદ્દાઓ પર એકબીજાના વિચારોની આપ-લે કરવા પ્લેટફોર્મ પૂરું પાડે છે.
- આ સંમેલન દરમિયાન બંને દેશો વચ્ચે સાયબર સુરક્ષાના ક્ષેત્રમાં માહિતી વહેંચણી, ક્ષમતા નિર્માણ કાર્યક્રમો, સહકાર, આરોગ્ય સંભાળ, સંરક્ષણ, ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર વગેરે જેવા ક્ષેત્રો પર MOU થયા છે.

સ્વચ્છ ઊર્જા ભાગીદારીની શરૂઆત

- આ શિખર સંમેલન દરમિયાન ભારત અને જાપાને સ્વચ્છ ઊર્જા ભાગીદારી (Clean Energy Partnership – CEP) ની શરૂઆત કરી છે.
- જે ટકાઉ આર્થિક વૃદ્ધિ પ્રાપ્ત કરવા, ઊર્જા સુરક્ષા સુનિશ્ચિત કરવા અને આબોહવાને લગતાં પડકારોને ઉકેલવામાં મદદરૂપ થશે.
- તેમજ તેની મદદથી રોજગાર સર્જન, નવીનતા અને રોકાણને પ્રોત્સાહન મળશે.
- આ ભાગીદારીનું અમલીકરણ વર્ષ 2007 ના 'ભારત-જાપાન ઊર્જા સંવાદ' (India – Japan Energy Dialogue) અંતર્ગત હાથ ધરવામાં આવશે.
- આ ભાગીદારી અંતર્ગત બંને દેશોના પરસ્પર લાભ માટે કચરા વ્યવસ્થાપન, સ્વચ્છ સ્ટીલ, સ્વચ્છ બાંધકામ, ઇલેક્ટ્રિક વાહનો, સૌર ઊર્જા અને જળ વ્યવસ્થાપન જેવા ક્ષેત્રોમાં સહયોગ વધારવામાં આવશે.

જાપાનના વડાપ્રધાનને ચંદન કાષ્ઠના 'કૃષ્ણપંખા' ની ભેટ

- વડાપ્રધાન નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ જાપાનના વડાપ્રધાન ફુમિયો કિશિદાને ચંદન કાષ્ઠના 'કૃષ્ણ પંખા' ની એક વિશિષ્ટ ભેટ આપી હતી.
- ચંદન કાષ્ઠ પર કોતરણી કરેલો આ પંખો રાજસ્થાનમાં આવેલા ચુરના કારીગરોએ તૈયાર કર્યો છે.
- પંખાની કિનાર પર ભગવાન કૃષ્ણની વિવિધ મુદ્રાઓનું નિરૂપણ થયેલું છે.

જાપાન ભારતમાં 42 અબજ ડોલરનું રોકાણ કરશે

- જાપાને ભારતમાં તેના રોકાણના લક્ષ્યાંકને વધારીને 5 ટ્રિલિયન યેન એટલે કે 42 અબજ ડોલર કર્યો છે.
- આ રોકાણ આવતા 5 વર્ષમાં કરવામાં આવશે.
- વિકેન્દ્રીત ગંદાપાણીની સારવાર માટે જાપાનીઝ કંપનીઓ દ્વારા ભારતમાં 'જોકાસુ ટેકનોલોજી' દાખલ કરવા એક MOU પર હસ્તાક્ષર કરવામાં આવ્યા છે. આ ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ એવા વિસ્તારોમાં કરવામાં આવે છે જ્યાં સીવેજ ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરનો પૂરતો વિકાસ થયો હોતો નથી.

ભારત અને જાપાનના સંરક્ષણ દળો વચ્ચે દ્વિપક્ષીય કવાયતો

કવાયતનું નામ	સંરક્ષણ દળ
JIMEX	નૌકાદળ
શિન્યૂ મૈત્રી	હવાઈદળ
ધર્મ ગાર્ડિયન	આર્મી

વિશેષ :

- ભારત અને જાપાન બંને દેશો G – 20 અને G – 4 ના સભ્ય દેશો છે.
- ભારત અને જાપાન બંને દેશો ક્વાડ સમૂહના સભ્ય દેશો છે. જેમાં અમેરિકા અને ઓસ્ટ્રેલિયા પણ સામેલ છે
- બંને દેશો 'ઇન્ટરનેશનલ થર્મો-યુકિલયર એકસપેરિમેન્ટલ રીએક્ટર' (ITER) ના પણ સભ્ય દેશો છે.

રશિયા, યુ.કે. અને અમેરિકાના સત્તાધારી અધિકારીઓની ભારત મુલાકાત

- રશિયા – યુક્રેન યુદ્ધમાં પ્રવર્તતી કટોકટી પર ભારતનું વલણ જાણવાના હેતુથી અમેરિકાના નાયબ રાષ્ટ્રીય સલાહકાર દલીપસિંહ, યુનાઈટેડ કિંગડમના વિદેશ સચિવ લિઝ ટ્રુસે અને ત્યારબાદ રશિયાના વિદેશ – મંત્રી સેર્ગેઈ લવરોવે ભારતની મુલાકાત લીધી હતી.

અમેરિકાનું વલણ

- વિશ્વનાં ઘણા દેશોએ યુક્રેન સામેના યુદ્ધ બાદ રશિયા પર પ્રતિબંધ મૂક્યાં છે જ્યારે ભારત રશિયા પાસેથી કૂડ ઓઈલ ખરીદવા સંમત થયું છે આ નિર્ણયની અમેરિકા દ્વારા નિંદા કરાઈ હતી. અમેરિકાએ રશિયન ઊર્જા ખરીદનાર યુરોપીયન દેશો નોર્વે, જર્મની અને ઈટલીની પણ નિંદા કરી હતી.

યુનાઈટેડ કિંગડમનું વલણ

- UK વિદેશ સચિવ લિઝ ટ્રુસે એ ભારતના વિદેશમંત્રી એસ જયશંકર સાથેની વાતચીતમાં રશિયાના યુક્રેન પર આક્રમણની નિંદા કરવા તથા રશિયા પર પ્રતિબંધો લાદી તેની વૈશ્વિક વ્યૂહાત્મક નિર્ભરતા ઘટાડવા માટે વાતચીત કરી હતી.
- ઉપરાંત UKએ બંને દેશો વચ્ચે સંરક્ષણ સહયોગ અને નવા સંયુક્ત સાયબર સુરક્ષા કાર્યક્રમ પર કાર્ય કરવાની યોજના જણાવી જેથી બંને દેશોમાં ઓનલાઈન ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરનું રક્ષણ થઈ શકે.
- લિઝે યુકે અને ભારત વચ્ચે પ્રથમ વ્યૂહાત્મક ટેક ડાયલોગ યોજવાની ઈચ્છા વ્યક્ત કરી હતી.
- દરિયાઈ સુરક્ષાના મુદ્દાઓ પર ભારતના ઈન્ડો પેસિફિક પહેલમાં યુકેએ સહયોગી દેશ તરીકે ભારત સાથે જોડાણ માટે સંમતિ દર્શાવી છે.
- ભારતમાં પુનઃપ્રાપ્ય ઊર્જાનો ઉપયોગ કરવા માટે બ્રિટિશ ઈન્ટરનેશનલ ઈન્વેસ્ટમેન્ટ (BII) ને 70 મિલિયન પાઉન્ડનું ફંડિંગ UK એ જાહેર કર્યું હતું.

રશિયાનું વલણ

- બંને દેશોના વિદેશ પ્રધાનો વચ્ચે રશિયા પાસેથી ખરીદવા માંગતા કોઈપણ વસ્તુના સપ્લાય અંગે અને પશ્ચિમી પ્રતિબંધોથી ઉપર ઊઠી રશિયાના ડિસ્કાઉન્ટેડ કૂડ ઓઈલની ખરીદી “રૂપી – રૂબેલ” યુકવણી પદ્ધતિ દ્વારા કરવાના મુદ્દા પર ચર્ચા થઈ હતી. રૂબેલ એ રશિયાનું ચલણ છે.
- સંયુક્ત રાષ્ટ્રમાં યુક્રેન પર રશિયાના આક્રમણને વખોડતા મુદ્દાના મતદાનમાં ભારતના મતદાન ન કરવાના નિર્ણયને રશિયાએ સમર્થન આપ્યું હતું.
- ‘રૂપી – રૂબેલ’ વેપાર એ એવી યુકવણી પદ્ધતિ છે જેના દ્વારા ભારતીય નિકાસકારો તેમની રશિયામાં નિકાસ માટે ડોલર અથવા યુરોને બદલે

સ્થાનિક ચલણમાં યુકવણી કરી શકશે.

- ભારત અમેરિકા અને ચીન પછી વિશ્વમાં તેલનો ત્રીજો સૌથી મોટો ઉપભોક્તા દેશ છે. જે તેની ઊર્જા જરૂરીયાતના લગભગ 80% આયાત કરે છે. ભારતે ગતવર્ષ રશિયા પાસેથી લગભગ 12 મિલિયન બેરલ કૂડ ખરીદ્યું હતું.

મેડાગાસ્કર આપત્તિ સ્થિતિસ્થાપક ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર માટેના ગઠબંધન (CDRI) માં જોડાણ

- મેડાગાસ્કર આપત્તિ સ્થિતિસ્થાપક ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર માટેના ગઠબંધન (CDRI) માં જોડાનાર 30 મો દેશ બન્યો છે.
- CDRI ને વડાપ્રધાન નરેન્દ્ર મોદી દ્વારા સપ્ટેમ્બર, 2019 માં સંયુક્ત રાષ્ટ્ર કલાઈમેટ એક્શન સમિટમાં લોન્ચ કરવામાં આવ્યો હતો.
- મેડાગાસ્કર હવે સ્થિતિસ્થાપક ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરને પ્રોત્સાહન આપવા માટે CDRI માં યોગદાન આપશે.
- CDRI એ રાષ્ટ્રીય સરકારો, યુએન એજન્સીઓ અને કાર્યક્રમો, બહુપક્ષીય વિકાસ બેંકો અને ધિરાણ પદ્ધતિઓની ભાગીદારી છે.
- તેનો ઉદ્દેશ્ય ટકાઉ વિકાસ માટે સ્થિતિસ્થાપક ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરને પ્રોત્સાહન આપવાનું છે.
- CDRI માં હવે 23 રાષ્ટ્રીય સરકારો, 7 સંસ્થાઓ સહિત 30 સભ્યો છે તેનું મુખ્યમથક નવી દિલ્હી ખાતે છે.
- ઈન્ટરનેશનલ કોન્ફરન્સ ઓન ડિઝાસ્ટર રેઝિલિયન્ટ ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર (ICDRI) એ CDRI ની વાર્ષિક પરિષદ છે. જેની ચોથી આવૃત્તિ મે 2022 માં નવી દિલ્હી ખાતે આયોજિત થશે.

મેડાગાસ્કર વિશે

- **રાજધાની :** એન્ટાનાનારીવો
- **ચલણ :** માલાગાસી એરિયરી

ECOSOC એ તેની 16 પેટા સંસ્થાઓ માટે નિષ્ણાતોની ચૂંટણી કરી

- સંયુક્ત રાષ્ટ્રના 6 અંગોમાંનું એક યુનાઈટેડ નેશન્સ ઈકોનોમિક એન્ડ સોશિયલ કાઉન્સિલ (ECOSOC) એ તેની 16 પેટા સંસ્થાઓ માટે નિષ્ણાતોની ચૂંટણી કરી હતી.
- આ 16 પેટા સંસ્થાઓમાંથી 4 માં ભારતની પસંદગી થઈ જેમાં;

1. કમિટી ફોર ઈકોનોમિક, સોશિયલ એન્ડ કલ્ચર રાઈટ્સ (CESCR)
2. કમિટી ઓન નોન ગવર્નમેન્ટ ઓર્ગેનાઈઝેશન
3. કમિટી ફોર સોશિયલ ડેવલપમેન્ટ
4. કમિશન ઓન સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી ફોર ડેવલપમેન્ટનો સમાવેશ થાય છે.

રશિયાને UNHRC માંથી હટાવી દેવાયું

- તાજેતરમાં યુક્રેનના કિવ (Kyiv) પાસેના બુચા શહેર માંથી રશિયન દળોએ પીછેહઠ કરી પછી ત્યાં 300 થી વધુ યુક્રેનિયન નાગરિકોના મૃતદેહ મળી આવ્યા હતા, પરિણામે કથિત યુદ્ધ અપરાધોના વૈશ્વિક પ્રતિભાવના ભાગ રૂપે યુ.એસ દ્વારા યુનાઈટેડ નેશન્સ જનરલ એસેમ્બલી (UNGA)માં એક ઠરાવ રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો.
- ઠરાવ હેઠળ રશિયાને યુનાઈટેડ નેશન્સ હ્યુમન રાઈટ્સ કાઉન્સિલ (UNHRC) માંથી દૂર કરવાની દરખાસ્ત કરવામાં આવી હતી. હાજર રહીને મતદાન કરતાં સદસ્ય રાષ્ટ્રોના 2/3 મતો પ્રાપ્ત થતાં રશિયાની UNHRC ની સદસ્યતા રદ થઈ હતી.
- અગાઉ વર્ષ 2011માં લિબિયા દેશની સદસ્યતા રદ કરવામાં આવી હતી, ત્યારબાદ રશિયા બીજો દેશ છે જેની સદસ્યતા રદ કરવામાં આવી છે.
- ભારત દેશ આ ઠરાવ પર મતદાન કરવાથી દૂર રહ્યો હતો, છતાં ભારતીય પ્રતિનિધિ ટી.એસ. તિરુમૂર્તિ દ્વારા ભારત દેશ હિંસાનો તાત્કાલિક અંત લાવવા તથા શાંતિ સ્થાપવાના પક્ષમાં હોવાની રજૂઆત કરવામાં આવી હતી.

રશિયા પરનો ઠરાવ અને મતદાન

- યુક્રેન, યુ.એસ, યુરોપીયન યુનિયન અને કેટલાક લેટિન અમેરિકન દેશોના જૂથ દ્વારા "Suspension of the rights of membership of the Russian Federation in the Human Rights Council" (માનવ અધિકાર પરિષદમાં રશિયન ફેડરેશનના સભ્યપદના અધિકારોની મોડૂકી) શીર્ષક હેઠળ આ ઠરાવ પ્રસ્તાવિત કરવામાં આવ્યો હતો.
- UNGA માં આ પ્રકારના ઠરાવને મંજૂરી આપવા માટે હાજર રહીને મતદાન કરતાં દેશો માંથી બે તૃતીયાંશ બહુમતની જરૂર હોય છે.
- અહીં ઉલ્લેખનીય છે કે, ગૃહમાં હાજર રહેલા પરંતુ મતદાનમાં ભાગ ન લેતા દેશોને ગણતરીમાં લેવામાં આવતા નથી.
- UNGA ના 193 સભ્યોની એસેમ્બલીમાં યુક્રેન, યુ.એસ, યુરોપીયન યુનિયન અને કેટલાક લેટિન અમેરિકન દેશો સહિત 93 દેશોએ આ ઠરાવની તરફેણમાં મતદાન કરતાં બે તૃતીયાંશ બહુમતી મળી હતી અને રશિયાની UNHRC ની સદસ્યતા રદ થઈ હતી.
- રશિયા, ચીન, ક્યુબા, ઉત્તર કોરિયા, ઈરાન, સીરિયા અને વિયેતનામ સહિત 24 દેશો દ્વારા ઠરાવના વિરોધમાં મતદાન કરવામાં આવ્યું હતું.
- જ્યારે ભારત, બ્રાઝિલ, દક્ષિણ આફ્રિકા, મેક્સિકો, ઈજિપ્ત, સાઉદી અરેબિયા, સંયુક્ત આરબ અમીરાત, જોર્ડન, કતાર, કુવૈત, ઈરાક, પાકિસ્તાન, સિંગાપોર, થાઈલેન્ડ, મલેશિયા, ઈન્ડોનેશિયા અને કંબોડિયા સહિત 58 દેશો મતદાન કરવાથી દૂર રહ્યા હતા.

રશિયા-યુક્રેન યુદ્ધના ઠરાવો પર UNHRC માં ભારતનું વલણ

- અગાઉ યુક્રેનમાં રશિયા દ્વારા થયેલા માનવાધિકાર ઉલ્લંઘનના તપાસ પંચની સ્થાપના અંગેના મતદાનથી ભારત દેશ દૂર રહ્યો હતો.
- ત્યારબાદ રશિયા-યુક્રેન સંઘર્ષમાં માનવાધિકાર અને આંતરરાષ્ટ્રીય કાયદાના ઉલ્લંઘનની તપાસ કરવા અંગેના મતદાનથી ભારત દૂર રહ્યો હતો અને હવે ભારત દેશ રશિયાને UNHRC માંથી દૂર કરવાના ઠરાવ પર મતદાન કરવાથી દૂર રહ્યો હતો.
- આમ અત્યાર સુધી (એપ્રિલ 2022ની સ્થિતિએ)માં પશ્ચિમી દેશો કે રશિયાની વિરુદ્ધ કે તરફેણમાં મતદાન કર્યા વગર ભારત દેશ મતદાનથી દૂર રહેવાનું પસંદ કરીને મધ્યમમાર્ગ અપનાવ્યો છે તેમ કહી શકાય.

UNHRC- યુનાઈટેડ નેશન્સ હ્યુમન રાઈટ્સ કાઉન્સિલ

- યુનાઈટેડ નેશન્સ હ્યુમન રાઈટ્સ કાઉન્સિલ કે માનવ અધિકાર પરિષદ એ યુનાઈટેડ નેશન્સની એક આંતર-સરકારી સંસ્થા છે, જે સમગ્ર વિશ્વમાં માનવ અધિકારોના પ્રચાર અને સંરક્ષણને મજબૂત કરવા માટે જવાબદાર છે.
- યુનાઈટેડ નેશન્સ જનરલ એસેમ્બલી દ્વારા વર્ષ 2006માં તેની રચના કરવામાં આવી હતી. **મુખ્ય મથક:** જીનીવા, સ્વિટ્ઝર્લેન્ડ
- માનવ અધિકાર માટેના હાઈ કમિશનરનું કાર્યાલય માનવ અધિકાર પરિષદના સચિવાલય તરીકે કામ કરે છે.
- સભ્યો:** તે સંયુક્ત રાષ્ટ્રના 47 સભ્ય રાજ્યોનું બનેલું છે જેને UNGA દ્વારા ચૂંટાય છે.
- સદસ્યતા માટેની બેઠકો નીચે મુજબ વિતરિત કરવામાં આવે છે:
 - આફ્રિકન રાષ્ટ્રો: 13 બેઠકો
 - એશિયા-પેસિફિક રાષ્ટ્રો: 13 બેઠકો
 - લેટિન અમેરિકન અને કેરેબિયન રાષ્ટ્રો: 8 બેઠકો
 - પશ્ચિમ યુરોપિયન અને અન્ય રાષ્ટ્રો: 7 બેઠકો
 - પૂર્વીય યુરોપિયન રાષ્ટ્રો: 6 બેઠકો
- કાઉન્સિલના સભ્યો ત્રણ વર્ષના સમયગાળા માટે સેવા આપે છે, જે સતત બે ટર્મમાં સેવા આપ્યા પછી તાત્કાલિક પુનઃચૂંટણી માટે લાયક બનતાં નથી.

UNGA-યુનાઈટેડ નેશન્સ જનરલ એસેમ્બલી

- તે યુનાઈટેડ નેશન્સનું મુખ્ય ઘટક અને સંચાલક મંડળ છે.
- યુનાઈટેડ નેશન્સના તમામ 193 સભ્યો UNGA માં પ્રતિનિધિત્વ કરે છે, આથી ઘણીવાર તેને "વિશ્વની સંસદ" એટલે કે "Parliament of the world" કહેવામાં આવે છે.
- દર વર્ષે સપ્ટેમ્બર માસમાં ન્યૂયોર્ક ખાતે આવેલા યુ.એન મુખ્યાલયમાં તેની બેઠક મળે છે, જોકે સમયની જરૂરિયાત મુજબ આ સમય બદલી પણ શકાય છે.
- UNGA નું નેતૃત્વ તેના પ્રમુખ કરે છે, જે એક વર્ષની મુદત માટે ચૂંટાય છે. વર્તમાન સમયે (એપ્રિલ 2022ની સ્થિતિએ) માલદીવના વિદેશમંત્રી અબ્દુલ્લા શાહિદ UNGA ના 76માં પ્રમુખ તરીકે કાર્યરત છે.

અમેરિકાના વોશિંગ્ટનમાં યોથો ભારત-યુ.એસ.એ 2+2 સંવાદ યોજાયો

- તાજેતરમાં ભારત અને યુ.એસ.એ વચ્ચે વ્યૂહાત્મક ભાગીદારીને વેગ આપવા માટે વોશિંગ્ટન ખાતે યોથો 2+2 મંત્રી સ્તરીય સંવાદ યોજાયો હતો.
- અમેરિકી પ્રમુખ જો બાઈડન સત્તા પર આવ્યા બાદ, આ સૌપ્રથમ ભારત-યુ.એસ.એ. 2+2 મંત્રી સ્તરીય સંવાદ હતો. જેની બેઠકમાં યુ.એસ.એ. ના રાષ્ટ્રપતિ જો બાઈડન પણ હાજર રહ્યા હતા, તથા ભારતના વડાપ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીએ વર્ચ્યુઅલી હાજરી આપી હતી.
- સંવાદ દરમિયાન ભારતીય પ્રતિનિધિમંડળનું નેતૃત્વ સંરક્ષણમંત્રી રાજનાથ સિંહ અને વિદેશમંત્રી સુબ્રમણ્યમ જયશંકરે કર્યું હતું, જ્યારે યુ.એસ.એ. તરફથી સેક્રેટરી ઓફ સ્ટેટ એન્ટોની બ્લિંકન અને ડિફેન્સ સેક્રેટરી લ્યોડ ઓસ્ટિન હાજર રહ્યા હતા.
- સંરક્ષણમંત્રી રાજનાથ સિંહે તેમના પ્રવાસના ભાગરૂપે હવાઈ ટાપુઓમાં આવેલા યુ.એસ. ઈન્ડો-પેસિફિક કમાન્ડ (INDOPACOM)ના મુખ્યાલયની મુલાકાત પણ લીધી હતી. જે યુ.એસ.ની સૌથી જૂની અને સૌથી મોટી લડાયક કમાન્ડ છે તથા ઈન્ડો-પેસિફિક વિસ્તારમાં અમેરિકન લશ્કરી પ્રવૃત્તિઓ માટે જવાબદાર છે.

મીટિંગના મુખ્ય મુદ્દાઓ

- ભારત અને યુ.એસ.એ દ્વારા અવકાશ ક્ષેત્રે વધુ સહકાર માટે દ્વિપક્ષીય અવકાશ પરિસ્થિતિલક્ષી જાગૃતિ વ્યવસ્થા (સ્પેસ સિચ્યુએશનલ અવેરનેસ એરેન્જમેન્ટ) પર હસ્તાક્ષર કરવામાં આવ્યા હતા.
- બંને દેશો એકબીજાની પ્રાથમિક સંરક્ષણ જરૂરિયાતોને વધુ ઝડપથી ટેકો આપી શકે તે માટે મિલિટરી સપ્લાય ચેઈન કોઓપરેશન હાથ ધરાયું છે, વળી યુ.એસ. એ દ્વારા ઈન્ડો-પેસિફિક વિસ્તારમાં સંરક્ષણ ઉદ્યોગના ટોચના પ્રદાતા તરીકે ભારત દેશને સમર્થન આપવાનું રજૂ કરાયું હતું.
- સંયુક્ત સાયબર તાલીમ અને કવાયતનું વિસ્તરણ કરવામાં આવ્યું હતું, તથા સંરક્ષણ આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ સંવાદ શરૂ કરવા માટે સંમતિ મળી હતી.
- યૂકેનમાં નાગરિકો પર થયેલી ફૂર હિંસાની સ્વતંત્ર તપાસ કરવાની વાતને બંને દેશો દ્વારા ભારપૂર્વક રજૂ કરવામાં આવી હતી તથા યૂકેનમાં ચાલી રહેલી કટોકટી પર સતત નજર રાખી, માનવતાવાદી સહાયતાના પ્રયાસો કરવાની બાબતમાં સમજણ ઊભી કરવામાં આવી હતી.
- ઉપરાંત યુ.એસ.એ. દ્વારા ડિસેમ્બર 2022 થી નવેમ્બર 2023 સુધી G20ની અધ્યક્ષતા કરનાર ભારત દેશને સંપૂર્ણ સમર્થન આપવાનું સૂચવ્યું હતું.

2+2 સંવાદ શું છે?

- 2+2 મંત્રીસ્તરીય સંવાદ એ બે દેશો વચ્ચે યોજાતી સર્વોચ્ચ-સ્તરની મીટિંગ છે. આ પ્રકારના સંવાદમાં જેતે દેશોના સંરક્ષણ અને વિદેશ મંત્રીઓ કે સચિવો એકબીજાને મળે છે.

ભારત અને 2+2 સંવાદો

- ભારત દ્વારા ચાર મુખ્ય વ્યૂહાત્મક ભાગીદારો સાથે 2+2 સંવાદ યોજાય છે, જેમાં યુ.એસ.એ, ઓસ્ટ્રેલિયા, જાપાન અને રશિયાનો સમાવેશ થાય છે.
- આ દેશોમાં રશિયા સિવાયના અન્ય ત્રણ દેશો ક્વાડ જૂથમાં રહેલા ભારતના સાથી દેશો છે તથા અમેરિકા સૌથી જૂનું અને સૌથી મહત્વપૂર્ણ 2+2 સંવાદ ભાગીદાર રાષ્ટ્ર છે.
- સપ્ટેમ્બર 2018 એટલે કે યુ.એસ રાષ્ટ્રપતિ ડોનાલ્ડ ટ્રમ્પના સમયગાળામાં નવી દિલ્હી ખાતે બંને દેશો વચ્ચે પ્રથમ 2+2 સંવાદ યોજાયો હતો, જે દરમિયાન ભારતના તત્કાલીન વિદેશમંત્રી સુષ્મા સ્વરાજ અને સંરક્ષણમંત્રી નિર્મલા સીતારામનએ તત્કાલીન અમેરિકી રાજ્ય સચિવ માર્ક પોમ્પિયો અને સંરક્ષણ સચિવ જેમ્સ મેટિસને મળ્યા હતા.
- સૌપ્રથમ ભારત-જાપાન 2+2 સંવાદ નવેમ્બર 2019 માં નવી દિલ્હી ખાતે યોજાયો હતો, જે દરમિયાન એસ. જયશંકર અને રાજનાથ સિંહ તથા તેમના જાપાની સમકક્ષ મોટેગી તોશિમિત્સુ અને સંરક્ષણ પ્રધાન કોનો તારો વચ્ચે મીટિંગ યોજાઈ હતી.
- ઓસ્ટ્રેલિયા સાથે પ્રારંભિક 2+2 સંવાદ સપ્ટેમ્બર 2021 માં યોજાયો હતો, જે દરમિયાન નવી દિલ્હી ખાતે એસ. જયશંકર અને રાજનાથ સિંહ ઓસ્ટ્રેલિયન મિનિસ્ટર્સ મેરિસ પેન અને પીટર ડટનને મળ્યા હતા.
- ડિસેમ્બર 2021 માં ભારત અને રશિયાનો પ્રથમ 2+2 સંવાદ યોજાયો હતો, જે દરમિયાન રશિયન વિદેશ પ્રધાન સેર્ગેઈ લવરોવ અને સંરક્ષણ પ્રધાન સેર્ગેઈ શોઈગુ ભારતની મુલાકાતે આવ્યા હતા.

ડૉ. મનોજ સોની સંઘ લોક સેવા આયોગ (UPSC)ના નવા અધ્યક્ષ

- તાજેતરમાં સંઘ લોક સેવા આયોગના સદસ્ય તરીકે સેવારત ડૉ. મનોજ સોનીની આયોગના 31મા અધ્યક્ષ તરીકે નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. તેમણે સંઘ લોક સેવા આયોગના અધ્યક્ષ તરીકે પ્રદિપ કુમાર જોશીનું સ્થાન લીધું છે.
- અગાઉ તેઓ ડો. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી (BAOU) અને મહારાજા સયાજીરાવ યુનિવર્સિટી(MSU) એમ બે યુનિવર્સિટીઓના વાઈસ ચાન્સેલર તરીકે સેવા આપી ચૂક્યા છે.
- તેઓ સંઘ લોક સેવા આયોગના 31મા અધ્યક્ષ બન્યા છે તથા તેમનો કાર્યકાળ 27 જૂન, 2023ના રોજ સમાપ્ત થશે.

ડૉ. મનોજ સોની

- તેમનો જન્મ 17 ફેબ્રુઆરી, 1965ના રોજ મુંબઈમાં થયો હતો, બાદમાં વર્ષ 1978માં તેઓ મુંબઈથી આણંદમાં સ્થાનાંતરિત થયા હતા.
- તેઓ ધોરણ 5માં અભ્યાસ કરતાં હતા ત્યારે તેમના પિતાનું અકાળે અવસાન થતાં પરિવારને ટેકો આપવા અને પોતાના શિક્ષણ માટે ભંડોળ પૂરું પાડવા માટે તેમણે મુંબઈના ભૂલેશ્વર વિસ્તારમાં અગરબત્તીઓ વેચવાનું શરૂ કર્યું હતું.
- તેઓ નાની ઉંમરથી આણંદ જિલ્લાના મોગરી ખાતે આવેલા સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયના "અનુપમ મિશન" સાથે સંકળાયેલા છે અને 10 જાન્યુઆરી, 2020ના રોજ તેમણે "નિષ્કર્મ કર્મયોગી" (નિઃસ્વાર્થ કાર્યકર) તરીકે દીક્ષા પ્રાપ્ત કરી હતી.
- તેમણે વલ્લભવિદ્યાનગરમાં આવેલી રાજરત્ન પી.ટી. પટેલ કોલેજમાં આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધો(IR) અને પોલિટિકલ સાયન્સના અભ્યાસ સાથે પોતાનું ભણતર પૂર્ણ કર્યું હતું.
- તેઓ આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધો અને પોલિટિકલ સાયન્સના નિષ્ણાત છે, તથા શીત યુદ્ધ પછી આંતરરાષ્ટ્રીય પ્રણાલીઓમાં થયેલા બદલાવ અને ભારત-યુ. એસ. સંબંધો પર "અંડરસ્ટેન્ડિંગ ધ ગ્લોબલ પોલિટિકલ અર્થક્રવેક" શીર્ષક હેઠળ એક પુસ્તક પણ લખ્યું છે.
- તેમણે એપ્રિલ 2005 થી એપ્રિલ 2008 દરમિયાન મહારાજા સયાજીરાવ યુનિવર્સિટી(MSU)ના વાઈસ ચાન્સેલર તરીકે અને 01 ઓગસ્ટ, 2009 થી 31 જુલાઈ, 2015 એમ સતત બે ટર્મ સુધી ડો. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી (BAOU)ના વાઈસ ચાન્સેલર તરીકે સેવા આપી હતી.
- માત્ર 40 વર્ષની વયે વડોદરાની મહારાજા સયાજીરાવ યુનિવર્સિટીમાં સેવા આપનાર ડૉ. મનોજ સોની ભારતના અત્યાર સુધીના સૌથી યુવા વાઈસ ચાન્સેલર બન્યા હતા.
- તેઓ વાઈસ-ચાન્સેલર તરીકે ફરજ બજાવતા હતા તે સમય સિવાયના વર્ષ 1991 થી 2016 વચ્ચેના સમયગાળામાં સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી, વલ્લભ વિદ્યાનગરમાં આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધો પર શિક્ષણ સેવા પણ પ્રદાન કરી છે.
- વર્ષ 2013માં લુઈસિયાના (યુ.એસ.એ.)ના મેયરે ડૉ. મનોજ સોનીને સમાજના વંચિત વર્ગોમાં આઈટી સાક્ષરતા દ્વારા સશક્તિકરણ કરવાના તેમના કાર્ય માટે "બેટન રૂજ શહેરના માનદ મેયર-પ્રમુખ" (Honorary Mayor-President of the City of Baton Rouge) વડે સન્માનિત કર્યા હતા.
- વર્ષ 2015 માં યુ.કે.ના લંડન ખાતે આવેલ ચાર્ટર્ડ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેનેજમેન્ટ એકાઉન્ટન્ટ્સ દ્વારા ડૉ. મનોજ સોનીને ડિસ્ટન્સ લર્નિંગ લીડરશિપ માટે વર્લ્ડ એજ્યુકેશન કોંગ્રેસ ગ્લોબલ એવોર્ડથી સન્માનિત કરવામાં આવ્યા હતા.
- આ સિવાય તેમણે અનેક ઉચ્ચ શિક્ષણ અને જાહેર વહીવટ સંસ્થાઓના બોર્ડ ઓફ ગવર્નર્સમાં સેવા આપી છે.
- ઉપરાંત તેઓ ગુજરાતમાં બિનઅનુદાનિત વ્યાવસાયિક સંસ્થાઓના ફી માળખાને નિયંત્રિત કરવા માટે ગુજરાત વિધાનસભાના અધિનિયમ દ્વારા રચાયેલી અર્ધ-ન્યાયિક સંસ્થાના સભ્ય પણ હતા.

સંઘ લોક સેવા આયોગ (UPSC)

- ભારતીય બંધારણના ભાગ 14માં અનુચ્છેદ 315 થી 323 હેઠળ સંઘ અને રાજ્યો માટે જાહેર સેવા આયોગ કે કમિશન સંબંધિત જોગવાઈઓ આપવામાં આવેલી છે.
- ભારતના રાષ્ટ્રપતિ દ્વારા ભારતીય બંધારણના અનુચ્છેદ 316 મુજબ સંઘ લોક સેવા આયોગના અધ્યક્ષ અને સભ્યોની નિયુક્તિ થાય છે.
- તેઓ છ વર્ષની મુદત માટે અથવા 65 વર્ષની ઉંમર સુધી હોદ્દો ધરાવે છે.
- આયોગના અધ્યક્ષ કે સદસ્ય બનવા માટેની ચોકસ સ જોગવાઈઓ બંધારણમાં આપવામાં આવેલી નથી, પરંતુ કમિશનના અડધા સભ્યો કેન્દ્રીય અથવા રાજ્ય સેવામાં ઓછામાં ઓછા 10 વર્ષનો અનુભવ ધરાવતા હોય તેવું સૂચવવામાં આવ્યું છે.
- ઉપરાંત કોઈ કારણસર આયોગના વર્તમાન અધ્યક્ષ પોતાની ફરજો નિભાવવા અસમર્થ હોય અથવા અધ્યક્ષનું પદ ખાલી પડ્યું હોય તો રાષ્ટ્રપતિ દ્વારા આયોગના સદસ્યો પૈકી કોઈ એક ને આયોગના અધ્યક્ષ તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવી શકે છે.

માળખું

- સામાન્ય રીતે સંઘ લોક સેવા આયોગમાં એક અધ્યક્ષ અને દસ સભ્યો હોય છે.
- યુનિયન પબ્લિક સર્વિસ કમિશન (મેમ્બર્સ) રેગ્યુલેશન્સ, 1969 દ્વારા કમિશનના અધ્યક્ષ અને સભ્યોની સેવાના નિયમો અને શરતો સંચાલિત થાય છે.

અધ્યક્ષ અને સભ્યોને પદ પરથી દૂર કરવા માટેની જોગવાઈઓ

- ભારતીય બંધારણના અનુચ્છેદ 317માં આપેલી પ્રક્રિયાને આધારે ભારતના રાષ્ટ્રપતિ તેમને પદ પરથી દૂર કરી શકે છે, જેમાં નીચે મુજબની જોગવાઈઓ આપવામાં આવેલી છે
- સભ્યો કોઈપણ સમયે તેમનું રાજીનામું ભારતના રાષ્ટ્રપતિને સોંપીને પદ ખાલી કરી શકે છે.
- જો કોઈ સભ્ય પર નાદારીનો આરોપ મૂકવામાં આવ્યો હોય, તેઓ પોતાના કાર્યાલયની ફરજોની બહાર કોઈપણ પગારવાળી નોકરીમાં રોકાયેલ હોય અથવા રાષ્ટ્રપતિના મતે કોઈ અધ્યક્ષ કે સભ્ય કોઈ બીમારીના કારણે હોદ્દા પર ફરજ બજાવવા માટે અયોગ્ય હોય તેવા કિસ્સાઓમાં રાષ્ટ્રપતિ તેમને પદ પરથી દૂર કરી શકે છે.
- ઉપરાંત ભારતના રાષ્ટ્રપતિ દ્વારા કમિશનના અધ્યક્ષ સહિત કોઈપણ સભ્યને ગેરવર્તણૂક (Misbehavior)ના આધારે પદ પરથી દૂર કરી શકાય છે. જો કે આવા કિસ્સામાં ભારતની સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા ગેરવર્તણૂકની તપાસ કરવામાં આવે છે, અને આ સંદર્ભે અદાલત દ્વારા રજૂ કરાતા કોઈ પણ નિર્ણયને માનવા રાષ્ટ્રપતિ બંધાયેલા હોય છે.

સંઘ લોક સેવા આયોગના કાર્યો

- ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ 320 હેઠળ સંઘ લોક સેવા આયોગ (UPSC) ના મુખ્ય કાર્યો નીચે મુજબ છે:
- સંઘની સેવાઓમાં નિમણૂક માટે વિવિધ પરીક્ષાઓ યોજવી.
- ઇન્ટરવ્યૂ દ્વારા પસંદગી કરીને સીધી ભરતી કરવી.
- પ્રમોશન કે ડેપ્યુટેશન પર જે તે વિભાગના અધિકારીઓની નિમણૂક કરવી.
- સરકાર હેઠળની વિવિધ સેવાઓ અને જગ્યાઓ માટે ભરતી નિયમોની રચના કે સુધારા કરવા.
- વિવિધ સિવિલ સર્વિસીસને લગતા શિસ્તના કેસો ધ્યાને લેવા.
- આયોગ સંબંધિત કોઈપણ બાબત વિશે રાષ્ટ્રપતિ દ્વારા સરકારને સીધી ભલામણ કરવી.
- વાર્ષિક ધોરણે પોતાના કાર્યનો અહેવાલ રાષ્ટ્રપતિને સોંપવો.

અહેવાલો

- સંઘ લોક સેવા આયોગ દર વર્ષે તેના કામનો અહેવાલ ભારતના રાષ્ટ્રપતિને સોંપે છે.
 - કમિશન દ્વારા કરવામાં આવેલી કોઈ ભલામણ કે સલાહના સ્વીકાર/અસ્વીકારના કારણો અંગેના મેમો સાથે રાષ્ટ્રપતિ દ્વારા આ અહેવાલ સંસદ સમક્ષ રજૂ કરાય છે.
 - ઉલ્લેખનીય છે કે સંઘ લોક સેવા આયોગ (UPSC) એ એક બંધારણીય સંસ્થા છે, જે નીચે આપેલી યાદી મુજબની વિવિધ પરીક્ષાઓ લેવા માટે અધિકૃત કેન્દ્રીય એજન્સી છે.
1. સિવિલ સર્વિસ પરીક્ષા
 2. ભારતીય વન સેવા પરીક્ષા
 3. ઈજનેરી સેવાઓની પરીક્ષા
 4. સંરક્ષણ સેવાઓની પરીક્ષા
 5. નેશનલ ડિકેન્સ એકેડેમી પરીક્ષા
 6. નેવલ એકેડેમી પરીક્ષા
 7. સંયુક્ત તબીબી સેવાઓની પરીક્ષા
 8. ભારતીય આર્થિક સેવા/ભારતીય આંકડાકીય સેવા પરીક્ષા
 9. સંયુક્ત ભૂસ્તરવિજ્ઞાની અને ભૂસ્તરશાસ્ત્રી પરીક્ષા
 10. કેન્દ્રીય સશસ્ત્ર પોલીસ દળોની (સહાયક કમાન્ડન્ટ) પરીક્ષા

ભારતના નવા વિદેશ સચિવ તરીકે વિનય મોહન ક્વાત્રાની નિમણૂક

- તાજેતરમાં ભારત સરકાર દ્વારા નેપાળમાં રાજદૂત તરીકે કાર્યરત વિનય મોહન ક્વાત્રાને નવા વિદેશ સચિવ તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા. વર્ષ 2020 થી તેઓ નેપાળમાં ભારતીય રાજદૂત તરીકે સેવા આપી રહ્યા હતા.
- તેમણે વિદેશ સચિવ હર્ષવર્ધન શ્રિંગલાની નિવૃત્તિ બાદ 34માં વિદેશ સચિવ તરીકે આ કાર્યભાર સંભાળ્યો છે. વિનય મોહન ક્વાત્રા 1988 બેચના ભારતીય વિદેશ સેવા (IFS) અધિકારી છે, જેઓ જુદા-જુદા અસાઇનમેન્ટની શ્રેણીમાં 32 વર્ષ કામ કરવાનો અનુભવ ધરાવે છે.

વિનય મોહન ક્વાત્રા

- તેઓ જિનીવામાં સ્થિત ગ્રેજ્યુએટ સ્કૂલ ઓફ ઇન્ટરનેશનલ સ્ટડીઝ માંથી આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધોના વિષયમાં ડિપ્લોમા ધરાવે છે.
- 1988 માં IFS માં જોડાયા પછી તેમણે ભારતના કાયમી મિશનનો હેઠળ સચિવ તરીકે વર્ષ 1993 સુધી સેવા આપી હતી જે દરમિયાન તેઓ માનવ અધિકાર પંચ અને સંયુક્ત રાષ્ટ્રોની એજન્સીઓ સાથે સંબંધિત કામ સંભાળતા હતા.
- તેમણે સંયુક્ત રાષ્ટ્ર સાથે કામ કરતા સમયે ડેસ્ક ઓફિસર તરીકે સેવા આપી હતી અને ઉઝબેકિસ્તાન તથા દક્ષિણ આફ્રિકામાં ઘણા રાજદ્વારી મિશનોમાં કામ કર્યું હતું.
- વર્ષ 2003 થી 2006 ની વચ્ચે તેમણે કાઉન્સિલર તરીકે સેવા આપી હતી અને બાદમાં તેમને ભારતના બીજિંગ દૂતાવાસમાં ડેપ્યુટી ચીફ ઓફ મિશન તરીકે બઢતી આપવામાં આવી હતી.
- બાદમાં તેમણે નેપાળમાં આવેલા SAARC સચિવાલયમાં વેપાર, નાણા અને અર્થતંત્રના વડા તરીકે દેશનું પ્રતિનિધિત્વ પણ કર્યું હતું.
- વર્ષ 2015-2017 સુધી તેમણે પ્રધાનમંત્રી કાર્યાલયમાં કામ કર્યું અને પછી વર્ષ 2017-2020 દરમિયાન ફ્રાન્સમાં ભારતના રાજદૂત તરીકે સેવા આપી હતી.

આંધ્રપ્રદેશના ભૂતપૂર્વ રાજ્યપાલ અને કેન્દ્રીય મંત્રી કુમુદબેન જોષીનું નિધન

- નવસારી જિલ્લાના ગણદેવી તાલુકામાં આવેલા ચાંગા ધનોરી ગામે રહેતા આંધ્રપ્રદેશ રાજ્યના ભૂતપૂર્વ રાજ્યપાલ તથા પૂર્વ કેન્દ્રીય મંત્રી કુમુદબેન જોષીનું તાજેતરમાં 88 વર્ષની વયે નિધન થયું છે.

કુમુદબેન જોષી

- 31 જાન્યુઆરી, 1934ના રોજ અમદાવાદના કઠવાડા ગામમાં જન્મેલા કુમુદબેન જોષીનું મૂળ વતન સુરત જિલ્લાના ઓલવાડ તાલુકાનું સરસ ગામ છે.
- તેમના પિતા મણિશંકર ભાઈ ખેતી સંભાળવા માટે ચાંગા ધનોરી આવ્યા હતા અને ત્યાં વસવાટ કર્યો હતો.
- તેઓએ રાજ્યસભાના સભ્ય તરીકેની જવાબદારી પણ સંભાળી હતી.
- આ સાથે જ તેઓ માહિતી પ્રસારણ મંત્રી તથા રાજ્યકક્ષાના આરોગ્ય

વિદેશ સચિવ

- વિદેશ સચિવ એ ભારતના ટોચના રાજદ્વારી વ્યક્તિ અને વિદેશ મંત્રાલયના વહીવટી વડા છે. સામાન્યતઃ ભારત સરકારના સચિવ રેન્કના ભારતીય વિદેશ સેવા અધિકારીની નિમણૂક વિદેશ સચિવ તરીકે થાય છે.
- ભારત સરકારના સેક્રેટરી રેન્કના અધિકારી તરીકે તેઓ "વિદેશી સેવા બોર્ડ"ના વડા હોય છે તથા રાષ્ટ્રપતિ, ઉપરાષ્ટ્રપતિ અને પ્રધાનમંત્રી બાદ ઈન્ડિયન ઓર્ડર ઓફ પ્રેસીડેન્સમાં 23મા ક્રમે આવે છે.

વિદેશ સચિવના કાર્યો

- તેઓ વિદેશ મંત્રાલયના વહીવટી વડા તરીકે કાર્ય કરે છે.
- તેઓ નીતિ ઘડતર અને વહીવટી બાબતોના તમામ પાસાઓ પર વિદેશમંત્રીના મુખ્ય સલાહકાર તરીકે કામ કરે છે.
- સંસદની જાહેર હિસાબ સમિતિ સમક્ષ સમય આવ્યે વિદેશ મંત્રાલયનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે.
- તેઓ કેબિનેટની નિમણૂક સમિતિમાં સેક્રેટરી, એડિશનલ સેક્રેટરી અને જોઈન્ટ સેક્રેટરીના રેન્ક ધરાવતા વિદેશ મંત્રાલય હેઠળના અધિકારીઓની પોસ્ટિંગની ભલામણ કરે છે.

મંત્રી પણ બન્યા હતા.

- 26 નવેમ્બર, 1985 થી 7 ફેબ્રુઆરી, 1990 દરમિયાન તેઓએ આંધ્રપ્રદેશના રાજ્યપાલ તરીકેની સેવાઓ સંભાળી હતી.
- આંધ્રપ્રદેશમાં 'જોગીની પ્રથા' નાબૂદ કરવામાં તેમનો મહત્વનો ફાળો રહ્યો છે. તેઓએ ખાદી ગ્રામોદ્યોગના ચેરમેન તરીકે પણ સેવાઓ આપી હતી.

મનોજ પાંડેની ભારતીય લશ્કરના નવા ચીફ ઓફ આર્મી સ્ટાફ તરીકે નિમણૂક

- તાજેતરમાં ભારત સરકાર દ્વારા લેફ્ટનન્ટ જનરલ મનોજ ચંદ્રશેખર પાંડેની દેશના 29મા ચીફ ઓફ આર્મી સ્ટાફ (COAS) તરીકે નિમણૂક કરવામાં આવી હતી, આ સાથે જ તેઓ આર્મી સ્ટાફના વડા બનનાર પ્રથમ એન્જિનીયર બન્યા છે.
- લેફ્ટનન્ટ જનરલ મનોજ પાંડે 1 ફેબ્રુઆરી, 2022 થી આર્મી સ્ટાફના વાઇસ ચીફ તરીકે સેવા આપી રહ્યા હતા, બાદમાં તેમણે 1 મે, 2022 ના રોજ દેશના 29મા ચીફ ઓફ આર્મી સ્ટાફ તરીકે જનરલ મનોજ મુકુંદ નરવણેનું સ્થાન લીધું હતું.
- ઉલ્લેખનીય છે કે આર્મી ચીફનો કાર્યકાળ ત્રણ વર્ષ અથવા 62 વર્ષની ઉંમર એ બેમાંથી જે વહેલું પૂર્ણ થાય તે હોય છે.

લેફ્ટનન્ટ જનરલ મનોજ ચંદ્રશેખર પાંડે

- તેઓ ઈન્ડિયન મિલિટરી એકેડમી (IMA), દેહરાદૂન અને નેશનલ ડિફેન્સ એકેડેમી (NDA), ખડકવાસલાના ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થી છે.
- વર્ષ 1982 માં ઈન્ડિયન મિલિટરી એકેડમીમાંથી પાસ થયા બાદ તેઓને બોમ્બે સેપર્સમાં કમિશન કરવામાં આવ્યા હતા.
- ડિસેમ્બર 2001માં સંસદ પર થયેલા હુમલા બાદ, જમ્મુ અને કાશ્મીરની સાથે પશ્ચિમ સરહદે આવેલ લાઇન ઓફ કંટ્રોલ- પલ્લનવાલા સેક્ટર ખાતે મોટા પાયે સૈનિકો અને શસ્ત્રો એકત્રિત કરવા માટે "ઓપરેશન પરાક્રમ" શરૂ કરવામાં આવ્યું હતું જેમાં લેફ્ટનન્ટ જનરલ પાંડેએ 117 એન્જિનીયર રેજિમેન્ટનું નેતૃત્વ કર્યું હતું.
- જૂન 2020 થી મે 2021 સુધી તેમણે આંદામાન અને નિકોબાર કમાન્ડના 15મા કમાન્ડર-ઇન-ચીફ તરીકે સેવા આપી હતી.
- બાદમાં 1 જૂન, 2021ના રોજ ઈસ્ટર્ન કમાન્ડના જનરલ ઓફિસર કમાન્ડિંગ-ઇન-ચીફ તરીકે કાર્યભાર સંભાળ્યો હતો.
- આમ, લેફ્ટનન્ટ જનરલ પાંડેએ પોતાની 39 વર્ષની લશ્કરી કારકિર્દી દરમિયાન તમામ પ્રકારના ભૂ-પ્રદેશોમાં બળવાખોર વિરોધી (Counter-insurgency) અને પરંપરાગત ઓપરેશન્સમાં પ્રતિષ્ઠિત કમાન્ડ અને સ્ટાફ અસાઇનમેન્ટ્સ પર ફરજ બજાવી હતી.
- નોંધનીય છે કે હાલમાં (એપ્રિલ 2022ની સ્થિતિએ) ત્રણેય ભારતીય સંરક્ષણ દળોના વડાઓ નેશનલ ડિફેન્સ એકેડમીની 61મી બેચના સદસ્યો છે. કારણકે લેફ્ટનન્ટ જનરલ મનોજ પાંડેની સાથે ભારતીય નૌકાદળના વડા એડમિરલ હરિ કુમાર અને ભારતીય એર ચીફ માર્શ

એવોર્ડ્સ

- લેફ્ટનન્ટ જનરલ મનોજ ચંદ્રશેખર પાંડેને નીચે મુજબના પ્રતિષ્ઠિત પુરસ્કારોથી નવાજવામાં આવ્યા છે:
 - વિશિષ્ટ સેવા મેડલ
 - અતિ વિશિષ્ટ સેવા મેડલ
 - પરમ વિશિષ્ટ સેવા મેડલ
 - ચીફ ઓફ આર્મી સ્ટાફ કમાન્ડેશન
 - જનરલ ઓફિસર કમાન્ડિંગ-ઇન-ચીફ (બે વખત)

ભારતીય સેના વિશે

- હેડક્વાર્ટર: ઇન્ડિગ્રેટેડ ડિફેન્સ હેડક્વાર્ટર, સંરક્ષણ મંત્રાલય, નવી દિલ્હી
- કમાન્ડર-ઇન-ચીફ: રાષ્ટ્રપતિ રામ નાથ કોવિંદ
- ડિસેમ્બર 2021 માં હેલિકોપ્ટર દુર્ઘટનામાં દેશના પ્રથમ CDS જનરલ બિપિન રાવતના અકાળે અવસાનને કારણે ચીફ ઓફ ડિફેન્સ સ્ટાફનું પદ હાલમાં (એપ્રિલ 2022ની સ્થિતિએ) ખાલી પડેલું છે.

સર ડેવિડ એટનબરોને UNEPનો ચેમ્પિયન્સ ઓફ ધી યર એવોર્ડ એનાયત કરાયો

- ચેમ્પિયન ઓફ ધી અર્થ એવોર્ડ 2021ની લાઇફ ટાઇમ એચિવમેન્ટ કેટેગરીમાં સર ડેવિડ એટનબરોની પસંદગી યુનાઇટેડ નેશન્સ એનવાયર્નમેન્ટ પ્રોગ્રામ દ્વારા કરવામાં આવી છે.
- પ્રકૃતિનું સંરક્ષણ, સંશોધન, દસ્તાવેજીકરણ ઉત્તમ યોગદાન માટે તેમને આ એવોર્ડ અપાયો છે.
- ચેમ્પિયન્સ ઓફ ધી યર એવોર્ડ યુનાઇટેડ નેશન્સનો સર્વોચ્ચ પર્યાવરણીય એવોર્ડ છે.
- ભારતમાંથી સિંગલ યુઝ પ્લાસ્ટિકને 2022 સુધીમાં નાથવાના પ્રયાસરૂપે પ્રધાનમંત્રી નરેન્દ્રમોદીને ચેમ્પિયન્સ ઓફ ધી યર એવોર્ડ એનાયત થયો હતો.

ભારતના પાંચ રાજ્યોમાં નવા મુખ્યમંત્રીઓની શપથવિધિ

- તાજેતરમાં ભારતના પાંચ રાજ્યો ઉત્તરપ્રદેશ, પંજાબ, મણિપુર, ઉત્તરાખંડ અને ગોવામાં વિધાનસભાની ચૂંટણીઓનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.
- આના અંતર્ગત વિવિધ રાજ્યોમાં નવા મુખ્યમંત્રીઓની શપથવિધિનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.

વિવિધ 5 રાજ્યોના નવા મુખ્યમંત્રીઓ

રાજ્ય	મુખ્યમંત્રી	રાજ્યપાલ
ઉત્તરપ્રદેશ	યોગી આદિત્યનાથ	આનંદીબેન પટેલ
ગોવા	પ્રમોદ સાવંત	પી.એસ.શ્રીધરન પિલ્લઈ
મણિપુર	એન. બિરેનસિંહ	લા. ગણેશન
ઉત્તરાખંડ	પુષ્કરસિંહ ધામી	લેફ્ટનન્ટ જનરલ ગુરમિતસિંહ
પંજાબ	ભગવંત માન	બનવારીલાલ પુરોહિત

વિશેષ : યોગી આદિત્યનાથે ઉત્તરપ્રદેશના 38મા મુખ્યમંત્રી તરીકે શપથ લીધા છે.

મુખ્યમંત્રી વિશે કેટલીક બંધારણીય જોગવાઈઓ

- રાજ્યપાલની બધી સત્તાનો ઉપયોગ મુખ્યમંત્રી કરતા હોય છે. આથી મુખ્યમંત્રી રાજ્યની કારોબારીના વાસ્તવિક વડા છે.

નિમણૂક (Appointment)

- ભારતીય બંધારણના અનુચ્છેદ-164 અંતર્ગત રાજ્યપાલ મુખ્યમંત્રીની નિમણૂક કરતા હોય છે.
- જો વિધાનસભાના કોઈપણ પક્ષને સ્પષ્ટ બહુમતી ન મળે તો રાજ્યપાલ તેમના સ્વવિવેકથી સૌથી મોટા રાજકીય પક્ષ કે સંગઠનના નેતાની મુખ્યમંત્રી તરીકે નિમણૂક કરી શકે છે જેમને એક મહિનામાં વિધાનસભામાં બહુમતી સાબિત કરવાની હોય છે.
- જો કોઈ વ્યક્તિ વિધાનસભા કે વિધાન પરિષદનો સભ્ય ન હોય તો પણ તેની મુખ્યમંત્રી પદ પર નિમણૂક કરી શકાય છે, પરંતુ તેણે 6 મહિનામાં વિધાનસભા કે વિધાન પરિષદમાં સભ્ય બનવું ફરજિયાત છે, નહિતર તેણે મુખ્યમંત્રી પદ ગુમાવવું પડે છે.

લાયકાત (Qualification)

- મુખ્યમંત્રી બનવા માટે ઓછામાં ઓછી ઉંમર 25 વર્ષ હોવી જરૂરી છે.
- તેઓ વિધાનસભા કે વિધાન પરિષદ બંનેમાંથી કોઈપણ એક ગૃહના સભ્ય હોવા જરૂરી છે.

કાર્યકાળ (Duration)

- બંધારણમાં મુખ્યમંત્રીનો કાર્યકાળ નિશ્ચિત કરવામાં આવ્યો નથી. પરંતુ સામાન્ય રીતે તેનો કાર્યકાળ પાંચ વર્ષનો હોય છે.

- જો મુખ્યમંત્રી વિધાનસભામાં વિશ્વાસ મત ગુમાવે તો તેમને રાજીનામું આપવું પડે છે અથવા રાજ્યપાલ તેમને હોદ્દા પરથી દૂર કરી શકે છે.

શપથ (Oath)

- રાજ્યપાલ મુખ્યમંત્રીને શપથ લેવડાવે છે.

પગાર - ભથ્થાં (Emolument)

- મુખ્યમંત્રીના પગાર-ભથ્થાં રાજ્યની સંચિત નિધિમાંથી આપવામાં આવે છે, જે રાજ્યના વિધાનમંડળ દ્વારા નક્કી કરવામાં આવે છે.

NATO એ જેન્સ સ્ટોલનબર્ગનો સેક્રેટરી જનરલ તરીકેનો કાર્યકાળ 2023 સુધી લંબાવ્યો

- નોર્થ એટલાન્ટિક ટ્રીટી ઓર્ગનાઇઝેશન એ તેના સેક્રેટરી જનરલ જેન્સ સ્ટોલનબર્ગનો કાર્યકાળ એક વર્ષ વધારીને 30 સપ્ટેમ્બર, 2023 સુધી કર્યો છે.
- સોવિયત યુનિયન સામે સામુહિક સુરક્ષા પૂરી પાડવાના હેતુથી અમેરિકા, કેનેડા અને યુરોપીય યુનિયન (EU) એ 1949 માં ઉત્તર એટલાન્ટિક સંધિ (વોશિંગ્ટન સંધિ) દ્વારા NATO ની સ્થાપના હતી.

NATO વિશે

- સ્થાપના વર્ષ :** 4 એપ્રિલ, 1949
- સભ્ય :** 30
- મુખ્યમથક :** બ્રસેલ્સ, બેલ્જિયમ
- છેલ્લે ઉત્તર મેસેડોનિયા NATO સંગઠનમાં જોડાયેલ દેશ છે. ભારત NATO નો સભ્ય દેશ નથી.

UNHRC એ ઇયાન ફાયને પ્રથમ ક્લાઇમેટ ચેન્જ એક્ષેટ્રી તરીકે નિયુક્ત કર્યા

- સંયુક્ત રાષ્ટ્ર માનવ અધિકાર પરિષદ (UNHRC) ના 49માં સત્રના ભાગરૂપે તુવાલુના વાટાઘાટાકાર ડૉ. ઇયાન ફાયની યુનાઇટેડ નેશન્સ દ્વારા ક્લાઇમેટ ચેન્જના સંદર્ભમાં માનવઅધિકારોના પ્રચાર અને સંરક્ષણ પરના સ્પેશિયલ રિપોર્ટર તરીકે નિમણૂક કરી છે.
- ડૉ. ઇયાન ફાય માનવ અધિકાર અને આબોહવા પરિવર્તન માટે વિશ્વના પ્રથમ સ્વતંત્ર નિષ્ણાત છે. તેમની નિમણૂક 3 વર્ષના સમયગાળા માટે કરવામાં આવી છે.
- તેઓ વિશ્વમાં આબોહવા પરિવર્તનથી થતી અસરો અને તેને અટકાવવાના ક્ષેત્રમાં વ્યાપક સલાહસૂચન આપશે.
- જિનીવા સ્થિત UNHRC દ્વારા આ પદને વર્ષ 2021 માં માન્યતા આપવામાં આવી હતી.
- ડૉ. ઇયાન ફાયએ પેસિફિક ટાપુઓ માટે આબોહવા વાટાઘાટાકાર (ક્લાઇમેટ નેગોશિએટર) તરીકે યુનાઇટેડ નેશન્સ ફ્રેમવર્ક કન્વેન્શન ઓન ક્લાઇમેટ ચેન્જ (UNFCCC) માં સેવા આપી છે. તેઓ ઓસ્ટ્રેલિયા અને તુવાલુ બંને દેશોની નાગરિકતા ધરાવે છે.

ILOના નવા ડિરેક્ટર જનરલ તરીકે ગિલ્બર્ટ હોંગબોની નિમણૂક

- તાજેતરમાં ઈન્ટરનેશનલ લેબર ઓર્ગેનાઇઝેશન (ILO)ના નિયામક મંડળ દ્વારા પશ્ચિમ આફ્રિકામાં આવેલા ટોગો દેશના ગિલ્બર્ટ એફ. હોંગબોને સંસ્થાના 11મા ડિરેક્ટર-જનરલ તરીકે ચૂંટી કઢાયા હતા. જેઓ ઓક્ટોબર 2022માં પોતાનો કાર્યભાર સંભાળશે, આ સાથે જ તેઓ ILOના ડાયરેક્ટર જનરલનું ૫૬ સંભાળનાર પ્રથમ આફ્રિકન વ્યક્તિ બનશે.
- તેઓ હાલમાં ઈન્ટરનેશનલ ફંડ ફોર એગ્રીકલ્ચર ડેવલપમેન્ટ (IFAD)ના પ્રમુખ તરીકે ફરજ બજાવી રહ્યા છે.
- તેમનો નવા ડાયરેક્ટર-જનરલ તરીકેનો પાંચ વર્ષનો કાર્યકાળ 1 ઓક્ટોબર, 2022થી શરૂ થશે.
- વર્તમાન ડિરેક્ટર-જનરલ, યુનાઇટેડ કિંગડમના ગાય રાયડર વર્ષ 2012થી આ પદ સંભાળી રહ્યા છે.

ઈન્ટરનેશનલ લેબર ઓર્ગેનાઇઝેશન (ILO)

- પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધ પછી વર્ષ 1919માં વર્સેલ્સની સંધિ હેઠળ લીગ ઓફ નેશન્સની એક એજન્સી તરીકે આંતરરાષ્ટ્રીય શ્રમ સંગઠનની સ્થાપના કરાઈ હતી.
- વર્ષ 1946માં તેને સંયુક્ત રાષ્ટ્ર (UN)ની પ્રથમ વિશિષ્ટ એજન્સી જાહેર કરાઈ હતી.
- હાલમાં (એપ્રિલ 2022) ILOમાં 187 સભ્યો છે તથા ભારત દેશ તેનું સ્થાપક સભ્ય રાષ્ટ્ર છે.

ILO ના ત્રણ અંગો છે:

- ઈન્ટરનેશનલ લેબર કોન્ફરન્સ: તે ILOની એક સામાન્ય સભા છે જે દર વર્ષે જૂન મહિનામાં મળે છે.
- ગવર્નિંગ બોડી: તે ILOની કારોબારી સમિતિ છે, જે માર્ચ, જૂન અને નવેમ્બર એમ વર્ષમાં ત્રણ વખત મળે છે.
- ઈન્ટરનેશનલ લેબર હેડક્વાર્ટર : જીનીવા, સ્વિટ્ઝર્લેન્ડ

ILO ના કાર્યો

- આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરે વિવિધ સામાજિક અને મજૂર સમસ્યાઓના નિરાકરણ માટે સંકલિત નીતિઓ તથા કાર્યક્રમોનું નિર્માણ કરવું.
- ઈન્ટરનેશનલ લેબર સ્ટાન્ડર્ડને અપનાવવા અને તેના અમલીકરણ પર નિયંત્રણ લાવવા, આંતરરાષ્ટ્રીય સંમેલનો યોજવા તથા ભલામણો કરવી.
- કામ કરવાનો અધિકાર, સંગઠનની સ્વતંત્રતા, સામૂહિક વાટાઘાટો, ફરજિયાત મજૂરી સામે રક્ષણ, ભેદભાવ સામે રક્ષણ વગેરે જેવા માનવ અધિકારોનું રક્ષણ કરવું.

જાણવા જેવું

ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી

- ભારતના સ્વાતંત્ર્ય પછી કેન્દ્ર અને રાજ્યોના વિવિધ ક્ષેત્રોના વિકાસ માટે પંચવર્ષીય યોજનાઓ કરવામાં આવી તેમાં કેન્દ્ર અને વિવિધ રાજ્યોના ભાષા અને તેના સાહિત્યના વિકાસ માટેની યોજનાઓ પણ તૈયાર કરવામાં આવી.
- અંગ્રેજી, હિન્દી વગેરે ભાષાઓ માટે જવાહરલાલ નહેરુના પ્રમુખસ્થાને કેન્દ્રની સાહિત્ય અકાદમીની સ્થાપના થઈ અને બીજા રાજ્યોમાં ભાષા નિયામક કચેરીની સ્થાપના કરી. રાજ્યોની સંબંધિત ભાષાઓના વિકાસ યોજનાના અમલીકરણ માટે ગુજરાતમાં ભાષા નિયામક કચેરી દ્વારા અને લઘુમતી ભાષા તરીકે સિંધી અને ઉર્દૂ તથા ગુજરાતમાં વસતા અન્ય ભારતીય ભાષાઓના બોલનારાઓ માટેની યોજના કરવામાં આવી અને ઉચ્ચ શિક્ષણ દ્વારા સંસ્કૃત ભાષાના વિકાસની પણ યોજના હાથ ધરાઈ. રાજસ્થાન અને બીજા રાજ્યોમાં સાહિત્ય અકાદમીની સ્થાપના થઈ એ રાહે ઈ.સ.1982 માં ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમીની સ્થાપના કરવામાં આવી અને ગુજરાતી, સંસ્કૃત, સિંધી, ઉર્દૂ વગેરે ભાષાની કામગીરી સોંપવામાં આવી. તેના પ્રથમ પ્રમુખ મોહમ્મદ માંકડ અને મહામાત્ર ડૉ.હસુ યાજ્ઞિક બન્યા. વિવિધ ભાષાઓની બાવન જેટલી યોજનાઓ અમલમાં મુકાઈ અને તે પછી 1995 થી ગુજરાતી ઉપરાંત સંસ્કૃત, સિંધી, ઉર્દૂ ભાષાઓની પણ સ્વતંત્ર સ્વાયત અકાદમી રચાઈ.
- ગુજરાતી સાહિત્યના સર્વાંગી વિકાસ માટે ગુજરાત સરકારે આ અકાદમીની રચના કરી છે. બહેતરીન ગુણવત્તા ધરાવતાં પુસ્તકોને આ અકાદમી ઈનામ આપે છે, જેમાં શ્રેષ્ઠ સર્જકને 11,000 રૂ. રોકડા પ્રાપ્ત થાય છે. અકાદમી 'શબ્દસૃષ્ટિ' નામનું સાહિત્યિક સામયિક પ્રગટ કરે છે. અકાદમી તાજેતરમાં 'ગુજરાતી સાહિત્યકાર પરિષદ કોશ' પ્રગટ કર્યો છે. 'શબ્દસૃષ્ટિ' નામનું સાહિત્યિક સામયિક પણ તેઓ નિયમિત પ્રગટ કરે છે.
- જાણીતા ચિત્રકાર વી.રામાનુજ સંસ્થા પ્રતીકમાં પુસ્તક અને સરસ્વતીના વાહન મયુરના પ્રતીકોનો ઉપયોગ ગુજરાતના પ્રથમ અક્ષરમાં સમાવી પ્રતીકાત્મક રીતે કરેલો છે. અહીં વિદ્યાદેવી સરસ્વતીનું વાહન, વિદ્યાનું મુખ્ય સાધન ગ્રંથ અને ગુજરાત એ ત્રણેનો સુબોધ સમનવય આ પ્રતીકમાં છે. કરેલો છે. અહીં વિદ્યાદેવી સરસ્વતીનું વાહન, વિદ્યાનું મુખ્ય સાધન ગ્રંથ અને ગુજરાત એ ત્રણેનો સુબોધ સમનવય આ પ્રતીકમાં છે.

26 માર્ચ : અર્થ અવર (Earth Hour)

- આબોહવા પરિવર્તન સામેની લડાઈ અને વધુ સારા ગ્રહના નિર્માણ માટે પ્રતિબદ્ધતા દર્શાવવા માટે વિશ્વભરમાં દર વર્ષે માર્ચ મહિનાના છેલ્લા શનિવારે 'અર્થ અવર' (Earth Hour) ની ઉજવણી કરવામાં આવે છે.
- આમ, આ વર્ષે આ દિવસની ઉજવણી 26 માર્ચ, 2022ના રોજ કરવામાં આવી હતી.
- આ દિવસની દર વર્ષે ઉજવણી 'વર્લ્ડ વાઈડ ફંડ ફોર નેચર' (WWF) દ્વારા કરવામાં આવે છે.
- વર્ષ 2022માં આ દિવસની 15મી વખત ઉજવણી કરવામાં આવી હતી.
- 'અર્થ અવર 2022' ની થીમ – 'Shape our Future' છે.

પૃષ્ઠભૂમિ

- 'પૃથ્વી કલાક' (Earth Hour) એ પર્યાવરણ માટે વિશ્વની સૌથી મોટી ગ્રાસરૂટ ચળવળ છે જેનો હેતુ લોકો અને ગ્રહ બંને માટે એકતા દર્શાવવા વિશ્વભરના લાખો લોકોને એક કરવાનો છે.
- આ ચળવળ અંતર્ગત લોકોને રાત્રે એક કલાક એટલે કે 8:30 થી 9:30 દરમિયાન લાઈટ બંધ કરવા અંગે પ્રોત્સાહિત કરવામાં આવે છે.
- સૌ પ્રથમ વખત અર્થ અવરની ઉજવણી 31 માર્ચ, 2007 ના રોજ ઓસ્ટ્રેલિયાના સિડની ખાતે કરવામાં આવી હતી.
- હાલમાં વિશ્વભરના 190થી વધારે દેશો દ્વારા અર્થ અવરને પ્રોત્સાહન આપવામાં આવે છે.
- ભારતમાં પ્રથમ વખત અર્થ અવરની ઉજવણી વર્ષ 2009 માં કરવામાં આવી હતી.

વિશેષ : અર્થ અવર ઈન્ડિયા માટે અભિનેતા આમિરખાન પ્રથમ બ્રાન્ડ એમ્બેસેડર હતા.

'અર્થ અવર ઈન્ડિયા' એન્થેમ જાહેર

- વર્લ્ડ વાઈડ ફંડ – ઈન્ડિયા (WWF) દ્વારા એન્થેમ જાહેર કરવામાં આવ્યું છે. જેની રચના શાંતનુ મોઈત્રા દ્વારા કરવામાં આવી છે તેમજ તેને મોહિત ચૌહાણ દ્વારા ગાવામાં આવ્યું છે. આ એન્થેમ ભારતના લોકોને તાકીદે આબોહવા પગલાં લેવા વિનંતી કરે છે.

વર્લ્ડ વાઈડ ફંડ ફોર નેચર (WWF)

- સ્થાપના :** 1961
- વડુંમથક :** ગ્લેન્ડ (સ્વિટ્ઝર્લેન્ડ)
- અધ્યક્ષ & CEO :** કાર્ટર રોબર્ટ્સ

31 માર્ચ: વિશ્વ બેકઅપ દિવસ (World Backup Day)

- 'વિશ્વ બેકઅપ દિવસ' (World Backup Day) ની ઉજવણી દર વર્ષે 31 માર્ચના રોજ કરવામાં આવે છે.
- ઝડપી વિકાસની સાથે લોકો ટેકનોલોજી પર વધુ નિર્ભર બન્યા છે આથી તેમના કીમતી ડિજિટલ દસ્તાવેજોને સુરક્ષિત રાખવા માટે આ દિવસ સમર્પિત છે.

7 એપ્રિલ:- વિશ્વ આરોગ્ય દિવસ (World Health Day)

- વિશ્વ આરોગ્ય સંસ્થા (World Health Organization-WHO) દ્વારા દર વર્ષે 7 એપ્રિલે આરોગ્ય પ્રત્યે લોકોની જાગૃકતા વધારવા 'વિશ્વ આરોગ્ય દિવસ' (World Health Day) ઉજવવામાં આવે છે.

- 7 એપ્રિલ, 1948 ના રોજ વિશ્વ આરોગ્ય સંસ્થા (WHO) ની સ્થાપના કરવામાં આવી હતી. જેને ચિહ્નિત કરવા માટે આ દિવસની ઉજવણી 7 એપ્રિલે કરવામાં આવે છે.
- વર્ષ 2022ના 'વિશ્વ આરોગ્ય દિવસ' ની થીમ – 'Our Planet, Our Health' (આપણો ગ્રહ, આપણું સ્વાસ્થ્ય) છે.

પૃષ્ઠભૂમિ

- વિશ્વ આરોગ્ય સંસ્થા (WHO) દ્વારા વર્ષ 1948 માં વર્લ્ડ હેલ્થ એસેમ્બલીનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. જેમાં 'વિશ્વ આરોગ્ય દિવસ' ની ઉજવણી કરવા અંગે પહેલ કરવામાં આવી હતી.
- આ અંતર્ગત સૌ પ્રથમ વખત 'વિશ્વ આરોગ્ય દિવસ' ની ઉજવણી 7 એપ્રિલ, 1950 ના રોજ કરવામાં આવી હતી.

વિશેષ : WHO ના અંદાજ મુજબ વિશ્વભરમાં દર વર્ષે 13 મિલિયનથી વધુ લોકોના મૃત્યુ પર્યાવરણીય કારણોને લીધે થાય છે.

વર્લ્ડ હેલ્થ ઓર્ગેનાઇઝેશન (WHO)

- વિશ્વ આરોગ્ય સંસ્થા (WHO) એ આંતરરાષ્ટ્રીય જાહેર આરોગ્ય માટે જવાબદાર સંયુક્ત રાષ્ટ્રની એક વિશિષ્ટ એજન્સી છે.
- સ્થાપના :** 7 એપ્રિલ, 1948
- વડુંમથક :** જિનીવા, સ્વિટ્ઝર્લેન્ડ
- ડિરેક્ટર જનરલ :** ટેડ્રોસ અધાનોમ (ઇથિયોપિયા) (7 એપ્રિલ, 2022ની સ્થિતિએ)
- પૈતૃક સંસ્થા (Parent Organization) :** યુનાઈટેડ નેશન્સ ઇકોનોમિક એન્ડ સોશિયલ ડાઉન્સિલ

1 થી 7 એપ્રિલ : અંધત્વ નિવારણ સપ્તાહ (Prevention of Blindness Week)

- આંખોની સંભાળ તેમજ અંધત્વ અંગે જાગૃક્તા ફેલાવવા માટે કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા દર વર્ષે 1 એપ્રિલ થી 7 એપ્રિલ દરમિયાન 'અંધત્વ નિવારણ સપ્તાહ' (Prevention of Blindness Week) નું આયોજન કરવામાં આવે છે.

- આ સપ્તાહની ઉજવણીનો મુખ્ય ઉદ્દેશ લોકોને આંખોની વિવિધ ઈજાઓ, દૃષ્ટની ક્ષતિઓ, તેમના નિવારણ, ઉપચાર અને સારવાર વિશે શિક્ષિત કરવાનો છે.
- આ સપ્તાહની સમગ્ર ભારતમાં ઉજવણી 'નેશનલ સોસાયટી ફોર ધ પ્રિવેન્શન ઓફ બ્લાઇન્ડનેસ, ઈન્ડિયા' (NSPB-I) દ્વારા કરવામાં આવે છે.

નેશનલ પ્રોગ્રામ ફોર કંટ્રોલ ઓફ બ્લાઇન્ડનેસ

- અંધત્વ નિયંત્રણ માટે રાષ્ટ્રીય કાર્યક્રમ (National Programme for Control of Blindness) ની શરૂઆત કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા વર્ષ 1976 માં કરવામાં આવી હતી.
- 100 % કેન્દ્ર પુરસ્કૃત આ યોજનાનો હેતુ અંધત્વના વ્યાપને 1.4 % થી ઘટાડી 0.3 % કરવાનો છે.
- વર્ષ 2001-02 ના સર્વેક્ષણ મુજબ અંધત્વનો વ્યાપ 1.1 % હોવાનો અંદાજ હતો.
- વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ તેમજ અભિયાનોના માધ્યમથી વર્ષ 2020 સુધીમાં અંધત્વના વ્યાપને 0.3 % સુધી ઘટાડવાનો લક્ષ્ય કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા આ કાર્યક્રમના માધ્યમથી નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યો હતો.

નેશનલ સોસાયટી ફોર ધ પ્રિવેન્શન ઓફ બ્લાઇન્ડનેસ

- નેશનલ સોસાયટી ફોર ધ પ્રિવેન્શન ઓફ બ્લાઇન્ડનેસ ઈન્ડિયાની રચના વર્ષ 1959 ના નેશનલ એસોસિએશન ફોર ધ બ્લાઇન્ડના ઠરાવના આધારે કરવામાં આવી હતી.
- તેની નોંધણી 24 ઓગસ્ટ, 1960 ના રોજ સોસાયટીઝ રજિસ્ટ્રેશન એક્ટ, 1860 હેઠળ કરવામાં આવી હતી.
- તેના પ્રથમ અધ્યક્ષ તરીકે કેન્દ્ર સરકારના તત્કાલીન આરોગ્યમંત્રી રાજકુમારી અમૃત કૌર ચૂંટાયા હતા.

1 એપ્રિલ : 'ઓડિશા રાજ્ય દિવસ' અથવા 'ઉત્કલ દિવસ'

- 'ઉત્કલ દિવસ' અથવા 'ઓડિશા દિવસ' ની ઉજવણી દર વર્ષે 1 એપ્રિલના રોજ કરવામાં આવે છે.
- 1 એપ્રિલ, 1936 ના રોજ ભાષાના આધારે બિહારમાંથી એક અલગ પ્રાંત તરીકે તેની રચના કરવામાં આવી હતી.
- ઓડિશાને અગાઉ 'ઓરિસ્સા' તરીકે ઓળખવામાં આવતું હતું. પરંતુ માર્ચ, 2010 માં થયેલા 113મા બંધારણીય સુધારાથી તેનું નામ 'ઓડિશા' કરવામાં આવ્યું છે.

2 એપ્રિલ:- વિશ્વ ઓટિઝમ જાગૃક્તા દિવસ (World Autism Awareness Day)

- સંયુક્ત રાષ્ટ્ર (United Nations) દ્વારા 'વિશ્વ ઓટિઝમ જાગૃક્તા દિવસ' (World Autism Awareness Day) ની ઉજવણી દર વર્ષે 2 એપ્રિલે કરવામાં આવે છે.
- આ દિવસની ઉજવણીનો મુખ્ય ઉદ્દેશ ઓટિઝમથી પીડિત લોકોના જીવનની ગુણવત્તામાં સુધારો લાવવો અને સમાજના અભિન્ન અંગના ભાગરૂપે તેઓને સમાજના મુખ્યપ્રવાહમાં લાવવા જાગૃક્તા વધારવાનો છે.
- વર્ષ 2022ના 'વિશ્વ ઓટિઝમ જાગૃક્તા દિવસ' ની થીમ - 'Inclusive Quality Education for all' (બધા માટે સમાવિષ્ટ ગુણવત્તાયુક્ત શિક્ષણ) છે.
- આ દિવસની ઉજવણીના ભાગરૂપે સંયુક્ત રાષ્ટ્ર દ્વારા 8 એપ્રિલ, 2022 ના રોજ 'Inclusive Quality Education for All' ઈવેન્ટનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.
- પ્રથમ વિશ્વ ઓટિઝમ જાગૃક્તા દિવસની ઉજવણી 2 એપ્રિલ, 2008 ના રોજ કરવામાં આવી હતી.

સમાવેશી શિક્ષણ (Inclusive Education)

- સંયુક્ત રાષ્ટ્રનો SDG-4 એ સમાવેશી અને સમાન ગુણવત્તાવાળું શિક્ષણ સુનિશ્ચિત કરવા અને તમામ લોકો માટે આજીવન શીખવાના અવસરોને પ્રોત્સાહન આપવા પર કેન્દ્રીત છે.
- તે લોકોના જીવનમાં સુધારો લાવવા અને અસમાનતાઓને ઓછા કરવા પર પણ વધુ ભાર મૂકે છે.
- SDG-4 એ વિકલાંગ લોકોના શિક્ષણ અને વ્યાવસાયિક પ્રશિક્ષણની જરૂરિયાતોને પણ સંદર્ભિત કરે છે.

ઓટિઝમ (Autism)

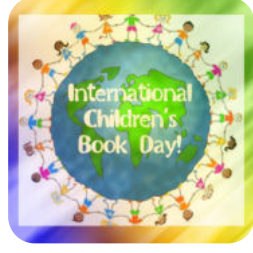
- ઓટિઝમ જેને 'ઓટિઝમ સ્પેક્ટ્રમ ડિસઓર્ડર' (ASD) તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે. તે એક સંચાર (Communication) અને વર્તન સાથે સંકળાયેલી જટિલ સ્થિતિ છે.
- તે એક 'ન્યૂરોડેવલપમેન્ટલ ડિસઓર્ડર' છે. જે કોઈ પણ વ્યક્તિના સંચાર અને સામાજિક સંપર્કની કુશળતાને વિકૃત કરે છે.
- વિશ્વ આરોગ્ય સંસ્થા (WHO) અનુસાર એક અનુમાન છે કે વૈશ્વિક સ્તર પર 100માંથી લગભગ 1 બાળકને ઓટિઝમની સમસ્યા છે.

World Autism Organization (WAO)

- સ્થાપના:** વર્ષ 1998
- સ્થળ:** લક્ઝમબર્ગ
- અધ્યક્ષ :** ડૉ. સમિરા અલ સાદ

2 એપ્રિલ: આંતરરાષ્ટ્રીય બાલ પુસ્તક દિવસ (International Children's Book Day)

- 'આંતરરાષ્ટ્રીય બાલ પુસ્તક દિવસ' ની ઉજવણી દર વર્ષે 2 એપ્રિલે વર્ષ 1967 થી 'ઇન્ટરનેશનલ બોર્ડ ઓન બુક્સ ફોર યંગ પીપલ' (IBBY) દ્વારા કરવામાં આવે છે.
- IBBY એ એક આંતરરાષ્ટ્રીય બિન-લાભકારી સંસ્થા છે જે બાળકોમાં વાંચનના પ્રેમને પ્રેરિત કરવા અને બાળકોના પુસ્તકો તરફ ધ્યાન દોરવાનું કાર્ય કરે છે.
- આ દિવસ સાહિત્યિક પરીકથાઓ માટે પ્રખ્યાત ડેનિશ લેખક હેંસ ક્રિશ્ચિયન એન્ડર્સનનો જન્મ દિવસ છે.
- દર વર્ષે IBBY સાથે સંકળાયેલા કોઈ એક દેશ દ્વારા 'આંતરરાષ્ટ્રીય બાલ પુસ્તક દિવસ' (ICBD) નું આયોજન કરવામાં આવે છે અને તેના દ્વારા થીમ નક્કી કરવામાં આવે છે.
- વર્ષ 2022 ICBD નો મુખ્ય પ્રોત્સાહક દેશ કેનેડા છે અને તેની થીમ - 'Stories are wings that help you soar every day' (વાર્તાઓ એ પાંખો છે જે તમને દરરોજ ઉડવા માટે મદદ કરે છે.) છે.

હેંસ ક્રિશ્ચિયન એન્ડર્સન એવોર્ડ

- હેંસ ક્રિશ્ચિયન એન્ડર્સન એવોર્ડ IBBY દ્વારા વાર્ષિક ધોરણે આપવામાં આવે છે.
- બાળકોને લગતા પુસ્તકોના લેખકો અને ચિત્રકારોને તેમના વિશિષ્ટ યોગદાન માટે આપવામાં આવતો આ આંતરરાષ્ટ્રીય પુરસ્કાર છે.
- IBBY દ્વારા લેખકને લગતો એવોર્ડ વર્ષ 1956 થી અને ચિત્રકાર(વિવરણકાર)ને લગતો એવોર્ડ વર્ષ 1966 થી આપવામાં આવે છે.

હેંસ ક્રિશ્ચિયન એન્ડર્સન એવોર્ડ 2022 ના વિજેતાઓ

શ્રેણી	વિજેતાનું નામ	દેશ
લેખક એવોર્ડ 2022	મેરી ઓડે મુરેઇલ	ફ્રાન્સ
ચિત્રકાર એવોર્ડ 2022	સુઝી લી	દક્ષિણકોરિયા

ઇન્ટરનેશનલ બોર્ડ ઓન બુક્સ ફોર યંગ પીપલ (IBBY)

- સ્થાપના: વર્ષ 1953
- સ્થાપક: જેલ્લા લેપમેન
- વડુંમથક: બેસલ, સ્વિટ્ઝર્લેન્ડ
- અધ્યક્ષ : મિન્ઝૂ ઝાંગ

5 એપ્રિલ : આંતરરાષ્ટ્રીય અંતઃકરણ દિવસ (International Day of Conscience)

4 એપ્રિલ : ખનન કાર્યમાં ખનન જાગૃક્તા અને સહાયતા માટેનો આંતરરાષ્ટ્રીય દિવસ (International Day for Mine Awareness and Assistance in Mine Action)

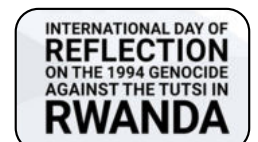
- સંયુક્ત રાષ્ટ્ર (United Nations) દ્વારા દર વર્ષે 4 એપ્રિલે 'ખનન કાર્યમાં ખનન જાગૃક્તા અને સહાયતા માટેના આંતરરાષ્ટ્રીય દિવસ' ની ઉજવણી કરવામાં આવે છે.
- આ દિવસની ઉજવણીનો મુખ્ય ઉદ્દેશ લેન્ડમાઈન વિશે જાગૃતિ લાવવી અને તેને દૂર કરવાની દિશામાં પ્રગતિ કરવાનો છે.
- 'માઈન એક્શન' નો અર્થ લેન્ડમાઈન અને યુદ્ધના વિસ્ફોટક અવશેષોને સાફ કરવા અને ખતરનાક વિસ્તારોને ચિહ્નિત કરવા અને તેને બંધ કરવાના પ્રયત્નોનો ઉલ્લેખ કરવાનો છે.
- આ દિવસની સમગ્ર વિશ્વમાં વાર્ષિક ધોરણે ઉજવણી 'યુનાઈટેડ નેશન્સ માઈન એક્શન સર્વિસ' (UNMAS) દ્વારા કરવામાં આવે છે.
- વર્ષ 2022માં UNMAS દ્વારા આ દિવસની ઉજવણી માટે નીચેની થીમ નિર્ધારિત કરવામાં આવી છે : 'Safe Ground, Safe Steps, Safe Home' (સુરક્ષિત મેદાન, સુરક્ષિત પગલાંઓ, સુરક્ષિત ઘર)
- સૌ પ્રથમ વખત આ દિવસની ઉજવણી 4 એપ્રિલ, 2006 ના રોજ કરવામાં આવી હતી.

યુનાઈટેડ નેશન્સ માઈન એક્શન સર્વિસ (UNMAS)

- યુનાઈટેડ નેશન્સ માઈન એક્શન સર્વિસ (UNMAS) એ સંયુક્ત રાષ્ટ્રના પીસકીપિંગ ઓપરેશન્સ વિભાગ અંતર્ગત કાર્યરત છે જે ખાણો, યુદ્ધના વિસ્ફોટક અવશેષો અને વિવિધ વિસ્ફોટક ઉપકરણો દ્વારા ઉદ્ભવતા જોખમોને મર્યાદિત કરવા, પ્રવૃત્તિઓનું સંકલન કરવા અને અમલીકરણ કરવામાં નિષ્ણાત છે.
- સ્થાપના : ઓક્ટોબર, 1997
- મુખ્યમથક : ન્યૂયોર્ક (અમેરિકા)
- પૈતૃક સંસ્થા (Parent Organization) : યુનાઈટેડ નેશન્સ ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ પીસકીપિંગ ઓપરેશન્સ
- સેવારત ડિરેક્ટર : ઈલેન કોહન

7 એપ્રિલ : રવાંડામાં તુત્સીઓના વિરૂધ્ધ 1994માં થયેલા નરસંહાર પર આંતરરાષ્ટ્રીય ચિંતન દિવસ (International Day of Reflection on the 1994 Genocide against the Tutsi in Rwanda)

5 એપ્રિલ : રાષ્ટ્રીય સમુદ્રી દિવસ (National Maritime Day)

- ભારતના ગૌરવશાળી સમુદ્રી ઇતિહાસને ઓળખવા અને યાદ રાખવા તેમજ ભારતના આર્થિક વિકાસની દિશામાં સમુદ્રી ક્ષેત્રના મહત્વ અંગે જાગૃકતા ફેલાવવા માટે દર વર્ષે 5 એપ્રિલે સમગ્ર ભારતમાં 'રાષ્ટ્રીય સમુદ્રી દિવસ' (National Maritime Day) ની ઉજવણી કરવામાં આવે છે.
- આ દિવસને 'મર્ચન્ટ નેવી ફ્લેગ દિવસ' તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે.
- 5 એપ્રિલ, 2022 ના રોજ 'રાષ્ટ્રીય સમુદ્રી દિવસ' ના 59 મા સંસ્કરણની ઉજવણી કરવામાં આવી છે.
- વર્ષ 2022ના 'રાષ્ટ્રીય સમુદ્રી દિવસ' ની થીમ- '**Propelling Indian Maritime Industry to Net Zero**' છે.

પૃષ્ઠભૂમિ

- 5 એપ્રિલ, 1964ના રોજ પ્રથમ વખત રાષ્ટ્રીય સમુદ્રી દિવસની ઉજવણી કરવામાં આવી હતી. ત્યારબાદથી દર વર્ષે આ દિવસની ઉજવણી કરવામાં આવે છે.
- મિનિસ્ટ્રી ઓફ પોર્ટ્સ, શિપિંગ & વોટરવેઝ અંતર્ગત ડિરેક્ટોરેટ જનરલ ઓફ શિપિંગની રાષ્ટ્રીય સમુદ્રી દિવસ (કેન્દ્રીય) સમિતિ દ્વારા વાર્ષિક ધોરણે આ દિવસની ઉજવણીનું આયોજન કરવામાં આવે છે.
- 5 એપ્રિલ, 1919ના રોજ ઘ સિંધિયા સ્ટીમ નેવિગેશન કંપની લિમિટેડના પ્રથમ જહાજ 'એસ.એસ.લોયલ્ટી' એ પ્રથમ વખત મુંબઈથી લંડનની યાત્રા કરી હતી. જેની યાદમાં દર વર્ષે આ દિવસની ઉજવણી કરવામાં આવે છે.

ભારતમાં સમુદ્રી વેપાર

- ભારત આશરે 7,517 કિલોમીટર જેટલો દરિયા કિનારો ધરાવે છે.
- હાલમાં ભારતનો આંતરરાષ્ટ્રીય વેપાર જથ્થાની દૃષ્ટિએ આશરે 90 % અને મૂલ્યની દૃષ્ટિએ 77 % સમુદ્રના માધ્યમથી થાય છે.
- ભારત 12 મેજર પોર્ટ્સ અને 205 અધિસૂચિત નાના અને મધ્યમ બંદરો ધરાવે છે.

પુનીત સાગર અભિયાન

- નેશનલ કેડેટ કોર્સ (NCC) દ્વારા સમુદ્ર તટો અને અન્ય જળ સંસ્થાનોની સફાઈ માટે એક રાષ્ટ્રવ્યાપી મુખ્ય અભિયાન 'પુનીત સાગર અભિયાન' શરૂ કરવામાં આવ્યું છે.
- પુનીત સાગર અભિયાન 2022 ના પ્રથમ તબક્કાનું આયોજન 1 એપ્રિલ થી 5 એપ્રિલ, 2022 દરમિયાન કરવામાં આવ્યું હતું.

વિશેષ : આ દિવસની રાષ્ટ્રકક્ષાની ઉજવણી દરમિયાન 'સાગર સન્માન વણ એવોર્ડ' કેપ્ટન હેરી સુબ્રમણિયમ (મરણોપરાંત) ને એનાયત કરવામાં આવ્યો છે.

- 'વીરતા માટે સાગર સન્માન એવોર્ડ' કેપ્ટન સુશિલકુમાર સિંઘને એનાયત કરવામાં આવ્યો છે.
- 'બેસ્ટ મેરિટાઇમ ટ્રેનિંગ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ માટે સાગર સન્માન એવોર્ડ' લોનાવાલા (પુણે) ખાતે આવેલ ઘ ગ્રેટ ઇસ્ટર્ન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેરિટાઇમ સ્ટડીઝને એનાયત કરવામાં આવ્યો છે.

- તેમજ 'શ્રેષ્ઠ ભારતીય જહાજ માલિકીની કંપની માટે સાગર સન્માન એવોર્ડ' શિપિંગ કોર્પોરેશન ઓફ ઇન્ડિયા (SCI) ને એનાયત કરવામાં આવ્યો છે.

મેરિટાઇમ ઇન્ડિયા વિઝન 2030 (MIV 2030)

- ભારતના સમુદ્રીક્ષેત્રના વિકાસમાં ઝડપ લાવવા માટે મિનિસ્ટ્રી ઓફ પોર્ટ્સ, શિપિંગ એન્ડ વોટરવેઝ દ્વારા 'મેરિટાઇમ ઇન્ડિયા વિઝન 2030' (MIV 2030) નામની 10 વર્ષ માટે બ્લૂપ્રિન્ટ તૈયાર કરવામાં આવી છે.
- તેના અંતર્ગત પોર્ટ્સને લગતા પ્રોજેક્ટ્સમાં 3 લાખ કરોડનું રોકાણ કરવામાં આવશે. જેની મદદથી 20 લાખથી વધુ લોકોને રોજગારી મળશે.
- વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ માર્ચ, 2021 માં આયોજિત 'મેરિટાઇમ ઇન્ડિયા સમિટ 2021' ના ઉદ્ઘાટન સમયે 'MIV 2030' નું અનાવરણ કર્યું હતું.

6 એપ્રિલ : વિકાસ અને શાંતિ માટે રમતગમતનો આંતરરાષ્ટ્રીય દિવસ

(International Day of Sport for Development and Peace - IDSDP)

- લોકોના જીવનમાં રમત-ગમત અને શારીરિક પ્રવૃત્તિઓના મહત્વની ઉજાગર કરવા સંયુક્ત રાષ્ટ્ર (United Nations) દ્વારા દર વર્ષે 6 એપ્રિલે 'વિકાસ અને શાંતિ માટે રમતગમતના આંતરરાષ્ટ્રીય દિવસ' ની ઉજવણી કરવામાં આવે છે.
- 6 એપ્રિલ, 2022એ આ દિવસની ઉજવણીનું નવમું સંસ્કરણ છે.
- વર્ષ 2022 માં આ દિવસની થીમ – '**Securing a sustainable and peaceful future for All: The contribution of Sport**' છે.
- આ દિવસની થીમ મુખ્યત્વે આબોહવા પરિવર્તન અને ગ્રીનહાઉસ ગેસ ઉત્સર્જન ઘટાડવા પર કેન્દ્રીત છે.
- આ દિવસની સૌપ્રથમ વખત ઉજવણી 6 એપ્રિલ, 2014 ના રોજ કરવામાં આવી હતી.
- પ્રથમ આધુનિક ઓલિમ્પિકનું આયોજન ગ્રીસના એથેન્સ ખાતે 6 થી 15 એપ્રિલ, 1896 દરમિયાન કરવામાં આવ્યું હતું. આ ઐતિહાસિક કડીને જોડવા માટે 6 એપ્રિલને IDSDP તરીકે જાહેર કરવામાં આવ્યો છે.

2022 # White card અભિયાન

- સ્પોર્ટ મૂવમેન્ટ દ્વારા વિકાસ અને શાંતિ માટે રમતગમતના આંતરરાષ્ટ્રીય દિવસને પ્રોત્સાહન આપવા "2022 # White card" અભિયાન શરૂ કરવામાં આવ્યું છે.

10 એપ્રિલ: વિશ્વ હોમિયોપેથી દિવસ (World Homeopathy Day)

- ‘વિશ્વ હોમિયોપેથી’ અથવા ‘હોમિયોપેથી દિવસ’ (WHD) ની ઉજવણી દર વર્ષે 10 એપ્રિલે સમગ્ર વિશ્વમાં ચિકિત્સાની દુનિયામાં હોમિયોપેથીના યોગદાનને ઉજાગર કરવા માટે કરવામાં આવે છે.
- આ દિવસ જર્મન ચિકિત્સક ડૉ. ક્રિશ્ચિયન ફ્રેડરિક સૈમ્યુઅલ હૈનિમેનના જન્મદિવસનો પણ પ્રતીક છે.
- તેઓને ‘હોમિયોપેથીના પિતા’ તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે.
- 10 એપ્રિલ, 2022 એ ડૉ. ક્રિશ્ચિયન સૈમ્યુઅલ હૈનિમેનની 267 મી જન્મજયંતી છે.

WHD 2022 પર વૈજ્ઞાનિક સંમેલન

- 9 એપ્રિલ, 2022 ના રોજ કેન્દ્રીય આયુર્વેદ, યોગ અને નેચરોપથી, યુનાની, સિદ્ધ અને હોમિયોપેથી (AYUSH) મંત્રી સર્વાનંદ સોનોવાલે નવી દિલ્હી ખાતે 9 થી 10 એપ્રિલ, 2022 દરમિયાન બે દિવસીય વૈજ્ઞાનિક સંમેલનનું ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું.
- WHD 2022 પર વૈજ્ઞાનિક સંમેલનની થીમ – ‘Homeopathy: People’s choice for wellness’ છે.
- આ સંમેલનનું આયોજન આયુષ મંત્રાલય અંતર્ગતની 3 સર્વોચ્ચ સંસ્થાઓએ કર્યું હતું. જે નીચે મુજબ છે :
- સેન્ટ્રલ કાઉન્સિલ ફોર રિસર્ચ ઇન હોમિયોપેથી
- ધ નેશનલ કમિશન ફોર હોમિયોપેથી
- ધ નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ હોમિયોપેથી

હોમિયોપેથી દવા

- હોમિયોપેથી શબ્દ બે ગ્રીક શબ્દોથી બનેલો છે જેમાં ; ‘હોમોઈસ’ નો અર્થ છે ‘સમાન’ અને ‘પેથોસ’ નો અર્થ છે ‘પીડા’.
- આ ચિકિત્સા પદ્ધતિ કથિત રીતે સમરૂપતાના સિદ્ધાંત પર આધારિત છે જેના અંતર્ગત ઔષધિઓ એવા રોગોને દૂર કરી શકે છે જેને તે ઉત્પન્ન કરી શકે છે.
- ભારતમાં હોમિયોપેથી સેન્ટ્રલ કાઉન્સિલ એક્ટ, 1973 અંતર્ગત હોમિયોપેથીને ચિકિત્સા પ્રણાલીના રૂપમાં માન્યતા આપવામાં આવી છે.

14 એપ્રિલ: વિશ્વ ચગાસ રોગ દિવસ (World Chagas Disease Day)

- ચગાસ રોગ પ્રત્યે જન જાગરૂકતા વધારવા માટે દર વર્ષે 14 એપ્રિલે સમગ્ર વિશ્વમાં ‘વિશ્વ ચગાસ રોગ દિવસ’ ની ઉજવણી કરવામાં આવે છે.
- તેને ‘અમેરિકી ટ્રિપેનોસોમિયાસિસ’ તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે.
- તે પ્રોટોઝોઆ પરજીવી ટ્રિપેનોસોમા ક્રૂઝી (T ક્રૂઝી) ના કારણે થવાવાળી સંભવિત જાન લેવા બીમારી છે.
- વર્ષ 2022 ના ‘વિશ્વ ચગાસ રોગ દિવસ’ ની થીમ – ‘Finding and reporting every case to defeat Chagas disease’ છે.

11 એપ્રિલ: રાષ્ટ્રીય સલામત માતૃત્વ દિવસ (National Safe Motherhood Day)

- સગર્ભાવસ્થા, બાળજન્મ અને પ્રસૂતિ પછીની સેવાઓ દરમિયાન મહિલાઓની સંભાળની પૂરતી પહેલો વિશે જાગરૂકતા લાવવા માટે દર વર્ષે 11 એપ્રિલના રોજ સમગ્ર ભારતમાં ‘રાષ્ટ્રીય સલામત માતૃત્વ દિવસ’ ની ઉજવણી કરવામાં આવે છે.
- તેની સાથે એનિમિયા ઘટાડવા પર પણ ધ્યાન કેન્દ્રીત કરવામાં આવે છે.
- કસ્તુરબા ગાંધીની જન્મજયંતી એટલે કે 11 એપ્રિલે રાષ્ટ્રીય સલામત માતૃત્વ દિવસની ઉજવણી કરવામાં આવે છે.

પૃષ્ઠભૂમિ

- ‘રાષ્ટ્રીય સલામત માતૃત્વ દિવસ’ એ વ્હાઈટ રિબન એલાયન્સ (WRAI) દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલ પહેલ છે, જે 1,800 થી વધુ નોન ગવર્નમેન્ટલ ઓર્ગેનાઈઝેશન (NGOs) નું જોડાણ છે.
- વર્ષ 2003માં કેન્દ્ર સરકારે દર વર્ષે 11 એપ્રિલે ‘રાષ્ટ્રીય સલામત માતૃત્વ દિવસ’ ઉજવવાની જાહેરાત કરી હતી.
- રાષ્ટ્રીય સલામત માતૃત્વ દિવસને સત્તાવાર રીતે જાહેર કરનાર ભારત વિશ્વનો પ્રથમ દેશ છે.

માતૃત્વ મૃત્યુદર (Maternal Mortality)

- ભારતના રજિસ્ટ્રાર જનરલ દ્વારા 14 માર્ચ, 2022 ના રોજ જાહેર કરવામાં આવેલા માતૃ મૃત્યુદર ગુણોત્તર (MMR) પરના વિશેષ બુલેટિન અનુસાર ભારતનો MMR વર્ષ 2016-18 માં 113 થી સુધરીને વર્ષ 2017-19 માં 103 થયો છે.
- રાજસ્થાન, ઉત્તરપ્રદેશ, મધ્યપ્રદેશ, છત્તીસગઢ, બિહાર, ઓડિશા અને આસામ સહિતના 7 રાજ્યોમાં માતૃમૃત્યુદર વધુ છે. ‘ખૂબ જ વધુ’ MMR એટલે કે 1,00,000 જીવંત જન્મદીઠ 130 અથવા વધુ માતૃ મૃત્યુ.

14 એપ્રિલ: રાષ્ટ્રીય અગ્નિશામન સેવા દિવસ (National Fire Service Day)

- 14 એપ્રિલ, 1944 ના રોજ મુંબઈ ડોકયાર્ડ વિસ્ફોટ દરમિયાન પોતાનો જીવ ગુમાવવાવાળા 71 ફાયર ફાયટરોને આ દિવસે યાદ કરવામાં આવે છે.
- કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા આ દિવસે નિડર ફાયર ફાયટરોને સન્માનિત કરવામાં આવે છે કે જેઓએ પોતાની સેવામાં અસાધારણ કાર્ય કર્યું છે.
- વર્ષ 2022 ના ‘રાષ્ટ્રીય અગ્નિશામન સેવા દિવસ’ ની થીમ – ‘Learn Fire Safety, Increase Productivity’ (અગ્નિ સુરક્ષા શીખો, ઉત્પાદકતા વધારો) છે.
- અગ્નિ સુરક્ષા સપ્તાહ 2022ની ઉજવણી 14 થી 20 એપ્રિલ, 2022 દરમિયાન કરવામાં આવી હતી. તેની ઉજવણીનો ઉદ્દેશ ગરમીની ઋતુ દરમિયાન આગની દુર્ઘટનાઓને રોકવાનો છે.

12 એપ્રિલ: આંતરરાષ્ટ્રીય માનવ અંતરિક્ષ ઉડ્ડયન દિવસ

(International Day of Human Space Flight)

- સંયુક્ત રાષ્ટ્ર (UN) દ્વારા દર વર્ષે 12 એપ્રિલે 'આંતરરાષ્ટ્રીય માનવ અંતરિક્ષ ઉડ્ડયન દિવસ' ની ઉજવણી કરવામાં આવે છે.
- 12 એપ્રિલ, 1961 ના રોજ સોવિયેત યુનિયનના યુરી ગેગરીન દ્વારા વિશ્વમાં સૌ પ્રથમ વખત અવકાશમાં ઉડાન ભરવામાં આવી હતી.
- તેઓએ વોસ્તોક 1 સ્પેસક્રાફ્ટની મદદથી પૃથ્વીની પરિક્રમા કરી હતી.
- આ દિવસ ટકાઉ વિકાસ લક્ષ્યો પ્રાપ્ત કરવા માટે અવકાશ વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીના મહત્વપૂર્ણ યોગદાનને પણ પ્રકાશિત કરે છે.

પૃષ્ઠભૂમિ

- સંયુક્ત રાષ્ટ્ર સામાન્ય સભા (UNGA) એ 7 એપ્રિલ, 2011 ના રોજ એક ઠરાવ અપનાવીને દર વર્ષે 12 એપ્રિલે 'આંતરરાષ્ટ્રીય માનવ અંતરિક્ષ ઉડ્ડયન દિવસ' ઉજવવા અંગે જાહેરાત કરી હતી.
- આ અંતર્ગત સૌ પ્રથમ વખત આ દિવસની ઉજવણી 12 એપ્રિલ, 2011 ના રોજ કરવામાં આવી હતી.
- 'યુનાઇટેડ નેશન્સ ઓફિસ ફોર આઉટર સ્પેસ અફેયર્સ' (UNOOSA) એ બાહ્ય અંતરિક્ષના શાંતિપૂર્ણ ઉપયોગમાં આંતરરાષ્ટ્રીય સહયોગને પ્રોત્સાહન આપવા માટે જવાબદાર સંયુક્ત રાષ્ટ્રની સંસ્થા છે.

અવકાશ તરફના પ્રથમ માનવીય પ્રયાસો

- 4 ઓક્ટોબર, 1957 ના રોજ પ્રથમ માનવ નિર્મિત પૃથ્વી ઉપગ્રહ 'સ્પુતનિક-1' અવકાશીય સંશોધન માટે લોન્ચ કરવામાં આવ્યો હતો.
- 12 એપ્રિલ, 1961 ના રોજ યુરી ગેગરીન પૃથ્વીની પરિક્રમા કરનાર પ્રથમ વ્યક્તિ બન્યા હતા.
- 16 જૂન, 1963 ના રોજ રશિયાના વેલેન્ટિના તેરેશકોવા અવકાશમાં પ્રવાસ તથા પૃથ્વીની પરિક્રમા કરનાર પ્રથમ મહિલા બન્યા હતા.
- 20 જુલાઈ, 1969 ના રોજ અમેરિકાના નીલ આર્મસ્ટ્રોંગ ચંદ્રની સપાટી પર પગ મૂકનાર પ્રથમ વ્યક્તિ બન્યા હતા.
- 17 જુલાઈ, 1975 નું એપોલો અને સોયૂઝ અંતરિક્ષયાન અંતરિક્ષમાં પહોંચનારું પ્રથમ આંતરરાષ્ટ્રીય માનવ મિશન બન્યું હતું.

યુનાઇટેડ નેશન્સ ઓફિસ ફોર આઉટર સ્પેસ અફેયર્સ (UNOOSA)

- બાહ્ય અવકાશ (Outer Space) ના શાંતિપૂર્ણ ઉપયોગને પ્રોત્સાહન આપવા તેમજ આંતરરાષ્ટ્રીય સહકાર વધારવા માટે UNOOSA એ સંયુક્ત રાષ્ટ્રની એક મહત્વપૂર્ણ સંસ્થા છે.
- UNOOSA એ સંયુક્ત રાષ્ટ્રની 'કમિટી ઓન ધ પીસફુલ યુસીઝ ઓફ આઉટર સ્પેસ' (COPUOS) ના સચિવાલય તરીકે સેવાઓ આપી હતી.
- મુખ્યમથક:-** વિયેના, ઓસ્ટ્રિયા
- ડિરેક્ટર:-** નિકલાસ હેડમેન

10 એપ્રિલ: ભાઈ-બહેનનો દિવસ (Siblings Day)

14 એપ્રિલ : આંબેડકર જયંતી અથવા ભીમ જયંતી

15 એપ્રિલ: વિશ્વ કલા દિવસ (World ART Day)

16 એપ્રિલ : વિશ્વ અવાજ દિવસ (World Voice Day)

- 'વિશ્વ અવાજ દિવસ' દર વર્ષે 16 એપ્રિલે સમગ્ર વિશ્વમાં ઉજવવામાં આવે છે.
- તમામ લોકોના રોજિંદા જીવનમાં અવાજના મહત્વને દર્શાવવા માટે આ દિવસની ઉજવણી કરવામાં આવે છે.
- વર્ષ 2022ના 'વિશ્વ અવાજ દિવસ' ના અભિયાનની થીમ - 'Lift your voice' (તમારો અવાજ ઉઠાવો) છે.

17 એપ્રિલ : વિશ્વ હિમોફિલિયા દિવસ (World Hemophilia Day)

- 'વિશ્વ હિમોફિલિયા દિવસ' (World Hemophilia Day) હિમોફિલિયા અને અન્ય વારસાગત રક્તસ્ત્રાવ વિકૃતિઓ વિશે જાગૃક્તા લાવવા માટે દર વર્ષે 17 એપ્રિલે સમગ્ર વિશ્વમાં ઉજવવામાં આવે છે.
- 'વિશ્વ ફેડરેશન ઓફ હિમોફિલિયા' (WFH) દ્વારા દર વર્ષે આ દિવસની ઉજવણીનું આયોજન કરવામાં આવે છે.
- 17 એપ્રિલ, 2022ના રોજ 33મા વિશ્વ હિમોફિલિયા દિવસની ઉજવણી કરવામાં આવી.
- વર્ષ 2022ના 'વિશ્વ હિમોફિલિયા દિવસ' ની થીમ - 'Access for All : Partnership. Policy Progress. Engaging your government, integrating inherited bleeding disorders into national policy' છે.

પૃષ્ઠભૂમિ

- પ્રથમ વિશ્વ હિમોફિલિયા દિવસની ઉજવણી WFH દ્વારા 17 એપ્રિલ, 1989 ના રોજ કરવામાં આવ્યું હતું.
- આ દિવસ ફ્રેન્ક શ્રાબેલની જન્મજયંતીએ ઉજવવામાં આવે છે કે જેઓ WFH ના સંસ્થાપક છે.

વિશેષ : હિમોફિલિયાએ ઈજા થાય ત્યારે રૂઘિર ગંઠાવાની પ્રક્રિયા સાથે સંકળાયેલ રોગ છે.

વર્લ્ડ ફેડરેશન ઓફ હિમોફિલિયા (WFH)

- વર્લ્ડ ફેડરેશન ઓફ હિમોફિલિયાએ બિન-નફાકારી સંગઠન છે. જે વંશાનુગત રક્તસ્ત્રાવ વિકારોવાળા લોકોની દેખભાળ માટે સમર્પિત છે.
- સ્થાપના:** 1963
- વડુંમથક :** મોન્ટ્રીયલ, ક્યુબેક (કેનેડા)
- CEO :** એલેન બૌમન્ન

18 એપ્રિલ : વિશ્વ ધરોહર દિવસ

(World Heritage Day)

- આપણી સાંસ્કૃતિક વિવિધતાને જાળવવા અંગે જાગૃકતા લાવવા માટે દર વર્ષે 18 એપ્રિલે 'વિશ્વ ધરોહર દિવસ' ની ઉજવણી કરવામાં આવે છે.
- આ દિવસને અન્ય 'International Day for monuments and sites' તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે.
- આ દિવસ ધરોહરની વિવિધતા અને સંવેદનશીલતા અંગે જાગૃકતાને અને વિવિધ સાઇટોના સંરક્ષણ માટે જરૂરી પ્રયત્નોને પ્રોત્સાહન આપે છે.
- વર્ષ 2022ના 'વિશ્વ ધરોહર દિવસ' ની થીમ - **Heritage and Climate** (ધરોહર અને આબોહવા) છે.

પૃષ્ઠભૂમિ

- સ્મારકો અને સાઇટો માટેના આંતરરાષ્ટ્રીય દિવસની દરખાસ્ત 'ઇન્ટરનેશનલ કાઉન્સિલ ઓન મોન્યુમેન્ટ્સ એન્ડ સાઇટ્સ' (ICOMOS) દ્વારા 18 એપ્રિલ, 1982ના રોજ કરવામાં આવી હતી અને વર્ષ 1983માં યુનેસ્કોની સામાન્ય સભા દ્વારા તેને મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.
- આમ, યુનેસ્કો (UNESCO) દ્વારા આ દિવસની સૌપ્રથમ વાર ઉજવણી વર્ષ 1983 માં કરવામાં આવી હતી.

ભારતમાં ધરોહર સ્થળો વિશે કેટલીક વિશેષ બાબતો

- કેન્દ્રીય સંસ્કૃતિ મંત્રાલય હેઠળ આર્કિયોલોજિકલ સર્વે ઓફ ઇન્ડિયા (ASI) એ પુરાતત્વીય સંશોધન અને સંરક્ષણ માટે જવાબદાર ભારતની પ્રમુખ સંસ્થા છે.
- હાલમાં, ભારતમાં 3,691 જેટલા સ્મારકો ASI દ્વારા સંરક્ષિત છે જેમાં ઉત્તરપ્રદેશમાં સૌથી વધુ 745 જેટલા સ્મારકો આવેલા છે.
- હાલમાં, ભારતની કુલ 40 સાઇટો યુનેસ્કોની વર્લ્ડ હેરિટેજ સાઇટમાં સમાવિષ્ટ છે, જેમાં તાજેતરમાં ધોળાવીરા (ગુજરાત) અને રામપ્પા મંદિર (તેલંગાણા) નો સમાવેશ થયો છે.
- આ 40 સાઇટોમાં 1 મિશ્ર સાઇટ, 7 કુદરતી સાઇટો અને 32 સાંસ્કૃતિક સાઇટોનો સમાવેશ થાય છે.

ઇન્ટરનેશનલ કાઉન્સિલ ઓન મોન્યુમેન્ટ્સ એન્ડ સાઇટ્સ (ICOMOS)

- સ્થાપના :** 1965
- વડુંમથક :** પેરિસ, ફ્રાન્સ
- અધ્યક્ષ :** ટેરેસા પેટ્રિસિયો (બેલ્જિયમ)

વર્તમાન વિશેષ

19 એપ્રિલ : વિશ્વ યકૃત દિવસ (World Liver Day)

- યકૃત (liver) સંબંધિત વિભિન્ન બીમારીઓ અને સ્થિતિઓ તથા યકૃતના મહત્વ અંગે જાગૃકતા વધારવા માટે દર વર્ષે સમગ્ર વિશ્વમાં 'વિશ્વ યકૃત દિવસ' (world liver day) ની ઉજવણી કરવામાં આવે છે.
- યકૃત માનવ પાચનતંત્રમાં મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવે છે.
- આ દિવસની ઉજવણીનો ઉદ્દેશ લોકોને સ્વસ્થ જીવનશૈલી અપનાવવા પ્રેરિત કરવાનો પણ છે.

વિશેષ : યકૃત એ મગજ પછી બીજું સૌથી મોટું અને બીજું સૌથી જટિલ અંગ છે.

- તે માનવીના પાચન, રોગપ્રતિકારક શક્તિ, યથાપચય અને પોષણસંગ્રહ સાથે સંકળાયેલું અગત્યનું માનવ અંગ છે
- યકૃત બ્લડ સુગરને નિયંત્રિત કરે છે તેમજ શરીરમાંથી ઝેરી પદાર્થોને દૂર કરે છે. લોહીના ગંઠાવા માટે અને કોલેસ્ટેરોલના સ્તરને નિયંત્રિત કરવામાં પણ તે મદદરૂપ થાય છે.

21 એપ્રિલ:- રાષ્ટ્રીય નાગરિક સેવા દિવસ (National Civil services Day)

- વિભિન્ન ક્ષેત્રોમાં દેશની સેવા કરવાવાળા સિવિલ સેવકોના સન્માનમાં દર વર્ષે 21 એપ્રિલે સમગ્ર ભારતમાં 'રાષ્ટ્રીય નાગરિક સેવા દિવસ' (national Civil services Day) ઉજવણી કરવામાં આવે છે.
- નાગરિક સેવા (civil services) સિસ્ટમ એ દેશના વહીવટીતંત્રની કરોડરજીુ છે.
- 21 એપ્રિલ, 2022 ના રોજ 15મા રાષ્ટ્રીય નાગરિક સેવા દિવસની ઉજવણી કરવામાં આવી.
- વર્ષ 2022ના 'રાષ્ટ્રીય નાગરિક સેવા દિવસ' ની થીમ- **'vision India@ 2047-Bringing Citizens and Government Closer'** છે.

21 એપ્રિલની પસંદગી કેમ?

- 21 એપ્રિલ, 1947ના રોજ દિલ્લીમાં આવેલા મેટકાફ હાઉસ ખાતે નવા નિયુક્ત થયેલા પ્રશાસનિક સેવાના અધિકારીઓને ભારતના પ્રથમ ગૃહમંત્રી સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ દ્વારા સંબોધન કરવામાં આવ્યું હતું.
- આ સંબોધન દરમિયાન વલ્લભભાઈએ આ અધિકારીઓને 'Steel Frame of India' કહ્યા હતા.
- આના સન્માનમાં કેન્દ્ર સરકારે 21 એપ્રિલને 'રાષ્ટ્રીય નાગરિક સેવા દિવસ' તરીકે ઉજવવાનો નિર્ણય કર્યો હતો.

જાહેર વહીવટમાં શ્રેષ્ઠતા માટે વડાપ્રધાન પુરસ્કાર

- રાષ્ટ્રીય નાગરિક સેવા દિવસના અવસર પર વડાપ્રધાન દ્વારા 'લોકપ્રશાસનમાં ઉત્કૃષ્ટતા માટે વડાપ્રધાન પુરસ્કાર' એનાયત કરવામાં આવે છે.
- આ પુરસ્કારોની સ્થાપના વર્ષ 2006માં કરવામાં આવી હતી.
- આ એવોર્ડ ફંક્શનનું આયોજન વહીવટી સુધારણા અને જાહેર ફરિયાદ વિભાગ અને મિનિસ્ટ્રી ઓફ પર્સનલ, પબ્લિક ગ્રીવન્સીઝ એન્ડ પેન્શન દ્વારા કરવામાં આવે છે.

22 એપ્રિલ : આંતરરાષ્ટ્રીય માતૃ પૃથ્વી દિવસ (International Mother Earth Day)

- પૃથ્વી અને તેના પર શાંતિની અવધારણાનું સન્માન કરવા માટે સંયુક્ત રાષ્ટ્ર (UN) દ્વારા દર વર્ષે 22 એપ્રિલે 'આંતરરાષ્ટ્રીય માતૃ પૃથ્વી દિવસ' (વિશ્વ પૃથ્વી દિવસ તરીકે પણ તેને ઓળખવામાં આવે છે.) ની ઉજવણી સમગ્ર વિશ્વમાં કરવામાં આવે છે.

- પૃથ્વી દિવસ એ વર્ષ 1970માં શરૂ થયેલા આધુનિક પર્યાવરણ ચળવળની શરૂઆતની વર્ષગાંઠનું પ્રતીક પણ છે.
- 22 એપ્રિલ, 2022 ના રોજ 52માં પૃથ્વી દિવસની ઉજવણી કરવામાં આવી હતી.
- વર્ષ 2022ના 'પૃથ્વી દિવસ' ની થીમ- 'Invest In our Planet' છે.
- યુ. એન. ડિકેડ ઓન ઇકોસિસ્ટમ રિસ્ટોરેશન (2021-2030) અંતર્ગત ઉજવવામાં આવેલો આ પ્રથમ આંતરરાષ્ટ્રીય માતૃ પૃથ્વી દિવસ છે.

પૃથ્વીભૂમિ

- શાંતિ કાર્યકર્તા જોન મેકકોનેલ દ્વારા વર્ષ 1969માં અમેરિકાના સાન ફ્રાન્સિસ્કો ખાતે યોજાયેલા યુનેસ્કો સંમેલન દરમિયાન પૃથ્વી દિવસ ઉજવવા અંગે પ્રસ્તાવ રાખવામાં આવ્યો હતો.
- 22 એપ્રિલ, 1970થી પૃથ્વી દિવસ 190થી વધારે દેશોમાં EARTHDAY.ORG ના રૂપમાં ઉજવવામાં આવે છે.

કર્ણાટકને મળશે વિશ્વનો સૌથી મોટો ઇલેક્ટ્રીક 3- વ્હીલર પ્લાન્ટ

- વિશ્વ પૃથ્વી દિવસના અવસર પર હરિયાણાના ફરીદાબાદમાં સ્થિત ઓમેગા સેકીમોબિલિટી (OSM) એ 250 મિલિયન અમેરિકી ડોલરના રોકાણ સાથે કર્ણાટકમાં 250 એકરમાં વિશ્વનો સૌથી મોટો ઇલેક્ટ્રીક 3- વ્હીલર પ્લાન્ટ સ્થાપિત કરવાની યોજના બનાવી છે.
- 250 એકર વિસ્તારમાં આ સુવિધાનું નિર્માણ 3 તબક્કામાં કરવામાં આવશે. જેમાં પ્રતિવર્ષ 1 મિલિયન ઇલેક્ટ્રીક 3 વ્હીલર વાહનોનું ઉત્પાદન કરવાની ક્ષમતા હશે.

પૃથ્વી ગાન (Earth Anthem)

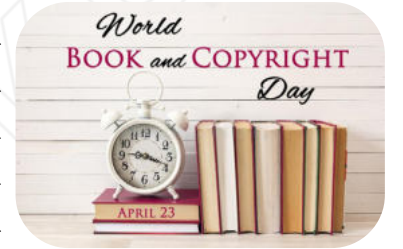
- ભારતીય કવિ અભય કુમાર દ્વારા વર્ષ 2008માં પૃથ્વી ગાનની રચના કરવામાં આવી હતી.
- વિશ્વ પર્યાવરણ દિવસના અવસર પર ઇન્ડિયન કાઉન્સિલ ઓફ કલ્ચરલ રિલેશન્સ દરમિયાન વર્ષ 2013માં તે લોન્ચ કરવામાં આવ્યું હતું.
- આ ગાનનું 150 ભાષાઓમાં અનુવાદ કરવામાં આવ્યું છે.
- વર્ષ 2020 માં 50માં પૃથ્વી દિવસના ઉપલક્ષ્યમાં સંયુક્ત રાષ્ટ્રમાં આ એન્થેમ વગાડવામાં આવ્યું હતું.

21 એપ્રિલ: વિશ્વ સર્જનાત્મકતા અને નવીનતા દિવસ (World Creativity and Innovation Day)

- માનવ વિકાસ માટેની તમામ બાબતોમાં સર્જનાત્મકતા અને નવીનતાની ભૂમિકા અંગે જાગરુકતા વધારવા માટે સંયુક્ત રાષ્ટ્ર (UN) દ્વારા દર વર્ષે 21 એપ્રિલે 'વિશ્વ સર્જનાત્મકતા અને નવીનતા દિવસ' ની વિશ્વવ્યાપી ઉજવણી કરવામાં આવે છે.
- વર્ષ 2022ના 'વિશ્વ સર્જનાત્મકતા અને નવીનતા દિવસ'ની થીમ- 'collaboration' છે
- 15 થી 21 એપ્રિલ, 2022 દરમિયાન 'વિશ્વ સર્જનાત્મકતા અને નવીનતા સપ્તાહ' ની ઉજવણી કરવામાં આવી હતી.

23 એપ્રિલ : વિશ્વ પુસ્તક અને કોપીરાઇટ દિવસ (World Book and Copyright Day)

- પુસ્તકો અને વાંચનનો પ્રોત્સાહન તથા તેની ઉજવણી માટે યુનેસ્કો દ્વારા દર વર્ષે 23 એપ્રિલે 'વિશ્વ પુસ્તક અને કોપીરાઇટ દિવસ' ની ઉજવણી કરાય છે.

- લેખકો અને પુસ્તકોનું સન્માન કરવા માટે યુનેસ્કો દ્વારા આ દિવસની ઉજવણી કરવામાં આવે છે.
- વધુ પુસ્તકો વાંચવાના ફાયદાઓને પ્રોત્સાહન આપવા તથા કોપીરાઇટના રક્ષણ માટે આ દિવસ મહત્વપૂર્ણ છે.
- વર્ષ 2022ના આ દિવસની થીમ- 'Read, so you never feel low' છે.
- આ દિવસની સૌપ્રથમ વખત ઉજવણી 23 એપ્રિલ, 1996ના રોજ કરવામાં આવી હતી.

વિશ્વ પુસ્તક રાજધાની (World book capital)

- વિશ્વ પુસ્તક અને કોપીરાઇટ દિવસના અવસર પર યુનેસ્કો અને પુસ્તક ઉદ્યોગ સાથે સંકળાયેલી અન્ય સંસ્થાઓ દ્વારા એક વર્ષ માટે 'વિશ્વ પુસ્તક રાજધાની' ની પસંદગી કરવામાં આવે છે.
- યુનેસ્કોના ડિરેક્ટર જનરલ ઓફ્ટે અજોલે દ્વારા વર્લ્ડ બૂક કેપિટલ ઓફ 2022 તરીકે મેક્સિકોના ગ્વાડલુપા શહેરની પસંદગી કરવામાં આવી છે.
- ગ્વાડલુપા વર્ષ 2017થી યુનેસ્કોનું ક્રિયેટિવ શહેર રહ્યું છે.

વિશેષ : ભારતના નવી દિલ્હીની વર્ષ 2003 માં વર્લ્ડ બૂક કેપિટલ તરીકે પસંદગી કરવામાં આવી હતી.

23 એપ્રિલ : સંયુક્ત રાષ્ટ્ર અંગ્રેજી ભાષા દિવસ 23 એપ્રિલ : સંયુક્ત રાષ્ટ્ર સ્પેનિશ ભાષા દિવસ

24 એપ્રિલ : રાષ્ટ્રીય પંચાયતી રાજ દિવસ (National Panchayati Raj Day)

- પંચાયતી રાજ માટે 73મો બંધારણીય સુધારો વર્ષ 1992માં કરવામાં આવ્યો હતો.
- તેનું અમલીકરણ 24 એપ્રિલ, 1993થી શરૂ કરવામાં આવ્યું હતું.
- આથી, દર વર્ષે 24 એપ્રિલના રોજ 'રાષ્ટ્રીય પંચાયતી રાજ દિવસ' ની ઉજવણી કરવામાં આવે છે :

નેશનલ પંચાયત એવોર્ડ્સ - 2022 જાહેર

- દર વર્ષે આ અવસર પર કેન્દ્રીય પંચાયતી રાજ મંત્રાલય દ્વારા જાહેર સેવાઓ સુધારવા માટે તેમજ તેમના સારા કાર્યોને માન્યતા આપવા માટે પંચાયતોની પ્રોત્સાહક યોજના હેઠળ દેશભરમાં શ્રેષ્ઠ પ્રદર્શન કરતા પંચાયતો/રાજ્યો/કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોને પુરસ્કારો આપવામાં આવે છે.
- રાષ્ટ્રીય પંચાયત પુરસ્કાર - 2022 (મૂલ્યાંકન વર્ષ 2020-21) અંતર્ગત કુલ 322 પુરસ્કારોની વિવિધ શ્રેણીમાં જાહેરાત કરવામાં આવી છે. જે નીચે મુજબ છે.

1) પંચાયત પુરસ્કાર :

- આ પુરસ્કાર એવા રાજ્યોને આપવામાં આવે છે જેમણે પંચાયતોના કામોની દેખરેખ માટે માહિતી ટેકનોલોજીનો મહત્તમ ઉપયોગ સુનિશ્ચિત કર્યો છે. આ માટે બે શ્રેણીઓ હેઠળ વિવિધ રાજ્યોને પુરસ્કાર આપવામાં આવે છે.

શ્રેણી - I હેઠળ વિજેતા રાજ્યો

1. કર્ણાટક
2. છત્તીસગઢ
3. ઓડિશા અને ઉત્તરપ્રદેશ

શ્રેણી-II હેઠળ વિજેતા રાજ્યો

1. ત્રિપુરા
2. આસામ
3. સિક્કિમ

2) બાળ- મૈત્રીપૂર્ણ ગ્રામ પંચાયત પુરસ્કાર :

- આ પુરસ્કાર 29 રાજ્યો/કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોની 29 ગ્રામ પંચાયતો/ગ્રામ પરિષદોને એનાયત કરવામાં આવ્યો છે.

3) ગ્રામ પંચાયત ડેવલપમેન્ટ પ્લાન એવોર્ડ :

- આ પુરસ્કાર 29 રાજ્યો/કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોની 29 ગ્રામ પંચાયતો/ગ્રામ પરિષદોને એનાયત.

4) નાનાજી દેશમુખ રાષ્ટ્રીય ગૌરવ ગ્રામ સલા પુરસ્કાર :

- આ પુરસ્કાર 27 રાજ્યો/કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોની 27 ગ્રામ પંચાયતો/ગ્રામ પરિષદોને એનાયત.

5) દીન દયાલ ઉપાધ્યાય પંચાયત સશક્તિકરણ પુરસ્કાર :

- આ પુરસ્કાર 29 રાજ્યો/કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોની 237 ગ્રામ પંચાયતોને એનાયત કરવામાં આવ્યા છે. જેમાં;
- 28 જિલ્લા પંચાયતો,
- 53 બ્લોક પંચાયતો,
- 156 ગ્રામ પંચાયતો/ગ્રામ પરિષદોની સમાવેશ થાય છે.

વર્તમાન વિશેષ

25 એપ્રિલ : વિશ્વ મેલેરિયા દિવસ

(World Malaria Day)

- મેલેરિયા રોગ વિશે વૈશ્વિક જાગૃકતા લાવવા માટે દર વર્ષે 25 એપ્રિલે વિશ્વ આરોગ્ય સંસ્થા (WHO) દ્વારા 'વિશ્વ મેલેરિયા દિવસ'ની ઉજવણી કરવામાં આવે છે.

થીમ 2022

- 'Harness Innovation to reduce the Malaria disease burden and save lives'

- સૌપ્રથમ વખત ઉજવણી : વર્ષ 2008

મેલેરિયા

- મેલેરિયા પ્લાઝમોડિયમ પરજીવીના કારણે ફેલાય છે.
- આ પરજીવી 'મેલેરિયા વેક્ટર' તરીકે ઓળખાતા ચેપગ્રસ્ત માદા એનોફિલિસ મચ્છરના કરડવાથી મનુષ્યોમાં ફેલાય છે.
- મચ્છર કરડે છે ત્યારે આ પરજીવી લોહીમાં ભળે છે.
- આ રોગ મુખ્યત્વે ઉષ્ણકટિબંધીય અને ઉપ-ઉષ્ણકટિબંધીય આબોહવા ધરાવતા આફ્રિકા, દક્ષિણ અમેરિકા અને એશિયાના વિવિધ પ્રદેશોમાં જોવા મળે છે.
- પાંચ પ્રકારના પરોપજીવીઓ મનુષ્યમાં મેલેરિયા ફેલાવવા માટે જવાબદાર છે. જેમાં પ્લાઝમોડિયમ ફાલ્સીપેરમ, પ્લાઝમોડિયમ વિવેક્સ, પી.ઓવેલ, પ્લાઝમોડિયમ મેલેરી અને પ્લાઝમોડિયમ નોલેસીનો સમાવેશ થાય છે.

પ્લાઝમોડિયમ ફાલ્સીપેરમ

- તે વૈશ્વિક સ્તરે મેલેરિયાના કારણે થતાં મોટાભાગના મૃત્યુ માટે જવાબદાર છે અને ઉપ-સહારન આફ્રિકન પ્રદેશોમાં વધુ પ્રમાણમાં જોવા મળે છે.

પ્લાઝમોડિયમ વિવેક્સ

- તે મુખ્યત્વે દક્ષિણપૂર્વ એશિયા અને લેટિન અમેરિકામાં જોવા મળે છે.
- 'કિવનાઈન' એ મેલેરિયાને અટકાવવા માટે વપરાતી દવા છે.

વિશેષ : ભારતે વર્ષ 2030 સુધીમાં સમગ્ર દેશમાંથી મેલેરિયા નાબૂદ કરવાનો લક્ષ્ય રાખ્યો છે.

24 થી 30 એપ્રિલ : વિશ્વ રોગ પ્રતિરક્ષણ સપ્તાહ (World Immunization week)

- વિશ્વ આરોગ્ય સંસ્થા (WHO) દ્વારા દર વર્ષે એપ્રિલ મહિનાના છેલ્લા સપ્તાહમાં 'વિશ્વ રોગ પ્રતિરક્ષણ સપ્તાહ'ની ઉજવણી કરવામાં આવે છે.
- આ સપ્તાહની ઉજવણીનો ઉદ્દેશ તમામ ઉંમરના લોકોને રોગ સામે રક્ષણ આપવા માટે જરૂરી સામૂહિક પગલાને પ્રકાશિત કરવાનો અને રસીના ઉપયોગને પ્રોત્સાહન આપવાનો છે.
- થીમ 2022:- 'Long Life for All'
- લોકોને સુખી અને સ્વસ્થ જીવન જીવાડવા માટે રસીકરણને વૈશ્વિક અભિયાન બનાવવા WHO એ #Vaccines4 Life' હેશટેગ આપ્યું છે.

Q.1 GAF (ગ્રાફિક્સ ઇન્ટરએન્જ ફોર્મેટ) ના શોધક કોણ છે ?

A. અમેરિકન કમ્પ્યુટર વૈજ્ઞાનિક સ્ટિફન ઈ. વિલ્હાઈટ

વિશેષ : તાજેતરમાં GAF ના શોધક સ્ટિફન ઈ. વિલ્હાઈટનું કોરોના ના કારણે મૃત્યુ થયું હતું.

Q.2 તાજેતરમાં “કલાઇમેટ હેઝાર્ડ્સ એન્ડ વલ્નેરેબિલિટી એટલાસ ઓફ ઇન્ડિયા – સ્ટેટ : તમિલનાડુ” કોના દ્વારા લોન્ચ કરવામાં આવ્યું છે.

A. ભારતીય હવામાન વિભાગ દ્વારા વિશ્વ હવામાન દિવસ (23 માર્ચ)ની ઊજવણીના ભાગરૂપે

વિશેષ : ઈ – એટલાસ ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ એજન્સીઓને નિવારક પગલાં લેવામાં મદદ કરશે.

Q.3 હવાસોંગ – 17 શું છે ?

A. હવાસોંગ – 17 એ તાજેતરમાં ઉત્તર કોરિયા દ્વારા પરીક્ષણ કરાયેલ એક ઇન્ટરકોન્ટિનેન્ટલ બેલેસ્ટિક મિસાઈલ છે.

Q.4 ભારતનું સૌ પ્રથમ SAI – નેશનલ સેન્ટર ઓફ એક્સલેન્સ કયાં સ્થપાશે ?

A. શિમલા, હિમાચલ પ્રદેશ

વિશેષ : હિમાચલ પ્રદેશ સરકાર દ્વારા માઉન્ટન ટેરેન બાઈકીંગ અને સાયકલ મોટોકોસ રમતવીરોની તાલીમ માટે ભારતનું સૌ પ્રથમ સ્પોર્ટ્સ ઓથોરિટી ઓફ ઇન્ડિયા – નેશનલ સેન્ટર ઓફ એક્સલેન્સ શિમલા ખાતે સ્થપાશે.

Q.5 ફિફા વર્લ્ડ કપ 2022 ને સ્પોન્સર કરનાર એકમાત્ર ભારતીય કંપની કઈ છે ?

A. Byju's

વિશેષ : ભારતની અગ્રણી એજ્યુકેશન ટેકનોલોજી પ્રદાતા કંપની Byju's કતાર ખાતે આયોજીત થનાર ફિફા વર્લ્ડ કપ – 2022ની સત્તાવાર સ્પોન્સર બની છે.

કતાર મધ્ય પૂર્વમાં ફૂટબોલના ફિફા વર્લ્ડ કપનું આયોજન કરનાર પ્રથમ દેશ બનશે.

Q.6 તાજેતરમાં HAL (હિન્દુસ્તાન એરોનોટિક્સ લિમિટેડ) દ્વારા કઈ યોજના અંતર્ગત ‘ હિન્દુસ્તાન 228’ એરક્રાફ્ટ રજૂ કરાશે ?

A. UDAN (ઉડે દેશ કા આમ નાગરિક) યોજના હેઠળ HAL દ્વારા હિન્દુસ્તાન 228 એરક્રાફ્ટ રજૂ કરાશે.

Q.7 ભારતનો સૌપ્રથમ ડિફેન્સ ફંડ કઈ કંપની દ્વારા શરૂ કરાશે ?

A. HDFC મ્યુચ્યુઅલ ફંડ દ્વારા HDFC ડિફેન્સ ફંડ શરૂ કરવામાં આવશે.

Q.8 શ્રીલંકાની નેવીએ ફ્લોટિંગ ડોક સ્થાપવા માટે ભારતની કઈ કંપની સાથે કરાર કર્યા છે ?

A. ગોવા શિપયાર્ડ લિમિટેડ

વિશેષ : 20 મિલિયન USDના ભારતીય અનુદાનની મદદથી ત્રિંકોમાલી નેવલ ડોકયાર્ડ ખાતે ગોવા શિપયાર્ડ લિમિટેડ ફ્લોટિંગ ડોક બનાવશે.

Q.9 રામાગુંડમ ફ્લોટિંગ સોલર પ્રોજેક્ટ કયાં આવેલ છે ?

A. તેલંગાણા

વિશેષ : નેશનલ થર્મલ પાવર કોર્પોરેશન (NTPC) દ્વારા દેશના સૌથી મોટા ફ્લોટિંગ સોલર પ્રોજેક્ટની વીજ ઉત્પાદન ક્ષમતા 42.5 MW જેટલી વધારવાની માહિતી અપાઈ છે.

Q.10 તાજેતરમાં સંરક્ષણ મંત્રાલયે વ્યુહાત્મક રીતે મહત્વપૂર્ણ સંરક્ષણ સિસ્ટમની કેટલી વસ્તુઓની આયાત પર પ્રતિબંધ લગાવ્યો ?

A. 107 જેટલી વસ્તુઓ

Q.11 કૌશલ્ય વિકાસ અને સાહસિકતા મંત્રાલયે કયા નૌકાદળ મથકને એન્જીનિયરિંગ ક્ષેત્રે સેન્ટર ઓફ એક્સલેન્સની માન્યતા આપી ?

A. મહારાષ્ટ્રના લોનાવાલા ખાતે આવેલ ભારતીય નૌકાદળ મથક INS શિવાજીને મરીન એન્જીનિયરિંગ ક્ષેત્રે સેન્ટર ઓફ એક્સલેન્સની માન્યતા આપી.

Q.12 તાજેતરમાં માણિ સુમુકી ઇન્ડિયા લિમિટેડના નવા MD અને CEO તરીકે કોની નિમણૂક થઈ છે ?

A. જાપાનના હિસાશી તકેયૂચી

Q.13 યમુનોત્સવ શું છે?

A. આઝાદી કા અમૃત મહોત્સવની ઊજવણીના ભાગરૂપે નેશનલ મિશન ફોર કલીન ગંગા (NMCG) દ્વારા યમુનોત્સવનું આયોજન કરવામાં આવ્યું. આ કાર્યક્રમમાં લોકોને ગંગાની ઉપનદી યમુનાની સફાઈ માટેના અભિયાનમાં જોડાવા પહેલ કરવામાં આવી છે.

Q.14 વિશ્વની સૌથી મોટી ટ્રાન્સપોર્ટેશન કંપની ‘Fedex’ના CEO તરીકે કોની નિમણૂક કરવામાં આવી?

A. રાજ સુબ્રમણ્યમ

Q.15 તાજેતરમાં કેન્દ્ર સરકારે વિદેશ વેપાર નીતિને કયાં સુધી લંબાવી?

A. 30 સપ્ટેમ્બર, 2022

વિશેષ : વાણિજ્ય અને ઉદ્યોગ મંત્રાલયે વિદેશ વ્યાપાર નીતિને 30 સપ્ટેમ્બર-2022 સુધી લંબાવી છે. આ નીતિનો કાર્યકાળ 2015-020 સુધીનો હતો પણ કોરોનાને ધ્યાનમાં લઈ તેને લંબાવી છે.

Q.16 હેનલે ડાર્ક સ્કાય સેન્ચ્યુરી શું છે?

A. તાજેતરમાં કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશ લેહમાં અવકાશી સંશોધનો અને અવકાશી પ્રવાસન વધારવાના હેતુથી લેહ હિલ કાઉન્સિલ અને વાઈલ્ડ લાઈફ ટૂરિઝમ ડિપાર્ટમેન્ટ દ્વારા હેનલે ડાર્ક સ્કાય સેન્ચ્યુરી વિકસાવવા કરાર કરાયા છે.

Q.17 કંચટાઈમ નરેન્દ્ર મોદીસ નેશનલ સિક્યુરિટી પુસ્તક કોણે લખ્યું છે?

A. ડૉ. શ્રીરામ ચૌલિયા

Q.18 હાલમાં સલામત સ્થળાંતર પેનલ પર ચર્ચા મુદ્દે કોણે હાથ મિલાવ્યા?

A. જીનીવા સ્થિત યુનાઈટેડ નેશન્સના આંતરરાષ્ટ્રીય સ્થળાંતર સંગઠન(IOM) એ સલામત સ્થળાંતર પર ચર્ચા માટે નીતિ આયોગ સાથે ભાગીદારી કરી છે. આ પેનલનો ઉદ્દેશ સુરક્ષિત, સર્વગ્રાહી, તકલીફ વગર સ્થળાંતરણ થાય તેના પર કાર્ય કરશે.

Q.19 તાજેતરમાં સેલ્ફ હેલ્થ ગ્રૂપ(SHG) લિન્કેજમાં શ્રેષ્ઠ પ્રદર્શન માટે કઈ બેન્કને પુરસ્કારિત કરાઈ છે?

A. HDFC બેન્ક

વિશેષ : દીનદયાળ અંત્યોદય યોજના – રાષ્ટ્રીય ગ્રામીણ આજીવિકા મિશન(DAY-NRLM) હેઠળ સેલ્ફ હેલ્થ ગ્રૂપ લિન્કેજ ક્ષેત્રે શ્રેષ્ઠ પ્રદર્શન કરતી કંપની તરીકે HDFC બેન્કની પસંદગી થઈ છે. HDFC બેન્ક એકમાત્ર ખાનગી બેંક છે જે SHGમાં યોગદાન બદલ પુરસ્કૃત કરવામાં આવી છે.

Q.20 હાલમાં જીઓલોજીકલ સર્વે ઓફ ઇન્ડિયા (GSI) ના ડાયરેક્ટર જનરલ તરીકે કોની નિમણૂક કરવામાં આવી છે?

A. હાલમાં ડૉ. એસ રાજૂની કોલકાતા ખાતે આવેલ જીઓલોજીકલ સર્વે ઓફ ઇન્ડિયાના ડાયરેક્ટર જનરલ તરીકે નિમણૂક કરવામાં આવી છે. તેઓ આર.એસ. ગરખાલનુ સ્થાન લેશે.

Q.21 બીજી ખેલો ઇન્ડિયા યુનિવર્સિટી ગેમ્સ ક્યાં યોજાવાની છે?

A. 2 જી ખેલો ઇન્ડિયા યુનિવર્સિટી ગેમ્સ કર્ણાટક ખાતે યોજાશે. કર્ણાટકે આ આયોજનને “ગ્રીન ગેમ્સ – ઝીરો વેસ્ટ- ઝીરો પ્લાસ્ટિક ગેમ્સ” જાહેર કરી છે. આ ગેમ્સનો શુભાંકર (માસ્કોટ) “વીરા” છે.

Q.22 તાજેતરમાં 'કવીન ઓફ ફાયર' નવલકથા કોના દ્વારા લખાઈ છે?

A. તાજેતરમાં ઝાંસીની રાણી લક્ષ્મીબાઈના જીવન પર આધારિત નવલકથા 'કવીન ઓફ ફાયર' દેવીકા રંગાચારી દ્વારા લખાઈ છે.

Q.23 હુરુન રિચેસ્ટ સેલ્ફ મેઈડ વુમન ઇન ધ વર્લ્ડ 2022 રિપોર્ટમાં ટોચના 10 માં સામેલ એક માત્ર ભારતીય મહિલા કોણ છે?

A. નાયકા કંપનીની CEO ફાલ્ગુની નાયરનો હુરુન રિચેસ્ટ સેલ્ફ મેઈડ વુમન ઇન ધ વર્લ્ડ 2022 રિપોર્ટમાં 10 ક્રમે સમાવેશ થયો છે. 7.6 બિલિયન USDની સંપત્તિ સાથે આ લિસ્ટમાં તેઓ એક માત્ર ભારતીય મહિલા છે.

Q.24 તાજેતરમાં સિક્યુરિટી માર્કેટમાં નવીનતાઓને પ્રોત્સાહન આપવા માટે SEBI દ્વારા કયું અભિયાન લોન્ચ કરાયું.

A. મંથન

Q.25 તાજેતરમાં FICCI ઇકોનોમિક આઉટલુક સર્વે દ્વારા નાણાકીય વર્ષ 2022-23 માટે ભારતનો GDP દર કેટલો અંદાજવામાં આવ્યો છે?

A. 7.4%

Q.26 FIFA વર્લ્ડ કપ 2022 ક્યાં યોજાશે?

A. કતાર

વિશેષ : હાલમાં એડિડાસ કંપની દ્વારા FIFA કતાર વર્લ્ડકપ માટેના સત્તાવાર ફૂટબોલ 'અલ રિહલા'નું અનાવરણ કરાયું. અલ-રિહલાનો અર્થ અરબીમાં "યાત્રા" થાય છે.

FIFA પૂરું નામ "ફેડરેશન ઇન્ટરનેશનલ ઇ ફૂટબોલ એસોસિએશન" છે.

FIFA નું મુખ્યમથક સ્વિત્ઝર્લેન્ડના જ્યુરિચ ખાતે આવેલ છે.

ગત FIFA 2018 વર્લ્ડકપમાં ફ્રાન્સ વિજેતા થયું હતું.

FIFA 2018નું આયોજન રશિયા દ્વારા કરવામાં આવ્યું હતું.

Q.27 આસામ સરકારે જૈવવિવિધતા ક્ષેત્રે સહયોગ માટે કયા દેશ સાથે કરાર કર્યા?

A. આસામ સરકારે જૈવવિવિધતા ક્ષેત્રે સહયોગ અને સંરક્ષણ માટે ફ્રાન્સની ફ્રેન્ચ ડેવલપમેન્ટ એજન્સી સાથે કરાર કર્યા છે.

Q.28 જુનિયર અને કેડેટ ફ્રેન્સિંગ ચેમ્પિયનશીપ 2023 ક્યાં યોજાશે?

A. અમદાવાદ ખાતે

Q.29 તાજેતરમાં ચર્ચિત લાઈફટાઈમ અચિવમેન્ટ એ.પી.જે અબ્દુલ કલામ એવોર્ડ ક્યાં ક્ષેત્ર સાથે સંકળાયેલ છે?

A. સંસદીય પુરસ્કાર

વિશેષ : તાજેતરમાં સંસદ રત્ન એવોર્ડ્સની જાહેરાત કરવામાં આવી હતી જેમાં કર્ણાટકના ભુતપૂર્વ મુખ્યમંત્રી એમ.વિરપ્પા મોઈલી અને તમિલનાડુના સ્વાસ્થ્યમંત્રી એચ.વી હાન્ડેને લાઈફટાઈમ અચિવમેન્ટ એ.પી.જે અબ્દુલ કલામ એવોર્ડ એનાયત કરાયા હતા.

Q.30 તાજેતરમાં 26મો ઇન્ટરનેશનલ ફિલ્મ ફેસ્ટિવલ ઑફ કેરળ ક્યાં શહેરમાં યોજાયો હતો?

A. તિરુવનંતપુરમ, કેરળ

વિશેષ : તિરુવનંતપુરમમાં 26મો ઇન્ટરનેશનલ ફિલ્મ ફેસ્ટિવલ ઑફ કેરળ યોજાયો હતો જેમાં કોસ્ટા રિકન ફિલ્મ "કલારા સોલા"ને શ્રેષ્ઠ ફિલ્મ માટે ગોલ્ડન કો ફીઝન્ટ (સુવર્ણ ચકોરમ) એનાયત કરાયો હતો.

Q.31 તાજેતરમાં કોણ ઉતરાખંડ એસેમ્બલીના પ્રથમ મહિલા સ્પીકર બન્યા છે.

A. રીતુ ખાન્ડુરી

Q.32 તાજેતરમાં વર્લ્ડ પેરા એથલેટિક્સ ગ્રાન્ડ પ્રિક્સ 2022નું આયોજન ક્યાં કરવામાં આવ્યું હતું?

A. દુબઈ

Q.33 તાજેતરમાં કોણ સર્બિયાના પ્રેસિડેન્ટ તરીકે પુનઃચૂંટાયા હતા?

A. એલેક્ઝાન્ડર વ્યુસિક

Q.34 તાજેતરમાં કઈ આંતરરાષ્ટ્રીય કંપની દ્વારા ભારતમાં સ્ટાર્ટઅપ્સ ફાઉન્ડર્સ હબ શરૂ કરવામાં આવ્યું હતું?

A. માર્ફફોસોફ્ટ

વિશેષ : માર્ફફોસોફ્ટ દ્વારા પ્રારંભિક તબક્કામાં રહેલા ભારતીય સ્ટાર્ટઅપ સ્થાપકોને સશક્ત બનાવવા માટે 3,00,000 ડોલરથી વધુ મૂલ્યના લાભો અને ક્રેડિટ્સ સાથે સ્ટાર્ટઅપ્સ ફાઉન્ડર્સ હબ લોન્ચ કરવામાં આવ્યું હતું.

અ ફંડમાંથી જે તે સ્ટાર્ટઅપ્સને તેમનો વ્યવસાય શરૂ અને ચલાવવા માટે જરૂરી ટેકનોલોજી, સાધનો અને સંસાધનોની મફતમાં એક્સેસ અપાશે.

આ હબ ભારતના તમામ સ્ટાર્ટઅપ્સ માટે ઉપલબ્ધ હશે, જેમાં થર્ડ પાર્ટી માન્યતા અથવા ભંડોળ વિનાના લોકોનો પણ સમાવેશ થાય છે.

Q.35 તાજેતરમાં કઈ સંસ્થા દ્વારા સ્ટેટ ઓફ વર્લ્ડ પોપ્યુલેશન રિપોર્ટ રજૂ કરાયો હતો?

A. યુનાઈટેડ નેશન્સ પોપ્યુલેશન ફંડ (UNFPA)

વિશેષ : તાજેતરમાં યુનાઈટેડ નેશન્સ પોપ્યુલેશન ફંડ (UNFPA) દ્વારા સ્ટેટ ઓફ વર્લ્ડ પોપ્યુલેશન (SoWP) રિપોર્ટ પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યો હતો છે. આ રિપોર્ટ દર વર્ષે બહાર પડાય છે જેની વર્ષ 2022ની આવૃત્તિનું શીર્ષક "Seeing the Unseen" હતું.

Q.36 દેશની સૌપ્રથમ પોસ્ટ ઓફિસ કાફેનો આરંભ તાજેતરમાં ક્યાં થયો છે?

A. કોલકાતા

Q.37 તાજેતરમાં ખૂબ ચર્ચામાં રહેલ ફિલ્મ 'ધ કાશ્મીર ફાઇલ્સ' ના ડિરેક્ટરનું નામ જણાવો?

A. વિવેક અગ્રિહોત્રી

Q.38 રશિયા - યુક્રેન વચ્ચે યુધ્ધના કારણે સંયુક્ત રાષ્ટ્ર દ્વારા તાજેતરમાં જાહેર કરવામાં આવેલા રિપોર્ટ અનુસાર વર્ષ 2022 માં ભારતનો GDP ત્રોથ કેટલા ટકા રહેશે?

A. 4.6 %

Q.39 તાજેતરમાં વન-ડે આંતરરાષ્ટ્રીય ક્રિકેટમાં 250 વિકેટ ઝડપનાર પ્રથમ મહિલા ક્રિકેટરનું નામ જણાવો.

A. ઝૂલન ગોસ્વામી

Q.40 દેશમાં તાજેતરમાં ક્યા રાજ્ય દ્વારા એર એમ્બ્યુલન્સ સેવાની શરૂઆત કરવામાં આવી છે?

A. ગુજરાત

Q.41 તાજેતરમાં ચક્રવાત 'આસની' આંદામાન - નિકોબાર ટાપુ પર ત્રાટક્યું હતું, 'આસની' નામ ક્યા દેશ દ્વારા સૂચવવામાં આવ્યું હતું?

A. શ્રીલંકા

Q.42 વડાપ્રધાન નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ "વિપ્લવી ભારત ગેલેરી" નું ઉદ્ઘાટન તાજેતરમાં ક્યા કર્યું હતું ?

A. વિક્ટોરિયા મેમોરિયલ હોલ, કોલકાતા (પશ્ચિમ બંગાળ)

Q.43 એશિયાનો સૌથી મોટો ટ્યૂલિપ ગાર્ડન લોકો માટે ફરીથી ખોલવામાં આવ્યો છે, તે ભારતના ક્યા શહેર ખાતે આવેલો છે?

A. શ્રીનગર (જમ્મુ & કાશ્મીર)

Q.44 વિલિન્ન ક્ષેત્રમાં મહિલાઓના ઉલ્લેખનીય પ્રદાનને માન્યતા આપવા નીતિ આયોગે તાજેતરમાં કેટલી મહિલાઓને વૂમન ટ્રાન્સફોર્મિંગ ઇન્ડિયા (WTI) એવોર્ડ્સ એનાયત કર્યા હતા?

A. 75

વિશેષ : નીતિ આયોગ દ્વારા વૂમન ટ્રાન્સફોર્મિંગ ઇન્ડિયા (WTI) એવોર્ડ્સની પાંચમી આવૃત્તિ જાહેર કરવામાં આવી છે. આ પુરસ્કાર અંતર્ગત 5 ગુજરાતી મહિલાઓને સન્માનિત કરવામાં આવી છે જે નીચે મુજબ છે :

- 1) પ્રીતિ પટેલ (રાજકોટ), રાસ્પિયન એન્ટરપ્રાઇઝિસ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ
- 2) તૃપ્તિ જૈન (અમદાવાદ), નૈરિતા સર્વિસિસ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ
- 3) ગીતા સોલંકી (અમદાવાદ), યુનિપેડ ઇન્ડિયા પ્રાઇવેટ લિમિટેડ
- 4) ડૉ.હીના શાહ (અમદાવાદ), ઇન્ટરનેશનલ સેન્ટર ફોર એન્ટરપ્રિન્યોરશિપ એન્ડ કેરિયર ડેવલપમેન્ટ (ICECD)
- 5) પૂનમ. જી. કૌશિક (અમદાવાદ), મીટિયોરિક બાયો ફાર્માસ્યૂટિકલ્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ

Q.45 પંજાબના નવા મુખ્યમંત્રી તરીકે તાજેતરમાં કોણે શપથ લીધા છે?

A. ભગવંત માન

વિશેષ : પંજાબના 25 મા મુખ્યમંત્રી તરીકે ભગવંત માનને રાજ્યપાલ બનવારીલાલ પુરોહિતે શપથ લેવડાવ્યા હતા.

Q.46 કેન્દ્રીય કેબિનેટની તાજેતરમાં મળેલી બેઠક અંતર્ગત લેવાયેલ નિર્ણય મુજબ ક્યાં સુધી લોકોને 'પ્રધાનમંત્રી ગરીબ કલ્યાણ અન્ન યોજના' અંતર્ગત મફત અનાજ વિતરણ કરવામાં આવશે?

A. 30 સપ્ટેમ્બર, 2022

વિશેષ : કોરોના મહામારી દરમિયાન કેન્દ્ર સરકારે 'પ્રધાનમંત્રી ગરીબ કલ્યાણ અન્ન યોજના' નો પ્રારંભ કર્યો હતો. માર્ચ, 2020 માં કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા આ યોજનાની જાહેરાત કરવામાં આવી હતી.

આ યોજના અંતર્ગત ગરીબ લોકોને પ્રતિ વ્યક્તિ પાંચ કિલો અનાજ મફતમાં અપાય છે.

આ યોજના માટે નોડલ મંત્રાલય કેન્દ્રીય નાણા મંત્રાલય છે.

Q.47 તાજેતરમાં ભારતની મુલાકાતે આવેલા રશિયાના વિદેશપ્રધાનનું નામ જણાવો?

A. સર્ગેઈ લાવરોવ

Q.48 વડાપ્રધાન નરેન્દ્રભાઈ મોદી સાથે સંકળાયેલી પ્રેક્ષક કથાઓને એક સાથે પ્રસ્તુત કરવા માટે 'મોદી સ્ટોરી' વેબ પોર્ટલનું વિમોચન તાજેતરમાં કોના હસ્તે કરવામાં આવ્યું હતું?

A. મહાત્મા ગાંધીની પૌત્રી સુમિત્રા ગાંધી કુલકર્ણી

વિશેષ : વડાપ્રધાન નરેન્દ્રભાઈ મોદીના લાંબા જીવનકાળ દરમિયાન તેમના સંપર્કમાં આવેલા લોકોના અનુભવોના આધારે આ કથાઓ તૈયાર કરવામાં આવી છે. આ પોર્ટલ modistory.in પર એક્સેસ કરી શકાય છે.

Q.49 એન્ટાર્કટિકામાં ભીષણ ગરમીને કારણે મોટી બરફની શિલા તૂટી પડી છે, આ બરફના ટુકડાને શું નામ આપવામાં આવ્યું છે ?

A. કોંગર આઈસ શેલ્ડ

વિશેષ : કોંગર આઈસ શેલ્ડ 1,200 ચોરસ કિ.મી. સુધી ફેલાયેલો છે જે 15 માર્ચ, 2022 ના રોજ એન્ટાર્કટિકાથી અલગ પડ્યો હતો. આ ઘટના પૂર્વ એન્ટાર્કટિકામાં બની છે.

Q.50 કેન્દ્ર સરકારે તાજેતરમાં પોતાના કર્મચારીઓના મોંઘવારી ભથ્થાં એટલે કે DA માં કેટલા ટકા વધારો કરવાના પ્રસ્તાવને મંજૂરી આપી છે?

A. 3 %

વિશેષ : મોંઘવારી ભથ્થાંમાં વધારાનો ફાયદો કેન્દ્ર સરકારના 47 લાખ કર્મચારીઓ અને 68 લાખ પેન્શનધારકોને થશે. Dearness allowance (DA) માં ત્રણ ટકાના વધારા બાદ હવે મોંઘવારી ભથ્થું 31 ટકાથી વધીને 34 ટકા પર પહોંચી જશે. વધેલા આ મોંઘવારી ભથ્થાનો દર 1 જાન્યુઆરી, 2022 થી અમલમાં આવ્યો છે.

Q.51 ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ અમદાવાદના લોગોમાં ગુજરાતની કઈ ધરોહર જોવા મળે છે?

A. સિદ્ધી સૈયદની જાળી

વિશેષ : આ લોગોની સાથે સંસ્કૃત સુવાક્ય - 'વિદ્યા વિનિયોગદ વિકાસ' લખાયેલું છે. જેનો અર્થ થાય છે કે, જ્ઞાનની વહેંચણી થકી વિકાસ થાય છે.

Q.52 નેશનલ એક્રેડિટેશન બોર્ડ ફોર એજ્યુકેશન એન્ડ ટ્રેઇનિંગ (NABET) દ્વારા માન્યતા પ્રાપ્ત પ્રથમ ગુજરાત રાજ્ય શિક્ષણ બોર્ડ (GSEB) સાથે સંલગ્ન શાળાનું નામ જણાવો?

A. અદાણી વિદ્યામંદિર ભદ્રેશ્વર, મુંદ્રા (કચ્છ)

Q.53 કોવિડ-19 ની દવા તથા તેની સારવાર માટે ઉપયોગમાં લેવાતા ઉપકરણો પર કેન્દ્ર સરકારે કેટલા ટકા GST નિર્ધારિત કર્યો છે?

A. 5 %

Q.54 તાજેતરમાં Space-Xએ આંતરરાષ્ટ્રીય અવકાશ સ્ટેશન (ISS)માટેનું પ્રથમ તમામ રીતે ખાનગી મિશન લોન્ચ કર્યું તેનું નામ જણાવો.

A. એક્સિયન-1

Q.55 નીતિન ગડકરીએ તાજેતરમાં વિશ્વની સૌથી અદ્યતન ટેકનોલોજી વિકસિત ગ્રીન હાઇડ્રોજન ફ્યુઅલ સેલ ઇલેક્ટ્રિક વ્હીકલ (FCEV) ભારતમાં પ્રથમ વખત લોન્ચ કરી છે, તેનું નામ જણાવો?

A. ટોયોટો મિરાઈ

વિશેષ : ભારતમાં તેના પ્રકારનો આ પ્રથમ પ્રોજેક્ટ છે. જેનો હેતુ દેશમાં ગ્રીન હાઇડ્રોજન આધારિત ઇલેક્ટ્રિક સ્થાપિત કરવાનો છે.

ટોયોટો કિર્લોસ્કર મોટર પ્રાઇવેટ લિમિટેડ અને ઇન્ટરનેશનલ સેન્ટર ફોર ઓટોમોટિવ ટેકનોલોજી (ICAT) વિશ્વના સૌથી અદ્યતન ફ્યુઅલ સેલ ઇલેક્ટ્રિક વ્હીકલ (FCEV) 'ટોયોટો મિરાઈ' જે હાઇડ્રોજન પર ચાલે છે તેનો અભ્યાસ અને મૂલ્યાંકન કરવા માટે એક પાયલોટ પ્રોજેક્ટ ચલાવી રહ્યાં છે.

આ કાર એડવાન્સ સેલ ઓક્સિજન અને હાઇડ્રોજનના મિશ્રણથી વીજળી પેદા કરે છે. આ કારમાં ઉત્સર્જન તરીકે ફક્ત પાણી નીકળે છે.

Q.56 કેન્દ્ર સરકારે તાજેતરમાં નાણાકીય વર્ષ 2022-23 ના પ્રથમ ત્રિમાસ માટે NSC (નેશનલ સેવિંગ્સ સર્વિસિસ) અને PPF પબ્લિક પ્રોવિડેન્ટ ફંડ) સહિતની નાની બચત યોજના માટેના વ્યાજદરમાં કોઈ ફેરફાર કર્યો નથી. PPF અને NSC પર અનુક્રમે વાર્ષિક કેટલા ટકાના દરે વ્યાજ મળે છે?

A. PPF પર 7.1 % અને NSC પર 6.8 %

વિશેષ : નાની બચત યોજના પરના વ્યાજ દરોમાં વર્ષ 2020-21 થી કોઈ ફેરફાર થયો નથી. સુકન્યા સમૃદ્ધિ યોજનામાં પણ 7.6 % નું વ્યાજ આપવામાં આવે છે.

Q.57 મૈસૂરના શાસક હૈદરઅલી અને તેમના પુત્ર ટિપૂ સુલતાનની વર્ષ 1780મા બ્રિટિશ ઇસ્ટ ઇન્ડિયા કંપની પર કયા યુધ્ધની ઐતિહાસિક જીતને દર્શાવતી પેઇન્ટિંગની તાજેતરમાં લંડન ખાતે હરાજી થઈ હતી?

A. પોલ્લિલૂરનું યુદ્ધ

વિશેષ : 'પોલ્લિલૂરનું યુદ્ધ' અથવા 'પેરામ્બકમનું યુદ્ધ' એ 10 સપ્ટેમ્બર, 1780 ના રોજ કાંચીપુરમ નજીક આવેલા પોલ્લિલૂર ખાતે થયું હતું. આ યુદ્ધ બીજા ઍંગ્લો - મૈસૂર યુદ્ધનો ભાગ હતું. યુદ્ધના વિઝયુઅલ રેકોર્ડ તરીકે અને પોતાની જીતની યાદમાં ટિપૂ સુલતાને 'બેટલ ઓફ પોલ્લિલૂર' નામનું પેઇન્ટિંગ શ્રીરંગપટ્ટનમના દરિયા દીલતા બાગના ભીંતચિત્રના ભાગરૂપે તૈયાર કરાવ્યું હતું.

Q.58 ITTF ઇજીપ્ત પેરા ઓપન ટેબલ ટેનિસ 2022 માં ગુજરાતની કઈ પેરા ખેલાડીઓએ ગોલ્ડ મેડલ પ્રાપ્ત કર્યો છે?

A. સોનલ પટેલ અને ભાવિના પટેલ

વિશેષ : ઇજીપ્તના ઇસ્માઈલિયા ખાતે આ ટૂર્નામેન્ટ યોજાઈ હતી.

Q.59 ભારતના ગૃહ મંત્રાલય દ્વારા ગુજરાતના બેસ્ટ પોલીસ મથકનો એવોર્ડ કોને એનાયત કર્યો છે?

A. સેવાલીયા પોલીસ મથક, ખેડા જિલ્લો

વિશેષ : વર્ષ 2021માં સેવાલીયા પોલીસ દ્વારા પ્રોહીબિશન અને હથિયારોના વધુ ગુનાઓના ભેદ ઉકેલી શ્રેષ્ઠ કામગીરી કરવા બદલ સેવાલીયા પોલીસને શ્રેષ્ઠ એવોર્ડ આપવામાં આવ્યો છે.

Q.60 તબીબી શિક્ષણ નિયામક સંસ્થાન નેશનલ મેડિકલ કમિશન (NMC) તાજેતરમાં કરેલી ભલામણ અનુસાર મેડિકલના વિદ્યાર્થીઓ હવે 'હિપોક્રેટિક શપથ' ના સ્થાને કોની શપથ લેશે?

A. મહર્ષિ ચરક શપથ

વિશેષ : નવા દિશાનિર્દેશો અનુસાર તબીબી અભ્યાસક્રમના વિદ્યાર્થીએ દીક્ષાંત સમારોહમાં 'હિપોક્રેટિક શપથ' ના સ્થાને 'મહર્ષિ ચરક શપથ' લેવડાવવાની ભલામણ NMC દ્વારા કરવામાં આવી છે. આ દિશાનિર્દેશો સાથે જ દર વર્ષે 12 જૂનથી 10 દિવસનો યોગનો ફાઉન્ડેશન ફોર્સ પણ ભલામણ કરાઈ છે. જેનું સમાપન 21 જૂન એટલે કે 'આંતરરાષ્ટ્રીય યોગ દિવસે' થશે. 'ચરક શપથ' મહર્ષિ ચરક દ્વારા લખવામાં આવેલા પુસ્તક 'ચરક સંહિતા' માંથી લેવામાં આવી છે.

Q.61 સાહિત્ય અકાદમી દિલ્હીના ચેરમેન ચંદ્રશેખર કાંબલના હસ્તે ગુજરાતની યુવા-લેખિકા દૃષ્ટિ સોનીને તાજેતરમાં કયા સ્થળે સાહિત્ય અકાદમી યુવા પુરસ્કાર એનાયત કરવામાં આવ્યો છે?

A. ચેન્નાઈ, તમિલનાડુ

વિશેષ : દૃષ્ટિ સોનીને 'અ-માણસ' લઘુનવલ માટે આ પુરસ્કાર એનાયત કરવામાં આવ્યો છે.

Q.62 મિનિસ્ટ્રી ઓફ હાઉસિંગ એન્ડ અર્બન અફેયર્સ દ્વારા તાજેતરમાં 'સ્માર્ટ સિટી મિશન' અંતર્ગત પસંદ થયેલા ડાયનેમિક રેન્કિંગમાં પ્રથમ ક્રમાંકે કયું શહેર છે?

A. સુરત

વિશેષ : આ રેન્કિંગમાં અમદાવાદ છઠ્ઠા ક્રમાંકે રહ્યું છે. 'સ્માર્ટ સિટી મિશન' અંતર્ગત પસંદ થયેલા 100 શહેરોએ પૂરા કરેલા પ્રોજેક્ટ, કાર્યરત પ્રોજેક્ટ, ગ્રાન્ટના વપરાશના ફાઇનાન્સિયલ સર્ટિફિકેટ, એડવાઈઝરી ફોરમ મીટિંગ જેવા માપદંડના આધારે ડાયનેમિક રેન્કિંગ જાહેર કરવામાં આવ્યું છે. સ્માર્ટસિટી મિશન અંતર્ગત કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા 50 ટકા, રાજ્ય સરકાર દ્વારા 25 ટકા અને સુરત મહાનગરપાલિકા દ્વારા 25 ટકા ગ્રાન્ટ આપવામાં આવે છે.

Q.63 'રામ નામ સત્' દ્વિખંડીય પુસ્તકનું વિમોચન તાજેતરમાં કોના દ્વારા કરવામાં આવ્યું હતું?

A. ગાંધીનગર સાહિત્યસભા

વિશેષ : નિવૃત્તા IAS અધિકારી અને હિન્દી સાહિત્યના જાણીતા કવિ વિજય રંચન દ્વારા 'રામ નામ સત્' દ્વિખંડીય હિન્દી કાવ્યસંગ્રહની રચના કરવામાં આવી છે.

Q.64 તાજેતરમાં કેન્દ્રીય માહિતી અને પ્રસારણ મંત્રાલયે ભારતની રાષ્ટ્રીય સુરક્ષા, વિદેશનીતિ અને જાહેર વ્યવસ્થા સાથે સંબંધિત દુષ્પ્રચાર ફેલાવવા બદલ કેટલી યુ-ટ્યુબ ચેનલો પર પ્રતિબંધ મૂક્યો છે?

A. 22 ચેનલો

વિશેષ : IT નિયમો, 2021 હેઠળ પ્રથમ વખત 18 ભારતીય યુ-ટ્યુબ ન્યૂઝ ચેનલો અને પાકિસ્તાન સંચાલિત ચાર યુ-ટ્યુબ ન્યૂઝ ચેનલો બંધ કરવામાં આવી છે.

Q.65 તાજેતરમાં કોના દ્વારા સોશિયલ મીડિયા પ્લેટફોર્મ "ટ્વિટર" ખરીદવામાં આવ્યું?

A. એલોન મસ્ક (ટેસ્લા કંપનીના CEO)

વિશેષ : મસ્કે ટ્વિટરને \$42 બિલિયનમાં ખરીદ્યો હતો.

ટ્વિટર વિશે :

CEO :- પરાગ અગ્રવાલ (મૂળ ભારતીય)

મુખ્યમથક :- સાન ફ્રાન્સિસ્કો, અમેરિકા

સ્થાપના : 2006 માં

Q.66 FIFA વર્લ્ડ કપ કતાર 2022 ના અધિકૃત શુભાંકરનું નામ શું છે?

A. લાએબ (La'eeb)

વિશેષ : ફેડરેશન ઇન્ટરનેશનલ ટે ફૂટબોલ એસોસિએશન (FIFA) એ કતારની રાજધાની દોહા ખાતે FIFA વર્લ્ડકપ કતાર 2022 ના અધિકૃત માસ્કોટ 'લાએબ' નું અનાવરણ કર્યું હતું. લાએબનો અરેબી ભાષામાં અર્થ એક કુશળ ખેલાડી, રમતિયાળ, સાહસિક અને જિજ્ઞાસુ છે.

Q.67 પ્રાથમિક શાળાઓમાં 100% નોંધણી કરવા માટે ઉત્તરપ્રદેશ CM યોગી આદિત્યનાથે કયું અભિયાન ચાલુ કર્યું?

A. શાળા ચલો અભિયાન

Q.68 તમિલનાડુના મુખ્યમંત્રીએ કટોકટીની પરિસ્થિતિ દરમિયાન પોલીસ સહાય પૂરી પાડવા માટે કઈ એપ લોન્ચ કરી છે?

A. કાવલ ઉથળી એપ

Q.69 ભારતની પ્રથમ ડેરી સહકારી બેંક ક્યાં સ્થપાશે?

A. કર્ણાટકમાં

વિશેષ : કર્ણાટકમાં ભારતની પ્રથમ ડેરી સહકારી બેંક 'નંદિની ક્ષીરા સમૃદ્ધિ સહકાર બેંક' સ્થાપવાનું આયોજન થઈ રહ્યું છે.

તમને ખાખી પહેરાવવા માટે આવી રહી છે
ગુજરાતની સર્વશ્રેષ્ઠ ફેકલ્ટી ટીમ

CONSTABLE

Date 19-01-2023

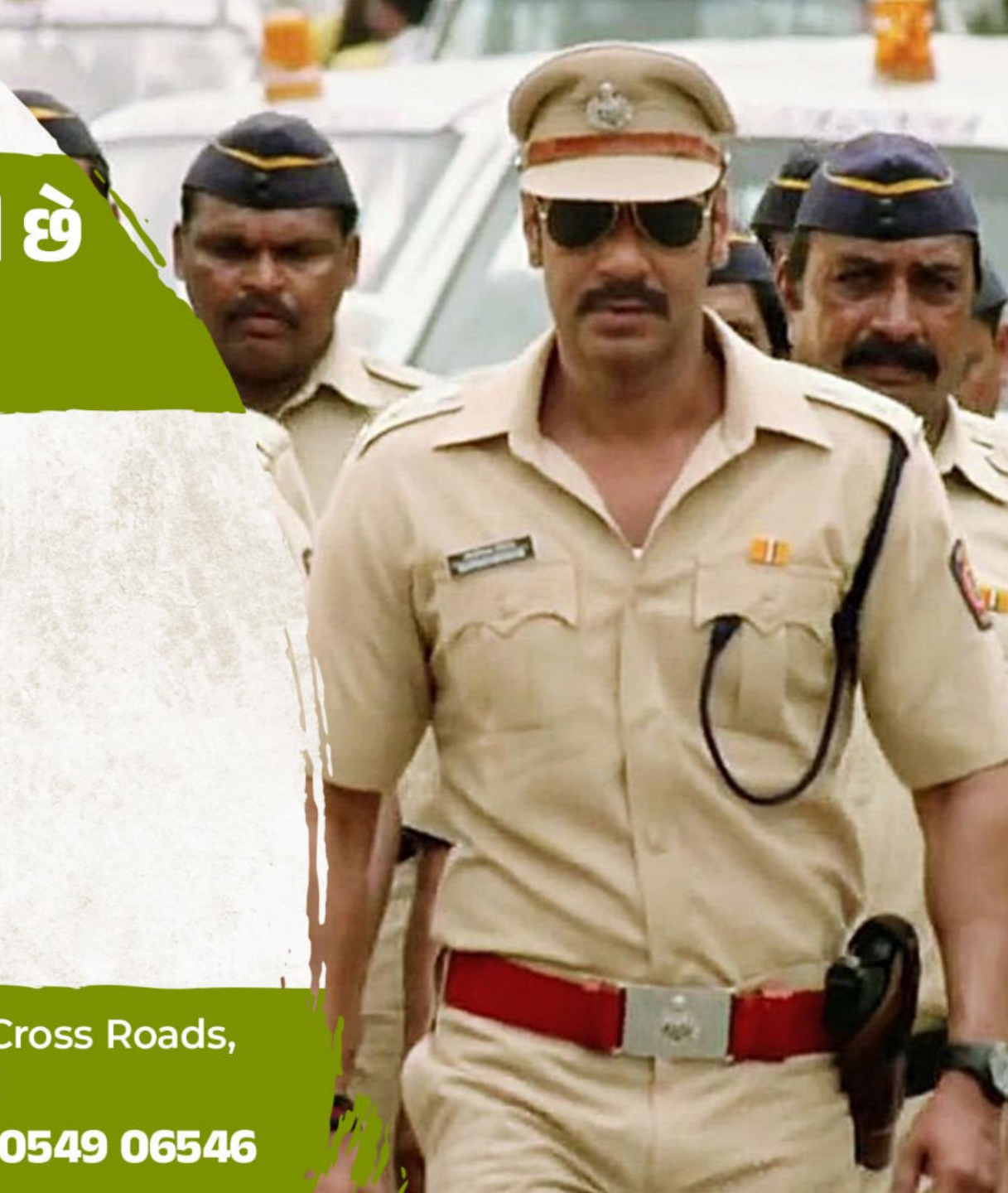
Time 11:00 to 1:00

Fees 18000 (~~25000~~)

(Offer Valid till 19 January)

Address : 1st Floor, Ashwamegha Complex, Sargasan Cross Roads,
KH-0 Circle, Gandhinagar, Gujarat - 382421

 77788 98734 | 90549 03902 | 96249 43920 | 90549 06546

Q.70 સેન્ટર ફોર મોનિટરિંગ ઇન્ડિયન ઇકોનોમી દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલ માહિતી અનુસાર સૌથી ઓછો બેરોજગારી દર ધરાવતું રાજ્ય કયું છે?

A. છત્તીસગઢ (0.6% સાથે)

વિશેષ : ગુજરાતનો બેરોજગારી દર (1.8%)
હરિયાણા (26.7% - સૌથી વધારે)

Q.71 ફોબ્સના વર્લ્ડસ બિલિયોનર લિસ્ટ 2022 માં ટોચના સ્થાન પર કોણ રહ્યું છે?

A. એલોન મસ્ક

વિશેષ : ફોબ્સના વર્લ્ડસ બિલિયોનર લિસ્ટ 2022(એપ્રિલ 2022 ની સ્થિતિએ

વૈશ્વિક રેન્ક	નામ	નેટવર્થ (USD માં)
1.	એલોન મસ્ક	219 બિલિયન
2.	જેફ બેઝોસ	171 બિલિયન
3.	બર્નાડ આરનોલ્ટ	158 બિલિયન
4.	બિલ ગેટ્સ	129 બિલિયન
5.	વોરેન બફેટ	118 બિલિયન
10.	મુકેશ અંબાણી	90.7 બિલિયન
11.	ગૌતમ અદાણી	90 બિલિયન

Q.72 ખુમજુંગ ખુંદે વેસ્ટવોટર મેનેજમેન્ટ પ્રોજેક્ટના નિર્માણ માટે ભારતે કયા દેશને આર્થિક સહાય કરી છે?

A. નેપાળ

વિશેષ : ભારત સરકારના 41.43 મિલિયન નેપાળી રૂપિયાની નાણાકીય સહાયથી નેપાળના લોકોને સ્વચ્છ અને સુરક્ષિત પાણી મળી રહે તેના હેતુથી ખુમજુંગ ખુંદે વેસ્ટવોટર મેનેજમેન્ટ પ્રોજેક્ટનું નિર્માણ કરાશે.

Q.73 એશિયન ડેવલપમેન્ટ આઉટલુક (ADO) 2022 રિપોર્ટ મુજબ ભારતનો આર્થિક વિકાસ દર કેટલો રહેશે?

A. 7.5%

વિશેષ : મનિલા સ્થિત એશિયન ડેવલપમેન્ટ બેન્કના એશિયન ડેવલપમેન્ટ આઉટલુક (ADO) 2022 રિપોર્ટ મુજબ ભારતનો આર્થિક વિકાસ દર 2022 માં 7.5% અને 2023 માં 8% જેટલો અનુમાનિત કરવામાં આવ્યો છે. ભારતમાં ફૂગાવાના દરને 2022 માં 5.8% અને 2023 માં 5% અનુમાનિત કરવામાં આવ્યો છે.

Q.74 'બિરસા મુંડા - જનજાતિય નાયક' નામનું પુસ્તક કોણે લખ્યું છે?

A. પ્રોફેસર આલોક ચક્રવાલ

Q.75 ભારતના કયા રાજ્યમાં તાજેતરમાં નવા 13 જિલ્લાઓ રચાયા છે?

A. આંધ્રપ્રદેશ (કુલ : 26 જિલ્લા થયા)

વર્તમાન વિશેષ

Q.76 તાજેતરમાં કોણે "વુમન્સ ટેનિસ એસોશિએશન માસ્ટર્સ 1000 - મિયામી ઓપન 2022" ટુર્નામેન્ટ જીતી?

A. પોલન્ડની ઈગ્ના સ્વિટેક

Q.77 એન્ટિ ધૂમન ટ્રાફિકિંગ સેલ શું છે?

A. રાષ્ટ્રીય મહિલા આયોગ (NCW) દ્વારા માનવ તસ્કરી રોકવા માટે તથા મહિલાઓ અને છોકરીઓમાં જાગૃતિ લાવવા માટે એન્ટિ ધૂમન ટ્રાફિકિંગ સેલ શરૂ કરાયો છે.

Q.78 યુનિફાઇડ હેલ્થ ઇન્ટરફેસ શું છે?

A. ડિજિટલ હેલ્થ સર્વિસ ને દરેક વ્યક્તિ સુધી પહોંચાડવાના હેતુથી નેશનલ હેલ્થ ઓથોરીટી દ્વારા આયુષ્યમાન ભારત ડિજિટલ મિશન અંતર્ગત યુનિફાઇડ હેલ્થ ઇન્ટરફેસ (UHI) શરૂ કરવામાં આવ્યું છે.

Q.79 850MW ઉત્પાદન ક્ષમતા ધરાવતો રેટલ હાઇડ્રલ પાવર પ્રોજેક્ટ કઈ નદી આવેલ છે?

A. ચિનાબ નદી પર

Q.80 'આઝાદી કા અમૃત મહોત્સવ' અને 'વિશ્વ આરોગ્ય દિવસ' (7 એપ્રિલ) નિમિત્તે સ્પેશિયલ ઓલિમ્પિક્સ ભારત દ્વારા દિવ્યાંગજનો માટે સૌથી મોટા હેલ્થ ફેસ્ટનું આયોજન તાજેતરમાં કયાં કરવામાં આવ્યું હતું?

A. અમદાવાદ

વિશેષ : આ કાર્યક્રમના ભાગરૂપે કર્ણાવતી યુનિવર્સિટી, ઉવારસદ ખાતે કુલ 10 હજાર દિવ્યાંગજન એથલેટ્સની આંખ, દાંત, હેલ્થ પ્રમોશન સહિત પૂર્ણ આરોગ્ય તપાસ કરવામાં આવી હતી.

એક સાથે આટલા એથલેટ્સની તબીબી તપાસને લઈ ગિનિસ બુક ઓફ રેકોર્ડ, લીમ્કા બુક ઓફ રેકોર્ડ અને એશિયા બુક ઓફ રેકોર્ડમાં નોંધ લેવાઈ હતી.

Q.81 તાજેતરમાં રાજ્યમાં નવા માહિતી નિયામકની નિમણૂક થઈ છે તેઓનું નામ જણાવો?

A. આર.કે.મહેતા

Q.82 તામિલનાડુ અને પુદુચેરી દરિયાકિનારાની દેખરેખ માટે ઇન્ડિયન કોસ્ટ ગાર્ડ (ICG) દ્વારા કઈ બોટ સામેલ કરવામાં આવી?

A. ICGS C-436

Q.83 તાજેતરમાં પ્રધાનમંત્રી મુદ્રા યોજનાને કેટલા વર્ષ પૂર્ણ થયા?

A. 7 વર્ષ

વિશેષ : યોજનાની શરૂઆત 2015માં થઈ હતી. MUDRA એટલે માઈક્રો યુનિટ્સ ડેવલપમેન્ટ એન્ડ રિફાઈનાન્સ એજન્સી. આ યોજના હેઠળ નાના ફર્મ/ માઈક્રો એન્ટરપ્રાઇસને 10 લાખ સુધિની લોન પુરી પાડવામાં આવે છે. જેમાં,

શિશુલોન રૂ.50,000 સુધી

કિશોર લોન રૂ.50,000થી રૂ.5,00,000 સુધી

તરુણ લોન રૂ.5,00,000થી રૂ.10,00,000 સુધી

Q.84 સંરક્ષણ ક્ષેત્રે આત્મનિર્ભર થવાના હેતુથી સંરક્ષણ મંત્રાલય દ્વારા કેટલી વસ્તુઓની ત્રીજી સ્વદેશીકારણની યાદી બહાર પાડવામાં આવી?

A. 101 વસ્તુઓની

Q.85 એનીમેશન, વિઝ્યુઅલ ઇફેક્ટ્સ, ગેમિંગ & કોમિક્સ (AVGC) પ્રમોશન ટાસ્ક ફોર્સની આગેવાની કોને સોંપવામાં આવી?

A. અપૂર્વ ચંદ્રા

વિશેષ : માહિતી અને પ્રસારણ મંત્રાલયએ AVGC પ્રમોશન ટાસ્ક ફોર્સની આગેવાની IAS અપૂર્વ ચંદ્રાને સોંપી છે. રાષ્ટ્રીય AVGC નીતિ ઘડવા માટે ટાસ્ક ફોર્સ 90 દિવસની અંદર તેના એક્શન પ્લાનને સબમિટ કરશે.

Q.86 ગંગૌર ઉત્સવ ક્યાં અને ક્યારે ઉજવાય છે?

A. રાજસ્થાનમાં, ચૈત્ર મહિનાની પહેલી તારીખે

વિશેષ : ગંગૌર શબ્દમાં ગણ એટલે ભગવાન શિવ અને ગૌર એટલે કે માતા ગૌરીનો ઉલ્લેખ કરે છે.

Q.87 ટાટા ગ્રૂપની તમામ કંપનીઓને એક ઓનલાઇન ડિજિટલ પ્લેટફોર્મ પર લાવનાર એપ્લીકેશનનું નામ શું છે?

A. ટાટા નિયું

Q.88 તાજેતરમાં નવી દિલ્હી ખાતે યોજાયેલ એરફોર્સ કમાન્ડ કોન્ફરન્સની થીમ શું હતી?

A. ઓપ્ટિમાઇઝીંગ હ્યુમન રિસોર્સિસ

Q.89 ભારતની પ્રથમ સ્વદેશી રીતે વિકસિત પોલીસેન્ટ્રિક પ્રોસ્થેટિક ઘૂંટણનું નામ જણાવો?

A. કદમ

વિશેષ : ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી મદ્રાસ દ્વારા સોસાયટી ફોર બાયોમેડિકલ ટેકનોલોજી અને મોબિલિટી ઇન્ડિયાના સહયોગથી કદમને વિકસવાયું છે.

Q.90 દલાઈ લામાની તિબેટીયન કમિટી માટે કેન્દ્ર સરકારે કેટલી સહાય આપી છે?

A. 40 કરોડ રૂપિયા (વર્ષ 2021 થી 2025 માટે)

Q.91 તાજેતરમાં પાકિસ્તાને કઈ બેલેસ્ટિક મિસાઇલનું સફળ પરીક્ષણ કર્યું?

A. શાહીન-3 (2,750 કિ.મી. રેંજની સરફેસ ટુ સરફેસ મિસાઇલ)

Q.92 વિશ્વમાં જંગલી પ્રાણીઓને કાનૂની અધિકાર આપનાર દેશ કયો છે?

A. ઇક્વાડોર

વિશેષ : ઇક્વાડોરની રાજધાની કવીટો છે.

Q.93 ગાઓફેન-5 02 શું છે?

A. ચીનનો ઉપગ્રહ

વિશેષ : ચીને તેના લોંગ માર્ચ 4c રોકેટ દ્વારા ઉપગ્રહ ગાઓફેન-5 02 ને લોન્ચ કર્યો હતો, તે પૃથ્વીના અવલોકન માટેનો ઉપગ્રહ છે તથા હાઈપર સ્પેક્ટ્રલ ઉપગ્રહ છે.

Q.94 એશિયાનો સૌથી મોટો સુએજ ટ્રીટમેન્ટ પ્લાન્ટ ક્યાં આવેલો છે?

A. દિલ્હી ખાતે

વિશેષ : દિલ્હી ખાતે એશિયાના સૌથી મોટો ઓખલા સુએજ ટ્રીટમેન્ટ પ્લાન્ટ(STP) શરૂ કરાશે. જેની ક્ષમતા 564 મિલિયન લિટર પ્રતિ દિવસ (MLD) છે. આ પ્લાન્ટની મદદથી યમુના નદીની સફાઈમાં પણ મદદ મળશે.

Q.95 તાજેતરમાં ભારતના રાષ્ટ્રપતિ રામનાથ કોવિંદ ક્યા દેશોની મુલાકાતે ગયા હતા?

A. તુર્કમેનિસ્તાન અને નેધરલેન્ડ

વિશેષ : તુર્કમેનિસ્તાની મુલાકાત લેનાર રામનાથ કોવિંદ ભારતના પ્રથમ રાષ્ટ્રપતિ છે. બન્ને દેશો વચ્ચેના દ્વિપક્ષીય સંબંધોને 30 વર્ષ પૂર્ણ થયાની યાદમાં એક પોસ્ટલ સ્ટેમ્પ બહાર પાડવામાં આવ્યો હતો. ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ ક્ષેત્રે બન્ને દેશોએ કરાર કર્યા હતા.

Q.96 2023 માં ભારત ખાતે યોજાવાની G20 સમિટના ચીફ કોઓર્ડિનેટર તરીકે કોની નિમણૂક થઈ છે?

A. પૂર્વ વિદેશ સચિવ હર્ષવર્ધન શ્રીંગલાની G-20 સમિટના ચીફ કોઓર્ડિનેટર તરીકે નિમણૂક થઈ છે.

વિશેષ : ભારત વર્ષ 2023માં પ્રથમવાર G-20 સમિટનું આયોજન કરશે. G20 સમિટ 2022 ઈન્ડોનેશિયાના બાલી ખાતે યોજાશે.

થીમ : રિકવર ટુગેઠર, રિકવર સ્ટ્રોન્ગર

G20 દેશો : આર્જેન્ટિના, ઓસ્ટ્રેલિયા, બ્રાઝિલ, કેનેડા, ચીન, ફ્રાન્સ, જર્મની, ભારત, ઈન્ડોનેશિયા, જાપાન, દક્ષિણ કોરિયા, મેક્સિકો, રશિયા, સાઉદી અરેબિયા, દક્ષિણ આફ્રિકા, તુર્કી, યુ.કે., યુ.એસ.એ., યુરોપીય યુનિયન (EU)

Q.97 તાજેતરમાં રેકજાવિક ઓપન ચેસ 2022 ટાઇટલ કોણે જીત્યું?

A. 16 વર્ષીય ભારતીય ગ્રાન્ડમાસ્ટર રમેશબાબુ પ્રજ્ઞાનંદા એ જીતી

વિશેષ : તાજેતરમાં રમેશબાબુ પ્રજ્ઞાનંદાએ વિશ્વના નંબર 1 ચેસ ખેલાડી મેગ્સ કાર્લસનને હરાવ્યા હતા.

Q. 98 તાજેતરમાં ભારતના ક્યા શહેરોને "ટ્રી સિટી ઓફ ધી વર્લ્ડ 2021" નો ખિતાબ મળ્યો છે?

A. હૈદરાબાદ અને મુંબઈ

વિશેષ : આર્બર ડે ફાઉન્ડેશન અને UN ફૂડ એન્ડ એગ્રીકલ્ચર ઓર્ગેનાઇઝેશન (FAO) દ્વારા હૈદરાબાદ અને મુંબઈને વૃક્ષો ઊગાડી હરિયાળી જાળવવા બદલ ટ્રી સિટી ઓફ ધી વર્લ્ડ 2021 નો ખિતાબ મળ્યો છે.

Q.99 EY એન્ટરપ્રિન્ચોર ઓફ ધી યર એવોર્ડ 2021 કોને મળ્યો?

A. Nykaa કંપનીના સ્થાપક અને CEO ફાલ્ગુની નાયર

વિશેષ : EY લાઇફટાઇમ એચિવમેન્ટ એવોર્ડ લાર્સન એન્ડ ટૂબ્રો ગ્રૂપના ચેરમેન એ એમ નાઇકને મળ્યો છે.

Q.100 સેમિકન્ડક્ટર ઇકોસિસ્ટમને વિકસાવવા માટે ભારતે કયા દેશ સાથે કરાર કર્યા?

A. ઇન્ડિયા ઇલેક્ટ્રોનિક્સ એન્ડ સેમિકન્ડક્ટર એસોસિએશન (IESA) એ અમેરિકાની યુનાઈટેડ સ્ટેટ્સ સેમિકન્ડક્ટર ઇન્ડસ્ટ્રી એસોસિએશન (SIA) સાથે ભારતમાં સેમિકન્ડક્ટર ઇકોસિસ્ટમને વિકસાવવા માટે કરાર કર્યા છે.

Q.101 ઇનોવેટર્સ માટે કલાઈમેટ એક્શન ગ્રાન્ટ્સની જાહેરાત કોના દ્વારા કરવામાં આવી છે?

A. ઇનોવેટર્સ માટે \$ 2.2 મિલિયનની કલાઈમેટ એક્શન ગ્રાન્ટ્સની જાહેરાત યુનાઈટેડ નેશન્સ ડેવલપમેન્ટ પ્રોગ્રામ (UNDP) દ્વારા કરવામાં આવી છે.

Q.102 તાજેતરમાં પાકિસ્તાનના નવા વડાપ્રધાન તરીકે કોની નિયુક્તિ થઈ?

A. મિયાં મહોમ્મદ શહેબાઝ શરીફ

વિશેષ : તેઓ પાકિસ્તાન મુસ્લિમ લીગ નવાઝ પક્ષના નેતા છે.

Q.103 વર્ષ 2026 ની કોમનવેલ્થ ગેમ્સ ક્યાં યોજાશે?

A. ઓસ્ટ્રેલિયાના વિક્ટોરિયા રાજ્ય ખાતે વર્ષ 2026 ની કોમનવેલ્થ ગેમ્સ યોજાશે.

વિશેષ : વર્ષ 2022 ની કોમનવેલ્થ ગેમ્સ બર્મિંગહામ (UK) ખાતે યોજાશે. વર્ષ 2010 ની કોમનવેલ્થ ગેમ્સ દિલ્હી ખાતે યોજાઈ હતી.

Q.104 હિમ પ્રહરી યોજના શું છે?

A. ઉત્તરાખંડ સરકાર દ્વારા રાજ્યના નાગરિકોને રાજ્યમાંથી સ્થળાંતર કરતા રોકવાની યોજના

Q.105 તાજેતરમાં NABH ના ચેરમેન તરીકે કોની નિમણૂક થઈ છે?

A. ડૉ. મહેશ વર્મા

વિશેષ : નેશનલ એક્રેડિટેશન બોર્ડ ફોર હોસ્પિટલ એન્ડ હેલ્થકેર પ્રોવિડર્સ (NABH) ના ચેરમેન તરીકે પદ્મશ્રી ડૉ. મહેશ વર્માની નિયુક્તિ કરવામાં આવી છે "NABH"નું પૂરું નામ "નેશનલ એક્રેડિટેશન બોર્ડ ફોર હોસ્પિટલ એન્ડ હેલ્થકેર પ્રોવાઈડર્સ" છે.

Q.106 નાણાકીય વર્ષ 2023 માટે વિશ્વ બેંકે ભારતનો GDP વૃદ્ધિ દર કેટલો અનુમાનિત કર્યો છે?

A. 8%

Q.107 યુકેન-રશિયા યુદ્ધને ધ્યાને લઈ WTO એ FY23 માટે કેટલો વેપાર વૃદ્ધિ દર અનુમાનિત કર્યો છે?

A. 3%

Q.108 આંતરરાષ્ટ્રીય ગાંધી એવોર્ડ ફોર લેપ્રસી 2021 કોને મળ્યા?

A. ભૂષણકુમાર અને સહયોગ કુષ્ઠ યજ્ઞ ટ્રસ્ટને (ગુજરાત)

Q.109 થાઈલેન્ડ ઇન્ટરનેશનલ બોક્સિંગ ટૂર્નામેન્ટમાં ભારતે કેટલા મેડલ જીત્યા?

A. 10

Q.110 તાજેતરમાં કઈ પદ્ધતિ વડે અદલ ગુરુ ગ્રહ જેવો જ K2-2016-BLG-0005Lb નામનો બાહ્ય ગ્રહ શોધવામાં આવ્યો હતો?

A. ગ્રેવિટેશનલ માઈક્રો લેન્સિંગ

વિશેષ : તાજેતરમાં ખગોળશાસ્ત્રીઓએ આઈન્સ્ટાઈનની "થીયરી ઓફ રિલેટિવિટી" અને "ગ્રેવિટેશનલ માઈક્રો લેન્સિંગ" તકનિકનો ઉપયોગ કરીને એક એવો ગ્રહ શોધી કાઢ્યો છે, જે આપણાં સૂર્યમંડળના ગુરુ ગ્રહ જેવું જ બંધારણ ધરાવે છે, તથા આ ગ્રહ જે તારાની પ્રદક્ષિણા કરે છે તેનાથી તેનું અંતર ગુરુ અને સૂર્ય વચ્ચેના અંતર જેટલું છે.

વર્ષ 2009માં પૃથ્વી જેવા બાહ્યગ્રહોની શોધ માટે નાસા દ્વારા લોન્ચ કરવામાં આવેલા કેપ્લર સ્પેસ ટેલિસ્કોપને વર્ષ 2018માં સેવા નિવૃત્ત કરાયું ત્યાં સુધીમાં તેના દ્વારા ઘણાં બાહ્યગ્રહોની માહિતી રજૂ કરવામાં આવી હતી, જેમાં આ ગ્રહ પણ એક છે.

આ ગ્રહ પૃથ્વીથી 17000 પ્રકાશવર્ષ દૂર સ્થિત છે અને તેને K2-2016-BLG-0005Lb નામ આપવામાં આવ્યું છે.

Q.111 તાજેતરમાં કયા રાજ્ય/કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશ દ્વારા ઇલેક્ટ્રિક વ્હીકલ પોલિસી હેઠળ ઇ-સાયકલને પ્રોત્સાહન આપવાની જાહેરાત કરવામાં આવી હતી?

A. દિલ્હી

વિશેષ : તાજેતરમાં દિલ્હી સરકારે ઇલેક્ટ્રિક વ્હીકલ નીતિ હેઠળ ઇ-સાઈકલને પ્રોત્સાહન આપવાનો નિર્ણય કર્યો હતો જેમાં 25 કિમી/કલાકથી ઓછી ઝડપ ધરાવતી કાર્ગો અને પેસેન્જર ઇ-સાયકલનો સમાવેશ થશે.

આ યોજના હેઠળ પ્રથમ 10,000 ઇ-સાઈકલ ખરીદનારને ઇ-સાઈકલની કિંમત પર રૂ. 5,500 સુધીની મર્યાદામાં 25% છૂટ આપવામાં આવશે.

ઇ-સાયકલના પ્રથમ 1000 વ્યક્તિગત માલિકોને રૂ. 2,000નું વધારાનું પ્રોત્સાહન આપવામાં આવશે. ઇ-કોમર્સ ડ્રાઈવરો અને ફૂડ ડિલિવરીને ટેકો આપવા માટે સરકાર દ્વારા પ્રથમ 5,000 ઇ-કાર્ગો સાઈકલ ખરીદનારાઓને પ્રતિ વાહન રૂ. 15,000 સુધીની મર્યાદામાં 33% છૂટ આપવામાં આવશે.

આ તમામ પ્રોત્સાહનો સાથે દિલ્હી ઇ-સાયકલને પ્રોત્સાહન આપનારું દેશનું પ્રથમ રાજ્ય/કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશ બન્યો છે.

Q.112 'મિસ વર્લ્ડ-2021' નો ખિતાબ તાજેતરમાં કોણે પ્રાપ્ત કર્યો છે?

A. કેરોલિના બિલેવસ્કા (પોલેન્ડ)

વિશેષ : મિસ વર્લ્ડ-2021 બ્યૂટી પેજેન્ટનું આયોજન પ્યુઅર્ટો રિકો ખાતે કરવામાં આવ્યું હતું.

આ 70 મી મિસ વર્લ્ડબ્યૂટી સ્પર્ધામાં ભારતનું પ્રતિનિધિત્વ તેલંગાણાના હૈદરાબાદની વતની "માનસા વારાણસી"એ કર્યું હતું.

આ સ્પર્ધામાં માનસા વારાણસીએ 11 મું સ્થાન પ્રાપ્ત કર્યું.

Q.113 તાજેતરમાં કેન્દ્રીય કેબિનેટ દ્વારા ક્યાં સુધી અટલ ઇનોવેશન મિશન (AIM)ને ચાલુ રાખવાનો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો હતો?

A. માર્ચ 2023

વિશેષ : તાજેતરમાં કેન્દ્રીય કેબિનેટ દ્વારા અટલ ઇનોવેશન મિશન (AIM)ને માર્ચ 2023 સુધી ચાલુ રાખવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી, તેમજ નવા 101 અટલ ઇન્ક્યુબેશન સેન્ટર્સ (AICs) અને 10,000 અટલ ટેકરિંગ લેબ્સ (ATLs) ની સ્થાપના કરવાના લક્ષ્યાંકો પણ રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા.

આ ઉપરાંત રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું કે અટલ ન્યૂ ઇન્ડિયા ચેલેન્જર દ્વારા 200 સ્ટાર્ટ-અપ્સને સમર્થન આપવામાં આવશે, જે માટે રૂ. 2,000 કરોડની ફાળવણી કરવામાં આવી છે.

વિવિધ યુનિવર્સિટીઓ, શાળાઓ, MSMEs, સંશોધન સંસ્થાઓ અને ઉદ્યોગોના મુખ્ય હિતધારકો સુધી પહોંચવા અને તેમને આ મિશનમાં સામેલ કરવાના આશયથી વર્ષ 2015માં નીતિ આયોગ હેઠળ અટલ ઇનોવેશન મિશન શરૂ કરવામાં આવ્યું હતું.

આ મિશનનો ઉદ્દેશ્ય સમગ્ર દેશમાં નવીનતા અને ઉદ્યોગસાહસિક ઇકોસિસ્ટમને પ્રોત્સાહન આપવાનો હતો.

Q.114 તાજેતરમાં ક્યાં મંત્રાલય દ્વારા એનિમેશન, વિઝ્યુઅલ ઇફેક્ટ્સ, ગેમિંગ અને કોમિક્સ (AVGC) પ્રમોશન ટાસ્ક ફોર્સની રચના કરવામાં આવી છે?

A. માહિતી અને પ્રસારણ મંત્રાલય

વિશેષ : ભારતમાં વર્ષ 2025 સુધીમાં એનિમેશન, વિઝ્યુઅલ ઇફેક્ટ્સ, ગેમિંગ અને કોમિક્સ જેવા ક્ષેત્રોના વૈશ્વિક બજારના 5% જેટલો હિસ્સો કબજે કરવાની ક્ષમતા છે, આથી "ક્રિએટ ઇન ઇન્ડિયા" અને "બ્રાન્ડ ઇન્ડિયા" જેવી સરકારની પહેલોને સમર્થન આપવા માટે માહિતી અને પ્રસારણ મંત્રાલય દ્વારા એનિમેશન, વિઝ્યુઅલ ઇફેક્ટ્સ, ગેમિંગ અને કોમિક્સ (AVGC) પ્રમોશન ટાસ્ક ફોર્સની રચના કરવામાં આવી છે.

માહિતી અને પ્રસારણ મંત્રાલયના સચિવ અર્વ ચંદ્રા આ ટાસ્ક ફોર્સની અધ્યક્ષતા કરી રહ્યા છે. આ ટાસ્ક ફોર્સ 90 દિવસની અંદર એક એક્શન પ્લાન સબમિટ કરશે.

Q.115 ગુજરાત સરકાર દ્વારા 'જેન્ડર બજેટ' ની શરૂઆત કયા વર્ષથી કરવામાં આવી છે?

A. વર્ષ 2014-15

Q.116 ગુજરાતની 225 મી ઔદ્યોગિક વસાહતનું ભૂમિપૂજન મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલ દ્વારા તાજેતરમાં કયા કરવામાં આવ્યું હતું?

A. ઓડ, આણંદ

Q.117 વર્ષ 2022માં જલિયાવાલા બાગ હત્યાકાંડના કેટલા વર્ષ પૂર્ણ થયા છે?

A. 103 વર્ષ

Q.118 કયા રાજ્ય દ્વારા આંબેડકર જ્યંતીને 'સમાનતાના દિવસ' તરીકે ઉજવવામાં આવશે?

A. તમિલનાડુ

Q.119 ભારતના બુલેટ ટ્રેન પ્રોજેક્ટ માટે જાપાન કઈ મોડિફાઇડ ટ્રેન મોકલશે?

A. "E5 શિંકનસેન શ્રેણીની ટ્રેનો" ને જાપાનથી ભારત મોકલવામાં આવશે

Q.120 તાજેતરમાં મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલ અને કેન્દ્રીય નાગરિક ઉડ્ડયનમંત્રી જ્યોતિરાદિત્ય સિંઘિયાના હસ્તે કેશોદથી કયા સ્થળ વચ્ચે કમર્શિયલ હવાઇ સેવાનો પ્રારંભ કરાવવામાં આવ્યો હતો?

A. મુંબઈ

વિશેષ : અમરેલીમાં પાયલોટ ટ્રેનિંગ સ્કૂલ અને એરક્રાફ્ટ બનશે. તેમજ અંકલેશ્વર, અમરેલી અને માંડવીમાં ઇન્ડસ્ટ્રીઝ વિસ્તારના ટ્રાન્સપોર્ટેશન માટે એર કાર્ગો પરિવહન સેવા ચાલુ થશે.

Q.121 માલ્કમ અદિસેશિયા એવાર્ડ 2022 કોને એનાયત કરવામાં આવ્યો?

A. પ્રભાત પટનાયક

વિશેષ : ઓડિશાના પ્રભાત પટનાયકને અર્થશાસ્ત્રમાં વિવિધ યોગદાન બદલ આ એવાર્ડ આપવામાં આવ્યો છે. આ એવાર્ડ માલ્કમ અને લિઝાબેથ ટ્રસ્ટ દ્વારા આપવામાં આવે છે.

Q.122 "The Boy Who Wrote a Constitution" પુસ્તક કોણે લખ્યું છે?

A. રાજેશ તિવારી

વિશેષ : ડૉ. ભીમરાવ આંબેડકરના બાળપણના જીવન પર આધારિત આ પુસ્તક રાજેશ તિવારીએ લખેલ છે.

Q.123 હોકી વુમન્સ જુનિયર વર્લ્ડ કપ 2021 નું ટાઇટલ કોણે જીત્યું?

A. નેધરલેન્ડ (જર્મનીને હરાવીને)

Q.124 વોટરવેઝ કોંકલેવ 2022 ક્યાં યોજાયો હતો?

A. આસામના દિબ્રુગઢ ખાતે

Q.125 e-DAR પોર્ટલ શું છે?

A. રોડ ટ્રાન્સપોર્ટ અને હાઈવે મંત્રાલય દ્વારા વીમા કંપનીઓના સહયોગથી e-DAR (e - Detailed Accident Report) પોર્ટલ લોન્ચ કરવામાં આવ્યું છે. જેની મદદથી એક્સિડેન્ટની માહિતીની ઝડપથી પુષ્ટિ કરી વીમા કલેઈમને ઝડપથી ઉકેલાશે.

Q.126 ક્રિપાણ શક્તિ કવાયત કોના દ્વારા યોજાઈ હતી?

A. ભારતીય આર્માના ત્રિશક્તિ સૈનિકો દ્વારા

Q.127 ઉત્તરપૂર્વી રાજ્યોમાં ભારતમાં નિર્મિત ડોર્નિયર એરક્રાફ્ટ કયા સ્થળો વચ્ચે શરૂ કરવામાં આવી?

A. આસામના દિબ્રુગઢ અને અરુણાચલ પ્રદેશના પાશીઘાટ વચ્ચે

Q.128 યુનાઇટેડ નેશન્સ ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ ઇકોનોમિક એન્ડ સોશિયલ અફેર્સ 2021ના રિપોર્ટ મુજબ કોરોનાના કારણે કેટલી વસ્તી ગરીબીમાં ધકેલાઇ ગઇ?

A. 77 મિલિયન

Q.129 તાજેતરમાં રશિયાની સેન્ટ્રલ બેન્કે કઈ નવી પેમેન્ટ સિસ્ટમની જાહેરાત કરી?

A. HELLO

Q.130 IMFના લેટેસ્ટ વર્લ્ડ ઇકોનોમિક આઉટલૂક રિપોર્ટ મુજબ નાણાકીય વર્ષ 2023 માટે ભારતનો વૃદ્ધિ દર કેટલો રહેશે?

A. 8.2%

Q.131 વિશ્વની સૌથી ઊંચી ટનલ કયાં બનશે?

A. હિમાચલ પ્રદેશને કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશ લદાખ સાથે જોડતી શિંકુ લા પાસ ખાતે વિશ્વની સૌથી ઊંચી ટનલ બનશે.

વિશેષ: આ ટનલ બોર્ડર રોડ ઓર્ગનાઈઝેશન દ્વારા (BRO) સમુદ્રની સપાટીથી 16,580 ફૂટની ઊંચાઈએ બનાવવામાં આવશે

Q.132 ભારતનું સૌ પ્રથમ પોર્ટેબલ સોલાર રૂફટોપ સિસ્ટમ કયાં સ્થાપાયું?

A. ગાંધીનગરના સ્વામીનારાયણ અક્ષરધામ મંદિર ખાતે

Q.133 NATPOLREX - VIII શું છે?

A. દરિયાઈ પ્રદુષણ ઘટાડવાના હેતુથી ભારતીય કોસ્ટ ગાર્ડના મોર્મુગાવ બંદર ખાતે 2 દિવસીય નેશનલ લેવલ પોલ્યુશન રિસ્પોન્સ એક્સરસાઈઝ "NATPOLREX" ની આઠમી આવૃત્તિ યોજાઈ હતી.

Q.134 તાજેતરમાં કયા રાજ્યએ સ્પેસ ટેક ફ્રેમવર્ક બહાર પાડ્યું?

A. તેલંગાણા

Q.135 હુરુન ગ્લોબલ હેલ્થકેર રીય લિસ્ટ 2022માં સૌથી ટોચ પર કોણ રહ્યું?

A. સિરમ ઇન્સ્ટિટ્યૂટના ડૉ. સાયરસ પૂનાવાલા

Q.136 એકિટનિમેનેસ કોયસ શું છે?

A. ઝીંગાની નવી પ્રજાતિ

વિશેષ: ઇન્ડિયન કાઉન્સિલ ઓફ એગ્રિકલ્ચર રિસર્ચ (ICAR)એ લક્ષદ્વીપ અગાતી ટાપુઓ ખાતે ઝીંગાની નવી પ્રજાતિ એકિટનિમેનેસ કોયસ શોધી છે. કોયસ નામ લક્ષદ્વીપ ટાપુઓના સ્થાનિક સમુદાયના નામ પરથી અપાયું છે.

Q.137 વર્લ્ડ બેન્કના પોલિસી રિસર્ચ વર્કિંગ પેપર મુજબ ભારતમાં વર્ષ 2011-2019 ના સમયગાળામાં ગરીબીમાં કેટલા ટકાનો ઘટાડો થયો છે?

A. 12.3%

Q.138 લાઇફ ઇન્સ્યોરન્સ કોર્પોરેશન ઓફ ઇન્ડિયા (LIC) માં 20% સુધીનું પ્રત્યક્ષ વિદેશી રોકાણ (FDI)ને મંજૂરી આપવા માટે કેન્દ્ર સરકારે કયા નિયમમાં ફેરફાર કર્યા છે?

A. FEMA (ફોરેન એક્સચેન્જ મેનેજમેન્ટ એક્ટ), 2019 માં

Q.139 તાજેતરમાં દિલ્હીના ચીફ સેક્રેટરી તરીકે કોની નિમણૂક થઈ છે?

A. IAS નરેશ કુમાર

Q.140 વિશ્વનો ત્રીજો સૌથી મોટો 3 વ્હીલર ઇલેક્ટ્રિક વાહન ઉત્પાદન પ્લાન્ટ ભારતના કયા રાજ્યમાં સ્થપાશે?

A. તેલંગાણા

Q.141 એરિઓસોમા ઇન્ડિકમ શું છે?

A. કેરળ અને પશ્ચિમ બંગાળમાં શોધાયેલી ઈલની નવી પ્રજાતિ

વિશેષ: વૈશ્વિક કક્ષાએ ઈલની 223 જેટલી પ્રજાતિઓ જોવા મળે છે. "ઇન્ડિકમ"નો અર્થ ભારતમાં મળી આવેલ થાય છે.

Q.142 તાજેતરમાં ભારતીય વાયુસેના દ્વારા સુખોઇ - 30 MKI ફાઇટર જેટથી કઈ મિસાઇલ ટેસ્ટફાયર કરાઇ હતી?

A. બ્રહ્મોસ સુપરસોનિક ફૂઝ મિસાઇલ

વિશેષ: "બ્રહ્મોસ" નામ ભારતની બ્રહ્મપુત્રા નદી અને રશિયાની મોસ્કવા નદીના સંયુક્ત નામ પરથી રાખેલ છે. આ મિસાઇલ ભારત - રશિયાનું સંયુક્ત ઉપક્રમ છે.

Q.143 ભારતમાં પ્રથમ શુદ્ધ ગ્રીન હાઇડ્રોજન પ્લાન્ટ કયાં સ્થાપાશે ?

A. જોરહાટ આસામ

વિશેષ :- ઓઇલ ઇન્ડિયા લિમિટેડ દ્વારા આસામના જોરહાટ ખાતે 10 કિલો હાઇડ્રોજન પ્રતિ દિવસની ઉત્પાદન ક્ષમતા-વાળા ભારતના પ્રથમ 99.99% શુદ્ધ ગ્રીન હાઇડ્રોજન પ્લાન્ટનું ઉદ્ઘાટન થયું હતું.

Q.144 તાજેતરમાં ભારતે શ્રીલંકાની ઇંધણ જરૂરિયાત પૂરી કરવા કેટલી સહાય કરી ?

A. \$ 500 મિલિયન

Q.145 વર્ષ 2022 માટેનો વિઝડન ક્રિકેટર્સ ઓફ ધી યર એવોર્ડ ભારતના કયા ક્રિકેટર્સ જીત્યો છે ?

A. રોહિત શર્મા અને જસપ્રિત બુમરાહ

Q.146 એન્ટરપ્રિન્યોર લીડરશીપ ઓવોર્ડ્સ 2022ના વિજેતા કોણ છે ?

A. સંરક્ષણ નિષ્ણાત વિવેક લાલ

Q.147 તાજેતરમાં ભારત સરકારના વૈજ્ઞાનિક સલાહકાર તરીકે કોની નિમણૂક કરવામાં આવી ?

A. પ્રસિદ્ધ ભૌતિકશાસ્ત્રી અજયકુમાર સુદ

Q.148 એશિયા આફ્રિકા કન્સોર્ટિયમ ગ્લોબલપીસ એમ્બેસેડર 2022 બ્રાન્ડ એમ્બેસેડર તરીકે કોની નિમણૂક થઈ છે?

A. બબીના સિંઘ

Q.149 RS-28 સારમત શું છે?

A. તાજેતરમાં રશિયાએ વિશ્વની સૌથી શક્તિશાળી પરમાણુ સમક્ષ ઇન્ટરકોન્ટિનેન્ટલ બેલેસ્ટીક મિસાઇલ R-28 સારમતનું સફળ પરિક્ષણ કર્યું હતું. તે સતત-2 તરીકે પણ ઓળખાય છે.

સારમત 3 સ્ટેજની પ્રવાહી બળતણ યુક્ત 18,000 કિ.મી.ની રેન્જ ધરાવતી મિસાઇલ છે.

Q.150 તાજેતરમાં વેસ્ટઇન્ડિઝના કયા ક્રિકેટરે આંતરાષ્ટ્રીય ક્રિકેટમાંથી નિવૃત્તિ લીધી?

A. કાયરન એડ્રિયન પોલાર્ડ

Q.151 સરકાર દ્વારા કૃષિ પરની રાષ્ટ્રીય પરિષદ-ખરીફ મુખેશ 2022માં ખાધાન્ન ઉત્પાદન લક્ષ્ય કેટલું રાખવામાં આવ્યું છે?

A. 328 મિલિયન ટન

Q.152 નેશનલ સ્ટોક એક્સચેન્જ દ્વારા ઇન્ટરનેશનલ સસ્ટેનેબિલિટી પ્લેટફોર્મ કયાં લોન્ચ કરાશે?

A. GIFI સિટી ખાતે

Q.153 તાજેતરમાં નીતિ આયોગના ઉપાધ્યક્ષ તરીકે કોની નિમણૂક કરવામાં આવી છે?

A. સુમન બેરી

વિશેષ : તેઓ રાજીવકુમારનું સ્થાન લેશે

Q.154 તાજેતરમાં ભારતીય કોસ્ટગાર્ડ દ્વારા ગુજરાતના ભરૂચ ખાતે કયું નવું જહાજ લોન્ચ કરવામાં આવ્યું?

A. ઉર્જા પ્રભા

Q.155 વર્લ્ડ ઇકોનોમિક ફોરમના ક્લાસ ઓફ યંગ ગ્લોબલ લીડર એવોર્ડ જીતનાર ભારતીય કોણ છે?

A. આમ આદમી પાર્ટીના સંસદ સભ્ય રાઘવ ચઢ્ઢા તથા એડલવિસ મ્યુચ્ચલ ફંડના CEO રાધિકા ગુપ્તા

વિશેષ :- વર્લ્ડ ઇકોનોમિક ફોરમનું મુખ્યમથક જીનીવા ખાતે છે.

Q.156 તાજેતરમાં જહોન ઓફ કેનેડી પ્રોફાઇલ ઇન કરેજ એવોર્ડ કોને આપવામાં આવ્યો ?

A. યુકેનના પ્રેસિડેન્ટ વ્લાદિમિર ઝેલેન્સ્કી તથા અન્ય 4 અમેરિકનોને

Q.157 ભારતે કયા દેશ સાથે મળીને નેવીગેશન ચાર્ટનું અનાવરણ કર્યું ?

A. માલદીવ્સ

Q.158 તાજેતરમાં કયા સુધીમાં દેશના તમામ સ્માર્ટ સિટીમાં ઇન્ટિગ્રેટેડ કમાન્ડ કંટ્રોલ સેન્ટર (ICCC) સ્થાપવાની જાહેરાત કરવામાં આવી હતી?

A. 15 ઓગસ્ટ, 2022

વિશેષ : વર્તમાન સમયે સ્માર્ટ સિટી મિશન હેઠળ વિકસિત થનારા 100 શહેરો માંથી 80 શહેરોમાં આ ઇન્ટિગ્રેટેડ કમાન્ડ કંટ્રોલ સેન્ટર(ICCC)ની સ્થાપના કરવામાં આવી છે.

ICCC મોડલને રીઅલ-ટાઇમ મોનિટરિંગ માટે ડિઝાઇન કરવામાં

આવ્યા છે, જેને ગૃહ મંત્રાલય દ્વારા અંતિમ સ્વરૂપ આપી મહારાષ્ટ્ર, ઉત્તર પ્રદેશ, મધ્ય પ્રદેશ, કર્ણાટક, તમિલનાડુ અને રાજસ્થાન રાજ્યોમાં પાયલોટ પ્રોજેક્ટ લાગુ કરવામાં આવશે.

અગાઉ તેનો હેતુ પાવર, પાણી, ટ્રાફિક મૂવમેન્ટ, સેનિટેશન, સિટી કનેક્ટિવિટી, ઇન્ટિગ્રેટેડ બિલ્ડિંગ મેનેજમેન્ટ અને ઇન્ટરનેટ ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરનું નિરીક્ષણ અને નિયંત્રણ કરવાનો હતો પરંતુ હવે તેને ગૃહ મંત્રાલયના કાર્બન એન્ડ ક્લિમિનલ ટ્રેકિંગ નેટવર્ક્સ અને સિસ્ટમ્સ (CCTNS) સાથે જોડવાની રજૂઆત કરવામાં આવી છે. કોવિડ-19 રોગચાળા દરમિયાન આ કમાન્ડ સેન્ટરો "વૉર રૂમ" તરીકે કાર્યરત હતા.

Q.159 તાજેતરમાં કયું રાજ્ય એલ-રૂટ(L - root server) સર્વર મેળવનાર દેશનું પ્રથમ રાજ્ય બન્યું હતું?

A. રાજસ્થાન

વિશેષ : આ નવું સર્વર ઇન્ટરનેટ કોર્પોરેશન ફોર એસાઈન્ડ નેમ્સ એન્ડ નંબર્સ (ICANN) ના સહયોગથી રાજસ્થાનના ભામાશાહ સ્ટેટ ડેટા સેન્ટર, જયપુર ખાતે સ્થાપિત કરવામાં આવ્યું છે, આથી કોઈપણ કુદરતી આફત કે ટેકનિકલ ખામીને કારણે સમગ્ર ભારતમાં અથવા તો એશિયામાં ઇન્ટરનેટ કનેક્ટિવિટીમાં કોઈ સમસ્યા સર્જાય તો પણ રાજસ્થાન રાજ્ય કોઈપણ વિક્ષેપ વિના હાઈ-સ્પીડ ઇન્ટરનેટનો ઉપયોગ કરી શકશે.

નવા સ્થાપેલ રૂટ સર્વરના કારણે રાજસ્થાન રાજ્ય હવે ડોમેન નામ સિસ્ટમ માટે કોઈપણ રૂટ સર્વર પર નિર્ભર રહેશે નહીં.

વર્તમાન સમયે મુંબઈ, નવી દિલ્હી અને ગોરખપુરમાં ત્રણ જે-રુટ સર્વર તથા કોલકાતા અને મુંબઈમાં બે એલ-રુટ સર્વર કાર્યરત છે, પરંતુ રાજસ્થાનમાં સ્થાપિત એલ-રુટ સર્વર એ પ્રથમ વખત છે જેને રાજ્ય સ્તરે તૈનાત કરવામાં આવ્યું છે.

Q.160 તાજેતરમાં કયાં 2022 ઇનવિક્ટસ ગેમ્સનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું?

A. હેંગ, નેધરલેન્ડ

વિશેષ: તે પેરાલિમ્પિક્સ જેવી જ એક આંતરરાષ્ટ્રીય રમતગમત સ્પર્ધા છે. પેરાલિમ્પિક્સમાં કોઈ પણ દિવ્યાંગ વ્યક્તિ ભાગ લઈ શકે છે, પરંતુ ઇનવિક્ટસ ગેમ્સમાં માત્ર લશ્કરના ઘાયલ, બીમાર અથવા નિવૃત્ત સૈનિકો અને લશ્કરી સેવા કર્મચારીઓ જ ભાગ લઈ શકે છે. ઇનવિક્ટસ ગેમ્સની પ્રથમ આવૃત્તિ વર્ષ 2014માં લંડનમાં યોજાઈ હતી, જ્યારે વર્ષ 2023ની ઇનવિક્ટસ ગેમ્સ ડસેલડોર્ફ, જર્મની ખાતે રમાશે.

Q.161 તાજેતરમાં કયું દરિયાઈ જીવ લુપ્ત થવાના આરે પર હોવાની જાહેરાત કરવામાં આવી હતી?

A. વાકવિટા પોર્પોઇઝ

વિશેષ: તાજેતરમાં રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું કે વિશ્વના અતિ દુર્લભ દરિયાઈ સસ્તન પ્રાણી પૈકી એક એવું વાકવિટા પોર્પોઇઝ લુપ્ત થવાના આરે પર છે. મેક્સિકોના ગલ્ફ ઓફ કેલિફોર્નિયામાં આવેલા દરિયાઈ સંરક્ષિત વિસ્તારોમાં ગેરકાયદેસર માછીમારીની કામગીરીમાં વપરાતીના ગિલનેટ કારણે આ દરિયાઈ જીવ લુપ્ત થવાની આશી

પર છે.

આ ગિલનેટમાં ઘણીવાર વાકિવિટા ફસાઈ જાય છે, જેને પકડી લેવાય છે અથવા તે દરિયામાં ડૂબી જાય છે. આથી છેલ્લા કેટલાક વર્ષોમાં વસ્તીમાં ધરખમ ઘટાડો થયો છે.

આ દરિયાઈ જીવની શોધ વર્ષ 1958 દરમિયાન કરવામાં આવી ત્યારે તેની સંખ્યા અંદાજે 570 હોવાનું અનુમાન કરવામાં આવ્યું હતું અને વર્ષ 2019 સુધીમાં તેની સંખ્યા માત્ર 10 જેટલી રહેવા પામી હતી.

Q.162 તાજેતરમાં કોણ તાંઝાનિયાના પ્રથમ મહિલા પ્રમુખ બન્યા હતા?

A. સામિયા સુલુહુ હસન

વિશેષ: હાલમાં સામિયા સુલુહુ હસન તાંઝાનિયા દેશના છઠ્ઠા અને પ્રથમ મહિલા રાષ્ટ્રપતિ તરીકે સેવા આપી રહ્યા છે.

Q.163 તાજેતરમાં ક્યાં રાજ્યમાં માઈગ્રેશન ટ્રેકિંગ સિસ્ટમ શરૂ કરવામાં આવી હતી?

A. મહારાષ્ટ્ર

વિશેષ: તાજેતરમાં મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય દ્વારા વેબસાઈટ આધારિત માઈગ્રેશન ટ્રેકિંગ સિસ્ટમ શરૂ કરવામાં આવી હતી.

અગાઉ નવેમ્બર 2021 દરમિયાન મહારાષ્ટ્ર રાજ્યના મહિલા અને બાળ વિકાસ મંત્રાલય દ્વારા રાજ્યના જનજાતિય વસ્તી ધરાવતા 6 જિલ્લાઓ ચંદ્રપુર, ગઢચિરોલી, જલના, અમરાવતી, નંદુરબાર અને પાલઘર ખાતે માઈગ્રેશન ટ્રેકિંગ સિસ્ટમને પાયલટ પ્રોજેક્ટ તરીકે શરૂ કરવામાં આવી હતી.

Q.164 તાજેતરમાં ક્યાં દેશે ભારત દેશને પોતાના ઘઉંના સપ્લાયર તરીકે મંજૂરી આપી હતી?

A. ઈજિપ્ત

વિશેષ: તાજેતરમાં ઈજિપ્તે ભારતને તેના ઘઉંના સપ્લાયર તરીકેની મંજૂરી આપી હતી, અગાઉ ઈજિપ્ત દ્વારા પોતાના ઘરેલુ ઉપયોગ માટે યુક્રેન અને રશિયા પાસેથી ઘઉંની ખરીદી કરવામાં આવતી હતી. ભારત દેશ દર વર્ષે આશરે એક મિલિયન ટન ઘઉં ઈજિપ્તમાં સપ્લાય કરશે, જેમાંથી 2,40,000 ટન જથ્થો એપ્રિલ દરમિયાન મોકલવામાં આવ્યો હતો. એક વર્ષમાં ઈજિપ્ત દ્વારા યુક્રેન, રશિયા અને અન્ય દેશો પાસેથી આશરે 11 થી 12 મિલિયન ટન ઘઉંની ખરીદી કરવામાં આવે છે.

Q.165 તાજેતરમાં સ્પેસ એક્સ દ્વારા લોન્ચ કરવામાં આવેલો NROL-85 ક્યા પ્રકારનો કૃત્રિમ ઉપગ્રહ છે?

A. જાસૂસી ઉપગ્રહ

વિશેષ: તાજેતરમાં સ્પેસએક્સ ફાલ્કન 9 રોકેટ દ્વારા કેલિફોર્નિયાના વેન્ડેનબર્ગ સ્પેસ ફોર્સ બેઝથી યુ.એસ. નેશનલ રિકોનિસન્સ ઓફિસ (NRO) જાસૂસી ઉપગ્રહને ભ્રમણકક્ષામાં છોડવામાં આવ્યો હતો.

Q.166 તાજેતરમાં કોના દ્વારા ક્લાઈમેટ એક્શન ગ્રાન્ટ હેઠળ 2.2 મિલિયન ડોલરની ગ્રાન્ટ આપવાની જાહેરાત કરવામાં આવી હતી?

A. UNDP અને એડેપ્ટેશન ઈનોવેશન માર્કેટપ્લેસ (AIM)

વિશેષ: તાજેતરમાં UNDP અને એડેપ્ટેશન ઈનોવેશન માર્કેટપ્લેસ (AIM) ના ભાગીદારોએ ભારત સહિત અન્ય 19 દેશોના 22 સ્થાનિક સંશોધકો માટે ક્લાઈમેટ એક્શન ફંડિંગમાં 2.2 મિલિયન યુ.એસ. ડોલરની સહાયની જાહેરાત કરી હતી.

આ એડેપ્ટેશન ફંડ ક્લાઈમેટ ઈનોવેશન એક્સિલરેટર (AFCIA) વિન્ડોનું પ્રથમ વખતનું ભંડોળ સ્થાનિક સ્તરે ક્લાયમેટ એક્શનમાં સુધારો કરશે તેમજ પેરિસ કરાર અને ટકાઉ વિકાસ લક્ષ્યાંકોની પ્રાપ્તિ ઝડપી બનાવશે.

Q.167 મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલની ઉપસ્થિતિમાં તાજેતરમાં ગુજરાત મીડિયા એવોર્ડ સમારોહનું આયોજન ક્યાં કરવામાં આવ્યું હતું?

A. ટાગોર હોલ (અમદાવાદ)

વિશેષ : આ પ્રસંગે કચ્છમિત્રના તંત્રી અને વરિષ્ઠ પત્રકાર કિર્તીભાઈ ખત્રીને લાઈફટાઈમ એચીવમેન્ટ એવોર્ડથી સન્માનિત કરવામાં આવ્યા હતા.

Q.168 તાજેતરમાં લક્ષદ્વીપ ખાતે ઝીંગાની નવી પ્રજાતિ મળી આવી તેનું નામ શું છે?

A. એક્ટિનિમેનેસ કોયસ

વિશેષ: તાજેતરમાં ICAR-નેશનલ બ્યુરો ઓફ ફિશ જિનેટિક રિસોર્સિસ (NBFGR) ના વૈજ્ઞાનિકો દ્વારા લક્ષદ્વીપ ખાતે ઝીંગાની નવી પ્રજાતિની શોધ કરવામાં આવી હતી.

આરબ સાગરમાં આવેલા લક્ષદ્વીપ ટાપુ જૂથનો એક ભાગ એવા અગત્તી ટાપુના કોરલ એટોલમાં એક થી બે મીટરની ઊંડાઈમાં ઝીંગાની આ પ્રજાતિ મળી આવી હતી.

લક્ષદ્વીપ ટાપુના કોયા નામના સ્થાનિક સમુદાયના સન્માન માટે આ નવી શોધાયેલી પ્રજાતિને એક્ટિનિમેનેસ કોયસ નામ આપવામાં આવ્યું છે.

Q.169 ગુજરાતમાં ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરમાં રોકાણ અને વિકાસને પ્રોત્સાહન આપવા માટે ગુજરાત ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર ડેવલપમેન્ટ એક્ટ વિધાનસભા દ્વારા ક્યા વર્ષમાં પસાર કરવામાં આવ્યો હતો?

A. વર્ષ 1999

Q.170 ગુજરાત વિધાનસભામાં ઉપસ્થિત રહીને સંબોધન કરનાર સૌપ્રથમ રાષ્ટ્રપતિનું નામ જણાવો?

A. શ્રી રામનાથ કોવિંદ

Q.171 કેન્દ્રીય વાણિજ્ય અને ઉદ્યોગ મંત્રાલયના જાહેર કરાયેલા ડેટા અનુસાર ભારતે તાજેતરમાં કેટલા ડોલરનો સૌપ્રથમ વખત નિકાસ લક્ષ્ય પ્રાપ્ત કર્યો છે?

A. 400 અબજ ડોલર

Maths Practice Questions

1 : સાદુરૂપ આપો : $(893+786)^2 - (893 - 786)^2$

(893×786)

- (A) 893 (B) 786
(C) 2 (D) 4

2 : $(397)^{3589} + 5$ ને 398 વડે લાગતા કેટલી શેષ વધે ?

- (A) 5 (B) 4
(C) 9 (D) 7

3 : ત્રણ અલગ અલગ સિગ્નલ પોઈન્ટ પર ટ્રાફિક લાઇટ અનુક્રમે દર 45 સેકન્ડ , 75 સેકન્ડ અને 90 સેકન્ડે બદલે છે. જો બધીજ લાઇટ એક સાથે 7 : 20 : 15 (કલાક:મિનિટ:સેકન્ડ) બદલે છે. તો ફરી પાછી એક સાથે ક્યારે બદલશે ?

- (A) 7 : 28 : 00 (B) 7 : 27 : 45
(C) 7 : 27 : 30 (D) 7 : 27 : 50

4 : નીચેના વિકલ્પ માથી કયો વિકલ્પ અપૂર્ણાંકોનો ચડતો ક્રમ દર્શાવે છે ?

- (A) $\frac{11}{14}, \frac{16}{19}, \frac{19}{21}$ (B) $\frac{16}{19}, \frac{11}{14}, \frac{19}{21}$
(C) $\frac{16}{19}, \frac{19}{21}, \frac{11}{14}$ (D) $\frac{19}{21}, \frac{11}{14}, \frac{16}{19}$

5 : A અને B ની સરેરાશ ઉંમર 20 વર્ષ છે. A ની જાયા પર C ને લેવામાં આવે તો સરેરાશ 19 વર્ષ થશે અને B ની જાયા પર C ને લેતા સરેરાશ ઉંમર 21 વર્ષ થશે. તો A, B અને C ની ઉંમર શોધો ?

- (A) 20, 19, 21 (B) 18, 22, 21
(C) 22, 18, 20 (D) 20, 22, 19

6 : 1100 વિદ્યાર્થી અને 700 વિદ્યાર્થીની ઓએ પરીક્ષામાં લાગી લીધો. 42% વિદ્યાર્થીઓ અને 30% વિદ્યાર્થીનીઓ પરીક્ષામાં પાસ થયા તો પરીક્ષામાં નાપાસ થનાર ઉમેદવાર કેટલા ટકા છે ?

- (A) 58% (B) $62\frac{2}{3}\%$
(C) 64% (D) 78%

7 : એક વેપારી અમુક વસ્તુ 1 રૂ ની 5 ના ભાવે ખરીદે અને તેજ પ્રકારની અમુક વસ્તુ 1 રૂ ની 4 ના ભાવે ખરીદે. તે બંને વસ્તુઓને મિશ્ર કરીને રૂ 2 માં 9 વસ્તુ વેચે છે . આ વ્યવહારમાં તેને રૂ 3 નું નુકશાન થયું . તો તેણે કુલ કેટલી વસ્તુ ખરીદી હતી ?

- (A) 540 (B) 545
(C) 1080 (D) 1090

8 : "X" કોઈ કાર્ય 40 દિવસ માં પૂરું કરી શકે. "X"એ 8 દિવસ કાર્ય કર્યું ત્યારબાદ બાકીનું કાર્ય "Y" 16 દિવસમાં પૂરું કર્યું. જો બંને સાથે મળીને કામ કરે તો આ કાર્ય કેટલા દિવસ માં પૂરું થાય ?

- (A) $13\frac{1}{2}$ દિવસ (B) 15 દિવસ
(C) 20 દિવસ (D) 56 દિવસ

9 : કોઈ રકમમાં 6 દિવસમાં સાદા વ્યાજે 60% નો વધારો થયો. તો રૂ 12000 પર 3 વર્ષ માટે તે જ વ્યાજના દરે ચક્રવૃદ્ધિ વ્યાજ કેટલું થાય ?

- (A) રૂ 2160 (B) રૂ 3120
(C) રૂ 3972 (D) રૂ 6240

10 : એક કાટકોણ ત્રિકોણ ની પરીમીતી 60 સેમી છે . જો ત્રિકોણના કર્ણની લંબાઈ 26 સેમી હોય તો ત્રિકોણનું ક્ષેત્રફળ શોધો ?

- (A) 120 cm^2 (B) 240 cm^2
(C) 390 cm^2 (D) 780 cm^2

1 - D, 2 - B, 3 - B, 4 - A, 5 - C, 6 - A, 7 - C, 8 - A, 9 - C, 10 - A

Reasoning Practice Questions

1 : કોઈ સાંકેતિક લાખામાં "TIGER" ને "THJFHDFR" લખાય તો "BLACK" ને તેજ સાંકેતિક લાખામાં કઈ રીતે લખાય ?

- (A) BKMZBDEI (B) BKMZBBDK
(C) BKZMBBDL (D) BKMZBCDJ

2 : લણાવવું : વિદ્યા :: ઉપચાર : ?

- (A) ડોક્ટર (B) રોગ
(C) દવા (D) ઈજા

3 : A, B, C, D, E અને F જ્યાં 6 વ્યક્તિ એક વર્તુળાકાર ટેબલ પર કેન્દ્ર તરફ રાખીને બેઠા છે. "B" એ "F" અને "C" ની વચ્ચે છે. F એ D ની ડાબી બાજુએ છે. તો કઈ વ્યક્તિ A અને F ની વચ્ચે બેઠી છે ?

- (A) E (B) D
(C) C (D) B

4 : કુલ 39 વિદ્યાર્થીના સમૂહમાં સુરેશ અશોક કરતાં 7 સ્થાન આગળ છે. જો અશોકનું સ્થાન છેલ્લેથી 17 મુ હોય તો આગળથી સુરેશનું સ્થાન જણાવો ?

- (A) 16 મુ (B) 14 મુ
(C) 15 મુ (D) 24 મુ

5 : નીચે આપેલા શબ્દોને ડીક્ષનરી પ્રમાણે ગોઠવામાં આવે તો મધ્યમાં કયો શબ્દ આવે ?

- 1 Distance 2. Districk 3. District
4. Dismis 5. Dissable
(A) Districk (B) Dismis
(C) Dissable (D) Distance

6 : 1, 11, 26, 49, 80, 122, 169, 227, 290, 361 આપેલી શ્રેણીમાં બંધ બેસતી ના હોય તેવી સંખ્યા શોધો .

- (A) 26 (B) 49
(C) 80 (D) 122

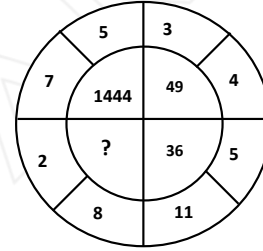
7 : નીચે આપેલ પ્રશ્નમાં બે કથની છે. તેમને અનુલક્ષીને બીજા ચાર નિષ્કર્ષ આપેલા છે. આપેલા કથાનો પરથી કયો /કયા નિષ્કર્ષ યોગ્ય છે તે જણાવો.

કથન : અમુક પુરશીઓ બારી છે
કોઈ પણ બારી આકાશ નથી

નિષ્કર્ષ :

- I. કોઈ પણ બારી પુરશી નથી.
II. કોઈ પણ પુરશી બારી નથી.
III. અમુક બારીઓ આકાશ છે.
IV. અમુક પુરશી આકાશ છે.
(A) માત્ર I અને II (B) માત્ર II અને III
(C) માત્ર I અને IV (D) કોઈ પણ નિષ્કર્ષ નીકળતો નથી

8 :

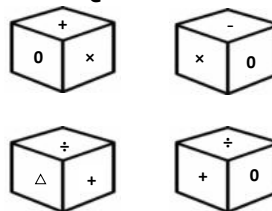

- (A) 64 (B) 81
(C) 100 (D) 121

9 : જો આવતી કાલ પછીના 3 દિવસ પછી બુધવાર છે ,તો ગઈ કાલની 3 દિવસ પહેલા કયો વાર હશે ?

- (A) શુક્રવાર (B) સોમવાર
(C) રવિવાર (D) મંગળવાર

10 : નીચેની આકૃતિઓમાં એક પાસાના ચાર પ્રરૂપોને દર્શાવામાં આવ્યો છે. આ પાસામાં Δ ની આકૃતિની સામેની બાજુએ કઈ આકૃતિ આવશે ?

- (A) X (B) +
(C) 0 (D) ÷

1 - B, 2 - C, 3 - B, 4 - A, 5 - D, 6 - C, 7 - D, 8 - C, 9 - B, 10 - C

શબ્દસૂઝ (English - ગુજરાતી શબ્દભંડોળ)

સમાનાર્થી શબ્દો

ઉપવન : બગીચો

સુરવાલ : પાયજામો, ચોરણો

જણસ : ચીજ, દાગીનો

બાનુ : સન્નારી, મેડમ

ઈતર : બીજું

વિરુદ્ધાર્થી શબ્દો

અકરાંતિયું × મિતાહારી

આધ્યાત્મિક × સાંસારિક

શાણા × અણસમજું

વિશાળ × સંકુચિત

આવિર્ભાવ × નિરોભાવ

અનેકાર્થી શબ્દો

ઘન : નક્કર, ઘોડું, ઘણું, લંબાઈ, પહોળાઈ અને ઊંચાઈ વાળું, કોઈ સંખ્યાને તેનાથી જ ત્રણ વાર ગુણવાથી આવતો ગુણાકાર, વાદળું

કાંત : પ્રિય, અનુકૂળ, સુંદર, પ્રીતમ, પતિ, ચંદ્ર, કિંમતી પથ્થર, કંકુ, એક પ્રકારનું લોહું

ઘટ : ઘડો, શરીર, હૃદય, ઘટાડો, ખોટ, ગાઢું

તોલ : વજન કરવાનું કાટલું, મોભો, ગણના (તણખલાની તોલે), તુલના (તોલ કરીને બોલો)

દોર : અમલ, સત્તા, દમામ, જાડું દોરડું, પતંગની દોરી

ઉચ્ચારણા કે વર્ણ સામ્યતાવાળા ભિન્ન અર્થભેદવાળા શબ્દો

અભિનય : વેશ ભજવવો તે અભિનવ : તદ્દન નવું

અહિ : સાપ અહીં : આ સ્થળે

ખચિત : જડેલું ખચીત : અવશ્ય, જરૂર

પરમાણુ : નાનો અણુ પરમાણું : માપ, પુરાવો

મેદની : ભીડ મેદિની : પૃથ્વી

શબ્દ સમજૂતી

જટા : અવ્યવસ્થિત લાંબા વાળ

ફૂંપળો : નવાં તાજાં ફૂટેલાં પાન

વોકળો : પાણીનો નાનો વહેળો

માંચડો : વાંસડા બાંધીને તેના ઉપર બેસી કે ઊભા રહી શકાય તેવી કરેલી ગોઠવણી

ટેકીલા : નિર્ણય ન બદલનાર, સ્વમાની

જોડણી

અશુદ્ધ

શુદ્ધ

જલ્દી

જલદી

જુબાની

જુબાની

નિરીક્ષક

નિરીક્ષક

પ્રિયવંદા

પ્રિયવંદા

લેખિત

લિખિત

શબ્દસમૂહ

સવારે સૂર્ય ઊગતાં પહેલાં પૂર્વ આકાશમાં દેખાતા આછા રંગો : **ઉષા**

જાણવાની ઈચ્છાવાળું : **જિજ્ઞાસુ**

કોઈપણ સ્પર્ધાત્મક ક્ષેત્રમાં નોંધાયેલી મહત્તમ સિદ્ધિ : **વિક્રમ**

સવારનો નાસ્તો : **શિરામણ**

નદીકિનારાની બખોલો : **કોતર**

રૂઢિપ્રયોગ

મીટ માંડવી : નજર સ્થિર કરી જોઈ રહેવું

ફૂકી જવું : ખલાસ થઈ જવું

ખાલી ઘોડા દોડાવવા : નકામા વિચારો કરવા

વાદળ જેવું મન કરવું : હળવા ફૂલ થઈ જવું, પ્રસન્ન બની જવું

કારી ન ફાવવી : યુક્તિ સફળ ન થવી

કહેવતો

બાર ભૈયા અને તેર ચોકા : જૂથ નાનું પણ મતભેદ ઘણા.

એક ભવમાં બે ભવ કરવા : બે લગ્ન કરવા, બે સંસાર માંડવા

દાવ આવ્યે સોગટી મારવી : તક મળે તેનો લાભ લેવો.

હનુમાન હડીઓ કાઢે ને ભૂત ભૂસકાં મારે : ઘરમાં ખાવાનું ન હોવું, આર્થિક સ્થિતિ ખરાબ હોવી

સાતમાં શૂરુ ને પાંચમાં પૂરું : ગમે તેમ ગબડે એવું

PHRASAL VERBS

Catch out: - to show that somebody is doing wrong

E.x.:- One day he caught her out when he found some letters she'd written.

Catch up on (something):- to deal with a special activity to complete it.

E.x.:- You have to catch up on your reading.

Catch on:- to become popular

E.x.:- This game will catch on among young people.

Clear away:- to take away something to clear a place

E.x.:- You should clear away all your toys before bedtime.

Clear out (of):- to leave a place

E.x.:- She'll clear out of the house in two weeks.

Touch down:- Land (planes)

E.x.:- Our flight touched down before night.

One Word Substitution

Study of statistics is known as - **Demography**

The study of rocks and soil - **Geology**

The practice of writing dictionaries - **Lexicography**

The study of languages - **Philology**

A family of young animals - **Brood**

SYNONYMS AND ANTONYMS

SYNONYMS

Abortive – निष्क्रिय

Acrimony – उग्रता

Alien – बाहरी व्यक्ति

Authentic – अद्विष्ट

Bleak – नभणुं

ANTONYMS

Productive – सक्रिय

Courtesy, Benevolence – विनम्रता

Native, Resident – रहेवासी

Fictitious, unreal – विद्वृत

Bright, Pleasant – उजणुं

Idioms and Phrases

At one's wit's end -perplexed

E.x.:- Sohan was at his wit's end to find that this younger brother has taken poison.

Bear the brunt of - to bear the main shock of

E.x.:- The poor have to bear the brunt of increasing prices.

Damp squib - complete failure

E.x.:- The visit of our Foreign Minister to China proved a damp squib on border issue.

Eat one's words - take a statement back

E.x.:- I warned my friend to be very careful in her speech otherwise she would have to eat her own words.

Fish in troubled waters - Try to take advantage of a confused situation.

E.x.:- He often buys up stock in companies declaring bankruptcy; fishing in troubled waters generally pays off.

Paronyms and Homonyms

• **Accept (to take)**

E.x.:- The teachers accepted the invitation of the students on the Teacher's Day.

Except (leaving out)

E.x.:- Everybody except Rahul was invited to the party.

Expect (hope)

E.x.:- I never expected that my friends would desert me.

• **Antique (of ancient times)**

E.x.:- There are many antique pieces in the museum.

Antic (odd, tricks)

E.x.:- Antics of the juggler regaled the children.

• **Beside (by the side of)**

E.x.:- He sat beside her father.

Besides (in addition to)

E.x.:- Besides English, she is also learning French.

Cemetery (burial place)

E.x.:- The dead body was taken on the cemetery for burial.

Symmetry (quality of harmony or balance in size and design)

E.x.:- The building looks exquisite of its remarkable symmetry.

Corporal (physical)

E.x.:- In our school the children are not given corporal punishment.

Corporeal (having body, material)

E.x.:- Ghosts are not corporeal beings.

Adjective

Explanation of Degrees of a few adjective

Positive Degree	Comparative Degree	Superlative Degree
Good/well	Better	Best
Bad/ill	Worse	Worst
Much/Many	More	Most
Few	Fewer	Fewest
Little	Less	Least
Early	Earlier	Earliest
Late	Later/Latter	Latest/Last
Old	Older/Elder	Oldest/Eldest
Far	Further/Farther	Furthest/Farthest
Near	Nearer	Nearest/Next
Economical	More Economical	Most Economical
Beautiful	More Beautiful	Most Beautiful

IMPORTANT RULES

1. The comparative adjective such as ‘Prior, junior, senior, superior, inferior, prefer (verb), preferable, elder’ etc. are followed by ‘to’ instead of ‘than’. Also, they are not used in comparative degree.

Ex.

(1) He is senior than me in service.

- (2) Lemon juice is preferable than tea.
- (3) My sister is elder than me by two years.
- (4) She prefers coffee rather than tea.
- (5) She is comparatively smarter than her husband.
- (6) She is more senior to her boss in service.
- (7) Milk is more preferable to tea.

2. The comparative adjectives ending in ‘er’ (i.e., cleverer) should be used as ‘more clever’ while comparing the two qualities of one and the same thing or a person.

Ex.

- 1) She is cleverer than honest.
- 2) She is more clever than her sister.

3. Comparison of weight, quantity & number.

No comparison is implied in the following sentence, when there is ‘time’ used for comparison. So positive degree is used. But we use comparative degree when the sentence is without ‘times’

- 1) My book is three times cheaper than yours.
- 2) Your income is many times higher than Tushar’s.
- 3) This book is five rupees cheaper than yours.
- 4) This table is ten kilos lighter than that.

4. The order of adjectives qualifying a noun (S S A C N M)

Size → Shape → Age → Colour → Nationality → Material → Noun

- 1) Twenty year old black American Negro.
- 2) A small Indian Stadium.
- 3) A big round black Indian plastic table.
- 4) A spacious dark cell.
- 5) A large glass room.

પ્રેક્ટિસ પ્રશ્નપત્ર

1. નીચે દર્શાવેલ જોડકાં યોગ્ય રીતે જોડો.

a) આરખંડ	1) ગંગટોક
b) ત્રિપુરા	2) અગરતલા
c) સિક્કિમ	3) દહેરાદૂન
d) ઉત્તરાખંડ	4) રાંચી
A) a-b, b-3, c-4, d-1	B) b-1, a-3, c-4, d-2

C) d-3, c-1, a-4, b-2 D) a-4, b-3, d-1, c-2

2. એક લાગાકારમાં ભાજક, ભાગફળ કરતા 10 ગણો અને શેષ કરતાં 5 ગણો છે. જો શેષ 46 હોય તો ભાજ્ય શોધો.

A) 4236 B) 4306

C) 4336 **D) 5336**

3. "એમની આંખોમાં લાગણીની લીનાશ હતી."

- અલંકાર ઓળખાવો?

A) વ્યતિરેક	B) રૂપક
C) ઉત્પ્રેક્ષા	D) ઉપમા

4. "સાંજ થઈ પણ પાણી તો એવું ને એવું જ રહ્યું."

- સંયોજક દર્શાવો ?

A) તો	B) ને
C) પણ	D) જ

5. અલાઉદ્દીન ખિલજીએ ગુજરાતના પ્રથમ મુસ્લિમ સુબા તરીકે કોની નિમણૂક કરી ?

A) ઉલુઘખાન B) નુસરતખાન

C) આલખખાન D) ઝફરખાન

6. Navratri, festival is celebrated to worship goddess Durga.

A) a nine-day B) a nine-days

C) the nine-days D) nine-days

7. નીચેનામાંથી કયો દ્વન્દ્વ સમાસનો પ્રકાર નથી?

A) સમાનાધિકરણ B) ઈતરેતર

C) સમાહાર D) વૈકલ્પિક

8. 'તે પંખીની ઉપર પથરો ફેંકતા ફેંકી દીધો' - પંક્તિનો છંદ કયો છે ?

A) મંદાકાન્ત B) પૃથ્વી

C) વસંતતિલકા D) શિખરિણી

9. "અભયઘાટ" કોની સમાધિ છે ?

A) ચૌધરી ચરણસિંહ B) ઈન્દિરા ગાંધી

C) મોરારજી દેસાઈ D) રાજીવ ગાંધી

10. 'દૂસરા' શબ્દને કઈ રમત સાથે સંબંધ છે ?

A) ક્રિકેટ B) ફૂટબોલ

C) હોકી D) બેડમિન્ટન

11. મૂર્તિદેવી એવોર્ડ કયા ક્ષેત્ર સાથે સંલગ્ન છે ?

A) શાસ્ત્રીય સંગીત B) રંગમંચ લક્ષી કલા

C) પત્રકારત્વ **D) સાહિત્ય**

12.is known about that mystic saint.

A) few B) A few

C) Little D) some

13. આરોગ્ય સંબંધી ઉજવાતા દિવસોમાં નીચેના પૈકી કઈ જોડી સાચી નથી ?

A) વિશ્વ ક્ષય દિન - 24મી માર્ચ

B) વિશ્વ એઈડ્સ દિવસ - 31મી ડિસેમ્બર

C) વિશ્વ આરોગ્ય દિન - 7મી એપ્રિલ

D) તમાકુ વિરોધી દિન - 31મી મે

14. 'નર્મદા' નો સમાસ પ્રકાર જણાવો ?

A) કર્મધારણ B) દ્વિગુ

C) ઉપપદ D) બહુવ્રીહિ

15. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પુરો.

KM 5, IP 8, GS 11, EV 14,

A) BX 17 B) BY 17

C) CY 17 D) CY 18

16. "ભરી લો શ્વાસમાં એની સુગંધનો દરિયો".

- અલંકાર ઓળખાવો ?

A) વ્યતિરેક **B) રૂપક**

C) ઉત્પ્રેક્ષા D) સજીવારોપણ

17. I am a physician,

A) wasn't I **B) aren't I**

C) isn't I D) amn't I

18. જય જવાન, જય કિસાન, જય વિજ્ઞાન સૂત્ર કોણે આપ્યું ?

A) નરેન્દ્ર મોદી **B) અટલ બિહારી વાજપેયી**

C) એ.પી.જે.અબ્દુલ કલામ D) ઈન્દિરા ગાંધી

19. HTTPનું પૂરું નામ શું છે ?

- A) Hyper text transfer protocol
B) Hyper text transformation protocol
C) Hyper text translation protocol
D) Hyper text timeline protocol

20. Iron is useful metal.

- A) no article B) a
C) an D) the

21. સંરક્ષણ દળોના સર્વોચ્ચ વડા કોણ હોય છે ?

- A) ગૃહપ્રધાન B) રાષ્ટ્રપતિ
C) સેના પ્રમુખ D) વડાપ્રધાન

22. બંધારણ સલાના અધ્યક્ષ તરીકે કોને ચૂંટવામાં આવ્યા હતા ?

- A) ડૉ.બી.આર. આંબેડકર B) ડૉ.રાજેન્દ્ર પ્રસાદ
C) જવારલાલ નેહરુ D) મૌલાના આઝાદ

23. એક સંખ્યાના 3/5 ગણના 60% કરવાથી 36 મળે છે તો તે સંખ્યા શોધો.

- A) 80 B) 100
C) 75 D) 90

24. ભારતીય બંધારણની જોગવાઈ અનુસાર કેટલી ઉંમરથી ઓછી ઉંમરના કોઈપણ બાળકને કોઈ કારખાના કે જોખમ ભરેલા કામે રાખી શકાય નહીં ?

- A) 14 B) 21
C) 11 D) 7

25. ગ્રામ સ્વરાજનો ખ્યાલ કોણે બાંધ્યો ?

- A) જયપ્રકાશ નારાયણ B) વિનોબા ભાવે
C) મહાત્મા ગાંધી D) દયાનંદ સરસ્વતી

26. અ-યાદીને બ-યાદી સાથે જોડીને સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.

અ	બ
A) સમાનતાનો હક	1) અનુચ્છેદ-25
B) શોષણ સામેનો હક	2) અનુચ્છેદ-14
C) સાંસ્કૃતિક અને શૈક્ષણિક હકો	3) અનુચ્છેદ-23
D) ધર્મ સ્વાતંત્ર્યનો હક	4) અનુચ્છેદ-29
A) a-2, b-3, c-1, d-4	B) a-2, b-3, c-4, c-1
C) a-3, b-2, c-4, d-1	C) a-1, b-3, c-2, d-4

27. નીચેમાંથી કયો શબ્દ 'ચિંતા'નો વિરુદ્ધાર્થી છે?

- 4) નિશ્ચલ B) સહેલું
C) નિશ્ચિંત D) ઉદાસી

28. છ ઘંટ એકસાથે વાગવાના શરૂ થાય છે અને તેઓ અનુક્રમે 2, 4, 6, 8, 10, 12 સેકન્ડના સમયાંતરે વાગે છે. 30 મીનીટમાં એ બધા ઘંટ કેટલીવાર એકસાથે વાગશે ?

- A) 4 B) 10
C) 15 D) 16

29. નીચે જણાવેલ નદીઓને સૌથી લાંબીથી સૌથી ટૂંકીના ક્રમમાં ગોઠવો.

- A) મહાનદી-નર્મદા-ચમુના-કાવેરી
B) નર્મદા-મહાનદી-કાવેરી-ચમુના
C) ચમુના-નર્મદા-મહાનદી-કાવેરી
D) નર્મદા-ચમુના-કાવેરી-મહાનદી

30. સુરેન્દ્રનગર જિલ્લાને કયા જિલ્લાની હદ મળતી (સ્પર્શતી) નથી ?

- A) અમરેલી B) અમદાવાદ
C) મોરબી D) બોટાદ

31. 'જેને બીજા કોઈ ઉપમાન સાથે સંબંધ નથી' એટલે કયા પ્રકારનો અલંકાર કહેવાય ?

- A) વ્યતિરેક B) અનવય
C) દષ્ટાંત D) રૂપક

32. ચોકઠાં પણ હવે બહુ કામ આપતાં ન હતાં. - નિપાત ઓળખાવો.

- A) બહુ B) હવે
C) પણ D) ન હતાં.

33. 3 વર્ષ પહેલા પાંચ સભ્યોના એક કુટુંબની સરેરાશ ઉંમર 17 વર્ષ હતી. કુટુંબમાં નવું બાળક જન્મવા છતાં કુટુંબની સરેરાશ ઉંમર બદલાતી નથી. તો નવા જન્મેલા બાળકની હાલની ઉંમર કેટલી હોય ?

- A) 1 વર્ષ B) 1.5 વર્ષ
C) 2 વર્ષ D) 3 વર્ષ

34. જૈન સંપ્રદાયનું પવિત્ર યાત્રાધામ જખૌ કયા જિલ્લામાં આવેલું છે ?

- A) ભાવનગર B) કચ્છ
C) તાપી D) ખેડા

35. ત્રણ સંખ્યાઓનો સરવાળો 136 છે. જો પહેલી અને બીજી સંખ્યાનો ગુણોત્તર 2:3 બીજી અને ત્રીજી સંખ્યાનો ગુણોત્તર 5:3 હોય તો બીજી સંખ્યા શોધો.

- A) 40 B) 48
C) 60 D) 72

36. Hurry up ! the movie.....start

- (A) has been (B) have been
(C) had been (D) is about to

37. ગુજરાતમાં પોચાણી ધોધ કયા જિલ્લામાં આવેલ છે ?

- (A) ખેડા (B) પંચમહાલ
(C) અમદાવાદ (D) ભરૂચ

38. નીચેમાંથી કઈ જોડણી સાચી છે ?

- (A) નિમીત્ત (B) અનુભૂતિ
(C) મુંઝવણ (D) આર્વિભાવ

39. દસ વર્ષમાં A ની ઉંમર, Bની દસ વર્ષ પહેલાની ઉંમર કરતા બમણી થશે. જો હાલ A,B કરતાં 9 વર્ષ મોટો હોય તો B ની હાલની ઉંમર શોધો.

- (A) 19 વર્ષ (B) 29 વર્ષ
(C) 39 વર્ષ (D) 49 વર્ષ

40. ઉજાણીમાં ભાગ લેવાની એણે રીતસર ના પાડી દીધી. - ક્રિયાવિશેષણ ઓળખવો.

- (A) રીતિવાચક (B) સ્થળવાચક
(C) પરિમાણવાચક (D) સ્વીકારવાચક

41. પારનેરાની ટેકરીઓ કયા આવેલી છે ?

- (A) સુરત (B) નવસારી
(C) વલસાડ (D) ભરૂચ

42. you are ill, I will act for you.

- (A) since (B) because of
(C) owing to (D) due to

43. 5% પાણીવાળા 10 લિટર દૂધમાં કેટલું 100% શુદ્ધ દૂધ ઉમેરવાથી 2% પાણીવાળું દૂધ મળે?

- (A) 5 લિટર (B) 7 લિટર
(C) 10 લિટર (D) 15 લિટર

44. સુપ્રીમ કોર્ટના વર્તમાન 2022 ના મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિનું નામ જણાવો.

- (A) દીપક મિશ્રા (B) આર.એફ. નરીમાન
(C) એન.વી. રમણા (D) ઈન્દુ મલ્હોત્રા

45. The doctors are doing all that they.....but the child is still not breathing properly.

- (A) can (B) may
(C) will (D) might

46. 'સ્મૃતિપટ' એ સમાસનો કયો પ્રકાર છે ?

- (A) કર્મધારય (B) ઉપપદ
(C) બહુવ્રીહિ (D) તત્પુરુષ

47. બંધારણ સલાએ કરેલી રાજ્યોની ગોઠવણ મુજબ કચ્છનો સમાવેશ કયા વર્ગમાં થતો હતો ?

- (A) A વર્ગ (B) B વર્ગ
(C) C વર્ગ (D) D વર્ગ

48. હું આંખોથી સાંભળું છું. - વિલક્તિ ઓળખાવો.

- (A) કરણ (B) અપાદાન
(C) અધિકરણ (D) સંપ્રદાન

49. While the train was passing through the city, it.....raining suddenly.

- (A) was starting (B) started
(C) had started (D) will start

50. નીચે દર્શાવેલ જોડકા યોગ્ય રીતે જોડો.

a) ટેલિફોન	1. રૂડોલ્ફ
b) વીજળીનો ગોળો	2. રાઈટ બ્રધર્સ
c) ડીઝલ એન્જિન	3. એલેક્ઝાન્ડર ગ્રેહામ બેલ
d) એરોપ્લેન	4. થોમસ એડિસન
(A) b-1, c-2, a-4, d-3	(B) c-2, d-1, a-4, b-3
(C) d-1, c-3, b-4 a-2	(D) a-3, c-1, d-2, b-4

51. તાજેતરમાં વડાપ્રધાન નરેન્દ્ર મોદી એ ગુજરાત યાત્રા દરમિયાન પશુપાલન માટે સમર્પિત સામુદાયિક રેડિયો સ્ટેશનનું ઉદ્ઘાટન કર્યું તેનું નામ જણાવો.

- (A) ડેરીવાણી (B) દૂધવાણી
(C) ગૌવાણી (D) પશુવાણી

52. ચૂંટણીપંચના નવનિયુક્ત મુખ્ય કમિશનરનું નામ જણાવો.

- (A) ઓમ પ્રકાશ રાવત (B) હસમુખ અઢિયા
(C) અશોક લવાસા (D) સુશીલ ચંદ્ર

53. has been a life of devotion and sacrifice.

- (A) Her's (B) Hers
(C) their (D) Her

54. I am fondreading.

- (A) in (B) at
(C) on (D) of

55. તાજેતરમાં સોશિયલ મીડિયા કંપની ફિટર કોને ખરીદી ?

- (A) એલન મસ્ક (B) જેફ બેજોસ
(C) માર્ક ઝુકરબર્ગ (D) મુકેશ અંબાણી

56. ખિલજી વંશના સ્થાપકનું નામ જણાવો.

- (A) જલાલુદ્દીન ખિલજી (B) અલાઉદ્દીન ખિલજી
(C) નાસુરુદ્દીન ખિલજી (D) એક પણ નહીં

57. સામંતસિંહ કયા વંશના અંતિમ શાસક હતા?

- (A) મેત્રક (B) સોલંકી
(C) ચાવડા (D) વાઘેલા

58. A, B ના 150% છે. B એ (A+B) નો કેટલા ટકા થાય ?

- (A) 33.33% (B) 40 %
(C) 66.66% (D) 75 %

59. 'The robbers attacked the police.'

Change the voice

(A) The police was been attacked by the robbers.

(B) The police were attacked by the robbers.

(C) The police was being attacked by the robbers.

(D) The police was attacked by the robbers.

60. ગુજરાતમાં નીચેનામાંથી કયુ રજવાડું ભારત સંઘ સાથે સ્ટેન્ડસ્ટિલના કરાર કરવા તૈયાર ન હતું ?

- (A) બાંટવા (B) માણાવદર
(C) A & B બન્ને (D) એક પણ નહીં

61. 'પરિક્ષા નર્મદા મૈયાની' એ કયાં સાહિત્યકારની કૃતિ છે ?

- (A) અમૃતલાલ વેગડ (B) મોહમ્મદ માંકડ
(C) ભગવતીકુમાર શર્મા (D) મધુસુદન ઠક્કર

62. નહી શકું હાય ! બચાવી કોઈને; અશક્ત જેવો રહું બેસી રોઈને. - અલંકાર ઓળખાવો ?

- (A) શબ્દાનુપ્રાસ (B) પ્રાસસાંકળી
(C) રૂપક (D) અંત્યાનુપ્રાસ

63. 18 કામદારો 10 દિવસમાં 900 પુસ્તકો બાંધે છે. તો 12 દિવસમાં 660 પુસ્તકો બાંધવા કેટલા કામદાર જોઈએ ?

- (A) 22 (B) 14
(C) 13 (D) 11

64. 'હિતેચ્છુ' સમાસનો પ્રકાર જણાવો ?

- (A) મધ્યમપદલોપી (B) દ્વન્દ્વ
(C) ઉપપદ (D) કર્મધારય

65. સાહિત્યકાર ભગવતીકુમાર શર્માનો જન્મ કયાં થયો હતો ?

- (A) રાજકોટ (B) અમદાવાદ
(C) સુરત (D) વડોદરા

66. Inform me in advance you are unable to attend the meeting.

- (A) although (B) in case
(C) until (D) during

67. એક વ્યક્તિને તેની ઉંમર વર્ષમાં પૂછતા તેણે જવાબ આપ્યો, 'મારી ત્રણ વર્ષ પછીની ઉંમરના ત્રણ ગણામાંથી ત્રણ વર્ષ પહેલાની ઉંમરના ત્રણ ગણા બાદ કરતાં મારી હાલની ઉંમર મળે છે.' તો વ્યક્તિની હાલની ઉંમર કેટલી હશે ?

- (A) 18 વર્ષ (B) 20 વર્ષ
(C) 24 વર્ષ (D) 32 વર્ષ

68.....the boys.....while the teacher was away ?

- (A) was, reading (B) were, reading
(C) are, reading (D) will, be reading

69. સિતાશું યશશ્ચંદ્ર મહેતાને કઈ કૃતિ માટે ઈ.સ.2017માં સરસ્વતી સન્માન એનાયત કરવામાં આવ્યું ?

- (A) જટાયુ (B) વખાર
(C) ખગ્રાસ (D) તોખાર

70. 'તારી આંખનો અફીણી, તારા બોલનો બંધાણી, તારી રૂપની પૂનમનો પાગલ એકલો રે,' જાણીતી કાવ્ય પંક્તિ કયાં સાહિત્યકારની છે ?

- (A) મકરંદ દવે
(B) વેણીભાઈ પુરોહિત
(C) અબ્બાસ અબ્દુલઅલી વાસી
(D) રમેશ પારેખ

71. એક ટ્રેન અને પ્લેટફોર્મની લંબાઈ સમાન છે. જો 90 કિ.મી./કલાકની ઝડપે ટ્રેન પ્લેટફોર્મને 1 મિનિટમાં પસાર કરે છે. તો ટ્રેનની લંબાઈ કેટલા મીટર હશે ?

- (A) 500 (B) 600
(C) 750 (D) 900

72. ગુજરાતી સાહિત્યમાં આધુનિક યુગના અગ્રણી નારી લેખિકાનું બિરુદ કયાં મહિલા સાહિત્યકારને મળેલું છે ?

- (A) સરોજ પાઠક (B) કુન્દનિકા કાપડિયા
(C) કાજલ ઓઝા વૈદ્ય (D) એક પણ નહીં

73. After the principal.....the meeting, he will meet you.

- (A) will have finished (B) have finished
(C) has finished (D) had finished

74. પાકિસ્તાનમાંથી આવેલા નિર્વાસિતોને રહેઠાણ પુરુ પાડવા ગુજરાતમાં કઈ જગ્યાએ વસાહતો વિકસાવવામાં આવી હતી ?

- (A) ગાંધીધામ (B) આદીપુર
(C) અમદાવાદ (D) A & B બન્ને

75. 'બારી બહાર' ક્યાં સાહિત્યકારનો જાણિતો કાવ્ય સંગ્રહ છે ?

- (A) પ્રહલાદ પારેખ (B) જયન્ત ખત્રી
(C) નારાયણ દેસાઈ (D) પ્રિયકાન્ત મણિયાર

76. 'યજ્ઞોપવીત' શબ્દની યોગ્ય સંધિ દર્શાવો ?

- (A) યજ્ઞ + ઉપવિત (B) યજ્ઞ + ઉપવીત
(C) યજ્ઞ + ઊપવીત (D) યજ્ઞ + ઊપવિત

77. પ્રકાશવર્ષ શાનો એકમ છે ?

- (A) અંતર માપવાનો (B) વર્ષ માપવાનો
(C) ઝડપ માપવાનો (D) પ્રકાશ માપવાનો

78. 40% નફો ચડાવીને છાપેલી કિંમત પર કેટલા ટકા વળતર આપવાથી વેપારીને 19% નફો થાય?

- (A) 5% (B) 15%
(C) 9% (D) 7%

79. અસહકારનું આંદોલન ક્યારે શરૂ થયું ?

- (A) ઈ.સ. 1915 (B) ઈ.સ. 1920
(C) ઈ.સ. 1925 (D) ઈ.સ. 1930

80. શીમળાના ફૂલોમાંથી શાંતિ છલકાતી સંલગાવું છું - વાક્યનો પ્રકાર દર્શાવો.

- (A) પ્રશ્નાર્થ (B) કર્મણિ
(C) ઉદ્ગાર (D) પ્રેરક

81. 'રાજહંસ' ક્યાં સાહિત્યકારનું તખલ્લુસ છે ?

- (A) સુરેશ દલાલ (B) કે.કા શાસ્ત્રી
(C) પિતાંબર પટેલ (D) રમણલાલ સોની

82. રમણલાલ નીલકંઠ હાસ્ય પારિતોષિક સૌપ્રથમ ક્યાં સાહિત્યકારને એનાયત કરવામાં આવ્યો હતો ?

- (A) વિનોદ ભટ્ટ (B) તારક મહેતા
(C) રજની વ્યાસ (D) ચિનુ મોદી

83. નમિતા પશ્ચિમ તરફ 14 મીટર ચાલીને તેની જમણી બાજુ વળાંક લઈ 14 મીટર ચાલે છે અને પછી ડાબી તરફ 10 મીટર ચાલે છે. ફરીથી તે ત્યાંથી ડાબી તરફ 14 મીટર ચાલે છે. તો તે તેના પ્રારંભિક સ્થાનથી ઓછામાં ઓછા કેટલા મીટર અંતરે છે?

- (A) 10 મીટર (B) 24 મીટર
(C) 28 મીટર (D) 38 મીટર

84. આપણું અન્ન કાદવમાંથી જ પેદા થાય છે. - સંજ્ઞાનો પ્રકાર દર્શાવો ?

- (A) જાતિવાચક (B) સ્વાદવાચક
(C) ભાવવાચક (D) દ્રવ્યવાચક

85. ઈન્સ્યુલિનનો સ્ત્રાવ કરતું અંગ કયું છે ?

- (A) સ્વાદુપિંડ (B) જઠર
(C) યકૃત (D) પિત્તાશય

86. ગુજરાતી સાહિત્યની સૌપ્રથમ સામાજિક નવલકથા 'સાસુ વહુની લડાઈ' ક્યાં સાહિત્યકારે લખેલી છે ?

- (A) નંદશંકર મહેતા (B) જોસેફ મેકવાન
(C) મહિપતરામ નિલકંઠ (D) રમણભાઈ નિલકંઠ

87. ગુજરાત સમાચાર દૈનિકની કોલમ 'નેટવર્ક' ક્યાં સાહિત્યકાર દ્વારા લખવામાં આવે છે ?

- (A) જય વસાવડા (B) ગુણવંત છોટાલાલ શાહ
(C) વિનેશ અંતાણી (D) કુમારપાળ દેસાઈ

88. 'ઈર્શાદ' ઉપનામ ક્યાં સાહિત્યકારનું છે ?

- (A) રાવજી પટેલ (B) ચિનુ મોદી
(C) રઘુવીર ચૌધરી (D) પ્રહલાદ પારેખ

89. સાહિત્યકાર ઈશ્વર પેટલીકરનું પુરુષનામ જણાવો.

- (A) ઈશ્વરભાઈ મોતીભાઈ પેટલીકર
(B) ઈશ્વરભાઈ મણિલાલ પેટલીકર
(C) ઈશ્વરભાઈ જયંતિલાલ પેટલીકર
(D) ઈશ્વરભાઈ કરશનદાસ પેટલીકર

90. 'સુન્દરમ્' ઉપનામ ક્યાં સાહિત્યકારનું છે ?

- (A) ઉમાશંકર જોશી (B) ત્રિભોવનદાસ લુહાર
(C) રમણલાલ દેસાઈ (D) ગોરીશંકર જોષી

91. રામનારાયણ વિશ્વનાથ પાઠકના ક્યાં ઉપનામથી નિબંધ પ્રકાશિત થયા છે ?

- (A) દિરેક્ટ (B) સ્વૈર વિહારી
(C) શેષ (D) આપેલ તમામ

92. આપણે સોનું મન ફાવે તેમ વેડફી નાખ્યું. - સર્વનામ દશાવો.

- (A) નાખ્યું (B) તેમ
(C) સોનું (D) આપણે

93. 'બસદી' તરીકે કોને ઓળખવામાં આવે છે ?

- (A) જૈન મઠને (B) બૌદ્ધમઠને
(C) હિન્દુ મઠને (D) આપેલ તમામ

94. મા મારે પય પીતાં બાળ, સત્યવાદી જો બોલે આળ; રાજા
થઈને લૂંટી લેય, પ્રજા કોણ આગળ જઈ કહેય? - છંદ
ઓળખાવો?

- (A) ચોપાઈ (B) અનુષ્ટુપ
(C) મનહર (D) દોહરો

95. ગાંધીજી પર લખાયેલું 'પ્રેક્ટિસ નોન વાયોલન્સ' પુસ્તક
કોના દ્વારા લખાયેલું છે ?

- (A) નારાયણ દેસાઈ
(B) કિશોરલાલ મશરૂવાળા
(C) જયપ્રકાશ નારાયણ
(D) ડૉ.રાજેન્દ્ર પ્રસાદ

96. 143ના અવયવોની સરાસરી શોધો.

- (A) 43 (B) 47
(C) 42 (D) 37

97. He has been preparing for the exam four years,
.....?

- (A) has he been (B) been he
(C) hasn't he (D) doesn't he

98. ગુજરાત ક્યારે દિલ્હી સલ્તનતમાં ભળ્યું ?

- (A) ઈ.સ.1204 (B) ઈ.સ.1244
(C) ઈ.સ.1304 (D) ઈ.સ.1344

99. 73માં પ્રજાસત્તાક દિવસની ઉજવણી ગુજરાતમાં ક્યાં સ્થળે
કરવામાં આવી ?

- (A) વલસાડ (B) ગાંધીનગર
(C) ગીરસોમનાથ (D) દાહોદ

100. ધાતુના એક ગોળાની ત્રિજ્યા 10 સે.મી. છે. તેને પીગાળીને
તેમાંથી 1 સે.મી. વ્યાસવાળી.....ગોળીઓ બનાવી શકાય.

- (A) 2000 (B) 8000
(C) 6000 (D) 5000

WEBSANKUL વિશેષ : ગુજરાતની GA ટેગ ધરાવતી વસ્તુઓ

ગુજરાતની 12 વસ્તુઓ એવી છે જેને 'GI tag' એટલે કે 'ભૌગોલિક ઓળખ' મળેલી છે. આમાંથી બે ત્રણ વસ્તુ તો ખૂબ જાણીતી છે જેમ કે કેસર કેરી, પાટણના પટોળાં કે સંખેડાનું ફર્નિચર, પણ બાકીની વસ્તુ વિષે આપણે ખાસ જાણતા નથી. આ વસ્તુઓ વિષે આજે આપણે માહિતી મેળવીએ.

સૌ પ્રથમ જીઆઈ ટેગ સંખેડા ફર્નિચરને મળેલું છે. ભારતની વાત કરીએ તો સૌ પ્રથમ જીઆઈ ટેગ ૨૦૦૪માં દાર્જિલિંગની ચાને મળ્યું હતું. આ ટેગ જીઓગ્રાફિકલ ઇન્ડિકેશન ઓફ ગુડ્સ (રજીસ્ટ્રેશન એન્ડ પ્રોટેક્શન) એક્ટ-૧૯૯૯ અંતર્ગત આપવામાં આવે છે. આ અધિનિયમ ૨૦૦૩માં અમલમાં આવ્યો.

વિશેષ ભૌગોલિક વિસ્તારમાં કોઈ ચીજવસ્તુનું ઉત્પાદન થતું હોય કે કોઈ વસ્તુને બનાવવામાં આવતી હોય એને Geographical Indication (GI) Tag એટલે કે ભૌગોલિક સંકેત આપવામાં આવે અને આવી કોઈ ચીજવસ્તુને મળતા ટેગને GI tag તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. આવી નોંધણી ભારત સરકારના કંટ્રોલર જનરલ ઓફ પેટન્ટ ડિઝાઇન એન્ડ ટ્રેડ માર્ક સ ડિપાર્ટમેન્ટ દ્વારા થાય છે અને આ હસ્તકલા, કૃષિ, પ્રાકૃતિક, સાંસ્કૃતિક વિરાસતની વસ્તુ, વિશિષ્ટ ઉત્પાદન માટે GI Tag આપવામાં આવે છે. ત્યારબાદ આવી ચીજવસ્તુનું ઉત્પાદન અન્ય સ્થળે થઈ શકતું નથી અને જે-તે જગ્યા સાથે જ તેની ઓળખ જોડાયેલી રહે છે. ગુજરાતની 12 વસ્તુઓને આવી ઓળખ મળી છે.

1 સંખેડાનું ફર્નિચર

- ગુજરાતમાં પ્રવાહી વડે પ્રક્રિયા કરીને તેમજ પરંપરાગત તેજસ્વી મરુન અને સોનેરી રંગોનો સાગના લાકડાં પર પ્રયોગ કરીને બનાવવામાં આવતા ફર્નિચરને સંખેડા ફર્નિચર કહેવાય છે. ટૂંકમાં સંખેડા ફર્નિચર એ રંગબેરંગી સાગ લાકડાનું ફર્નિચર છે.
- જુદા-જુદા ૭ રંગોથી બનતા આ ફર્નિચરને સંખેડા ફર્નિચર એટલા માટે કહેવામાં આવે છે કારણ કે તે ફક્ત સંખેડા ખાતે જ બનાવવામાં આવે છે.
- આ સંખેડા ગામ વડોદરાથી ૪૫ કિલોમીટર દૂર આવેલું છે. હવે તો બ્લેક, બ્લ્યૂ, ગ્રીન, આઈવરી, કોપર, સિલ્વર બર્ગરી જેવા નવા રંગોનો ઉપયોગ કરીને પણ આ ફર્નિચર બનાવાય છે.
- આ ફર્નિચરનું ભારતમાં માર્કેટ મોટું નથી પણ પશ્ચિમ એશિયા અને યુરોપ સહિતના ઘણા દેશોમાં આની ખૂબ જ માંગ છે. પરંપરાગત ઉપરાંત વિશેષ શ્રેણીમાં સોફા સેટ, પલંગની પીઠ, બગીચાનો હીંચકો, પલંગ, ટેબલ, ઝૂલણ ખુરશી આ બધું બનાવવામાં આવે છે.
- આ ફર્નિચર દેખાવમાં નાજુક દેખાય છે પણ છે ટકાઉ. સામાજિક વ્યવહારમાં ગુજરાતીઓમાં લગ્ન દરમિયાન પરંપરાગત ભેટ તરીકે શુભ ગણાય છે. આ સંખેડા ફર્નિચર શૈલીને ૫ જુલાઈ, ૨૦૦૭ના રોજ જીઆઈ ટેગ આપવામાં આવ્યો હતો.

ખંભાતનું અકીક કામ

2

- કાર્નલિયન પથ્થરોને પવિત્ર પથ્થરો માનવામાં આવે છે. 'કેમ્બેના એગેટ' એટલે કે 'ખંભાતનું અકીક' કાર્નલિયન પથ્થરોના ઘણા ઉપયોગમાંથી એક છે. આ સુંદર પથ્થરો ઓછામાં ઓછા પંદરમી સદીથી ગુજરાતના ખંભાત ખાતે માઈન અને પોલિશ કરવામાં આવે છે.
- એક રસપ્રદ વાત એ છે કે અહીંયા ખંભાતમાં ખનિજની કોઈ ખાણ જ નથી પણ અહીંથી લગભગ ૨૦૦ કિલોમીટર દૂર રાજપીપળાથી અકીક લાવવામાં આવે છે. અકીકનો ઉપયોગ ઘરેણાં બનાવાથી લઈને સજાવટ સુધીની તમામ વસ્તુમાં થાય છે.
- અકીક પીળો, ગુલાબી, કાળો, સફેદ, લીલો અને રાખોડી રંગમાં જોવા મળે છે. પણ આ બધામાં લાલ રંગનો અકીક સૌથી વધુ લોકપ્રિય છે.
- આ કળાને ૨૦૦૮માં જીઆઈ ટેગ આપવામાં આવેલો.

3 ભાલિયા ઘઉં

- ગુજરાતના ખંભાતના અખાતની ઉત્તરે આવેલા ભાલ વિસ્તારમાં જે ઘઉંને ઉગાડવામાં આવે છે એને ભાલીયા ઘઉં કહેવામાં આવે છે. આ ઘઉં દાઉદખાની ઘઉં તરીકે પણ ઓળખાય છે. આ ઘઉં બીજા કરતા એટલા માટે અલગ છે કારણકે આ ઘઉંના દાણા સામાન્ય ઘઉં કરતા સહેજ લાંબા હોય છે ભાલીયા ઘઉંને એક જાત ગુજરાત ઘઉં નંબર ૧, ગુજરાતમાં ખૂબ જ લોકપ્રિય છે. અમદાવાદ અને ભાવનગર વચ્ચેના વિસ્તારને ભાલ પ્રદેશ કહેવાય છે.
- અમદાવાદ જિલ્લાના ધોળકા, ધંધુકા અને બાવળા તાલુકામાં મોટા પાયે વાવેતર થાય છે. પાસ્તા, મેક્રોનીજ, પિઝા અને નુડલ્સ બનાવવા માટે ઉપરાંત રેસ્ટોરન્ટ વગેરેમાં આ જ ઘઉં વપરાય છે.
- ભાલીયા ઘઉંને રાજ્ય સરકાર સંચાલિત ગુજરાત એગ્રો ઈન્ડસ્ટ્રી કોર્પોરેશન અને આણંદ કૃષિ યુનિ.ની મદદથી ૨૦૧૧માં ભૌગોલિક ઓળખ મળેલ છે.

4 ગીરની કેસર કેરી

4

- ગીર વિસ્તારમાં પેદા થતી કેરીનો એક પ્રકાર એટલે ગીરની કેસર કેરી આ કેરી તેના તેજસ્વી, ચમકતા નારંગી રંગ અને લાજવાબ સ્વાદના કારણે બધી કેરીની જાત કરતા વધારે સ્વાદપ્રેમીઓને આકર્ષે છે.
- કેસર કેરી નામ એટલે પડયું કારણ કે ૧૯૩૧માં જૂનાગઢના વજીર સાલેભાઈ દ્વારા સૌ પ્રથમ આ કેરી ઉગાડવામાં આવી હતી.
- આ કેરી ૧૯૩૪માં કેસર તરીકે જાણીતી ત્યારે બની જ્યારે જૂનાગઢના નવાબ મોહમદ નવાબખાન બાબીએ કેરીનો કેસરી રંગ જોઈને કેસર કેરી નામ આપ્યું.
- કેસર કેરી સૌરાષ્ટ્રમાં અમરેલી, જૂનાગઢ, વિસ્તારમાં વીસ હજાર હેક્ટરમાં વાવવામાં આવે છે.
- તેમાં વર્ષે બે લાખ ટનનું ઉત્પાદન થાય છે.
- ૨૦૧૧માં ચેન્નઈમાં ભૌગોલિક સંકેત રજિસ્ટ્રી દ્વારા જીઆઈ ટેગ આપવામાં આવેલો.
- ગુજરાત માટે સૌ પ્રથમ ઓળખ પામનારું આ ફળ છે. ભારતમાં સૌ પ્રથમ ઉત્તરપ્રદેશની દશેરી કેરીને જીઆઈ ટેગ આપવામાં આવ્યો હતો.

5 પાટણના પટોળાં

- પટોળાં એ રેશમી કાપડના વણાટથી બનેલી એક પ્રકારની સાડી છે. પાટણના પટોળાં બેવડાં ઈક્ત, એટલે કે બંને સાઈડથી વણેલી સાડીઓ છે.
- નવાઈની વાત એ છે કે આ સાડીમાં બંને સાઈડ એકસરખું જ વણાટ હોય અને બંને સાઈડથી પહેરી શકાય છે.
- આ પટોળાં માત્ર ભૌમિતિક ડિઝાઈનમાં જ તૈયાર કરવામાં આવે છે. આ પટોળું હાથસાળ દ્વારા બનાવવામાં આવતું હોવાથી તેમાં ખૂબ જ વાર લાગે છે.
- તેની પ્રક્રિયા પણ ઘણી લાંબી હોવાના કારણે એક સાડી બનાવવા માટે છ મહિનાથી એક વર્ષ જેટલો સમય લાગી શકે છે.
- રાજકોટના પટોળાં કરતા પાટણના પટોળાં ખૂબ જ મોંઘા હોય છે.
- આને પણ ૨૦૧૩-૧૪માં જીઆઈ ટેગ મળ્યો છે.

પેથાપુર પ્રિન્ટિંગ બ્લોક 6

- ગુજરાતના ગાંધીનગરથી લગભગ સાતેક કિલોમીટરના અંતરે આવેલા પેથાપુર ગામના પ્રખ્યાત લાકડાના છાપકામ બ્લોકસને ૨૦૧૮માં જીઆઈ ટેગ મળેલો છે.
- આ હસ્તકલામાં લાકડાંના બીબા એટલે કે બ્લોક પર ઝીણી કોતરણી કરી કાપડ પર પ્રિન્ટિંગ માટે બ્લોક બનાવવામાં આવે છે.
- બ્લોક પ્રિન્ટિંગ એક ટેક્સટાઇલ આર્ટ છે જ્યાં કાપડ પર ડિઝાઇન બનાવવા માટે લાકડાના બ્લોકને બરાબર હાથથી કોતરીને બનાવવામાં આવે છે.
- આ કલાને પ્રજાપતિ અને ગજજર લોકો દ્વારા જાળવી રાખવામાં આવી છે.

7 સુરતનું જરીકામ

- સુરતનું આ જરીકામ કે વણાટકામ એ એક જાતનું કાપડનું ઉત્પાદન છે જે રેશમ અને કપાસને સોનું, ચાંદી અથવા કોપરના તાર સાથે વણીને બનાવવામાં આવે છે.
- જરીના દોરાનો ઉપયોગ કરી રેશમી કાપડમાં વણાટ દ્વારા જટિલ ડિઝાઇન બનાવામાં આવે છે.
- આ કળા કાપડ ઉદ્યોગ અને હસ્તકલામાં વ્યાપક છે.
- જરીકામનો ઉપયોગ સાડીની બોર્ડર બનાવવામાં થાય છે. આ કળાને જીઆઈ ટેગ ૨૦૧૦-૧૧માં મળ્યો હતો.

જામનગરની બાંધણી 8

- બાંધણીનો મતલબ થાય છે 'બાંધવું'. સુતરાઉ રેસાઓને બાંધી કુદરતી રંગોથી રંગવાની પરંપરાગત પદ્ધતિથી બનતી સાડી એટલે આપણી બાંધણી.
- આ બાંધણી સૌરાષ્ટ્રમાં મુખ્યત્વે જામનગરમાં ખત્રી સમાજ દ્વારા વિશેષ રૂપે બનાવવામાં આવે છે.
- આ કલાને ૨૦૧૪-૧૫માં જીઆઈ ટેગ તરીકે સન્માન આપવામાં આવ્યું હતું.

9 કચ્છી શાલ

- આ શાલ મોટા ભાગે કચ્છના ભુજોડી ગામની કચ્છી વણાટની પરંપરા સાથે જોડાયેલી છે.
- આ શાલ પરંપરાગત વણાટ દ્વારા તૈયાર થાય છે. પરંપરાગત રીતે કચ્છી વણકર મારવાડી અને મહેશ્વરી સમુદાયો દ્વારા આ સુંદર શાલને બનાવવામાં આવે છે.
- કચ્છી શાલને હસ્તકલા પ્રકારમાં ૨૦૧૨-૧૩માં જીઆઈ ટેગ મળેલો છે.

રાજકોટના પટોળાં

10

- રાજકોટના પટોળાં ગુજરાત રાજ્યના બે મોટા જિલ્લાઓ, રાજકોટ અને સુરેન્દ્રનગરના કુશળ કારીગરો દ્વારા તૈયાર કરવામાં છે.
- આ સાંભળીને આપણને એવું થાય કે પટોળાં તો પાટણના પ્રખ્યાત છે પણ રાજકોટના પટોળાંની ડિઝાઇન પાટણના પટોળાં કરતાં જુદી છે.
- પાટણ અને રાજકોટ બંનેના પટોળાંને વણવા માટે વપરાતી લૂમ્સ અને સાધન પણ સંપૂર્ણ રીતે અલગ છે. એટલે રાજકોટના પટોળાં પણ પાટણના પટોળાં જેટલા જ જાણીતા છે અને સાથે સસ્તા પણ.
- ખાસ વાત એ છે કે આ પટોળાં એક જ બાજુથી વણાયેલા અને રંગબેરંગી દોરાથી રંગાયેલા હોય છે.
- વર્ષ ૨૦૧૫માં રાજકોટના પટોળાંને જીઆઈ ટેગ આપવામાં આવ્યો હતો.

11 ટાંગળીયા શાલ

- ટાંગળીયા શાલની કળા મોટા ભાગે સુરેન્દ્રનગર જિલ્લામાં જોવા મળે છે.
- ઘણા લોકો આને ટાંગળીયા કે પછી ટાંગળીયાના નામે ઓળખે છે જે એક પ્રકારનું હાથવણાટ છે.
- ટાંગળીયા કાપડનો ઉપયોગ વાંકાનેર, અમરેલી, દહેગામ, સુરેન્દ્રનગર, બોટાદ, ભાવનગર અને કચ્છ જેવા વિસ્તારોના ભરવાડ સમુદાયની મહિલાઓ દ્વારા શાલ અને પહેરવાના કપડાં તરીકે કરવામાં આવે છે.
- જેને ૨૦૦૮-૧૦માં 'ટાંગળીયા શાલ'ના નામથી જીઆઈ ટેગ આપવામાં આવેલ છે.

કચ્છનું ભરતકામ

12

- કચ્છ જિલ્લાની સ્ત્રીઓ દ્વારા સુતરાઉ કાપડ પર સુતરાઉ અથવા રેશમના દોરાની મદદથી ભરતકામ કરવામાં આવે છે.
- આ ભરતકામ એ આદિવાસી સમુદાયના હાથવણાટ અને કાપડ પર કરવામાં આવતી કલા અને પરંપરા છે.
- આ વણાટ રબારી, જાટ અને મુતવા જાતિના લોકો દ્વારા હાથથી વણીને કરવામાં આવે છે.
- ૨૦૦૮-૦૯માં કચ્છી ભરતકામના શીર્ષક હેઠળ આ કળાને જીઆઈ ટેગ આપવામાં આવ્યો છે.

अतुल्य भारत की अमूल्य निधि
INVALUABLE TREASURES OF INCREDIBLE INDIA

કરંટ સુપર ફાસ્ટ

ગુજરાત વિશેષ

અમદાવાદ ખાતે 42મા સપ્તક સંગીત સમારોહનો શુભારંભ

13 દિવસીય શાસ્ત્રીય સંગીત સમારોહ
સપ્તક સ્કૂલ ઓફ મ્યુઝિક દ્વારા આયોજન

દાંતીવાડા કૃષિ યુનિવર્સિટીને અટલ રેન્કિંગમાં બેસ્ટ પર્ફોર્મર કેટેગરીમાં
એવોર્ડ

ગુજરાતમાં બનશે દેશનો પ્રથમ આત્મનિર્ભર વાઈબ્રન્ટ ઈન્ડસ્ટ્રીયલ
પાર્ક

ખંભાત, વટામણ નજીક
વર્ષ 2030 સુધીમાં
કેમિકલ પાર્ક ખંભાત તાલુકાના ગોલાણા ગામ પાસે શરૂ કરવામાં
આવશે

NFSUમાં રિજનલ સેન્ટર અને ઈન્ક્યુબેશન સેન્ટર સ્થાપવા સ્પેસ
એપ્લિકેશન સેન્ટર સાથે MOU

મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલ દ્વારા 'સ્ટુડન્ટ સ્ટાર્ટઅપ એન્ડ ઈનોવેશન
પોલીસી 2.0' લોન્ચ

જાન્યુઆરી 2022થી માર્ચ, 2027 સુધી અમલમાં

સ્ટેચ્યૂ ઓફ યુનિટી 'કેવડિયા' રેલવે સ્ટેશન 'એકતાનગર' તરીકે
ઓળખાશે

અમદાવાદની સાયન્સ સિટી ખાતે તાજેતરમાં શિક્ષણની વાઈબ્રન્ટ
સમિટ અંતર્ગત નેશનલ એજ્યુકેશન પોલિસીના અમલીકરણનો
રોડમેપ મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલના હસ્તે લોન્ચ

નેશનલ એજ્યુકેશન પોલિસી (NEP) નો અમલ 20 વર્ષમાં કરવાનો
છે.

પરંતુ, ગુજરાતે NEPનો અમલ 10 વર્ષમાં એટલે કે વર્ષ 2035
સુધીમાં કરવાનો લક્ષ્યાંક રાખ્યો છે.

ઉત્તરાયણ પર્વ દરમિયાન પક્ષીઓને બચાવવા 'કરૂણા અભિયાન'

રિલાયન્સ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ લિમિટેડ દ્વારા ગુજરાતને નેટ ઝીરો અને કાર્બન
ફ્રી બનાવવાના હેતુથી ગુજરાત સરકાર સાથે રૂ.5.95 લાખ કરોડના
રોકાણો માટે ગાંધીનગર ખાતે MOU

રિલાયન્સ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ લિમિટેડ ગુજરાતમાં આવતા 10 વર્ષમાં 100
ગીગાવોટ ક્ષમતાના રિન્યુએબલ એનર્જી પાવર પ્લાન્ટ્સ સ્થાપશે
તથા ગ્રીન હાઈડ્રોજન ઈકો-સિસ્ટમ ઊભી કરશે

અદાણી અને પોસ્કોનું કોલોબરેશન કચ્છ જિલ્લામાં મુંદ્રા ખાતે
રૂ.37,500 કરોડના જંગી મૂડી રોકાણથી ઈન્ટિગ્રેટેડ સ્ટીલ મિલ તથા
અન્ય સહયોગી પ્લાન્ટ્સ સ્થાપશે.

આ સ્ટીલ મિલ પ્રોજેક્ટ વર્ષ 2026 સુધીમાં વ્યાપારી ધોરણે
ઉત્પાદન કાર્યરત કરશે

વડાપ્રધાન નરેન્દ્રભાઈ મોદીના હસ્તે સોમનાથ મંદિર નજીક નવા સર્કિટ
હાઉસનું વર્ચ્યુઅલ ઉદ્ઘાટન

નેશનલ ફોરેન્સિક સાયન્સ યુનિવર્સિટી (NFSU), ગાંધીનગરનું સાયબર
ડિફેન્સ સેન્ટર (CDS) હવે ભારતની સૌપ્રથમ ISO / IEC 27001
પ્રમાણિત સાયબર ડિફેન્સ લેબોરેટરી બની ગઈ છે.

73મા પ્રજાસત્તાક પર્વની રાજ્યકક્ષાની ઉજવણીમાં મુખ્યમંત્રી
ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલે ગીર સોમનાથ જિલ્લામાં વેરાવળ-પ્રભાસ પાટણના
સદભાવના ગ્રાઉન્ડ ખાતે ધ્વજવંદન કર્યું હતું.

'બાલકવય કાર્યક્રમ' અંતર્ગત અમદાવાદ જિલ્લાને ઉત્કૃષ્ટ કામગીરી
બદલ રાષ્ટ્રીય કક્ષાનો ગોલ્ડ સ્કોચ એવોર્ડ એનાયત કરવામાં આવ્યો
છે.

કેન્દ્રીય બજેટ 2022-23

- » આ વર્ષનું બજેટ રૂ.39.45 લાખ કરોડનું છે. જેના 2 ભાગ છે
- » ભારતનો ચાલુ વર્ષ (2021-22)નો આર્થિક વૃદ્ધિ દર 9.2% રહેવાનું
અનુમાન છે.
- » રાષ્ટ્રીય રાજમાર્ગ નેટવર્કમાં 2022-23માં 25000 કિલોમીટરનો
વિસ્તાર કરવામાં આવશે.
- » દેશી વિશ્વ સ્તરીય ટેકનોલોજી તથા ક્ષમતા 'કવચ' અંતર્ગત રેલમાર્ગ
નેટવર્કમાં 2000 કિલોમીટર જોડવામાં આવશે.
- » આવનારા 3 વર્ષોમાં 400 'વંદે ભારત ટ્રેનો' તૈયાર કરવામાં આવશે.
- » ECLGS અંતર્ગત ગેરેટી ક્વરને રૂ.50,000 કરોડ વધારીને કુલ રૂ.
5 લાખ કરોડ કરવામાં આવશે
- » ઓનલાઈન પ્રશિક્ષણ દ્વારા નાગરિકોની કુશળતા વધારવા માટે
ડિજિટલ ઈકોસિસ્ટમ ફોર સ્કિલિંગ એન્ડ લિવલીહુડ (DESH-

- Stack eportal) લોન્ચ કરવામાં આવ્યું.
- » 75 કૌશલ ઈ-લેબ વર્ષ 2022-23 માં સ્થાપિત કરવામાં આવશે.
- » પીએમ ઈ-વિદ્યાના 'એક કક્ષા એક ટીવી ચેનલ' કાર્યક્રમનો વિસ્તાર 12 ટીવી ચેનલથી વધારીને 200 ટીવી ચેનલનો કરવામાં આવશે.
- » 'નેશનલ ટેલિમેન્ટલ હેલ્થ પ્રોગ્રામ' માં 23 ઉત્કૃષ્ટ ટેલિમેન્ટલ હેલ્થ સેન્ટરનું એક નેટવર્ક હશે.
- » 2 લાખ આંગણવાડીઓને સક્ષમ આંગણવાડીઓ તરીકે અપગ્રેડ કરવી.
- » ઉત્તર-પૂર્વ પરિષદના માધ્યમથી 'ઉત્તર-પૂર્વ પ્રધાનમંત્રી વિકાસ પહેલ' (Prime Minister's Development Initiative for North-East-PM-DevINE) ચલાવશે.
- » શહેરી યોજના તથા ડિઝાઇનમાં વિશિષ્ટ જ્ઞાન તથા તાલીમ આપતી ભારતની 5 સર્વશ્રેષ્ઠ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓને ઉત્કૃષ્ટતા કેન્દ્રો તરીકે નામાંકિત કરવામાં આવશે અને પ્રત્યેક સંસ્થાને રૂ. 250 કરોડનું એન્ડોવમેન્ટ ફંડ (Endowment Fund) ભારત સરકાર આપશે.
- » સ્થાપિત સૌર ઊર્જાક્ષમતાને વર્ષ 2030 સુધીમાં 280 GW (ગીગાવોટ) ના લક્ષ્ય સુધી પહોંચાડવા માટે ઉચ્ચ કાર્યક્ષમતા ધરાવતા સોલર મોડ્યુલ્સના નિર્માણથી સંબંધિત 'ઉત્પાદન સાથે જોડાયેલ પ્રોત્સાહન યોજના' (PLI- Production Linked Incentives) માટે રૂ. 19,500 કરોડની વધારાની ફાળવણી કરવામાં આવી છે.
- » તાપ વિદ્યુત સંચયો (Thermal Power Plants)માં 5 થી 7% 'બાયોમાસ પેલેટ્સ'નો ઉપયોગ કરવામાં આવશે.
- » વર્ષ 2022-23માં મૂડી ખર્ચ જીડીપી (સકલ ઘરેલુ ઉત્પાદન)ના 2.9% જેટલો રહેશે.
- » કેન્દ્ર સરકારનો વર્ષ 2022-23માં અસરકારક મૂડી ખર્ચ રૂ. 10.68 લાખ કરોડ રહેવાનું અનુમાન છે, જે જીડીપીના લગભગ 4.1% છે.
- » શ્રીમતી નિર્મલા સીતારામને બજેટની ઘોષણામાં કહ્યું કે, વર્ષ 2022-23માં 15મા નાણાપંચની ભલામણો અનુસાર રાજ્યોને GSDP (સકલ રાજ્ય ઘરેલુ ઉત્પાદન) ના 4% સુધી રાજકોષીય ખાધની અનુમતિ હશે
- » વર્ષ 2022-23 માટે રાજકોષીય ખાધનું અનુમાન = GDP ના 6.4% (અંદાજિત)
- » સહકારી સંસ્થાઓ દ્વારા ચૂકવવામાં આવતો 'વૈકલ્પિક લઘુત્તમ કર' (Alternate Minimum Tax) 18.5% થી ઘટાડીને 15% કરવામાં આવ્યો છે.
- » રૂ. 1 કરોડ થી રૂ. 10 કરોડ સુધીની કુલ આવક ધરાવતી સહકારી મંડળીઓ પર સરચાર્જ 12% થી ઘટાડીને 7% કરવામાં આવ્યો છે.

- » રત્ન તથા આભૂષણ ક્ષેત્રને પ્રોત્સાહન આપવા માટે ઘસેલા તથા પોલિશ કરેલા હીરા તથા રત્નના પથ્થરો પર સીમા શુલ્ક ઘટાડીને 5% કરવામાં આવ્યો છે.
- » ગુજરાત સરકારે સ્ટાર્ટઅપ્સને ઉત્તેજન આપવા અમદાવાદ જિલ્લાના દેવ ધોલેરા ખાતે સ્થાપેલ ઈન્ટરનેશનલ સેન્ટર ફોર આંત્રપ્રિન્યોરશિપ એન્ડ ટેકનોલોજી (I - Create) ના કેમ્પસની મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલે મુલાકાત લઈ ત્યાં ઈલેક્ટ્રીક વ્હીકલ સેન્ટરનું ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું.

ગાંધીનગરના ગિફ્ટસિટીમાં બનશે વિશ્વસ્તરની ફિનટેક યુનિવર્સિટી

દમણગંગા સાથે તાપી અને નર્મદા નદી જોડાશે

અમદાવાદમાં 'ભીક્ષા નહીં શિક્ષા' અંતર્ગત સિગ્નલ સ્કૂલ પાયલોટ પ્રોજેક્ટનો અમલ કરાશે

આ પ્રોજેક્ટ મ્યુનિસિપલ સ્કૂલ બોર્ડ તથા ગુજરાત સ્ટેટ લિગલ સર્વિસ ઓથોરિટી દ્વારા સંયુક્ત રીતે હાથ ધરવામાં આવશે.

મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલે 'મોતિયા અંધત્વમુક્ત ગુજરાત' ઝુંબેશનો ગાંધીનગરથી શુભારંભ કરાવતાં આગામી વર્ષ 2025 સુધીમાં રાજ્યમાં અંધત્વનો દર ઘટાડીને 0.25 ટકા સુધી લઈ જવાનો ઘ્યેય દર્શાવ્યો છે.

સમગ્ર દેશમાં હાઈડ્રોફોબિક ઈન્ટ્રા ઓક્યુલર લેન્સ (નેત્રમણી) વિનામૂલ્યે પૂરું પાડનારું એકમાત્ર રાજ્ય ગુજરાત છે.

રાજ્યમાં 'મુખ્યમંત્રી શિષ્યવૃત્તિ યોજના'નો વિસ્તાર

હવે ધોરણ 10 પાસ કર્યા પછી ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવનારા વિદ્યાર્થીઓ તેમજ ડિપ્લોમા પાસ કર્યા પછી ડિગ્રી અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવનારા યુવાઓને મુખ્યમંત્રી શિષ્યવૃત્તિ યોજનાનો લાભ મળતો થશે.

હવેથી વાર્ષિક 4.50 લાખ સુધીની આવક ધરાવતા પરિવારોના બાળકો-યુવાઓને આ યોજનાનો લાભ મળશે.

ગુજરાતના મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલે તાજેતરમાં રાજધાની ગાંધીનગર ખાતેથી ગુજરાત સરકારની નવી IT અને ITES પોલિસીની જાહેરાત કરી છે.

નવી પોલિસી 5 વર્ષ એટલે કે વર્ષ 2022 થી 2027 સુધી અમલમાં રહેશે.

ગિરનારના જંગલોમાં જોવા મળેલ દુર્લભ કરોળિયાની પ્રજાતિનું નામ ભક્તકવિ નરસિંહ મહેતા પર રખાયું

કરોળિયાની આ દુર્લભ પ્રજાતિનું નામ 'પાલ્પિમાનુસ નરસિંહ મહેતાઈ' રાખવામાં આવ્યું છે.

ગુજરાતના મહેસૂલ મંત્રી રાજેન્દ્ર ત્રિવેદી દ્વારા નવસારી ખાતેથી રાજ્યભરમાં પ્રથમવાર 'મહેસૂલ મેળા' નો શુભારંભ

રાજ્યના અંતિમ નાગરિક સુધી 'અટલ ભૂજલ યોજના' અંગેની માહિતી પહોંચતી કરવા ગાંધીનગર ખાતેથી અટલ ભૂજલ રથને જળ સંપત્તિ અને પાણી પુરવઠા મંત્રી ઋષિકેશ પટેલે લીલીઝંડી આપી પ્રસ્થાન કરાવ્યું હતું.

'અટલ ભૂજલ યોજના' અંગે જનજાગૃતિ વધે તે માટે ગુજરાત રિસોર્સિસ ડેવલપમેન્ટ કોર્પોરેશન લિમિટેડ દ્વારા રાજ્યના ગાંધીનગર, મહેસાણા, સાબરકાંઠા, બનાસકાંઠા, પાટણ અને કચ્છ એમ કુલ છ જિલ્લાઓનાં 36 તાલુકાઓના 2,252 ગામડાઓમાં રથ દ્વારા જાગૃતિ વધારવામાં આવશે.

મુખ્યમંત્રી દ્વારા ગાંધીનગર ખાતેથી 'ઈલેક્ટ્રોનિક ફંડ ફલો એપ્લિકેશન મોડેલ-2'નો દેશમાં પ્રથમ વખત પ્રારંભ

મુખ્યમંત્રીએ વિશ્વકર્મા જયંતીના પ્રસંગે શ્રમયોગીઓને પુરસ્કારોથી સન્માનિત કરી DISHA સિસ્ટમનું લોન્ચિંગ કર્યું

ઘોલેરામાં ભારતની પ્રથમ ખાનગી એરક્રાફ્ટ મેન્યુફેક્ચરિંગ ફેસિલિટી સ્થપાશે

'પંચામૃત લક્ષ્યો'ને વર્ષ 2030 સુધી પાર પાડવા ગુજરાતનો સ્ટેટ એક્શન પ્લાન તૈયાર

મુખ્યમંત્રી દ્વારા સાયન્સ સિટી, અમદાવાદ ખાતેથી રાજ્યની નવી 'બાયો ટેકનોલોજી પોલિસી' ની જાહેરાત

આ નવી પોલિસી આગામી પાંચ વર્ષ એટલે કે વર્ષ 2022 થી વર્ષ 2027 સુધી અમલમાં રહેશે.

મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલ દ્વારા 'આઝાદી કા અમૃત મહોત્સવ પ્રોત્સાહક વળતર યોજના' જાહેર

આ યોજના અન્વયે રાજ્ય સરકારે એવો નિર્ણય કર્યો છે, કે નાણાકીય વર્ષ 2022-23 ની વેરાની રકમ જો નાગરિકો 31 મે, 2022 સુધીમાં એડવાન્સ ભરપાઈ કરે તો તેમને 10% વળતર આપવામાં આવશે. વેરાની રકમ મોબાઈલ એપ કે 'ઈ-નગર ઓનલાઈન' પોર્ટલ મારફતે 31 મે, 2022 સુધીમાં ભરપાઈ કરનારા નાગરિકોને વધારાનું 5% વળતર અપાશે.

એશિયાટિક સિંહોનું સંરક્ષણ અને સંવર્ધનની કામગીરી 'સિમ્બા' (SIMBA) સોફ્ટવેરથી થશે

SIMBA નું પૂરું નામ 'Software With Intelligent Marking Based Identification of Asiatic Lions' છે.

આ સોફ્ટવેર હૈદરાબાદ સ્થિત 'ટેલિયો લેબ્સ' દ્વારા વિકસાવવામાં આવ્યું છે.

મુખ્યમંત્રીશ્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલ દ્વારા "નમો વડ વન" સ્થાપનાનો ગાંધીનગરથી રાજ્યવ્યાપી શુભારંભ

"નમો વડ વન" અન્વયે રાજ્યના 33 જિલ્લાઓમાં 75 વડ વન સ્થપાશે અને પ્રત્યેક વનમાં 75 વડ વૃક્ષનું વાવેતર વન વિભાગ દ્વારા કરવામાં આવશે.

ફોરેસ્ટ હેલ્પલાઈન નંબર - '1926' નો પ્રારંભ

મુખ્યમંત્રીશ્રીના હસ્તે 'હેરિટેજ પોલિસી પોર્ટલ' અને વિવિધ પ્રવાસન સુવિધાઓનું લોકાર્પણ

રાજ્યના કૃષિ વિભાગ દ્વારા પ્રાકૃતિક કૃષિનો વ્યાપ વધારવા માટે ગુજરાત પ્રાકૃતિક કૃષિ વિકાસ બોર્ડની રચના કરવામાં આવશે.

અમદાવાદ, જામનગર અને ખેડા જિલ્લામાં બાગાયતી પાકોના 'સેન્ટર ઓફ એક્સેલન્સ' ઊભા કરાશે.

તારની વાડ યોજના અંતર્ગત કલસ્ટર સાર્ફઝની મર્યાદા 10 હેક્ટરથી ઘટાડી 5 હેક્ટરની કરવામાં આવી છે.

127 ફરતા પશુ દવાખાના કાર્યરત કરાશે.

ગુજરાત ઓર્ગેનિક એગ્રિકલ્ચરલ યુનિવર્સિટી (સુધારા) વિધેયક

આ વિધેયક અંતર્ગત હવેથી 'ગુજરાત ઓર્ગેનિક એગ્રિકલ્ચરલ યુનિવર્સિટી' ને 'ગુજરાત નેચરલ ફાર્મિંગ એન્ડ એગ્રિકલ્ચરલ યુનિવર્સિટી' તરીકે ઓળખવામાં આવશે.

ગુજરાત વિધાનસભામાં 'ગુજરાત પ્રાઈવેટ યુનિવર્સિટીઝ અમેન્ડમેન્ટ બિલ, 2022' પસાર

આ અંતર્ગત નવી 11 ખાનગી યુનિવર્સિટીઓને મંજૂરી મળી છે.

કચ્છમાં 10,800 કરોડના ખર્ચે યુ.એસ.ની ટ્રિટોન કંપની ઈલેક્ટ્રિક કોમર્શિયલ વાહનોનું ઉત્પાદન કરશે

ગુજરાત બજેટ 2022-23

- » ગુજરાતના નાણાંમંત્રી શ્રી કનુભાઈ દેસાઈએ રૂ. 2,43,956 કરોડનું વર્ષ 2022-23 માટેનું બજેટ વિધાનસભામાં રજૂ કર્યું.
- » બજેટમાં ગુજરાતની GSDPમાં 13 ટકા જેટલી (ડબલ ડિજિટ) વૃદ્ધિ દરની અપેક્ષા રાખવામાં આવી.
- » ગૌશાળા અને પાંજરા પોળમાં નિભાવ અને જાળવણી માટે મુખ્યમંત્રી ગૌમાતા પોષણ યોજનાની જાહેરાત. આ માટે આગામી વર્ષ માટે રૂ. 500 કરોડની જોગવાઈ.
- » ઉત્તમ અને ગુણવત્તાયુક્ત શિક્ષણ દ્વારા બાળકોના સર્વાંગી વિકાસ

- માટે વિશ્વબેંકના સહયોગથી રૂ. 10 હજાર કરોડના ખર્ચે સ્કૂલ ઓફ એક્સેલન્સ પ્રોજેક્ટ હાથ ધરવાનું નક્કી કરાયું છે.
- » સગર્ભા અને ધાત્રી માતાઓ માટે : (સુપોષિત માતા - સ્વસ્થ બાળ યોજના)
 - તેના આહારમાં અન્ન સાથે પ્રોટીન, ફેટ તેમજ માઈક્રોન્યુટ્રીએન્ટ પણ ઉપલબ્ધ થાય તે માટે આવતા પાંચ વર્ષમાં રૂ. 4 હજાર કરોડના ખર્ચે અમલી થનાર સુપોષિત માતા - સ્વસ્થ બાળ યોજના દ્વારા સગર્ભા અને ધાત્રી માતાઓને 1000 દિવસ સુધી વિના મૂલ્યે એક કિલો તુવેરદાળ, બે કિલો ચણા અને એક લીટર ખાદ્ય તેલ દર મહિને આપવાની જાહેરાત.
 - » સંપૂર્ણ પ્રાકૃતિક ખેતી કરતાં ખેડૂત પરિવારને એક દેશી ગાયના નિભાવ ખર્ચ માટે રૂ. 900 / માસ આપવામાં આવશે.
 - » મુખ્યમંત્રી પાક સંગ્રહ યોજના
 - કુલ ખર્ચના 30% અથવા રૂ. 30000 (જે ઓછું હોય તે), બે હપ્તામાં.
 - » ખેડૂત ખાતેદાર અકસ્માત વીમા યોજના
 - અકસ્માતના કારણે મૃત્યુ કે અપંગતા (કાયમી) - રૂ. 2 લાખ
 - અકસ્માતના કારણે બે આંખ / બે અંગ / હાથ અને પગ / એક આંખ અને એક અંગ ગુમાવવાના કિસ્સામાં - રૂ. 2 લાખ
 - એક આંખ અથવા એક અંગ ગુમાવવાના કિસ્સામાં રૂ. 1 લાખ
 - » ચોરવાડ (જૂનાગઢ) અને ઉમસાડી (વલસાડ) બંદરો ખાતે ફ્લોટીંગ જેટીની સુવિધા પૂરી પાડવા જોગવાઈ.
 - » હિરપુરા બેરેજ : મહેસાણા જિલ્લાના વિજાપુર તાલુકાના હીરપુરા ખાતે સાબરમતી પર બેરેજ બાંધવામાં આવશે.
 - » વલાસણા બેરેજ : મહેસાણા જિલ્લાના વડનગર તાલુકાના વલાસણા ગામે
 - » બોટાદ, જામખંભાળિયા અને વેરાવળ ખાતે નવી મેડિકલ કોલેજો શરૂ કરવામાં આવશે.
 - » સુરેન્દ્રનગર ખાતે આયુર્વેદ કોલેજ શરૂ કરવાનું આયોજન
 - » પોષણ સુધા યોજના જે પહેલા આદિજાતિ વિસ્તારના 10 તાલુકાઓ સુધી વિસ્તરીત હતી, તેનો વિસ્તાર વધારીને 72 તાલુકાનાં વિસ્તાર તથા પ્રતિ વ્યક્તિ ખર્ચમાં 50 ટકાનો વધારો.
 - » વડનગર ખાતે પ્રેરણાકેન્દ્ર ખોલવા માટે રૂ. 2 કરોડની જોગવાઈ કરવામાં આવી.
 - » રાષ્ટ્રીય દિવ્યાંગ પેન્શન યોજના અને સંત સૂરદાસ દિવ્યાંગ પેન્શન યોજનામાં લાભાર્થીઓને હાલ 600 રૂ. માસિક પેન્શન આપવામાં આવે છે. જેમાં 400 રૂ નો વધારો કરી 1000 માસિક પેન્શન આપવામાં આવશે
 - » પી.એચ.ડી જેવા ઉચ્ચ અભ્યાસ કરનારાં અનુસૂચિત જાતિ અને

- વિકસતી જાતિના વિદ્યાર્થીઓને પ્રોત્સાહિત કરવા માટે રૂ. 30 હજાર સહાય આપવામાં આવે છે જેમાં રૂ. 70,000/- જેટલો માતબર વધારો કરી રૂ. 1 લાખની સહાય આપવામાં આવશે.
- » ડૉ. સવિતા આંબેડકર આંતરજ્ઞાતિય લગ્ન સહાય યોજનામાં હાલની સહાય 1 લાખ આપવામાં આવે છે. જેમાં 1.5 લાખનો માતબર વધારો કરીને 2.50 લાખ સહાય આપવામાં આવશે. જેના માટે રૂ. 15 કરોડની જોગવાઈ કરવામાં આવી.
 - » મહાનગરપાલિકા, નગરપાલિકા તેમજ શહેરી સત્તામંડળોમાં પાયાની માળખાકીય સુવિધાઓ માટે અમલમાં મૂકેલ 'સ્વર્ણિમ જ્યંતિ મુખ્યમંત્રી શહેરી વિકાસ યોજના' ને વર્ષ 2024 સુધી લંબાવવામાં આવેલ છે.
 - » વાંસી - બોરસી, જિલ્લો નવસારી ખાતે કેન્દ્ર સરકારની PM MITRA યોજના હેઠળ રોજગારીના વિપુલ અવસરો ઊભા કરવા અદ્યતન સુવિધા ધરાવતા ટેક્સટાઈલ પાર્કની સ્થાપના કરવાનું આયોજન
 - » સાંસ્કૃતિક અને ઐતિહાસિક વારસા, મહાગુજરાત ચળવળ, રાજ્યની રચના અને વિકાસ ગાથા પ્રત્યે જાગૃતિ લાવવા ગુજરાત વંદના મ્યુઝિયમના નિર્માણનું આયોજન છે.
 - » ભારતનેટ પ્રોજેક્ટ દ્વારા રાજ્યની 14 હજારથી વધુ ગ્રામ પંચાયતોને ઓપ્ટીકલ ફાયબર નેટવર્ક દ્વારા ઈન્ટરનેટથી જોડાણ કરી ગુજરાત દેશમાં સર્વપ્રથમ સિદ્ધિ હાંસલ કરનાર રાજ્ય બન્યું છે
 - » શ્રમિક અન્નપૂર્ણા યોજના અંતર્ગત ભોજનનો દર રૂ. 10 થી ઘટાડીને રૂ. 5 કરવાનો અને ગુજરાતના તમામ જિલ્લાઓનો આ યોજનામાં સમાવેશ કરવાનો નિર્ણય સરકારે કરેલ છે
 - » ડ્રોન ટેકનોલોજીના ઉપયોગથી ગ્રામ્ય વિસ્તારની મિલકતની માપણી કરી પ્રપર્ટી કાર્ડ આપવા માટે 'સ્વામિત્વ' યોજનાનું અમલીકરણ.

પદ્મશ્રી દુલાભાયા કાગની જન્મભૂમિ મજાદર ખાતે 'કાગ ઉત્સવ' ની ઉજવણી

વર્ષ 2022માં વિવિધ લોક કલાકારો અને લોક સાહિત્યકારોને 'કવિ કાગ એવોર્ડ' એનાયત કરવામાં આવ્યો હતો. જેઓના નામ નીચે મુજબ છે:

સ્વ શ્રી મેઘરાજ મૂળુભા ગઢવી (મઢાદ)

શ્રી યશવંત લાંબા (જાંબુડા)

ડૉ. શ્રીમતી ઈન્દુબહેન પટેલ (કોટા)

શ્રીમતી ભાવનાબહેન અને સંગીતાબહેન લાબડિયા

શ્રી મહેન્દ્ર ભાણાવત (રાજસ્થાની વિદ્વાન)

કવિ દુલાભાયા કાગની પુણ્યતિથિ 'કાગ ચોથ'ના દિવસે કવિ કાગની કર્મભૂમિ કાગધામ ખાતે મોરારીબાપુ અને કાગ પરિવારના હસ્તે આ એવોર્ડ આપવામાં આવે છે.

કેન્દ્રીય મત્સ્ય પાલન, પશુપાલન અને ડેરી મંત્રી પુરૂષોત્તમ રૂપાલાએ ગુજરાતમાં માછીમારોની સમસ્યાના સમાધાન માટે એક પહેલ 'સાગર પરિક્રમા' ની શરૂઆત કરી હતી.

વિધાનસભામાં ગુજરાત ઓર્ગેનિક એગ્રિકલ્ચરલ યુનિવર્સિટી (સુધારા) વિધેયક - 2022 પસાર

આ વિધેયક અંતર્ગત હવેથી 'ગુજરાત ઓર્ગેનિક એગ્રિકલ્ચરલ યુનિવર્સિટી' ને 'ગુજરાત નેચરલ ફાર્મિંગ એન્ડ ઓર્ગેનિક એગ્રિકલ્ચરલ યુનિવર્સિટી' તરીકે ઓળખવામાં આવશે.

તાતા દ્વારા સ્થપનારી ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ સ્કિલ્સ માટે ગાંધીનગર ખાતે ત્રિપક્ષીય કરાર

ગુજરાત સરકારે પણ આ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ માટે ગાંધીનગર જિલ્લાના નાસ્મેદ ખાતે 20 એકર જમીન ફાળવીને સહયોગ કર્યો છે.

દેશમાં પ્રથમ વખત ગુજરાતમાં CBRND બંકર્સ અને ઉત્પાદન સુવિધાની પ્રારંભ

માનવ, પ્રાણીઓ અને કૃષિજીવની આરોગ્ય સંભાળ, સલામતી અને સુરક્ષા માટે કામ કરતી માનવતાવાદી સંસ્થા "સર્કલે" આપત્તિ દરમિયાન માનવ જીવનની સલામતી અને સુરક્ષા માટે કેમિકલ, બાયોલોજિકલ, રેડિયોલોજિકલ, ન્યુકલિયર ડિફેન્સ (CBRND) બંકર લોન્ચ કરવાની જાહેરાત કરી હતી.

CBRND બંકર્સ CBRND ડિફેન્સ રિસર્ચ દ્વારા વિકસાવવામાં આવ્યું છે.

ગુજરાતની પ્રસિદ્ધ 'વીર સાવરકર સમુદ્ર તરણ સ્પર્ધા' પૂર્ણ

ભાઈઓ માટે ચોરવાડ થી વેરાવળ (21 નોટીકલ માઈલ) ની અને બહેનો માટે આદ્રીથી વેરાવળ (16 નોટીકલ માઈલ) ની સ્પર્ધા યોજાઈ હતી.

પુરૂષોની શ્રેણીમાં સુરતના અનિકેત પટેલ વિજેતા બન્યા છે.

મહિલાઓની શ્રેણીમાં સુરતની સિલ્કી નાગપુર પ્રથમ સ્થાને રહી હતી.

જામનગરમાં દેશના પ્રથમ WHO GCTM ની સ્થાપનાને મંજૂરી

WHO ગ્લોબલ સેન્ટર ફોર ટ્રેડિશનલ મેડિસિન (WHO GCTM) સમગ્ર વિશ્વમાં પરંપરાગત ચિકિત્સા પદ્ધતિઓ માટે આ પ્રથમ અને એકમાત્ર વૈશ્વિક કેન્દ્ર હશે.

ગુજરાતની નવી સ્પોર્ટ્સ પોલિસી-2022

ગુજરાત સ્પોર્ટ્સ પોલિસી 2022-2027ની જાહેરાત કરી છે.

વડાપ્રધાનને હસ્તે અમદાવાદ ખાતેથી 11 મા'ખેલ મહાકુંભ'નો શુભારંભ

ખેલ મહાકુંભની શરૂઆત વર્ષ 2010 માં ગુજરાતના તત્કાલીન મુખ્યમંત્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ કરી હતી.

પુરસ્કાર અને સન્માન

કેન્દ્રીય જલ શક્તિ મંત્રી ગજેન્દ્રસિંહ શેખાવત દ્વારા ત્રીજા નેશનલ વોટર એવોર્ડ્સ-2020 ની જાહેરાત; ઉત્તરપ્રદેશને શ્રેષ્ઠ રાજ્યનો એવોર્ડ

કેન્દ્રીય મંત્રાલય દ્વારા વિવિધ 11 કેટેગરીઓમાં 57 પુરસ્કારોની જાહેરાત કરવામાં આવી છે.

જળ જીવન મિશન (JJM) અંતર્ગત વર્ષ 2024 સુધીમાં દરેક ગ્રામીણ ઘરો સુધી ટેપ વોટર પહોંચાડવાનું લક્ષ્ય છે.

શ્રેણી	વિજેતા
બેસ્ટ વિલેજ પંચાયત વેસ્ટ ઝોન	તખતગઢ, સાબરકાંઠા (ગુજરાત)
બેસ્ટ અર્બન લોકલ બોડી	વાપી અર્બન લોકલ બોડી (ગુજરાત)

સુભાષચંદ્ર બોઝ આપદા પ્રબંધન પુરસ્કાર 2022 જાહેર

વર્ષ 2022માં સંસ્થાઓ માટેનો એવોર્ડ (Institutional Category) 'ગુજરાત ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ' (GIDM) ને એનાયત થયો છે.

કેન્દ્રીય ગૃહ મંત્રાલય દ્વારા 'પદ્મ પુરસ્કાર - 2022' ની જાહેરાત

કુલ 128 મહાનુભાવોના નામની જાહેરાત કરી છે.

4 વ્યક્તિઓની પદ્મ વિભૂષણ, 17 પદ્મભૂષણ અને 107 વ્યક્તિઓની પદ્મશ્રી એવોર્ડ માટે પસંદગી

ગુજરાત સાથે સંકળાયેલ હોય તેવા 8 વ્યક્તિઓનો સમાવેશ પદ્મ વિભૂષણ પુરસ્કાર 2022ના વિજેતાઓ

નામ	ક્ષેત્ર	રાજ્ય
1. પ્રભા અત્રે	કલા	મહારાષ્ટ્ર
2. રાઘેશ્યામ ખેમકા (મરણોપરાંત)	સાહિત્ય અને શિક્ષણ	ઉત્તરપ્રદેશ
3. જનરલ બિપિન રાવત (મરણોપરાંત)	સિવિલ સેવા	ઉત્તરાખંડ
4. કલ્યાણસિંઘ (મરણોપરાંત)	જાહેર બાબતો	ઉત્તરપ્રદેશ

હૈદરાબાદ સ્થિત સ્પેસ ટેકનોલોજી સ્ટાર્ટઅપ સ્કાયરૂટ એરોસ્પેસ ભારતના પ્રથમ ખાનગી રીતે વિકસિત સંપૂર્ણ કાયોજેનિક રોકેટ એન્જિન 'ધવન-1' નું સફળતાપૂર્વક પરીક્ષણ કર્યું છે.

ગણતંત્ર દિવસ પરેડ 2022 : ઉત્તરપ્રદેશની ઝાંખીની સર્વશ્રેષ્ઠ રાજ્યની ઝાંખીના રૂપમાં પસંદગી

કવિ યજ્ઞેશ દવેના કાવ્યસંગ્રહ 'ગંધમંજૂષા' ને સાહિત્ય અકાદમી - 2021 નો પ્રતિષ્ઠિત પુરસ્કાર

વર્લ્ડ બુક ઓફ રેકોર્ડ્સ સ દ્વારા અટલ ટનલને સત્તાવાર રીતે '10,000 ફૂટથી ઉપરની સૌથી લાંબી હાઈવે ટનલ' તરીકે માન્યતા

દાદાસાહેબ ફાળકે ઈન્ટરનેશનલ ફિલ્મ ફેસ્ટિવલ એવોર્ડ્સ 2022ની જાહેરાત ; 'પુષ્પા' ફિલ્મ ઓફ ધ યર

રણવીરસિંહને ફિલ્મ '83' માટે બેસ્ટ એક્ટરનો એવોર્ડ મળ્યો છે. જ્યારે કિતિ સેનનને ફિલ્મ 'મિમી' માટે બેસ્ટ એક્ટ્રેસનો એવોર્ડ મળ્યો છે.

ભારતના રાષ્ટ્રપતિ દ્વારા ત્રીજા 'રાષ્ટ્રીય જળ પુરસ્કારો' એનાયત અને 'જલશક્તિ અભિયાન : કેચ ધ રેઈન કેમ્પેઈન 2022' લોન્ચ

કેચ ધ રેઈન કેમ્પેઈન 30 નવેમ્બર, 2022 સુધી લાગુ રહેશે.

ઓસ્કાર એવોર્ડ્સ 2022 ની જાહેરાત

અમેરિકાના લોસ એન્જલસ (કેલિફોર્નિયા) માં આવેલા ડોલ્બી થિયેટર ખાતે તાજેતરમાં 94મા એકેડેમી એવોર્ડ્સ (ઓસ્કાર એવોર્ડ્સ 2022) સમારોહનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.

વિલ સ્મિથને 'કિંગ રિચાર્ડ' ફિલ્મ માટે અને જેસિકા ચેસ્ટેનને "The Eyes of Tammy Faye" ફિલ્મ માટે બેસ્ટ એક્ટર્સના પુરસ્કાર મળ્યા છે.

'કોડા' ફિલ્મને બેસ્ટ ફિલ્મ એવોર્ડથી સન્માનિત કરવામાં આવી હતી.

નાગાલેંડ, આસામ, મણિપુરમાં વિવાદાસ્પદ AFSPA કાયદા હેઠળના વિસ્તારોમાં ઘટાડો

આંતરરાષ્ટ્રીય મહિલા દિવસ (8 માર્ચ), 2022 ના રોજ ભારતના રાષ્ટ્રપતિ રામનાથ કોવિંદે નવી દિલ્હીના રાષ્ટ્રપતિ ભવન ખાતે આયોજિત એક વિશેષ સમારોહમાં વર્ષ 2020 અને વર્ષ 2021 માટે 'નારી શક્તિ પુરસ્કાર' વિજેતાઓને સન્માનિત કર્યા હતા.

નારીશક્તિ પુરસ્કારએ ભારતમાં ખાસ કરીને મહિલાઓ માટેનું સર્વોચ્ચ નાગરિક સન્માન છે.

આ પુરસ્કારની શરૂઆત વર્ષ 1999માં 'સ્ત્રી શક્તિ પુરસ્કાર' તરીકે કરવામાં આવી હતી. વર્ષ 2015માં આ પુરસ્કારનું નામ બદલીને 'નારી શક્તિ પુરસ્કાર' કરવામાં આવ્યું હતું.

વર્ષ 2020 અને 2021 માટે નારી શક્તિ પુરસ્કાર વિજેતા ગુજરાતી મહિલાઓ

ઉષાબેન દિનેશભાઈ વસાવા

ઉષાબેન દિનેશભાઈ વસાવા એક ઓર્ગેનિક ખેડૂત અને આદિવાસી કાર્યકર છે.

નિરંજનાબેન મુકુલભાઈ કલાર્થી

નિરંજનાબેન એક લેખિકા અને કેળવણીકાર છે, જેમણે ગુજરાતીમાં ઘણું યોગદાન આપ્યું છે.

જૈવિક ખેતી કરતા દેશના પાંચ ખેડૂતો 'ઘરતી મિત્ર પુરસ્કાર' થી સન્માનિત

દાદાસાહેબ ફાળકે ઈન્ટરનેશનલ ફિલ્મ ફેસ્ટિવલ 2022 દરમિયાન અભિનેત્રી લારા દત્તા અને કર્નલ તુષાર જોશીએ ગુજરાતના એક ઓર્ગેનિક ખેડૂત ઉપેન્દ્રભાઈ ડાયાભાઈ નાથાણીને ઘરતી મિત્ર એવોર્ડ 2021 એનાયત કર્યો હતો.

અમેરિકી ગણિતશાસ્ત્રી ડેનિસ પર્નેલ સુલીવાને એબેલ પુરસ્કાર 2022 પ્રાપ્ત કર્યો

» એબેલ પુરસ્કાર

આ પુરસ્કાર નોર્વેની સરકાર દ્વારા રજૂ કરાય છે, જે નોર્વેના રાજાના હસ્તે દર વર્ષે ગણિતના ક્ષેત્રમાં નોંધપાત્ર કાર્ય કરનાર એક કે વધુ વ્યક્તિને એનાયત કરવામાં આવે છે.

ડીબેડો ફ્રાન્સિસ કેરે પ્રિટ્ઝર (Pritzker) પુરસ્કાર મેળવનારા પ્રથમ આફ્રિકન સ્થાપત્યકાર બન્યા

વર્ષ 1979માં શિકાગોના પ્રિટ્ઝર પરિવારના હયાત ફાઉન્ડેશન દ્વારા તેની સ્થાપના કરવામાં આવી હતી, જેને ઘણી વખત "સ્થાપત્યના નોબેલ" અને "વાસ્તુશાસ્ત્રના નોબેલ" તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી

કોરોનાની સારવાર માટે ગ્લેનમાર્ક ફાર્મા દ્વારા દેશમાં પ્રથમ નેઝલ સ્પ્રે લોન્ચ

ISRO દ્વારા PSLV-C52ની મદદથી 2 કો-પેસેન્જર સેટેલાઈટ સાથે 'EOS-04' નું સફળતાપૂર્વક લોન્ચિંગ

અર્થ ઓબ્ઝર્વેશન સેટેલાઈટ-04 (EOS-04)ની સાથે સાથે અન્ય બે સેટેલાઈટો INSPIRESat-1 અને INS-2TDને પણ લોન્ચ કરવામાં

આવ્યા છે.

કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા 'વિજ્ઞાન સર્વત્ર પૂજ્યતે' સપ્તાહનું આયોજન

કેન્દ્ર સરકારે તાજેતરમાં 'આઝાદી કા અમૃત મહોત્સવ' ની ઉજવણીના ભાગરૂપે 22 થી 28 ફેબ્રુઆરી, 2022 દરમિયાન 'વિજ્ઞાન સર્વત્ર પૂજ્યતે' નામના એક સપ્તાહ લાંબા વિજ્ઞાન પ્રદર્શનનું આયોજન કર્યું હતું.

4 એપ્રિલ, 2022 ના રોજ કેન્દ્રીય માહિતી અને પ્રસારણ મંત્રી અનુરાગ સિંઘ ઠાકુર દ્વારા નવી દિલ્હી ખાતેથી 'બ્રોડકાસ્ટ સેવા (BS) પોર્ટલ' લોન્ચ કરવામાં આવ્યું હતું.

બ્રોડકાસ્ટ સેવા (BS) પોર્ટલ ટાટા કન્સલ્ટન્સી સર્વિસ (TCS) લિમિટેડ અને બ્રોડકાસ્ટ એન્જિનીયરિંગ કન્સલ્ટન્ટ્સ ઇન્ડિયા લિમિટેડ (BECIL) દ્વારા એકબીજાના સહકારથી વિકસાવવામાં આવ્યું છે.

પુણે ખાતે ઇન્ટરનેશનલ મોન્સુન્સ પ્રોજેક્ટ ઓફિસ શરૂ કરવામાં આવી

ભારતીય રેલવે દ્વારા સ્વદેશી રીતે વિકસિત ભારતની પ્રથમ ટ્રેન અથડામણ ટાળવાની સિસ્ટમ (Train Collision Avoidance System – TCAS) 'કવચ' (KAVACH) નું સફળતાપૂર્વક પરીક્ષણ

કેનેડાએ વિશ્વની સૌપ્રથમ છોડ આધારિત "કોવિફેન્સ" કોવિડ-19 રસીને મંજૂરી આપી

પરમ ગંગા સુપર કોમ્પ્યુટર

IIT રૂરકી ખાતે 'નેશનલ સુપરકોમ્પ્યુટિંગ મિશન' (NSM) હેઠળ 1.66 પેટાફ્લોપ્સની સુપરકોમ્પ્યુટિંગ ક્ષમતા સાથે પરમ ગંગા નામની હાઈ પરફોર્મન્સ કોમ્પ્યુટેશનલ (HPC) સુવિધા પૂરી પાડવામાં આવી છે.

તાજેતરમાં અગ્રણી ખાતર ઉત્પાદક સધર્ન પેટ્રોકેમિકલ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ કોર્પોરેશન લિમિટેડ (SPIC) દ્વારા તમિલનાડુના થૂથુકુડી ખાતે ફ્લોટિંગ સોલાર પ્રોજેક્ટની સ્થાપના કરવામાં આવી છે.

દેશની સૌથી મોટી લોખંડની કાચીઘાતુની ઉત્પાદક કંપની નેશનલ માઈનિંગ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ કોર્પોરેશન લિમિટેડ એ IIT ખડકપુર સાથે ડ્રોન આધારિત ખનિજ સંશોધન માટે સમજૂતી કરાર (MOU) પર હસ્તાક્ષર કર્યા છે.

આયુષ મંત્રાલય દ્વારા રુમેટોઈડ સંધિવાના ઉપચાર માટે આયુર્વેદ મુજબ ક્લિનિકલ ટ્રાયલ શરૂ કરાયા

તાજેતરમાં, કેન્દ્રીય માર્ગ પરિવહન અને રાજમર્ગ મંત્રી નીતિન ગડકરીએ

વિશ્વની સૌથી અદ્યતન ટેકનોલોજી, ગ્રીન હાઈડ્રોજન ફ્યુઅલ સેલ ઇલેક્ટ્રિક વ્હીકલ (FCEV) "ટોયોટા મિરાઈ" લોન્ચ કરી

રમત - ગમત

ગુજરાતની તસ્મિમ મીર U-19 ગર્લ્સ બેડમિન્ટનમાં વર્લ્ડ નંબર-1 મેળવનાર પ્રથમ ભારતીય ખેલાડી

પુરૂષ સિંગલ્સમાં ભારતના લક્ષ્યસેન, સીરિલ વર્મા તેમજ આદિત્ય જોશી વર્લ્ડ નંબર 1 નો ક્રમ મેળવી ચૂક્યા

ભારતના બેડમિન્ટન ખેલાડી લક્ષ્ય સેને ઇન્ડિયા ઓપન 2022નો ખિતાબ જીત્યો

બેસ્ટ FIFA ફૂટબોલ એવોર્ડ્સ 2021ની જાહેરાત

ધ બેસ્ટ ફિફા મેન્સ પ્લેયર રોબર્ટ લેવાન્ડોવ્સ્કી (પોલેન્ડ)

ધ બેસ્ટ ફિફા વિમેન્સ પ્લેયર એલેક્સિયા પુતેલ્લાસ (સ્પેન)

ભારતીય ખેલાડી સ્મૃતિ મંધાના વર્ષની સર્વશ્રેષ્ઠ મહિલા ક્રિકેટર જાહેર

ICC પુરસ્કારોની 17 મી આવૃત્તિ

સ્વિટ્ઝર્લેન્ડના ઘાવોસ ખાતે તાજેતરમાં વર્લ્ડ ઇકોનોમિક ફોરમ (WEF) ની બેઠકનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.

ટેનિસ સ્ટાર સાનિયા મિર્ઝાની ટેનિસમાંથી સંન્યાસની જાહેરાત

ઓસ્ટ્રેલિયન ઓપન 2022ની પુરુષશ્રેણીમાં રાફેલ નડાલ અને મહિલા શ્રેણીમાં એશ્લે બાર્ટી વિજેતા

રાફેલ નડાલ 21 ગ્રાન્ડ સ્લેમ જીતનાર વિશ્વનો પ્રથમ ટેનિસ પ્લેયર

ભારતીય ગોલકીપર શ્રીજેશ 'વર્લ્ડ ગોલ્ડ એથલેટ ઓફ ધ યર' ના એવોર્ડથી સન્માનિત

નીરજ ચોપરા લોરિયસ વર્લ્ડ બ્રેક થ્રૂ એવોર્ડ ઓફ ધ યર માટે નોમિનેટ

ચીનના બીજિંગ ખાતે વિન્ટર ઓલિમ્પિક 24મા વિન્ટર ઓલિમ્પિકનો પ્રારંભ

બીજિંગ વિન્ટર ઓલિમ્પિક 2022નું શુભાંકર 'બિંગ ફેન ફેન' છે.

ભારતીય ક્રિકેટ ટીમે રચ્યો ઇતિહાસ, 1000 વન-ડે ઇન્ટરનેશનલ ક્રિકેટ મેચ રમનારી વિશ્વની પ્રથમ ટીમ

ભારતે રેકોર્ડ પાંચમી વાર ICC અંડર - 19 ક્રિકેટ વિશ્વ કપ જીત્યો

ઇન્ડિયામાં આયોજિત ICC અંડર - 19 ક્રિકેટ વિશ્વકપની ફાઈનલ

મેચમાં ઈંગ્લેન્ડની ટીમને હરાવીને રેકોર્ડ પાંચમી વખત ICC અંડર – 19 ક્રિકેટ વિશ્વ કપ જીત્યો
યશ ધુલની કેપ્ટનશિપ
ICC અંડર – 19 ક્રિકેટ વર્લ્ડકપના આ 14મા સંસ્કરણનું આયોજન 14 જાન્યુઆરી, 2022 થી 5 ફેબ્રુઆરી, 2022 દરમિયાન વેસ્ટ ઈન્ડિઝ ખાતે કરવામાં આવ્યું હતું.

મુંબઈ 2023માં 140મા ઈન્ટરનેશનલ ઓલિમ્પિક સમિતિના સેશનની યજમાની કરશે

સુપ્રસિદ્ધ ઓસ્ટ્રેલિયન ટેનિસ ખેલાડી એશ્લે બાર્ટીની ટેનિસમાંથી નિવૃત્તિ

ICC મહિલા ક્રિકેટ વર્લ્ડ કપ 2022માં ઓસ્ટ્રેલિયા વિજેતા

ઈન્ટરનેશનલ ક્રિકેટ કાઉન્સિલ (ICC) દ્વારા તાજેતરમાં ન્યૂઝીલેન્ડ ખાતે માર્ચથી એપ્રિલ, 2022 દરમિયાન મહિલા ક્રિકેટ વર્લ્ડ કપની 12 મી આવૃત્તિનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.

ભારતીય ડેરી જાયન્ટ અમૂલ અને અગ્રણી બિઝનેસ સોફ્ટવેર કોર્પોરેશન SAP ઈન્ડિયાની ભારતીય શાખાએ તાજેતરમાં 1 લાખ બાળકો અને કિશોરોને ડિજિટલ સાક્ષરતા અને કૌશલ્ય પ્રદાન કરવા માટે તેમની સંયુક્ત યોજનાની જાહેરાત કરી છે.

મિતાલી રાજ : 6 વિશ્વકપ રમનારી વિશ્વની પ્રથમ મહિલા ખેલાડી

મિતાલી રાજે આ સાથે ડેબી હાકલે (ન્યૂઝીલેન્ડ) અને કારલોટ એડવર્ડ્ઝ (ઈંગ્લેન્ડ) નો રેકોર્ડ તોડ્યો છે. આ બંને મહિલા ક્રિકેટરો પાંચ વિશ્વકપમાં રમેલી છે.

સુરેશ રૈના માલદીવ સરકાર દ્વારા 'સ્પોર્ટ્સ સ આઈકોન' એવોર્ડથી સન્માનિત

પંકજ અડવાણીએ 8મી વખત એશિયન બિલિયર્ડ્સનો ખિતાબ જીત્યો

આંતરરાષ્ટ્રીય ઘટનાક્રમ

મોરેશિયસમાં મુખ્ય મેટ્રોસ્ટેશનનું નામ 'મહાત્મા ગાંધી સ્ટેશન'

વડાપ્રધાન નરેન્દ્રભાઈ મોદીની અધ્યક્ષતામાં પ્રથમ ભારત – મધ્ય એશિયા સમિટનું આયોજન

ફ્રાંસમાં આયોજિત 'વન ઓશન સમિટ'ને વડાપ્રધાન નરેન્દ્રભાઈ મોદી દ્વારા સંબોધન

બ્રેસ્ટ ખાતે 'વન ઓશન સમિટ'નું આયોજન
આયોજન સંયુક્ત રાષ્ટ્ર અને વિશ્વ બેંકના સહયોગથી કરવામાં

આવ્યું

વર્ષ 2030 સુધીમાં 80% સી-બેડનો નકશો તૈયાર કરવાનો લક્ષ્યાંક COP 27નું આયોજન નવેમ્બર 2022માં ઈજિપ્ત ખાતે કરવામાં આવશે.

ભારત અને યુએઈ વચ્ચે વ્યાપક આર્થિક ભાગીદારી કરાર

ભારત અને યુએઈ વચ્ચે થયેલા કોમ્પ્રેહેન્સિવ ઈકોનોમિક પાર્ટનરશિપ એગ્રીમેન્ટ (CEPA) હેઠળ આગામી પાંચ વર્ષમાં બંને દેશ વચ્ચેનો દ્વિપક્ષીય વેપાર 100 અબજ ડોલર કરવાનો લક્ષ્યાંક છે.

14મા ભારત-જાપાન શિખર સંમેલનનું નવી દિલ્હી ખાતે આયોજન

જાપાનના વડાપ્રધાન ફુમિયો કિશિદા તાજેતરમાં ભારતની બે દિવસની મુલાકાતે

જાપાન ભારતમાં 42 અબજ ડોલરનું રોકાણ કરશે

આ રોકાણ આવતા 5 વર્ષમાં કરવામાં આવશે.

વિકેન્દ્રીત ગંદાપાણીની સારવાર માટે જાપાનીઝ કંપનીઓ દ્વારા ભારતમાં 'જોકાસૂ ટેકનોલોજી' દાખલ કરવા એક MOU પર હસ્તાક્ષર કરવામાં આવ્યા છે

જાપાનના વડાપ્રધાનને ચંદન કાષ્ઠના 'કૃષ્ણપંખા' ની ભેટ

શ્રીલંકામાં ગૃહન આર્થિક સંકટ વચ્ચે કટોકટી જાહેર

બિહારના જયનગર અને નેપાળના કુર્થા વચ્ચે પ્રથમ બ્રોડ ગેજ ટ્રેન સેવા શરૂ કરાઈ

તાજેતરમાં યુરોપીયન સ્પેસ એજન્સીએ તેમના લાંગ્રાંજ- સૌર હવામાન મિશનનું નામ બદલીને વિજિલ (Vigil) કર્યું હતું.

તે સૌર હવામાનનો અભ્યાસ અને આગાહી કરવા માટેનું મિશન છે, જે સક્રિય રીતે સૂર્યનું સતત નિરીક્ષણ કરતું રહી તે અંગેની માહિતી પૃથ્વી પર મોકલતું રહેશે

રશિયા દ્વારા યૂક્રેન પર હુમલો

યૂક્રેનની રાજધાની કિવ સહિત અન્ય કેટલાક શહેરો પર રશિયન સૈન્ય દ્વારા હુમલો કરવામાં આવ્યો હતો.

યૂક્રેનએ યુરોપમાં આવેલ વિસ્તારની દૃષ્ટિએ બીજા ક્રમનો સૌથી મોટો દેશ છે.

રાજધાની : કિવ

પડોશી દેશો : યૂક્રેનની ઉત્તર-પૂર્વ અને પૂર્વની બાજુએ રશિયા, ઉત્તર-પશ્ચિમમાં બેલારૂસ અને પશ્ચિમમાં પોલેન્ડ અને સ્લોવાકિયા, દક્ષિણ પશ્ચિમમાં હંગેરી, રોમાનિયા અને મોલ્ડોવા સાથે સરહદ ધરાવે છે.

ચલણ : રિવનિયા (Hryvnia)

રાષ્ટ્રપતિ : વોલોદીમિર ઝેલેન્સ્કી

રશિયન બેંકો 'SWIFT' માંથી બાકાત

તાજેતરમાં યૂક્રેન પર રશિયાના યુદ્ધને કારણે અમેરિકા અને યુરોપિયન કમિશને 'સોસાયટી ફોર વર્લ્ડવાઇડ ઇન્ટરબેંક ફાઇનાન્સિયલ ટેલીકમ્યુનિકેશન' (SWIFT) મેસેજિંગ સિસ્ટમમાંથી કેટલીક રશિયન બેંકોને બાકાત રાખવા માટે સંયુક્ત નિવેદન જાહેર કર્યું હતું.

રશિયા દ્વારા યુરોપના સૌથી મોટા પરમાણુ પાવર પ્લાન્ટ 'ઝાપોરિઝ્ઝયા' કબજે

ઈરાનનો નૂર 2 ઉપગ્રહ

નૂર અવકાશયાન, જેને "NOOR 01" તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે, તે ઈરાનની લશ્કરી ઉપગ્રહ છે

UN-WMO દ્વારા કલાઈમેટ અર્લી વોર્નિંગ સિસ્ટમની જાહેરાત કરાઈ

તાજેતરમાં UN (સંયુક્ત રાષ્ટ્ર)ના સેક્રેટરી જનરલ એન્ટોનિયો ગુટેરેસે જીનીવા ખાતે આવેલ WMO (વિશ્વ હવામાન સંસ્થા) સાથે મળીને આગામી પાંચ વર્ષમાં પૃથ્વી પરના દરેક વ્યક્તિને કલાઈમેટ અર્લી વોર્નિંગ સિસ્ટમ હેઠળ સાંકળી લેવા માટે એક પ્રોજેક્ટ શરૂ કરવાની જાહેરાત કરી હતી.

અહેવાલો અને સૂચકાંકો

કેન્દ્રીય શિક્ષણ મંત્રાલયના ઈનોવેશન સેલ દ્વારા 'ARIIA 2021' ની જાહેરાત ; IIT મદ્રાસ સતત ત્રીજી વખત ટોચ પર

હેનલી પાસપોર્ટ ઈન્ડેક્સ Q1-2022 અંતર્ગત ભારત 83 માં ક્રમાંકે; જાપાન અને સિંગાપોર ટોચના સ્થાને

ભારતના પાસપોર્ટ ધારકો વિશ્વના 60 દેશોમાં વીઝા ફ્રી પ્રવેશ કરી શકે છે.

તાજેતરમાં કેન્દ્રીય ગૃહમંત્રી અમિતભાઈ શાહે દેશનો પ્રથમ ડિસ્ટ્રિક્ટ ગુડ ગવર્નન્સ ઈન્ડેક્સ કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશ જમ્મુ અને કાશ્મીર માટે જાહેર કર્યો હતો.

રાજ્ય સંચાલિત નેશનલ થર્મલ પાવર કોર્પોરેશન લિમિટેડે આંધ્રપ્રદેશમાં ભારતનો પ્રથમ ગ્રીન હાઈડ્રોજન માઈક્રોગ્રીડ પ્રોજેક્ટ એનાયત કર્યો છે.

આ અગાઉ, NTPCએ તેલંગાણાના રામાગુંડમમાં ભારતના સૌથી મોટા ફ્લોટિંગ સોલાર પ્લાન્ટના વિકાસનું કામ શરૂ કર્યું છે.

ગ્રીન હાઈડ્રોજન મોબિલિટી પ્રોજેક્ટ માટે NTPC રિન્યુએબલ એનર્જી લિમિટેડ (NTPC REL)એ કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશ લદ્દાખ સાથે પણ કરાર કર્યો છે.

વર્ષ 2030 સુધીમાં ભારતને વિશ્વનો ટોચનો એર સ્પોર્ટ્સ દેશ બનાવવાના લક્ષ્યાંક સાથે કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા નેશનલ એર સ્પોર્ટ્સ પોલિસી (NASP 2022)ની જાહેરાત કરવામાં આવી છે.

દેશમાં એર સ્પોર્ટ્સ માટે દ્વિ-સ્તરીય શાસન માળખાની દરખાસ્ત

ટ્રાન્સપેરન્સી ઇન્ટરનેશનલ દ્વારા કર્પ્શન પર્સેપ્શન ઈન્ડેક્સ 2021 જાહેર ; ભારત 85મા ક્રમાંકે

આ ઈન્ડેક્સ અંતર્ગત ડેનમાર્ક, ફિનલેન્ડ અને ન્યૂઝીલેન્ડ ટોચના ક્રમાંકે રહ્યા છે.

જ્યારે દક્ષિણ સુદાન અંતિમ 180મા ક્રમાંકે રહ્યો છે.

EIU દ્વારા ડેમોક્રેસી ઈન્ડેક્સ 2021 જાહેર ; ભારત 46મા ક્રમાંકે અને નોર્વે ટોચ પર

સસ્ટેનેબલ ડેવલપમેન્ટ ગોલ્સ (SDG) ઈન્ડેક્સ 2021 જાહેર ; ભારત 120મા ક્રમાંકે, ફિનલેન્ડ ટોચ પર

સસ્ટેનેબલ ડેવલપમેન્ટ સોલ્યુશન્સ નેટવર્ક (SDSN) દ્વારા તાજેતરમાં 'સસ્ટેનેબલ ડેવલપમેન્ટ રિપોર્ટ 2021' જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો.

આ અહેવાલ અનુસાર વર્ષ 2030 સુધીમાં SDG લક્ષ્યાંકો પ્રાપ્ત કરવા માટે રાજ્ય મુજબ તૈયારીમાં કેરળ ટોચના સ્થાન પર રહ્યું છે, જ્યારે તેના બાદ તમિલનાડુ અને હિમાચલપ્રદેશ સંયુક્ત રીતે દ્વિતીય ક્રમાંકે રહ્યા છે.

ઇન્ટરનેશનલ ઇન્ટેલેક્યુયલ પ્રોપર્ટી ઈન્ડેક્સ 2022ની જાહેરાત

તાજેતરમાં યુ.એસ.ના ચેમ્બર ઓફ કોમર્સ દ્વારા "Art of the Possible" શીર્ષક હેઠળ ઇન્ટરનેશનલ ઇન્ટેલેક્યુયલ પ્રોપર્ટી ઈન્ડેક્સ 2022 રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો.

ભારત દેશે આ ઈન્ડેક્સમાં અગાઉના સ્કોર 38.4%માં સુધારો કરી 38.6% સ્કોર સાથે 55 દેશોમાં 43મું સ્થાન મેળવ્યું હતું.

વિશ્વની સૌથી પ્રદૂષિત રાજધાની: દિલ્લી

IQ Air દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલા વર્લ્ડ એર ક્વોલિટી રિપોર્ટ, 2021 પ્રમાણે ન્યુ દિલ્લી વિશ્વની સૌથી વધુ પ્રદૂષિત રાજધાની શહેર તરીકે સતત બીજી વખત જાહેર થયું છે.

વર્લ્ડ હેપ્પિનેસ રિપોર્ટ -2022

હાલમાં યુનાઈટેડ નેશન્સ સસ્ટેનેબલ ડેવલપમેન્ટ સોલ્યુશન નેટવર્ક

દ્વારા વર્લ્ડ હેપ્પિનેસ રિપોર્ટ-2022 જાહેર કરવામાં આવ્યો છે. રિપોર્ટ મુજબ વર્લ્ડ હેપ્પિનેસ ઇન્ડેક્સમાં કુલ 146 દેશોમાંથી ભારતનો ક્રમ 136 મો છે.

એક્સપોર્ટ પ્રિપેરનેસ ઇન્ડેક્સમાં ગુજરાત સતત બીજી વાર પ્રથમ ક્રમે આવ્યું

તાજેતરમાં નીતિ આયોગ અને ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ કોમ્પિટિટિવનેસએ સાથે મળીને EPI-એક્સપોર્ટ પ્રિપેરનેસ ઇન્ડેક્સ-2021ની (નિકાસ પ્રતિબદ્ધતા સૂચકાંક) બીજી આવૃત્તિ બહાર પાડી હતી.

અર્થતંત્ર, વેપાર અને બેંકિંગ

એર ઇન્ડિયા ઔપચારિક રીતે તાતા ગ્રૂપને સોંપવામાં આવી

કેન્દ્રીય નાણામંત્રી નિર્મલા સીતારામન દ્વારા સંસદમાં વર્ષ 2021-22 માટેનો આર્થિક સર્વે રજૂ

આ વર્ષનો આર્થિક સર્વે 'Agile approach' (ત્વરિત દૃષ્ટિકોણ) ની થીમ અંતર્ગત રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો. વર્ષ 2021-22 માં GDP ગ્રોથ 9.2 % રહેવાનો અંદાજ રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો.

SEBI દ્વારા વૈકલ્પિક રોકાણ નીતિ ઉપર 20 સભ્યોની સલાહકાર સમિતિની પુનઃરચના

20 સભ્યોની આ સલાહકાર સમિતિની અધ્યક્ષતા ઇન્ફોસિસના સહ સંસ્થાપક નાગવરા રામારાવ નારાયણ મૂર્તિ દ્વારા કરવામાં આવશે.

JIOની IAX કેબલ સિસ્ટમ માલદીવને ભારત સાથે જોડશે

ભારતનું સૌથી નવું સસ્તન પ્રાણી : વ્હાઈટ ચીકડ મકાડ

અરુણાચલપ્રદેશના સુદુર અંજો જિલ્લામાં તેની શોધ

તાજેતરમાં ધ એનર્જી એન્ડ રિસોર્સિઝ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ (TERI) ના "વર્લ્ડ સસ્ટેનેબલ ડેવલપમેન્ટ સમિટ" (WSDS) 2022નું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.

TERI ના આ 21મા સંસ્કરણનું આયોજન નવી દિલ્હી ખાતે કરવામાં આવ્યું હતું.

સમિટની થીમ - 'Towards a Resilient Planet : Ensuring a sustainable and Equitable Future'

કેન્દ્રીય કેબિનેટ દ્વારા 'ઓટોમેટિક રૂટ' હેઠળ LIC માં 20 % સુધીના FDI ને મંજૂરી

RBI દ્વારા બે મહત્વની સુવિધાઓ 'UPI123Pay' અને 'ડિજિટાલી' લોન્ચ

UPI123Pay

સામાન્ય માનવીઓ કે જેઓ ફીચર ફોનનો ઉપયોગ કરે છે તેમની સુવિધા માટે રિઝર્વ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા (RBI) એ UPI123Pay સિસ્ટમ શરૂ કરી છે.

આ સિસ્ટમ દ્વારા ઇન્ટરનેટ અને સ્માર્ટફોન વિના ડિજિટલી UPI પેમેન્ટ કરી શકાશે.

ન્યૂ ડેવલપમેન્ટ બેંક (NDB) ગુજરાત ઇન્ટરનેશનલ ફાઇનાન્સ ટેક સિટીમાં (GIFT) ઓફિસ ખોલનારી પ્રથમ બહુપક્ષીય એજન્સી બનવાની તૈયારીમાં છે. ન્યૂ ડેવલપમેન્ટ બેંક મે, 2022માં GIFT સિટીમાં ઓફિસ ખોલશે.

BPCL નોન ઇન્ટરનેટ વપરાશકર્તાઓને ડિજિટલ પેમેન્ટ ઓફર કરનાર પ્રથમ કંપની

ભારત પેટ્રોલિયમ કોર્પોરેશન લિમિટેડ (BPCL) ભારત ગેસના ગ્રાહકોને LPG સિલિન્ડર બુક કરવા માટે વોઇસ- આધારિત ડિજિટલ ચુકવણીનો વિકલ્પ પ્રદાન કરે છે.

ભારતનું પ્રથમ મેક ઇન ઇન્ડિયા ડ્રેજર બનાવવા માટે કોચીન શિપચાર્ડ લિમિટેડે (CSL) હોલેન્ડની Industriële Handels Combinatie (IHC) સાથે કરાર કર્યા છે.

ડ્રેજર એ એક ખાસ મશીન સાથે ફીટ કરાયેલ બોટ છે જેનો ઉપયોગ બંદરો, નદીઓ અને નહેરોનું કદ વધારવા માટે થાય છે.

વિશાખાપટ્ટનમ 'એક રાષ્ટ્ર, એક ઉત્પાદન'ના અમલીકરણ માટે પૂર્વ કિનારાનું પહેલું રેલ્વે સ્ટેશન બનશે

અદાવી આદિવાસી બ્રાન્ડ

તાજેતરમાં નેશનલ બેંક ફોર એગ્રીકલ્ચર એન્ડ રૂરલ ડેવલપમેન્ટ (NABARD) અને જન શિક્ષણ સંસ્થાન (JSS) દ્વારા સંયુક્ત રીતે કેરળના નિલામ્બુર ખાતેથી વન ઉત્પાદનોની નવી બ્રાન્ડ લોન્ચ કરવામાં આવી છે. નિલામ્બુર આદિવાસીઓ દ્વારા એકઠી કરવામાં આવતી ગૌણ વન પેદાશો જેમ કે જંગલી મધને હવે અદાવી બ્રાન્ડ હેઠળ માર્કેટિંગ કરવામાં આવશે.

પર્યાવરણ

રાષ્ટ્રીય વન્ય જીવ બોર્ડ દ્વારા 5 ઓકટોબરને 'રાષ્ટ્રીય ડોલ્ફિન દિવસ' તરીકે ઉજવવાની જાહેરાત

કેન્દ્રીય પર્યાવરણ વન અને આબોહવા પરિવર્તન મંત્રી ભૂપેન્દ્ર યાદવે

પ્લાસ્ટિક પર જાગૃક્તા વધારવા માટે તાજેતરમાં શુભંકર 'પ્રકૃતિ' (Prakriti) અને ગ્રીન ઈનિશિયેટિવ્સનો શુભારંભ કરાવ્યો છે.

કેન્દ્ર સરકાર વર્ષ 2022 સુધીમાં સિંગલ યૂઝ પ્લાસ્ટિકને તબક્કાવાર નાબૂદ કરવાની યોજના ધરાવે છે.

તાજેતરમાં સંશોધકો દ્વારા પશ્ચિમઘાટમાં તાજા પાણીના દેડકાની નવી પ્રજાતિ "યુફિલક્ટિસ જલધારા" શોધવામાં આવી હતી.

સંગીતના વાદ્યોની શ્રેણીમાં વર્ગ 15 હેઠળ તમિલનાડુ રાજ્યનાં શાસ્ત્રીય વાદ્ય 'નરસિંગપેટ્ટઈ નાગસ્વરમ' ને GI ટેગ મળ્યો છે.

નરસિંગપેટ્ટઈ નાગસ્વરમ તમિલનાડુના કુમ્બકોનમ નજીકના ગામમાં બનાવવામાં આવતું સુશિર વાદ્ય છે.

તાજેતરમાં ભારતના પૃથ્વી વિજ્ઞાન મંત્રાલયે ભારતની આર્કટિક નીતિનું અનાવરણ કર્યું છે. તેનું શીર્ષક

"ભારત અને આર્કટિક : ટકાઉ વિકાસ માટે ભાગીદારીનું નિર્માણ" છે.

કાર્બન - ન્યુટ્રલ ફાર્મિંગ

કેરલ ભારતનું કાર્બન - ન્યુટ્રલ ફાર્મિંગ પદ્ધતિ અપનાવનાર પ્રથમ રાજ્ય બન્યું છે.

શાસન અને રાજકારણ

ભારત-શ્રીલંકા : ત્રિન્કોમાલી ઓઈલ ટેંક ફાર્મ ડીલ

આ કરાર અનુસાર ત્રિન્કો પેટ્રોલિયમ ટર્મિનલ લિમિટેડ, સીલોન પેટ્રોલિયમ કોર્પોરેશન અને ઈન્ડિયન ઓઈલ કોર્પોરેશન ભેગા મળીને ત્રિન્કોમાલી વિસ્તારમાં 61 ઓઈલ ટેન્ક બનાવશે. આ સ્થળ ભારતના તમિલનાડુથી સૌથી નજીક હોવાથી વ્યૂહાત્મક મહત્વ ધરાવે છે.

વડાપ્રધાન નરેન્દ્ર મોદી દ્વારા 26 ડિસેમ્બરને 'વીર બાળ દિવસ' તરીકે ઉજવવાની જાહેરાત

વડાપ્રધાન નરેન્દ્રભાઈ મોદી દ્વારા 16 જાન્યુઆરીને 'નેશનલ સ્ટાર્ટઅપ ડે' તરીકે ઉજવવાની જાહેરાત

મહારાષ્ટ્રની શાળાઓમાં 'માઝી વસુંધરા અભ્યાસક્રમ' લાગુ થશે

RBI દ્વારા 14 થી 18 ફેબ્રુઆરી, 2022 દરમિયાન 'નાણાકીય સાક્ષરતા સપ્તાહ'નું આયોજન

આ સપ્તાહની ઉજવણી 'Go Digital, Go-Secure' ની થીમ અંતર્ગત કરવામાં આવી હતી.

વડાપ્રધાન નરેન્દ્રભાઈ મોદી દ્વારા ઈન્દોરમાં એશિયાના સૌથી મોટા બાયો CNG પ્લાન્ટનું લોકાર્પણ

ભારત હેવી ઈલેક્ટ્રિકલ્સ લિમિટેડ (BHEL) ની મદદથી ભારતીય રેલવેએ તાજેતરમાં મધ્યપ્રદેશના બીના ખાતે 1.7 મેગાવોટનો ભારતનો પ્રથમ સોલાર ફોટોવોલ્ટેઈક પ્લાન્ટ સફળતાપૂર્વક કાર્યરત કર્યો છે.

કેન્દ્રીય MSME મંત્રી દ્વારા મહિલાઓ માટે સ્પેશિયલ આંતરિન્દોરશિપ પ્રમોશન ડ્રાઈવ - 'SAMARTH' લોન્ચ

યુદ્ધગ્રસ્ત યૂકેનમાંથી ભારતીયોને પરત લાવવા કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા 'ઓપરેશન ગંગા' ની શરૂઆત

પોલિએસ્ટરના બનેલા રાષ્ટ્રધ્વજની આયાત અને ઉત્પાદનને મંજૂરી

તાજેતરમાં આંતરરાષ્ટ્રીય મહિલા દિવસ(8 માર્ચ)ની ઉજવણી દરમિયાન મહિલા અને બાળ વિકાસ મંત્રાલયે શાળા છોડી ગયેલી તરુણ છોકરીઓને શિક્ષણ પ્રણાલીમાં પાછી લાવવા માટે શિક્ષણ મંત્રાલય અને UNICEF-યુનાઈટેડ નેશન્સ ચિલ્ડ્રન્સ ફંડ સાથે મળીને 'કન્યા શિક્ષા પ્રવેશ ઉત્સવ' અભિયાન શરૂ કર્યું હતું.

કર્ણાટકના મહેસૂલ વિભાગનું સર્વે સેટલમેન્ટ એન્ડ લેન્ડ રેકોર્ડ્સ (SSLR) યુનિટ જમીનના મૂળ રેકોર્ડની માહિત દિશાંક એપ દ્વારા ઉપલબ્ધ કરાવે છે.

દેશની પ્રથમ પેપરલેસ રાજ્ય વિધાનસભા - નાગાલેન્ડ

ગ્રે વોટર મેનેજમેન્ટ માટે સુજલામ 2.0 અભિયાન લોન્ચ કરાયું

તાજેતરમાં ગ્રામીણ વિકાસ અને પંચાયતી રાજ મંત્રાલયના મંત્રી ગિરિરાજ સિંહ દ્વારા આસામમાં યુનિક લેન્ડ પાર્સલ આઈડેન્ટિફિકેશન નંબરનું (ULPIN) અનાવરણ કરવામાં આવ્યું છે.

કલા અને સંસ્કૃતિ

73મા પ્રજાસત્તાક દિવસની રાષ્ટ્રવ્યાપી ઉજવણી

પ્રજાસત્તાક દિવસ ઉજવણી કાર્યક્રમ અને પરેડ

દેશના 12 રાજ્યો / કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશો અને કેન્દ્ર સરકારના 9 મંત્રાલયો અને વિભાગોની ઝાંખીઓ (Tableaux) પ્રસ્તુત કરવામાં આવ્યા હતા.

'ગુજરાતના આદિવાસી ક્રાંતિકારીઓ' વિષયક ટેબ્લોમાં સાબરકાંઠા જિલ્લાના પાલ અને દઢવાવ ગામમાં અંગ્રેજોએ જલિયાંવાલા બાગ કરતાં પણ વધુ ભીષણ હત્યાકાંડ સર્જ્યો હતો જેમાં 1,200 જેટલા

આદિવાસીઓ શહીદ થયા હતા. તે દર્શાવવામાં આવ્યું હતું.

આ ઐતિહાસિક ઘટનાને 100 વર્ષ થયા છે

વડાપ્રધાનશ્રી દ્વારા હૈદરાબાદ ખાતે સંત રામાનુજાચાર્યને સન્માનિત કરવા 'સ્ટેચ્યુ ઓફ ઇક્વાલિટી'નું અનાવરણ ; બેઠેલી મુદ્રામાં વિશ્વની બીજી સૌથી ઊંચી મૂર્તિ

સંરક્ષણ

ભારત અને રશિયન નૌકાદળની અરબ સાગરમાં 'PASSEX' યુદ્ધ કવાયત

કોચિન બંદર પાસે

ભારતીય વાયુસેના દ્વારા પંજાબમાં પ્રથમ S-400 એર ડિફેન્સ સિસ્ટમ તહેનાત

S-400 ટ્રાયમ્ફએ રશિયા દ્વારા ડિઝાઇન કરાયેલ ગતિશીલ સરફેસ-ટૂ-સરફેસ એર મિસાઇલ સિસ્ટમ (SAM) છે.

અમેરિકા પાસેથી મળેલ P-81 એરક્રાફ્ટની INS હંસ પર સેવાની શરૂઆત

ગોવા ખાતે

P-81 એરક્રાફ્ટ એ લાંબાઅંતરનું દરિયાઈ જાસૂસી અને એન્ટિ સબમરીન યુદ્ધ વિમાન છે.

તાજેતરમાં મહારાષ્ટ્રના પુણે ખાતે માનવતાવાદી સહાય અને આપત્તિ રાહત કવાયત 'PANEX-21' નું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.

બ્રહ્મોસ મિસાઇલ માટે ફિલિપાઇન્સ અને ભારત વચ્ચે 37.4 કરોડ ડોલરનો કરાર

ભારતીય વાયુસેના (IAF) અને રોયલ એરફોર્સ ઓફ ઓમાન (RAFO) વચ્ચે તાજેતરમાં પાંચ દિવસીય દ્વિપક્ષીય હવાઈ કવાયતની છઠ્ઠી આવૃત્તિ 'ઈસ્ટર્ન બ્રિજ - VI' નું આયોજન રાજસ્થાનના જોધપુર ખાતે કરવામાં આવ્યું હતું.

ભારત-જાપાન વચ્ચે ત્રીજી ધર્મ ગાર્ડિયન-2022 કવાયત યોજાઈ

ભારતીય નૌકાદળ દ્વારા વિસ્તૃત રેન્જ બ્રહ્મોસ લેન્ડ એટેક મિસાઇલનું સફળ પરીક્ષણ

ભારતીય નૌકાદળે તાજેતરમાં સ્ટીલ્થ ડિસ્ટ્રોયર INS ચેન્નાઈ પરથી બ્રહ્મોસ સુપરસોનિક ક્રૂઝ મિસાઇલની લાંબા અંતર સુધી જમીન પર સચોટતા સાથે હુમલો કરવા માટે સફળ પ્રદર્શન કર્યું હતું.

બ્રહ્મોસએ ભારતના સંરક્ષણ સંશોધન અને વિકાસ સંગઠન

(DRDO) અને રશિયાના NPOM વચ્ચેનું સંયુક્ત સાહસ છે.

બ્રહ્મોસએ વિશ્વની સૌથી ઝડપી ક્રૂઝ મિસાઇલો પૈકીની એક છે

INS વિશાખાપટ્ટનમને વિશાખાપટ્ટનમ પોર્ટ ખાતે કાર્યરત કરાયું

ભારત અને શ્રીલંકાના નૌકાદળો વચ્ચે નવમી SLINEX કવાયત યોજાઈ

ઈન્ડિયન કોસ્ટ ગાર્ડ શિપ (ICGS) નું પાંચમું ઓફ શોર પેટ્રોલિંગ જહાજ સક્ષમ ગોવા ખાતે સેવારત

લામિત્ય (LAMITIYE) -2022 : સંયુક્ત લશ્કરી કવાયત

ભારતીય સેના અને સેશેલ્સ ડિફેન્સ ફોર્સ (SDF) વચ્ચે LAMITIYE-2022 લશ્કરી કવાયતનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.

ભારત અને ઉઝબેકિસ્તાન વચ્ચે - એક્સ દસ્તાલિક (EX-DUSTLIK)

ભારતમાં સરકારી યોજનાઓ

ગુજરાત સહિત સાત રાજ્યોમાં ગ્રીન એનર્જી કોરિડોરના બીજા તબક્કાને મંજૂરી

પ્રખ્યાત સામાજિક કાર્યકર અને પદ્મશ્રી પુરસ્કાર વિજેતા સિંધુતાઈ સપકલનું તાજેતરમાં પુણે ખાતે 74 વર્ષની વયે નિધન થયું છે.

તેઓ 'માઈ' ના હુલામણા નામે વધુ પ્રસિધ્ધ છે.

ફેબ્રુઆરી 2022માં કેન્દ્રીય આરોગ્ય મંત્રી મનસુખભાઈ માંડવિયાએ સગર્ભા મહિલાઓ અને બાળકોને ગંભીર બિમારીઓથી બચાવવા માટે નવી દિલ્હી ખાતેથી 'ઈન્ટેન્સિફાઈડ મિશન ઈન્દ્રધનુષ (IMI) 4.0' નો વર્ચ્યુઅલી રીતે શુભારંભ કરાવ્યો હતો.

કેન્દ્રીય ગૃહ મંત્રાલય દ્વારા પોલીસ દળોને આધુનિક સાધનો અને સુવિધાથી સજ્જ બનાવવા 'મોડર્નાઇઝેશન ઓફ પોલીસ ફોર્સિસ' (MPF) ઘડવામાં આવી છે.

આ યોજના અંતર્ગત કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા વર્ષ 2021-22 થી વર્ષ 2025-26 સુધીનાં પાંચ વર્ષમાં રૂ. 26,275 કરોડનો ખર્ચ કરવામાં આવશે.

નિમણૂકો

ONGCના પ્રથમ મહિલા અધ્યક્ષ અને મેનેજિંગ ડિરેક્ટર તરીકે અલકા મિત્તલની નિમણૂક

અલકા મિત્તલ સુભાષકુમારનું સ્થાન લેશે.

સંયુક્ત રાષ્ટ્રમાં ભારતે આતંકવાદ નિયંત્રણ સમિતિનું અધ્યક્ષપદ સંભાળ્યું

RBI ના પૂર્વ ગવર્નર ઉજિત પટેલની AIB ના ઉપપ્રમુખ તરીકે નિમણૂક

ઇસરોના નવા ચીફ તરીકે એસ.સોમનાથની નિમણૂક

કેબિનેટની નિમણૂક સમિતિ (ACC) દ્વારા તેઓની ત્રણ વર્ષના કાર્યકાળ માટે નિમણૂક કરવામાં આવી છે.

ડો. વી. અનંત નાગેશ્વરન : દેશના નવા મુખ્ય આર્થિક સલાહકાર

દેશનાં પ્રથમ રાષ્ટ્રીય સમુદ્રી સુરક્ષા સંયોજક તરીકે જી.અશોક કુમારની નિમણૂક

અર્જન કુમાર સિકરીની ચારધામ પ્રોજેક્ટ પરની કમિટીના અધ્યક્ષ તરીકે નિમણૂક કરવામાં આવી

SEBIના પ્રથમ મહિલા અધ્યક્ષ તરીકે માધવી પુરી બૂચની નિમણૂક કરાઈ

એશિયન ક્રિકેટ કાઉન્સિલ (ACC) ના પ્રમુખ (પ્રેસિડન્ટ) તરીકે BCCI સચિવ જય શાહનો કાર્યકાળ 1 વર્ષ માટે લંબાવવામાં આવ્યો છે.

સમાચારમાં વ્યક્તિઓ

કથક સમ્રાટ પંડિત બિરજુ મહારાજનું 83 વર્ષની વયે નિધન

પૂરું નામ: બિરજમોહન નાથ મિશ્રા

તેઓ લખનઉના વિખ્યાત કથક નૃત્યના કાલકા બિંદાદીન ઘરાના સાથે સંકળાયેલા હતા.

સ્વરસામ્રાજ્ઞી “ભારત રત્ન” લતા મંગેશકરનું 92 વર્ષની ઉંમરે નિધન

તેઓ ‘નાઈટિંગલ ઓફ ઈન્ડિયા’ના નામથી સુપ્રસિદ્ધ હતાં.

પિતા : પંડિત દીનાનાથ મંગેશકર

ઉપનામો : ક્વીન ઓફ મેલોડી, નાઈટિંગલ ઓફ ઈન્ડિયા, વોઈસ ઓફ ધ મિલેનિયમ

બાળપણનું નામ ‘હેમા’

કલાક્ષેત્રમાં તેમના યોગદાનને કારણે કેન્દ્ર સરકારે વર્ષ 2001માં દેશનો સર્વોચ્ચ નાગરિક પુરસ્કાર ‘ભારતરત્ન’ એનાયત કર્યો હતો.

‘મહાભારત’ માં ભીમની ભૂમિકા ભજવનાર પ્રવીણકુમારનું 74 વર્ષની વયે નિધન

નવસારી જિલ્લાના ગણદેવી તાલુકામાં આવેલા ચાંગા ધનોરી ગામે

રહેતા આંધ્રપ્રદેશ રાજ્યના ભૂતપૂર્વ રાજ્યપાલ તથા પૂર્વ કેન્દ્રીય મંત્રી કુમુદબેન જોષીનું તાજેતરમાં 88 વર્ષની વયે નિધન થયું છે.

ભારતના પાંચ રાજ્યોમાં નવા મુખ્યમંત્રીઓની શપથવિધિ

❑વિવિધ 5 રાજ્યોના નવા મુખ્યમંત્રીઓ

રાજ્ય	મુખ્યમંત્રી
ઉત્તરપ્રદેશ	યોગી આદિત્યનાથ
મણિપુર	એન. બિરેનસિંહ
ગોવા	પ્રમોદ સાવંત
ઉત્તરાખંડ	પુષ્કરસિંહ ધામી
પંજાબ	ભગવંત માન

તાજેતરમાં ઈન્ટરનેશનલ લેબર ઓર્ગેનાઈઝેશન (ILO)ના નિયામક મંડળ દ્વારા પશ્ચિમ આફ્રિકામાં આવેલા ટોગો દેશના ગિલ્બર્ટ એફ. હોંગબોને સંસ્થાના 11મા ડિરેક્ટર-જનરલ તરીકે ચૂંટી કઢાયા હતા. જેઓ ઓક્ટોબર 2022માં પોતાનો કાર્યભાર સંભાળશે, આ સાથે જ તેઓ ILOના ડાયરેક્ટર જનરલનું પદ સંભાળનાર પ્રથમ આફ્રિકન વ્યક્તિ બનશે.

ભારતના નવા વિદેશ સચિવ તરીકે વિનય મોહન ક્વાત્રાની નિમણૂક

તેમણે વિદેશ સચિવ હર્ષવર્ધન શ્રિંગલાની નિવૃત્તિ બાદ 34માં વિદેશ સચિવ તરીકે આ કાર્યભાર સંભાળ્યો છે.

વિશ્વના મહાન સ્પિનર્સમાં સામેલ ઓસ્ટ્રેલિયાના પૂર્વ દિગ્ગજ લેગ સ્પિનર શેન વોર્નનું તાજેતરમાં નિધન થયું છે.

મહત્વપૂર્ણ દિવસો

4 જાન્યુઆરી: વિશ્વ બ્રેઈલ દિવસ

8 જાન્યુઆરી: વિશ્વ ટાઈપીંગ દિવસ

9 જાન્યુઆરી: પ્રવાસી ભારતીય દિવસ

10 જાન્યુઆરી: વિશ્વ હિન્દી દિવસ

‘to make Hindi a Part of Public Opinion although it doesn’t necessarily mean that one has to leave their mother tongue’ છે.

12 જાન્યુઆરી: રાષ્ટ્રીય યુવા દિવસ

વર્ષ 2022 ના ‘રાષ્ટ્રીય યુવા દિવસ’ ની થીમ- ‘It’s all in the mind’ છે.

દર 12 ઓગસ્ટે સમગ્ર વિશ્વમાં 'આંતરરાષ્ટ્રીય યુવા દિવસ' ની ઉજવણી કરવામાં આવે છે.

15 જાન્યુઆરી: ભારતીય થલસેના દિવસ

વર્ષ 2022ના "ભારતીય થલસેના દિવસ" ની ઉજવણી 'In stride with the future' ની થીમ અંતર્ગત કરવામાં આવી હતી.

લોંગેવાલામાં વિશ્વનો સૌથી મોટો ખાદીનો રાષ્ટ્રધ્વજ લહેરાવાયો

11 - 17 જાન્યુઆરી, 2022: રાષ્ટ્રીય માર્ગ સુરક્ષા સપ્તાહ

આ સપ્તાહની ઉજવણી - 'સડક સુરક્ષા - જીવન રક્ષા' ની થીમ અંતર્ગત કરવામાં આવી હતી.

23 જાન્યુઆરી : પરાક્રમ દિવસ

23 જાન્યુઆરી, 2022 ના રોજ કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા નેતાજી સુભાષચંદ્ર બોઝની 125 મી જન્મજયંતી ઉજવવામાં આવી.

24 જાન્યુઆરી : રાષ્ટ્રીય બાલિકા દિવસ

રમત-ગમત ક્ષેત્રે વિશિષ્ટ યોગદાન બદલ ગુજરાતની અન્વી વિજય ઝાંઝરુકિયાને બાલ પુરસ્કાર 2022 એનાયત કરવામાં આવ્યો છે.

24 જાન્યુઆરી : આંતરરાષ્ટ્રીય શિક્ષણ દિવસ

વર્ષ 2022 ના 'આંતરરાષ્ટ્રીય શિક્ષણ દિવસ'ની થીમ - 'Changing course, Transforming Education' છે.

ભારતમાં 'રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ દિવસ'ની ઉજવણી દર વર્ષે 11 નવેમ્બરે કરવામાં આવે છે.

25 જાન્યુઆરી : રાષ્ટ્રીય મતદાતા દિવસ

'Making Elections inclusive, Accessible and Participative' (ચૂંટણીઓને સમાવિષ્ટ, સુલભ અને સહભાગી બનાવવી) છે.

25 જાન્યુઆરી : રાષ્ટ્રીય પ્રવાસન દિવસ

વર્ષ 2022ના 'રાષ્ટ્રીય પ્રવાસન દિવસ' ની થીમ 'Rural and Community Centric Tourism' (ગ્રામીણ અને સામુદાયિક કેન્દ્રીય પ્રવાસન) છે.

તેલંગાણાના પોચમપલ્લી ગામમાં 'રાષ્ટ્રીય પ્રવાસન દિવસ'ની ઉજવણીના ભાગરૂપે એક રાષ્ટ્રીય કક્ષાના કાર્યક્રમનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.

સંયુક્ત રાષ્ટ્ર દ્વારા 'વિશ્વ પ્રવાસન દિવસ' ની ઉજવણી દર વર્ષે 27 સપ્ટેમ્બરે કરવામાં આવે છે.

26 જાન્યુઆરી : પ્રજાસત્તાક દિવસ (Republic Day)

28 જાન્યુઆરી : ડેટા ગોપનીયતા દિવસ

વર્ષ 2022ના 'ડેટા ગોપનીયતા દિવસ' ની થીમ - "Privacy Matters" છે.

30 જાન્યુઆરી : શહીદ દિવસ

30 જાન્યુઆરી : વિશ્વ કુષ્ઠરોગ દિવસ

'વિશ્વ કુષ્ઠરોગ દિવસ' અથવા 'વિશ્વ રક્તપિત્ત દિવસ' ની ઉજવણી વિશ્વ આરોગ્ય સંસ્થા (WHO) દ્વારા દર વર્ષે જાન્યુઆરી મહિનાના છેલ્લા રવિવારે કરવામાં આવે છે.

વર્ષ 2022ના 'વિશ્વ કુષ્ઠરોગ દિવસ' ની થીમ - 'United for Dignity' છે.

1 ફેબ્રુઆરી : ભારતીય તટરક્ષક દળ દિવસ

2 ફેબ્રુઆરી : વિશ્વ આદ્રભૂમિ દિવસ

વર્ષ 2022 ના 'વિશ્વ આદ્રભૂમિ દિવસ' ની થીમ 'Wetlands Action for People and Nature' છે.

ભારતની બે નવી રામસર સાઇટો જાહેર

ગુજરાતના ખીજડિયા વન્યપ્રાણી અભયારણ્ય અને ઉત્તરપ્રદેશના બાખિરા વન્યપ્રાણી અભયારણ્યનો સમાવેશ

ભારતમાં કુલ 49 રામસર સાઇટો

4 ફેબ્રુઆરી : વિશ્વ કેન્સર દિવસ

વર્ષ 2022 થી 2024 સુધીના વિશ્વ કેન્સર દિવસના અભિયાનની થીમ - 'Close the Care Gap'

ફેબ્રુઆરી: સુરક્ષિત ઇન્ટરનેટ દિવસ

વર્ષ 2022ના 'સુરક્ષિત ઇન્ટરનેટ દિવસ'ની થીમ - 'Together for a better internet' છે.

10 ફેબ્રુઆરી : રાષ્ટ્રીય કૃમિનાશક દિવસ

10 ફેબ્રુઆરી : વિશ્વ કઠોળ દિવસ (World Pulses Day)

વર્ષ 2022ના 'વિશ્વ કઠોળ દિવસ'ની થીમ - 'Pulses to empower youth in achieving sustainable agri-food systems' છે.

•11 ફેબ્રુઆરી : વિજ્ઞાનમાં મહિલાઓ અને છોકરીઓના યોગદાન માટેનો આંતરરાષ્ટ્રીય દિવસ

વર્ષ 2022માં આ દિવસની ઉજવણી 'Equity, Diversity and Inclusion : Water Unites Us' ની થીમ અંતર્ગત કરવામાં આવી હતી.

12 ફેબ્રુઆરી : ડાર્વિન દિવસ

12 ફેબ્રુઆરી : રાષ્ટ્રીય ઉત્પાદકતા દિવસ

રાષ્ટ્રીય ઉત્પાદકતા દિવસ પછીનું અઠવાડિયું એટલે કે 12 થી 18 ફેબ્રુઆરી, 2022 દરમિયાન 'ઉત્પાદકતા સપ્તાહ' ની ઉજવણી કરવામાં આવી હતી.

થીમ - 'Self Reliance Through Productivity'

13 ફેબ્રુઆરી : વિશ્વ રેડિયો દિવસ

2022ની થીમ 'Radio and Trust'

13 ફેબ્રુઆરી : રાષ્ટ્રીય મહિલા દિવસ

14 ફેબ્રુઆરી : આંતરરાષ્ટ્રીય એપિલેપ્સી દિવસ

20 ફેબ્રુઆરી: વિશ્વ સામાજિક ન્યાય દિવસ

થીમ - 'Achieving Social Justice through formal Employment'

21 ફેબ્રુઆરી: આંતરરાષ્ટ્રીય માતૃભાષા દિવસ

થીમ - 'Using technology for multilingual learning : Challenges and opportunities'

24 ફેબ્રુઆરી: કેન્દ્રીય આબકારી દિવસ (Central Excise Day)

27 ફેબ્રુઆરી : વિશ્વ NGO દિવસ

26 માર્ચ : અર્થ અવર (Earth Hour)

વિશ્વભરમાં દર વર્ષે માર્ચ મહિનાના છેલ્લા શનિવારે 'અર્થ અવર' (Earth Hour) ની ઉજવણી કરવામાં આવે છે.

અર્થ અવર 2022' ની થીમ - 'Shape our Future'

28 ફેબ્રુઆરી: રાષ્ટ્રીય વિજ્ઞાન દિવસ

સમગ્ર દેશમાં દર વર્ષે 28 ફેબ્રુઆરીએ 'રાષ્ટ્રીય વિજ્ઞાન દિવસ' (National Science Day) ની ઉજવણી કરવામાં આવે છે.

28 ફેબ્રુઆરી, 1928ના રોજ સર ચંદ્રશેખર વેંકટ રામને (સી. વી.રામન) 'રામન ઇફેક્ટ' ની શોધ કરી હતી.

નાગરિક સુરક્ષાનું મહત્વ અને તેના માટે પોતાના જીવનું બલિદાન આપવા વાળા કર્મચારીઓને સન્માનિત કરવા માટે દર વર્ષે 1 માર્ચના રોજ 'વિશ્વ નાગરિક સુરક્ષા દિવસ' (World civil Defence Day) ની ઉજવણી કરવામાં આવે છે.

3 માર્ચ: વિશ્વ વન્યજીવન દિવસ

જંગલમાં વસવાટ કરતાં પ્રાણીઓ અને વનસ્પતિઓના મહત્વ અંગે જાગૃકતા ફેલાવવા માટે સંયુક્ત રાષ્ટ્ર (UN) દ્વારા 10 દર વર્ષે 'વિશ્વ વન્યજીવન દિવસ' (World wildlife Day) ની ઉજવણી કરવામાં આવે છે.

વર્ષ 2022ના 'વિશ્વ વન્યજીવન દિવસ' ની થીમ - 'Recovering key species for ecosystem restoration' છે.

4 માર્ચ: રાષ્ટ્રીય સુરક્ષા દિવસ

8 માર્ચ : આંતરરાષ્ટ્રીય મહિલા દિવસ

વર્ષ 2022ના 'આંતરરાષ્ટ્રીય મહિલા દિવસ' ની થીમ - 'Gender Equality today for a sustainable tomorrow' (ટકાઉ આવતીકાલ માટે આજે લિંગ સમાનતા) છે.

આંતરરાષ્ટ્રીય મહિલા દિવસ 2022 ના અભિયાનની થીમ - '#BreakTheBias' છે.

10 માર્ચ: CISF સ્થાપના દિવસ

આ વર્ષે CISF એ તેના 53મા સ્થાપના દિવસની ઉજવણી કરી હતી. CISFના 53મા સ્થાપના દિવસની ઉજવણી ઉત્તરપ્રદેશના ગાઝિયાબાદ ખાતે કરવામાં આવી હતી.

10 માર્ચ: વિશ્વ કિડની દિવસ

કિડનીના વિવિધ રોગો અને કિડનીના મહત્વ અંગે લોકોને શિક્ષિત કરવા માટે દર વર્ષે માર્ચ મહિનાના બીજા ગુરૂવારે સમગ્ર વિશ્વમાં 'વિશ્વ કિડની દિવસ' (World Kidney Day) ની ઉજવણી કરવામાં આવે છે.

14 માર્ચ : આંતરરાષ્ટ્રીય ગણિત દિવસ

15 માર્ચ : વિશ્વ ગ્રાહક અધિકાર દિવસ

વર્ષ 2022 ના 'વિશ્વ ગ્રાહક અધિકાર દિવસ' ની થીમ - 'Fair Digital Finance' છે.

24 ડિસેમ્બર : ભારતીય ગ્રાહક દિવસ અથવા રાષ્ટ્રીય ગ્રાહક અધિકાર દિવસ

24 ડિસેમ્બર, 1986 ના રોજ ગ્રાહક સુરક્ષા અધિનિયમ, 1986 ને રાષ્ટ્રપતિની મંજૂરી મળી હતી. આથી, ભારતભરમાં આ દિવસે 'રાષ્ટ્રીય ગ્રાહક અધિકાર દિવસ' ઉજવવામાં આવે છે.

16 માર્ચ : રાષ્ટ્રીય રસીકરણ દિવસ

નેશનલ વેકિસનેશન ડે ને "નેશનલ ઇમ્યુનાઈઝેશન ડે" તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે.

આ દિવસ સૌ પ્રથમ વર્ષ 1995 માં ઉજવવામાં આવ્યો હતો. આ

દરમિયાન ભારતમાં “પલ્સ પોલિયો પ્રોગ્રામ” શરૂ કરાયો હતો.

ઉજવવાની સત્તાવાર જાહેરાત કરી હતી.

18 માર્ચ : વિશ્વ ઊંઘ દિવસ

મન અને શરીર પર ઊંઘની અસર વિશે જાગૃતિ લાવવા માટે “Quality Sleep, Sound Mind, Happy World”

27 માર્ચ : વિશ્વ રંગમંચ દિવસ

વર્ષ 2022 ના વિશ્વ રંગમંચ દિવસની થીમ - “Theatre and a Culture of Peace” છે.

20 માર્ચ : વિશ્વ ચકલી દિવસ

વિશ્વ ચકલી દિવસ 2022 થીમ : “Love Sparrows”

1 થી 7 એપ્રિલ : અંધત્વ નિવારણ સપ્તાહ

2 એપ્રિલ : વિશ્વ ઓટિઝમ જાગૃકતા દિવસ

થીમ - ‘Inclusive Quality Education for all’

21 માર્ચ : આંતરરાષ્ટ્રીય વન દિવસ

સંયુક્ત રાષ્ટ્ર (UN) ની સામાન્ય સભા દ્વારા વર્ષ 2012માં આ દિવસ ઉજવવાની જાહેરાત કરવામાં આવી હતી.

2 એપ્રિલ: આંતરરાષ્ટ્રીય બાલ પુસ્તક દિવસ

થીમ - ‘Stories are wings that help you soar every day’

પર્યાવરણીય દિવસો

22 એપ્રિલ : વિશ્વ પૃથ્વી દિવસ

5 એપ્રિલ : રાષ્ટ્રીય સમુદ્રી દિવસ

5 જૂન : વિશ્વ પર્યાવરણ દિવસ

થીમ- ‘Propelling Indian Maritime Industry to Net Zero’
નેશનલ કેડેટ કોર્સ (NCC) દ્વારા સમુદ્ર તટો અને અન્ય જળ સંસ્થાનોની સફાઈ માટે એક રાષ્ટ્રવ્યાપી મુખ્ય અભિયાન ‘પુનીત સાગર અભિયાન’ શરૂ કરવામાં આવ્યું છે.

1 થી 7 જુલાઈ : વન મહોત્સવ

16 સપ્ટેમ્બર : વિશ્વ ઓઝોન દિવસ

23 માર્ચ : વિશ્વ હવામાન દિવસ

સમગ્ર વિશ્વમાં દર વર્ષે 23 માર્ચના રોજ World Meteorological Organization (વિશ્વ હવામાન સંસ્થા) દ્વારા વિશ્વ હવામાન દિવસ (World Meteorological Organization (WMO) ની ઉજવણી કરવામાં આવે છે

6 એપ્રિલ : વિકાસ અને શાંતિ માટે રમતગમતનો આંતરરાષ્ટ્રીય દિવસ

થીમ - ‘Securing a sustainable and peaceful future for All: The contribution of Sport’

23 માર્ચ : શહીદ દિવસ

દર વર્ષે 23 માર્ચના રોજ દેશની આઝાદી માટે પોતાના પ્રાણ ન્યોછાવર કરનાર ભારતીય સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામના મહાન ક્રાંતિકારીઓ - વીર ભગતસિંહ, સુખદેવ થાપર અને શિવરામ રાજગુરૂની શહીદીની યાદમાં “શહીદ દિવસ” ઉજવવામાં આવે છે. 23 માર્ચ, 1931 ના રોજ ભગતસિંહ, સુખદેવ અને રાજગુરૂને લાહોરની સેન્ટ્રલ જેલમાં ફાંસી આપવામાં આવી હતી.

7 એપ્રિલ : વિશ્વ આરોગ્ય દિવસ

થીમ - ‘Our Planet, Our Health’

24 માર્ચ : વિશ્વ ક્ષય દિવસ

વિશ્વ ક્ષય દિવસ 2022 થીમ : “Invest to End T.B. save Lives.”

22 માર્ચ : વિશ્વ જળ દિવસ

વિશ્વ જળ દિવસ 2022 થીમ : “Ground water, Making The Invisible Visible”

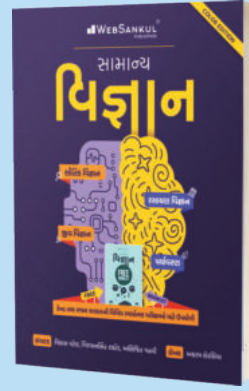
સંયુક્ત રાષ્ટ્ર દ્વારા 22 માર્ચ, 1993 ના રોજ સૌ પ્રથમ વખત વિશ્વ જળ દિવસની ઉજવણી કરવામાં આવી હતી. 22 માર્ચ, 1992 ના રોજ બ્રાઝીલના રીયો ડી જાનેરો શહેરમાં યોજાયેલ ‘પૃથ્વી સંમેલન’ માં સંયુક્ત રાષ્ટ્રની સામાન્ય સભા એ 22 માર્ચને વિશ્વ જળ દિવસ તરીકે

1008 ટેબલ્સ

- સામાન્ય જ્ઞાન સાથે અંગ્રેજી, ગુજરાતી વ્યાકરણ અને ગણિત જેવા વિષયોની કોષ્ટકરૂપે સરળ રજૂઆત
- કેન્દ્ર તથા રાજ્ય સરકારની વિવિધ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ માટે ઉપયોગી

Scan to
Download
Demo Copy

સામાન્ય વિજ્ઞાન

- GPSC (Class 1-2), Dy. So, નાયબ મામલતદાર, STI, GSSSB, પોલીસ ભરતી બોર્ડ (PSI-કોન્સ્ટેબલ) તથા ગુજરાત સરકાર દ્વારા યોજાતી દરેક સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા માટે ઉપયોગી

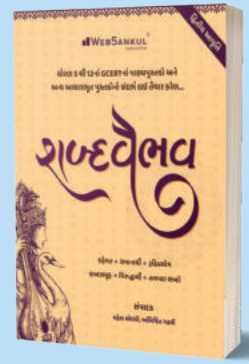
Scan to
Download
Demo Copy

ગુજરાતના જિલ્લા

- ગુજરાતનો ઇતિહાસ, સાંસ્કૃતિક વારસો, આર્થિક અને પ્રાદેશિક ભૂગોળ, જિલ્લાઓનો રાજકીય ઇતિહાસ વગેરે મુદ્દાઓનું રસસભર વર્ણન

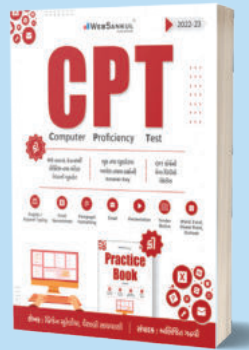
Scan to
Download
Demo Copy

શબ્દવૈભવ - દ્વિતીય આવૃત્તિ

- બિનસચિવાલય, તલાટી-કમ-મંત્રી, PSI/ASI મુખ્ય પરીક્ષા, જુનિયર ક્લાર્ક, સિનિયર ક્લાર્ક, હેડ ક્લાર્ક, ફોરેસ્ટ ગાર્ડ, મહા નગરપાલિકા ક્લાર્કની પરીક્ષા, TET/TATની પરીક્ષા, GPSCની મુખ્ય પરીક્ષાના ગુજરાતી વિષય માટે ઉપયોગી પુસ્તક

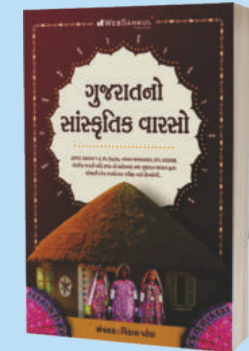
Scan to
Download
Demo Copy

CPT

- GSSSB દ્વારા લેવામાં આવતી બીજા તબક્કાની કમ્પ્યુટરની પરીક્ષાઓ જેવી કે બિન સચિવાલય ક્લાર્ક, ATDO, સિનિયર ક્લાર્ક જેવી વર્ગ 3 ની સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા માટે ઉપયોગી

Scan to
Download
Demo Copy

ગુજરાતનો સાંસ્કૃતિક વારસો

- ગુજરાતની લોકસંસ્કૃતિ, કળા-કસબ, શિલ્પ અને સ્થાપત્યકળા, નાટ્યકળા, રંગમંચ, ચિત્રકળા, આદિવાસી સંસ્કૃતિ અને પરંપરાઓનું શબ્દરૂપે તલસ્પર્શી ચિત્રણ.

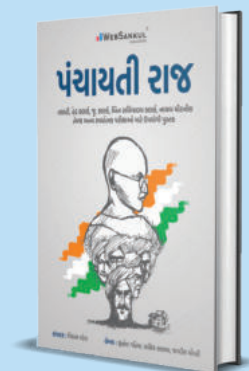
Scan to
Download
Demo Copy

તલાટી કમ મંત્રી તથા જુ. ક્લાર્ક

- તલાટી-કમ-મંત્રી અને જુનિયર ક્લાર્કની પરીક્ષાને ધ્યાનમાં રાખીને તૈયાર કરેલ પ્રશ્નપત્રોનું પુસ્તક
- નવા અભ્યાસક્રમ મુજબ તૈયાર થયેલ 50 પ્રશ્નપત્રો

Scan to
Download
Demo Copy

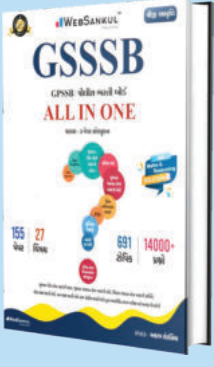

પંચાયતી રાજ

- NCERT, GCERT, સરકારી વેબસાઇટોનો સંદર્ભ લઈને તૈયાર કરાયેલ પુસ્તક. નવી પદ્ધતિ અનુસાર તથ્યાત્મક માહિતીનો સમાવેશ.

Scan to
Download
Demo Copy

GSSSB

- 2011 થી 2021 સુધીના પ્રશ્નોપત્રો નું વિષયવાદસ, તેમજ ટોપિક વાદસ સોલ્યુશન
- બિન સચિવાલય, તલાટી-કમ-મંત્રી, કોન્સ્ટેબલ, PSI / ASI, જુનિયર ક્લાર્ક, સિનિયર ક્લાર્ક, હેડ ક્લાર્ક, ફોરેસ્ટ ગાર્ડ વગેરે માટે ઉપયોગી પુસ્તક

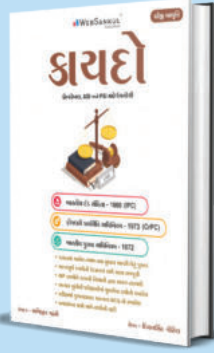
Scan to
Download
Demo Copy

કમ્પ્યુટર

- GSSSB+GPSSB+પોલીસ ભરતી બોર્ડમાં પૂછાયેલા 800+ પ્રશ્નોનો ચેપ્ટરવાઈઝ સમાવેશ
- બિનસચિવાલય, જુનિયર ક્લાર્ક, સિનિયર ક્લાર્ક, હેડ ક્લાર્ક, કોન્સ્ટેબલ, PSI / ASI માટે ઉપયોગી પુસ્તક

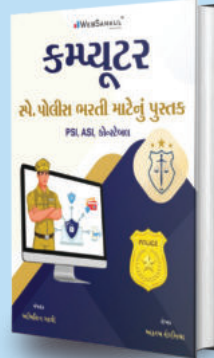
Scan to
Download
Demo Copy

કાયદો

- PSI / ASI ની મુખ્ય પરીક્ષા તથા કોન્સ્ટેબલની પરીક્ષા માટે કાયદાની વિસ્તૃત તૈયારી કરવામાં અતિ ઉપયોગી એવું પુસ્તક

Scan to
Download
Demo Copy

કમ્પ્યુટર

(સ્પે. પોલીસ ભરતી માટે)

- કોન્સ્ટેબલ અને PSI/ASI ની પરીક્ષાઓના અભ્યાસક્રમને ધ્યાનમાં લઈને સંક્ષિપ્તમાં અને મહત્વની બાબતો સમાવીને તૈયાર કરેલું પુસ્તક

Scan to
Download
Demo Copy

ભારતીય બંધારણ અને રાજ્ય વ્યવસ્થા

- પ્રાથમિક અને મુખ્ય પરીક્ષાના સમગ્ર અભ્યાસક્રમને આવરી લેતું પુસ્તક
- 100 થી વધુ ટેબલ અને ચાર્ટના ઉપયોગ દ્વારા માહિતીની સરળ સમજૂતી

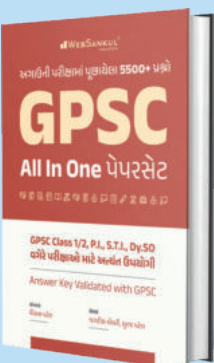
Scan to
Download
Demo Copy

પર્યાવરણ

- UPSC, GPSC, RFO, ACF, PI, Dy.SO., STI અને GSSSB જેવી સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા માટે અતિમહત્વપૂર્ણ પુસ્તક

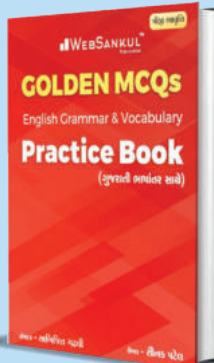
Scan to
Download
Demo Copy

All in One પેપર સેટ

- વર્ષ 2016થી અત્યાર સુધીમાં GPSC દ્વારા લેવાયેલ સિવિલ સેવાની પ્રાથમિક પરીક્ષાઓના 5500+ પ્રશ્નો
- GPSC Class 1/2, P.I., S.T.I., Dy.SO વગેરે પરીક્ષા માટે અત્યંત ઉપયોગી

Scan to
Download
Demo Copy

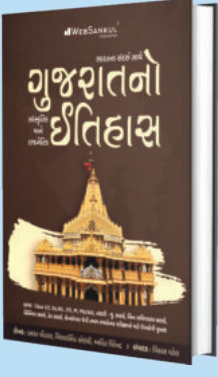

English Golden MCQ

- બિન સચિવાલય, તલાટી-કમ-મંત્રી, PSI/ASI, કોન્સ્ટેબલ, જુનિયર ક્લાર્ક, સિનિયર ક્લાર્ક, હેડ ક્લાર્ક, મહા નગરપાલિકાની પરીક્ષા વગેરે માટે English Grammarની પ્રેક્ટિસ કરવા માટે ખૂબ જ ઉપયોગી પુસ્તક

Scan to
Download
Demo Copy

ગુજરાત ઇતિહાસ

- ગુજરાતના ઇતિહાસની ભારતીય ઇતિહાસના સંદર્ભ સાથે સુવ્યવસ્થિત રજૂઆત
- GPSC Class 1/2, Dy. So, PI, PSI/ASI, તલાટી, જુ. ક્લાર્ક, બિન સચિવાલય ક્લાર્ક, સિનિયર ક્લાર્ક, હેડ ક્લાર્ક, કોન્સ્ટેબલ માટે ઉપયોગી

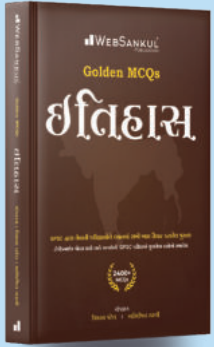
Scan to Download Demo Copy

ભૂગોળ (Golden MCQ)

- GPSC ની 2017 થી અત્યાર સુધી 2021 લેવાયેલ, Class 1-2, DySO, STI, PI, RFO વગેરેના ભૂગોળ વિષયના પ્રશ્નોનું ટોપીકવાઈઝ/વિષયાનુસાર સોલ્યુશન

Scan to Download Demo Copy

ઇતિહાસ(Golden MCQ)

- GPSC ની 2017 થી અત્યાર સુધી 2021લેવાયેલ, Class 1-2, DySO, STI, PI, RFO વગેરેના ઇતિહાસ વિષયના પ્રશ્નોનું ટોપીકવાઈઝ/વિષયાનુસાર સોલ્યુશન

Scan to Download Demo Copy

ભારતીય બંધારણ અને રાજ્ય વ્યવસ્થા (Golden MCQ)

- GPSC ની 2017 થી અત્યાર સુધી 2021 લેવાયેલ, Class 1-2, DySO, STI, PI, RFO વગેરેના બંધારણ વિષયના પ્રશ્નોનું ટોપીકવાઈઝ/વિષયાનુસાર સોલ્યુશન

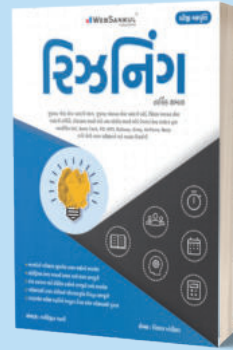
Scan to Download Demo Copy

Maths

- ગુજરાતમાં પ્રથમ વખત સૌથી વધુ (60+) પ્રકરણનો સમાવેશ કરતું સંપૂર્ણ પુસ્તક
- 3200+ પ્રેક્ટિસ પ્રશ્નોનો સોલ્યુશન સાથે સમાવેશ

Scan to Download Demo Copy

રિઝનિંગ

- બિન સચિવાલય, તલાટી-કમ-મંત્રી, PSI/ASI, કોન્સ્ટેબલ, જુનિયર ક્લાર્ક, સિનિયર ક્લાર્ક, હેડ ક્લાર્ક, મહાનગરપાલિકાની વિવિધ પરીક્ષા, ફોરેસ્ટ ગાર્ડ, GPSC દ્વારા લેવાતી વિવિધ પ્રાથમિક પરીક્ષાઓ માટે

Scan to Download Demo Copy

GS 1

- GS-1 ના સમગ્ર અભ્યાસક્રમને આવરી લેતું પુસ્તક.
- GPSC દ્વારા લેવામાં આવતી DySO, STI, ચીફ ઓફિસર, ક્લાસ 1 & 2 ની પરીક્ષા તથા તકનીકી પોસ્ટના મુખ્ય પરીક્ષાના સામાન્ય અભ્યાસ વિષયની તૈયારી માટે ઉપયોગી પુસ્તક

Scan to Download Demo Copy

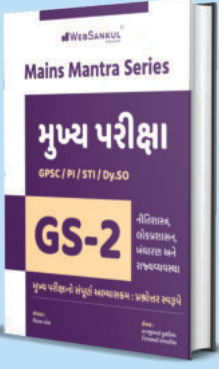

GS 3

- GS - 3 ના સમગ્ર અભ્યાસક્રમને આવરી લેતું પુસ્તક.
- GPSC દ્વારા લેવામાં આવતી DySO, STI, ચીફ ઓફિસર, ક્લાસ 1 & 2 તથા તકનીકી પોસ્ટની મુખ્ય પરીક્ષા માટે ઉપયોગી પુસ્તક

Scan to Download Demo Copy

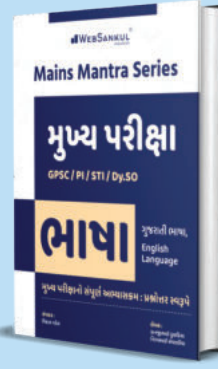

GS 2

- GS - 2 ના સમગ્ર અભ્યાસક્રમને આવરી લેતું પુસ્તક.
- ભારતીય રાજ્યવ્યવસ્થા અને બંધારણના અગત્યના મુદ્દાઓ જેમ કે, સંઘવાદ, મૂળભૂત અધિકાર, DPSP, રાષ્ટ્રપતિ, રાજ્યપાલ, કેન્દ્ર અને રાજ્ય સરકારો, વિવિધ સંસ્થાઓ વગેરેનો સમાવેશ.

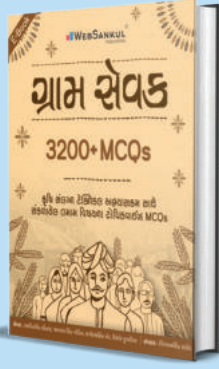
Scan to
Download
Demo Copy

મુખ્ય પરીક્ષા ભાષા

- GPSC દ્વારા લેવાતી DySO, STI, ચીફ ઓફિસર, ક્લાસ 1 & 2 તથા તકનીકી પોસ્ટની મુખ્ય પરીક્ષાઓમાં ગુજરાતી અને English વિષયોની તૈયારી કરતાં ઉમેદવારોને ઉપયોગી થાય તેવું પુસ્તક

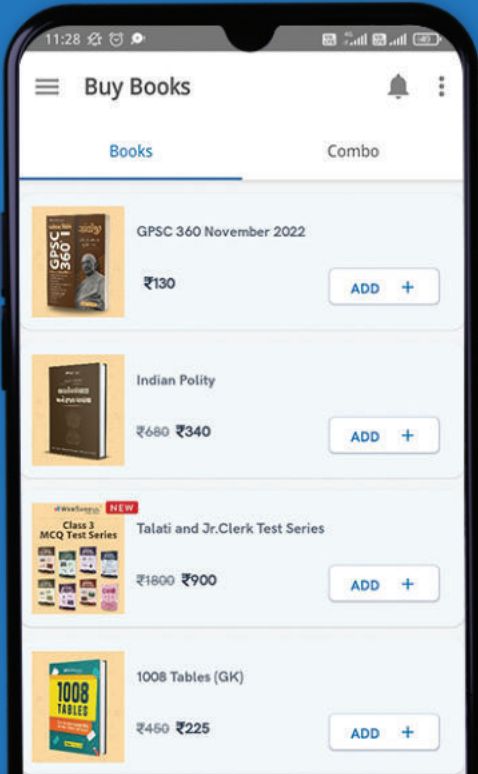
Scan to
Download
Demo Copy

ગ્રામ સેવક (E-Book)

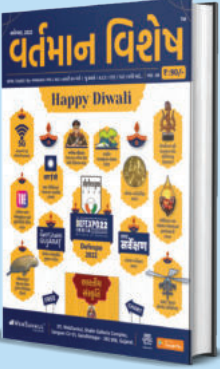
- કૃષિ નિષ્ણાંતો દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવેલ અતિ મહત્વના 3000+ MCQ
- ખેતી, બાગાયત અને પશુપાલન વિષયના અગત્યના તમામ પ્રશ્નોનું સંકલન

Scan to
Download
Demo Copy

બુક ઓર્ડર કરવા
આજે જ ડાઉનલોડ કરો
વેબસંકુલ એપ્લિકેશન

વર્તમાન વિશેષ નવેમ્બર

વર્ગ 3 અને GPSC ની તમામ પરીક્ષાઓ માટે ઉપયોગી એવું મલ્ટિકલર મેગેઝિન ભારતીય સંસ્કૃતિ (ચાર્ટ ફી)

Scan to
Download
Demo Copy

વર્તમાન વિશેષ ઓક્ટોબર

વર્ગ 3 અને GPSC ની તમામ પરીક્ષાઓ માટે ઉપયોગી એવું મલ્ટિકલર મેગેઝિન Dy.so / ACF 555 આદર્શ પ્રશ્નો (બુકલેટ ફી)

Scan to
Download
Demo Copy

વર્તમાન વિશેષ સપ્ટેમ્બર

વર્ગ 3 અને GPSC ની તમામ પરીક્ષાઓ માટે ઉપયોગી એવું મલ્ટિકલર મેગેઝિન આઝાદીના લડવૈયા ભાગ-2 (ફી બુકલેટ)

Scan to
Download
Demo Copy

વર્તમાન વિશેષ ઓગસ્ટ

વર્ગ 3 અને GPSC ની તમામ પરીક્ષાઓ માટે ઉપયોગી એવું મલ્ટિકલર મેગેઝિન આઝાદીના લડવૈયા ભાગ - 1 (બુકલેટ ફી)

Scan to
Download
Demo Copy

વર્તમાન વિશેષ જુલાઈ

વર્ગ 3 અને GPSC ની તમામ પરીક્ષાઓ માટે ઉપયોગી એવું મલ્ટિકલર મેગેઝિન પર્યાવરણ વિશેષ બુકલેટ ફી

Scan to
Download
Demo Copy

વર્તમાન વિશેષ જૂન

વર્ગ 3 અને GPSC ની તમામ પરીક્ષાઓ માટે ઉપયોગી એવું મલ્ટિકલર મેગેઝિન ભારતનું બંધારણ : એક નજર

Scan to
Download
Demo Copy

વર્તમાન વિશેષ મે

વર્ગ 3 અને GPSC ની તમામ પરીક્ષાઓ માટે ઉપયોગી એવું મલ્ટિકલર મેગેઝિન કરંટ સુપરફાસ્ટ (છેલ્લા 3 મહિનાનું)

Scan to
Download
Demo Copy

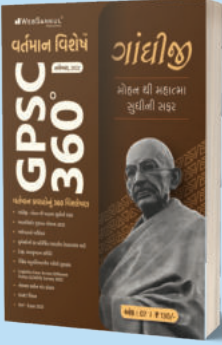

વર્તમાન વિશેષ એપ્રિલ

વર્ગ 3 અને GPSC ની તમામ પરીક્ષાઓ માટે ઉપયોગી એવું મલ્ટિકલર મેગેઝિન વિશેષ મુદ્દો - ગુજરાતનું વાવસ્થાપત્ય

Scan to
Download
Demo Copy

GPSC 360° નવેમ્બર

GPSC દ્વારા લેવાતી તમામ પરીક્ષાઓ માટે ઉપયોગી વર્તમાન પ્રવાહોનું 360°એનાલિસિસ

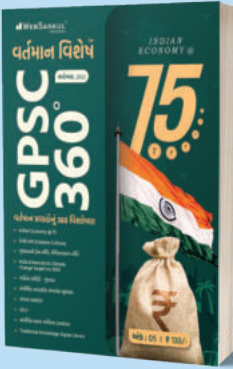
Scan to
Download
Demo Copy

GPSC 360° ઓક્ટોબર

GPSC દ્વારા લેવાતી તમામ પરીક્ષાઓ માટે ઉપયોગી વર્તમાન પ્રવાહોનું 360°એનાલિસિસ

Scan to
Download
Demo Copy

GPSC 360° સપ્ટેમ્બર

GPSC દ્વારા લેવાતી તમામ પરીક્ષાઓ માટે ઉપયોગી વર્તમાન પ્રવાહોનું 360°એનાલિસિસ

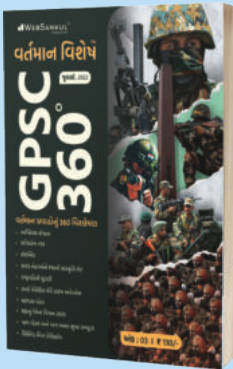
Scan to
Download
Demo Copy

GPSC 360° ઓગસ્ટ

GPSC દ્વારા લેવાતી તમામ પરીક્ષાઓ માટે ઉપયોગી વર્તમાન પ્રવાહોનું 360°એનાલિસિસ

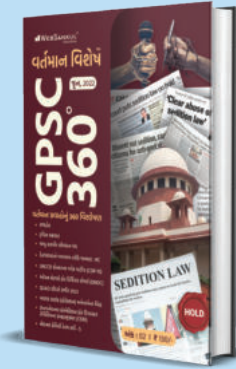
Scan to
Download
Demo Copy

GPSC 360° જુલાઈ

GPSC દ્વારા લેવાતી તમામ પરીક્ષાઓ માટે ઉપયોગી વર્તમાન પ્રવાહોનું 360°એનાલિસિસ

Scan to
Download
Demo Copy

GPSC 360° જૂન

GPSC દ્વારા લેવાતી તમામ પરીક્ષાઓ માટે ઉપયોગી વર્તમાન પ્રવાહોનું 360°એનાલિસિસ

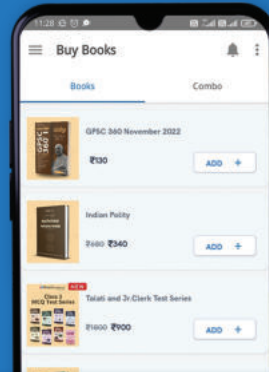
Scan to
Download
Demo Copy

GPSC 360° મે

GPSC દ્વારા લેવાતી તમામ પરીક્ષાઓ માટે ઉપયોગી વર્તમાન પ્રવાહોનું 360°એનાલિસિસ

Scan to
Download
Demo Copy

બુક ઓર્ડર કરવા
આજે જ ડાઉનલોડ કરો
વેબસંકુલ એપ્લિકેશન

Scan QR